

TAM MİFTÂH-ÜL-KULÛB

KALBLERİN ANAHTARI

EL-HAC MEHMED NURİ
ŞEMSÜDDİN-EL-NAKŞİBENDİ

EL-HAC
MEHMED NURİ
ŞEMSÜDDİN-EL-NAKŞİBENDİ

TAM
MİFTÂH-ÜL-KULÛB
KALBLERİN ANAHTARI

Miftâh-ül-kulûb * Mürakabe * Pendiyye * İslâm Tasavvufunun Şartları * Vasiyyetnâme * Fethiyye Evrâdı ve Tercemesi * Bâha'iyye Evrâdı ve Tercemesi *

SALÂH BİLİCİ KİTABEVİ
Ordu cad. Hasan Paşa Han № 19
Bayazıt - İstanbul

TAM
MİFTÂH-ÜL-KULÛB

adındaki bu değerli eser sekiz risalenin bir araya gelmesinden teşekkül etmiştir.

• İşbu risaleye; başından sonuna varıncaya kadar, hiç bir yerine dışarıdan tek harf karışmamıştır Hepsi, Âdemoğlunun Efendisi Ümmetlerin Hayırlısının Baş Tacı Kıyamet Günü Meydanında Asilerin Şefaatçisi Efendimiz Hazretlerinin emri ile, işareti ile alınmıştır. Ona salât ve selâm olsun.

MİFTÂH'ÜL - KULÜB

• Resulüllah ile Hak yola davetçi bulunan evlâdıma irşad işini kolaylaştırmak için bundakileri derleyip biraraya getirdim.

RÎSALE-Î MÜRAKABE

• Huylan güzelleştirmek; merhamet ve şefkat duygularını geliştirmeye sebeb olacaktır.

RÎSALE-Î PENDÎYE

• Bizler bu velayet derecesini, bu güzel **FETHÎYE VÎRDÎNÎ** devamlı okumak, onu hiç bırakmamak sebebi ile bulduğumuzu bulduk.

EVRAD-I FETHİYE

İ Ç İ N D E K İ L E R

BİRİNCİ RİSALE

I)- MİFTAH'ÜL KULÛB

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Yazarın Hayatı...

Bu eserin yazarı, sadeleştirmede esas aldığımız eserin başında; hilâl şeklindeki bir çerçeve içinde şöyle tanıtılmaktadır:

— Arifler Kutbu Mevlâna Yahya Efendi Hazretlerinin (Allah, üstün sırrını mukaddes eylesin) türbedarı Şeyh Hacı Muhammed Nurî Şemseddin Nakşibendî (sırrı mukaddes olsun) Hazretlerinin hal tercümesidir.

Üstteki cümleler, sadeleştirilerek, mümkün olduğu kadar aslı bozulmadan, terkipler çözülerek alınmıştır. Bundan sonra yazılanlar dahi, aynı şekilde, sadeleştirilerek, Arapça terkipler çözülerek alınacaktır.

Şöyle başlıyor:

Yukarıda namına işaret edilen değerli zat; Rabbani Kutub Gavs Evliya Sultanı Seyyid Abdülkadir Geylânî (Allah, üstün sırrını mukaddes eylesin) Hazretlerinin, on beşinci göbekteki çocuklarından, Anadolu'da Taşköprü kazasında Ayvalı kasabası hanedanından:

— Emiroğulları...

Denmekle meşhur, Seyyid Hüseyin Efendi'nin pâk sulbünden hicrî 1216 (M. 1801) yılında hilâfet Diyarı İstanbul'da vücud beşiğine süs olmuştur.

Yaşı, okumaya ve öğrenmeye müsait olunca; şerefli evlerinin yakınında bulunan Mercanağa Mektebinde besmeleye başlayıp Kur'an-ı Kerim öğrenmeye girişmiştir.

Hicrî 1230 (M. 1814) yılında Kur'an-ı Kerim'i ezberine almıştır. Bu sırada, henüz on dört yaşındaydı.

Hicrî 1231 (M. 1815) yılında ise, Sultan Bayezid Han Camiinde tedris halkası kuran:

— Baltacı...

Namı ile tanınan faziletli dersiamlardan (asistan derecesinde) Hasan efendiden tahsile girmiştir.

Öncelikle sarf, nahiv ve mantık ilminden başlamıştır. Söylenenden ve anlatılan manalardan faydalanmıştır.

Hicrî 1242 (M. 1826) yılında Hicaz'a niyetle yola çıkmış ve farz olan hac vazifesini, yerine getirmiştir.

Mekke-i Mükerreme'deki Kâbe'yi, Resûlullah'ın (Allah ona salât ve selâm eylesin) mübarek kabrini ziyaret edip döndükten sonra; Sultan Süleyman Han (Süleymaniye) Camiinde tahkik ehli ulemanın övgüsünü kazanan:

— Şehrî Hafız Efendi:

Demekle şöhret bulan İstanbullu Hafız Muhammed Emin Efendinin faydalı ders meclisinde hazır olmuştur. Şemsiye şerhinden, taa son nüshalara kadar ilimleri çözen âlet ve yüksek ilimlerin çırağı olmuştur.

Böylece, zahirî bilgileri tamam ederek, hicrî 1254 (M. 1838) yılında öğrencilere faydalı olmasına izin verilmiştir.

Tanınmış bilginlerden:

— Buledanî... (Buldanlı...)

Demekle tanınan, Kayyumî Hacı Muhammed Emin Efendiden maani ilmi;

— Şalcı...

Namı ile tanınan Tosyalı Ali Efendi'den fıkıh ilmi; Şehrî Hafız Efendinin üstazı olan Kozanlı Muhammed Efendi'den usul ilmini okuyup öğrenmiştir.

Mahir hattatlardan, Kebecioğlu Muhammed Vasfı Efendiden hat ve yazı ilmini tahsil etmiştir.

Hicrî 1236 (M. 1820) yılı ortalarında; Kayserî'nin namlı bilginlerinden ve Nakşıbendiye meşayihinin büyüklerinden irfan sahibi evliyanın önderi Şeyh Hacı Muhammed Said Efendi Hazretleri (sırrı mukaddes olsun), büyük mürşidi Şeyh Hacı Ahmed Behcetî Kayseri Hazretleri ile İstanbul'a gelmiştir.

Bu büyük mürşid Ahmed Efendi, Mürşidi Muhammed Said Efendiye hitab ederek, bu eserin yazarı Muhammed Nuri'yi gösterip şöyle demiştir:

— Bu küçüğü sen irşad edeceksin. Bunun delâleti ile sayıya hesaba gelmeyecek kadar Muhammed ümmeti Hakka ulaşacaktır.

Böylece onu, Muhammed Nuri efendinin irşadına memur etmiştir.

Bu emri alan Muhammed Said Efendi o tarihten itibaren on sekiz sene ramazan aylarında İstanbul'a gelmeye devam etmiş; mürşidinin anlattığı zamanın gelmesini gözeterek, Sultan Bayezid Han cami-i şerifinde vaazı ve dersi sürdürmüştür.

Ve... hicrî 1244 (M. 1828) yılı mübarek ramazan ayında inâbe elini sunmuştur.

Hal tercümesi anlatılan Muhammed Nurî Efendi dahi, babasının hicri 1232 (M. 1816) yılında ölümü ile bıraktığı anası iyi kadınların hanımefendisi Naile Hatunu, Muhammed Said Efendiye nikahlamış; babalık makamına oturtmuştur. Hicri 1250 (M. 1834) senesine kadar tarikat almış, edeplerini ve marifetlerini tamamlamış; halifelik, velilik rütbesine ulaşmıştır.

Hicri 1250 (M. 1834) senesinde hilâfet verilişinin ardından, adı geçen mürşidi Muhammed Said Efendi (sırrı mukaddes olsun); İkinci Sultan Mahmud Han tarafından, Hünkâr Hacı Bektaş Velî (Allah, sırrını mukaddes eylesin) dergâh-ı şerifinin şeyhliğine tayin edilmiştir. Bunun üzerine, mürşidi ile birlikte Kırşehir'e gidip Üç ay kalmıştır. Orada mürşidinin emri ile çıkardığı halvet erbaininin sonunda irşada memur edilip İstanbul'a yollanmıştır.

Bundan sonra, Uzunçarşı başında bulunan evinde tarikata girenleri, hakikata talib olanları irşad edip yola getirmeye ilk defa başladı.

Hicrî 1252 (M. 1836) yılının muharrem aynıda, Beşiktaş'ta gömülü Arifler Kutbu Mevlâna Yahya Efendi Hazretlerinin (Allah, üstün sırrını mukaddes eylesin) türbedarı Ârif-i Billah Şeyh Hacı Ali Efendi Yüce Hakkın dergâhına yürümüştür. Bunun üzerine ikinci Sultan Mahmud Han Hazretlerinin (yattığı yer nur olsun) seçmesi ve arzusu ile yerine geçmiş ve güzel halefi olmuştur.

Birkaç gün geçince; adı geçen Sultan Hazretleri, Tophane meydanında yapılan Nusretiye Cami-i Şerifinde, cuma günleri Şifa-i Şerif okutmaya tayin edilmiştir. Üç hafta cuma alayını oraya yürüterek bereketli dersini dinlemiştir.

Adı geçen Mevlâna'nın türbesinde; beş sene intisab edenleri ve müridleri feyizlendirmeye, irşad etmeye, çeşitli ilimleri öğretmeye gayret sarf etmiştir. Esas ve parça eserlerden Menar, Mülteka, Birgivî Merhumun Tarikat-ı Muhammediyesini okutarak zamanını geçirmiştir.

Hicrî 1257 (M. 1841) yılında ikinci kere Beyt-i Haram'a hacca gitmiş ve Seyyid'ül-Enam'ın mübarek kabrini ziyaret etmiştir. Dönüşünde, daha önce olduğu gibi, bu yola giren saliklerin terbiye edilmesi üzerinde durmuştur.

Hicrî 1274 (M. 1857) yılında Medine-i Münevvere'ye giderek Saadet Kaynağı Fahr-i Risalet'in (Resûlullah'ın) huzurunda beş ay alnını yere koymuştur. Sonra dönüp otuz sene irşad seccadesinde kalmıştır.

Hicrî 1280 (M. 1863) senesinde mükerrem Şevval ayının 14. salı gecesi nefeslerini tamam ederek izzet sahibi Yüce Rabbın huzuruna yürümüştür.

Cenaze namazı; bilginlerden, meşayihten, Müslüman cemaattan katılan büyük bir kalabalıkla Beşiktaş'ta Atik Sinan Paşa Cami-i Kebir'inde eda edildikten sonra adı geçen Mevlâna Yahya Efendi Hazretlerinin mübarek türbesinin iç kısmında, sol tarafa gömülüp kabri yapıldı.

Dış görünüşü ve gidişatı; pâk şeriat ve güzel sünnetlerle bezeli idi.

Zahid, takva sahibi, şüpheli işlerden sakınan, yaratılış itibarı ile ikramı seven, vergisi ve iyiliği cümleye şâmil, mukaddes nefeslerin, açık kerametlerin sahibi pek mükemmel bir mürşid idi.

Müridleri, kendisine bağlıları sayısızdı. Tarikatı tamamlayan, sülûkünü bitirenleri pek çoktu. Yirmiden fazla da halifesi vardı.

Kaleme aldığı eserler arasında; hayatta iken, bağlıları için neşrettiği Vasiyetnamesi vardır, ölümünden sonra ele geçen **Miftah'ül-Kulub** ve **Murakabe** adlı eserleri vardır. Bunlar birkaç kere basılmıştır.

Tarikat zinciri aşağıda anlatıldığı şekilde Şah Nakşibend Hazretlerine ulaşmaktadır:
Şeyh Hacı Muhammed Said Kayserili Nakşibendî Hazretleri... Bu, ikramını gördüğü zattır.

Şeyh Hacı Ahmed Behcetî Kayserili Nakşibendî Hazretleri...

Küllahioğlu Şeyh Hacı Mahmud Kayserili Nakşibendî Üveysî Hazretleri...

Hazret-i Hızır aleyhisselâm ve Hazret-i Şah Nakşibend'in ruhaniyeti...

Bunlar, sırası ile birbirlerinden tarikat almışlardır.

Allah, onlara rahmet eylesin; onların feyizlerinden bizleri faydalandırsın.

Âmin!..

İKİNCİ BÖLÜM

2. Eserin Yazılmasına Nasıl Başlandığı

Konusu:

a) Giriş.

b) Eserin yazılmasına nasıl başlandığı...

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
رَسُولَ اللّٰهِ اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللّٰهِ اَلصَّلٰوةُ
وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Salât ve selâm; efendimiz Muhammed'e, âline ve ashabının tamamına şamil olsun.

Ya Resulellah, salât ve selâm sana.

a) Giriş

Ya Habiballah, salât ve selâm sana...

Ey Evvel Gelenlerin, Sonra Gelenlerin Efendisi, salât ve selâm sana...

Sonra...

Bu eserin derlenip yazılmasına kalkmaya ve başlamaya sebeb olan durum şudur:

Hicrî 1259 (M. 1843) yılı rebiülâhir ayında, kendi hücremizde teveccüh halindeydik.

Bu halde bulunduğumuz sırada; Enbiyanın Sultanı Evliyanın Asfiyanın Müttakilerin Baş Tacı Efendimiz Hazretleri zuhur etti. Allah, ona salât ve selâm eylesin.

Bu hiçbir şey hükmünde olan kula; ihsan, mürüvvet, lütuf ile şöyle buyurdu:

— Nuri, evlâdım, vakitler bir başka oldu. Aşık, sadık, mana yüzünü görmeyi isteyen ümmetlerim; esenlikle yollarını bulup hoşnutluk yoluna bel bağlayarak vuslat sırrına nail olsunlar.

Sofilerden bazısı da arada vasıta olmadan takvası üzere giderek, yollarını düzeltmek için özlerine bir kabiliyet gelsin.

Zira, bir alay kimseler vardır ki; ehlullah kisvesini giymiş, kemer bağlamış, başına taç giymiş, şeriatıma da itibar etmemiş durumdadır. Geçen halinden ve tecellisinden söz ederek; ehlullahın yazdıkları risalelerden ve şiirlerden ezberleyip meclis meclis gezip o hallerden dem vururlar.

— Kal ile hal ettim. (Söz ederek manaya erdim.)

Kıyası ile; kendi akıl, yersiz arzu ve nefsi ile vehmedip anladığı gibi konuşur. Hal böyle iken; gidişatımın, şeriatımın dışında itaat ve boyun eğmekteki kusurunu da görmez.

— Zevk ehli, hal ehli biri imiş... Desinler diye, ayrıca:

— İnsanlar arasında şöhretim artsın...

Düşüncesi ile hep kendi sapıtır, hem de başkalarını saptırır; bundan da habersizdir. Bu yüzden de bazı okuyup yazması olmayan muhabbet ehli ümmetlerin yollarını kesmeye sebeb oluyorlar.

Bu arada ilmi isteyenlere, bildiği ile amel eden bilginlere, ibadet ehli iyilere de:

— Tarikattan nasipsiz... Haricî...

Deyişi ile taş atılıp bütün tarikatlara eğri baktırmağa da sebeb oluyorlar.

Bununla beraber; ilim yolunda olanlar, bildiği ile amel eden bilginler, ibadet ehli iyiler Şeriat-ı Ahmediyemi bilirler. Muhammed'i gidişatıma, üstün sünnetlerime temiz kalble bağlanıp tutunurlar. Böylece bizi bulurlar.

Ehlullahın tamamının, ümmetin iyilerinin, aşık, sadık tüm ümmetlerimin elinde şeriat bir asadır; gidişatım üzerlerinde bir abadır, Allah rızasını elde etmek dillerinde bir gıdadır. Bu böyle olmadıkça; kimse bizi bulamamıştır, bulamaz da... Anlatılanın dışında bir adım giden yolundan kalır; yüzünü haricîler zümresine döndürmüş olur. Bunun böyle olduğunu anlamaz, kendisinin hiçbir şey elde edemeden kaldığını da bilmez. Doğru olanlara da kötü gözle bakılmasına, taş atılmasına sebeb olur.

Aralarında bazı kabiliyetli olanlar vardır. Ne var ki, bunlar da halden habersiz taklitçi olarak sözde kalırlar. Gidişatlarında ve bu yola girişte kendileri mükemmel bir mürşide muhtaç oldukları halde, mürşidlik iddiası ile geçinirler. Ne var ki, şundan da haberleri yoktur: Soğuk demir döverler.

İşte bu helak uçurumu mertebesinden, her birinin tecellisi gereği yakalarını kurtarmalarına sebeb olacağı gibi; şeriat, tarikat, hakikat, vuslat nedir bilmeleri için bir risale yaz. Aşık, sadık, mana yüzünü görmeyi isteyerek doğru yollarını bulsunlar.

Yazılacak risalenin adı da şu olsun: MÎFTAH'ÜL - KULÜB SIRR-I ŞEMSEDDÎN.. (GÖNÜLLER AÇAN ŞEMSEDDÎN SIRRI...)

Böyle bir emir vermeleri üzerine:

— Memur mazurdur.

Kuralına göre, Enbiya Sultanı Resul-ü Kibriya Allah'ın Sevgilisi kıyamet gününün şefaatçisi efendimizin fermanı yerine getirilmesi gereken bir vazifesidir; Allah ona salât ve selâm eylesin.

Efendimiz Hazretlerine tabi olmakta, emrini yerine getirmekte olan bu âciz kul ümmeti; bu risaleye başladı. Yüce Allah'ın vereceği başarı ile güzel bitmesi için niyaza geçti.

Bu durumda, kâtibin elindeki kalem, atıcının elindeki ok ve yay durumunda olduğumuzdan; umulan odur ki: Hatasını, yanlışını af eteği ile okuyanlar örteler. Çünkü:

— El-insan mahallün-nisyan... (Unutma yeridir insan...)

Manası bizim içindir.

وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝

Başarım, ancak Allahu Teâlâ'nın yardımı iledir. Yalnız ona tevekkül ettim ve ona döneceğim (Hud suresinin 88. âyetidir.)

b) Bu Eserin Düzenleniş Şekli Hakkında Bilgi...

Bu değerli risale, şu şekilde düzenlenmiştir:

a) Mukaddime...

b) Üç bab ...

c) Hatime...

Kısaca, bunların içinde yazılanlar da şöyle anlatılmıştır:

Mukaddime, şu hususları açıklar:

a) Bu üstün yolu aramayı...

b) Kâmil mürşide kavuşup ona sahib çıkmayı...

c) Bu yola giren salikin inâbe şeklini...

Birinci babda şunlar vardır:

a) Teveccüh…

b) R a b ı t a …

c) Sülük seyri…

d) Yedi latife…

e) Nefiy ve isbat…

f) Murakabe…

Bunlar, dört ayrı bölümde açıklanacak.

İkinci babda şunlar vardır:

a) İsimlerin tecellisi…

b) Fiillerin tecellisi…

c) Sıfatların tecellisi…

d) Zat tecellisi…

e) Allah ile fena, Allah ile beka…

f) Allah'ın zatına dalıp gidenler…

Bunlar da, beş ayrı bölümde açıklanacak.

Üçüncü babda şunlar vardır:

a) Hilâfet sırrı…

b) Kutuplar kutbu…

c) En büyük gavs…

d) İlk kutub…

e) Diğer kutuplar…

f) Ehlullahın bütünü…

Bunlar da üç ayrı bölümde açıklanacak.

Hatimede ise, şunlar vardır:

a) Şeyhin usulü…

b) Sona ulaşan salik…

c) Yeni başlayan salik...

d) Mürşidsiz müridin sülûkü…

e) Gerekli bazı uyarmalar…

f) Kader sırrı…

g) Levh-ü Mahfuz.

h) İtikadla ilgili bazı şartları ve sonucu açıklar.

HİTABE

Ey Aziz ey Muhammedi maya ile nurlanan ey Âlemlerin Rabbı Yüce Zat'ın ihsan eylediği başarı ve hidayete zuhur yeri olmakla pâk olan!.

Estaizü billah (Allah'a sığınırım):

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

— «Deki:
— Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana tabi olunuz ki, Allah da sizi sevsin; günahlarınızı bağışlasın.
Allah tam manası ite bağışlayıcı merhametlidir.» (Âl-i İmrân Sûresi /31)

Nazm-ı celiline inanan tevhid ehli!
Estaizu billah:

مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللّٰهَ

— «Kim Resul'e itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur.» (Nisâ Sûresi /8)

Manasındaki sırra itaat edip baş eğen!

Estaizü billah:

طٰهٰ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقٰى إِلَّا تَذْكِرَةً لِمَنْ يَخْشٰى

— «Ta Ha, zahmet çekmen için sana Kur'an-ı indirmedik; ancak gönlünde öte endişesi olanlara bir hatırlatmadır.» (Tâ-Hâ Sûresi /1 - 3)

Manasındaki şanı büyük Kur'an dizisinden nasibi bulunan, korku ve endişe üzere olan!
Estaizü billah:

وَسَقٰيهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا

— «Rabları onlara pek temiz şarabı içirmiştir.» (İnsan Sûresi /21)

Kaynağından payı bulunan aklı uçan sarhoş! Sonra:

أَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

— «İyi bilin ki, ancak Allahu Teâlâ'yı anmakla kalbler yatışır ve huzur bulur.» (Ra'd Sûresi /28)

Sırrını gerçekten bulan yolcu ve hakikaten Allah rızasına uygun talib! Bir şiir:

شَرِبْتُ الْحُبَّ كَأْسًا بَعْدَ كَأْسٍ فَمَا نَفِدَ الشَّرَابُ وَلَا رَوِيتُ

Sevgiyi içerim hep billur billur Ne ben kanarım ne şarap kurtulur...

Manasındaki tadla aşk meydanında tek varlık olan! Sonra:

كَانَ اللّٰهُ وَلَمْ يَكُنْ مَعَهُ شَيْءٌ

— «Olan Allah'tır; onunla ikili bir şey olmaz.»

Manasına gelen hadis-i şerifi üzerine:

اَلْآنَ كَمَا كَانَ لَيْسَ لِلْإِمْكَانِ أَبْدَعُ مِمَّا كَانَ

— Şu anda dahi öyledir. Bu imkân âleminde olmuşlardan daha harikası yoktur.

Diyen gönül ehli, zevk ehli ve ilâhî aşktan zerre mikdar nasib alan:

اَلْعِشْقُ نَارٌ إِلٰهِيٌّ يُحْرِقُ مَا سِوَى اللّٰهِ وَمَا سِوَى الْمَحْبُوبِ

—Aşk ilâhî bir ateştir. Allah'ın gayrını, sevgiliden başkasını komaz yakar.

Manası ile geceli gündüzlü ülfet edip:

آهْ مِنَ الْعِشْقِ وَحَالَاتِهِ أَحْرَقَ قَلْبِي بِحَرَارَاتِهِ

— Ah ederim aşka ve hallerine; yandı kalbim hararetinden.

Cümlesi ile de demlenen dostlara, safa süren kardeşlere malum olsun...

Şöyle ki:

İşbu risaleye; başından sonuna varıncaya kadar, hiçbir yerine dışarıdan tek harf karışmamıştır. Hepsi; Âdemoğullarının Efendisi Ümmetlerin Hayırlısının Baş Tacı Kıyamet Günü Meydanında Asilerin Şefaatçisi Efendimiz Hazretlerinin emri ile, işareti ile alınmıştır. Ona salât ve selâm olsun.

Bu risaleye içten bir bakışla göz atan, işaret edilip anlatılan dürüst yoluna giren, uygun usulüne göre yerine getirilmesi gerekeni yerine getiren, emirlerini yürütmeye çalışıp gayret eden mahabbet ehli, özünde sözünde doğru aşık, Allah rızasına talib olan dostların ve kardeşlerin hepsi Yüce Allah'ın yardımı, Resûlullah'ın himmeti, keza ehlullahın himmeti ile bu yola girmesi ile en üstün gayesine ulaşır. Bundan da hiç şüphe edilmeye... Resullerin efendisi hürmetine... Âmin!

Bilmeceli bir şiir:

Bu mahalde bir muamma söylenir;
Okuyanlar bilmez anı hem nedir?
Bilir ancak ol Muhammed Mustafa;
Sorar isen belki söyleye sana...
NUN ü KAF'tan MİM'e varınca Hace;
Üç tane KAF gelir bil iyice...
NUN gidince MİM ü DAL sonra gelir;
MİM ü DAL'dan sonra canım,

NUN ELİF ŞIN MİM gelir.
NUN mekâna varmasına ey Hace;
MİM KAF ile BE KAF'tır ana netice...
NUN varınca MİM ile NUN yanına;
Olur ancak BA ile YA yer ona...
ŞIN'lı MİM'den MİM'e varınca Hâce;
Ara yerde dört ŞIN gelir bil nice...

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Mürşid-i Kâmil Nasıl Aranır? Nasıl Bulunur? Nasıl Tanınır? Sahte Mürşitler Kimlerdir

Ey hakkı, hak olmayandan ayırd eyleyen... Allah rızasının tâlibi, Hazret-i Resûlullah'ın gidişatına rağbetli olan...

Cümle din kardeşleri, sevdikleri, anlatılacak hususları iyi bilmelidir.

Bu iş yurduna gelip de imân şerefine eren mümin ve müvâhhidin okuduğu:

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ

LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH

— Allah'tan başka ilâh yoktur; Muhammed Allah'ın elçisidir.

Mutlu cümlesini dille söyleyip kalble de doğrulamak, her erkek ve kadın müminlerin yaratılışların aslında vardır.

İşbu kitabın başından sonuna varıncaya kadar anlatılan ilahî feyizler, Allah'ın sonsuz ihsanı dahi cümlesinin alnından sarkan perçemlerde gizlice asılıdır.

Aşıklara yakışır şekilde, gerçekçi olarak; yoluna göre, sırası ile güç harcayanları, karşılıksız armağanlar veren Yüce Zat haşa ki ihsânsız bıraka; yoksun ede...

O halde, itikadını buraya bağla.

Kapıcısı bulunduğun, Allah'ın hazinesi olan kalb kapısını yersiz arzudan, utanç veren işlerden, şeytanın askerlerinden koru... Bunların hiçbirini oraya koymamaya gayret et; çalış...

Sonra...

Bir kâmil mürşid bulup elini tutarak onunla inâbe etmeğe dahi, himmet sarf etmek pek gereklidir.

Zira, kılavuzsuz yola gitmek, yolu bulmak; gece karanlığında, ışıksız olarak bir kimsenin bilmediği yola tek başına gitmesi gibidir. Bu durumda olan kimse; gittiği semti görmez, bastığı yeri bilmez, önünde hendek mi var, uçurum mu anlamaz! Bu durumda; ölüm uçurumuna düşmekten yana çok korku vardır.

Ne var ki, kâmil bir mürşid, o yola gidip gelmiştir. O yolların bozuk yanlarını, tehlikelerini de görmüştür. Bu yolda hemen her şeyi anlamış ve bilmiştir. Kılavuzluk ederek, o yollardan esenlikle müridini geçirir.

Şimdi:

— Bu zamanda, öyle kâmil mürşid nerede bulunur? Öylesi, kimya çeşidinden bir şeydir.

Diyecek olursan, sözün temelde bir gerçeğin ifadesidir. Ne var ki, insaflıca düşünüp tam bir insafla da gerçeğe teslim olursan; bu sözünde, nefsin hilekârlığı ve aldatmacası görülür.

Bu durumda anlaşılan odur ki: Eksiklik, sendedir. O halde, vakit geçirmeden, arayıp taramada gerçekçi olmaya bak.

Mutlak feyzin sahibi Yüce Zat'tan; çaresiz bir kul samimiyetle, gerçekçi olarak onun hoşnutluk yolunu istediği ve. Aradığı zaman: Haşa ki, o yaratan Yüce Zat, onu yoksun bıraka...

Doğrulukla sen onu aradığın sırada, hemen o senin elinden tutabilir.

— Onun bir nişanı yok ki; kâmil mürşid olduğunu nasıl bileyim?

Diyecek olursan, bu da yerinde bir söz olamaz; zira onun nişanı pek çoktur. Burada olanlardan üç tanesini söylersem, sana yeter,

- Mürşidin Nişanı

BİRİNCİSİ: Onun mübarek huzuruna vardığın zaman, bütün gamın kederin gider. İçinde, bir ferahlık, bir sevgi hasıl olur.

İKİNCİSİ: Onun saadet getiren meclisinden hiç ayrılmak istemezsin. Onun inciler gibi saçılan sözleri ile özünün aydınlığı ve sevgisi artar.

ÜÇÜNCÜSÜ: Onun hoş ziyaretine gelen büyüklerden, küçüklerden kim olursa olsun; padişah dahi olsa, elini öpmek zorunda kalır. Hayır duasını dilemekle de mesrur olur. Çünkü, bu büyük zatın bütünüyle tutumu ve davranışları Resûlullah'ın gidişatına uygundur; Allah ona salât ve selâm eylesin.

İşte anlatılan bu üç belirti, hangi değeri yüksek zatta; gösterişe ve işitsinlere kaçmadan görülür ve bilinirse; hiç durmayasın. Hemen git, tam manası ile ona teslim ol. Yıkayıcının elindeki ölü hükmüne gir. Emrettiği yerde dur. Her emrine itaat et; boyun eğ. Onun cümle hizmetini ve emrini kendin için birer nimet bil Bundan sonra, artık emirleri üzerinde ve hizmetinde olmak gerekir.

Ancak; şurası dikkat ister.

Babadan kalma bir dergâhı elde tutan biri çıkabilir. Bir yolunu bulup tayınına, gelirine tamahla aracı vasıtası ile dergâh tedarik eden biri de olabilir.

Anlatılan durumda olanlar, ehlullah kisvesine bürünmüş ve bazı tasavvufa dair kitapları ve risaleleri de okumuş olabilirler.

İşbu durumdan sonradır ki:

— Biz de şeyhiz...

Diyerek, şeyhlik makamına otururlar, irşada başlarlar...

Ne var ki, irşadın ne olduğunu bilmezler; bildikleri de yanıldıklarını karşılamaz.

Hali anlatıldığı gibi olan bir kimse; aynen kördür. Müridi zaten kördür. İki kör, nasıl yola çıkabilirler!

Bu işin sonunda, bir ölüm uçurumuna düşme korkusu vardır.

Anlatılanların dışında bir başka zümre daha vardır; şöyle derler:

— Şeriat-ı mutahhara zahir halidir; halbuki bizim yolumuz bâtındır. Boy-abdesti, abdest, namaz, oruç gibi şeyler ebrarın işidir. Ebrar ise; cennet, huri, gılman, cennetin diğer nimetleri ve safaları için çalışırlar. Bizim boy-abdestimiz ezelîdir, abdestimiz de o vakit alınmıştır. Namazımız, orucumuz da o zaman eda olunmuştur. Biz, cemal aşıkıyız; cennetle, cehennemle işimiz yoktur.

Allah, bizleri bu gibi sözlerden korusun. Anlatılandan daha başka uygunsuz söz ettikleri de olur. Meselâ şöyle derler:

— Biz daima huzurdayız...

Dolayısı ile, dinen yasak edilen hemen her türlü yasağı, hiçbir şey değilmiş gibi, mubah sayar işlerler.

Çok çok dikkat edip sakınmak gerekir. Bu türlü kimselerden uzak durmak, Yüce Hakka yakın olmaya sebeb olur. Onların oturduğu yerlerden uzak olmak dahi, en gerekli şeydir.

Anlatılan işte, sözde, amelde bulunanlar, âdemoğlu gübresine batmış gibidirler. Onların yanına gidene ondan bulaşır; hiç olmazsa kokusu gelir. Bu gibi kimselerden çok uzak durmak gerekir.

***

Yukarıda da anlatıldığı gibi; her iman sahibi kadın ve erkeğin alın perçeminde; ilâhî feyizler, sonsuz ihsanlar gizlice yazılıp asılmıştır. Bunlar; Muhammed'i maya, Ahmedî gidişattır.

Bu şekilde hemen herkese şamil, Allah'ın ihsanı olan büyük nimet için yakışır mı ki: Gafletle boşa giderilsin.

İşbu anlatılan manaya derinden bakılmalıdır.

- İnâbe (Mürşid-i Kâmil'den İnâbe Nasıl Alınır?)

Yukarıda, kâmil mürşidin üç alâmeti anlatılmış, sıfatları belirtilmişti. O alâmetlere ve daha sonra anlatılanlara derinden bakan özünde ve sözünde doğru olan aşık hemen onu bilir; bulur. Onu bulduğu anda dahi, şekke şüpheye düşüp oyalanma ile vakit kaybetmemelidir. Edeple, destur isteyerek huzuruna varmalıdır. Uğurlu ve mutlu elini tutup öpmelidir. İçli dışlı bendeliğe kabul etmesini rica ile niyazla dilemelidir. Allah'ın rızasından başka, bütün talepleri içinden çıkarıp atmalıdır. Kalbinde, sırf Allah'ın rızası olmalıdır. Saf, temiz kalble huzurda oturmalı; vereceği emirleri beklemeli, yapacağı işaretleri gözetmelidir. Her ne emir verirse ağırdan almadan kabul etmelidir. Kesin olarak, tereddüdü belirten bir söz etmeden, ona doğru dönüp durmalıdır.

İşte böyle bir hal ile mürid ortaya çıktığı zaman, kalbi yöneten mürşid; mürid huzurda iken, kendi kalbine bakar. Aradan bir dakika geçtikten sonra, ortaya çıkan durum ne ise; ona göre inâbe verir.

Eğer mürşid, böyle bir teveccühle işi sonuçlandırmaya güçlü değilse... o zaman müride tenbih eder ki, istihareye yatsın. Kendisi de aynı gece Resûlüllah efendimize teveccüh eder. Şöyle bir dilekte bulunur:

— Şu isimde bir ümmetin inâbe etmek istiyor. Kendisine istihare etmesini ısmarladım.

Resûlüllah, her ne yönde emir ve ihsan buyurur ise; o şekilde inâbe verir.

Şeyhte, anlatılan iki çeşit güçten hiçbiri yok ise; o zaman başka türlü hareket eder. Müride ısmarladığı gibi; kendisi de o gece istihareye yatar. Ortaya çıkan emir ve işarete göre inâbe verir.

Sonra...

İnabe vereceği zaman, müridi huzuruna alır, diz dize oturtur, önce, kendisine teveccühü anlatır.

Daha sonra, alnını, müridin alnına dayar. On dakika veya on beş dakika kadar şeyh teveccüh eder.

Bundan sonra; müridin sağ elini, kendi sağ eline alır. Kendisine şu beş şartı yerine getirmesini emreder:

1. ŞART: Devamlı abdestli bulunmak...

2. ŞART: Farz olan beş vakit namazını hiç bırakmadan, vaktinde ve zamanında kılmak...

3. ŞART: Kazaya kalmış namazı ve orucu varsa, bütünüyle hepsini eda etmek...

4. ŞART: Yalan söylemekten, gıybet etmekten tam manası ile sakınıp geri durmak...

5. ŞART: Hiçbir kimsenin aleyhinde bulunmadan, daima kendi kusurunun affını dilemek...

— Bunları, mutlaka yerine getir...

Diyerek, müride tenbih eder.

Bundan sonra; müridin kabiliyeti ve teceilisi neyi gerektiriyorsa, o yolda kendisine okuması gerekeni emreder. Meselâ; Fethiye, istiğfar, salât ü selâm ism-i celâl okumak gibi... Bunların hangisi onun haline yakışır ise; onu ders olarak vermelidir.

Daha sonra:

— Estaizü billah... (Allah'a sığınırım...) Diyerek; Fetih suresinin şu 10. âyetini okumalıdır:

— «Onlar ki seninle biat ediyorlar; ancak Allah ile biat etmektedirler...

Allah'ın eli, onların elleri üzerindedir.

Her kim, sözünden dönerse; kendi aleyhine olur. Her kim de Allah adına verdiği sözü yerine getirirse; kendisine büyük bir mükâfat verecektir.»

Daha sonra da Fatiha suresini okuyup işi bağlar.

***

Bundan sonra...

Müride gereken ve yakışan odur ki: Verdiği bu söz üzerine, kuvvetlice dura; ayağını pek basa... Bu sözü bozmamak için de çok önem vere... Zina, müridin uyması gereken şartların bir başkası da budur. Zira, en küçük tembellik, verilen sözün bozulmasına neden olur.

- Müride Gerekenler

Üstte yazıldığı gibi, bir Allah yolcusu; icazet ve inâbeye sahib olduktan sonra, şunu da bilmelidir ki; verilen sözde şart koşulan beş şeyi yerine getirmeye çok dikkat etmesi gerekir. Hiçbir erteleme yapmadan onları eda etme yoluna girmelidir.

Beş vakit namazını, mümkün olduğu kadar, cemaatle eda etmeye rağbet etmeli; bu hususu dikkatinden uzak tutmamalıdır.

Bundan başka, sünnet sayılan: Teheccüd, işrak, kuşluk, tahiyyat-i mescid, salât-ı vüdu, evvabin gibi namazlardan hangisini mürşidi tavsiye ederse; yerine göre emir ve tavsiyesini yerine getirmelidir. Kesin olarak, terkini yerinde görmemelidir. Zarurî bir durum dolayısı ile, bırakma durumu meydana gelir ise; vaktinde yapılıyormuş gibi, hemen eda etmelidir. Bu şekilde nafilelere devam

etmek dahi, Yüce Hakka yakınlığı gerektirir; bunun için de devam edilmesi yerinde ve gereklidir.

- Fethîye-î Şerife'nîn Okunma Zamanı

Eğer Fethiye-i Şerife'nin okunmasına izin verilmiş ise; sabah namazı kılındıktan sonra ve her gün okunmalıdır.

Yine mürşidin izni ve icazeti ile alınan istiğfar, salâvat-ı şerife, tevhid-i şerif, celâl ism-i şerifi ise; gecenin son üçte birinde okunmalıdır. O vakit, teheccüd namazı vakti olup bu dersleri o vakitte yapmak en faziletlisidir. Güneş doğduktan sonra işrak vakti, ikindi namazından sonra da okunabilir ki; bu vakitler de en faziletli vakitler arasında sayılır.

Hâsılı: Bu vakitlerin hangisi, müride iyi gelirse; o vakitlerde dersini okuyabilir.

Mürid, kendisine yerilen dersi okuyacağı zaman; tenha bir yerde kıbleye dönüp oturmalıdır.

Sonra, üç kere ihlâs (112. sureyi), bir kere de Fatiha-i Şerife'yi okuyup sevabını, sırası ile:

a) Şeriatın kurucusu Resûlullah efendimizin tertemiz ruhuna hediye etmeli; cennet bahçelerinden bir bahçe olan kabrine göndermelidir. Allah ona salât ve selâm eylesin.

b) Bütün nebilerin, resullerin temiz ruhlarına hediye etmelidir.

c) Dört halife olan Hazret-i Ebu Bekir, Hazret-i Ömer, Hâzret-i Osman ve Hazret-i Ali'nin dahi ruhlarına hediye etmelidir. Allah onlardan razı olsun.

d) Diğer ashabın, ashabı gören tabiinin, tabiini gören teba-ı tabiinin dahi temiz ruhlarına hediye etmelidir; Allah onlardan razı olsun.

e) Müçtehid imamların dahi, ruhlarına hediye etmelidir; Allah onlardan razı olsun.

f) Bütün ehlullah olan velî kullarına hediye etmelidir; sırları mukaddes olsun...

g) Kalan erkek ve kadın müminlerin dahi ruhlarına hediye etmelidir; Allah onlara rahmet eylesin.

- Ölümü Düşünme Hali

Bundan sonra ölümü düşünme haline geçmelidir; bu da şöyledir:

Sanki kendisi hasta olmuş; can çekişme durumuna gelmiştir. Malından ve elindeki dünyalıktan ümidini kesmiştir. Akrabadan, çocuklardan, aileden artık fayda yoktur. Sonunda bunları bırakıp gidecektir. Nefesi kesildikten sonra da kabre koymak için hazırlık yapacaklardır. Kefeni getirilecek, yıkayıcıya teslim

edilecek, tabuta konacak, cenaze namazı kılınacak, kabre götürüp içine koyacaklar; yatırıp üzerine de toprak atacaklar. Sonra orada bırakıp gidecekler.

Kısaca düşünüp şunu anlayacaktır: Yüce Hakkın zatından başka, hiçbir şeyin kalıcı durumu yoktur.

İşbu düşünce ile; icazet ve inâbe alırken, mürşidin huzurunda nasıl edeple olmuşsa; öylece mürşidin huzurunda olduğunu düşünerek dersini okumaya başlar.

Hayır olsun, şer olsun, hiçbir şeyi hatırına getirmemeye tam bir gayret harcamalıdır.

Bu halet içinde iken, kendisine manevî yönden bir zuhurat olursa mürşidinden başkasına söylememelidir... Eğer mürşidi birine söylemesi için izin vermiş ise, ona söyleyebilir.

Bu arada bir de rabıta var ki, o da yerinde açıklanacaktır.

Bu kitabı yazan zata ait bir şiir:

Aç gözün bak asumana kim nedir;
Hep gelenler bu cihana andadır.
Cümle gelmiş geçmişi seyret tamam;
Hassu âmme olanı gör vesselâm...
Ol kadar in'am ü ihsan hep sana;
Hak'tan oldu eyleme vaktin hebâ...
Aç gözün bir hoşça fikret ey civan;
Geçti ömrün hâb-ı gafletten uyan...
Kır bu benlik bendini ey hâce gel;
Mürşide kul olagör etme cedel...
Cümle varlıktan halâs etsin seni;
Taa, getürüp hakka yetürsün seni...
NURÎ'ye gel Hakka vasıl olasın;
Bihisab in'ama nâil olasın...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Gözünü aç, semaya bak, neler olduğunu gör; bu cihâna gelenlerin hepsi oradalar... Bütün gelip gidenleri tam olarak seyret; seçmeye, düşüğe olanı gör vesselam... Bunca nimetin, ihsanın hepsi sana Hak'tan geldi; vaktini boşa

harcama... Gözünü aç da güzelce bir düşün ey genç; ömrün bitti, gaflet uykusundan uyan. Ey efendi, bu benlik ipini kır da gel; mürşide köle ol, çekişmeyi bırak. Böylece cümle varlıktan seni kurtarsın; götürüp Hakka ulaştırsın. NURÎ'YE gel ki; hakka ulaşasın, sayısız nimetler bulasın.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. Teveccüh ve Rabıta

TEVECCÜH VE RABITA NE DEMEKTİR?

A)- Mübtedi (yolun başındaki) sâlikin ve muktedi (uyan, tabi olan) tâlibin teveccühü üç şekilde olur:

1- Şeyh huzurunda, diz dize oturur gibi kıbleye yönelmeli, kendi kalbini bir tekneye veya başka bir kaba, şeyhinin kalbini ise bir engin denize benzetmeli, kendi kabını altına tutup o engin denize benzeyen mürşidinin kalbinden İlâhî feyzi doldurmağa çalışmalıdır. Böylece, en az bir çeyrek saat, ortalama yarım saat ve en çok bir saat durmalıdır.

2- Şeyhini bir çadıra benzetmeli, kendisini de o çadırın altında oturur farz ederek dört yanından İlâhî feyzin bu çadıra aktığını düşünerek durmalıdır.

3- Şeyhinin ruhaniyyetini, engin bir denize ve kendisini de bir damla gibi o engin denize karışmış farz etmeli ve böylece teveccühte bulunmalıdır.

Bu üç şekilden hangisi kendisine daha kolay gelirse, ona devam etmeli ve ilk şekilde gösterildiği gibi, bir çeyrek saat, yarım saat *veya* bir saat, kendisini alıştırdığı müddet kıbleye müteveccih oturup, kendisine ihsan olunan zikrini ve teveccühü bozmayarak okumalı, en sonunda FATİHA diyerek dua etmelidir.

- Bu makamın rabıtası da üç şekildedir:

a)- Sâlik, gezip oturduğu her yerde şeyhinin eli elinde ve daima huzurunda oturur gibi olmalıdır.

b)- Şeyhinin ruhaniyyetini bir hırka, bir cübbe veya başka bir elbise gibi enine giymiş olduğunu ve her zaman onunla gezip oturduğunu düşünmelidir.

c)- Şeyhinin hırkası kenarına ve koltuğu altına gizlenmiş ve daima kendisiyle birlikte bulunur gibi olmalıdır.

Bu usûller üzere giden sâlik, uykuya niyet edince, sanki başını şeyhinin mübarek ayaklarına koymuş da, orada uyuyormuş gibi yatmalıdır.

B)- Mütavassıt (yolun ortasında olan) sâlikin teveccüh ve rabıtası da üç şekilde olur:

1- Diz dize huzurda oturur teveccühünde, şeyhini huzurda bulduğu zaman; şeyhinin kendisini alıp Huzur-u-fâiz-in-nûr Hazreti Resûl-ü-Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize götürdüğünü farz etmeli ye sanki aleyhissalâtü vesselâm efendimizin müvacehe-i-şeriflerinde bulunuyorlarmış da, kendisi şeyhinin hırkası altına gizlenmiş, Sahib-i-şeriat efendimiz mücevherlerle bezenmiş yüksek bir kürsü üzerinde oturuyorlar, cihar-yâr-ı-güzin efendilerimiz de sağ ve sollarında bulunuyorlarmış gibi, huzur ve huşû içinde bir çeyrek saat, yarım saat veya bir saat müteveccih durmalıdır.

2- Çadır gibi şeyhini bürünmüş, her yandan İlâhî feyzin nâzil olduğunu görür gibi teveccüh ile şeyhini bulduğu zaman; şeyhinin bir örtü veya elbise gibi kendisini her yanından örtmüş ve kendisi içeride kalıp mahvolmuş ve bu hal üzere Huzur-u-pür-nûr-u-seyyid-il-enbiyâ aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tehâyâ efendimize varılmış Resûl-ü-zişân efendimiz evvelce olduğu gibi yüksek ve müzeyyen bir kürsü üzerinde oturmuşlar, bütün enbiyâ-i-izâm ve rüsûl-ü-kirâm aleyhimüsselâm efendilerimiz de sağ ve sollarında birer kürsüde oturmuşlar farz etmeli, şeyhini huzuru saadete müteveccih oturmuş, ayn-i-nûr olan mübarek kalplerinden şeyhinin kalbine altın oluklardan ilâhî feyizler aktığını düşünerek huzur ve huşû içinde, bir çeyrek saat, yarım saat veya bir saat müteveccih durmalıdır.

3- Şeyhinin ruhaniyyetini bir engin deniz ve kendisini de o engin denize karışıp kaybolmuş bir damlacık mesâbesinde mahvolmuş teveccühünde şeyhini bulduğu zaman; o engin denizle Huzur-u-Hazret-i-seyyid-il-enbiyâ ve sened-il-evliyâ vel - etkiyâya varıp, sallalahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimizin bütün mevcudatı kaplamış ve kuşatmış bir ummân, sağ ve sollarında bulunan enbiyâ-i-izâm ve rüsûl-ü-kirâm aleyhimüsselâmı da birer derya farz etmeli, bir engin deniz olan şeyhinin, bir ummân olan Resûlüllah'ta mahvolmuş bulunduğunu düşünmeli ve böylece huzur ve huşû içinde, bir çeyrek saat, yarım saat veya bir saat müteveccih durmalıdır.

Bu üç teveccüh şeklinde zuhur eden eserleri, şeyhinden başka hiç kimseye söylemek gerekmez. Zira, Fenâ-fiş-şeyh makamıdır.

Bu makamın rabıtası da: Sâlikin oturup kalkarken, uyuyup uyanırken, yerken ve içerken, gezip yürürken ve işinde ve her yerde şeyhini yanında ve beraberinde bilip görmesi, huşû ve huzû ile daima huzurda oturur gibi olmasıdır.

C)- Müntehi sâlikin teveccühü de üç şekilde olur:

1- Şeyhiyle diz dize oturur teveccühünde, Hazreti Resûl-ü- ekrem sallallahü aleyhi ve sellem efendimizi apaçık şemâil-i- şerifiyle müşahede' ettikte; Fenâ-fir-Resûl’e yakınlaşmış olduğunu farz ederek, şeyhini teveccühünden bırakmamalı

ve şeyhinde fâni olduğu halde, aleyhissalâtü vesselâm efendimizin huzur-u-saadetlerinde bulunduğunu ve Resûlüllah'ın kendisi gibi bir çaresizi Allah'a ulaştıracağını düşünerek huşû, huzû ve âdâp ile bir çeyrek saat, yarım saat veya bir saat müteveccih durmalıdır.

2- Sâlik, şeyhini çadır misali teveccühünde gördüğü zaman; şeyhinde fâni olup, bu hal üzere Hazreti Resûl-ü-ekrem sallallahü aleyhi ve sellem efendimizi apaçık şemâil-i-şerifiyle müşahede ederek, aleyhissalâtü vesselâm efendimizin huzurlarına vardığını, huşû, huzû ve âdâp ile oturduğunu, Resûl-ü-zi- şânın mübarek kalplerinden, şeyhinin kalbine altın oluklarla İlâhî feyzin aktığını gördüğünü ve bu İlâhî feyizler içinde hem şeyhinin, hem de kendisinin ifnâ olduğunu, Server-i-âlem efendimizin ise Hakkın huzurunda oturduğunu farz ederek ve bütün mevcudatın yok olduğunu düşünerek, bir çeyrek saat, yarım saat veya bir saat müteveccih durmalıdır.

3- Sâlik, şeyhinin ruhaniyyetini engin bir deniz misali teveccühünde, kendi bir damlacığının da yok olduğunu, Hazreti Seyyid-il-beşer sallallahü aleyhi ve sellem efendimizin mübarek kalplerinin bütün âlemleri sarıp' kuşattığını, apaçık şemâil-i- şerifiyle müşahede ettiğini, bir engin deniz olan şeyhinin, bir ummân olan deryayı saadete karıştığını, zerrelere varıncaya kadar bütün mevcudatın o ummânda mahv ve perişan olduğunu farz etmeli ve Resûlüllah'ın Hakkın huzurunda oturduğunu düşünerek, bir çeyrek saat, yarım saat veya bir saat müteveccih durmalıdır.

Bu mertebede, Hak yolcusu salike Resûlullah efendimizin varlığında yok olma (Fenâ-fir-Resûl) ihsan olunduğuna işaret vardır. Bu makama ulaşanlar böyle söylemeye başlarlar, bu ihsanlara mazhar olurlar ve:

وَسَقٰيهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا

— «Rabları, onlara tertemiz bir şarabı içirmiştir.»

Mealine gelen însan suresinin 21. âyetinin doğrultusunda, asıl varlığa zuhur yeri olma durumu ihsan olunur. Yani: Resûlullah efendimizin nuruna.. Allah ona salât ve selâm eylesin..

Bu manada bir şiir:

Bilirim ki seni haksın; Kamu âlem bütün sensin,

İki cihanda sultansın; Şefaat ya Resulellah.

Seni bulan bulur Hakkı; Seni gören görür Hakkı...

Hakikat madeni sensin; Şefaat ya Resulellah..

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Sen Haksın; şunu da bilirim: Cümle âlem, tümden sensin..

Dünyada âhirette bir sultansın; bize şefaat eyle ya Resulellah.

Seni bulan kimse, Yüce Hakkı bulmuştur; seni gören kimse, Yüce Hakkı görmüştür..

Sen hakikatin kaynağısın; bize şefaat eyle ya Resulellah.

Allah-ü teâlâ Resûlullah efendimize salât ve selâm eylesin.

Bu makamın rabıtası dahi, şöyle olacaktır:

Hak yolcusu salik mürid; her gezdiği yerde, her oturup kalktığı yerde, yani: özel ve diğer işlerinde şekilsiz yorumsuz Hakkın huzurunda olacaktır. Bu ölçü içinde; gezecek, oturacak, Hakkın gayrını da kalbinden çıkaracaktır. Bundan sonra, oturması, kalkması, uykusu, uyanıklığı Hak ile olacaktır.

Bu kitabın yazarına ait bir başka şiir:

Ya Resulellah cemalin bi-nikab gördüm bugün;
Hamd ü lillah nur u vechin bihicab gördüm bugün...
Çünkü gark olmuştu nura ol mübarek kametin;
Baktığını an aldı berk-ı envarın senin...
Gönlüm içre bir yüce divan kuruldu aman;
Bir mücellâ hem mücevher kürsî dahi nagehan...
Şah-ı Kevneyn ol mücellâ kürsî üzre oturur;
Çar-ı yar-ı- bâ sefâ ashab saf beste durur...
Çünkü gördüm bir dahi ol Şah-ı Kevneyn'i heman;
Ol vakitte cümle aklım târümar oldu aman...
Mest olup kaldım orada bilmez oldum kendimi;
Gördüm ancak evvel ve âhir cihanı hemzemi...
Kaplamıştı nur cihanı kalmamıştı nesne hiç;
Görünürdü Nur-ı Muhammed kalmamıştı nesne hiç...
Nuru nur etti canım Nur-ı Ahmed Mustafa;
Gel ki aşık Nuri'ye kim kalbin olsun pür sefâ...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Ey Allah'ın Elçisi, bugün, cemalini peçesiz olarak gördüm; Allah'a hamd olsun, yüzünün nurunu, bugün perdesiz gördüm.

O mübarek boyun, nura boğulduğu, içindir ki; baktığım anda, senin nur şimşeklerin gözümü aldı.

Aman aman, gönlümün içinde yüce bir divan kuruldu; parlak mücevherlerle süslü bir de kürsü ortaya kondu...

İki cihanın şahı, o parlak kürsü üzerinde oturuyordu; dört halife, safa ile diğer ashab saf tutup duruyordu.

O iki cihan şahını bir daha gördüğüm zaman; o vakit, bütün aklım darmadağın oldu, aman...

Sarhoş oldum, orada kaldım, kendimi bilmez oldum: İşte o zaman önden sona cihanı ve arkadaşı gördüm.

Cihanı bir nur kaplamıştı, hiçbir şey onsuz kalmamıştı; Muhammed nuru görünüyordu, başka bir şey hiç kalmamıştı.

Canım, Nuri'yi, Ahmed Mustafa'nın nuru nur eyledi; aşık Nuri'ye gel de kalbin safa dolsun.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. Seyr-i Sülük Ne Demektir?

Bir Hadis-i kudside

BİLMİŞ OLUNUZ Kİ, HER CESETTE BİR KALP VARDIR. HER KALPTE BİR GÖNÜL VARDIR. HER GÖNÜLDE BİR SIR VARDIR. HER SIRDA BİR GİZLİLİK VARDIR. HER GİZLİLİKTE, DAHA BÜYÜK BİR GİZLİLİK GİZLİDİR. İŞTE, BEN BU GİZLİLERİN GİZLİSİNDEYİM, buyurulmuştur.

Bu bitişiklik, mahlûkattaki bitişiklikle kıyaslanmamalıdır. Bu bitişikliğin, ölçüsü ve keyfiyeti yoktur, akla gelenin de gayrıdır. Zira, bu cüz'i aklı kuluna ihsan eden de kendisidir. Bu cüzi akıl ise, ancak dünya geçimiyle ilgili işleri ve âhirete ait hususları kavrayabilir. Benzeri ve örneği bulunmayan Zât-ı-vâcib-il-vücudu anlayabilmekten âciz ve kısırdır. Ancak, zâtının ne olduğunu, yine kendi zât-ı-ecelli âlâsı bilir. Böyle olunca da her ferdin hayalinde bulunan Hakkın yaratıcısı, yine Hak celle ve âlâ hazretleridir. Zâtullah, onun gayrıdır.

Sözün kısası, her bakımdan kâmil ve mükemmel birer insan olan yüce kişilerin, **VUSLÂT-I-İLALLAH** buyurdukları, Yüce Allah'a vâsıl olmaları; yine

Yüce Allah'ın zatına has bir şekildir. Söz ile değil; hal olarak değerlendirilmelidir, dolayısı ile, bu Muhammedî yola girmeye ihtiyaç vardır.

Bu mânada girilen yolların hiçbiri, diğerinden ayrı ve başka değildir. Ama, bazı ehlullah yollarında; irşâda ehliyetli olan kâmil mürşidler, müridlerini nefis yönüyle terbiye ederler. Bazıları da ruh tarafından terbiye edip sülûk yolunu gösterirler. Ta ki, şu ölüm uçurumundan uzak olup kurtulalar.

Zira, hemen her ferd, kendi vehminde (hayalinde) Hakkı bir başka tasavvur eder. Ama, hiçbir şekilde o tasavvur edilen Yüce Hak olamaz. Onun ettiği tasavvur, Yüce Hakkın bir tecellisinden meydana gelir. Dolayısı ile, o tasavvur edileni yaratan Yüce Hak'tır. Bu değerlendirmeye göre; ehlullah olan Allah'ın sevdiği kullar, vehimlerinde hayal olunan hakka tapmaktan beridirler.

Kaldı ki, Nakşibendi tarikatı terbiyecileri, sâliklerini ruh mertebesinden terbiye ederek ve teslik (seyrü sülûk) ederek, ruhlarını asilleştirmek suretiyle tasfiye eylediklerinden, nefs-i-nâtika zımnen temizlenmiş olur.

Diğer tarikatler, nefis mertebelerini itibar ederler. Fakat, hepsinin maksadı ve isteği, ruhu aslolan olgunluğa döndürüp, Hakkı bildirmektir.

A)- Sâlikte Yedi Letâif Nasıl Hasıl Olur?

Ey seyr-i-sülûkte yedi letâife tâlip ve râgıp olan sâlik! Bilmiş ol ki, şeyhinin izin ve icazeti ile, temiz bir yerde kıbleye yönelerek iki diz üzerine oturur ve yukarıda gösterilen üç çeşit teveccühten hangisi kolayına gelirse, o şekil teveccüh ederek, en az bir çeyrek saat, ortalama yarım saat ve en çok bir saat durduktan sonra, teveccühü bozmaksızın, yüz istiğfar ve yüz salâvat-ı-şerife okur, hayırdan ve şerden dünya ilgi ve ilişkilerinden, her türlü maksat ve isteklerden uzak olarak bulunursan, güya kalb üzerine nurdan bir ism-i-celâl nakşol unmuş gibi olur. Her ne kadar göz kapalı ise de görür gibi olursun. Dilini, damağına yapıştırıp, dişlerini birbiri üzerine koyar, gözlerini yumup, bütün azanı hareketten men ‘eder ve bütün kuvvetlerinin hükümlerini tatil etmeğe çalışarak, şeyhinin ruhaniyyetinden yardım istersen, sol memenin iki parmak altında çam fıstığı kozalağı şeklindeki kalb üzerine yazılmış ism-i-celâli görür gibi üç bin ism-i-celâl çeker ve bu lâfz-ı-şerifin mânası olan Zâtı ecelli âlâya öylesine müteveccih olursun ki, artık kendinden ve Allahu teâlâ’dan gayri her şeyden nisyân (unutma) hâsıl olup :

وَاذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ

— «Unuttuğun zaman, Allahu Teâlâ’yı hatırla...»

Mealine gelen Kehf suresinin 24. âyetindeki mana zuhur ede... Hak yolcusu salik, anlatılan şekilde zikri sürdürüp giderse; zikir kalbine yerleşir. O zaman, kalb, asıl sıfatını bulur; akik renginde saf temiz bir şekilde kalbin nuru zuhur eder.

B)- Her Birinin Mevkii, Dereceleri ve Belirtileri Nelerdir?

Sâlik, bu suretle zikre devam ederek kalbinde gerçekleri bulur ve bilirse, kalp asıl sıfatına dönerek, akik renginde saf kırmızı, kalbin nuru zuhur eder. Artık, zikreden kalbini zikirden önleyemez. Veled-i-kalb hâsıl olur ki, kalb kendi kendine zikreder, demektir.

Bazen, güneş doğar gibi bir kırmızılık, doğu yönünden görünür. Bazen de güneş batar gibi veya büyük bir kapı gibi akik renginde görünür. Bu ve buna benzer bazı alâmetler zuhur eder. Fakat, sâlik bunların zuhurunda şaşkınlığa düşerek zikirden ve fikirden geri kalmamalı ve kendisine ihsan olunan bu zuhuratı, şeyhinden başka kimseye söylememeli ve bunun eserlerini de göz önünden kaybetmemeğe çalışmalıdır.

Kalp, bu suretle asıl sıfatına dönünce, sâlik mürşidinin izin ve icazetiyle zikrini ruha nakletmelidir. Ruh, sağ memenin altında ve iki parmak aşağısındadır. Yukarıda da belirtildiği gibi, aralıksız ve âdet edindiği kadar teveccühte bulunmalı, ondan önce teveccühle kalbin zikri olan üç bin ism-i-celâli kalbe vermeli, daha sonra o teveccühü bozmadan sağ meme altındaki ruha nakletmeli ve beş yüz ism-i-celâl de ruhta okuyup, ruhun nuru ki acı sarı renktedir, belirmelidir. Bu suretle devam olunursa, ruh da asıl sıfatına dönerek nurunun zuhuru ile tasfiye olunca, mürşidine anlatmalı ve yine mürşidinin izin ve icazeti ile, bu defa da ruhtan sırra nakletmelidir.

Sır, sol memenin üzerinde ve iki parmak yukarıdadır. Sırrın nuru da beyazdır.

Yukarıda anlatıldığı gibi, âdet edinilen teveccüh üzere, vakti gelince kalb için üç bin ve ruh için beş yüz ism-i-celâl okunduktan sonra, beş yüz ism-i-celâl de sırra nâzır olarak okunmalı ve sırda da gerçekler bulunup, bilinince sır da asıl sıfatına döneceğinden, devam etmeli ve belirtileri zuhur edince mürşidine anlatıp, yine mürşidinin izin ve icazeti ile sâlik, zikrini **HAFİ'**ye nakletmelidir.

HAFİ’nin yeri de sağ meme üzerinde ve iki parmak yukarıdadır. Nuru da zümrüdi yeşil renktedir.

Sâlik, alışık olduğu teveccühle **KALB’**in, **RUH’**un, **SIR’**rın ism-i- celâllerini edâdan sonra beş yüz ismi-celâl de **HAFİ’**ye nâzır olduğu halde okur ve bu suretle devam ederek **HAFİ’**nin de nurunun zuhur ederek asıl sıfatına dönmesinden sonra, yine mürşidinin izin ve icazetiyle zikrini **AHFÂ'**ya nakleder. Böylece, teveccühünü bozmaksızın **KALB’**in, **RUH’**un **SIR’**rın, **HAFİ’**nin hakları olan ism-i-celâlleri okuduktan sonra, beş yüz ism-i-celâl de **AHFÂ’**ya nâzır olduğu halde okumalıdır.

AHFÂ’nın yeri, iki meme ortasındadır. Nuru ya çok beyaz veya çok siyah zuhur eder. Hangisi zuhur ederse, etsin **AHFÂ** da asıl sıfatına dönmüştür.

Sâlik, yine mürşidinin izin ve icazetiyle zikrini Letâif-i-nefse nakleder.

Letâif-i-nefsin yeri, iki kaş ortasındadır. Nuru da turuncu sarıdır.

Zâkir, aynı usule devam ederek hepsinin hakları olan ism-i-celâlleri edâdan sonra, beş yüz ism-i-celâl de letâif-i-nefse nâzır olduğu halde okursa, o da asıl sıfatına rücu eder ve eserleri de belirir.

Yine izin ve icazetle, Letâif-i-külle geçilir. Letâif-i-küllün yeri, alnın ortasındaki perçem yeri bilmelidir. Burada, ism-i celâli, uzaktan okunacak şekilde celî kalemiyle yazılmış görmelidir. Üzerine nurdan bir celi kalemiyle yazılmış bulunduğu farzolunarak, alışılan teveccühle **KALB'**in, **RUH'**un, **SIR'**rın, **HÂFİ'**nin, **AHFÂ'**nın, **LETÂÎF-î-NEFS'**in hakları olan ism-i-celâller okunduktan sonra, beş yüz ism-i-celâl de **LETÂİF-İ-KÜL** için, kendisini bir aynada görür gibi baştan ayağa bütün âzasına nâzır olduğu halde okur. Bu şekilde devam ederek yerli yerince edâya çalışırsa; yakın bir zamanda Allahu Teâlâ'nın ihsanlarına mazhar olur ve bu mazhariyete erdikten sonra; bedenindeki bütün âzaları, hep ism-i celâli (Allah adını) okur. Bunun hareketini kendisi de duyar.

Bu halinde, beden parçalarından:

— Hangisi ile zikredeyim.

Dese, onunla zikreder. Bu ten kulağı ile de seslerini işitir.

Bunlar olduktan sonra, Allah'a hamd etmelidir. Hemen her gün, anlatılan usule göre; dersini okumalıdır.

Kendi zikrinin sesinden başka; ten kulağı ile dışarıdaki şeylerin seslerini de duymaya başlar. Artık, Hakka hamd edip her gün bu usul dairesinde dersini okumalı ve hariçte bulunan şeylerin de zikirlerini dinlemelidir.

Bu kitabın yazarına ait bir şiir:

Kalbim içre bir cevahirden yapu;
Gördüm anda bir kazıl yakut kapu...

Girip andan ileri vardım heman;
Bir cevahirden saray oldu ayan...

Sarı yakuttandır anın kapusu;
Dürrü safiden yapılmış yapusu...

Orta yerde hem kurulmuş bir çadır;
Kapusu ahdar zebercedden dürur...

Çadırı da bir siyah nur kaplamış;
Nur-ı Hak'tır gözler anı görmemiş...

Girdim andan dahi seyrettim heman;
Bir aceb nur var imiş onda nihan...

Rengi turuncu idi kendisi nur;
Pek mücellâ bakmağa göz kamaştır...

Gördüm anı geçtim ileru heman;
Bir azim iklim göründü ol zaman...

Dağ u sahra kasr u bünyanı anın;
Cümle zikrullaha meşguldür hemin...

Kim ki ister ol sülûku seyr ede;
Bu kitabı başına tâc ede...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Kalbimin içinde cevahirden bir yapı gördüm; kırmızı yakuttan bir de kapı vardı.
Oradan girdim, hemen ileri vardım; cevahirden bir saray açıkça belli oldu.
Onun kapısı da, sarı yakuttandı; yapısı da saf inciden yapılmıştı.
Orta yerde bir çadır kurulmuştu; kapısı da yeşil zebercedden.
Bu çadırı da siyah bir nur kaplamıştı; gözlerin görmediği bir Hak nuruydu.
Buradan girdim, hemen yürüdüm; onda gizli hayranlık veren bir nur varmış.
Rengi turuncu idi, ama kendisi nurdu; pek parlaktı, bakarken gözler kamaşıyordu.
Bunu da gördüm, hemen ileri geçtim; o zaman, büyük bir iklim göründü.
Onun dağı, alanı, binaları tümüyle; Allah'ın zikriyle meşgul idi.
Her kim bu sülûke girip yürümek isterse; o kimse, bu kitabı başına taç etmeli...

ALTINCI BÖLÜM

6. Nefiy ve Îsbat Ne Demektir?

Kelime-i-tevhid-i-şerife, tarikat ehlince üç mânaya gelir buyurulmuştur:

Müptedi (yolun başındaki) **sâlike:**

لا معبود الا الله

LÂ MABUDE İLLALLAH (Allah'tan başka ibadet edilecek zat yoktur.)

Mutavassıt (yolun ortasındaki) **sâlike:**

لا مقصود الا الله

LÂ MAKSUDE İLLALLAH (Allah'tan başka maksad yoktur.)

Müntehi (yolun sonundaki) **sâlike:**

لا موجود الا الله

LÂ MEVCUDE İLLALLAH (Allah'tan başka mevcud yoktur.)

Sâlik, yedi letâif bahsinde zikrolunan hassaların zuhurunu şeyhine bildirdikten, izin ve icazetini aldıktan sonra, mürşidinin izni ile **NEFİY** ve **İSBAT'**a geçer. Yukarıdan beri anlatılmağa çalışıldığı gibi, tam bir temizlikle tenha bir yerde kıbleye yönelerek dizleri üzerine oturur ve alışık olduğu teveccühü eda ettikten ve yedi letâife ait ve her birinin hissesi olan ism-i- celâli okuduktan sonra, o teveccühü bozmaksızın tevhide başlar:

— LA... (YOK...)

Kelimesini okurken, Arapça aslına göre yazılan bu kelimeyi, açık bir şekilde alttan göbeğinin üstüne yazılmış görmeli; bir dalı sağında, diğer dalı ise solunda hissetmelidir. Okurken, sesini beyninin ortasına duyuracak kadar uzatmalıdır.

— ÎLÂHE... (İLAH.)

Kelimesini okurken de LA kelimesini götürdüğü beyninin ortasından başlatmalı, sağ küreğinin üzerine getirdiğini tasavvur etmelidir.

— İLLALLAH... (Ancak Allah vardır.)

Kelimesini alırken de bu kelimeyi; sağ omuzundan itibaren yazıldığını ve çam kozası şeklindeki kalbine kadar o şekilde geldiğini tasavvur' etmelidir.

(LÂ) kelimesini, göbeği üstüne bir celi kalem ile yazarak, bir ucu sağ ve bir ucu sol yana ki, başta damağının ortasına kadar çekilmiş farz eder. **(İLAHE)**

kelimesi de damağının ortasından alıp, sağ küreği üzerine uzanmış olarak tasavvur eder. **(İLLALLAH)** kelimesini, sağ küreğinden kalbine yazılmış farz eder. Nefesi, göbeğin altına hapsedip, bir nefeste üç kerre ke- Kelime-i-tevhidi okumağa başlar. Şöyle ki:

Ondan sonra; göbeğinin altında nefesini tutmalı; bir nefeste üç kere, anlatılan şekilde, işaret edilen manaları düşünerek kelime-i tevhidi okumaya başlamalıdır.

Şöyle ki:

— LA... (YOK.)

Kelimesini göbeğinin üstünden alıp yukarıya doğru çekenken; yeryüzünden arşa, arştan dahi yeryüzüne kadar tüm varlığın hemen her zerresini fena bulup yok olmuş kabul etmelidir. Hatta, kendisini dahi, ortadan silinmiş görmelidir.

Bundan sonra:

— İLAHE... (İLAH.)

Kelimesini getirip sağ küreği üzerine bırakır. Bu arada:

— Haktan başka bir şey yok... ölçüsünü elden bırakmaz.

Sonra:

— İLLALLAH (Ancak Allah vardır.)

Kelimesini, kalbinin üzerine yapıştırır, içinden şöyle der:

— Haktan gayri hiçbir şey yok ancak, varlığı mutlak gerekli Yüce Zat vardır...

Bundan sonra:

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ

— MUHAMMEDÜN RESULÜLLAH... (Muhammed, Allah'ın elçisidir.)

Cümlesini, dahi, fikrine getirmeli ve bunu, Yüce Allah'a vuslat için bir vesile bilmelidir.

Daha sonra, nefesini bırakır. Nefesini dışarı verir iken de:

اِلٰهِى اَنْتَ مَقْصُودِى وَرِضَاكَ مَطْلُوبِى

İLÂHÎ ENTE MAKSUDÎ VE RIZAKE MATLUBÎ

(Allah'ım, maksadım sensin; talebim hoşnutluğundur.)

Diyerek, iki nefesinin arasını, akla gelebilecek bütün diğer düşüncelerden korumak suretiyle, yirmi bir nefeste altmış üç Kelime-i-tevhid okur.

Bu tertip ile, her gün okumağa devam ederek, herhangi bir belirti görülmezse, daha ziyade dikkat ve gayretle bir nefeste yedi kerre Kelime-i-tevhidi okumağa

çalışır ki, böylelikle yirmi bir nefeste yüz kırk yedi tevhid-i-şerif okumuş olur. Bu suretle devam ederse, Allahu Teâlâ'nın inayetiyle ihsan buyurulan İlâhî feyizlere ve başarılara ait belirtileri görür ve bu ihsanın zuhurunda:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLÂHÎ ENTE MAKSUDÎ VE RIZAKE MATLUBÎ

Zikrinde ve fikrinde daim olur. Bu ihsanın birisinde eğleşip kalırsa, çamura veya bir batağa düşmüş ve temizlenmesi gayet güç, büyük bir tehlikeye düçar olur. Hiçbir şeye gönül bağlamamalı, kendisini bütün bütün yani baştan ayağa varıncaya kadar nura bulanmış görmesi ihsan olunsa dahi daima artan ve ilerleyen bir niyaz içinde :

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLÂHÎ ENTE MAKSUDÎ VE RIZAKE MATLUBÎ

Zira, ism-i celâl, zata bağlı beraberlik cezbesini elde etmeye sebeb olur. Kelime-i Tevhid ise, zata bağlı **kayyumiyet** cezbesini elde ettirir.

Edeplerine uygun olarak; zikreden kimse, zikrini sürdürür ise; zikrin sonucu faydalar elde edilir.

Şöyle ki;
NEFİY tarafında, beşeriyet varlığı silinir; **İSBAT** yönünde ise, kayyumiyet cezbesi ortaya çıkar. Bu manada şöyle denilmiştir:

إِذَا تَمَّ التَّوْحِيدُ ظَهَرَتِ الْجَذْبَةُ وَإِذَا ظَهَرَتِ الْجَذْبَةُ فَنَا مَا
سِوَى اللّٰهِ وَبَقِيَ مَا هُوَ مِنَ اللّٰهِ تَعَالَى

(Tevhid tamam olunca, cezbe zuhur eder. Cezbe zuhur edince, Allahu Teâlâ'dan gayri her şey yok olur. Ancak, Allahü Teâlâ'dan olan kalır) buyurulmuştur.

Kur'an-ı-kerimde ve vahiy menzilinde de buna işaret vardır :

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ

Sizin yanınızdaki dünya malı tükenir. Allah katındaki rahmet hâzineleri ise hâkidir. (En-Nahl: 96)

Ancak, zâkir zikrini yirmi bire ulaştırır ve zikrinin neticesi zuhur etmezse, bilmelidir ki; zikir şartlarında kusuru vardır. Bu takdirde, işe yeni baştan başlamalı ve zikrin şartlarını yerine getirerek, huşû ve huzû üzere mânasını düşünerek, dünya veya âhiretle ilgili hayır ve şerri, ilmi ve amelleri, insanlığın fâni ve geçici olduğunu ve akla gelen ve gelmeyen her şeyi, zihninden çıkarmalı ve **NEFİY** yönünden bunları kalbinden tamamı ile silmeli ve **İSBAT** yönünden Hakkın varlığını ve birliğini düşünerek ilim ve kitap okumalı, bahis ve çekişmelerden çekinmelidir. Zira, tevhidin, akla dayalı şeylerle ilgili kılınması, Hakka yönelmeye perdedir. Bu arada, farz namazları ve sünnetleri tâdil-i-erkânına riayet ederek tam bir huzur ile edâ etmelidir. Zira, bir Hadis-i-kudside :

لَمْ يَتَقَرَّبِ الْمُقَرَّبُونَ اِلَيَّ بِمِثْلِ مَا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِمْ

Onların üzerine farz kıldıklarımda olduğu kadar, hiç kimse bana yaklaşamaz, buyurulmuştur.

Bu sebeple, halktan uzaklaşmalı ve vakit kaybetmeden Tevhid-i-şerif ile meşgul olmalıdır.

YEDİNCİ BÖLÜM

7. Murakabe Ne Demektir?

Zâkir, zikrinin neticesi olarak bazı belirtiler zuhur edince, mürşidine bildirir ve onun izin ve icazeti ile zikri terk ederek mürakabe'ye başlar ki, bu mürakabeye şu Hadis-i-şerifte işaret vardır:

تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً

Bir saat tefekkür etmek, yetmiş yıl ibadet etmekten hayırlıdır, buyurulmuştur.

Bir âyeti-kerimede de:

رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ

Nice adamlar vardır ki ne ticaret ne alış-veriş onları Allahu Teâlâ'yı zikretmekten men'edip alıkoyamaz. (En-Nûr :37)

Buyurulmak suretiyle, murakabeye işaret olunmuştur.

Sâlik, alışık olduğu teveccühle, kalbinde müşahedesine muvaffak olduğu yedi letâifin belirtilerini, nefiy ve isbat ve bütün ihsanullahın lûtfu ile ve tam temizlik içinde, kıbleye yönelerek oturmalı ve mürakabede bulunmalıdır. Bu mürakabenin en az bir saat olması lâzımdır. Daha fazla olursa aşkolsun; Allah rızasının yoludur ki, üç şekilde olur.

- Sâlikin Murakabesi Nasıl Olur? Mürakabenin Üç Mertebesi Nelerdir?

1)- Sâlik, yukarıda tarif olunduğu gibi, temiz ve gizli bir yerde oturur. Gözlerini yumar, kendisini bütün düşüncelerden uzaklaştırır. Sanki ölmüş gibi, bütün âzalarını hareketten alıkoyar. Bir kâr ve zarar diyarı olan bu fâni âlemi, ins ve cinni, melekleri, feriştehleri, hurileri ve gılmanları, cenneti ve cehennemi, yeryüzünden gökyüzüne ve gökyüzünden yeryüzüne varıncaya kadar her zerresiyle bütün mevcudatı, sanki hiç yaratılmamış ve kendisi de mahv ve yok olmuş farz ederek, her gün bu usul üzere mürakabe ile meşgul olur ve sonunda, Allahu sübhanehu ve teâlâ'nın lütuflarıyla vuslât sırları feth olunur ve Allâhu teâlâ'nın ihsanlarına mazhar olacağı umulur.

2)- Aynı şekilde mürakabe ile meşgul bulunduğu sırada, her türlü isteklerden, arzulardan vaz geçer, kendisini bütün düşüncelerden uzaklaştırır, zikrinde ve fikrinde hiç bir şey bırakmaz, ölü gibi bütün âzasını hareketten alıkoyar ve gözlerini kapayarak, emr-i-hak vaki olmuşta ölmüş, mezara konulmuş, aradan uzun zaman geçmiş, teni ve kemikleri çürümüş ve büsbütün mahvolmuş, vücudundan hiç bir eser kalmamış farz ederek, en az bir saat, ortalama iki saat ve en çok üç saat müddetle bu mürakabeye devam etmek suretiyle:

مُوتُوا قَبْلَ اَنْ تَمُوتُوا

Ölmeden evvel ölünüz.

Sırrı feth olunur ve böylelikle Allahu teâlâ'nın lütuf ve ihsanına mazhar olunacağı umulur.

3)- Aynı şekilde mürakabe ile meşgul bulunduğu sırada, her türlü isteklerden ve arzulardan vaz geçer, kendisini bütün düşüncelerden uzaklaştırır, zikrinde ve fikrinde hiçbir şey bırakmaz, emr-i-hak vaki olmuş, kabire konulmuş, bütün âzası yok olmuş ve vücudundan hiç bir eser kalmamış kıyamet kopmuş, yeryüzünden gökyüzüne kadar bütün mevcudat mahvolmuş, Haktan başka hiç bir şey kalmamış farz ederek, bir saat, iki saat veya üç saat müddetle bu mürakabeye devam eden sâlike:

لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

(Bugün mülk kimindir?) diye sorulur. Kimse cevap veremez. Allahü Teâlâ buyurur: **(Tek ve kahhar olan Allah'ın.)**

El-Mü'min: 16 âyeti kerimesinin sırrı zuhur eder, sessiz ve harfsiz:

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً

Ey emin ve mutma'in olan nefis! Ondan razı olarak ve rl zasrnı kazanmış bulunarak Rabbine dön! Gir, Salih kulların zümresine... Gir, onlarla birlikte cennetime... (El-Fecr: 27, 28, 29. 30)

Hitabına mazhar olur ve vuslât sırlarına kavuşmuş bulunur.

Bir şiir:

Aşıkların al canını;
Ver anlara cananı...
Âşık neyler can ü teni;
İster hemen cananını...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Seven âşıkların canını al da onlara sevdiklerini ver.

Seven âşıklara ne ruh lâzım ne beden; onlar her halde sevgililerini dilerler.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

8. Tarikin İncelikleri Nelerdir?

Azizim: Malûm olsun ki, sâlik mürşidinin himmetiyle sülûke başlayarak, alışık olduğu teveccüh ile, **KALB'** in hakkı_olan 3000 ism-i-celâli bir müddet devamlı olarak okur da bir eser zuhur etmezse, mürşidinin telkini ile **RUH'**un, **SIR'**rın, **HAFİ'**nin, **AHFÂ'**nın hakları olan her birisi için beşer yüz ism-i- celâli ilâve ederek okumaya devam etmelidir. Böylece devamı sırasında, **AHFÂ'**ya varmadan herhangi birisinde bir eser zuhur ederse, geri dönmesi gerekmez. Bundan sonra, daha ilerisine yani **LETAİF-İ-NEFS'**e ve ondan **LETAİF-İ-KÜL'** le geçmeli ve bu usul ile tâ mürakabeye kadar gitmelidir ki, müşahede ihsanından sonra, o letâif dahi ihsan olunur.

Eğer, **AHFÂ'**da ve daha sonra **LETAİF-İ-NEFS'** te bir müddet zikir ve fikirde devam ettiği halde, yine bir eser zuhur etmezse, bu takdirde mürşit; o müridi karşısına alır, birlikte teveccüh buyurur. Müridinin letâifine birer birer bakarak hepsini açık bulursa, yukarıda yazılı olduğu şekilde onu mürakabeye kadar götürür. Eğer, mürşit teveccühünde sâlikin letâifini kapalı bulursa, onun yiyip içmesinde bir haram olduğuna, üzerinde kul hakkı bulunduğuna veya dedikodu gibi bir kusuru bulunduğuna hükmederek bu kötü huylarından vaz geçirinceye kadar kendisini zâhiren ve bâtınen terbiye eder. Yine bir eser zuhur etmezse, ezel pazarlığına yorulur, bulunduğu zikri üzerinde kullanılır. Ancak, o müridin mürşidi; kâmil ve mükemmel olursa, ister ve dilerse; kudsî kuvvetiyle o biçare sâliki, letâifin bütün eserlerini göstermek suretiyle müşahedeye kadar götürür.

Bazı müritler de zeki, parlak ve kavrayışı çabuk olduğundan, kalbin nuru zuhur ederek müşahede vaki olur. Bunu, mürşidine haber verdiği zaman, mürşid onu örtbas ederek ve kendisine biraz sert davranarak birer birer her letâifin eserlerini göstermek suretiyle mürakabeye kadar götürür.

Bazı sâlikler de zekâları ve teslimiyetleri dolayısiyle, mürşidinin de himmetiyle kısa zamanda letâifi, nefiy ve isbatı ve mürakabeleri görüp geçerek her türlü kuşkudan uzak Cenab-ı-Hakkın ihsanına mazhar olurlar.

Bazı sâlikler ise, kalın kafalılıkları yüzünden, letâif ve müşahedede kalp huzuruna ve rahatlığına varamazlar ki, bu takdirde mürşidin vazifesi sâlikini kalp huzuruna ve rahatlığına ulaştırıncaya kadar çalıştırmaktır.

Üç murakabe şeklindeki mertebeler, Allah'ın İhsanıyla hilâfet makamları olup, üç türlüdür:

1)- Tecellisi gereğince, kendisinde başkalarını irşâd kabiliyeti bulunduğundan, ona o veçhile hilâfet verilir.

2)- Kendisinde irşât kabiliyeti bulunmadığından, yalnız hilâfet ihsan olunur.

3)- Kabiliyeti dolayısiyle sülûkü ikmal ettiğinden, ona da o veçhile ihsan olunur.

Ancak, bunlardan birisi tekmil-i-sülûk ederek, hilâfet makamını ihraz edince:

— Halife oldum, ben de bir şeyhim, derse Allah korusun bu büyük bir tehlikedir ki, yedi derya paklayamaz.

Sâlikin, bu makamda selâmeti kendisini herkesten aşağı görmesi ve şeyhine karşı teveccüh ve muhabbetini arttırmasıdır ki, bu takdirde kendi derecesi yücelir ve yükselir. Eğer, başkalarına karşı böbürlenir ve şeyhini eskisi kadar sayıp sevmezse, kendi derecesinden o kadar kaybeder ki, hesabını ve sayısını bulamaz.

Sâlik, bir ânda arşı ve ferşi müşahede edebilecek kudrette olsa bile, yularının yine mürşidi elinde olduğunu bilmeli ve her hususta teslim olmalıdır.

Seyrim içre uğradım bir şehre ben.

Görmedim o şehr içinde nesne ben...

Bir beyaz duman dahi hem kaplamış,

Çün taaccüb eyleyüp durdum heman.

Bir hitap erişti sırrıma o ân,

İrci'û deyu denildi bir hitap...

Canımı, tenden ayırdı o hitap,

Görmedim kendimi o demde ben.

Görünenin cümlesi hak, narda sen.

Ol arada çok tekellüm eyledi,

Yek harf ve savtlle değil idi,

Bir libas giydirdi hakken! idi,

Cümle renkler anda pünhani idi,

Çün girenler ol libas içre veli,

Zâhiri halk, bâtını haktır beli.

Nuri gider âlem İçre serteser,

Mahvolup kalmadı kendüden eser...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Bu yolda yürüyüp giderken, ben bir şehre uğradım; o şehir içinde ben hiçbir şey görmedim.

Orayı aynı zamanda bir beyaz duman kaplamıştı; bundan şaşırdım, hemen durdum.

O anda, özüme bir hitap geldi:

— «Dönünüz...»

Şeklinde bir hitab edildi.

O hitap, ruhumu bedenimden ayırdı; o arıda, ben kendimi göremedim.

O görünenin cümlesi Hak idi, sen neredesin? Bu arada çok söz söyledi.

Belli bir harfle, belli bir sesle değildi; bir de elbise giydirdi ki, Hakkani idi.

Bütün renkler onda gizlenmişti; o elbisenin içine girenler de velî

Evet, o elbisenin dışı halk, içi de Hak idi; artık Nuri âlemden tamamen gider

Silindi, kalmadı kendinden eser...

DOKUZUNCU BÖLÜM

9. İsimlerin Tecellileri ve Fiillerin Tecellileri

Tecelli-i-Esma ve Tecelli-i Ef'al Ne Demektir?

Ey aziz! Malûm olsun ki, Allahu Teâlâ'nın rızasına ve Resûlüllah sallallahü aleyhi ve sellem efendimizin siyretine talip olup kemer bağlayan, can ve gönülden âşık ve sâdık olan sâlik, yukarıda anlatılan mürakabe ile meşgul olmağa devam edince, Allahu Teâlâ'nın inayetine mazhar olarak, tecelli-i-esmâ eserleri zuhur ettiği zaman görür ki; bütün bu zikir, fikir ve sözler ve diğer belirtiler, kendisinden değildir. Kendisi, tercüman mesâbesindedir ve söyleten Hak'tır. Bunun böyle olduğunu ayn- el-yakin ve beyn-el-yakin gördükten sonra; gökte uçan kuşların, yerde gezen hayvanların, bin bir türlü lügatlerle söyledikleri zikirlerini, ağaçların ve nebatlarını hepsinin hal diliyle tesbihlerini de işitir. Sâlik, bu mertebeye ulaşınca, gezip yürüdüğü her yerde dinleyeceği vaazları, Kur'an-ı-Kerim tilâvetini, âlimlerin meclislerinde konuşulanları, sözün kısası, işitip, dinlediği şeyi;

— Bunlar da tercümandır. Bunları da söyleten Hak'tır, diyerek kabul eder, yani duyduğu her sesi Hak'tan işitir.

Bazı sâliklere, bu mertebede **İRCİ' IY** hitabı zuhur eder. Ancak, bu mertebede iki yönlü olmaktan yani hem dünya işleriyle uğraşmak hem de sülûküne devam etmekten kurtulamamış bulunduğundan gece gündüz, dost derdi ve âhı ile çalışır ve kendisinden böylece isbat zuhur etmeğe başlar.

Her ne var ise, bu cihanda söylenir,

Söyleyene bakma canım, söyletir.

Söyleyen Hak'tır, cümleden söylenir,

Tercüman dil ve dudak hem söyletir...

Sâlik, şevk ve muhabbetle âh-ü-eniyn ederek murakabesiyle meşgul iken Allahu Teâlâ'nın ihsanı olarak **TECELLİ-İ EF'AL** (fiillerin tecellisi) zuhur eder ve sâlik kendisine bakar ve görür ki, kendisi bir ağaç mesâbesindedir. Bütün hareketleri kımıldaması durması, oturup kalkması, kuvvet ve kudreti ve buna benzer fiillerden her ne ki olursa olsun; kendisinden çıkar ve işlenir. Fakat, hepsinin faili Hak'tır ve kendisi ağaç gibi bir şeydir. Bunun böyle olduğunu ayn-el-yakin ve beyn-el-yakin görür, yerdeki ve gökteki vahşi hayvanlar, kuşlar, ağaçlar ve meyveler, nebatlar ve çiçekler hepsi tamamen birer âlettir. Bütün bunların, yani ins ve cin ve bütün mevcudattan çıkan fiillerin hepsinin faili de Hak'tır. Bunların da birer âlet olduğunu ayn-el-yakin görür. Ancak, hâlâ iki yönlü olmaktan kurtulamadığı için, gece gündüz dost cemalini arzulayarak ah-ü-enin içinde bulunur, işte, bu sırada mürşidinin ruhaniyyetinden imdat isteyerek mu-rakabesine devam etmek suretiyle **TECELLİ-İ-SIFAT** ve **TECELLİ-İ-ZÂT** eserleri de zuhur eder.

ONUNCU BÖLÜM

10. Sıfatların Tecellileri ve Zat Tecellisi

Tecelli-i-Sıfat ve Tecelli-i-Zatın Belirtileri Nelerdir?

Sâlik, devamlı olarak murakabesiyle meşgul iken, **TECELLİ-İ-SIFAT** eserleri zuhur eder ve bu suretle Allahu Teâlâ'nın ihsanına mazhar olur. Sâlik kendisini bir ayna gibi görür ve o aynada **SIFATULLAH**'ı müşahede eder. Bu mertebede, yerde ve gökteki vahşi hayvanlar, kuşlar, ins ve cin, ağaçlar, nebatlar, bunların meyve ve çiçekleri, sözün kısası zerreye varıncaya kadar bütün mevcudattan her ne görürse, gördüğünü bir ayna görüp, o aynadan **SIFATULLAH**'ı müşahede etmeğe başlar. Her aynada, aynanın rengine göre aynel-yakin ve ilm-el-yakin sâlike müşahede vâki olur.

Burada, akla bir soru gelebilir:

— Bir nice yüz bin renkte görünmek nedendir?

Hemen cevap verelim ki, gerçekte görünen birdir. Ancak, her aynada görünen, aynanın rengi olarak zuhur eder. Aslında, görünen birdir. Hakkın sıfatıdır.

Sâlik, şevk ve muhabbetle, âh-ü-enini arttırarak ve mürşidinin ruhaniyyetinden imdat isteyerek mürakabeye devam ederken, onun bu perişan haline merhameten, Allahu teâlâ sonsuz lütuf, kerem ve ihsanı ile ve Zâtı ecel ve âlâsı ile tecelli kılar. Buna tahammül edemeyen sâlikin bütün vücudu titre-meğe başlar ve sanki bütün azaları parça parça olarak yanıp tutuşur ve bir avuç kül olur. Onu da rahmet deryasına atarlar ve artık sâlikten zerre kadar eser kalmaz. O kadar ki, yeryüzünden gökyüzüne ve gökyüzünden yeryüzüne kadar melekler, ins ve cin, vahşi hayvanlar ve kuşlar, nebatlar, deryalar, sahralar, dağlar ve taşlar sözün kısası zerreye varıncaya kadar, bütün mevcudat yanar, Zât-ı-Hak'ta mahvü-perişan olur ve Zât-ı-ecel ve âlâdan gayri hiçbir şey kalmaz.

İşte, tam bu halde iken sessiz, harf siz:

التَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ

Bütün duâlar, senalar ve ibadetler, Allah Teâlâ'ya mahsustur. Allahu Teâlâ'nın selâmı, rahmeti ve bereketi, senin üzerine olsun.

Hitabı kulağına gelince, sâlik iradesiz:

السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ

Selâm bizlere ve Allahu Teâlâ'nın sâlih kullarına olsun, deyince:

— Kulum! Ben, senden razıyım. Sen de benden razı mısın? hitabı sırrına vâsıl olur. Artık, kımıldamağa mecali kalmayan sâlik, secdeye kapanır ve öylece kalır. Bu halde iken, sonsuz kerem, lütuf ve İhsanı ile:

— Kulum! Bunca zamandır ettiğin ibadetler, zikrin ve fikrin ve kulluğun rızaya muvafıktır. Razı olduğum için, bundan sonra artık rahat ol! hitabı da sâlikin sırrına zuhur eder. O zaman sâlik:

— El 'aman... El 'aman... diye feryat ederek ve:

— Kula, kulluk gerektir, diyerek öncekinden fazla, zikir ve fikrine dikkat ve kulluğunu tam ve eksiksiz olarak yerine getirmeğe gayret eder.

Bu hal üzere, hayretten hayrete düşerek bu fevkalâde seyrana hayran devam ederken, kendisine akılların alamayacağı, zihinlerin eremeyeceği bir lütuf, kerem ve ihsan ile yeni bir tecelli daha zuhur eder ki, artık sâlik her oturduğu kalktığı, her gezip yürüdüğü yerde:

اَنَ الْحَقُّ

ENEL-HAK.

(Ben hakkım)

Sırrına mazhar olur ve içinden tamamen iradesiz olarak

اَنَ الْحَقُّ اَنَ الْحَقُّ

ENEL - HAK... ENEL - HAK-

(Ben hakkım - Ben hakkım..)

diye çağırmağa başlar ki, bu hal **FENA - FİLLAH** sırlarının zuhuruna işarettir.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

11. Fenâ Fillah ve Beka-Billah Ne Demektir?

1)- Fenâ-Fillah

Sâlik, devamlı olarak mürakabe ile meşgul olur. Şevk ve muhabbeti gittikçe artar. Kulluğu, doğruluğu, ve kemer-beste istikametiyle ve ayni zamanda mürşîdinin ruhaniyetinden imdat istemesi dolayısiyle **FENÂ - FİLLAH** tecellisi, Allahu teâlâ'nın lûtfu, keremi ve İhsanı olarak zuhur eder. Burada sâlik kendisini fenâ sahrasında bulur, mal ve mülk, evlât ve ayal, ibadât ve tâ'ati tamamıyla

mahvolmuş ve kendisi de müflis olarak Allahu Teâlâ'nın amanında kalmış gibi olur. Sanki, kendisi Âdem neslinden vücuda gelmemiş, Âdem ve âlem, yer-yüzünden gökyüzüne ve gökyüzünden yeryüzüne kadar melekler, ins ve cin, dağlar, sahralar, nehirler ve deryalar ve bütün zerreleriyle mevcudat da sanki hiç vücuda gelmemiş gibi olur. Artık ne kendisi ne de mevcudat vardır. Bu hal üzere aklı başından gitmiş dururken:

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

Yeryüzünde her şey fânidir. Ancak, azamet ve ikram sahibi olan Rabbin celle şânenin zâtı bakidir. (Er-Rahman: 26-27)

Âyeti kerimesinin hükmü gerçekleşir.

Sâlik: **(Bu mevcudat nasıl fenâ bulur? Parlak ve aydınlık görünür? Gündüz, güneşin doğması ile hepsi yok makamında mahvolmuş görünür?)** diye sorarsa, bütün mevcudat ve bir kâr ve zarar diyarı olan bu âlemler, Zâtı-Ecel-alâsına nisbetle bir yel kadar bile değil; belki ondan da hakirdir. **TECELLİ-İ-ZÂT'**ın vukuu ile bütün mevcudat fânidir ve mahvolur.

2)- Beka-Billah

Sâlik, bu makamda da şevk ve muhabbetini arttırarak ve mürşidinin ruhaniyyetinden imdat isteyerek murakabesine devam ederken, Allahu Teâlâ sonsuz lütuf, kerem ve İhsanı ile **BEKA - BİLLAH** tecellisini zuhura getirir. Bu, Hakla baki alâmetidir ki, âlem-i-lâhuta kadar çıkar. Doğudan batıya bütün mevcudat, melekler, ins ve cin, vahşi hayvanlar ve ağaçlar, nebatlar, meyveler ve çiçekler zerreye varıncaya kadar her şey önünde açılır ve kendisine artık gizli örtülü bir şey kalmaz. Karanlık gecede, kara taş üzerinde kara karıncanın yürüdüğünü görür, ayağının sesini işitir. Bu öylesine bir ihsandır ki, anlatmakla anlamağa imkân ve ihtimal yoktur. En küçük zerreye kadar, bütün mevcudat sâlike itaat eder ve boyun eğer. Kendisi:

— Evveliyn ve âhiriyn ilimlerini sana ihsan eyledim. Var, git kullarımı irşât edip bana getir, hitâb-ı-izzetine mazhar olur.

Sâlike, Libâs-ı-Hakkani giydirilir, Şeriat-ı-Ahmediyye'ye büründürülür ve mülk âlemine döndürülür.

كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ

Her şey, aslına rücû edecektir, sırrına mazhar olur.

Bir şiir:

Fena sahrasını görmezse salik;

Olamaz billah irfana malik...

Ne bilsün bekada seyri o salik;

Enel-hak sırrında kalur utanık...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Salik, fena alanını görmeyince, vallahi irfan sahibi olamaz.

Enelhak (Ben Hak) sırrında utanıp kalan salik, bekada gitmeyi nasıl bilsin?

Ey aziz! Malûm olsun ki. Yukarıdan beri belirtilen yerleri okuyanlar veya görenler, acaip fikirlere düşmemeli, kıt ve kısır akılları ve yarım yamalak anlayışları ile kendisine göre yorumlamamalı ve sakın sakın dil uzatmamaya da dikkat etmelidir. Bunu, önemle rica ve niyaz ederim. Zira, bu makam, çok tehlikeli bir yerdir. Allahu Telli, sizleri ve bizleri korusun. **HAL** kabilinden bir şeydir. Düşenin bir parçası bile bulunmaz ve yeri cehennemin gayyası olur. Biz, **KAL** yani söz ile bu kadar ifade edebildik:

اَلْعَارِفُ يَكْفِيهِ الْاِشَارَةُ

Ârife bir işaret yeter

ON İKİNCİ BÖLÜM

12. Zâtullah'a Müstağrak Olmanın Sırrı Nedir?

ZÂTULLAH'A MÜSTAĞRAK OLMANIN (Allah'ın zatında dalgın yaşamak) **SIRRI NEDİR? BU MAKAMA ERİŞİLDİKTEN SONRA GÖZETİLECEK HUSUSLAR VE İNCELİKLER NELERDİR? TECELLİLERİ NASIL OLUR?**

Yukarıda dört bölüm halinde zikrolunan mertebelerden geçen sâlik, Allahu sübhanehu ve teâlâ'nın tevfiki ve mürşidinin himmetiyle **MÜŞAHEDE** ihsanına mazhar olduktan sonra, Cenab-ı-kadir-i-müste'ân ve Feyyaz-ı-mutlâkın sonsuz fazlı ve keremiyle, Zât-ı-ecel ve âlâsından bir tecelli daha zuhur eder, en küçük zerreye varıncaya kadar bütün eşya zâtı eceli i âlâsında mahv-ü-perişan olur ve sâlik de zamandan ve mekândan beri olarak o zâtı vâlâ'ya müstağrak bulunur ki, böylelikle küçücük bir damla olan kendisini deryaya vermiş ve artık ne can ve ne de cihan kalmıştır. Bundan öte ne sâlik vardır ne de zerreye varıncaya kadar bütün mevcudat vardır. Hiç birisinden eser kalmamıştır, hepsi Zât-ı-ecelli âlâsında mahvü-perişan olmuşlardır ki, işte bu mertebeye de **ZÂTULLAH'A MÜSTAĞRAK OLMAK** (Allah'ın zatında dalgın yaşamak) derler.

Aradık Yusuf'u Kenân ilinde,
Yusuf bulundu, Kenân bulunmaz...

اَلْحَالُ لَا يُعْرَفُ بِالْقَالِ

Hal, Kal ile (söz ile) bilinmez.

Allahu Teâlâ'nın bu ihsanı da **HAL** kabilindendir. **KAL** ile ifade olunursa, ancak bu kadar imâ ve iş'ar olunabilir ki, ârife bu kadarı da kâfidir.

Ancak, bu mertebe sâlikin başlangıçtan buraya kadar zikri geçen tecellileri SEYRİ MÂ'ALLAH olup, kendisine başkalarını irşât kabiliyeti gelmesinin derecesi olur. Böylelikle, **ZATULLAH'A MÜSTAĞRAK OLMAK, SEYR-İ-MÂ'ALLAH'**ın tamamı derecesi olduğundan, Ehlullah için **ELİF – BÂ** makamında başlangıç derecesidir. Zira, **SEYR-İ-FİLLAH**'ta son bulmaz. Şöyle ki, bir sâlik Allahu Teâlâ'nın ihsanlarına mazhar olarak bin yıl ömür sürse, her nefes alışverişte birer tecelliye mazhar olsa, bir kerre zuhur eden tecellinin bir kerre daha tekrarı vâki değildir. Ezelden ebede kadar gelmiş geçmiş bütün Ehlullah'ın tecellileri tekrar bir velide zuhur etmemiş olduğundan, **SEYR-İ-FİLLAH'**a da nihayet olmaz. Çünkü, nihayetten uzaktır:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى هَدٰينَا لِهٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِىَ لَوْلَآ اَنْ هَدٰينَا اللّٰهُ

Allahu Teâlâ'ya hamd-ü-senâ olsun ki, bizi bu nimet ve makama hidayet etti. Şayet, hidayet etmemiş olsaydı, kendiliğimizden bu doğru yolu bulmamıza imkân yoktu. (El-A'raf; 43)

Bu eserin yazarına ait bir şiir:

Seherlerde gör âşıklar gider sahraya ifnaya;

Olurlar cümleten ifna giderler andan ifnaya;

Varırlar öyle kim güya yoğ imiş bir eser anda;

Ne kendü var ne âlem tefekkürsüz bu esrada...

Dururken bir nida gelir: — Ne istersiz, verem size;

Benim ihsan-ı lütfumdan ne istersiz verem size...

Diyeler: — Rabbena... Bunlar, bu gönlümüz seni özler;

Gerekmez gayrı nesne hiç cemalin gözedir gözler...

Bu hali diyicek anlar tecelli kıla sultanı;

Beka ender beka olup görünür ruy ü Sübhanî...

Görünce dost yüzün bunlar safalar bahşolur cana;

Bekada saltanat sürer şükürler lutf-ü Yezdan'a...

Cenab-ü Kibriya Hakki ne ihsandır bu ihsanlar;

Akıllardan fikirlerden müberradır bu ihsanlar...

Üçüncüde yine bizzat tecelli eyleye ol zat;

Eser kalmaya bunlarda olalar zat ile bizzat...

Yeter bu sözlerin Nuri alan bir noktadan almış;

Bulan dostunun visalini hakikat nuruna dalmış...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Âşıkları seher vakitleri görmelisin, çöle kaybolmaya giderler; tamamen yok olurlar, ondan sonra yok olmaya giderler.

Varacakları yere öyle varırlar ki, kendilerinde bir iz yokmuş gibi; bu gece yolculuğunda ne kendileri ne de fikre dalmayan başkaları var; Durup dururken, bir ses gelir:

— Ne isterseniz, size vereyim.

Benim ihsanımdan, lütfumdan neler istiyorsanız, size onu vereyim. Bunlar şöyle derler:

— Rabbımız, bu gönlümüz seni özler; başka hiçbir şey gerekmez, gözler cemalini görmeyi bekliyor.

Onlar böyle deyince, sultanî bir tecelli kılar; beka içinde beka olur, Sübhanî yüz görünür.

Bunlar dost yüzünü görünce, cana safalar gelir; beka makamında saltanat sürerler, Allah'ın lütfuna şükürler olsun.

Cenab-ı Kibriya hakkı için söyleyin, bu ihsanlar ne kadar büyük ihsanlardır; bu ihsanların ne olduğunu anlamak, hatta düşünmek, akıldan fikirden uzaktır. Yüce Zat, üçüncü kere bizzat yine tecelli eyler; o zaman bunlarda eser kalmaz, bizzat Yüce Zat ile olurlar.

Nurî, bu kadar söylediğin yeterlidir; zaten alan tek noktadan almış, dostuna ulaşmayı bulan hakikat nuruna dalmıştır.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

13. Mürşid - Mürid

MÜRŞİD -İ- KÂMİL İLE MÜRİD ARASINDAKİ MÜNASEBETLERDE BİLİNMESİ VE BELLENMESİ GEREKEN İNCELİKLER NELERDİR?

Sâlik, bir mürşid-i-kâmilin mübarek elini tutup, hizmetine girdiği ve emirlerini yerine getirmek için canla ve başla çalışmağa başladığı gün, anasından doğup dünyaya yeni gelmiş gibidir. Artık, mürşidi onun mânevî babasıdır ve İlâhî feyzin memesini ağzına vererek ona İlâhî feyzi emzirmeğe başlar ve müridini Allahu Teâlâ'nın rızasına varacak yola ulaştırır.

Ancak, müridin kabiliyet ve İrfanı ve teslimiyyeti bakımından, bazısı kısa zamanda, bazısı da aradan uzun zaman geçtikten sonra erginlik çağma girer ki, manevî babası olan mürşid-i-kâmil, sanki sonsuz ve hesapsız mücevherlere mâlik imiş gibi, müridine haline göre biraz mücevher ihsan ederek, kendisine İlâhî feyzin ticaretini gösterir. Eğer, mürit bunun değerini bilmeyerek sermayeden ziyan ederse, hepsini elinden alır ve bir zaman böylece gezdirir. Daha sonra, biraz mücevher daha ihsan eder. Bu defa da sermayeden ziyan edecek olursa, tekrar elinden alır ve onun terbiyeye muhtaç olduğunu anlayarak terbiye kapılarını açar.

Mürit, verileni kaybetmeyerek kıymetini bilir ve ticaretinde başarı gösterirse, o zaman biraz daha ihsan eder ve onu alışverişe başlatır. Yani, sülûkün başlangıcını ihsan eder. Sâlik, bu ihsanları kaybetmeyerek ilerledikçe daha fazlasını ihsan buyurur. O kadar ki, sâlik o mücevherler içinde gark olur.

Böylelikle, sâlik erginlik çağına girmiş ve erginliğini isbat ederek mânevî babasının güvenini kazanmış olacağından, mürşidi bütün mücevherleri kendisine ihsan eder ve alış-veriş usullerini de gösterir ve öğretir.

Bu dönemde; müridin, mürşidinin himmetiyle kendisine ihsan olunan mücevherleri kaybetmemesi, gayet sağlam bir altın sandığa koyarak muhafaza etmesi gerekir. Kendi kendine

— Gerek bu sandıkta bulunanlar ve gerekse bütün diğer mâlik olduğum şeylerin hepsi, bana mürşidimin ihsanıdır. Bu fakir, müflis bir biçareyim, diyerek bütün hizmetlerini ve emirlerini yerine getirmeğe evvelkinden fazla çalışmalı, rızasını ve duasını almalı, kendisine emanet olunan şeylerin zerresini bile kaybetmemeğe gayret etmelidir.

Böyle bir dikkat ve gayret içinde bulunan müride, mürşidinin himmetiyle **SEYR-İ-FİLLAH**'tan nihayetsiz derecelere ulaşmak ihsan olunacağına, asla şüphe edilmemelidir.

Bu arada, mürit:

— Artık erginleştim, olgunlaştım. Bu kadar da mücevhere mâlikim. Bundan böyle, mânevi babaya ne ihtiyacım var? yollu bir davranışa cesaret eder veya buna benzer bir durum gösterirse ve mürşidinin rızasını gözetmeyerek:

— Bundan sonra biz de başlı başımıza bir sultan olduk, gibi hallere düşerse, kısa zamanda bütün o mücevherleri kayıp ve telef eder ve Allahu Teâlâ'nın âmanında bir müflis olarak kalır. Bundan sonra, kendisine taraf-ı-ilâhiden mücahede kapıları açılır. Bir müddet, o mücahede içinde çalışıp durursa da aslâ faydası olmaz, şaşkın ve üzgün ortalıkta kalıverir.

Eğer, kusurunu anlayarak, bu mücahede rüzgârının ne yönden olduğunu fark edebilirse ve sıdk ile aman diyerek mürşidine yüz döndürüp gelir ise, mânevi babası olan zâtın şefkat ve merhametine kalmıştır. Dilerse, eski halini tekrar ihsan buyurur, dilerse kendisini o halde bırakır.

Bir diğer husus da şudur:

Malûm olsun ki, bazı sâlikin tecellisi gereğince, **SEYRULLAH** vuslatı karanlıkta zuhur eder. Yani, yedi letâifte bir nur eseri görünmeyerek vuslât olur. Ancak, bu suretle giden sâlik, yalnız nefsini kurtarmış olur. Başkalarının irşat ve tesellisine kabiliyeti olmaz. İşte, böyle karanlıkta gidip, kendisini kurtarmış olan müridin terbiyesi, yedi letâif'ten başlayarak zikir ve fikir ile meşgul iken, yine karanlıkta olmak üzere, kalp yönünde biraz ağaçlar, akar sular ve bunlara benzer alâmetler görür. Bunu şeyhine ifade ettiği zaman, **LETÂİF-İ-KÜL**'e varıncaya kadar, mürşidinin telkiniyle bir müddet daha aynı şekilde gider ve gerek kalpte ve gerekse diğer letâifte yine karanlıkta olmak üzere ruhaniyyette veya cismaniyyette Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi veya Cihar Yâr-ı-güzin (Dört halifeyi) efendilerimizi veya Hazret-i-piri görür. Bundan sonra, kendisine **LETÂÎF - İ - KÜL** telkin olunur. Onda da biraz gittikten sonra, **NEFİY** ve **İSBAT** telkin olunur. Eserleri zuhur ettikten sonra, **MÜRAKABE** telkin olunur.

Bazı sâlikler de T**ECELLİ-İ-ESMÂ'da** veya **TECELLİ-İ- EF'AL**'de yahut **TECELLİ-İ-SIFAT**'ta kalır ve daha ilerisine gidemez. Tecellisi gereğince, orada eyleşip kalırsa, o zaman mürşidi o sâlike **TECELLİ-İ-ZAT'**tan iki günde veya üç günde bir veya her gün huzuruna alıp teveccüh buyurur. Böylece, o sâlik düçar olduğu tehlikeden kurtulur ve selâmete ulaşarak ileriye geçirilir. İleri geçmesi mümkün olmadığı takdirde, bulunduğu hal üzere kullanılır. Çünkü, tecellisinin gereği böyledir. Fakat, o müridin mürşidi kudsî kuvvet sahibi ve mâliki, kâmil ve mükemmel bir zat olursa o zaman biçare sâliki kudsî kuvveti hasebiyle tâ Zatullah'ta müstağrak olmak derecesine kadar götürür.

Önemli bir husus daha vardır:

Sâlik, sülûke başlayıp ta kalbin nuru zuhur edince, keyfiyeti şeyhine bildirdiği zaman, birden ileri geçirmemeli ve o nurun sebâtı için birkaç gün o mertebede tutmalıdır. Ondan sonra, ruha geçirmeli ve sırası ile her birinin eserleri zuhur ettikçe, üçer beşer gün bekletilerek **LETÂİF-İ-KÜL**'le vardırılmalıdır. Eğer, sâlik **LETÂİF-İ-NEFS**'e vardığı zaman, arada birinin nurunu kaybediverirse, onu tekrar buldurmadıkça daha ileri geçirilmemelidir.

Bazı sâliklere de bu letâif arasında kabirlerin veya kalblerin keşfi gibi gaipten bazı alâmetler zuhur eder ve kendisinde ilişiklik belirtisi görülürse bu tehlikeden o sâliki geçirmek için:

— Bu gibi şeyler tehlikelidir, diyerek yüz vermemeli ve biraz sert davranmalıdır. Sâlike:

— Bunlar, erkeklerin aybaşı hali görmesi gibi şeylerdir. Bizim maksadımız ise vuslâttır, denilmek suretiyle o ilişkilerden geçirmeli ve bu tehlikeden kurtulması için mürşit kendi hücresinde, müridinin gıyabında teveccüh buyurmalıdır.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

14. Hilâfet - Kutup - Gavs

SIRRI-HİLÂFET NEDİR? KUTB-ÜL-AKTAB, GAVS-ÜL-A'ZAM, KUTB-Ü-ULA VE DİĞER KUTUBLAR İLE, EHLULLAH'IN MEVKİLERİ, MERTEBELERİ VE DERECELERİ NELERDİR?

Sırrı-hilâfet, her asırda bir zât-ı-şerife, Allahu Teâlâ'nın ihsanı olan bir husustur ki, Hazreti Seyyid-il-enbiyâ ve Sened- il-evliyâ vel-etkiyâ aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tehâya aleyhissalâtü vesselâm efendimizin izin ve icazetleriyle, bütün ümmeti Muhammed'in terbiyesi hususu, kendisine Allahu Teâlâ'nın ihsanı olur. Bu veçhile memurdurlar.

Böyle bir Zât-ı-şerife, sırrı hilâfet ihsan olunacağı zaman, Cenabı Vâcib-ül-vücut ve teâlâ ve tekaddes tarafından Hızır aleyhisselâma işaretle:

— Falan oğlu filân kuluma, sırrı hilâfeti ihsan eyledim. Var, müjde eyle, emriyle Hazreti Seyyid-il-enbiyâya gelir:

— Ya Resûlallah! Ümmetinden, filân oğlu filâna, Allahu teâlâ sırrı hilâfeti ihsan buyurdu. Ne emriniz olur? der. Fahr-i- âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri, Hızır aleyhisselâma bir yeşil hil'at vererek:

— Var, imdi bu hil'ati o zata giydir ve kendisini alıp buraya getir, diye emir buyurur.

Hızır aleyhisselâm, hil'ati alarak o zata götürür ve:

— Resûlüllah aleyhi ve sellem size selâm etti. Bu hil'ati gönderdi. Tarafı İlâhiden size sırrı hilâfet ihsan olunduğunun müjdesiyle geldim. Buyurun, sizi bekliyorlar, der.

O Zât-ı-vâlâ-kadir (NA'AM) diyerek, hiç beklemeden Resûlüllah'ın huzuruna varır ve görür ki; bir yüce divan kurulmuştur. Kalem yazmağa, dil anlatmağa kadir olamaz. Hâce-i-kâinat, Hazreti Fahr-i-âlem, seyyidi evlâdı Âdem sallallahu Teâlâ aleyhi ve sellem efendimiz, türlü mücevherler ve kıymetli taşlarla bezenmiş bir yüce kürsü üzerinde oturmaktadırlar. Sağlarında ve sollarında bütün Enbiyâ-i-izâm ve Rusûl-ü-kirâm aleyhitnüssalâtü vesselâm, Cihar-yâr-ı-güzin (dört halife) ve bütün ashabı kirâm rıdvanullahi aleyhim ecmaiyn efendilerimizle, bütün pirler, kutuplar ve Ehlullah kaddesallahu esrarehüm

hazeratı, her biri mertebelerine göre gayet süslü birer kürsü üzerinde oturmaktadırlar.

O anda. Hazreti Fahr-i-kâinat ve ser-defter-i-mahlûkat efendimiz, huzuru saadetlerine getirilen Zât-ı-şerifi karşılarına alıp teveccüh buyururlar. Bu teveccühlerinde, bütün fiillerini, sözlerini ve amellerini, yani siyret-i-seniyelerinin tamamını ihsan buyururlar ve kendi hallerini bütün bütün giydirirler. Daha sonra, o zata mücevherlerle süslü yeşil bir hil'at-i-şerif giydirerek, mübarek başlarına yine mücevherli bir Tâc-ı-şerif koyarlar ve üzerine bir de mücevherli sorguç takıp, buyururlar ki:

— Cenabı Kadir-i-kayyum, tarafı ilâhiyyesinden sana sırrı hilâfeti ihsan buyurdular. Bizim dahi halifemizsin. Bütün ümmetimin terbiyesi, uhdene verilmiş ve havale edilmiştir.

Daha sonra, eline terbiye âletlerinden bir cendere, bir kamçı, ayaktan ve boyundan bağlamak için birer kement İhsan buyurur. Bunlar, birer tâbirdirler. Bunları, dünya âletleriyle kıyaslamamalıdır. Bu âletlerle terbiye edilmeleri gerekenleri, batıda olsalar doğudan yetişip aynı ânda icra buyurabilirler.

O Zât-ı-vâlâ-kadir için, o büyük mecliste hazırlanmış bulunan makam Sırrı hilâfet olan irşat postudur ki ona oturması emrolunur ve sonra, Server-i-enbiyâ ve Sertâc-ı-evlivâ. Mefhar-i-mevcudat ve Eşref'i-mahlûkat aleyhisselâm efendimiz hazretleri, el kaldırarak bir yüce dua ederler ve hazır bulunanlar **(Âmin)** diyerek ellerini yüzlerine sürüp **(Fâtlha)** buyururlar.

Duadan sonra, o Zât-ı-şerifin hilâfet müddetince irşât edeceği zevattan, zamanında ne kadarı geçecekse Ehlullah, inâbe alarak dervişleri, bu yüce mecliste Resûlüllah'ın huzuruna çağırılarak emir ve icazetleriyle o zatın ellerini öperler ve kendisine biat ederler.

Bu da tamamlandıktan sonra, o Zât-ı- şerife:

— Var, ümmetimi dilediğin gibi terbiye ederek Hakka ulaştır diye izin ve ruhsat verilir. Bu surede, Resulullah'ın icazetiyle hücrelerine gelir ve otururlar, kendilerine ısmarlanan rnemuriyetlerinin icrası ile meşgul olurlar.

Kendisine ihsan olunan terbiye âletlerinden Cendere tâbir edileni, o Zât-ı-şerifin bâtınında bir âlet olup, zâhir cenderesi gibi değildir. Belki, Allahu Teâlâ'nın ihsanı olan sırrı hilâfetin gerektirdiği bir keyfiyyettir. Terbiye edilmesi gereken kimse, doğuda veya batıda olsa, sırrı hilâfet nuru ile kendisinden ziyade haline vakıf olur ve o ânda o kimsenin bâtınen el ve ayaklarını bağlayıp bir yere götürür. Yani, tesbih böceği gibi tor-top edip cenderenin içine koyar. Ağzını, sıkıca bağlar ve bu hal ile sıkar. Bunu, zâhirde görmek mümkün değildir. İçerisinin yağı erir. Bazısını kamçı ile, bazılarının el ve ayaklanma kement ile bağ vurur gibi, bazıları da yular gibi boyunlarından ve ağızlarından bağlanırlar. Terbiyeleri, neyi gerektiriyorsa öyle yaparlar.

O Zât-ı-şerif, zerreye varıncaya kadar her şeyi görür, Kendisi için örtülü, kapalı bir şey yoktur. Bir müridi batıda, bir müridi de doğuda bulunsa ve kendileri de ortada bir yerde olsalar, müritlerinin ikisine birden Emr-i Hak vâki olup son

demlerinde İblis bunlara musallat olsa, hilâfet nuru ile bu hali görürler ve bunları İblis'in şerrinden kurtarırlar. O zata göre, kendisinden gizli bir şey yoktur. İster yakın, ister uzak, ister gece, ister gündüz olsun, onun için birdir, Her kişinin haline vakıftır. Kişinin kendi halini, kendisinden iyi bilirler. Nereye uzansa yetişir, nereye dilerse yakın veya uzak ayak basarlar, Göz açıp kapayıncaya kadar, nereye dilerse ve neyi görmek isterse görürler. Onun için, gizil ve saklı bir şey olmaz. Her yerde bulur ve bilirler. Herhangi yerde olursa, hazır bulunur, kusur ve tecellisine göre terbiyesini ederler. Dilerse, bir müridini bir bakışta **VASIL-I İLALLAH** eder, Etmediğinin, mutlaka bir illeti ve hikmeti vardır. Bazıları, tez vakitte **VASIL-I İLALLAH** olurlar. Bazıları ise, uzun zamanda vuslât bulurlar. Zira, o Zât-ı Şerif daima, Resûlüllah'ın huzurunda bulunur. Bu sebeple her ne ki diler ve işlerse, Resûlüllah'ın izin ve ruhsatı iledir. Kendiliğinden bir şey dilemez ve işlemez.

İşte hu hallerle hallenmiş ve sıfatlanmış olan Zât-ı-şerif; bulunabildiği takdirde bütün cisimleri altın haline getiren ve **KİBRİT-İ AHMER** adı verilen olağanüstü kuvveti hâiz cisim nev'indendir. Fakat, Allah rızası yolunda bulunmak isteyen her talibe, hor sâlike, her Aşık ve sadıka mutlaka arayıp bulması ve başka bir iklimde bile olsa peşi sıra koşup araştırması gerekir.

Eğer, sâlik:

- Nasıl bilinir ve bulunur? diyecek olursa, alâmetlerinin sonu yoktur. Fakat, en önemlisi şudur ki, bu Zât-ı-vâlâkadirin her fiili, kavli ve ameli Resûlullah aleyhisselâmın siyreti gibi olup, aslâ buna aykırı harekette bulunmaz, kabul dahi etmez. İkincisi, üzgün bir kimse huzurlarına varıp mübarek yüzlerini görse, içindeki üzüntü bir anda gider ve yerine bir ferahlık gelir, içi açılır. Birer İnci tanesi halinde, mübarek ağızlarından dökülen sözlerinden sevinç hâsıl olur, meclislerinden ayrılmak İstenilmez. Üçüncüsü, yaşça ve rütbece büyük görünenler dahi meclislerine gelince, ister istemez ellerinden öpmeğe mecbur ve hayır dualarını almakla mesrûr olurlar.

İşte, bu vasıfları nefsinde toplayan Zât-ı-şerifi, sâlik ve tâlip bulduğu ve bildiği zaman, hiç düşünmeden mübarek ellerinden öpmeli, hizmetlerinde bulunmak için can ve başla gönüllü olmalı, mâlen ve bedenen güçleri yettiği kadar hizmetinde bulunmayı ganimet ve emirlerini yerine getirebilmeyi nimet saymalı ve her hususta kendisine itaatkâr olarak teslimi külli ile teslim olmalıdırlar.

a)- Kutb-ül-Aktab, Gavs-ül-A'zam, Kutb-ül-Ulâ ve Diğer Kutublar ile Ehlullah'ın Mevkileri, Mertebeleri ve Dereceleri Nelerdir?

Kutb-ül-aktâb'lık hizmet-i-celilesi, her asırda bir Zât-ı-vâlâ-kadrin uhdesine verilir ve o zat, Allahu sübhanehu ve Teâlâ'nın lûtfu ile **HALİFETULLAH** olup, iki cihanın tasarrufu bizzat kendisine Ihsan buyurulur ve dilediği gibi tasarruf eder.

Gavs-ül-â'zam tâbir olunan Zât-ı-vâlâ-kadr ise, Kutb-ül-Aktâb'a mülazımdır. Onun da tasarrufa kudreti varsa da el ve dil uzatmaz ve hiçbir şeye destursuz karışmaz.

Kutb-u-ulâ tâbir olunan Zât-ı-şerif de diğer kutupların evveli demektir.

Kutb-ül-aktâb, Gavs-ül-â'zam ve kutb-u-ulâ tâbir olunan bu üç zat, halk arasında **ÜÇLER** olarak anılan ve tanınan zatlardır.

Bunlardan başka, **YEDİLER** ve **KIRKLAR** tâbir olunan zatlar da her biri birer kutub olmakla beraber, Allahu Teâlânın ihsaniyle Kutb-ül-aktâb'a hizmetçi düşmüşlerdir.

Bunların her birisi, hallerine göre birer yere memurdurlar. Yani, Kutb-u-ulâ Bağdat, Halep ve Şam gibi beldelere mutasarrıf olurlar. Diğer kutuplar da hali halince birer ve ikişer yere mutasarrıftırlar. Hattâ, aralarında küffar beldelerine mutasarrıf olanlar da vardır. Ancak, bunların tasarrufları, Kutb-ül-Aktâb'ın emri iledir. Zira, Kutb-ül-Aktâb'ın, iki cihan'da tasarruf edemeyeceği hiçbir şey olmaz. Bütün eşyayı ve bütün Ehlullahı nefsinde toplamıştır. İki cihanda, iyi veya kötü her ne ki olursa, onun bilmesi ve dilemesi ve kalbinin oynamasıyla olur ve memuriyetinin icrasıyla vücut bulur.

Kutupların tasarrufları, memur bulundukları, yerde bizzat bulunmaları demek değildir. Kendisi İstanbul'da bulunur ve memuriyeti Hindistan'da olur ama, bir ânda icrasına muktedirlerdir. Onlara göre, uzak veya yakın müsavidir.

Bunlardan başka, **YÜZLER, ÜÇ YÜZLER, YEDİ YÜZLER** ve **BİNLER** de vardır. Tarafı İlâhiden, bunlar da Kutb-ül-Aktâb-ın ve diğer kutupların hizmetlerine memurdurlar.

Ayrıca, **ÜÇ BİNLER, YEDİ BİNLER, ON BİNLER** de vardır. Bunların, kâmil ve mükemmeli olsa bile, tasarruf işlerine karışmazlar ve bunlarla birlikte her asırda rivayete göre 124,000 **VELİYULLAH** mevcut bulunur. Kıyamet gününe kadar da bu mevcut hiç eksilmez.

Kutb-ül-Aktâb olan Zât-ı-vâlâ-kadr, vakti gelip Emr-i Hak vuku'u ile bekaya intikal edince, tarikin icabı ve gereği olarak kutbiyyet, Gavsül-â'zam'a Allahu Teâlâ'nın ihsanı olup, hilâfet bahsinde anlatıldığı gibi olur. Yani, Hızır aleyhisselâma, Allahu Teâlâ ve tekaddes hazretleri ilham buyurur:

— Falan oğlu filân kuluma, var selâm ile müjdele... Kutbiyyeti, kendisine ihsan eyledim, hitabı celilini duyar duymaz, Hızır aleyhisselâm Hazreti Seyyid-il-enbiyâ'nın huzurlarına gelerek:

— Ümmetinden falan oğlu filâna, Allahü Teâlâ tarafından kutbiyyet ihsan buyuruldu. Emrinizi bekliyorum, der. Fahr-i- âlem efendimiz, Hızır aleyhisselâma bir yeşil hil'at vererek:

— Var o ümmetime bizden selâm et... Bu hil'ati giyip gelsinler, buyurulur.

Hızır aleyhisselâm, o ânda gelir müjde ve selâm-ı saadeti tebliğ ve hil'ati takdim ederek, durmaksızın Resûlüllah'ın huzuruna götürür. Gözlerin görmediği bir yüce divan kurulmuştur. Gözler kamaştıran mücevherlerle süslü bir yüce taht

üzerinde Sultan-ül-enbiyâ aleyhi ve âlihi efdal-üt tehâya efendimiz oturmuşlar, sağlarında ve sollarında rütbelerine göre bütün Enbiyâ-i-izâm ve Rüsûl-i-kiram aleyhimüssalâtü vesselâm ve Cihar-Yâr-ı-güzin (dört halife) ve ashab-ı-kiram rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecmaiyn efendilerimiz ve bütün Ehlullah kaddesallahu Teâlâ esrarehüm hazeratı yerlerini almışlardır.

O Zât-ı-şerif, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin huzurlarına vardığında, bizzat çağırarak teveccüh buyururlar. Bu teveccühlerinde, kendi hallerini ihsan buyurup:

— iki cihanın tasarrufu senindir. Dilediğin gibi tasarruf et, buyurarak tasarrufuna işaret bir mühr-ü-şerif ihsan buyururlar. Sırtına, mücevherlerle bezenmiş bir yeşil hil'at giydirirler. Mübarek başlarına, kıymetli taşlarla süslenmiş sorguçlu bir tâc koyarlar. Kendisini, Kutb-ül-Aktâb'a mahsus mücevherlerle işlenmiş ve süslenmiş bir kürsü üzerine oturtarak, bütün kutuplara o Zât-ı-şerifin mübarek ayaklarını öpmelerini emir buyurarak bi'at ettirirler. Daha sonra, bütün Ehlullah da biat ederler. Nihayet, Fahr-i-âlem sallallahü aleyhi ve sellem efendimiz el kaldırıp dua ederler ve hazır bulunanlar da (Âmin) derler. (Fâtlha) dan sonra, o Zât-ı-şerif Resûlüllah'ın emirleriyle bütün kutuplara ve Ehlullah a her gün bu yüce mecliste hazır bulunmaları gerektiğini hatırlatır.

Zira, Kutb-ül-Aktâb olan Zât-ı-şerif, Allahü Teâlâ'nın huzurlarından ayrı olmayıp, Cenab-ı-Kadir-i-mutlâk cânibinden sessiz ve harfsiz her ne ki ilham olunursa, hizmete memur olan kutuplara Kutb-ül-Aktâb tarafından emrolunur. Böylece, zerreye varıncaya kadar bütün işler görülür ve görüşülür, önce, bu suretle bâtınen ve daha sonra da zâhiren icra olunur.

Bazan da Kutb-ül-Aktâb henüz hayatta iken, Gavs-ül-â'zam bulunan zatın siyret ve ahlâk güzelliği ve bütün halleri ve kavillerindeki üstünlükler dolayısiyle, rızasıyla Gavs-ül-â'zamı kendi makamına getirir ve kendisi tasarruftan el çeker. Böylelikle, Kutb-ül-Aktâb hayatta iken, Gavs-ül-â'zamın Kutb-ül- Aktâb olması vuku bulur.

Kutuplardan birisine Emrihak vukuunda, tarafı İlâhiden Hızır aleyhisselâm gelerek Kutb-ül-Aktâb'a bildirir. Onlar da icabını düşünür ve ilham-ı-ilâhî ile nöbet değiştirmek gibi, katarı oynatarak sonda bulunanları ileriye doğru götürerek dışarıdan birisini getirir ve katara ithal buyurur. Bazan da:

— Falan yerde, şu şekilde bir adam vardır, var onu getir, denilerek Kutb-ül-Aktâb ile Hızır aleyhisselâm memur olurlar ve gider o zatı getirirler. Bazan da:

— Var cihanı dolaş... Gecenin yarısında uyanık ve agâh birisini bulursan al getir, diye emrolunur, gidip getirirler. Bunlar, birkaç tane olursa, aralarında en lâyık olanı alırlar. Ehl-i- islâmdan uyanık kimse bulunmadığı zaman, başka milletlerden bulunursa, onu alır götürürler.

Bu suretle seçilen kimseyi, Kutb-ül-Aktâb alarak Resûlüllah'ın huzurundaki divana götürür. Huzuru saadette hîlatîni giydirerek ölenin yerine geçirirler.

Her asırda, bu suretle Kutb-ül-Aktâb, Gavs-ül-â'zam, Kutb-u-ulâ ve diğer kutuplarla Ehlullah bu hal üzere gelip geçmektedir ve kıyamet gününe kadar da bu böyle devam edecektir.

Bazan, Kutb-ül-Aktâb, Sırrı-hilâfet ve Gavs-ül-â'zam'lık makamları, üç mertebe halinde Kutb-ül-Aktâb olan Zât-ı-şerifte olmak vardır.

b)- Mürşid-İ-Kâmil Kime Denir? Mürşid-İ-Kâmile Düşen Vazifeler Nelerdir?

Allahu Teâlâ'nın emriyle her asırda, ilimleriyle amel eden âlimlerden, her konuda üstad sayılan kişilerden, Resûlüllah sallallahü aleyhi ve selleme halife olabilecek olgunlukta ve erginlikte bulunanlardan 10 -15 ve bâzan daha fazla mürşid-i-kâmil vardır. Vaktine göre, her biri birer büyük beldede irşâd ile memurdurlar. Bazan da üçü beşi, bir büyük beldede bulunur ve irşâda memur olurlar.

Ancak, bunların hepsi tıpkı tıpkısına siyret-i-Ahmediyyeyi baş tâcı etmiş, bir adım ayrı-gayrısı bulunmayan, ayniyle Resûlüllah Sallallahü aleyhi ve sellem efendimizin siyretleriyle âmillerdir. Daima, huzuru Nebevi'de olmak üzere müteveccihlerdir. Terbiye edilecek müridi, o makama danışarak tecellisine göre terbiye ederler ve seyr-i-sülûkünü gösterirler. Bunlar, Halife-i-irşâd'dırlar. Sırrı-hilâfet bahsinde açıklandığı gibi, Resûlüllah'ın huzurunda bunlara da Allahu Teâlâ'nın aynı ihsanı vuku bulur ve müritlerini terbiye etmeleri için her birine bazı âletler verilir. O suretle terbiyeye memur olurlar. Ancak, sırrı-hilâfette olan Zât-ı-vâlâ-kadr, bu Zât-ı-şeriflerden üstün olduğundan ve bu zevat evvelce olduğu gibi hâlâ da dereceleri bakımından Resûlüllahın postunda bulunduğundan, iki cihandaki bütün ümmeti Muhammed'in ve kendisine biat eden ve müritlerinin ve diğer kimselerin terbiyeleri de onlara tevdi edilmiştir ki, her birini tecellileri gereğince terbiye etmekle görevlidirler.

- İnabe Almak

Hilâfet irşâdı ile memur olan Zat-ı-şerifin birinden, bir mürit inâbe almak istediği zaman, o zatın siyret-i-Nebeviyyeye uygunluğunu ve şeriat-ı Mustafaviyye'ye uyup uymadığını görmeli ve kalp huzuru hâsıl olunca, inâbe edip ölü yıkayıcı elinde ölü gibi teslim-i-külli ile teslim olmalıdır.

- Müridin Görevleri

Bazı sâlike, zikri az ve bazısına da çok verilir. Bazılarına, farzlardan başka teheccüd, işrak, dûhâ, evvâbiyn ve tahiyyet-ül-mescit ve abdest namazı gibi nafile namazlar da emrolunur. Bazılarına da **BIYZ** orucu verilir ki, **BIYZ** aydın gün ve geceler anlamına gelir ve her kameri ayın 13, 14 ve 15 inci gecelerinin günleridir. Bu suretle, her ay üç gün oruç tutulur ve buna **BIYZ ORUCU** denir.

Bazılarına da Dâvud orucu verilir ki, Dâvud aleyhisselâmdan kalan bu oruç, bir gün oruç tutmak ve bir gün bırakmak suretiyle bir yıl sürer. Bunlar, müridin tecellisinin gerektirdiği hususlardır. Bu sebeple, birine bakıp:

— Filâna çok, bize az verildi veya:

— Falana az, bize çok verildi, diyerek emrolunanı ne çok, ne az görmeli, gönlüne bir şey getirmeden kendisine emrolunanı yerine getirmeğe dikkat ve gayret etmelidir.

İbadetlerde olduğu gibi, zâhir hizmetlerde de böyledir. Bazılarına hafif, bazılarına da ağır hizmetler verilir. Bazılarını, huzura sık sık çağırarak taltif ederler. Bazılarını, seyrek olarak huzura kabul ederler, sert davranırlar. Bunların hiç birisine incinmemeli, alınmamalı ve gerek celâl yüzü ile, gerekse cemal yüzü ile hangi şekilde olursa olsun, bunları hakkında büyük nimet bilmeli, cemalde mesrûr olduğu gibi, celâlde de mesrûr olmalıdır. Bu gibi davranışların bir hikmeti olacağını düşünerek, kötüye yormamalı ve daima rızada bulunmağa çalışmaktır. Zira, Ehlullah'ın sırrına, kıt ve kısır akıllarla erişilemez ve hareketlerinin hikmeti bilinemez. Sözün kısası, her halde ve her hususta rızadan büyük yol olmaz. Müride, her şeyden önce edep ve erkân üzere hareket etmek gerekir.

Edeple Şeyh huzuruna girenler,

Onlardır hep saadeti bulanlar:

Dost ile dost olup didâr görenler,

Mülke sultan olup seyran sürerler…

- Müridde Edep

Şeyhin, tekkesi veya hariçte misafir kabul edecek bir yeri yoksa, evlerine giderek kapıyı vurmalı, içeriden: **(Kimdir o?)** diye sorulmadıkça girmeden beklemeli, sorulduktan sonra ismini vermeli: **(Filân dâ'ileri.)** diyerek kendisini tanıtmalı, müsaade olunursa etrafına bakınmadan girmeli ve şeyhin huzuruna varılarak iki diz üzerine çökmeli ve mübarek ellerini öpmeli ve ayağa kalkılarak emirleri beklenmelidir. Oturması emrolunursa, gösterilen yere düşünmeden oturmalı ve teveccüh üzere durmalı, şeyh sormadıkça söylemek istediği şeyi söylememeli, konuşurken yüksek sesle değil, hafif ve mülayim konuşmalıdır. Sorulmazsa, susulmalıdır. Konuşmalarını, anlamağa çalışarak dinlemeli ve anladığı kadarı ile yetinmelidir. Sorusuna cevap olarak bir menkıbe anlatırlarsa, sezmeğe gayret etmelidir. Sorulmadan bir şey söylememeli, hattâ bir müşkili dahi olsa, kalbinde tutup müteveccih bulunduğu halde durmalıdır. Ancak, sorarlarsa söylenmelidir. Konuşması sırasında bazı hususları saklamağa ve gizlemeğe çalışarak tekrar ettirmemelidir. Kalbine başka düşünceler gelirse, bunları defe uğraşmamalı:

— Beni, benden daha iyi bilir. Her halime vakıftır, düşüncesiyle ve teslim-i-külli ile durmalıdır. Bir cezbe veya istiğrak gibi bir hal zuhur ederse, onu da def'e çalışmamak, tam teslim olarak beklemelidir.

Şeyhin huzuruna varıldıkta, meclisinde başka şeyhler de bulunursa, onların da ellerini öpmelidir. Gerek şeyhin huzurunda ve gerekse başka bir yerde başka şeyhleri övmekten veya kötülemekten de çekinmelidir. Başka bir kimse tarafından, bu konuda söz açılırsa ve kendisi de cevap vermeğe mecbur kalırsa, dilinin döndüğü kadar onları övmeli ve fakat:

— Onlar da şeyh adamlardır. Lâkin, şeyhime tercih edemem, demeli ve böylece sâbit kadem olmalıdır.

Şeyhin huzurunda iken aksırma, tükürme veya sümkürme arız olursa, kalben destur ile dışarıya çıkmalı ve onu def' ettikten sonra, tekrar huzura girmelidir.

Kendisine **HAL** yönünden bir şey vuku bulunca, hemen gelip söylemesi hususunda izin verilmiş bile olsa, ihtiyata ve âdâba riayet etmeli, boş ve tenha bir vakit gözetilerek huzuruna varmalı ve ellerinden öptükten sonra ne diyecekse söylemelidir. Ne emrolunursa, can ve gönülden kabul etmeli, hizmetinde bulunmalıdır. Eğer, dilediği zaman gelebilmesi için izin verilmemişse, huzuruna varıldıkta müteveccih durulmalı ve sorulmadan bir şey söylememelidir. Gerek bu gibi hususlar için ve gerekse başka maksatlar için ziyaret olunduğu zaman huzurda çok oturmamalı, biraz daha oturması emrolunursa oturmalı ve (Destur) diye kalkılarak şeyhin ellerini öptükten sonra, âdâp üzere yüzü şeyhine ve arkası kapıya gelmek üzere geri geri giderek kapıdan çıkmalıdır.

Yolda giderken, ister yaya isterse bir vasıtaya binmiş olarak şeyhine rastlarsa, mümkün olduğu kadar gizlenmeğe çalışmalı, gizlenmek kabil olmazsa el ve etek kavuşturup! edep ile selâmını beklemeli, selâm verince boyun büküp kalben selâmını almalı, el ile ve sesle karşılık vererek teklifsizlik sureti göstermemelidir.

Mürit, fakir ise şeyhinin ihsanlarını kendisine nimet bilerek almalıdır. Meclislerinde bulunurken, az veya çok bir şey ihsan ettikleri zaman, oturulan yerden uzanmamalı, ayağa kalkmalı, saygı ile verileni almalı ve mümkünse elini de öpmelidir.

Şeyhin, geçim sıkıntısı veya elbise ihtiyacı bulunur da müridin de bu sıkıntı ve ihtiyacı gidermek imkânı olursa, istemeden yiyecek, elbise veya harçlık yetiştirmelidir. Bunlara benzer âdâp çoktur. Bu Zât-ı-şerifler, Allahu Teâlâ'nın ihsanına mazhar olduklarından, olur olmaz kusura kalmazlar. Fakat, her yönden âdâba riayet etmeğe çalışan sâlik, Allahu Teâlâ'nın lûtfu ile kısa zamanda maksatlarının ötesine varacaktır.

Dergâhları ve hâriciyeleri olan şeyhlere de böylece gitmeli ve hizmetlerinde bulunmalıdır. Bu ziyaret ve hizmetleri kendisi için nimet bilmeli, emir ve tenbihlerini yerine getirmeğe dikkat ve gayret etmelidir

Ne güzel ihsandır bu, kul iken sultan olur;

Âlem içre hükmedip, her dertliye lokman olur.

Evveliyn ve âhiriyn, hem zâhirl ve batini;
Ne olursa bu cihanda, zâhiren hem bâtıni;

Kutb-u-Aktâb hükmeder, Aktâb'dır hem işleyen;
Cümle emrine râm olmuştur kevn-ü-mekân...

Hem halifedir cihanda, kutb-u-âli serteser;
Ne dilerse hep vücut bulur ol zat, ey bi-haber.

Hızır İlyas'ı dahi hükmüne almıştır o şah,
Ne dilerse işletir, emrindedir bi-iştibâh...

Şöyle bil kim, bu cihan içre veli ol şahtır,
Ne ki olur ve olacak, cümleye âgâhtır...

Ger der isen haktır ol böyle güftâr söyledin,
Hak sözün, doğru kelâmın, amma yanlış söyledin.

Aç gözünü, kıl tefekkür işbu nazmı ey deli,
Kul olan hiç hak olur mu? Kim meğer ola veli...

Bu cihanda kutb-u-aktâb ne kılarsa cümlesin,
Emr-i-hakla kılar, ol arada koymaz kendüsün...

Kutb-u-aktâb birdürür canım, haber al Nuri'den;
Kaf bâ tâ eyleyen mim'e varınca al haber...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Ne güzel ihsandır, şu kul olduğu halde sultan olur; âlem içinde hükmeder, her dertliye Lokman Hekim olur.

Öncekilerin ve sonrakilerin hem içi hem dışı; içten dıştan bu cihanda ne olursa olsun... Hep kutuplar kutbu hükmeder, kalan kutuplar da işi yürütür; hepsi emrine girmiş ne yer kalmış ne mekân...

Büyük kutuptur cihanda baştan başa halife olan; ne isterse var olur o zat, ey habersiz...

O şah, Hızır'ı da İlyas'ı da emrine almıştır; hiç şüphe edilmeye onlar emrindedir, ne isterse yaptırır.

Şunu bilesin ki, bu cihan içinde velî o şahtır; olanların ve olacakların hepsini bilir. Eğer dersen: — O Haktır.

Çünkü, sen böyle söyleyip anlattın; senin sözün gerçek, konuşman da doğru, ama yanlış söyledin.

Gözünü aç, bu şiiri iyice okuyup düşün, ey deli; kul olan hiç Hak olur mu, meğerki velî ola...

Bu cihanda kutuplar kutbu ne ederse hepsini; Hakkın emri ile eder, kendisini araya sokmaz.

Kutuplar kutbu birdir canım, haberi Nuri'den al; kafa ba ta eden mime gelince al haber...

Ey aziz! Malûm olsun ki, mürşit olan Zât-ı-şerif, inâbe vermiş olduğu müritlerini haftada bir veya iki defa toplamalı, halka gibi oturtmalı, teveccüh edebilmek için kendisi de halkanın ortasına girmelidir. Müritlerin, her türlü düşüncelerden uzaklaşabilmeleri için beş dakika kadar alıkoymak ve daha sonra her müridin karşısına varıp diz dize oturmalı ve alnını alnına dayayarak birer birer hepsine teveccüh buyurmalıdır.

-Teveccüh usulü de üç mertebede olur:

1)- Başlangıçta olan sâlike **FENA - FİŞ - ŞEYH'**ten olmak lâzımdır.

2)- Sülükte olan salike **FENA - FİR - RESÛL'**den teveccüh buyurulmak lâzımdır.

3)- NEFİY ve İSBAT'ta olan ve **MÜRAKABE'**ye varmış bulunan salike de **FENA FİLLAH'**tan teveccüh buyurulmak lâzımdır.

Bu üç usulde de mürşit müridin kalbini alıp, kendi kalbine koyar ve kendi kalbinde bulunan İlâhî feyizlerden, müridin kalbine akıtır.

Bir usulü de müridin kalbini kendi kalbinin altına getirir ve daha sonra İlâhî feyizle doldurur.

Bir başka usulü de müridin kalbini, kendi kalbiyle yan yana getirir ve İlâhî feyiz ile doldurur.

Bundan sonra, müridin kalbinde ters ve aykırı bir rıza işareti zuhur ederse şeyh, Allahu Teâlâ'nın ihsaniyle bunu sezer ve müride yüzler, bâtınen gereken terbiye ile oralardan geçirir.

Mürşit olan Zât-ı-şerif, ne kadar müridi varsa, hepsinin siyretlerini islâh için kendi hücresinde teveccüh buyurur, ki, bu da iki şekilde olur:

Bütün müritlerinin kalplerini, bir araya getirir ve toplar ve kendi kalbinden hepsinin kalplerine ilâhî feyiz doldurur.

Bütün müritlerinin siyretlerini islâh için Zât-ı-ecelli âlâ'ya müteveccihen oturur.

Saliklerin terbiyeleri de üç şekilde olur:

Bazısına, celâl yüzü göstererek terbiye etmek gerekir.

Bazısını da cemal yüzü göstererek terbiye etmek gerekir.

Bazılarına da celâl ile cemal arasında orta hal üzere terbiye gerekir.

Bütün bunlar, mürşit olan Zât-ı-şerifin kalbine, tarafı İlâhîden ihsan olarak bahşolunur.

c)- Müntehi (yolun sonunda olan) Sâliklerin Gözetmeleri Gereken Hususlar Nelerdir?

Sülûkü tekmil eden sâlike, gözetmesi gerekli beş şart vardır:

1)- Tam bir tevekkül içinde bulunmalıdır. Yani, yiyecek ve içecek, giyecek gibi şeylerde, buldukları ile kanaat etmeli; yemekte, içmekte ve giymekte: (Yarın şöyle yapayım.) gibi düşünceleri tamamiyle kafasından silmelidir. Çoluk çocuk sahibi bile olsa, onların da yemelerinde, içmelerinde ve giyinmelerinde ve kendisine düşen bütün görevlerinde derin derin düşüncelere dalmamalı, zikrinden ve fikrinden başka bir şey düşünmemelidir.

نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا

Dünya hayatındaki mâ'işetlerini bile, aralarında biz taksim ettik. (Ez-Zuhruf: 32)

hükmüne bağlanmalı ve bütün işlerini Hakka bırakmalıdır.

2)- Tam bir rıza içinde bulunmalıdır. Kendisine hayırlı veya bunun aksi ne ki olursa, zuhur edene razı olmalıdır. Gerek çoluk çocuğu gerek akraba ve ahbapları ile veya herhangi biri yabancı ile malına veya parasına ve buna benzer çekişmeyi gerektiren anlaşmazlıklara düştüğü zaman, hayra razı olduğu gibi buna da razı olmalı, kimse ile çekişmemeli ve: (Dost armağanıdır) diyerek asla

kederlenmemelidir. Zikrine ve fikrine bıkmadan, usanmadan ve ara vermeden devam etmeli ve Allahu Teâlâ'nın rızasından ayrılmamağa çalışmalıdır.

3)- Teslim-i-külli ile şeyhine teslim olmalıdır. Mürşidinin her emrini, bir mücevher hâzinesi bilmeli ve neye işaret buyururlarsa, onu bellemeli ve emrolunduğu gibi aynen ve harfiyyen yerine getirmeğe çalışmalıdır.

4)- Şeriate son derece itaat etmeli, şeriat-i-Ahmediyye'yi baş tâcı ederek her işini, her fiilini, her kavlini ve her amelini en küçük zerreye kadar şeriatten ayırmamağa dikkat ve gayret etmelidir. Bütün işlerini şer'e tatbik ederek görmeli ve yapmalı, bütün haramlardan sakınmalı, yemede içmede ve giyinmede, dilini, kulaklarını, ayaklarını ve gözlerini şeriat hükümleri dahilinde kullanmağa son derece itina etmelidir,

5)- Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin siyretlerine uymalıdır, Sünnet-i-seniyyesine canla başla sarılmalı ve icaplarını gücü yettiği kadar yerine getirmeğe çalışmalıdır. Resûlüllah'ın güzel âdetleri, güzel fiilleri ve amellerini aynen yapabilmek mümkün olamazsa da hiç olmazsa taklide çalışmalı, muvaffak olabileceği kadar bütün hareketlerini benzetmeğe dikkat ve gayret etmelidir. Unutmamalıdır ki, Ehlullah'a bir nefeste Allahu Teâlâ'nın iki ihsanı olur. Her ne kadar nefes bir olursa da girmesi ve çıkması bakımından İlâhî tecelli iki ihsan buyurulur.

Bu mertebede sâlik, böylelikle daima Hak ile agâh olur ve gönlünü başka şeylerle meşgul etmez. Her nefes alış ve verişte, oturup kalkarken gezip yürüdüğü her yerde ve her zaman, kendisini agâh tutar ve gaflete düşmemeğe dikkat ve gayret eder. Bir nefesi bile, gafletle kaybetmeyerek İlâhî tecellilere mazhar olmağa çalışırken, bu beş şarta da riayet ederse mürşidinin de himmetiyle bu mertebelere ayak basar ve Allahu Teâlâ'nın tevfikine mâlik olur, ki böyle bir tevfik kendisine yâver olan sâlik, **SEYR-İ-FİLLAH**'tan kısa zamanda sonsuz ihsanlara ulaşır.

Eğer, gevşeklik eder ve bunları savsaklarsa, aslâ ileriye geçemez. Daha fazla kusurları bulunursa, büsbütün kaybedeceğinden de korkulur.

Yukarıda sözü edilen beş şarttan başka müntehi sâlike lüzumlu ve önemli olan diğer hususlar da şunlardır:

Ey aziz! Malûm olsun ki, mürşid-i-kâmil olan Zât-ı-şerifin 3 - 5 veya daha fazla sülûkü tekmil eden müritleri bulunduğu takdirde, onlar için lâzım olan mürşit âdâbı, tarikate riayet **ve SEYR-İ-SÜLÜK-İ-AHMEDİYYET** nasıl olur? Şimdi de bunu anlatalım:

Evvelâ, mürşidi olan Zât-ı-vâlâ-kadr, kendisini hizmetlerinden hangisine memur ederse, emirleri gereğince o hizmeti nimet bilmeli, can ve gönülden kabul ederek en iyi şekilde yerine getirmeğe çalışmalı ve bundan bıkıp usanmamalıdır. Mürşit, kendisine hemen o gün inâbe edilmiş bir mürit gibi muamele ederse, bundan üzüntüye düşmemeli, verilen hizmeti yapmaya dikkat ve ihtimam eylemelidir. Ortalığı süpürmek ve buna benzer aşağı bir hizmet bile olsa, bunu üstün saymalıdır.

— Mürşidim, benim halime münasip bu hizmet ile, fakirini şerefyâb eylemiştir. Gerekse de bu hizmet karşılığında bütün dünyayı verseler, yine de hizmetlerinden ayrılmam, diyerek dünyayı terk etmeli, emrolunan hizmeti üstün tutmalıdır.

Olabilir ki, kendisi bu hizmette bulunurken huzura çağırılmaz veya üç ayda bir olsun hatırı sorulmaz. Buna mukabil, kendisine daha hafif hizmetler verilenler veya hiçbir hizmet görmeyenler, huzura çağırılırlar ve ikram ve ihsanlara mazhar olurlarsa, bu gibi halleri öğrenince, içine aslâ bir şey getirmemeli:

— Ben, Hazrete yirmi sene emek verdim. Bunlar, beş senede benden âlâ oldular, kaygısına kapılmamalıdır. Bu ve buna benzer düşünceleri tamamen zihninden silmeli ve bu davranışları bir hikmete yormalıdır. Hattâ, her gün şeyhinin iltifatına mazhar olan mürit arkadaşına, kendisi de itibar etmelidir. **(Mürşit nazarındadır, ondan feyiz almak lâzımdır)** diye düşünmeli ve kendisini aşağı görüp, onu yüceltmelidir. Bu arada, kendisine emrolunan hizmete de devam ve sebat ederek mürşidinin rızasından ayrılmamağa tam bir gayret göstermelidir.

Bazılarına halifelikten bahsettiklerini ve böylece dua buyurduklarını öğrenirse:

— Bize olmadı, bize müstehak görülmedi, diyerek kendisini tehlikeye atmaktan da korumalıdır. Sözün kısası, şeyhinin tahrikiyle harekete geçmeli, onun teskin etmesiyle sâkin olmalıdır. Zira, nefs-i-hevâ bazı şeyleri zâhire kıyas ettirir. Bir devlet reisi, ileri gelenlerden bir zatı taltif ettiği zaman, diğerleri de onu taltif ederler. Fakat, bu gösteriştir, sûridir. Bâtınen, yani içlerinden onu kıskanır ve düşmanlık beslerler. Bu onların kötü ahlâklarını gösterir. Fakat, tarikat ehli siyret-i-Nebeviyye ve Sünnet-i-Mustafaviyye'ye uyduklarından, Allahu Teâlâ'nın rızasına tâlip ve Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin siyretlerine râgıb olmak usulüne tâbi olduklarından, canları ve cesetleriyle dünyayı ve ukbâyı terk ederek, her işlerinde Şeri-at-i-Ahmediyye'ye boyun eğerler ve Tarikat-i-âliyyeye bu bakımdan rağbet ederler. Bu sebeple, tarikat ehlinin halini böyle zahire benzetmek mümkün değildir. Çünkü; tarikat ehli, mürşidinin her emrine dikkat etmekle görevlidir, inâbe aldığının ilk günü, mürşidi dilerse, bir saatte sülûkü tekmil ettirir. Bu yüzden, diğerlerinin içine düşmanlık ve kıskançlık ve kibir düşerse, işte bu en tehlikeli bir hal olur, ki bu gibi hallerden sizleri ve bizleri Allahu Teâlâ, Seyyid-il-mürseliyn hürmetine muhafaza buyursun. Zira:

اِتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَاِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللّٰهِ

Mü'minlerin ferasetinden çekininiz. Zira onlar Allahu Teâlâ'nın nuru ile görürler.

sırrınca, mürşid-i-kâmillere her hal malûmdur. Bu takdirde, sen sırrı hikmetin ne olduğunu bilmediğinden böyle büyük bir tehlikeye düşmüş olursun. Sonradan, mürşit dilerse ihsan buyurur ve affeder. Dilerse, üç beş yıl gezgincilik

verdirir, gezdirir. (Bu gezgincilik, zâhirde mi, bâtında mı?) diye sorulacak olursa, zahirde olduğu gibi bâtında da gezgincilik olur. Yani, kendisi dergâhta bulunsa da, bâtınen gezginci olur ki, erbabına malûmdur:

اَلْحَالُ لَا يُعْرَفُ بِالْقَالِ

Hal, Kal (söz) ile bilinmez.

Hemen her zaman Hakka sığınmalı ve mürşid-i-kâmilin rızasından çıkmayarak her emrine razı olmalı, ömrünü sıhhat sahrasında yok etmeli, cesedini ibadet ve ubudiyyet deryasına atmalı, ruhunu Hakkın rızasında ifnâ ve beka ender beka sırlarında ibkâ eylemeli, vicdan zevki ile zevklenmeli, keramet ve keşiflere aldanmayıp, nurlara kapılmamalı, hiçbir emel beslememeli, evvellerin ve âhirlerin ilimleri ihsan olunsa, Allahu Teâlâ'nın rızasından başka mazhariyet aramamalı ve:

اَلْمُؤْمِنُونَ لَا يَمُوتُونَ بَلْ يُنْقَلُونَ مِنْ دَارِ الْفَنَاءِ اِلَى دَارِ الْبَقَاءِ

Mü'minler ölmezler. Fâni olan dünya evinden, bâki ve ebedî olan beka evine naklederler.

sırrına ermeğe çalışmalıdır. Zira, dünya bir azap ve ıstırap uçurumudur. Her insana göre bir mücahede ve müşahede vardır. Fakat, teselli bakımından, her insanın haline göre bir tesellisi de bulunur. O halde, ruhlarımız daima **VUSLATULLAH**'ta, kalplerimiz daima **HAYRETULLAH**'ta bulunmalı:

اَللّٰهُمَّ زِدْنِي فِيكَ تَحَيُّرًا

Allahım! Sen de benim hayretimi artır. *«Allah'ım, zatında hayranlığımı artır.» Niyazının doğrultusunda yolunu bulur.*

hükmü gereğince, cesetlerimiz daima **HİZMETULLAH'**ta olmalı ve TEVHİD denizine dalmış olduğumuz halde:

فَاسْتَقِمْ كَمَا اُمِرْتَ

Emrolunduğunuz gibi istikamette bulunun. (Hûd: 112)

âyeti kerimesi uyarınca devamla istikamet üzere **SEYR-İ-İLALLAH** hitamı ve **SEYR-İ-MÂ'ALLAH** tamamı ve **SEYR-İ-ANİLLAH** devamı cümlemize

müyesser ve hal olup **MAKAM-I-FENÂ-FİLLAH** ve **KIYAM-I-BEKA-BİLLAH**'ta iken :

مَنْ خَافَ اللّٰهَ خَافَ كُلُّ شَيْءٍ مِنْهُ

Kim, Allahu Teâlâ'dan korkarsa, her şey ondan korkar, halimiz olsun, hemen Hak ile Hak olalım.

Vahdet deryasında fenâ oldum, beka buldum, beka'da sultan oldum haleti, içlerimizi kuşatsın da; Ehlullah'ın makamı olan:

Vuslât gibi nimet mi olur,

Yâ Rab! Nice şükredelim?

Hizmet gibi devlet mi olur,

Yâ Rab! Nice şükredelim?

haliyle hallenmeyi, hemen Cenabı-Mevlâ Hak celle ve âlâ cümlemize nasip buyursun;

Saray-ı li maallah gönüldür;

Tecellihâne vallahi gönüldür...

Yürü her ne dilersen andan iste;

Huda'nın ulu dergâhı gönüldür...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

—«Benim Allah ile bir vaktim olur.»

Manası ile anlatılan saray gönüldür; tecelli yeri vallahi gönüldür. Yürü her ne dilersen ondan iste; Huda'nın ulu dergâhı gönüldür.

Şeklinde anlatılan yer dahi makamımız olsun.

Men ol şahbaz-ı danayım en edna saydım ankadır;

İnip alçaklara konmam makamım şah-ı tubadır;

Efendim, ben ol murğ-ı hümayım ki daneyi almam;

Tenezzül etmezem kafa mekânım yüce âlâdır...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Ben öyle bilgin bir alaca doğanım ki, en küçük avım anka kuşudur; alçaklara inip konmam, makamım tuba ağacının dalıdır.

Efendim, ben öyle bir hüma kuşuyum ki, tane toplamam; kaf dağına da tenezzül etmem, makamım yüceden yücedir.

Şeklinde anlatılanlar dahi vardır. Cenab-ı Hak, cümlemizi bu sırlara mazhar eylesin.

Sülûkün tamamlanmasını büyük bir nimet bilmelidir. Edep lâzım, edep lâzım, edep lâzım...

اَلطُّرُقُ كُلُّهَا اَدَبٌ

Allahü Teâlâ'ya giden bütün yollar, edep İledir,

buyurmuşlardır. Tefekkür lâzım:

تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً

Bir saat tefekkür, yetmiş yıl İbadetten hayırlıdır.

buyurulmuştur.

Hemen Cenabı-Vâcib-il-vücut, cümlemizi Ehlullah nazarından uzak etmesin ve her ân Ehlullah ile birlikte olmayı ve istikamet üzere hizmetlerimizde bulunmayı tevfik eylesin, âmin...

Sözü bu kadar uzatmaya ihtiyaç yoktur. Fakat:

اَلْعُذْرُ مَقْبُولٌ عِنْدَ كِرَامِ النَّاسِ

Kerem sahibi İnsanlar İndinde, özür makbuldür.

İnsaflı olan Muhammed ümmetine gereken de, özrümüzü kabul etmektir. Affedip gerçekten özrümüzün kabul edilmesini dileriz.

Güçlü yardımcı Cenab-ı Hak, cümlemizi rızasından ayırmasın. Amin! ya Muin!

d)- Mübtedi (yola yeni giren) Sâliklerin Gözetmeleri Gereken Hususlar Nelerdir?

1. Hiçbir vakit abdestsiz bulunmamak, uykuya yatacağı zaman dahi abdest ile yatmağa çalışmaktır.

2. Farz olan namazları cemaatle kılmak, yalnız olursa vaktinde ve zamanında edâ etmeğe dikkat ve gayret etmektir.

3. Yalan söylememek, dedikodu yapmamak, kimseyi arkasından, çekiştirmemek ve böyle sözler konuşulan meclislerde bulunmamağa ziyadesiyle itina ve ihtimam etmektir.

4. Kazaya kalmış namaz ve oruçları varsa, edâya muvaffak olabilmek için tam bir gayret göstermektir.

5. Hiç kimsenin aleyhinde bulunmamak ve bu ahlâkta olan kimselerle görüşmemeğe çalışmaktır.

Bunlardan başka, âşık ve sâdık-ı-didâr olan kimselere, bütün kavillerinde, fiillerinde ve amellerinde Şeriat-i-Ahmediyye'den hiçbir hususta ayrılmamak, buna son derece dikkat ve riayet etmek, şeriati baş tacı bilerek gereği neleri icap ettiriyorsa âmil olmak, tam ve eksiksiz yerine getirmeğe çalışmak lâzımdır. Hazreti Seyyid-il-enbiyâ aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tehâyâ efendimiz hazretlerinin sünneti-seniyyelerine tâbi ve itaatkâr olmak, her birini yerine getirebilmeğe gücü yetmese bile, kudreti derecesinde icraya himmet eylemek, boş, faydasız ve manasız sözler söylemekten tamamen sakınmak, boş ve faydasız işlerden de gereğinden fazlasını terk etmek icap eder.

Bu saydıklarımızın yapılabilmesini sağlayacak kuvveti arttırmak için de **KILLET-İ-TAAM,** yani az yemek, **KILLET-İ-ME-NÂM** yani az uyumak, **KILLET-İ-KELÂM** yani az konuşmak gerekir. Ayrıca, kameri ayların 13, 14, 15 inci günleri ki onlara **EYYAM-I-BIYZ** yani aydın günler denir. İşte bu günlerde oruç tutmak, teheccüd namazı, işrak namazı, dûhâ namazı, evvabiyn namazı, Tahiyyet’-ül-mescit namazı ve abdest namazı gibi nafile namazlara mümkün olduğu kadar devam etmek suretiyle şevk ve muhabbetlerini arttıranların, pek kısa zamanda, mürşitlerinin himmetiyle İlâhî feyizlere mazhar olacaklarına aslâ şüphe yoktur.

e)- Mürşit Bulamayanlar Ne Yapmalıdırlar?

Mürşid-i-kâmilin nasıl bulunacağı ve bilineceğine dair üç alâmet ve işaret, başlangıçta anlatılmıştı.

Allahu teâlâ’nın rızasına tâlip ve Resûlüllah sallallahu alevin ve sellem efendimizin siyretlerine râgıp ve tarikat-i-aliyyeye muhib ve sadık olup böyle bir mürşid-i-kâmile kavuşmak mukadder olamayan din kardeşlerimiz. Resûlü zişânın ruhsatı iledir.

Mâlum olsun ki, âşık ve sâdık olan mürit, bütün aramalarına ve araştırmalarına rağmen mürşit bulamazsa, tenha ve gizli bir yerde, kendi hücresinde belirli bir vakitte kıbleye yönelerek oturur. Kendi kendine ölümü düşünmeğe başlar: Güya, son nefese gelmiş, artık âhirete gidecektir. Hastalığı artmış, can boğazına gelmiştir. Malını, mülkünü, çoluk çocuğunu, akraba ve ahbaplarını, dünyaya ait her şeyini bırakıp gidecektir. Ruhunu teslim eder etmez, kendisini sevenlerin muhabbetleri de o ruhla birlikte gidecek ve yakınlarında cesedi bir ân önce mezara koymak için bir telâş baş gösterecek, kefen ve diğer lüzumlu şeyler tedarik olunacak, hazırlanan teneşirde gasledilecek, kefenine sarılıp tabuta konulacak, namazı kılındıktan sonra kabrine yerleştirilecek, üzerine toprak atılacak ve bütün sevdikleri, çoluk çocuğu, akraba ve ahbapları kendisini orada yapayalnız bırakarak birer tarafa dağılacaklar. İşte, bütün bunları enine boyuna tefekkür ettikten sonra, bir müddet kendi kendisini dinlemeli ve bu kitabın baş tarafında anlatılan üç türlü teveccüh şeklinden hangisi kendisine kolay gelirse, öylece Hazreti Pir Muhammed Bahaeddin Şah-ı-Nakşibent kaddesallahu sırrahulazize teveccüh etmeli ve bu teveccühünü bozmaksızın yüz istiğfar, yüz salât-ü-selâm okumalı ve eğer dayanabilirse bunları 200, 300 hattâ 500'e kadar arttırmağa ruhsat vardır, o kadar tekrarlamalıdır. Bitirince, **FATİHA** diyerek Fâtiha-i-şerifi okuduktan sonra ellerini yüzüne sürerek kalkmalıdır.

Hazreti Şâh efendimizin Şemâil-i-şerifleri orta boylu, tıknazca, kır sakallı, yani beyazı siyahından fazla, mübarek yüzleri değirmi, yanakları biraz kırmızıya yakın, iki kaşının arası açık, bıyıkları kırkık, gözleri san şehdâne elâ, ki kestane karası tâbir olunur. Bu hey'et ve bu şekil üzere teveccühüne alıp, huzuru şeriflerinde diz dize oturturmuş ve alnını alınlarına dayamış ve mübarek kalperinden kendi kalbine İlâhî feyiz akı- yormuş farz ederek bir müddet öylece durmalı, daha sonra zikrini muvacehede okuyormuş gibi düşünerek okumalı ve duasını ederek **FATİHA'**yı müteakip Fâtiha-i-şerifi de okuyup, ellerini yüzüne sürmelidir.

Eğer, Fethiyye-i-şerifi de okumak için şevk ve muhabbet I gelirse, bir cuma gecesi iki rekât namaz kıldıktan sonra istihareye niyetlenerek Fethiyye-i-şerifi başının altına koymalı ve sağ tarafına yatmalıdır. Mânasında. Hazreti Pir efendimizi veya Ehlullah'tan birisini görür ve onlardan isteğine ruhsat verildiğine dair bir işaret alâmeti olursa, her gün sabah namazından sonra, Fethiyye-i-şerifi okumalıdır.

Böylece, hiç ara vermeden Hazreti Pir efendimizin şemâ-il-i-şerifesi üzerine teveccühüne devam ve sebat etmeli, zahirde olduğu gibi zuhur edinceye kadar Fethiyye-i-şerifi okumalıdır.

Hazreti Pir efendimiz, mâ'nen zuhur buyurduktan sonra, kitabın başlangıcında **İBTİDÂ-İ-SÜLÛK** bahsinde açıklanan usul ve tertip ile, ism-i-celâle başlamalı, eserleri zuhur edince, diğer mertebelere devam olunmalıdır. Böylelikle, kısa zamanda **VUSLÂT-I-İLALLAH** kapıları kendisine açılır ve Allahu Teâlâ'nın ihsanlarına mazhar olur.

Bu arada, herhangi bir müşkili olursa, teveccühünde Hazreti Şah efendimize kalben niyazda bulunmak suretiyle, bu müşkillerinin halli de kolaylaşır. Bu takdirde, ne gibi bir işaret veya alâmet zuhur ederse, asla kuşkulanmadan hak olarak kabul edilmeli, emir ve iş'arları dahilinde hareket olunmalıdır.

f)- Lüzumlu Bazı Tenbihler:

Ey aziz! Malûm olsun ki, Hak sübhanehu ve teâlâ hazretleri, bizlere tevfik ve hidayetini ihsan buyurmuş, ehl-i-iyman olan mü'min ve muvahhid kullarına, tarikat ve hakikate muhabbet hassası bahşeylemiş, Siyreti Nebiyye'ye tâbi olmak ve bütün fiillerimizde, kavillerimizde ve hallerimizde şer'i-şerife sıkı sıkı sarılmak suretiyle takvâ ehlinin tarikinden, bizleri hisselendirmiştir.

Sünnet-i-seniyye-i-Mustafaviyye'ye riayet edenler arasında, ezelde kendilerine velâyet derecesi takdir ve tarikat piri olmaları ihsan ve inayet buyurulanlar, vakit ve zamanı gelince kendiliklerinden meydana çıkarlar ve zâhiri sebeplere teşebbüs ederek, Allahu teâlâ'nın rızasını tahsil ve Şeriat-i-Ahmediyye'ye hakkıyla riayet ederek, Resûlü-Ekrem Sallallahu aleyhi ve sellemin efendimizin tarikinde kâmil ve mükemmel olarak:

اَلْأُمُورُ مَرْهُونَةٌ بِاَوْقَاتِهَا

Bütün işler, belirli vakitlere bırakılmıştır.

sırrınca, velayet derecesine ulaşırlar. Artık onlar, **ÂLİM-İ BİLLAH** olarak, Allahu Teâlâ'nın emirlerine zâhirde ve bâtında vâkıf birer Zül-cenâheyn sıfatiyle, her birerleri vahdet köşesinde, vahdet hakikatine erişirler, **CEM'AL-CEM'İ** makamında aşk ile âh-ü-enin ederek seyrederler. Zamanı gelince de tarafı İlâhîden tarikat pirliği ihsanına da mazhar olarak, binlerce kimseyi feyizlendirirler, **TARİKİ-HAK**'tan ve **TARİK-I-MÜSTAKİM'**den zerre kadar ayrılmayarak **ŞERİAT-I-MUTAHHARA** ellerinde âsâları olur, bütün işlerini Kur'anı azim-üş-şâna tatbik ederek, Kuranın fark ettiğini fark, cem'ettiğini cem'ederler, kendileri de cemi'den geri kalmazlar ve bu üslûp üzere vakit ve zamanlarını geçirirler.

Her birisi, tecellisine göre tasavvufla ilgili kitaplar te'lif buyurmuşlardır. Hepsi, Şeriat-i Ahmediyye üzerinde ittifak etmişlerdir. Hiç birisi, başka bir tarafa meyletmezler. Belki, bunu sen anlamakta kusur edersin. Zira, başka yönlere meyledenler, hidayet yolundan uzaktırlar.

Makamlarını değiştirerek, cemal âlemine göçtükleri takdirde, halifeler, makamlarına geçerler. Halife, yerine geçtiği zatın aynı olduğundan, tarikat-i-âliyyenin usulünü bozmazlar, tarikat pirinin yolundan giderek bid'atler çıkarmazlar. Devirden devire bu usûl ile devam olunarak, kıyamete kadar pirini

siyreti üzerine, Ümmet-i-Muhammed'i irşâd ederek Hakkın rızasına ulaştırmağa rağbet ettirirler.

Nefret ettirmekten son derece sakınmak lâzımdır. Çünkü, yol kesmenin pek çirkin ve kötü olduğu, bütün Veliyullah tarafından kabul ve teslim edilmiş bir keyfiyettir. Zahir ulemâsı Allah'ın kitabındaki emirleri ve nehiyleri haber verirler ama, kendileri amel etmezler ve bu yalnız dillerinde kalır. Amel etmediklerinden dolayı da kendilerine zulmetmiş olurlar. Fakat, tarikat ehline mürşit olan zevat, ümmet-i-Muhammed'i hem şeriatten ayırmazlar hem de Tarikat-i-Mustafaviyye'den uzak taştırmazlar. Hâlin kitabı yoktur. Herkesin haline ve tecellisi ne göre terbiye ve teselli etmeli, aşırı davranmaktan sakınmalı, ortalama hal ile tarikati âliyyeyi göstermelidir. Bu hususla Hak'tan yardım istemeli, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizden ve bütün Ehlullah'tan istimdat ederek irşâda çalışmalıdır. Unutmamalıdır ki, bir kulu irşat edene bütün kâinatı ihya etmişçesine sevap ihsan olunur. Eğer, bir kulu Hak yolundan dalâlete düşürürse, Allah korusun bütün kâinatı yıkmış kadar günah işlemiş olur. Neden böyle olduğu sorulursa, iyi bilinmelidir ki, bütün mü'minler Allahu Teâlâ'nın emanetidirler. Önce ana ve babalar, çocuklarına Kur'an-ı kerimi öğretmeli, ilm-i-hali belletmeli ve kabiliyetine göre nüshaları tekmil etmelidirler, üçüncü derecede, mürşide ihtiyaç duyanlar, bir mürşide bağlanırlar, bütün fiilleri ve kavilleriyle mürşide teslim olurlar. Bu sebeple, mürşit olarak ortaya çıkacak zat, o kimsesiz kulun; doğru olan hak yolundan dönmesine ve dalâlete sapmasına sebep olabilirler. Bu sırra vakıf olan mürşit, elbette ve elbette Veliyullah'tan olmak lâzımdır. Zâhiri ilim ne kadar lüzumlu ise, bâtını ilmi de:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

Biz, seni şâhit, müjdeleyici ve korkutucu olarak gönderdik. (El-Ahzâb 45)

âyeti kerimesinin hükmüne göre hak, saadet-i-Resûldür.

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا

Allahu Teâlâ'nın İzniyle davet edici ve ışık saçıcı bir çerağ olarak gönderdik. (El-Ahzâb 46)

sırrınca, Sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin izin ve icazetleriyle memur olmak lâzımdır. Zira, bu şekilde memur olmayan kimse, sâlikin dalâlete düşmesine sebep olur.

Fakat, zahirde Sofi'lerin elbisesini giyinmiş, sapık ve murdarlar, şeriat bilmezler, tarikat bilmezler hemen:

— Erenler hû hû, diyerek şeytan ile baş başa kalmışlardır. Rabbim Teâlâ ve tekaddes hazretleri, İsm-i-â'zamı hürmetine şerlerinden emin eylesin.

Bu gibi sapıklıklara uymaktansa, sırf Şeriat-i-mutahhara ile amel etmek, son derece makbuldür. Böyle yol kesenlerin ellerine düşmemek için şeriat-i-mutahhara hepsini göstermiş, hiçbir şeyi dışarıda bırakmamıştır.

هُدًى لِلْمُتَّقِينَ

Takva sahiplerine hidayet yolunu göstericidir. (El-Bakara: 2)

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ

Biz, Kur andan öyle âyetler İndiriyoruz ki, müminler için şifa ve rahmettir. (El-İsrâ: 82)

مَنِ اسْتَهْدَى بِغَيْرِهِ فَقَدْ أَضَلَّهُ اللّٰهُ

Kur andan gayri hidayet arayanı, Allahu Teâlâ delâlete sevk eder. Buyurulmuştur.

Böyle mürşitlik iddiasında bulunanlardan sakınmak, hem de çok sakınmak lâzımdır. Fakat, bazı tarikatların postnişini olan Zât-ı-şerif, zamanında tahsil edememiş ve tahsil çağı da geçmiş olabilir. Bununla beraber, sâlihlerdendir, takvâ ehlidir ve sünneti-seniyyeye de son derece dikkat ve riayet eder. Bu gibi Zât-ı-şeriflerin meclislerine gitmek ve kendilerinden inâbe almak, faydadan uzak değildir, aynı hayattır. Çünkü, o veremese bile tarikatin piri ihsan eder, kabiliyetine göre mahrum edilmez. Böyle, şeriat usulü üzerinde gidenler hakkında ziyadesiyle hürmet ve riayet lâzımdır. Yolda rastlayınca, ellerinden öpmeli ve himmetleri niyaz edilmelidir. Mukabele günleri, dergâhlarına gidildiği zaman, saygılı davranmalıdır. Kadiriye veya Halvetiye, hangi tarikat olursa olsun, hepsi birdir.

Böyle bir ziyaret için yola çıkılacağı zaman, meselâ Kadiriye dergâhına gidilecekse:

— Bugün, Hazreti sultan Abdülkadir efendimizin dergâhına gideceğim, diye niyetlenmeli ve bu ziyareti nimet bilmeli ve ihsana mazhar olmayı ummalıdır. Dergâh-ı-şerife girerken, son derece edepli ve terbiyeli olmalı, kendi mürşidine nasıl hürmet ve riayet ediyorsa, postnişin olan zata aynı hürmet ve riayeti göstermeli ve bir kenara oturarak üç thlâs ve bir Fatiha-i-şerif okumalı, Hazreti Pir efendimizin ve diğer kutuplarla, pirlerin mübarek ruhlarına hediye etmeli, kalbini dünya işleriyle meşgul etmeksizin:

Hemen şimdi feyzimin ihsan olunacağı vakit gelmiştir, düşüncesi ile, mukabele-i-şerifi can kulağı ile dinlemeli, duadan sonra Ehlullah'ın âdâbını yerine getirerek dergâhtan çıkmalı ve işinin başına gitmelidir.

Bir kimse, kendisine rastlayarak:

— Bugün ne tarafta idiniz? diye sorsa ve nerede olduğunu öğrenince:

— Acaip! O dergâhta sizin ne işiniz var? Sizin tarikiniz şu eğil midir? öyle yerlerde feyiz yoktur, sakın gitme! gibi boş sözlerle dedikodu yapmaya başlarsa, bundan ziyadesiyle sakınmak lâzımdır. Amma, sen de tahammül edemeyip, onunla beraber olursan, cibilliyetinizin iktizası olur ki, böyle olunca da dergâha gitmeyi terk etmek gerekir. Çünkü, mutlaka feyzine engel olur. Hiç olmazsa, boş ve faydasız sözlerden kurtulmuş olamazsın.

Bu husus, mübtedilerin son derece dikkat etmeleri icap eden bir keyfiyettir. Bu gibi sözler söyleyenler, eksik insanlardır. Olgun ve ergin kişilerden: **(SİZİN TARİK)** veya **(BİZİM TARİK)** gibi sözler zuhur etmez. Bunlar erbabına malûmdur.

Azizim: Veliyullahtan bir Zât-ı-şerifin müridine sormuşlar:

— Şeyhin ne derecededir? Cevaben demiş ki:

— Benim şeyhimin, dünyada mevcut mahlûkat sayısınca bendesi ve kölesi olsa, kısmetlerinden zerre kadar kuşkulanmaz. Böyle, tam tevekkül sahibidir.

Bu cevap üzerine soran zat:

— Ya! demiş. Demek, şeyhinin hem dünyası, bütün mahlûkat kadar fukarası hem kendisi hem tevekkülü hem şeyhliği var öyle mi? Eyn-el-fenâ, eyn-el-beka... (Fânilik nerede, beka nerede demektir.)

Bu hal ise, zevke muhtaç bir keyfiyettir. Rabbim, cümlemize hal eyleye. ... Böylece malûm olunca, ne tâ'riz, ne de taarruz, ne de bizim - sizin dâvası kalmaz. **GÖRÜNEN KENDİ ZÂTIDIR, DEĞİLDİR SANMA GAYRULLAH HEMAN.**

Hak diledi, bu âlemi yarada,

Özünden gayri komadı arada,

Zuhuru perde olmuştur zuhura,

Gözü olan, delil ister mi nura?

İşte azizim: bir mürit bir müride, bir şeyh bir şeyhe, bunun gibi sözler söylerse, eksikliğine vermeli, yine bâtından olan bu gibi kimselere elden geldiği kadar, dua mı olur, himmet mi olur, ne yapılabilecekse yapmalı, fakat sitemlerden ve dedikodulardan da ziyadesiyle sakınmalıdır. Zira her insan Hakkın tecellisi bir Esmâ'ya mazhardır. Hâzinesinde olanı satar. Sen satın alırken hakkı al, hakkı sev, hakkı gör, haktan ayrı durma çünkü, bu gayet tehlikeli bir konudur. Feyiz

alınmamasının hikmeti de budur. Ayrı-gayrı görülmektendir. Allahu Teâla, bizleri nefislerimizin şerlerinden muhafaza buyursun...

Ya Rab! Eyle beni dua kılıcı.

Kılıç çün et keser, dua kılıcı...

Cenabı-Mevlâ, cümlemize vakitler gelmeden, insafa gelip:

فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

Kim, Rabbine kavuşmayı dilerse, onun rızasını isteyerek sâlih bir amel işlesin ve Rabbinin İbadetine kimseyi ortak etmesin.

(El-Kehf: 110) sırrı uyarınca, kendisinden gayri her şeyi unuttursun. Hakkı terk etmemekle şereflendirsin, terki terk ettirip, büsbütün kâmil insan haline getirin de:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

Ben, cin ve insi ancak bana İbadet etsinler diye halk ettim.

(Ez-Zâriyât : 56) sırrına mazhar buyursun. **LÂ MEVCUDE İLLALLAH** haliyle olmamızı ve şânında:

قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

Biz, Allahu Teâlâ'nın kullarıyız. Ancak, ona döneriz. (El-Bakara: 156)

كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ

Her şey aslına rücû edecektir.

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ

Her şey helâk olur, fânidir. Yalnız, onun zâtı bâkidlr. (El-Kasas 88)

sırlarını zuhur ettirerek tâm ede, noksanını tamam ede ve hayır ile bizi yâd ede...

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

15. Sırrı-Kader ve Levh İ-Mahfuz Nedir?

Ey aziz! Malum olsun ki, Cenabı-Vâcib-ül-vücut (varlığı mutlak gerekli) ezelidir ebedîdir.

كُنْتُ كَنْزًا مَخْفِيًّا فَأَحْبَبْتُ أَنْ أُعْرَفَ فَخَلَقْتُ الْخَلْقَ
لِأُعْرَفَ وَتَحَبَّبْتُ إِلَيْهِمْ لِيَعْرِفُونِ

Ben, gizli bir hazine idim. Bilinmeyi ve tanınmayı sevdim. Bilinmem ve tanınmam için de mahlûkatı yarattım. Beni tanısınlar ve bilsinler diye, kendimi onlara sevdirdim.

Kutsal kelimeleriyle kendisini bildirmek için, yüksek iradeleri mahlukatın halk ve icadı ile ilgili olup, Zâtı-akdesinin **GİZLİ HAZİNE** olması sırrını; insana, insan kaderinin gerektirdiği veçhile bildirmeyi murad eyledi. Zirâ, zâtının aslını ve cevherini bilmek, yine zâtına mahsustur. Mahlûkun bilmesi ise, ya ef'al (fiil) ile veya sıfat ile olabilir. O halde, bütün kâinat vücuda gelmeden önce nasıl ne suretle ve ne zaman olacağını bilmiş ve yüksek iradeleri **LEVH İ MAHFUZ**’a yazılmıştır. Mezhebimizin başı İmâm-ı-â'zam Ebu-Hanife radıyallahu anh, **FIKH-I-EKBER**’inde şöyle buyurmaktadır:

لَا يَكُونُ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ شَيْءٌ إِلَّا بِمَشِيئَتِهِ وَعِلْمِهِ وَقَضَائِهِ وَقَدَرِهِ
وَكَتْبِهِ فِي اللَّوْحِ الْمَحْفُوظِ لَكِنْ كَتَبَهُ بِالْوَصْفِ لَا بِالْحُكْمِ

Dünyada ve âhirette hiçbir şey yoktur ki, Hak sübhanehu ve Teâlâ Hazretlerinin iradesiyle, bilmesiyle hükmü ile, belirli miktarı ile belirli zaman ve mekânı ile, belirli vasıfları ile ve onun takdiri ile olmasın. O şeyin vücut bulmasından önce Levh-i-Mahfuz’a yazılmıştır. Fakat, Hak sübhanehu ve Teâlâ, Levh-i-Mahfuz’a hüküm tarikiyle değil, vasıf tarikiyle yazılmıştır.

Bu takdirde, Cenabı-Mevlâ Hak celle ve âlâ **(KÜN)** hitabı ile emir buyurmuş ve bütün eşya vücuda gelmiştir:

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

Bir şeyin olmasını istediği zaman, onun emri (OL) demekten ibarettir. O şey, hemen oluverir. (Yâsln: 82)

Âyeti kerimesi uyarınca, bütün mevcudat âşikâr oldu. Çünkü, mantık, hikmet, mâhiyyat, aka'id, hakayık ve tasavvuf ilimlerinde **A'YAN-I-SÂBİTE** *(bir tasavvuf kavramı olarak; "dış âlemde var olan eşyanın görünür hale gelmeden önce Allah'ın ilminde bilgi olarak mevcudiyeti, ortaya çıkan varlıkların Allah'ın ilmindeki gizli hakikatleri, mahiyetleri" anlamına gelir.)* tâbir olunan lâfzın mânasının bir olduğu ehline mâlûmdur. O halde, her şeyin mahiyyeti ve hakikati ve â'yan-ı-sâbitesi ezelde, Hak Teâlâ'nın ilmi kadiminde ne hal, sıfat ve hassa üzerine bulunmuş ise, şimdiki halde her biri kendi sıfatiyle zuhura gelmiştir. Zira, ilim malûma tâbidir. O malûm, ne hal üzere ise, **İLMULLAH** ona o şekilde taalluk etmiştir. Bu takdirde, Cenabı-Hallâk-ı-âlem ezelde bütün eşyayı şöyle bildi ki:

— Şu kulum, şu vakitte, şu işi işleyecektir ve ben âzim-üş- şân onu halk edeceğim. Şu kulum da şu vakitte şu işi terk edecektir ve ben âzim-üz-şân halk etmeyeceğim.

Bu usul üzere, bütün eşya **İLMULLAH'**ta ne şekilde ve ne hal ile bulundu ise, kısaca o şekilde ve **VASIF** yoluyla hükmolunmuş ve bu hükme de **KAZA** adı verilmiştir. Sonra da vakit ve zamanı gelince her şeyin, tafsilâtiyle hak ve şehadet âlemine zuhur etmesine kadar isimlendirilmiştir. Sözün kısası, Ehli-sünnet itikadında olanın, itikadını bilmesi farz olduğundan, bu kadarcık bir açıklamaya ihtiyaç duyulmuştur. Çünkü, itikatta BİD'AT (dine sonradan katılan) küfürdür. Mû'tezile tayfası derler ki, bütün şerler kuldandır. Zira Cenab-ı-Hak şerri takdir eylemez ve dilemez. Eğer, şer kaza eylese ve kul da işlese, sonra o kula azap eylese, zulüm olması gerekir. Cenabı-Hak zulümden münezzehtir. Bu sebeple, kendilerine adalet ehli derler. Biz, Ehl-i-sünnet onlara karşılık olarak deriz ki, kul dilediğini yapabilmekte irade ve ihtiyar sahibidir ve buna da gücü yeter. Binaenaleyh, **KAZA**, o kulu isyana zorlamaz. Zira, **(KAZA), (KADİ)** nin sıfatıdır. O sıfat, kulu o işin işlenmesine fiilde de dilediğini yapabilecek güçtedir. O zaman **(KAZA)** ile **(MUKDİ)** hâsıl olur. O halde, **(KAZA)**, Hakkın sıfatıdır, **(MUKDİ)** kulun sıfatıdır. Buna göre, sevap veya ceza da **(MUKDİ)** nin yani kulun üzerine düşer. Kaldı ki **SIRRI-KADER** bahsinde, birçokları dalâlete düşmekte, kıt ve kısır akıllan ile konuşarak Ümmet-i-Muhammed'in de delâlete düşmesine sebep olmaktadırlar. Bu konuda şüphesi olanlar, akaid kitaplarını okumalı, okuyamayanlar da işi erbabından sorup öğrenerek şüphelerini gidermelidirler ki, bunu bilmek ve Öğrenmek bütün ümmeti merhumeye farz-ı-ayn- dır. Çünkü, ilm-i-haldir ve imanın şartlarındandır.

وَبِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللهِ تَعَالَى

VE BİL-KADERİ HAYRİHİ VE ŞERRİHİ MİN ALLAHI TEÂLÂ

(Kader, hayır ve şer Al la hu Teâlâ'dandır.)

sözünde :

فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللهُ مَرَضًا

Onların kalplerinde şüphe ve nifak hastalığı vardır. Allahu Teâlâ, onların hastalıklarını arttırır. (El-Bakara: 10)

Âyeti kerimesi uyarınca, kalplerinde hastalık olduğundan, itikatlarına bozukluk gelmekte:

- Hayır ve şer Haktan olduğuna göre, ibadete ne lüzum var diyerek Haktan geri dönmektedirler. Allahu Teâlâ, sizleri ve bizleri korusun. Bununla beraber:

وَاللهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ

Sizi de ellerinizle yonttuklarınızı da Allahü Teâlâ halk etmiştir. (El-Saffat: 96)

Âyeti kerimesinde **(MÂ)** lâfzının, hayra ve şerre de şümulü bulunduğundan. **(HAYIR)** ın ve **(ŞER)** rin hâlıkı Haktır. Fakat:

مُرِيدِ الْخَيْرِ وَشَرَّ الْقَبِيحِ
وَلَكِنْ لَيْسَ يَرْضَا بِالْمُحَالِ

Allahu Teâlâ hayrı diler, şerri çirkin bulur ve ona istemeyerek razı olur.

Mefhumuna göre**, (HAYIR)** ı razı olduğu halde ve **(ŞER)** ri razı olmadığı halde halk eder ki, bu bütün ehl-i-sünnet indinde sâbit ve teslim olunmuştur ve bütün Ehlullah da bu hususta ittifak etmişlerdir.

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللهَ رَمَى

Ve atan da sen değildin, atan, Allahu Teâlâ İdi. (El-Enfâl: 17)

Nisa suresinin 78. âyetinde şöyle buyurdu:

قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ

De ki, İyilik ve güzellik de musibet ve fenalık da hepsi Allahu Teâlâ tarafındandır.

Âyeti kerimesinin iktizası, bütün fiilleri hak yarattığına göre, yine zorlama olmaz mı? denilecek olursa, hâşâ Cenabı-Vâcib-il vücut teâlâ ve tekaddes hazretleri zulümden münezzeh ve müberrâdır. Kuluna, **ÎRADE-İ-CÜZİYYE** halk etmiş, işleyip işlememekte kulu muhayyer bırakmıştır. Onun için, zorlama olmaz. İlim, malûma tâbi olduğundan zulüm de olmaz Çünkü:

وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ

— «Ben, kullara zulümkâr da değilim...»

Buyurulmuştur. Zira, yardımına sığınılacak Yüce Yaratan, **KÜLLÎ İRADEYİ** zatına bağladı; **CÜZ'Î İRADEYİ** de mahlûkatına bırakmış, peygamber ve kitap göndermiş, hayrı ve şerri ve doğru yolu göstermiş, iyilikleri ve kötülükleri bir bir bildirmiştir. Bunları, itikatla ilgili kitaplar ve mezhep sahipleri ittifak halinde bize bildirmişlerdir:

اِتِّفَاقُهُمْ حُجَّةٌ قَاطِعَةٌ وَاخْتِلَافُهُمْ رَحْمَةٌ وَاسِعَةٌ

İttifak, kesin delildir, ihtilâf, geniş rahmettir.

Sırrına uyarak, ulemâ-i-âmiliyn, sulehâ-i-sâlihiyn ve meşâyih-i- izâm âyeti kerimeleri ve hadis-i nebeviyyeleri, bir bir haber vermişler ve bugün de bildirmektedirler. Allahu Teâlâ'ya hamd ve minnet olsun ki, cami ve mescitlere gidenlere, okuyup yazarak doğru yola iletecek hizmetlerde bulunan ehl-i iman din kardeşlerimize hiçbir engel ve zahmet yoktur. Kula lâzım olan, doğrulukla, şevk ile Allahu Teâlâ'nın rızasını kazanmağa çalışmak, Efendisinin emirlerini tutmak ve nehiylerinden kaçınmak ve rızada bulunabilmek için irade-i-cüz'iyyesini sarf ederek gayret göstermektir. Efendisi ister âzat etsin ister etmesin, bunu Efendisine bırakıp, rızasını gözetmektir. Çünkü, **KAZA** ve **KADER** sırrı, kullara göre meçhul bir iş olup, her hususta sebeb ve şartlara teşebbüs etmek lâzımdır. Olabilir ki, muratları o sebeb ve şartlarla ve Allahu Teâlâ'nın izniyle hâsıl olur. Zira, **LEVH-İ-MAHFUZ** değişiklik kabul eder. Alınacak âyet-i kerimeler, bu manada en güzel delildir.

Allah-ü Teâlâ, Râd suresinin 39. âyetinde şöyle buyurdu:

يَمْحُوا اللّٰهُ مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ وَعِنْدَهُ اُمُّ الْكِتَابِ

Allahu Teâlâ, dilediğini siler ve dilediğini sabit tutar. Asıl kitap, Allahu Teâlâ'nın nezdindedir.

Allah-ü Teâlâ, Hud suresinin 114. âyetinde şöyle buyurdu:

اِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ

Hasenat (iyilikler) büyük günahlardan başka bütün seyyiatı (günahları) giderir.

Allah-ü Teâlâ, Mümin suresinin 60. âyetinde şöyle buyurdu:

اُدْعُونِي اَسْتَجِبْ لَكُمْ

Bana dua edin, size İcabet edeyim.

Ayeti kerimeleri ile:

اَلصَّدَقَةُ تَرُدُّ الْبَلَاءَ وَتَزِيدُ الْعُمْرَ

Sadaka, belâyı defeder, ömrü uzatır.

Hadisi-şerifinde, sebeplere teşebbüsü teşvik eden hikmetler çoktur. İster vuku bulsun, isterse vuku bulmasın. Vuku bulduğu takdirde, şükretmeli, bunun büyük bir nimet olduğunu bilmeli, vuku bulmadığı takdirde yine razı olmalı, sualden son derece sakınmalıdır.

لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْئَلُونَ

«O yaptığından sorumlu değildir; ama kulları yaptıklarından sorumlu tutulacaklar.» (Enbiyâ: 23)

Buyurulmuştur. Şükredip, razı olmayanlarda **TESLÎM-İ-KÜLLİ** bulunmamış olur. Halbuki, kula **TESLİM-İ-KÜLLİ** ile Hakka teslim olması lâzımdır.

اَللّٰهُمَّ ثَبِّتْنَا عَلٰى دِينِكَ وَاحْشُرْنَا مَعَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ اُولٰئِكَ رَفِيقًا اٰمِينَ

Allahım! Bizi, dinin üzerine sâbit kıl. Bizi, nimetlerini bahşeylediğin nebiler, Sıddıklar, şehitler ve sâllhlerle haşret. Bunlar, en güzel arkadaşlardır. (Âmin).

İmdi, **İRADE-İ-CÜZ’İYYE** denilen, kulun hatırına gelendir. Hayrın ve şerrin hâlıkı Haktır. Hatıra gelen şey, hayır ise işlemeğe, şer ise terk etmeğe çalışmalıdır. Kula lâzım olan budur. Yani, **İRADE İ-CÜZ’İYYE, AZİM** ile **TERK** arasında bulunan bir fiildir. Hayır veya şer, hangi tarafa meylolursa, hâlıkı Haktır. Böyle olduğu takdirde İrade-i-cüz’iyye sâbittir. Fakat, Ehlullah **TECELLİ-İ-SIFAT** ve **TECELLİ-İ-ZÂT’**ın üstün geldiği vakitlerde:

اَلْمُرِيدُ مَنْ لَا اِرَادَةَ لَهُ

Mürid'in, iradesi yoktur, buyurmuşlardır. Bundan başka:

اَلْمُرِيدُ مُرَادُ اللّٰهِ

Mürit, Allahu Teâlâ nın muradıdır, buyurmuşlardır.

— Yüce Hakkın harekete getirmesi ile hareket, eden, onun sükûnet vermesi ile de sakin olan buyurmalarının sebebi, irade-i-cüz’iyye yıldızlar gibidir. İlâhî tecelliler, güneş gibidir. Güneş doğunca yıldızların parlaklığının kaybolduğu gibi, tecelli zuhurunda da irade-i-cüz’iyye, İrade-i-külliyede tüketilmiş olur. Sonra, o veli o tecelliyi hazmederek farka rücû edince ve insanlar arasına karışınca, cüz’iyye zuhur eder. Ama, senin bildiğin irade gibi değildir. Kendileri, irade-i-cuziyyelerini, irade-i-külliyede yok edip, büsbütün Hakla hak olurlar, Allahu Teâlâ'nın rızasından bir adım bile ayrılmazlar, ilahı emirlere uyarlar ve nehiylerden sakınırlar:

حَسَنَاتُ الْاَبْرَارِ سَيِّئَاتُ الْمُقَرَّبِينَ

Ebrârın hasenâtı, mukarrebiyn, için seyyiattır.

Mefhumuna uyarlar ve:

المخلصون على خطر عظيم

Muhlisler, büyük bir tehlike içindedirler, sırrına agâh olarak edep ile Huzur u-Haktan ayrılmazlar.

الإحسان أن تعبد الله كأنك تراه فإن لم تكن تراه فإنه يراك

En büyük İhsan, Allahu Teâlâ'yı görüyormuş gibi İbadet etmendir. Sen, onu görmesen bile, o seni daima görür.

Hadis-i şerifine tâbi olarak, işlediği bütün â'mal-i-hasenenin kendilerinden olmadığını bilirler ve hepsini Hakka isnat ederek:

وما تشاؤن إلا أن يشاء الله

Allahu Teâlâ dilemeyince, siz dileyemezsiniz. (İnsan suresi: 30)

Allah-ü Teâlâ, Nisa suresinin 79. âyetinde şöyle buyurdu:

ما أصابك من حسنة فمن الله وما أصابك من سيئة فمن نفسك

Sana gelen her iyilik Allah'tandır. Sana gelen her fenalık da kendindendir. (Nisa suresi: 79)

Âyeti kerimelerinin uyarınca, kendilerine aslâ vücut vermezler ve daima: (AMAN... EL-ÂMÂN...) ile özlerini Hakka bağlarlar, sözlerini Kurana, amellerini ve itikatlarını Şeriat-i-Ahmediyye'ye ve Siyret-i-Mustafaviyye'ye raptederler ve:

ربنا ظلمنا أنفسنا وإن لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرين

Yâ Rab; Biz, kendimize zulmettik. Eğer, bize rahmet ve mağfiret etmezsen, muhakkak ziyan edenlerden oluruz.

El-A'raf; 23 âyeti kerimesi dillerinde münâcâtları olur.

İşte, anlatılan hâl üzere olan, Allah'ın bir velî kulu, nasıl cüz'î iradeyi bırakıp cebre kaydığı yorumuna tabi tutulur. Allah, bizi de sizi de korusun. Fakat:

— Böyle buyuran Ehlullah zümresini ben de taklit ederim, diyen ehl-i-iymana aşkolsun, makbulü dergâh olup kabul olunur. Ama, kal (söz) ile olduğundan pek tehlikelidir, son derece sakınmak lâzımdır. Zira, kişinin bilmediği yola gitmesi gibidir. Hemen, Cenabı-Vâcib-ül-vücut, bütün Ehlullah'a ihsan buyurduklarından bizleri de hisselendirsin ve yüksek siyretlerini hem kalbimizle hem kalıbımızla bizlere tevfik buyursun. Âmin-bi- hürmeti Seyyid-il-mürseliyn.

a)- Velayet Derecesinin Yedi Kapısı Nelerdir?

Velâyet derecesinin yedi kapısı vardır:

1. Zâhirde, bütün bütün tevekküldür.

2. Zâhirde olduğu gibi, bâtında da bütün bütün tevekküldür.

3. Allahu Teâlâ’ya ve Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme kalbiyle iyman ve diliyle ikrar etmektir, ki bu da zâhiridir.

4. Bâtınen, yani halen (hal ile) dahi iyman ve ikrar etmektir.

5. Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz hazretlerini bulmaktır.

6. Aleyhissalâtü vesselâm efendimizde, ifnâ olmaktır.

7. Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz hazretleriyle birlikte. **AHADDİYYET** sırrında ifna olmaktır.

Bu haller ile hallenerek Ehlullah'tan olan Zât-ı-vâlâ-kadrin, sırrı kadere vâkıf olması, Allahu Teâlâ’nın ihsanı olur. Bu da iki şekilde olur:

BİRİNCİSİ: Budur ki, o Zât-ı-vâlâ-kadr, Seyyid-il-Enbiyâ aleyhisselâm efendimizi ya mânasında veya teveccühünde görür. Efendimiz, o zat-ı-şerife bizzat Rabbin ilhamlariyle geleceklere ve olacaklara dair bazı kapalı hususları haber verir. O zat, bütün bunlara agâh olarak bilir ve söylemez. Söylediği de hikmet tahtındadır.

İKİNCİSİ: O Zât-ı-şerife, harfsiz ve sessiz ilham-ı-Rabbani olur, gelmişten ve gelecekten, olmuştan ve olacaktan kıyamet gününe kadar neler olup bitecekse bildirilir. Diledikleri zaman, Levh-i-mahfuza nazar buyururlar ve Kur’an-ı-kerimi gördükleri gibi görürler, okurlar ve ruhsat olanını söylerler, olmayanı söylemezler. Söyledikleri, hikmete mebnidir.

b)- Aydınlatma:

Seyr-i-sülûke dahil olan bazı zevatın, tecellileri gereğince, çok kısa zamanda tamamlamaları müyesser olur. Bazılarında ise, uzun zaman geçtikten sonra fetholunur. Bir kısmı da Bazısı da kapalı gider. Bir şey göremediği için, kulluk

teveccühünü yapıp giderken, peygamberlerin efendisi, asfiya kulların dayanağı onun için zuhur eder; Allah ona salât ve selâm eylesin. Şöyle buyurur:

— Kısa zamanda, gönül açıklığı bulan kimsenin durumu, ezeli bir alışveriş işidir. Açıkçası: Alacağını ezelde almıştır.

Gönül açıklığını bulması, uzun süreye kalan kimsenin durumu da öyledir. Açıkçası: Onun durumu da ezeldeki bir alışverişin sonucudur.

Bu ezelî bir pazarlıktır. Uzun zaman geçtikten sonra fetih müyesser olanlar da böyledir. Kapalı gidenlerden bazdan ölümleri ânında, bazıları kabirlerinde, bazıları ceza gününde keyfiyyetin hakikati malûm olacaktır. Bir kısmına da açılmak, sonradan yani sülûkü tekmil ettikten sonra vaki olur imiş. Başkalarının hallerini bilip öğrenerek iç kuruntusuna düşmemek lâzımdır, buyurmuşlardır.

N E T İ C E - İ - K İ T A B

Bu mahalde, bir netice söylenir;

Dinleyenin aklını başdan alır...

Gel beru ey talib-i didar olan;

Gel beru ay aşık-ı uşşak olan...

Gel beru gel aşk oduna yanıcı;

Gel beru gel dost için cân verici...

Bezl edersen sen bu yolda cânını;

Bir gün olur bulursun cânânını...

Hem vereyim sana bir sâfi cevap;

Sakla anı kalbin içre bil sevap...

Kimde kim aşkın nişânı vardurur;

Akıbet maşuka anı ergürür...

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir:

Bu yerde, bu kitaptan bir sonuç söylenecek; dinleyenin aklını başından alacak...
Beri gel, ey yüzü görmeye talib olan; beri gel, ey aşıklar aşıkı olan.
Beri gel, ey aşk ateşine yanan; beri gel, dost için can veren...
Bu yolda sen, canını verirsen; bir gün olur, cananı bulursun...
Sana şifalı bir cevap vereyim; bunu doğru bil, kalbinin içinde sakla...
Kimde aşkın nişanı varsa; sonunda maşuka (âşık olduğuna) kavuşur.

Ey tâlib-i âhiret ve ey sâlik-i-mağfiret olan din kardeşlerim ve mü'min ahbaplarım: Malûm olsun ki, bu risâle-i-şerifin yazılmasına sebep ve iş'arı nasıl olmuştur. Dikkat ve gayret gözü ile ve insafla bakılarak başından sonuna kadar güzelce okuduktan sonra:

حَاسِبُوا قَبْلَ اَنْ تُحَاسَبُوا

Hesaba çekilmeden, kendinizi hesaba çekiniz.

Hükmü gereğince, gizli bir yerde kıbleye yönelerek oturunuz. Kulakların ve kalbin, dış âlemin seslerinden ve gürültülerinden uzak bulunsun. Her şeyden önce, şunu düşün ki, bir kâr ve zarar diyarı olan bu âleme gelmekten ve gönderilmekten murat nedir? En büyük maksat hangisidir? Gelenlerden hiç birisi kalmamış, kalacak da yok...

Elbette ve elbette bir gün sana nöbet gelecek ve ecel senin de kapını çalacak, ister istemez sen de gideceksin. Allahu Teâlâ'nın emirlerinden ve nehiylerinden neler işlenmiş neler terkedilmiş, az veya çok zerreye varıncaya kadar birer birer sorup cevabını isteyeceklerdir. İster istemez cevap vereceksin. Bu takdirde ömrün boyunca, yani erginlik çağından itibaren, şu kendi kendine oturup düşüncelere daldığın zamana kadar, aradan ne kadar zaman geçmişse, Emr-i-bil-mâ'ruf'tan ve Nehy-i-an-il-münkerden neler işlemişsen hesaba çekileceksin. Güya mahşer günü divan kurulmuştur. Mekândan münezzeh olucu, olduğu halde Zât-ı-ecel ve alâ orada hazır ve nâzırdır. Bütün Enbiyâ-i-izâm ve Rüsül-ü-kirâm aleyhimüsselâm ve bütün ashabı kiram ve Ehlullah da orada bulunmaktadırlar. Hesap verme sırası sana gelmiştir. Şimdi, bir düşün bakalım: 24 saatin kaçı uyku ile geçmiş, kaçı içki ve sefahat âlemlerinde, kaçı ibadet ve kaçı kabahatle, boş ve faydasız işlerle geçmiştir. Bu şekilde gelip geçen vakitlerini iyice düşün... Çünkü, hesap ikap, azap, sual ve cevap olacaktır. İyice düşün ve kendi nefsini suçlayarak, kendi kendini kabahatli bularak büyük ve küçük günahlarının hepsine pişman ol, tövbe ve istiğfar et, bundan sonra bir daha işlemiyeceğine söz ver.

Sonra, şimdiye kadar dini akaide ve islâmın şartlarına dair kitaplar okumadınsa, bul ve oku... Bütün akaidini, şer'a bağlamağa çalış... Zira, itikatta bidat küfürdür. İtikat olmadıkça, amel payidar olmaz. Esassızdır, temelsiz bina gibidir. İtikatsız, şeriat de bulunmaz. Şeriatsiz, tarikat de bulunmaz. Tarikatsiz mârifet ve hakikat hiç bulunmaz.

Böyle olduğuna göre, can ve gönülden tövbe ve istiğfar ederek, Allahu Teâlâ'nın emri olan farzları vakit ve zamanı ile edaya çalış. Sünneti seniyyeyi yerine getir, müstehabları da mümkün olduğu kadar ihmal etme.

Sonra, bir mürşid-i-kâmil bulup mübarek ellerinden tutmağa can ve gönülden tâlip ol. Bu, senin için lâzım değil, hattâ pek ararsan elzemdir. Çünkü, delilsiz yola çıkmak tehlikelidir. O tehlikeleri kolaylıkla geçebilmek için bir mürşid-i-kâmil

aramak ve bulmak ve bulunca da teslim-i-külli ile teslim olmak, bütün ehl-i-iymana lâzımdır. Vaktiyle işini gör ve bitir. Ruh, bu kalıpta iken yükünü hafifletmeğe bak. Bir mürşid-i-kâmil bulmak müyesser olmazsa, o zaman mürşitsiz müridin nasıl davranması gerektiği hakkındaki uyarmalarımızı dikkatle oku ve o usullerle hareket ederek Allahu Teâlâ'nın rızasına tâlip ol ki, Feyyaz-ı-mutlâkta cimrilik yoktur. Gitgide ilerleyerek **FENÂ-FİLLAH, BEKA BİLLAH** ve **MÜSTAGRAKİYNİ Fİ-ZÂ-TULLAH** sırlarına mazhar olacağına aslâ şüphe yoktur

****

Mürakabe Risâlesi

(Mürakabe Kitabı)

II)- MÜRAKEBE RİSALEESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Başlangıç

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ اَجْمَعِينَ

Rahman Rahim Allah'ın adı ile..

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun. Salât ve selâm, Resulümüz Muhammed'e ve onun tüm âline olsun.

Bu Fakir MUHAMMED NURİ ŞEMSEDDİN NAKŞİBEND, işbu değerli risaleyi; Yûsuf suresinin 108. âyetinde, Allah-ü Taâlâ'nın buyurduğu:

قُلْ هٰذِهِ سَبِيلِي اَدْعُوا اِلَى اللّٰهِ عَلٰى بَصِيرَةٍ اَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللّٰهِ

وَمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

De ki: (İşte benim yolum... Ben, basiret üzere Allahu Teâlâ'ya dâvet ediyorum... Ben de bana uyanlar da böyleyiz... Allahu Teâlâ'yı tenzih ve takdis ile tesbih ederim ve ben müşriklerden değilim.)

İlâhî ihsanı uyarınca, Allahu Teâlâ'nın emirlerine imtisalen ve Hak tariki, üzere Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleriyle dâvetçi bulunan evlâtlarıma, irşatlarını kolaylaştırmak için, toplayıp kaleme aldım ve adını **MÜRAKABE RİSALESİ** koydum.

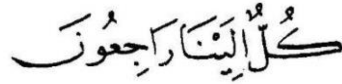
Bu risale, tarikati âliyye usulünü beyan eder. Azizim: Malûm olsun ki, **TARİK İ RUHANİ** ile **TARİK-Î-NEFSANİ**, Hazreti imameyn-il hasibeyn-il nesibeyni seyyidi şübban-ı ehl-il cenneti ve kurreti a'yinü ehl is sünneti El-Hasan-ü vel-

Hüseyin-ü radıyallahu Teâlâ anhüma hazeratının tarikleridir ki. Allahu Teâlâ'nın tarikidir ve **TARİK-I-HAK**'tır. On iki tarik, onlardan zuhur etmiştir. İnşâallahu teâlâ, ileride geniş bilgiler sunulacaktır.

Bunlardan **HALVETİYYE** ve **NAKŞİYYE** ve diğerlerinden **PİR-İ-TARİK** zuhur etmiş ve sâlike kolaylık olmak üzere her usulü göstermişlerdir. Fakat, hepsinin varacakları yer birdir ve hepsinin maksutları da birdir. Her ne kadar, usulleri başka ise de gidecek tarikleri ikidir. Birisine **TARİK İ-NEFSANİ** ve diğerine **TARİK İ RUHANİ** derler.

TARIK-İNEFSANİ, nefsi terbiye ederek gidenlerdir.

TARİK-İ-RUHANİ, ruhu tasfiye ederek gidenlerdir. Bunların ikisi de, **TARİK-İ-HAK'tır.**

Hepsi, bize rücû edecektir. (Enbiyâ: 93)

Hikmeti uyarınca, bunların maksat ve meramları ve varılacak yerleri birdir. Fakat, **TARİK-İ-NEFSANİ** güçtür. Önce, nefsi terbiye ederler. Nefis terbiye edilmedikçe, ruh felah bulup ruhanî zevki duyamaz. Onun için, tariki nefsaniyyede bulunana vuslât uzun zamanda nasip olur, çoğunun ömrü yetmez, güçlüğü bu bakımdandır. Eğer, mürşit kâmil ve ekmel olursa, bir nazarda **VASIL-I-İLALLAH** kılmağa kadirdir. Böyle Zât-ı-şerif de, her asırda bir tane olur, iki olması imkânsız dır.

Fakat, **TARİK-İ-RUHANİYYE'de** kolaylık vardır. Çünkü onlar önce ruhu tasfiye ederek temizlerler. Ruh, aslolan sıfatını bulunca, nefis ister istemez, ruha tâbi olur ve her emrine itaat eder.

İKİNCİ BÖLÜM

2. Tarik-İ-Nefsaniyye Nedir?

TARİK-İ-NEFSANİYYE NEDİR? ŞARTLARI, MERTEBELERİ. ZİKİRLERİ VE İSİMLERİ NELERDİR? İNÂBE ALAN SÂLİKE KOŞULAN ON ŞART NEDİR?

Ey aziz: Malûm ola ki, nefis tarikinden giden Zât-ı-şerifler, nefsi yedi mertebeye bölmüşlerdir:

1. Emmâre, 2. Levvâme, 3. Mülhime, 4. Mutmainne, 5. Râdiyye, 6. Merdiyye, 7. Sâfiyye.

Bu yedi nefsin her birini, bir Esma ile terbiye ederler. Fakat, bir sâlik gelip inâbe istediği zaman, kendisine on şart koşulur ve aralarında anlaşırlar:

1. Yalan söylemeyecektir.

2. Kimseyi çekiştirmeyecek, dedikodu yapmayacak ve kimseye iftira etmeyecektir.

3. Kimsenin aleyhinde bulunmayacaktır.

4. Namazlarını, vaktiyle kılacaktır.

5. Geçmiş namaz ve oruç borçları varsa, kaza edecektir.

6. Bütün ahbaplarından ilgi ve ilişkisini kesecek, halvete devam edecek ve **ERBAİYN** çıkaracaktır.

7. Gayet az uyuyacaktır.

8. Riyazete devam edecek, yani nefsini kıracak, her türlü zevk ve sefadan el çekerek takva içinde kanaatkârane yaşayacaktır.

9. Her zaman nefsin isteklerinin aksini yapacaktır.

10. Kendisini daima ölü gibi görecektir.

Sâlik, bu şartlan kabul ederse, istiğfar ve salât-u-selam ile emrolunarak elini tutarlar, ki o zaman sâlikin nefsi;

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ

Nefis, olanca şiddetiyle kötülüğü emreder. (Yûsuf: 53)

Hükmü uyarınca, NEFS-İ-EMMÂRE'dir. Sâlik, Mürşidinin emirlerine ve kendisine koşulan şartlara uyarak, zikrine devam eder. Kendisine Mefhari-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz manada zuhur edinceye kadar, istiğfar ve salât-ü-selim ile meşgul olur.

Sonra, o sâlike **KELİME-İ-TEVHİDİ** telkin ederler. Kelime-i-tevhide, sâlikin ilk vereceği mâna:

LÂ MÂBUDE İLLALLAH

(Allahu Teâlâ'dan başka mâ'bud yoktur.)

olur. Bu mâna ve Tevhid-i-şerifin tesiriyle, sâlik her yerde devamlı olarak kalbinden **LÂ MÂ'BUDE İLLALLAH** der gezer. Fakat, henüz nefs-i-emmârede bulunduğundan, işlediği mâ'siyet gözüne görünmez ve kendisini yüksek görür.

a)- Nefs-i-Levvâme

NEFS-İ-LEVVÂMENİN ZİKRİ VE İŞARETLERİ NELERDİR?

Bundan sonra, Cenabı-Hakkın ihsanı ile sâlikin nefsi emmâre sıfatından, levvâme sıfatına tebdil olur. İşareti de şudur:

Sâlik, mânasında yeşil çimenler, sahralar, ağaçlar ve akar çeşme görmeğe başlar. O zaman sâlike **İSM-Î-CELÂL** telkin olunur. Nefs-i-levvâmede olan sâlikin devamlı olarak zikri İsm-i-celâldir. O ism-i-şerifin tesiriyle, sâlik işlediği mâsiyetlere (günahlara) nadim ve pişman olup, istiğfar eder. Her zaman nefsine levmederek ağlar ve gözlerinin yaşı kaynar su gibi gayetle acı olur. Fakat, bâzan kendisinden isyan da sâdır olursa da işlediği ân nâdim (pişman) olarak istiğfar eder. Sonra yine işler, sözün kısası, levvâme'nin gerektirdiği gibi kendisini levm etmekten kurtaramaz.

Sâlik, levvâmede boyun eğmiş halde bulunur. Bâtınen, karanlıklarda bulunduğundan âh-ü-enin eder, gider ve okuduğu zikirden ve fikirden lezzet duyamaz?

Nefs-i-levvâme 'de sâlik. Kelime-i-tevhide:

LA MAKSUDE İLLALLAH

(Allahu Teâlâ'dan başka maksud yoktur.)

Mânasını verir. Her yerde kalbinden **LA MAKSUDE İLLALLAH** diye çağırır. İsm-i-zâtın harareti kalbine tesir edip, **VELED-İ- KALB** zuhur eder.

b)- Nefs-i Mülhime

NEFS-İ MÜLHİME'NİN ZİKRİ VE İŞARETLERİ NELERDİR?

Daha sonra, sâlike Cenabı-Hakkın ihsanı yardımcı olur ve nefsi levvâmeden, mülhime'ye tebdil olur. Bunun işareti de şudur:

Sâlik, mânada bağlar, bahçeler, nehirler ve ırmaklar görmeğe başlar. Bazan da kuş gibi uçar. O zaman, sâlike **İSM-İ-HÛ** telkin olunur. Nefsi mülhimede olan sâlikin zikri devamlı olarak **HÛ** olur ve Kelime-i-tevhide verdiği mâna:

لَا مَحْبُوبَ إِلَّا اللّٰه

LÂ MAHBUBE İLLALLAH

(Allahu Teâlâ'dan başka mahbub (sevgili) yoktur.)

Olur. O zaman, sâlik ilk on şartı lâyıkıyle yerine getirir, ettiği mâ'siyetlere **TÖVBE-İ-NASUH** ile tövbe ederek, Allahu Teâlâ'nın nehiylerinden tamamen el çeker ve İlâhî emirlere devamlı surette uyar ve bunda sebat ederek, kalbinde aşk ateşi yanmağa başlar ki, artık zikirlerinin lezzetini de duyar. Her ân **LÂ MAHBUBE İLLALLAH** diye dost yüzünü gözleyip ağlar. Bu devrede, sâlikin göz yaşı ılık su gibi ve biraz da kekremsi olur. Akranları arasında sevilir ve sayılır ve kendisine iyi nazarla bakılır. Zikrin harareti, vücuduna da tesir ettiğinden bütün azası zikreder, kendisi de azasının zikrinin sesini işitir. Aynı zamanda, bütün mevcudatın zikirlerini de duyar. Kendisine, bundan sonra kabirlerin, kalplerin ve bütün gizli şeylerin keşfi açılır. **TECELLİ-İ-ESMA** ve **TECELLİ-İ-EF'AL** de bu makamda zuhur eder. Bunun işareti de şudur:

Sâlik, mânada denizleri yürüyerek geçer. Kuş gibi uçarak, istediği yerlere gider. Bunlardan başka, biraz da nurani berzahlar zuhur eder.

Bu mertebede, sâlikin nefsi önüne çıkarak, onu aldatmaya ve ayartmaya çalışır:

— Sen, artık işini bitirdin. Büyük bir zat oldun. Bu mertebeye, binde bir sâlik varamazdı. Sana, Allahu Teâlâ ihsan eyledi, gibi yanıltıcı ve şaşırtıcı telkinlerle, yolundan saptırmaya başlar. Eğer, sâlikin müridi kâmil ise, bu berzahlardan alıp, ileriye geçirir. Mürşidi kâmil değilse, Allahu Teâlâ sizleri ve bizleri korusun, varlığa düşüp helâk olur, ki işte **NEFS-İ-MÜLHİME**'nin de hali budur.

c)- Nefsi-Mutmâ'inne

NEFSİ-MUTMÂ'İNNE'NİN ZİKİRLERİ VE İŞARETLERİ NELERDİR?

Ey aziz: Malûm olsun ki, bundan sonra Cenabı-Hakkın ihsanı ile, sâlikin nefsi mülhimeden mutma'inne'ye tahvil olur, ki işareti budur.

Sâlik, mânada denizleri yürüyerek geçer, istediği yerlerde kuş gibi uçarak gitmeğe başlar. Bazan, gökyüzüne çıkarak meleklerle sohbet eder.

Bundan sonra sâlike **İSM-İ-HAY** telkin olunur. Nefs-i-mutma'innede bulunan sâlikin zikri devamlı surette **İSM-İ-HAY** olur. Kelime-i-tevhide vereceği mâna da:

LÂ MEVCUDE İLLALLAH

(Allahu Teâlâ'dan başka mevcut yoktur.) olur.

Bu makamda sâlik gayet cömert olur. Dost yoluna, bütün malını mülkünü vermeye razı olur.

Belki: (Dost yoluna canını ver) defler, hemen boynunu uzatır. Şeyhine, ölü yıkayıcının elindeki ölu gibi teslim olur. Bu makamda, ziyadesiyle kalb rikkati hasıl olup, ilâhi aşk günden güne artar. Fakat anâsır perdesinden geçemeyerek,

her ân dost izini gözler, âh-ü-enin ile ağlar Göz yaşı, âdeta su gibi olur. Mânasında, göklere çıkarak Sidre't-ül-müntehâya kadar varır, meleklerle sohbet eder ve yeryüzünü kaftan kafa kadar gezer. Bütün mahlûkat ve mevcudatın kimini hali ile, kimini dili ile anlar ve onlarla konuşur. Bu ve buna benzer keşif ve keramete dair bazı şeyler zuhur eder işte, bunlar öyle büyük uçurumlardır ki, eğer sâlik bunlara kapılırsa, Allahu Teâlâ sizleri ve bizleri korusun, bir adım ileri gidemeyerek karanlıklarda kalır. Eğer, bunlara iltifat etmez ve:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLÂHÎ ENTE MAKSUDİ VE RİZAKE MATLUBİ

(Allahım! Maksudum (tüm gayem) sensin. Matlûbum (isteğim), senin rızandır.)

Sözü ile giderse, bundan sonra **MÜRAKABE-İ-İFNÂ** zuhur eder ve hemen arkasından **TECELLİ-İ-SIFAT** nûrları da belirir. Bazılarına, bu tecellide:

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً فَادْخُلِي
فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّتِي

Ey Emin ve mutma'in olan nefis! Ondan razı olarak ve rızasını kazanmış bulunarak Rabbine dön. Gir, salih kullarım zümresine... Gir, onlarla birlikte cennetime... (El-Fecr: 27, 28, 29. 30)

Âyeti kerimesinin sırrınca, sâlike hitap dahi zuhur eder.

Fakat, bazılarına da bu makamda şeytan kürsü üzerinde veya yeryüzü ile gökyüzünün arasında, yahut yanar ateş içinde görünür ve:

أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى

Ben, sizin yüce Rabbinizim.

Türünden veya buna benzer sözler söyler. Nefs-i-mülhime'de olduğu gibi yanıltıp, ayartmaya başlar... Eğer, sâlikin şeyhi kâmil olursa, bu gibi tehlikelerden kolaylıkla kurtulur. Şeyhi kâmil olmazsa, Allahu Teâlâ korusun, dalâlete düşüp, helâk olur

d)- Nefs-i-Radiyye

NEFS-İ-RADİYYE'NİN ZİKİRLERİ VE İŞARETLERİ NELERDİR?

Ey aziz: Malûm olsun ki, bu Nefs-i-mutma'innenin tehlikelerinden Cenabı-Hakkın ihsan ve keremiyle nefis kurtulur ve **SIFAT-I-RÂDİYYE'**ye tahvil olur. Onun da işareti budur:

Sâlik, mânada bütün mevcudatı yok olmuş görür. Yalnız bir beyaz veya kızıl, yahut başka bir renkte nur içinde kalırlar Bazıları, o halde:

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

Yeryüzünde, her şey fânidir. Azamet ve İkram sahibi olan Rabbin Celle Şânenin zâtı bakidir.

El-Rahman: 26. 27 âyeti kerimesi ihsan olunur ve hitap zuhur eder.

Bundan sonra, sâlike **İSM İ YÂ HAK** telkin olunur. Nefs i râdiyye'de olan sâlikin zikri devamlı surette **YA HAK** olur ve Kelime-i-tevhide verdiği mânâ, Mutma'inne'de olduğu gibi **LA MEVCUDE İLLALLAH** olur.

Bu makamda sâlik, gayet halim ve selim olur. Bütün mahlûkat, onun elinden ve dilinden emin olurlar. Halk arasında son derece sevilir ve sayılır. Her nereye varsa, iradesiz tâzim ederler. Kendisi de kaza ve kaderinde olanların hepsine razı olur ve bir ân bile Allahu Teâlânın rızasından ayrılmaz Dünya ve âhiretle ilgili bütün maksutlardan geçer:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLAHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZAKE MATLUBİ

(Allahım! Maksudum sensin. Matlûbum, senin rızandır)

Sözü bu mertebede kendisine hal olur. Binaenaleyh, bu mertebede olan sâlik, kendisine zuhur eden keşif ve kerametlerin hepsinden geçer ve her gördüğü şeyden kendisine müşahede zuhur eder ve gezip yürüdüğü yerlerde: **LÂ MEVCUDE VE LA MAKSUDE VE LÂ MAHBUBE İLLALLAH** diye çağırır.

Fakat, sâlik bu makamda da ikilikten kurtulamaz ve her ân ölümünü niyaz ederek ağlar ve göz yaşı âdeta su gibi olur. Bundan sonra, sâlike **FENÂ-FİLLAH** ve hemen arkasından da **BEKA-BİLLAH** zuhur eder.

İşte, bu **HİLÂFET MAKAMIDIR.**

Artık, sâlik nefsinin ve şeytanın şerlerinden emin olur. **ENEL-HAK** sırrı zuhur eder ve her gezip yürüdüğü yerde **ENEL-HAK... ENEL-HAK**... diye çağırır. Eğer, mürşidi kâmil olursa, kısa zamanda bu uçurumdan da kurtararak ileriye geçirir. Mürşidi kâmil olmazsa, mahcubiyette kalır.

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً فَادْخُلِي
فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّتِي

Ey emin ve mutma'in olan nefis; Ondan razı olarak ve rızasını kazanmış bulunarak Rabbine dön. Gir salih kullarım zümresine... Gir, onlarla birlikte Cennetime.

(El-Fecr: 27, 28, 29, 30) hitabı, daha önce zuhur etmemişse, bu makamda zuhur eder.

e)- Nefs-i Merdiyye

NEFS-İ MERDİYYE'NİN ZİKİRLERİ VE İŞARETLERİ NELERDİR?

Ey aziz: Malûm olsun ki, bundan sonra sâlikin nefsi **SIFAT-I RÂDİYYE'**den. **SIFAT-I-MERDİYYE**'ye tebdil olur. İşareti budur:

Sâlik, Cenabı-Hak ile keyfiyetsiz (nasıl ve ne türlü olduğu) müşahede ve mükâleme eder, ki buna **TECELLİ-İ-SIFAT, MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** denilir.

Bundan sonra, sâlike **YÂ KAYYUM** ismi telkin olunur ve nefs-i-merdiyye'de bulunan sâlikin zikri devamlı surette **YÂ KAYYUM** olur. Kelime-i-tevhide vereceği mâna:

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ

Öyle ise bil ki, Allahu Teâlâ'dan gayri hiçbir ma'bud yoktur. (Muhammed: 19)

Olur. Halleri, Şeriat-i-mutahharaya uymak ve gereğini yerine getirmek ve bütün davranışlarında Aleyhissalâtü vesselam efendimize inkiyad etmek olur ki:

تَخَلَّقُوا بِأَخْلَاقِ اللَّهِ وَاتَّصِفُوا بِصِفَاتِ اللَّهِ

Allahu Teâlâ'nın ahlâkı ile ahlâklanınız. Allahu Teâlâ'nın sıfatı ile sıfatlanınız.

Hadis-i-şerifi sırrınca, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin sünnetlerini icra ve Efendimizin ahlâkları ile ahlâklanır. Kalbi gayet rikkatte ve merhametleri ziyade olur. Kendileri, daima Allahu Teâlâ'nın huzurunda olurlar. Nefs i merdiyye'de olan Zât-ı-şerif, her ân ve her nefes müşahede üze re olup **TECELLİ-İ-ESMÂ, TECELLİ-İ-EF'AL, TECELLİ-İ-SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT'**tan sonra **MÜSTAĞRAK-I-Fİ-ZATİLLAH** dahi zuhur eder.

Bu makama erişen Zât-ı-şeriften keşif ve keramet gibi hârikuladelikler de zuhur eder. Lâkin, kendileri aslâ itibar etmezler ve bir ân Allahu Teâlâ'nın huzurundan ayrılmazlar. Meclislerine gelen misafirlere :

كَلِّمُوا النَّاسَ عَلٰى قَدْرِ عُقُولِهِمْ

İnsanlara, akılları miktarınca söz söyleyiniz.

Emr-i-şerifine uyarak, ziyaretçilerinin hallerine uygun sohbetler ederler. Eğer, misafirler arasında kabiliyetli birisi bulunursa, o kimsenin içinden geçenleri, teslimiyyeti kuvvet bulması için haber verirler.

Bu makamda bulunan Zât-ı-şerif, Allahu Teâlâ'nın hizmeti ile memurdur. Îrşâd veya memleketler tasarrufunda olur. Ehlullah'ın erginlerinin hepsi Nefs-i-merdiyye'de olurlar. Bu makam, **MAKAM-I-VAHDET**'tir. Herkes, bu makama varamaz. Bu makamda olan Zât-ı-şerifin bütün davranışları:

تَنَامُ عَيْنَايَ وَلَا يَنَامُ قَلْبِي

Gözlerim uyur. Kalbim ise uyumaz.

Hadis-i-şerifi uyarınca uyumaları veya uyanık bulunmaları müsavidir. Her halde, her şeyden haberli ve her şeye vakıf bulunurlar. Her halde, her ân ve her nefeste müşahede ve mükâleme eder. Müşahede mertebeleri **FENÂ ENDER FENA** ve **BEKA ENDER BEKA'**dır. Yani:

مُوتُوا قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا

Ölmeden önce ölünüz

Sırrına mazhar olmuşlar, fenâ sahrasında külliyen fâni olarak:

فَفَنَوْا ثُمَّ فَنُوا

Fâni oldular, sonra fâni buldular.

Sırrına da ulaşmışlardır ki, **TECELLİ-İ-SIFAT**'ta **MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-ZATİLLAH** olmuşlardır. Bundan ilerisi, **SÂFİYYE** makamıdır. Bu makamda bulunan zâtı şerif, her asırda ya bir, ya iki veya üç olur.

f)- Nefs-i-Sâfiyye

NEFS-Î SÂFİYYE VE ONA ULAŞAN ZÂT-I-ŞERİFİN MERTEBELERİ NEDİR? SÜLÛKÜ TEKMİL EDENLERLE, GAVS-ÜL A'ZAM, KUTB-ÜL-AKTÂB MAKAMLARI İLE FATİHA, HİLAFET ve ÎRŞÂD MAKAMLARI NELERDİR?

Ey aziz: Malûm olsun ki, Nefs-i-sâfiyyede olan Zât-ı-şerif **CÂMİ-İ-ESMÂ MA'A SIFAT** olup, **TECELLİ-İ-ZATA** mazhar olmuştur. Yani:

فَنُوا ثُمَّ فَنُوا ثُمَّ فَنُوا فَابْقَوْا ثُمَّ ابْقَوْا ثُمَّ ابْقَوْا

Fâni olunuz, sonra fâni olunuz, sonra fâni olunuz,

Bâki olunuz, sonra bâki olunuz, sonra bâki olunuz.

Sırrınca, üçüncü derecede **FENÂ-FİLLAH** ve üçüncü derecede **BEKA-BİLLAH** olarak **TECELL-İ-ZAT**'a **MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-ZÂTİLLAH** olmuşlardır.

Nefs-i-sâfiyyede olan Zât-ı-şerifler de her asırda üç olur:

Birisi, **KUTB-ÜL-İRŞÂD'**dır. Yani, irşâda memur ne kadar Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin halifesi varsa, Kutb-ül-irşâd olan zatlar, hepsinden üstündür. **KUTB-ÜL-İRŞÂD** olan zat, kendisi doğuda ve müridi batıda olsa, bulunduğu yerden o müridi terbiye ve irşâd ederek **VASIL-I-İLALLAH** kılar. Onlar için, yakın veya uzak müsavidir.

İkincisi, **GAVS-ÜL-ÂZAM'**dır ki, bu da **CÂMİ-İ-CİHAN** ve **MUTASARRIF-I-ÂLEM'**dir. Fakat, Kutb-ül-Aktâb'ın mülâzımı olduğu için tasarrufa karışmaz ve daima kendi hallerinde olurlar.

Üçüncüsü, Kutb-ül-aktâb'dır. Yani, **CÂMİ-İ-ÂLEM**, **FErRİD-ÜZ-ZAMAN** ve **SULTAN-ÜL-ÂRÎFİYN HALİFETULLAH** olur. Makamı şerifleri, hüveyyette olduğundan bütün mahlûkat ve mevcudatın yemeleri içmeleri, oturup kalkmaları, kaza ve kaderleri, sözün kısası dünyada olup bitenlerin hepsi onun tasarrufu altında ve onun dilemesiyle meydana gelir. Nefs-i-Sâfiyye olmak, zikrolunan üçlere mahsus olup, nefs-i-şerifleri

asıl sıfatını bulmuş vc onlar NEFİSSİZ olmuşlardır, iyi anla •

مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

Kim, nefsini bilirse, Rabbini de bilir.

Hadis-i-şerifi, bu makamlar için söylenmiştir. Bu Zât-ı-şerifleri idrak edebilmekten akıllar âciz ve hayran kalır.

Bazı asırlarda, Kutb-ül-irşâd, Gavs-ül-â'zam ve Kutb-ül-aktâb makamlarının her biri, birer Zât-ı-şerife ihsan olunur. Bazı asırlarda da bu üç İlâhî makam, bir Zât-ı-şerife ihsan buyurulur. Yani, Kutb-ül-aktâb, Gavs-ül-â'zam ve sırrı hilâfet olarak bu üç İlâhî hizmet, bir Zât-ı-şerife ihsan olunur.

Buraya kadar sözü edilen nefsin dereceleri:

1. Nefs-i-emmâre'dir ki, sâlikin ilk halidir.
2. Nefs-i-lewâme'dir ki, bu da sâlikin başlangıç halidir.
3. Nefs-i-mülhime'dir ki, sâlikin orta derecesidir.
4. Nefs-i-mutma'inne'dir ki, sâlikin son halidir. Tarik-i- nefsaniyye'den sülük eden sâlikin nefsi, nefs-i-mutma'inneye varmadıkça, hiçbir şekilde vuslât sırlarını duyamaz. Tarik-i-nefsaniyyeden giden sâlikin, sülûkünü bulmak, uzun zamana muhtaçtır. Eğer, mürşidi kâmil olur da sâlik de teslim-i-külli ile teslim olup, ölü yıkayıcı elinde ölü gibi bulunursa, kabiliyetine göre, kimi dört senede, kimi yedi senede, kimi on iki senede, kimi on altı senede, kimi yirmi senede tecellisi gereğince vuslât ihsan olunur.

Eğer, mürşidi kâmil olur da, sâlik nakıs olursa 30 - 40 hattâ 50 - 60 senede nefs-i-mutma'inneye ancak tahvil olabilir. Onun için, tarik-i-nefsâniyyede olan sâliklerin çoğunun, ömürleri yetmediğinden, yolda kalmışlardır.

Eğer, mürit bahadır ve mürşidi nakıs olursa, o sâlik keşif ve keramet tehlikesine düşerek varlık uçurumunda kalsa gerektir.

Makam-ı-mutma'inne, sâlikin nihayeti ve Ehlullah'ın bidayetidir. Bundan ilerisi, Allahu Teâlâ'nın inayetidir, çalışmakla meydana gelmez.

Nefs-i-Râdiyye, **MAKAM-I-HiLÂFET**'tir. Yani, râdiyye'de olan sâlike hilâfet haktır.

Nefs-i-Merdiyye, **MAKAM-I-İRŞAD** ve **MAKAM-I-KUTBİYYET**'tir. Yani, merdiyye'de olan Zât-ı-şerifler, **HALİFE-İ RESÛLÜLLAH**'tır.

Bunların hepsi, Allahu Teâlâ'nın hizmetinde bulunurlar. Nefs-i-Sâfiyye makamı, **SIRRI-HİLAFET, GAVS-ÜL- A'ZAM** ve **KUTB-ÜL-AKTAB** bu üç Zât-ı-şeriflere mahsustur.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ى هَدٰينَا لِهٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِىَ لَوْلَٓا اَنْ هَدٰينَا اللّٰهُ

Allahu Teâlâ'ya hamd-ü-senâ olsun ki, bizi bu nimet ve makama hidayet etti. Eğer, hidayet etmemiş olsaydı, kendiliğimizden bu doğru yolu bulmamıza imkân yoktu. (El-A'raf: 43)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Tarik-i-Ruhaniyye

TARİK-İ-RUHANİYYE'NİN ŞARTLARI VE MERTEBELERİ İLE HER MAKAMIN ZİKİRLERİ VE TEVECCÜH USULLERİ NELERDİR?

Ey aziz: Malûm olsun ki, Tarik-i-nefsani ile bu tarike süluk edenlerin halleri açıklandıktan sonra, şimdi de saliklerin en yakını, en şereflisi ve en kolayı olan **TARİK-İ-RUHANİYYE-İ-NAKŞİBENDİYYE**'ye sıra geldi, onu açıklıyoruz

Tarik-i-ruhaniyye'de olan Zât-ı-şeriflerin, sâliki ruh yolundan götürmeleri büyük bir nimettir. Zira, bunda mücahede yoktur. Mücahede, nefis tarafından olur. Bunlar İse, nefse bakmazlar ve hemen ruhu temizlerler. Ruh temizlenince, aslına döner. Nefis de bütün çirkin ve kötü huyları ile gelir ruha teslim olur. Ruh, onları esir ederek emri ve itaati altına alır. Bu sebeple, ruhanî tarik gayet kolaydır. Tarik-i-ruhani pirleri ruhu yedi mertebeye taksim etmişlerdir:

1. Kalp, 2. Ruh, 3. Sır, 4. Hafi, 5. Ahfâ, 6. Letâif-i-Nefs, 7. Letâif-i kül.

Zikrolunan bu letâifte, bir nur işareti vardır. Ruh, tamamen temizlenir ve bu temizlik de sâdık olursa, **LETÂİF-İ-KÜL**'e varıncaya kadar, bu letâifte nurlar zuhur eder. O makamda da temizlik sâdık olursa, yani ruh gerçekten arınmış bulunursa, o zaman **RUH** bütün vücuda **ŞAH** olur ve bütün çirkin ve kötü huyları ile nefis gelir, ruha teslim olur. Bundan sonra, ruhun her emrine itaat eder ve âdeta onun esiri olur.

Nefis, her ne kadar ruha teslim ve onun esiri olursa da yine kötü ve çirkin huylarını başına toplayıp, türlü türlü hilelerle ruhun yolunu şaşırtmağa çalışır. Fakat, ruh Cenabı- Hakkın ihsanı ile, bütün bu hilelerin nefisten olduğunu bilir ve nereden çıkarsa önüne dikilir ve daima uyanık bulunur.

إِلٰهِى أَنْتَ مَقْصُودِى وَرِضَاكَ مَطْلُوبِى

İLÂHI ENTE MAKSUDİ VE RİZAKE MATLÛBİ

(Allahım! Maksudum (gayem) sensin. Matlûbum (isteğim) senin rızandır)

Zikri ve fikriyle meşgul olur.

Tarik-i-ruhaniyyede bulunan Zât-ı-şerifler, rü'yâya da itibar etmezler ve sâlike teveccühü öğretirler. Sâlikin teveccühün de ne zuhur ederse, ona göre tâbir ve teselli ederler.

Tarik-i-ruhaniyyede olan bir zata, bir sâlik gelerek inâbe istediği vakit, eğer o Zât-ı-şerif kâmil ve mükemmel ise, o kimseye istihare emreder. Adını ve ne iş gördüğünü sorar. Boyuna, posuna, şekline de bakar. Sonra, Resûlûllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimize teveccüh eder ve o kimsenin adını ve şeklini tarif ederek, izin ister. Aleyhissalâtü vesselam efendimiz de meleklere emir buyurarak, o kimsenin ruhunu huzuruna celbettirir. Ezeli ilminde mühürlenmiş bulunan mühüre bakarak, o sâlikin tarikattan nasibi varsa, alnına **SÂDIK** mührünü basar. Nasibi yoksa, bu defa alnına **KÂZIB** (yalancı) mühürünü basar.

Sonradan, sâlik şeyhin huzuruna geldiği zaman, alnında **KÂZIB** mühürü varsa hatırını kırmadan tatlılıkla defederler. **SÂDIK** mühürü basılmışsa, o sâliki halvethaneye götürür, karşısına oturtur ve her şeyden önce kendisine şu beş şartı emreder:

1. Yalan söylemeyecektir.
2. Kimseyi çekiştirmeyecek, dedikodu yapmayacak ve kimsenin aleyhinde bulunmayacaktır.
3. Abdestsiz gezmeyecektir.
4. Beş vakit namazını, vaktinde ve zamanında kılacaktır.
5. Üzerinde namaz ve oruç borçları varsa, kaza edecektir. Bundan sonra, ölümü düşünmeyi ve **RABITA**'yı öğretir.

Sâlikin kabiliyeti yoksa, kendisine istiğfar ve salât-ü-selâm emrolunur ve bir müddet bunlarla meşgul olduktan sonra zikir telkin edilir. Sâlikin kabiliyeti varsa derhal zikir telkin olunur.

Sâlike, önce kalp mahallerini gösterirler. Zikr-i-kalbi olarak, istidâdına göre Lâfza-i-Celâl telkin ederler. Bundan sonra, mürşit sâliki karşısına alır, diz dize oturtur, alnını alnına dayar ve sâlikin haline nazar eyler. Eğer, sâlikin halinde muhabbet-i-ilâhî, aşk-ı-Rabbanî ve cezbe-i-samedani orta derecede bulunursa, onu över ve kalbini kendi kalbinin içine alarak İlâhî feyiz deryalarından bir çeşme açar ve teveccühe memur olan meleklere emrederek sâlikin kalbinde bulunan hased, kibir, kin ve benzeri çirkin ve kötü huy dağlarını, Muhabbetullah kazmalarıyla darmadağın etmeğe başlarlar. Dünya hırs ve isteklerini, dünya muhabbetini ve buna benzer kin, garaz, düşmanlık, hile ve desise çamurlarını, Muhabbetullah ocağına atarlar ve aşk ateşi ile yakarlar. Bundan sonra, ilâhî feyiz ile kalbini yıkamağa başlarlar. Kendi hallerine göre, sâlike bir elbise giydirirler.

Eğer, sâlikin kalbinde bulunan Muhabbetullah ocağına, ilâhı aşk ateşinden bir kıvılcım atar ve bir elbise giydirerek, kalbini yıkamaya başlarlarsa, o ânda sâlikin hali değişir ve kalbinde ilahî aşk zuhur eder. Sâlikin, İlâhî aşkı üstün gelerek aşırı derecede cezbe halinde bulunursa, kalbini kendi kalpleri içine alarak Muhabbetullah ocağındaki aşk ateşine, sadakat ve şefkat çeşmelerinden bir musluk açar ve o aşk ateşini teskin ederek kendisinden cezbe halini alırlar. Hakkın inayetiyle, cezbe hali sâlikten kalkar. Sonra, yine İlâhî feyiz ile, yukarıda anlatıldığı gibi sâlikin kalbini yıkamağa başlarlar. Zira, aşırı cezbe ile, sâlik meczup olur. Sâlikte cezbe fazla olursa, o cezbenin harareti ile letâifi göremez. Aşk ateşi üstün geldiğinden, vuslât sırları zuhur ederek **MECZUB-U-İLÂHİ** olur.

Cezbeden ve İlâhî muhabbetten hiçbir eser olmazsa, o sâlik Muhabbetullah'tan korku duymaz ve tarikati âliyyeden de hiçbir şey anlamaz. Onun için mürşid-i-kâmil olan zat, hal olmayana hal ihsan ederler. Hali fazla olanın da halini alırlar. Bu gibi hususlar, kâmil ve mükemmel olan Zât-ı-şeriflere mahsustur. Çünkü, onlar da bulunması ve ele geçirilmesi zor bir madde gibidirler. Yukarıdan beri anlatıldığı şekilde, sâliklere daima teveccüh ederek feyiz ihsan ederler.

a) Yedi Letâifin Zuhuru Nasıl Olur?

Ey aziz: Malûm olsun ki, sâlik kendisine emrolunan beş şartı devamlı olarak yerine getirir, mürşidinin emir ve tenbihlerini lâyıkıyle edâ ederek teslim-i-külli ile teslim olur ve ölü yıkayıcının elindeki ölü durumunda bulunur ve zikir ve fikirle meşgul olursa, kısa zamanda o sâlikin kalbi asıl sıfatını bulur. Cenabı-Hakkın ihsanı ve mürşidinin himmeti ile kin, garaz, düşmanlık, hile ve desise ve buna benzer kötü düşünceleri kalbinden çıkarır ve temizler ve nur zikriyle nurlanır **VELED-İ-KALB** zuhur eder. Bundan sonra, ruha asıl hil'ati olan bir kırmızı hil'at giydirilir, ki alâmeti şudur:

Sâlik, o vakit kalbine zikrederken, bir kırmızılık gibi, yanar ateş gibi, güneş doğar gibi, kırmızıya bakan renkler zuhur eder. İşte, o zaman sâlikin zikri ruha naklolunur. Kalbine okuduğu zikrinden başka, ruhun yeri de gösterilerek, bir miktar zikir de ruha telkin olunur.

Sâlik, yine devam üzere bulunursa, ruhun letâfeti de aslına döner ve ruha asıl hil'ati olan bir sarı hil'at giydirilir Alâmeti de şudur:

Sâlik ruhuna zikrederken, ruhun yerinde bir sarı renk görür. İşte, o zaman sâlikin zikri sırrına naklolunur. Lâtife-i-sırrın yeri sâlike gösterilerek, evvelki zikirlerden başka, bu sırra da bir miktar zikir telkin olunur.

Sâlik, yine devam ve sebatta olursa, lâtife-i-sır da aslına döner ve sırra, asıl hil'ati olan bir beyaz hil'at giydirilir. Alâmeti, sâlik sırrına zikrederken, sırrın yerinde bir beyaz nur veya beyaz renk görür. O zaman, sâlike hafi zikri telkin olunur. Sâlike, lâtife-i-hafinin yeri haber verilerek, önceki zikirlerden başka, bir miktar zikir de hafiye telkin olunur.

Sâlik, devam ve sebat ederek zikrinde ve fikrinde bulunursa, lâtife-i-hafi de aslına döner, bu defa ruha asıl hil'ati olan bir yeşil hilat giydirilir. Alâmeti budur ki, sâlik hafiye zikre derken, Lâtife-i-hafi'nin yerinden yeşil bir nur veya yeşil bir renk görünür.

فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

O, gizli sözünü hattâ daha gizlisini bilir. Allahu Teâlâ, o mâ'budu bil-haktır ki, ortağı ve benzeri yoktur. (Tâ-Hâ: 7-8)

Hükmü uyarınca, bu makamda çok istidadı olan sâliklere **İLMEL-YAKİN** hasıl olur. Yeşil nurun zuhurundan sonra, sâlikin zikri ahfa'ya naklolunur. Sâlike, lâtife-i-ahfa'nın yeri gösterilir, önceki zikirlerinden başka, bir miktar da lâtife-i-ahfa'ya zikir telkin olunur.

Sâlik, evvelkinden ziyade zikre ve fikre devam ve sebat ederek meşgul olursa, Cenabı-Hakkın ihsanı ile, lâtife-i-ahfâ da aslına döner ve ruha asıl hil'atlarından iki hil'at giydirilir. Biri siyah ve birisi de beyazdır. Alâmeti budur ki, sâlik zikri ahfâ ile meşgul iken bir siyah veya beyaz nur zuhur eder. Bundan sonra, sâlikin zikri Letaif-i-nefs'e naklolunur. Letaif-i-nefsin yeri sâlike gösterilir ve önceki zikirlerinden başka bir miktar zikir de letaif-i-nefse telkin olunur.

Bu makam, **FENÂ-FİŞ-ŞEYH** makamıdır. Sâlikte, Muhabbetullah orta derecede olur. Burada, Fenâ-fiş-şeyh zuhur eder, sâlik şeyhinde fâni olur. Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi de teveccühünde görür ve konuşur. Bazılarına da bu haller, Letaif-i-ahfâ'da zuhur eder.

Mürşidinin kuvvetiyle, sâlik ruhta, sırda ve hafi'de iken, bunlardan önce de kalp zuhur etmeden zikrolunan bu hallerin olduğu vardır.

Sâlikte, ahfâ'dan sonra Muhabbetullah artar, zikri ve fikri zevk ve şevk ile olur. Eğer, sâlikin muhabbeti aşırı ve son derece aşırı olursa, Fenâ-fiş-şeyh ve

müşahede-i-Resûlüllah, mürakabede veya daha sonra zuhur eder. Çünkü, muhabbetin aşırılığı sâliki tarikatten alıkoyar ve geciktirir. Eğer, Sâlikte Muhabbetullah bundan da fazla olursa, cezbenin fazla aşırı gitmesi neticesinde, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi göremez meczub-u-ilâhi olur. Sâlikte, Muhabbetullah'tan eser bulunmazsa kötürüm olur. Gerek letaiften ve gerekse murakabenin seyrinden haberi bile olmaz. Meğer ki mürşidi kâmil ola, çünkü mürşid-i-kâmile göre bu sayılan hallerin hepsi müsavidir.

Sâlik, bu makamda da devam ve sebat ederse, Letaif-i-nefs de aslına dönerek, ruha asıl hilatlerinden bir turuncu hil'at giydirilir. O zaman sâlikin zikri, Letaif-i-külle naklolunur. Sâlike, Letaif-i-küllün yeri tarif olunur ve bir miktar zikir telkin edilir.

Bundan sonra, sâlik yine devam üzere olursa, letaif-i-kül de aslına döner. Yani, **LETAİF-İ-KALB**'den **LETAİF-İ-KÜL**'le varıncaya kadar, her birinde ruh arınır ve paklanır ve bu arınıp paklanmak sâdık olduğundan, birer hil'at ile bütün letâif ruha teslim olunur.

Letaif-i-külde de ruhun arınması sadık olunca, sâlikin alnının ortasına **SADAKAT** mühürü basılır, baştan aşağı bütün vücuduna padişah olur ve bütün letaif ona teslim olunur. Artık, ruh bütün vücuda mutasarrıf olduğundan, zikrin harareti de vücuda tamamiyle tesir ederek, bütün azalar ruh ile zikrederler. Sâlik, onların zikirlerinin sesini, ten kulağı ile işitir Bazı sâlikler de bunlardan başka bütün mevcudatın zikirlerini ten kulağı ile işitirler:

وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

Hiçbir şey yoktur ki, O'nu hamd ile tesbih etmesin. (Fakat, siz onların tesbihlerini anlamazsınız.) Allahu Teâlâ, halimdir, gafurdur. (El-İsrâ: 44)

Âyeti kerimesi ile teyit buyurulduğu gibi, bütün eşya tesbih ederler. Fakat bu makama erişmeyen kimseler işitemezler. Letaif-i-küllün işareti de budur.

Bu makamda, nefis duracak veya kaçıp kurtulacak bir yer bulamaz ve en sonunda bütün kötü ve çirkin huylarını başına toplayarak gelir, ruha teslim olur ve her emrine itaat eder.

Fakat, daima fırsat kollar ve ruhu tuzağına düşürmeğe çalışır ki Allahu teâlâ masun ve mahfuz eyleye... (Âmin.)

b)- Nefîy ve İsbatın İşaretleri Nelerdir?

Azizim: Malûm olsun ki, bundan sonra sâlike **NEFİY** ve **İSBAT** telkin olunur. Yani, **KELİME-İ-USULİ** sâlike tarif edilir. Bu makam. **İLM EL-YAKİN** makamıdır. Sâlik, ilm-el-ya-kin ile bu makamda Cenabı-Hakkı bilir.

Onun için, bundan sonra sâlikin muhabbeti günden güne artar ve âhü-enin ile dost cemalini gözler. **AYN-EL-YAKIN MÜŞAHEDE-İ-CEMAL** ister.

TECELLİ-I-ESMÂ ve **TECELLİ-İ-EF'AL** da bu makamda hal olur.

Bazı sâlikler de bu hallerin daha önce de zuhur ettiği olmuştur. Bazıları da, bu makamda kabirleri, kalpleri ve memleketleri ve bunlar gibi ancak meleklerin vakıf oldukları şeyleri biraz keşfetmeğe başlarlar.

Fakat, büyük bir uçurumdur ve sâlikin imtihanıdır. Eğer zuhur eden şeylere kapılır ve onlara değer verirse:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLÂHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZAKE MATLÛBİ

(Allahım! Maksudum (gayem) sensin. Matlûbum (isteğim) senin rızandır)

Sözünde yalancı çıkarlar ve vuslat sırlarını duyamazlar. Meğer ki, sâlikin mürşidi kâmil ola.

Bu hususlar, mürakabeden sonra, **FENÂ-FİLLAH** ve **BEKA-BİLLÂH**'a erişilince zuhur ederse, sakınca yoktur. O zaman, sâlike Allahu Teâlâ'nın ihsanı olur ki, hiç birisine sevgi göstermemeli ve Cenabı-Hakkın rızasını gözetmelidir. Ruhani tarikte kolaylık ve nefsani tarikte güçlük ve meşakkat olmasının sebebi de budur. Bu gibi keşif ve keramet ihsanları, nefsanî tarikten giden sâliklere, sülük esnasında zuhur eder. O sebeple, uzun zamana muhtaçtırlar ve kolay kolay sülûkü tekmil edemezler.

Fakat, dersimiz olan ruhani tarikte sâlik, devam ve sebat eder ve şeyhinin şartlarına ve tariflerine riayet ederse şeyhinin sözünden dışarı çıkmazsa, Kelime-i-tevhitteki **LÂ** kelimesi, bir ateş gibi sâlikin dünya muhabbet, hırs, istek ve arzularını yaktığı gibi, ukbâyı da tamamen yakarak mahv eder.

Bundan sonra sâlike, **CEZBE-İ-KAYYUMİYET** ihsan olunur ve artık sâlik **LÂ** kelimesini çekince gerek kendisini ve gerekse bütün mevcudatı mahvolmuş görür.

İLLALLAH kelimesini okuyunca, kendisini ve bütün mevcudatı, Hakla kaim görür. **NEFİY** ve **İSBAT** zuhurları budur ki:

سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ

Biz, onlara yakında Âyetlerimizi gerek arzın ufuklarında ve gerek nefislerinde göstereceğiz. Tâ ki, onun hak olduğu, kendilerine tebeyyün etsin.

Fussilet: 53 âyeti kerimesinin sırrı zuhur eder. İyi anla, bu böyledir.

c)- Ahadiyyet Murakabesi Nasıl Olur? Rahmani, Nefsani ve Şeytani Zuhurları Nelerdir?

Ey aziz: Malûm olsun ki, bundan sonra sâlike **MÜRAKABE** telkin olunur. Bu **MÜRAKABE** hakkında, âyeti kerimeler ve Hadis-i-şerifler vardır:

إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا

Allahu Azim-üş-şân, üzerinizde gözeticidir. (El-Nisa: 1)

أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى

O, Allahu Teâlâ'nın gerçekten her şeyi görmekte olduğunu bilmiyor mu? (El Alâk: 14)

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ

Allahu Teâlâ onlardan razı oldu. Onlar da Allahu Teâlâ'dan razı oldular, işte, bu Rabbi celle şâne'den korkan kimseler içindir. (El-Beyyine: 8)

الْإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ

En büyük İhsan, Allahu Teâlâ'yı görüyormuş gibi ibadet etmendir. Sen, onu görmesen bile, o sem daima görür.

تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً

Bir saat tefekkür etmek, yetmiş yıl ibadet etmekten hayırlıdır.

هِمَّةُ الْمَرْءِ قِيمَتُهُ

Kişinin himmeti, kıymetidir.

فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ وَرَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ وَرَسُولِهِ

Kim, Allah ve Resûlüne hicret ederse, bu hicreti sonunda Allah ve Resûlüne kavuşur.

Bu âyeti kerimelerde ve Hadis-i-şeriflerdeki delâlet ve işaret üzere, mürşidinin tarif ettiği şekilde **MÜRAKABE** ile meşgul olan salik, gece ve gündüz, dost cemali müşahedesini arzusu içinde mürakabesinde zikirsiz ve fikirsiz otururken birdenbire şeytan onun her taraftan helâkine çalışır.

Salık, murakabede iken bütün mevcudatı yok olmuş yalnız kendisini görürse veya başka bir kimsenin şekil ve şemâilinde kendisini görürse, işte bu nefsindendir. Eğer, sâlik kendisini, şeyhini veya Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi görürse, bu da **FENÂ-FİŞ-ŞEYH** veya **FENÂ-FİR-RESUL** olur.

Sâlik mürakebesinde bağlar, bahçeler, nehirler, meyveler, güzel kızlar ve oğlanlarla birlikte kendisini şemailiyle görürse bu da nefsindendir. Fakat; kendisini, şeyhini veya aleyhissalâtü vesselâm efendimizi şemâil-i-şerifeleriyle görürse görmüş olduğu bağlar, bahçeler, nehirler ve meyveler ruhani cennettir. O kızlar ve oğlanlar da huriler ve gılmanlardır.

Sâlik, mürakabede otururken, her şeyin yok olduğunu, ateşten veya nurdan bir kürsü üzerinde bir zatın oturduğunu ve karşısında sayısız meleklerin durduğunu görürse yine kendisine bakmalıdır. Kendisinin veya başka birisinin şemâilini görürse, o kürsü üzerinde oturan da karşısındakiler de hepsi şeytandır. Hemen istiğfar etmek gerektir. Fakat; kendisini şeyhini veya Resûl-ü-zişân efendimizi görürse, kürsü üzerinde oturduğunu gördüğü Zât-ı-şerif ya Cebrail ya Mikâil ya İsrafil veya Azrail'dir.

أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى

Ben, sizin Yüce Rabbinizim. (Nâziat Sûresi: 24)

Şeklinde bir hitab olursa., hemen salik, bu hitap esnasında kendisine bakmalıdır. Eğer kendisini var bulursa., bu hitabı şeytandan bilmeli... Zira, iki varlık bir yerde olmaz. Eğer bu hitaptaki **TECELLİ-İ-HAK**'tan gelmiş olsaydı; salikte eser kalmazdı. Zira:

إِنَّمَا يَتَجَلَّى الْحَقُّ لِمَنِ انْمَحَى رَسْمُهُ وَزَالَ اسْمُهُ

Hak, ancak resmi mahvolan, ismi kaybolan kimselere tecelli eder.

Hükmü uyarınca, sâlik mevcut iken olan hitap, ancak şeytanidir. Mel'unun türlü türlü hileleri vardır:

— Kulum; ben senden razıyım. Bundan sonra, senden emr-i-mâ'rufu affeyledim. Bütün nehyolunan şeyleri sana mübah kıldım. Şimdiden sonra her ne işler isen mağfursun, sen benim sevgilimsin, gibi korkunç sözler kimseleri zulüm ve haksızlık deryasına düşürüp helak etmiştir. Bu gibi hallerden, Allahu teâlâ'ya sığınırız.

— Bunları nasıl fark edelim? diye sorulacak olursa:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا
فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Ey iyman edenler! Allahu Teâlâ'dan korkun... O'na yaklaşmaya vesile arayın... Ve yoluna cihad edin ki, felah bulasınız. (El-Mâi'de: 35)

Âyeti kerimesinin hükmü gereğince, bu tarikte felah bulmak, ancak mürşid-i-kâmil bulmakla mümkündür. Mürşid-i-kâmil olanlar, bu sırları bilirler. Sâlike de ona göre tâbir ve teselli ederler. Bu sebeple, sâlike mürşid-i-kâmil aramak, farz makamındadır.

d)- Murakabe-i-İfnâ'dan Sonra Vuku Bulan Müşahede ve Tecelliler Nelerdir?

Ey aziz: Malûm olsun ki, mürakabe-i-ifnâ şöyle olur: Sâlik, mürakabede otururken, kendisini ve bütün mevcudatı, en küçük zerreye varıncaya kadar tamamen mahvolmuş görür. Ortada yalnız, beyaz veya yeşil veya kırmızı yahut sarı nur kalır. İşte, buna **FENÂY-I-MÜRAKABE** ve **TECELLİ-İ-NUR** tâbir olunur. Bazılarına, bu halde iken keyfiyetsiz hitap dahi zuhur eder:

لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

(Bugün mülk kimindir?) diye sorulur. Kimse cevap veremez. Allahu Teâlâ buyurur: (Tek ve Kahhar olan Allah'ın...) (El-Mü'min: 16)

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

Yeryüzünde her şey fânidir. Ancak, azamet ve ikram sahibi olan Rabbin Celle Şâne'nin zâtı bâkidir. (Er-Rahman: 26. 27)

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ

Her şey helâk olur, fânidir. Ancak, O'nun zâtı bâkidir. (El-Kasas: 88)

Bu tecelliler, kendisinde zuhur eden sâlikin, Fâtiha'sının çekilmesi revâdır. Çünkü, sâlikin nihayet derecesi budur. Bu makam, sâlikin nihayeti ve Ehlullah'ın bidayetidir. Çünkü, bundan sonra **TECELLİ-İ-İLAHİYYE'**ye nihayet yoktur.

Sâlik, mürakabede otururken, kendisini ve bütün mevcudatı tamamen mahvolmuş görür ve hemen sonra Cenabı- Hakla kaim olarak tekrar zuhur ederse, bütün eşyadan keyfiyetsiz müşahede zuhur eder ki, bu tecelliye **FENA-FÎLLAH** ve **BEKA-BİLLAH** tâbir olunur. Bazılarına:

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّتِي

Ey emin ve mutmain olan nefis! Ondan razı olarak ve rızasını kazanmış bulunarak Rabbine dön... Gir, sâlih kullarını zümresine... Gir, onlarla birlikte cennetime... (El-Fecr: 27. 28. 29, 30)

Hitabı celili de bu tecellide zuhur eder. Bu makam **HİLÂFET MAKAMIDIR.**

Fakat, **BEKA-BİLLAH'**ın bir alt derecesidir. Bundan ilerisi de beyan olunmuştur. Sözün kısası, buraya kadar anlatılan **TARÎK-İ-RUHANÎYYE'**den tarif ettiğimiz sülük usulü, **TARİK-İ-NAKŞİYYE'**den bu âciz köleleri **MUHAMMED ŞEMSEDDİN**'in usulüdür ki, en kolay ve şerefli yoldur. Zira, tarik Kuran-ı-azim-üş-şândır.

Kur'an'dan gayrı hidayet arayanı, Allah Teâlâ dalâlete sevk eder.

Hükmü gereğince, Kur'an'dan gayrısından hidayet isteyen, dalâlete düşer. Bunu iyice bil! Allahu Teâlâ, sizleri ve bizleri korusun.

Tarik-i-ruhaniyye'den pek çok pir zuhur etmiştir. Bunların, her biri bir usûl üzere gitmiştir. Hepsinin usûllerinden, bu fakire ihsan olunan usûl, tarikin sâlikleri hakkında gayet kolay olduğundan söz ve yazı haline getirildi ve **TARÎK-İ-ŞEMSEDDİN** adı verildi.

Bu tarik-i-ruhaniyyede beyan olunan usûl üzere gidecek tâlip ve sâliklerin, istidatları da varsa 3 günde, veya 7 günde veya 11 günde veya 40 günde veya 2 - 3 ayda veya 6 - 7 ayda veya bir senede kendi kabiliyyetine ve mürşidinin kutsi kuvvetine göre murat ettiği şekilde sülûkünü tekmil etmesi nasip olur.

Eğer, sâlikin istidadı noksan olursa, 1 senede, 3 senede, 5 senede, 10 senede. 15 senede, 20 senede sülûkünü tekmil edebilmesi nasip olur.

Fakat, eğer mürşit kâmil ve mükemmel olur ve dilerse noksan olan sâliki, kudsî kuvveti hasebiyle çok kısa zamanda tekmil-i-sülûk ettirebilir. Çünkü, kemal ehlinden olan mürşid-i- kamile göre noksan veya tamam, her ikisi de müsavidir. Meğer ki, murat etmeyeler. Yahut sâlikin sırrı kaderinde nasibi olmaya... Amma, mürşide lâzım olan odur ki, sâlik tekmil-i-sülûk edinceye kadar, Resûlûllah sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimizi, hakkıyla müşahede müyesser olduysa, ne âlâ, eğer olmadıysa:

— Bu, tekmil-i-sülûk etti, diyerek zikrini indirmemelidirler. Zira, yalnız **MÜŞAHEDE-İ-CEMAL** ile, sâlik tek kanatlı kuş gibidir. Tek kanatlı kuşun uçamayarak helâk olduğu gibi, sâlik de bir tehlikeye düşer ve helâk olur. Onun için, şeyhe lâzım olan, bu gibi sâliklerin zikrini ve fikrini tenzil etmemeli, zikrinden başka her gün bir veya iyi saat teveccüh de emretmelidirler. Sâlik, aleyhissalâtü vesselâm efendimizi müşahede edinceye kadar, şeyhinin de o sâlike, **FENÂ-FİR-RESÛL'**den teveccüh etmeleri lâzımdır.

Eğer, sâlik sülük esnasında Resûlûllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi müşahede ederek, tekmil-i-sülûk nasip olursa, o sâlike **ZÜL-CENÂHEYN** tâbir olunur ki, iki kanatlı kuş gibi olup, yüksek mertebeler aşacağına işarettir.

e)- Sâlike, Mürşidinin Teveccühü Nasıl Olur?

Ey aziz: Malûm ola ki, sâlike önce **FENÂ FİŞ-ŞEYH**'ten başlanılarak, tâ **LETÂİF-İ-AHFÂ** zuhur edinceye kadar böylece teveccüh olunur.

LETÂİF-İ-AHFÂ zuhur ettikten sonra, sâlike teveccühü FENA FİR-RESÛL'den başlanılarak, tâ **NEFİY** ve **İSBAT**'a kadar böylece teveccüh olunur.

NEFİY ve **İSBAT**, salikte zuhur ettikten veya telkin olunduktan sonra, sâlike teveccühü **FENÂ-FİLLAH**'tan etmeli ve **FATİHA**'sı çekilinceye kadar böylece teveccüh olunmalıdır.

Bundan sonra, yani Fâtiha'sı çekilince, artık teveccühe hâcet yoktur.

Fakat; bu şekil, sâlikin orta halde olursa, yani **MUHABBETULLAH** sâlikte aşırı derecede olmaz ve orta halli bulunursa sülük esnasında **AHFÂ**'ya kadar şeyhi bulmalı, **NEFİY** ve **İSBATA** kadar aleyhissalâtü vesselam efendimizi müşahede ve mükâleme ihsan olunduktan sonra murakabeye geçmeli, **MÜRAKABE'**den sonra **FENÂ-FİLLAH** ve **BEKA-BİLLAH** ve **MÜŞAHEDE-İ-CEMAL** ihsan olunursa, o salikin **FÂTİHA**'sı çekildikten sonra, teveccüh iktiza etmez.

Eğer, sâlik **AHFÂ'**ya kadar şeyhini bulamazsa, o zaman şeyhe lâzım olan, sâlik teveccühünde şeyhini görünceye kadar **FENÂ-FİŞ-ŞEYH**'ten teveccüh etmek lâzımdır.

FENÂ-FİR-RESÛL'den teveccüh de böyledir. Eğer, sâlike **NEFİY** ve **İSBAT**'a kadar, teveccühünde Resûlüllah aleyhi ve sellem efendimizi müşahede müyesser olmadıysa, şeyhe lâzım olan sâlik teveccühünde aleyhissalâtü vesselâm efendimizi görünceye kadar kendisine **FENÂ-FİR RESÛL**'den teveccüh etmektir. Sâlik, mürakabeyi bulmuş olsa bile, Resûlüllah'ı müşahede edinceye kadar, teveccühü **FENÂ-FİR-RESÛL**'den etmek lâzımdır.

Zira, bazı sâlikler tekmil-i-sülûk ederler, fâtihaları çekilir, mürakabeyi ve müşahedeyi bulurlar. Fakat, Aleyhissalâtü vesselâm efendimizi göremezler. İşte böyle olan sâlike, **RESÛLÜLLAH**'ı görünceye kadar **FENÂ-FİR-RESÛL**'den teveccüh etmek lâzımdır.

FENÂ-FİŞ-ŞEYH, FENÂ-FİR-RESÛL ve **FENÂ-FİLLAH** birbirlerine zarf gibi, olmuşlardır. Fenâ-fiş-şeyh zuhur etmezse, Fenâ-fir-Resûl de zuhur etmez. Fenâ-fir-Resûl zuhur etmezse, fenâ-fillah da zuhur etmez. Fakat, fenâ-fiş-şeyh ve fenâ-fir-Resûl zuhur etmeden **MÜRAKABE** ve **MÜŞAHEDE** sırlarının bazı sâliklerde zuhur etmesi, **CEZBE-İ-İLÂHİ**'nin üstün gelmesindendir.

Binaenaleyh, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri, sâlike zuhur edinceye kadar teveccüh lâzım olur. Çünkü, salik o hal üzere bırakılsa, ya meczup olmasından veya mertebesinin düşmesinden korkulur.

Eğer, sâlike **LETAİF-Î-KALB** zuhur ettikten sonra, **MÜŞAHEDE-İ-RESÛLÜLLAH** zuhur ederse, şeyhe lâzım olan teveccühü değiştirmeyerek aynı tertip ile devam etmektir. Yani **AHFÂ**'ya kadar **FENÂ-FİŞ-ŞEYH'**ten, **NEFİY** ve **İSBAT'**a kadar **FENÂ-FİR-RESÛL**'den, **MÜRAKABE'**ye kadar ve daha sonra **FENA-FİLLAH'**tan teveccüh etmelidir.

Bu gibi sâliklerle, orta halli olan sâliklere, **FÂTİHA**'ları çekildikten sonra, teveccüh iktiza etmez.

Bu bahsi, başından itibaren özetleyelim:

Ey aziz: Malûm olsun ki, mürşid-i-kâmile lâzım olan, bir sâlik gelip kendisinden inâbe istediği zaman, ona istihare telkin etmeli ve kendisi de Fahr-i-kâinat aleyhi ve âlihi Efdal-üt- tahiyyat efendimizden izin istemelidir. Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz tarafından nasıl bir işaret olursa, ona göre

gereğini yerine getirmelidir. Meselâ, müsâde buyurdukları takdirde, o sâlike inâbe vermeli ve hemen onu karşısına alarak **FENÂ- FİŞ-ŞEYH**'ten teveccüh etmelidir. Bu teveccühte, sâlike ruhaniyyeten bir kırmızı hil'at giydirmeli, sonra İlâhî feyizden bir çeşme açarak, sâlikin kalbi bütün dünya hırs ve heveslerinden temizleninceye kadar doldurmak, Allah sevgisi ile sâlikin kalbi dolmalı ve bu hal ile **AHFÂ**'ya kadar her hafta teveccüh olunmalıdır.

Eğer, bu makama kadar sâlik, **FENÂ-FİŞ-ŞEYH**'i bulabilmişse, bundan sonra kendisine **FENÂ-FİR-RESÛL**'den teveccüh etmelidir. Bu teveccühünde de sâlike **FENÂ-FİR-RESÛL'**den bir yeşil hil'at giydirmeli, aynı usûl ile tâ **NEFİY** ve **İSBAT**'ı buluncaya ve **MÜRAKABE** telkin olununcaya kadar teveccühe devam etmelidir.

Sâlik, **FENÂ-FİR-RESÛL**'ü de bulursa, bundan sonra **FENÂ-FİLLAH**'tan teveccüh etmelidir. Bu teveccühünde de sâlike beyaz bir hil'at giydirmeli ve aynı usûl ile her hafta teveccüh eylemelidir ki, sâlik **MÜRAKABE'**yi tam ve eksiksiz olarak bulabilsin.

Nihayet, **FÂTİHA**'sı çekildikten sonra, bu tertip ile giden sâlike bundan sonra teveccüh iktiza etmez.

Sözü edilen sâlik, orta halli olduğundan, haftada bir kere teveccüh yeter. Ama, sâlik müflis olur ve **MUHABBETULLAH**'tan haberi bulunmazsa, böyle olan sâliklere 2 - 3 günde bir kerre teveccüh lâzımdır. Zira, bu gibi sâlikler, (**MÜFLİS, ALLAHU TEÂLÂ'NIN AMANINDADIR**) fetvâsınca, sık sık ihsana muhtaçtırlar.

Meczub olan sâlikler de böyledir. Ona da böyle sık sık teveccüh etmeli ve cezbe halinin aşırılığını mahvederek, kalbini İlâhî feyizle temizlemelidir. Bu bakımdan, meczub olan sâlikin teveccühü gayet güçtür, çok dikkat etmek lâzımdır. Çünkü hem kendisinde olan cezbeyi almak hem de İlâhî feyizle kalbini temizlemek, ancak mürşid-i-kâmil kârıdır.

Eğer, sâlik **AHFÂ'**ya kadar kendi teveccühünde şeyhini bulamamışsa, teveccühünü mürşidini tam ve eksiksiz olarak buluncaya kadar değiştirmemelidir.

Aynı şekilde, sâlik **MÜRAKABE**'ye kadar teveccühünde **RESÛLÜLLAH**'ı bulamamışsa, teveccühünde **RESÛLÜLLAH'ı** tam ve eksiksiz buluncaya kadar bu teveccühünü de değiştirmemelidir. İsterse, **MÜRAKABE'**yi ve **MÜŞAHADE**'yi bulmuş bile olsa, elbette ve elbette **FENÂ-FİR-RESÛL**'den teveccüh etmeğe muhtaçtır. Zira, irfan-ı-Muhammediyye'den nasipsiz kalarak büyük bir tehlikeye düşmesinden ve helâk olmasından korkulur.

Bazı sâliklere de tecellileri gereğince **KALB** zuhur eder etmez:

— Şeyhi buldu. **MÜŞAHEDE-İ-ŞEYH** zuhur etti, diye, **FENÂ-FİR-RESÛL'**den teveccüh etmemelidir. Şimdiye kadar anlatıldığı gibi, **AHFÂ'**ya kadar **FENÂ-FÎŞ-ŞEYH'**ten teveccüh etmelidir ki, sâlikin teveccühü kemal bulsun ve kendisinde kuvvet ve alışkanlık hâsıl olsun.

Aynı şekilde, mübtedi sâlik **FENÂ-FİR-RESÛL** ve **FENÂ- FİLLAH**'ı bulsa dahi, şeyhine lâzım olan teveccühlerini yerli yerince değiştirmektir. Fakat bu şekilde giden sâlikin, ziyadesiyle kuvvet bulacağına ve sonradan kemale ereceğine işaret-

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. Tarikatin İkmal Edilmesi

TEKMİL-İ-TARİK, TENZİL-İ-ZİKİR ve MAKAM-I- HİLAFET ve İRŞÂD ile TECELLİYAT-I- İLAHİYYE NE DEMEKTİR?

a)- Tecelli-İ-Esma (isimlerin tecellisi), Tecelli-İ-Ef'al (fillerin tecellisi) ve Tecelli-İ-Sıfat (sıfatların tecellisi) Ne Demektir?

I. Sâlike, ilk önce zuhur eden **TECELLİ-İ-ESMA** (isimlerin tecellisi) dır. Hak sübhanehu ve teâlâ hazretleri, esmâsı ile bir sâlike tecelli kılınca, o sâlik bütün lâfızları, kelimeleri, sesleri işittikleri ve söyledikleri Haktan işiten ve söyleyen bir âlet gibi olur ve: (Bunların hepsi Haktandır) der ve böyle müşahede eder. İşte, bu keyfiyyete **TECELLİ-İ ESMA** (isimlerin tecellisi) tâbir olunur.

2. TECELLİ-İ-ESMA dan sonra **TECELLİ-İ EF'AL** (fiillerin tecellisi) zuhur eder. Yani, Cenabı-Hak, fiili ile tecelli kılınca, o sâlik bütün mahlûkattan her ne kadar fiiller zuhur ederse, faillerini bir ağaç gibi görür ve o fiillerin hepsini, Haktan müşahede eder: (Bunlarda kudret yoktur. Ancak, hakikî fail Haktır) der ve bütün bu fiilleri. Haktan müşahede eder. İşte, bu keyfiyete de **TECELLİ-İ EF'AL** (fiillerin tecellisi) tâbir olunur.

Gerek **TECELLİ-İ-ESMÂ** ve gerekse **TECELLİ-İ-EF'AL** tekmil-i-sülûke mahsus değildir. Belki, bazı sâliklere sülük esnasında zuhur eder. Bazı sâliklere de **MÜRAKABE**'de veya **MÜRAKABE'**den sonra zuhur eder, ki hepsi Allahu teâlâ'nın ihsanıdır.

3. Sâlike, **TECELLİ İ EF'AL'**den sonra **TECELLİ-İ-SIFAT** (sıfatların tecellisi) zuhur eder. Tecelli-i-sıfat üç kısımdır:

BİRİNCİSİ: Nurâni tecellidir. Ey aziz! Malûm ola ki, sâlik mürakabede yok olur. Yeryüzünden, gökyüzüne kadar her şey tamamiyle mahvolur, kendisinden ve gördüklerinden hiçbir şey kalmaz. Ya yeşil ya kırmızı ya beyaz ya siyah ya sarı veya hangi renkte görürse, bir nur kendisini kaplamış ve İçinde mahvolmuş gibi olur. İşte, bu keyfiyyete **TECELLİ-İ-SIFAT-I-NURÂNİ** tâbir olunur.

Bazılarına, bu halde hitap dahi zuhur eder. Bu mertebeler, saliklerin nihayet derecesi ve Ehlullahın Elif-Bâ makamında bidayet derecesidir. Bu derecelere varan sâlik, eğer kuvvetli olur ve bu mertebelere kadar Fahr-i-âlem sallallahu

aleyhi ve sellem efendimizi müşahede buyurmuş olursa, Fâtiha'sı çekilmek revâdır.

İKİNCİSİ: FENA-FİLLAH ve **BEKA BİLLAH**'tır, üç derecedir;

A — Sâlike, müşahedesine muvaffak olduğu, Tecelli-i-sıfatı-nurâni'den sonra, **FENA-FİLLAH** zuhur eder. Cenabı-Hak, sıfatiyle o sâlike tecelli kılar. Sâlik, kendisinin ve mahlûkatın, zerreye varıncaya kadar hepsinin ve her şeyin mahv ve fenâ bulduğunu görmesinden hemen sonra **BEKA-BİLLAH** zuhur eder. Kendisini ve bütün mevcudatı. Hakla bâki olduğu halde müşahede eder.

B — MAKAM-I-HİLÂFET'tir. Bu tecellide, **FENÂ-FİLLAH BEKA-BİLLAH** zuhur eder ve bazılarına bütün mevcudat secde eylerler.

« İRCİ 'İ » hitabı gelerek, kendisine iki cihana tasarruf arz olunur. Hilâfet makamı budur.

C — Bazılarına **BEKA-BİLLAH** zuhur eder. **FENÂ-FİLLAH**'tan sonra, zuhur eden **BEKA-BİLLAH** mertebesinde olan müşahede, sâlikin tecellisine göre, bazılarına ağaçlardan ve hayvanlardan, bazılarına meleklerden ve bazılarına da kendilerinden **TECELLİ-İ-BEKA** zuhur eder. Yani, bunlara ve bunlara benzer şeylerden müşahede zuhur eder. Bu tecellilere, **TECELLİ-İ-SIFAT MA'A BEKA-BİLLAH** tâbir olunur. Bundan sonra sâlike, mirâç dahi zuhur eder. Onda, keyfiyyetsiz türlü müşahede ve mükâleme zuhur eder ki, bu sayılanların hepsi **TECELLÎ-İ-SIFAT**'ın ikinci derecesi olup **TECELLİ-İ-ZAT** değildir;

فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَعَلَيْكُمْ

Allahu Teâlâ, sizlere ve bizlere gönül açıklığı versin.

ÜÇÜNCÜSÜ: TECELLİ-İ-SIFAT ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT**'tır.

Ey aziz: Malûm olsun ki, bu keyfiyetlerden sonra:

فَفَنُوا ثُمَّ فَنُوا

Fâni oldular, sonra fâni buldular.

(Yok oldular, sonra yine yok oldular...)

Uyarınca, ikinci derecede sâlike Cenabı-Hak tecelli kılınca, sâlikin kendisi yanıp kül olur, külü savrulur ve kendisinden eser kalmayarak, tamamen mahv ve yok olmuş iken, birdenbire kendisine Hakkani bir elbise giydirilir. Allahu teâlâ'nın halk ve icat buyurduğu bütün varlıkları ve güzellikleri görünce, bu

varlıkların ve güzelliklerin hepsinde ve kendisinde Hakkın sıfatını müşahede ve o sıfatlardan benzeri ve örneği olmayan Zât-ı-ecelli âlâyı müşahede eder. Zerreye varıncaya kadar göze görünen hiçbir şeyi görmez, yalnız onları yaratanı görür. Bu hal, bâzan o kadar üstün olur ki, **İSTİĞRAK** zuhur eder. Yani, Zât-ı-ecelli âlâda kendisini gark olmuş bulur. İşte, bu keyfiyyete de **TECELLİ-İ-SIFAT**'tan **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** tâbir olunur:

فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ

Ne tarafa dönerseniz, namazda onu kıble edinmenize rıza gösterir.

«Ne yana yönelirseniz, Allah'ın yüzü oradadır…»

(El-Bakara: 115)

Âyeti kerimesinin işaretince, bütün Ehlullah'a ihsan olunan İlâhî tecelliler, bu tecellilerdir. Fakat, bu da **TECELLÎ-İ-ZÂT** değildir.

b)- Kutuplara ve Ehlullah'ın Kamillerine Zuhur Eden Tecelli-i-Zat Nedir?

1)- Ey aziz: Malum ola ki, bu zatlar **FENÂ ENDER FENÂ'** dan sonra, üçüncü fenâ ile ifnâ olmuşlardır:

فَنُوا ثُمَّ فَنُوا ثُمَّ فَنُوا

Fâni olunuz, sonra fâni olunuz, sonra fâni olunuz.

Olan işaret, bunlara mahsustur. Yani, benzeri ve örneği olmayan Zât-ı ecelli âlâsı ile tecelli kılınca, öyle bir ifnâ ile ifnâ olurlar ki, ararlar ve kendilerinden eser bulamazlar. Bir şeyi kaybedenin, kaybettiğini bulamaması gibi, kendilerini kaybederler. Hemen bundan sonra; **BEKABİLLAH** zuhur eder. **BEKA ENDER BEKA**'dan sonra, üçüncü beka ile bâki olurlar.

فَابْقُوا ثُمَّ ابْقُوا ثُمَّ ابْقُوا

Bâki olunuz, sonra bâki olunuz, sonra bâki olunuz.

Hadis-i-şerifi, bu mertebeye işarettir. Bu mertebede her ne kadar kendilerini ararlarsa da Zât-ı-ecelli âlâdan gayriyi bulamazlar. Bu mertebede **MÜKALEME** ve olmaz.

Bazan, kendilerine tenezzül vaki olur ve **TECELL-İ-BERK-İ-ZÂTİ** zuhur eder. Sözün kısası:

اَلْحَالُ لَا يُعْرَفُ بِالْقَالِ

Hal, Kal (söz) ile bilinmez.

Gerçeği, **TECELLİ-İ-ZÂT** keyfiyyetinin ilk mertebesidir.

2)- Azizim: Malûm ola ki. Bu Zât ı şerifler. **TECELL-İ-Zat**'ta ilerleyerek **MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-ZAT** olurlar. Yani.

Keyfiyyetsiz Zât-ı-ecelli âlâda, öylesine gark olurlar ki, kendilerinden asla ve katiyen haberleri olmaz.

Bu tecellide de iki hal zuhur etler:

Birine **CELÂLİYYE** ve diğerine **CEMALİYYE** tâbir olunur.

CELALİYYE zuhurunda, kendisinden habersiz olarak kahır yüzünden tasarrufa dair bazı alametler zuhur eder, o ânda hasıl olur. Yani, o halde iken, bir kimseye: **(ÖL!)** demiş olsa, o saat ölüverir. Bir ölüye de**: (İZNİMLE KALK!)** demiş olsa, o saat diriliverir. Böylece, her ne söylerlerse, derhal oluverir.

CEMALİYYE halinin zuhurunda da, kendisinden habersiz olarak: kerem, lütuf ve ihsan yönünden tasarrufa dair her ne olursa, kendilerinden zuhur edecek söze göre derhal vücut bulur. O kadar ki, bir harfi bile kaybolmaz.

Bu keyfiyete de **TECELLİ-İ-ZAT'**ın ikinci mertebesi olan **MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-ZATİLLAH** tâbir olunur.

3)- Azizim, malûm ola ki, bundan sonra yine tecelli ilerler ve **MAKAM-I-HAYRET** zuhur eder. Yani, bu öylesine bir haldir ki, **MAKAM-I-HAYRET** zuhurunda, bir çöpü bile kaldırmağa iktidarları kalmaz ve kaldıramazlar.

اَلْحَالُ لَا يُعْرَفُ بِالْقَالِ

Hal, Kal ile bilinmez.

Hikmeti gereğince, tarifi mümkün olmayan hallerdendir. Bu makamdan ilerisi yoktur.

TECELLİ-İ-ZAT'a mazhar olan zevat-ı-kiram, bazen ilerler, bazen de gerilerler. **TECELLİ-İ-ZAT**'tan gerilerlerse, **TECELLİ-İ-BERK-İ-ZÂTİ** zuhur eder. İlerlerse **MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-ZATİLLAH** zuhur eder. Bunda da daha fazla ilerlerlerse, **MAKAM-I-HAYRET** zuhur eder. Yanlış anlaşılmasın, bundan ilerisi yok demek değildir. Sülûkün menzilleri ve tarikatlerin mertebeleri yok demekten maksat:

كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

«O, her an, bir başka iştedir.»

(Er-Rahmân: 29)

Âyeti kerimesinin uyarınca, Allahu teâlâ'nın halk ve icat buyurduğu işlerin bir sonu olduğu demek değildir. Bundan ilerisi, ancak **KAL** ile tarif ve tavsif edilir bir keyfiyyet olmayıp, **HAL** ile de vasıf, işaret ve tâbir edebilmek de mümkün ve mutasavver değildir.

لَا يَعْرِفُ ذَا الْفَضْلِ إِلَّا ذُو الْفَضْلِ

Fazilet sahiplerini, fazilet sahiplerinden başkası bilemez.

Sırlarındandır, ki:

وَمَا يُلَقَّيهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ

Bu hasletlere, ancak sabredenler ve ancak büyük bir hazza (hayır ve ruh olgunluğuna) sahip olanlar kavuşurlar. (Fussilet: 35)

Âyeti kerimesi, bu hükmü açıkça belirtmektedir. Fakat:

وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ

Kullarımdan, şükredenler azdır. (Sebe: 13)

Âyeti kerimesinde de işaret buyurulduğu üzere, bu mertebelere ermek, yani **TECELLİ-İ-ZÂT**'a nail olabilmek, binde bir kişinin kârı değildir. Bu, ancak Cenabı-Mevlâ'nın ihsanı ve keremidir.

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي هَدٰينَا لِهٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدٰينَا اللّٰهُ

Allah u Teâlâ'ya hamd-ü-senâ olsun ki, bizi bu nimet ve makama hidayet etti. Şayet, hidayet etmemiş olsaydı, kendiliğimizden bu doğru yolu bulmamıza imkân yoktu. (El-A'raf: 43)

c)- Resûlüllah Sallallahü Aleyhi ve Sellem Efendimiz Nasıl Müşahede Olunur?

Ehlullah'ın, Resûlüllah sallallahü aleyhi ve sellem efendimizi müşahedeleri, kendi hallerine ve tecellilerine göre olur. Bazılarının, farkı üstün geldiğinden, fark yüzünden müşahede eder. Yani, kendisini ayrı, Resûlüllah sallallahü aleyhi ve sellemi ayrı olarak şemail-i-şerifleriyle müşahede ve hatta mükâleme (karşılıklı konuşma) ederler.

Bazılarında da aleyhissalâtü vesselam efendimize muhabbet fazla olduğundan, kendi şemailini Fahr-i-âlem sallallahü aleyhi ve sellem efendimizin şemailleri görürler ve efendimizi dahi şemâil-i-şerifleriyle görerek ikilik halinde mükâleme ederler. Bu keyfiyete, aleyhissalâtü vesselam efendimizin **CESED-İ RUHANİ**'leri tâbir olunur

Eğer, muhabbet daha da fazla olursa, kendisi Resûlüllahta ifnâ olur ve bu makamda soran da cevap veren de o olur. Bu görüşe **FENÂ FİR-RESÛL** tabir olunur.

Bazı sâlikler de cezbe zuhurundan sonra, **CESED-İ-RESÛLÜLLAH**'ı müşahede edemezler, fakat **NUR-U-MUHAMMED**'i görürler. Yani, **NUR-U-MUHAMMEDİ**, **NUR-U-ZÂT**'ta gark olunur. Bu halde sâlik kendisini görür ve mükâleme (karşılıklı konuşma) olursa buna **MÜŞADE-İ-MUHAMMEDİ** tâbir olunur.

Bu halde iken, hakiki cezbe zuhur ederse sâlik **NUR-U-MUHAMMEDİYYE** de ifnâ olur ve **TECELLİ-İ-HAK** zuhur eder ki o zaman keyfiyetsiz mükâleme (karşılıklı konuşma) olur. Bu tecelliye de **SIFAT-I-MUHAMMEDİ** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** tâbir olunur.

Bu müşahedelerin hepsi, ruhaniyyeten olur. Zikrolunan, bu ruhani müşahedeler ya **MELEKÛT** kapısında ya **MUHAMMED** kapısında veya **HAKİKAT** kapısında olur. Melekût kapısında olursa, dığer müminlerin ruhları da orada olur. Muhammed kapısında olursa, bütün enbiyâ ve evliyanın ruhları da

orada olur. Hakikat kapısında olursa, miraç dır, zira bütün evliyâ'nın miracı oradadır. . .

MELEKÛT KAPISI: Arş-ı-â'lânın gövdesine derler. **HAMELE-İ-ARŞ** denilen meleklerin makamlarıdır ki, hizmeti ilâhiyye'ye memur olduklarından, oraya **CEBERUT** âlemi dahi denir. Sözün kısası **MELEKÛT KAPIS**I ile **CEBERUT ÂLEMİ** aynı makamın isimleridir.

MUHAMMED KAPISI, Arş-ı-â'lânın ortasında bulunur. Bütün enbiyâ ve evliyâ, ruhaniyyette o makamda bulunurlar. **MECLİS-İ-RESÛLÜLLAH** da bu makamdadır. Bütün ehlullah, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi, o makamda müşahede ederler. Resûlüllah'ın, ruhani cesedinin müşahedesi de bu makamda olur.

HAKİKAT KAPISI, arşın üstündedir. **ÂLEM-İ-LÂHUT** tâbir olunan makamdır. Bu makamda bir şey yoktur. Yani, bütün Ehlullah'ın miraçları o makamdadır. Bazıları **REFREF** ile, bazıları da **CEZBE** ile o makama varırlar ve Hakla, keyfiyyetsiz müşahede ve mükâleme ederler. Bu keyfiyete de:

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ
الْأَقْصَا الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ

Noksan sıfatlardan münezzeh ve kemal sıfatlan ile muttasıf olan Allahu Teâlâ, bir gece kulunu mescid-i Haram'dan, Mescid-i-Aksa'ya götürdü. O Mescid-i-Aksa ki, çevresini mübarek kıldık...

Âyeti kerimesinin sırrınca, **MİRAC-I-EHLULLAH** ve **TECELLİ-İ-SIFAT MÜŞAHEDE-İ-ZAT** adı verilir. Fakat, sakın sakın Vâcib-i-teâlâ ve tekaddes hazretlerinin **ALEM-İ-LÂHUT'**ta bulunduğu zannolunarak, Hakka mekân isbatı vehm olunmasın. Zira, mirâçtan maksat. **MAKAM-I-ULYA'**ya ûruç yani yükselmeden ibarettir:

تَعَالَى اللّٰهُ عَنْ ذٰلِكَ عُلُوًّا كَبِيرًا

Allahu Teâlâ, ululardan ulu ve yücelerden yücedir,

Hükmü gereğince, Allahu teâlâ hazretleri, bundan münezzehtir. Yani, mekânda olmaktan, inmekten çıkmaktan, yükselmekten, alçalmaktan ve bunlara benzer noksanlıklardan münezzehtir.

أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ

Allahu Teâlâ, her şeyi İhata etmiştir (O, her şeyi çepeçevre kuşatandır.)

— O halde, niçin **ALEM-İ-LÂHUT**'a ûruç olunur? diye sorulacak olursa, bunun cevabı:

لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

Tâ ki ona âyetlerimizi gösterelim. Allahu Azim-üş-şân, işitici ve görücüdür. (İsrâ:1)

Âyeti kerimesi uyarınca, Cenabı-vâcib-ül-vücut celle ve âlâ hazretleri, Habib-i-ekremine ve Mahbub-u-mükerremine âyât-ı-beyyinatını seyrettirmek için ûruç ve isrâ buyurdu. Binaenaleyh, ümmetinden de onun siyretine sülük eden kullarına, Efendimiz berekâtı ile, ruhaniyyette Allahu teâlâ'nın bir ihsanıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. Nefis ve Ruh-u-Sultani Ne Demektir?

A)- Nefis ile Ruh-u-Sultanının Her Sıfatta Olan Halleri

SÜLÛKÜN BAŞLANGICINDAN. MAKAM-I-HAYRETE VARINCAYA KADAR, NEFİS İLE RUH-U-SULTANININ HER SIFATTA OLAN HALLERİ VE BUNUN SEBEP, HİKMET VE İLLETLERİ NELERDİR?

Azizim: Malûm olsun ki, mürşidinden inâbe alan sâlik, henüz anasından doğmuş bir çocuk gibidir. Kendisi her ne kadar yaşlı ve ihtiyar olsa da sülûkün başlangıcında bulunduğundan ve kendisini mürşide teslim ederek didâra talip olduğundan, henüz dünyaya gelen masum hükmündedir ve teslim olduğu zatın mânevi evlâdıdır. Sülûk esnasında, çocuğun gittikçe büyümesi gibi o da büyür. Fakat, onun büyüyüp gelişmesi, çocuk gibi zahir değildir. Bu ancak, bâtında mürşidinin himmetiyle ve İlâhî feyizle seyr-i-sülûk ederek olur ki, ehline malûmdur. Sülûkünü tekmil ederek Fatiha'sı çekilinceye kadar, çocuk gibi onun tarikatte zuhur edecek kusurlarına bakmazlar ve affederler. Kendisine, tecelli İhsan olunarak, sülûkünü tekmil ettiği zaman, o sâlik erginlik çağına ermiş ve

kendisine bütün hükümlerle hükmolunmuş kimse gibi olduğundan, artık tarikatte zerre kadar kusur etse, o kusuru derhal amel defterine yazılır.

O kimse, sülûkü tekmil ettikten sonra, Ehlullah derecesine henüz ayak basar ki, sâlik o zaman tarikatte erginlik çağına ermiş, fakat hakikatte henüz dünyaya gelmiş mâ'sum gibidir. Yani, o kimseden tarikatte kusur zuhur ederse, sorumludur. Fakat, hakikatte kusur zuhur ederse, sorumlu değildir. Çünkü, velâyete ayak basmadığından hakikatte mâ'sumdur. Sâlik, henüz **EHLULLAH** mertebesindedir ki, Allahu teâlâ'ya yakınlaşmış ve **FENÂ-FİLLAH BEKA-BİLLAH** sırlarına aşina olmuştur. Nefs-i-emmâre, levvâme veya mülhime'de bulunduğundan çocuk hükmündedir, hakikatte olan kusurundan sorumlu sayılmaz.

Zira, Neis i-levvâme veya mülhime'de iken, **RUH-U-HAYVANİ**, henüz **RUH-U-SULTANİ**'ye teslim olmamıştır. Her zaman ve her nefesinde; **NEFİS, RUH-U-SULTANİ** ile mücahede ve muharebe ederler. Bazen, ruh-u-sultani galip gelir ve mürakebesinde **TECELLİ-İ-NUR, TECELLİ-İ-EF AL** ve **TECELLİ-İ-SIFAT** gibi tecelliler ihsan olunur. Bazan da nefsi Ruh-u-sultani ye galip gelir ve bu gibi tecelliler zuhur etmedikten başka, o kimseden hakikat kusurları da zuhur eder, ki işte bu gibi kusurlar affolunur. Fakat, bu halde iken, tarikat bakımından kusur ederse, yine sorumlu olur. Çünkü, hakikatte kusur denilen şeyler, tarikatte hiçbir şey değildir. Tarikatte kusur denilen şeyler de şeriatte sakıncasız kabilindendir. Lâkin, şeriatte küçük günahlardan sayılan hususlar, tarikatte **KEBÂ'İR** dediğimiz büyük günahlardan sayılır. Tarikatte, **KEBÂ'İR** olanlar da hakikatte **KÜFÜR** sayılır.

Bu sebeple, hakikatte **HARAM** olan şeyler, tarikatte **MÜBAH**'tır. Böyle bir şey, o kimseden zuhur etse, bağışlanır sorumlu değildir.

Nefisleri, levvâme veya mülhime'de iken tekmil-i-tarik ederek, Ehlullah zümresine dahil olsalar bile, kendilerinde velayet kıdemi yoktur. Zira, velâyet **NEFS-İ-MUTMA'İNNE'**ye mahsustur. Ehlullah, Nefs-i-mutma'inne'ye ayak basmadıkça, velayete ulaşamaz. Bunun için, Nefs-i-mutma'inneye ayak basmayan Ehlullah, **HAKİKAT** yönünden çocuk sayılır. Şeriatten ve tarikat'ten mesul, fakat hakikat'ten mâ'sum olur. Velâyet kıdemi kendisine ihsan olunmadığından, **HAKİKAT**'te ne kadar kusuru olsa, hepsi affolunur. Dediğimiz gibi, nefisleri henüz Mutmainne'ye ulaşmamıştır ve Nefs-i-mutma'inne'ye ulaşmadıkça da **RUH-U-SULTAN**'a teslim olmaz. Her ân ve her saat, Ruh-u-sultan ile muharebe eder ki, bir fırsatını bulup Ruh-u-sultan'ı aldatıp, düşürmek ister. Onun için, ehlullah mutma'inne ye varmadıkça, kalbi mutma'in olamaz ve ruhani sefayı tam ve eksiksiz bulamaz. Çoğu zaman, tereddütlerden ve iç kuruntularından kurtulamaz. Makam-ı-mutma'inne'yi bulmadan velâyete ayak basılmamasının sebebi budur. Çünkü, VELİ demek. Cenabı Hak tarafından **FAİL-İ-MUHTAR** olmak demektir.

(Benlin âşık ve sâdık kullarıma, seni VELÎ nasbeyledim. Sana vasıl olan kullarımı, İhsan ettiğim tarikattan sülûk ettirerek, ben Azim-ül bürhana ulaştır.) emrini almaktır.

Bu bakımdan, **VELÂYET** ile **NÜBÜVVET** birdir. Yani, gerek kadem ve gerekse mâna bakımından bir demek olur Bunun içindir ki, Ehlullah'tan biri velayete kadem basmadıkça ona **KÂMİL** denilmez. Çocuk sayılır. Sebebi ve hikmeti, nefsin Ruh-u-sultan'a galip olmasındandır. İlleti de Nefs-i-Mülhime veya levvâme' de bulunmasındandır.

Nefisleri mutmainne de olan zatlar, velâyet kıdeminde bulunduklarından **FÂİL-İ-MUHTAR** sayılırlar. Bunlardan, hakikatte zerre kadar kusur bulunursa, amel defterlerine yazılır. Bundan dolayı, Ehl-i-mutma'inneden olanlar Râdiyye ye ayak basmadan âhirete giderlerse, yazılan bu kusurlarından dolayı sorumlu olurlar. Şöyle ki:

Ceza günü, Cenabı-Hak bunları mahşer halkının göremeyecekleri bir yere çekerek, fiillerinden zuhur eden keyfiyyetleri sorar:

— Sen, şu vakitte şunu işledin mi? Bu vakitte, bunu yaptın mı? diye birer birer hepsini sorarlar. Onlar da tasdik ederek: (Beli Ya Rab!) cevabını verirler. O zaman, Cenabı-Hak hepsini affeder ve azapsız cennete girerler. (Bu sorgunun tafsilâtı, 2. maddenin 3. bendinde sunulacaktır. Burada özet olarak bu kadarı beyan olunmuştur.)

Eğer, mutma'inne'de değil de Râdiyye'de bulunurlarsa, o zaman onlara öyle bir hal ihsan olunur ki, kendilerine Cenabı-Hak tarafından gerek nefse keder verecek mücahede ve gerekse ruha sefa verecek İlâhî ihsan, onlar için müsavi olur. Yani, onlara bir mihnet, bir meşakkat veya bir belâ düşse, asla kederlenmezler. Kendilerine sefa verecek bir İlâhî ihsan zuhur eylese, ona da sevinmezler. Sefa ile keder, manevî bakımdan onlar için bir olur. Hatta, gerek dünya bakımından ve gerekse âhiret bakımından zerre kadar maksutları kalmaz, daima Allahu teâlâ'nın rızasını gözeterek ömürlerini geçirirler.

Böyle olanların, yani Nefs-i-râdiyye sahiplerinin, Cenabı-Hak gelmiş geçmiş ne kadar günahları varsa, hepsini affeylemiş:

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ

Muhakkak ki, biz sana bir feth-i-mübiyn açtık. Tâ ki, Allahu Teâlâ geçmiş ve gelecek günahlarını mağfiret buyursun. (El-Feth: 1 – 2)

Âyeti kerimesi, kendilerine **HAL** olmuştur. Fakat, sonradan olacak noksanları affolunmaz ve onlar amel defterlerine yazılır.

Lâkin, bu **HAL** ile âhirete gitseler, sonradan işleyeceklerinden sorulur mu?

El-Cevap: **SORULMAZ.**

Çünkü, Cenabı-Hakkın bütün emirlerine gerek ihsan ve gerekse mücahede, hepsine boyun eğmiş, her birisini şeker ve helva gibi rızası ile kabul etmiş olduklarından, Nefs-i-râdiyyede bulunan zevatın, sonradan işlenmiş her ne

kadar noksanları yazılmış olsa bile, yine de sual olunmazlar. Sebebi, Cenabı-Haktan kendilerine teveccüh eden şeylerin hepsini rızaları ile kabul etmişler, aslâ ve kat'iyyen Cenabı-Hakka incinmeyerek hepsinden razı olmuşlardır.

Sonra, o kimseye **SIFAT-I-MERDİYYE** ihsan olunsa, o kimseden Cenabı-Hak razı olur. Nasıl ki, o kimse de daima Cenabı-Haktan razı olmuştur. O halde, Cenabı-Hak o kulunun ahlâkından ve ahvalinden ve ef'alinden ve bütün umur ve hususundan razı olur, sonradan işleyeceği noksanları da af buyurarak, gelmiş geçmiş ve gelecek bütün kusurları mağfur olur ki:

لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ

Tâ ki, Allahu Teâlâ geçmiş ve gelecek günahlarını mağfiret buyursun. (El-Feth: 2)

Âyeti kerimesiyle, kendisine mâ'sumiyyet hil'ati İhsan buyurulur. .

Bundan dolayı, Nefs-i-merdiyye sahibi olan zevat, gelmiş geçmiş ve gelecek kusurlarından sorumlu değillerdir. Çünkü, bu muhterem zevat, her ân ve her nefes Allahu teâlâ'nın huzurunda **TECELLİ-İ-ZÂT** ile tecellilenmişlerdir. Her nefeslerinde. Cenabı-Hakkın Zâtı-ecel ve âlâsını müşahede ve mükâleme (karşılıklı konuşma) ederler. Cenabı-Haktan istizan etmedikçe, hiçbir işe başlamazlar. Belki, ihvan arasında konuşacakları kelimeleri de keyfiyetsiz istizan ederler. Bu yüzden, Cenabı-Hak her ân ve her nefeslerinde onlardan razı olmuş ve kendilerine mâsumiyyet hilatini giydirmiştir. Onlar da mal, mülk, çoluk-çocuk, vücut ve benzeri gibi dünya hırs ve emellerinden el çekmişlerdir. Hatta, âhirette cennette olacak İlâhî ihsanları bile düşünmezler. Her ân ve her nefes, Hakkın rızasını gözetir, kendisinden zuhur eden â'mal-i-sâlihayı, Hakkın ihsanında mahvederek, elleri boş, avuçları açık âciz ve nâçiz, biçare olarak Allah korkusu ile **(ELAMAN)** çağırıştırlar.

Bundan ilerisi, **SÂFİYYE'dir**. Sâfiyyede olan zevatın yeri **MAKAM-I-HAYRET**'tir. Bunların hallerini, kal ile tarif etmek mümkün değildir. Müşahedeleri ruhani bir mirâçtır. Her ân ve her nefes, tecelli-i-zâtta **MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-ZATİLLAH** olmuşlar ve kendilerinden eser kalmamıştır. Lâkin, makamları **MAKAM-I-HAYRET** olduğundan kendilerinin yüceliklerini bilirler. Ancak, Hakkı müşahedeleri, Râdiyye ve Merdiyye sahipleri gibidir. Zira, Sâfiyye sahipleri, Zât-ı-ecelli â'lâda müstagrak olduklarından, kendilerinden insan sıfatı giderilmiş:

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ

Ve atan da sen değildin. Fakat, atan Allahu Teâlâ İdi. (El-Enfâl: 17)

Âyeti kerimesine uygun düşmüşlerdir. Bu halde iken, onların bütün ahlâkları :

تَخَلَّقُوا بِاَخْلَاقِ اللّٰهِ وَاتَّصِفُوا بِصِفَاتِ اللّٰهِ

Allahu Teâlâ'nın ahlâkı ile ahlâklanınız.

Allahu Teâlâ'nın sıfatı ile sıfatlanınız.

Sırrınca, Allahu teâlâ'nın ahlâkı olup, kendilerinden zuhur eden emirler, nehiyler ve her ne olursa hepsi, **SIRRI-KADER**'e mebnidir. Hayrette olduklarından, kendilerini herkesten aşağı görürler ve Cenabı-Hakka danışmadıkça, bir çöpe bile el sürmezler. Ehl-i-kemal olduklarından, her şeyin aslına ve gerçeğine vâkıf bulundukları halde, yine de Allahu teâlâ'nın emrini beklerler. Kendilerine: (Şunu, şöyle yap...) diye İlâhî emir zuhur etmedikçe, bir çöpü bile kımıldatmazlar.

Nefs-i-sâfiyye'de bulunan zevatın ahlâkları, fiilleri ve halleri keyfiyyetsiz Cenabı-Hakkın Zâtı ecelli â'lâsında olup:

وَمَا تَشَاؤُنَ اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ

Allahu Teâlâ, dilemeyince siz dileyemezsiniz. (El-İnsan: 30)

Sırrına mazhar olduklarından, bütün halleri hakikate mazhar olmuştur. Onlar, Hakkın tahrikiyle hareketlenir ve Hakkın teskini ile sâkin olurlar.

Sözün kısası; zâhirleri **HALK** ile, bâtınları **HAK** ile olur.

B)- Nefis ile Ruh-u-Sultani'nin Asılları Mertebeleri ve Tecellileri

EMMÂRE'DEN, SÂFİYYE'YE KADAR NEFİS İLE RUH-U-SULTANİ'NİN ASILLARI MERTEBELERİ VE TECELLİLERİ NELERDİR?

1- Nefs-İ-Emmâre:

Azizim: Malûm ola ki, nefsin mertebesi evvelâ emmâredir ki, onun ehli hayvan gibi, belki daha da kötüdür. Zira, o kimsenin Ruh-u-sultaniyye'si, nefs-i-emmâre

ye esir olmuştur ve bu halde kaldığı için çoğu imansız gider ve cehennemde yerleşirler. Bazıları da imanla son bulur, cezaya ve âzaba müstehak olurlar.

Nefs-i-emmâre, bütün kâfirlerin, münafıkların ve fâsıkların (açıktan günah işleyenler) nefisleridir ki, buna ruh-u-hayvaniyye adı verilmiştir. Bu kimselerin, ruh-u-hayvanileri, ruh-u-sultanilerini büsbütün esir etmiştir. Onun için, çoğu imansız giderler. (Allahu Teâlâ ya sığınırız.)

Âdem oğlunda, iki ruh vardır. Birisine **RUH-U-HAYVANİYYE** tâbir olunur ki, o Cenabı-Hakkın **CELÂL** sıfatının tecellisidir. Birisine de **RUH-U-SULTANİYYE** adı verilmiştir ki, o da Cenabı-Hakkın **CEMAL** sıfatının tecellisidir.

Beden ikliminde, bu iki padişahın birer veziri ile birer Şeyh-ül-İslamları vardır ve onlar ile vücut ikliminde tedbir ve tasarruf ederler.

RUH-U-HAYVANİYYE’nin veziri **AKL-I MAAŞ**, (geçim aklı) ve bağlı bulunduğu yer şeytandır, onlarla istişare eder.

RUH-U-SULTANİYYE’nin de veziri **AKL-I-ME’AD** (âhiret aklı) ve şeyh-ül-islâmı melektir, onlarla istişare eder.

RUH-U-HAYVANİYYE’nin zevki yiyip içmek, giyinip kuşanmak, yani zâhirde insana zevk ve lezzet verecek ne kadar şey varsa, onların hepsinden sefa ve kuvvet bularak, Ruh-u-sultana galip gelir.

RUH-U-SULTANİYYE’nin de zevki zikir ve fikir, ibadet ve tâ’at ve Allahu teâlâ’nın emirlerine uymak, nehiylerinden sakınmaktır. Yani, bâtında insana ve ruha zevk ve lezzet veren ruhanî sefa ve Allahu teâlâ’nın emirlerine boyun eğerek Ruh-u-hayvana galip gelir. Sözün kısası, ruh-u-hayvana galip olması, Allahu teâlâ'nın emirlerini yerine getirmekle olur.

Bu iki ruh, tarif ve tavsif edilen şekilde, vücut ülkesinde hükümet kurar ve hükmederler. Birinin sıfatı, diğerine aykırı, tamamen başka ve büsbütün zıt olduğundan, daima muharebe ve mücadele ederler. Ruh-u-hayvaniyye'nin aslı, sıfat-ı-emmâre'dir ki, ona **NEFİS** adı verilir. Bu sıfat, Cenabı-Hakkın celâl sıfatına mazhar olduğundan, daima Hakkın rızasına uymayan şeylerden lezzet ve kuvvet bulur. Ruh-u-sultaniyye’nin aslı **SIFAT-I-SÂFİYYE’**dir ki, ona **SIFAT-I-İNSAN** adı verilir. Bu sıfat, Cenabı-Hakkın Cemal sıfatına mazhar olduğundan, daima Cenabı-Hakkın rızasında olup, bir adım ayrılmak istemez. Bu sebeple, birbirlerine zıt olur ve vücut ülkesinde muharebe ederler.

İnsan vücudunda; ruh-u-sultan, ruh-u-hayvana galip olmaz da ruh-u-hayvanî kendi haline bırakırsa, emmâre sıfatında kalıp giderek, ruh-u-sultandan üstün olduğundan o kimse hayvan gibi olur. Belki, daha da alçak bir derecede, dünya ve âhirette zarar ve ziyan içinde kalır.

Fakat; ruh-u-sultan, ruh-u-hayvanı kendi haline bırakmaz, onunla her ân mücadele ve mücahede ederse, o zaman ruh-u- hayvanı, ister istemez kendisine bağlar ve her emrine boyun eğdirir ve Allahu teâlâ'nın emirlerini ona yaptırır. Bu gibi kimselerin, kurtulabilecekleri umulursa da yine de düşmelerinden korkulur. Zira, nefsin hilesi çoktur.

Bu sebeple, ilk olarak ele alacağımız **NEFS-İ-EMMÂRE** sahipleridir ki, onlar dünya ehli olup, mâ'siyyet (günah) karanlıklarında, kalpleri kararmıştır. Onlara nasihat kâr etmediğinden, imansız giderler.

İkinci olarak ele alacağımız kimselerin, nefisleri sıfat-ı-emmâre'de, kendileri ukbâ ehlidir ki, bunların da çoğu imansız giderler. Emmârede bulunup, nehyolunan bazı şeylerden sakınmadıkları için azaba ve ikaba (cezaya) müstehak olurlar.

Tarikat ehlinden, nefs-i-emmârede bulunanlar, zikirden ve fikirden aslâ lezzet bulmazlar, her ân ve her nefes iç darlığından kurtulamazlar. Fiillerinin çoğu, nehyedilen (yasaklanan) şeyler olur. Kürsü dibinde ağlarlar, köçek önünde oynarlar. Kendilerinden zuhur eden mâ'siyyet, kendilerine hoş görünür ve İyi gelir. Bu yüzden bir türlü tövbekâr olamazlar ve istiğfarda bulunamazlar. Bir kimse kendilerine:

— Sende, çirkin ve kötü huylar var, tövbe ve İstiğfar et, dese ona düşman olurlar:

— Bende, öyle fiiller yoktur, diyerek diş bilerler. Zikirlerinde ve fikirlerinde asla sebat olmaz. Bazan devamlı olarak çalışır, bâzan da kendilerini büsbütün arzu ve heveslerine kaptırıp giderler. Bazan da. Ehlullah'ın himmetiyle kendilerine pişmanlık gelir, kötü fiillerine tövbe ve istiğfar ederler, kendilerini her şeyden alçak görerek (El-aman) demeğe başlarlar.

Eğer, nefs-i-emmârede olan sâlik, Mürşid-i-Kâmil elinde olursa, onun kudsî kuvveti berekâtiyle kısa zamanda nefs-i-levvâme'ye tebdil olabilirler. Mürşidi de noksan olursa, o hal ile kalmalarından ve büyük tehlikelere düşmelerinden korkulur.

Sözün kısası, nefs-i-emmâre'de olan salike, hiçbir şekilde vuslât nasip olmaz. Hattâ, imansız gitmesinden bile korkulur.

Nefs-i-emmâre'de olanlar gibi. Nefs-i-levvâmede bulunanlardan da çok zaman ma'siyyet zuhur eder. Fakat, hemen aklı başına gelir, tövbe ve istiğfar ederek nefsine levm (kınar) eder. Sonra; dayanamaz, yine mâ'siyyette devam eder. Böyle olan sâlikin mürşidi, kâmil olur ve tariki de ruhanî bulunursa, o mürşidin kudsî kuvvetiyle, o sâlike nefs-i-levvâmede vuslât ihsan olunur. Bu ihsan, ruhanî tarike mahsustur.

O halde, yukarıda anlatıldığı gibi, nefs-i-emmâre adı verilen ruh-u-hayvan, Cenabı-Hakkın celâl sıfatının tecellisidir ki, kendisinden zuhur eden haller cemal sıfatına aykırıdır. Ruh-u-sultan da Cenabı-Hakkın cemal sıfatının tecellisi olduğundan, ruh-u-hayvandan razı değildir. Sebebi, ruh-u-hayvanın kendi sıfatı, sıfat-ı-hayvandır. Onun için, nefs-i-emmâre adı verilmiştir. Ruh-u-sultanın aslı, kendi sıfatı olan sıfat-ı-insandır. Onun için, nefs-i-sâfiyye adı verilmiştir. Bundan dolayı, bir kimse ruh-u-hayvana tâbi olarak geçim aklının düşüncesiyle hareket ederse, o kimse sıfat-ı-hayvan ile sıfatlanır ve hayvandan daha alçak olur. Zira, kendisine ruh-u-sultan ve sıfat-ı-insaniyyet ihsan olunmamıştır. Eğer, ruh-u-sultana tâbi olur ve âhiret aklının düşüncesiyle hareket ederse, o kimse sıfat-ı-insaniyye ile sıfatlanır, meleklerden yüce ve şerefli olur. Kendisinde, ruh-u-

hayvan varken, ona tâbi olmayarak, ruh-u-sultana uymasından bu şerefe nail olur.

Demek oluyor ki, her insanda ruh-u-hayvan ile ruh-u-sultan iki padişah gibi, vücut ülkesinde hükümet kurmuşlardır. Birbirleriyle, her hüküm bakımından aykırı olarak otururlar. Eğer, ruh-u-sultan ruh-u-hayvanın her emrine karşı koyarak onunla mücahede ve muharebe ederse, ruh-u-hayvan gitgide kendi hilkati olan sıfat-ı-emmâre'likten geçerek, sıfat-ı-levvâme ile sıfatlanır. Çünkü, ruh-u-hayvan ile ruh-u-sultanın, hilkat bakımından aralarında yedi derece vardır. Ruhu sultan bütün kemal sıfatları ile muttasıftır. Ruh-u-hayvan da bütün çirkin sıfatlar ve kötü ahlâklarla muttasıftır. Bütün bu ahlâklardan kurtulur, ruh-u-sultanın haliyle hallenir ve sıfatıyla sıfatlanırsa, ruh-u-hayvan ile ruh-u-sultanın tıpkı tıpkısına aynı olmasına yedi derece vardır. Her derecede, birer miktar ruh-u-hayvan, kendi ahlâkından ve sıfatından vaz geçerek ruh-u-sultan'ın ahlâkı ile ahlâklanır ve sıfatiyle sıfatlanır. O sıfatların, her birinin birer ismi vardır:

EMMÂRE – LEVVÂME - MÜLHİME - MUTMA'İNNE - RÂDİYYE – MERDİYYE - SÂFİYYE.

Bunlardan birincisi, yukarıdan beri anlattığımız, ruh-u-hayvanın kendi sıfatı olan **EMMÂRE'**dir.

Birisi de ruh-u-sultan'ın asıl kendi sıfatı olan **SÂFİYYE**'dir ki, bu sıfatı **KAL** (söz) ile şerh etmek ve anlatmak mümkün değildir. Belki, Cenabı-Kibriya hangi kuluna ihsan buyurursa, o Zât-ı-âli-kadr onu bilir deyip geçelim.

Şimdi, bu ikisi arasındaki beş dereceyi anlatmaya çalışalım:

2- Nefs İ Levvame:

Azizim Malûm ola ki, Ccnabı-Hakkın İlâhi ihsanı yâver olursa, mürşld i-kâmille himmeti ve kudsi kuvveti berekâtı ile, **RUHU-HAYVANİYYE.** Emmâre sıfatından çıkarak, **LEVVAME** sıfatına girer, ki bir derece **RUH-U- SULTAN**'ın hükmü altında bulunur ve emirlerine boyun eğer. Yani, bir miktar ruh-u-sultanın sıfatı ile sıfatlanır, kendisinden zuhur eden mâ'siyetlere pişman olmağa başlar.

Fakat, eline fırsat geçince dayanamaz, yine mâ'siyyet işler. Makam-ı-levvâme'de, sırf mürşid-i-kâmilin kuvvetiyle tekmil-i-sülûk eden sâliklerin müşahedeleri **TECELLİ-İ-NÛR** ve **MÜŞAHEDE-İ-NÛR**'dur. Bazısında da **TECELLİ-İ-NUR** ve **MÜŞAHEDE-İ-SIFAT**'tır. Bu İlâhî ihsanlar ve tecelliler kendisine ilerlemesi halinde zuhur etmez, önce şeyhini ve daha sonra belki Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi müşahede eder. Böylelikle, onun gerilemesi **SIFAT-I-LEVVÂME** ve ilerlemesi **SIFAT I-MÜLHİME'**dir. Bundan dolayı, sâlik ilerlemesi halinde, teveccühüne oturduğu zaman, şeyhini ve Fahr-i- kâinat efendimizi müşahede ederek, haline göre zuhur ve lezzet kazanır.

Mürakabesinde de **TECELLİ-İ-NÛR** veya **MÜŞAHEDE-İ-NÛR** yahut **MÜŞAHEDE-İ-SIFAT** zuhur eder. Gerilemesi halinde, teveccühe oturursa yine

şeyhini müşahede eder. Belki, mümkün olabildiği kadar Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi de müşahede edebilir. Fakat, ilerlemesi halindeki lezzeti bulamaz ve o zamanki gibi müşahede edemez. Murakabesinde ise, hiçbir şekilde tecelli bulamaz. Tekrar ilerleme halini bulmadıkça, sâlik Sıfat-ı-levvâmede bulunduğundan ona tecelli olmaz. Zira, Sıfat-ı-levvâme, emmâre'ye yakın bir haldir ki bâzan pişman olup tövbe ve istiğfar eder, bâzan da mâ'siyyette bulunur. Sıfat-ı-levvâme'de bulundukça hiçbir şekilde tecelli olmaz. Ancak, bâzan Cenabı-Hakkın ihsanı ve mürşidinin himmetine muvaffak olarak ilerler ve Sıfat-ı-levvâme'den, sıfat-ı-mülhime'ye geçer. O zaman, sâlikin içi açılır ve İlâhî muhabbet zuhur eder, ki bu takdirde mürakabesinde teceli-i-nûr, müşahede-i-nûr veya müşahede-i-sıfat zuhur eder. Bununla beraber, mülhime henüz kendisine hal olmadığından, yine geriler ve sıfat-ı-levvâme'ye döner.

Tecell-i-nûrda olan zatların ifnâ olmalarına **FENA-İ-MÜRAKABE** adı verilir. Bunlar, Fenâ-i-mürakabe'yi, murakabelerinde buldukları için, gerek sıfat-ı-levvâme'de ve gerekse sıfat-ı-mülhime'de bulunan sâlikler, murakabelerinden başka zamanlarda, kendilerini ve bütün mevcudatı ifnâ edemezler. Bu sebeple, ifnâlarına **FENÂ-İ-MÜRAKABE** adı verilmiştir.

Sözün kısası sıfat-ı-levvâmede ve mülhime'de bulunan sâlikin ifnâsına **FENÂ-İ-MÜRAKABE** ve bunda zuhur eden tecelliye **TECELLİ-İ-NÛR, MÜŞAHEDE-İ-NÜR** veya **TECELLİ-İ- NÛR, MÜŞAHEDE İ-SIFAT** adı verilir. Bu tecellinin bekasına **BEKA-Bİ-NURİLLAH** denir. Bu tecellinin istiğrakına da **MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-NÛRİLLAH** adı verilir, ki hepsi erbabına malûmdur.

Bir sâlik, levvâme'de veya mülhime'de iken, o kimsenin iç kuruntuları ve tereddütleri giderilip kalb itmi'nanı hâsıl olmadan, yani Nefs-i-mutma'inne'ye ayak basmadan, nasıl olur da Cenabı-Hakkın bu kadar tecellisine mazhar olur? diye sorulacak olursa, evet bir sâlikin nefsi, mutma'inneye ayak basarak, iç kuruntularından büsbütün kurtulmadıkça, tecelli şöyle dursun, kokusunu bile alamaz, ruhanî lezzetlerden de haberi bile olamaz. Ancak, bunlar nefsani tariklere göre böyledir. Bilindiği gibi, onlar önce nefsi terbiye ettiklerinden, Nefs-i-mutma'inne ile sıfatlanarak sâlike kalp itminanı gelmedikçe, onlara müşahede sırları, ruhanî sefalar ve zikirden lezzet duymak hassaları zuhur etmez.

Fakat, ruhanî tariklerde, sâlik ister levvâme'de ister mülhime'de bulunsun, yukarıda anlatıldığı gibi tecelli ihsan olunur. Bunlar, yani sıfat-ı-levvâme'de bulunanlar ilerledikleri ve sıfat-ı-mülhime de bulunanlar da geriledikleri zamanlarda mürakabeye oturduklarında, Cenab-ı-Hakkın İlâhî nuru ile tecelli kılar. O tecellide, Cenab-ı-Hakkın İlâhî ihsanı da yetişir ve sâlikin nefsi sıfat-ı-mutma'inne ile sıfatlanınca, ondan levvâme ve mülhime halleri kalkar, kalp itminanı zuhur eder. İşte o zaman sâlik, kendisini ve bütün mevcudatı mahvolmuş görür ve Cenabı-Hakkın İlâhî nuru müşahede olunur. O nurdan da **SIFAT-I-İLÂHİYYE** müşahede olunur.

Bazılarına, bu tecellide hitap da zuhur eder. Sonra o hal gider ve bir nevi ayılma, kendine gelme hali gelir ki, o zaman nefis önceden hangi sıfatta ise yine o sıfata döner Yanı, mutma'inne hali kendisinin makamı olmadığından, ayılarak

kendisine geldiği zaman, mutma'inne halleri kalkar, yine kendi sıfatının haliyle hallenir.

3- Nefs-İ-Mülhime:

Azizim: Malûm ola ki, **SIFAT-I-MÜLHİME**'de bulunan salibin hali, **LEVVÂME** de olan sâlik gibi değildir. Yani, nefsine levm ederek tövbe ve istiğfar ettiği günahını, fırsat geçince kendisini tutamayarak bir daha işlemesi vuku bulmaz. Zira, **NEFİS** bir derece daha **RUH-U-SULTAN**'ın hali ile hallenmiştir. Ruh-u-sultan, Cenabı-Hakkın ihsanı ve mürşidinin teveccühü ile, ruh-u-hayvana galip gelmiş, onun her türlü tedbirlerini reddederek, kendi haliyle bir derece daha hallendirmiştir. Artık, sâlik tövbesinde sabit olarak durur. Fakat, iç kuruntularından ve tereddütlerinden kurtulamaz ve kalbi mutma'in olamaz. Teslimiyette sebatı bulunmadığından, çok zaman tutukluk ve sıkışıklık içinde olur.

Sıfat-ı-mülhime'de bulunan sâlikin 'gerilemesi hali, sıfat-ı levvâme'de bulunan sâlikin gerilemesi hali gibidir. Tecellide de levvâme'de beyan olunduğu gibi, **TECELLİ-İ-NÛR MÜŞAHEDE-İ-SIFAT**'tır. İlerlemesi hali, mutma'inne'dir ki, bu hal zuhur edince sâlikte kalp itminanı hâsıl olur, teslimiyyeti kuvvet bulur, tereddüt hali geçer ve o zaman mürakabesinde **TECELLİ-İ-SIFAT MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** ihsan olunur. Keyfiyetsiz mükâleme dahi zuhur eder. Ruhani sefa gelir ve iç darlığından da kurtulur.

Mürakabe'den sonra, ayılıp kendisine gelince, müşahede hali her ne kadar kendisinden kalkarsa da yine iç açıklığı ile teslimiyyette sebat üzere bulunur. Fakat, mutma'inne hali, kendi makamı olmadığından ve ruh-u-sultanın üstün gelmesi sonucu zuhur ettiğinden, bir taraftan ruh-u-hayvan gelince Sıfat-ı-mutma'inne'den mülhime'ye döner. Mutma'inne, kendisine sıfat oluncaya kadar, sâlikin gerilemesi mülhime ve ilerlemesi mutma'inne olur.

4- Nefs-İ-Mutma'inne :

Azizim: Malûm ola ki, **SIFAT I MUTMA'İNNE**'de bulunan zevatın halleri şöyle olur. Bunlar, artık tereddütlerden ve iç kuruntularından kurtulmuşlar ve **TESLİM-İ-KÜLLİ** ile teslim olmuşlardır. Yani, kendilerine kalp itminanı mülk olmuş, zâhiren ve bâtınen işittiği şeyleri tereddüt etmeden kabul etmeğe başlamışlardır ki, bunlar üzerine öylesine bir sebat ile sâbit olur ve iyman ederler. Bütün dünya bir araya gelse de:

— O keyfiyet öyle değildir, deseler onların sözlerine bakmazlar. Kendilerine aslâ kuşku gelmez ve o itikat üzere olurlar.

Çünkü, ruh-u-sultanın mücahedesi ve mürşidinin teveccühü ile ruh-u-hayvan, ruh-u-sultanın sıfatiyle bir derece daha sıfatlanır ve o sıfatı kendisine hal edinir, önceki huylarından vaz geçer ve bu makamın ahlâkı ile ahlâklanırlar. Bu zevatın gerilemesi, yine mutma'inne olur. Bu halde iken, müşahedeleri sıfat-ı-mülhime'nin ilerlemesi hali gibidir. Yani, ne zaman mürakabe'ye otursalar,

kendilerine tecelli ihsan olunur. Bu makamın tecellisine, **TECELLİ-İ-SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT** adı verilir. Bu tecellinin ifnâsına **FENÂ-Fİ-SIFATİLLAH** denir. Bekasına da **BEKA-İ-SIFATİLLAH** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂTÎLLAH** denir. İstiğrakına da **MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-SIFATİLLAH** ve **MÜŞAHEDE-İ-Fİ-ZATİLLAH** denir ki, ehline malûmdur.

Sıfat-ı-mutma'inne ile sıfatlanan zevat, ne vakit mürakabe'ye otursalar, yukarıda gösterildiği gibi tecelli ihsan olunur ve keyfiyyetsiz mükâleme olur. Bu zevata **VELİ** adı verilir, onun için, bütün Ehlullah, sıfat-ı-mutma'inne'ye ayak basınca, hakikatte erginlik çağına ermiş olurlar. Evvelce zikrolunduğu gibi, mübtedi sâlik tekmil-i-süluk edinceye kadar tarikatte mâ'sumdur ve kusurları affolunur, sorumlu olmazlar. Bu hal, Fâtiha'sı çekilinceye kadar devam eder. Ancak şeriatten zuhur eden kusurlarından sorumlu olurlar. Tarikatte zuhur eden kusurlarından mesul olmazlar. Çünkü, o sâlik şeriatte erginlik çağına ermiştir ama tarikatte mâsumdur. Tekmil-i-sülûk edin Fatiha'sı çekilinceye kadar tarikatten kusurları affolunur sorumlu olmaz.

Bundan sonra, sâlik Ehlullah kıdemine ayak basar ki, artık tarikatte de erginlik çağına ermiştir. Fakat, hakikatte mâ'sumdur. Sıfat-ı-mutma'inneye ayak basıncaya kadar, şeriatten ve tarikatten sorumlu olurlar ki, o isyanlarını **KİRÂMEN-KÂTİBİYN** yazarlar ve bunlardan ceza gününde sual olunur. Fakat, hakikatten zuhur eden kusurları yazılmaz, mahvolur. Zira, her ne kadar tekmil-i-sülûk etmiş ve tecelli-i-nûra mazhar olmuşsa da yine sıfat-ı-levvâme veya mülhime'de bulunduklarından, kendilerine sıfat-ı-mutma'inne hal olup kalp itmi'nanı hasıl olunmadıkça ve kalpleri sâfiyyet kazanmadıkça, sâlik hakikatte çocuk mertebesinde olur.

Onun için, sâlikin nihayeti, Ehlullah'ın bidayetidir demişlerdir. Bu suretle, bir sâlik tekmil-i-sülûkünden sonra, lâyıkı ile **İFNÂ-İ-MÜRAKABE** edemez ve tecelli-i-nûr ihsan olunmazsa, o sâlik tekmil-i-sülûk etmiş olur amma, kendisine Ehlullah adı verilemez. Eğer, daha sonra tecelli-i-nûr fenâsı, bekası ve istiğrakı ile sâlikte zuhur ederse, ancak o zaman kendisine Ehlullah denir. Yani, Ehlullah zümresine ayak basmış olur. Bu tecelliler ihsan olunmazsa, ona sadece tekmil-i-sülûk etmiş denir. Ehlullah'tan olmaz.

Aynı şekilde, Ehlullah'tan olanlar da nefs-i-mutma'inneye ayak basarak, o sıfat kendisine mülk olmadıkça, ona **VELİ** denilmez. Çünkü, velayet Kademi Sıfat-ı-mutma'innedir ki bu **RİZA-ULLAH** derecesidir. Onun için, bütün Ehlullah, sıfat-ı-mutma'inneye ayak basınca, hakikatte erginlik çağına ermiş olurlar. Kendilerinden noksanlık halleri kaldırılmış ve kâmillik başlangıcı zuhur etmeğe başlamıştır. Artık, o zatın düşmesinden korkulmaz. Zira, günden güne kemali fazlalaşmaktadır. Ruh-u-hayvan da ruh-u-sultana üç derece yakın gelmiş, ruh-u-sultanın sıfatları ile sıfatlanmış ve teslim olmuştur. Başka bir deyimle, ruh-u-sultan galip gelmiş, ruh-u-hayvanı kendisine bağlamış, bütün emirlerini yaptırmağa başlamış bulunduğundan, o kimsenin düşmesinden korkulmaz, günden güne yüksek derecelere ulaşmış bulunur.

Sözün kısası, bir sâlik sıfat-ı-mutma'inne ile sıfatlanmadıkça, hali her ne kadar ileride de olsa, o sâlik hakikatte çocuk mertebesindedir. Birçok defalar

belirtilmeğe çalışıldığı gibi, onda kalp itmi'nanı yoktur. Henüz, tereddütlerden, iç kuruntularından ve bunlara benzer kötü huylardan kurtulamamıştır. Onun için, çocuk hükmündedir, hakikatten kusuru sual olunmaz. Bu hal, tâ sıfat-ı-mutma'inne ile sıfatlanıncaya kadar böylece devam eder. Anlatıldığı şekilde, kendisine o haller de ihsan olunduğu zaman, artık hakikatte de erginlik çağına ermiş bulunur. Bundan sonra, kendilerinden şeriat, tarikat ve hakikat yönlerinden zerre kadar kusur zuhur etse, derhal amel defterlerine yazılır ve:

لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْئَلُونَ

O, yaptıklarından ötürü mes'ul olmaz. Siz ise mes'ul olursunuz. (Enbiyâ 23)

Âyeti kerimesi hükmüne göre, onlardan bir bir sual olunur.

Fakat, bu zatların sualleri şöyle olur:

Rûz-i-cezada, Cenabı-Kibriyâ o kullarını mahşer halkının gözlerinden saklar. Gizli bir yere çeker ve orada onların işledikleri kusurları birer birer sayarak sual buyurur. Sonra, Hitâb-ı-izzet buyurur ki:

— Ey kulum! Ben, Azim-üş-şân sana dünyada iken o kadar İlâhî ihsanlarım oldu ki saymakla bitmez, tükenmez. Bu kadar İlâhî ihsanlarım olmuşken, bu kusurları neden işledin? Bilmiyor idiysen, bilenlerden sormalı değil miydin?

Onların hepsi birden secde ederek derler ki:

Evet yâ Rab! Bunları biz işledik ve bilen birisinden sorarak gerçekleri de öğrenmedik. İsyan bizimdir yâ Rab! Sen bilirsin, şânına düşeni yap...

Cenabı-Hakkın, İlâhî lûtfundan hitâb-ı-izzet zuhur eder ve kereminden buyurur ki:

— Ey kullarım! Sizleri affettim. Varın, makamlarınızda zevk ve sefa edin. Bundan sonra sizin için korku ve üzüntü yoktur. Varın, arşı â'lâmda makamlarınıza oturun...

Ve daha nice nice iltifatlar da zuhur edip:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

İyi bilin ki, Allahu Teâlâ'nın velileri (dostları ve yakınları) için hiçbir korku yoktur. Onlar, mahzun da olacak değillerdir.

Yunus: 62 âyeti kerimesinin tebşiratiyle tebşir olunurlar. Fakat, bu İlâhî iltifat zuhur edinceye kadar, o derece mahcup olurlar ki, anlatılması mümkün değildir.

Ehl-i-mâ'sum değildir sözü bundan dolayı söylenmiştir ki, sıfat-ı-mutma'inne ile sıfatlanan zevatın, suyu bile üfleyerek içmeleri gerekir. Yani, her işte ve her şeyde ziyadesiyle sakınmalı, çekinmeli ve Allahu teâlâ'dan korkmalıdırlar.

وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ

Allahu teâlâ, hiylekârlara karşı ceza verenlerin en hayırlısıdır. (Allah, mekredenlerin hayırlısıdır.)

Âl-i-İmran: 54 âyeti kerimesi hükmünce, Cenabı-Hakkın mekr-i-ilâhiyyesini, akıllar ve fikirler idrak edemezler. Her makamda, kuluna bir İlâhî imtihanı vardır. Hikmetinden sual olunmaz. Kul, kullukta olmak gerektir. Emr-i-ilâhî ne ise yerine getirmektir.

Sözün kısası, sıfat-ı-mutma'inne'de bulunan zevat, hakikatte erginlik çağma ererler ve kendilerine velâyet ihsan olunur. Bunların, hallerinin gerilemesi, şimdiye kadar anlatıldı. Şimdi de ilerlemeleri hallerine gelelim:

Mutma'inne'de olan zevatın ilerlemeleri, sıfat-ı-râdiyyede olur. Bazan mürşidinin himmeti, kendisinin çalışması ve gayreti ve dikkati ile Cenabı-Hakkın İlâhî ihsanlarına mazhar olurlar. Ruh-u-hayvan, ruh-u-sultana bir derece daha yakınlaşır ve teslimiyyeti kuvvet bulur. Bu halde iken, sâlike Cenabı-Haktan teveccüh eden üzüntü ve sevinçler, mücahedeler, sefa ve buna benzer şeylerden her ne ki zuhur ederse, hepsine razı olurlar. O kadar ki, rızaları dahi zarurî değildir. Kendilerine zehir yedirilse, şeker veya helva gibi yerler ve ondan tiksinmezler. Bu yüzden başlarına gelecekleri de düşünmezler. Geçmiş için de tasalanmazlar. Cenabı-Hakka, teslim-i-külli ile teslim olurlar ve riza-i-ilâhiyyeyi gözetirler. Onlara:

— Allah rızası için canını ver, denilse; hemen boyunlarını uzatır ve dururlar. Dünyadan, âhiretten, bütün hırs, emel ve isteklerden bir zerre maksutları kalmaz:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLÂHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZÂKE MATLÛBİ

(Allahım! Maksudum sensin ve matlûbum senin rızandır)

Sözünde sadık olurlar. Kendilerine ihsan olunan tecelliler, yine **TECELLÎ-İ-SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT**'tır. Fakat, gerileme halindeki tecellide çok fark vardır. Her ne kadar ikisi de **TECELLİ-İ-SIFAT** ise de yine farklıdır. Bu hal, ehline malûmdur.

Bu makamda, bazı zatların **HAKİKAT**'leri galip olursa onlara bâzan **TECELLİ-İ-ZÂT** zuhur eder. Bu makamda bulunan zevatın, daimî olan halleri

TECELLİ-İ-NÛR ve **MÜŞAHEDE-İ-SIFAT**'tır. Gezip yürüdükleri yerlerde, oturup sohbet ettikleri hallerde dilerlerse **TECELLİ-İ-NUR** ve **MÜŞAHEDE-İ- SIFAT** zuhur eder. Ne zaman, dileyip **MÜRAKABE**'ye otursalar, anlatıldığı gibi **TECELLİ-İ-ZÂT** ve **MÜŞAHEDE-İ-SIFAT** zuhur eder. Ne zaman, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize ve diğer enbiyâ-i-mürselin, evliyâ, kutuplardan hangisine teveccüh etseler, derhal onunla ruhanî görüşür ve konuşurlar. Hangi ülkeyi dileseler, teveccühlerinde o ülkeyi bütünü ile görürler. Oralarda bulunanlarla, ruhaniyyette görüşür ve sohbet ederler, hallerine vâkıf olurlar. **KEŞFİ-MELEKÛT** ve **KEŞF İ CEBERUT** ve buna benzer keşifler de kendilerine ıhsan olunduğu gibi ruhâni miraç dahi ihsan buyurulur. Kalplerin ve hallerin keşfi, bunlara daha kolay gelir. Bu sıfat ile sıfatlanan zatlara, bir kimsenin kalbine vâkıf olmak, halini bilmek çok kolay gelir.

Bu saydıklarımız, Sıfat-ı-mutma'inne'nin ilerleme halleridir ki, o sıfat da **SIFAT-I-RÂDİYYE**'dir. Fakat, sıfat-ı-mutma'inne kendilerine hal olup, ondan da ilerleme ihsan olununca, anlatılanların çoğu zuhur eder. Bazan da hal olmadığından gerileme zuhur eder ki, sıfat-ı-mutma'inne ile sıfatlanırlar.

Sözün kısası, sıfat-ı-mutma'inne ile sıfatlanan zatlar, gerileme halinde mutma'inne ile hallenirler. İlerleme halinde **RADİYYE** ile hallenirler.

5- Nefs-İ-Râdiyye:

Azizim: Malûm olsun ki; bu zatlar, yine bu hal ile bâzan ilerler, bâzan da gerilerler ve böylece zikrine ve fikrine devam ve sebat ederlerse, Ruh-u-Hayvan ruh-u-sultanın haliyle bir derece daha hallenir. Alâmeti, ruh-u-hayvana kötü ve güç gelen şeyler, onlara güzel ve kolay gelmeğe başlar. Cenabı Haktan kendilerine teveccüh eden her şeye, rızayı külli ile razı olurlar ve onlar için keder ile sürür müsavi olur. Bu bakımdan, **SIFAT-I-RÂDİYYE**'ye **RÂDİYYE** adı verilmiştir. Nefisleri, sıfat-ı-râdiyye ile sıfatlanan zatların gerileme halleri, anlatıldığı gibi olur. İlerleme halleri ise **SIFAT-I-MERDİYYE** olur. Alâmeti şudur ki, kendisinin devam ve sebatı, mürşidinin hüsnü teveccühü ve Cenabı-Hakkın lütuf ve keremiyle kendisine isabet eden şeylerin hepsine razı olurlar, bir ilâhı imtihan zuhur edince:

— Bu, bize Allahu teâlâ'nın ihsanıdır, diyerek gönülden kabul ederler ki, o zaman Cenabı-Hak tarafından keyfiyyetsiz bir imtihan mühürü ile mühürlenerek o **TECELLİ-İ-ZÂT MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** ihsan olunur. O müşahede'de:

— Kulum! Ben, senden razıyım. Sen de benden razı mısın? hitabı izzeti zuhur eder ve gelmiş geçmiş bütün günahlarının af buyurulduğu, bizzat tebşir buyurulur.

Bu ilerleme halinde, ne kadar durabilirse, her gün mürakabesinde tecelli-i-zât müşahedesi ihsan olunarak, gelmiş geçmiş günahlarının affı tebşiri ile şereflenirler.

Fakat, vasfedilen bu hal, kendisinde meleke olmadığından yine gerilemeğe yüz tutar ve râdiyye hali bâzan râdiyye'de, bâzan da merdiyye'de olurlar.

Gerek ilerleme ve gerekse gerilemede, kendilerine bir hal de ihsan buyurulur. Râdiyye’de bulunanlar, ellerinde olmaksızın gelecekte olacak hiçbir şey için emel beslemezler. Geçmişte olanlar için de tasalanmazlar. Dünya ve âhiret bakımından, zikrolunduğu gibi kendilerinde hiçbir maksut kalmaz ve:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLÂHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZÂKE MATLÛBİ

(Allahım! Maksudum sensin ve matlûbum senin rızandır)

Sözünde hakkıyla sadık olduklarından başka, kendilerini Allahu teâlâ’nın amanında bir müflis sayarlar ve **DÂRÜL-AMAN’** da riza kapısı için **EL AMAN** diye çağrışırlar.

Râdiyyede bulunan zatlara, Cenabı-Hak mahviyyet hil’ati ihsan eder ki, o hil’at giydirilen zevat, ne kadar ilahi iltifat zuhur ederse, hepsini Allahu teâlâ'nın ihsanı olarak kabul ederler ve kendilerini bir taş veya ağaç farz ederek:

— Zikrimizde ve fikrimizde ve bütün ibadet ve tâ’atlerimizde ve zuhur eden İhsanı İlahilerde aslâ elimiz ve emeğimiz yoktur. Bunların hepsi, karşılıksız ve kasıtsız ihsan-i-ilâhiyye’dir. Ben, âciz ve nâçiz ağaç gibi bir şeyim ki, hiçbir işe yaramam. Bütün bu ibadetleri yaptıran, bunca ihsanları veren Cenabı-Haktır. Onlar, benim halim değildir. Hepsi İlâhî birer ihsandır, derler, öylesine bir müflislikle müflis olurlar ki, bir zengin bezirgân malını yok yere harcayıp nasıl meteliğe muhtaç olur, muhitinde şeref ve itibarı ve güvenecek bir şeyi kalmazsa eli ve eteği her taraftan kesildikten sonra nasıl bir hal alırsa, bu zatlara da Allahu teâlâ tarafından böyle bir hilat giydirilir. Bâtını ne kadar mâ'mur olsa ve İlâhî iltifatlara mazhar bulunsa da her ân ve her nefes-anlattığımız gibi bütün bu İlâhî ihsanlar kendilerine görünmez, baştan başa bütün ibadetleri mahvolmuş ve kendileri mâ’siyyet deryasına batmış gibi Dâr-ül-amanda rıza kapısını açabilmek için el’aman çağırışırlar. Dünya ile olan ilgi ve ilişkilerini ve işlerini Cenabı-Hakka bırakarak öyle bir zenginlikle zenginleşirler ki, anlatılması mümkün değildir. Meselâ, ceplerinde bir kuruş veya bir tane bulunmasa, asla hatırlarına bir şey gelmedikten başka, gönülleri binlerce kese paraya malik imiş gibi dururlar. Buna **GINAY-I-EHLULLAH** tâbir olunur, ki sıfat-ı-râdiyye’de olan zatlara bir alışkanlık olur.

Bu makamda, pek çok İlâhî iltifat vardır. Hattâ, bazılarına **RIZA** kapısı açılır ve **TECELLİ-İ-ZÂT** dahi zuhur eder.

Eğer, kabiliyetleri olur ve sığınmaları da galip gelirse, sıfat-ı-mutma'innede de riza kapısı açılır ve bâzan tecelli-i-zât dahi zuhur eder. Lâkin, hali olmadığından gerek mutma’innede ve gerekse râdiyye’de bu hal devamlı olmaz, bâzan ilerleme halinde rıza kapısından içeri girerek tecelli-i-zât ve müşahede-i-zât ihsan olunur ve keyfiyyetsiz olarak:

— Kulum! Ben, senden razıyım. Sen de benden razı mısın? hitabı izzeti ile biraz İlâhî iltifat ihsan buyurulur.

6- Nefs İ Merdiyye:

Azizim: Malûm olsun ki, yukarıda zikrolunan Râdiyye halleri, bir zatta alışkanlık haline gelir. Allah korkusunda ve kendisini küçük tutmakta devam ve sebat üzere bulunursa, ihsan buyurulan İlâhî imtihanlar neticesinde **SADAKAT** mühürü ile mühürlenerek öyle bir derece verilir ki, ahlâkî bakımdan imtihan olunmuş ve en üstün ahlâka malik bulunduğu anlaşılmış olur ve her ahlâkı **SADAKAT** mühürü ile mühürlenerek kendisine bir **MÂ'SUMİYYET** hil'ati giydirilir. Yani, o zatın bütün fiilleri, kavilleri ve huyları, Allahu teâlâ'nın rızasına muvafık ve mutabık olur ve bütün emirleri kendisine hal edinir. Hakkın harekete geçirmesiyle harekete geçer ve hakkın teskini ile sâkin olur. Saydığımız bu hallerin bir zata ihsan buyurulması, o kimsenin sıfat-ı-merdiyye ile sıfatlandığının delilidir. Başka bir deyimle, ruh-u-hayvan, ruh-u-sultanın hali ile bir derece daha hallenmiş, ruh-u-sultanın bütün isteklerini kabul etmiş ve bütün emirlerine rızasıyla boyun eğmiştir. Ruh u- sultan ve ruh-u-hayvan birbirlerinden razı olmuşlar, aralarında korku ve düşmanlık kalmamış, birbirlerine alışmış ve sevişmişlerdir. Bunlar, birbirlerinden emin ve razı olduklarından bu makama da **SIFAT-I-MERDİYYE** adı verilmiştir.

Alâmeti, sıfat-ı-râdiyye ehlinin ilerlemelerinde gösterilen haller, o kimsede alışkanlık haline gelmiş ve her zaman böylece zuhur etmeğe başlamıştır.

O zaman, Cenabı-Hak o kimseye vekil tayin olunan **KİRÂMEN-KÂTİBİYN** meleklerinin ellerinden, o zatın amel defterini alır, gelmiş geçmiş, küçük büyük, zelleye varıncaya kadar bütün kusurlarını affeder ve mâ'sumiyyet hil'atini giydirerek, **KİRÂMEN-KÂTİBİYN** meleklerine hitabı izzet buyurur ki:

— Ey meleklerim: Bunca zamandır, sizleri bu kulumun hizmetlerine vekil tayin etmiştim. Şimdi, ben bu kulumdan razıyım. Sizler de razı mısınız?

Onlar da şahitlik ederler ve:

— Yâ Rab!.. Bizler, bu kuluna hizmet edeliden beri, zerre kadar rızana aykırı bir halde bulunmadı. Bizleri üzüp, eziyet etmedi. Bizler de kendisinden kat kat razıyız, derler.

Yine, hitabı izzet olup buyurur ki:

— Ey meleklerim! Ben de sizi o hizmetten azat ettim ve bu kulumdan ebedî rıza ile razı oldum. Sizler de şahit olun...

Sonra, o kimsenin diğer hizmetlerine vekil tayin olunan meleklerin hepsine de aynı şekilde hitap buyurup, o kimseden ebedi rıza ile razı olduğuna şahit tutarlar.

Artık, o zattan bütün insanlar, cinler, melekler, hayvanlar ve zahirde ve batında bütün mevcudat, zerreye varıncaya

kadar hepsi, ebedi riza ile razı olurlar. O kimsenin, zahirde de elinden ve dilinden ve bütün fiillerinden hiç bir kimse incinmez ve:

اَلْمُؤْمِنُونَ هَيِّنُونَ لَيِّنُونَ كَالْجَمَلِ الْاَنِفِ قُيِّدَ انْقَادَ وَاِنْ
اُنِيخَ عَلَى الصَّخْرَةِ اِسْتَنَاخَ

Mü'minler, uysal ve yumuşaktırlar. Uysal deve gibidirler. Bağlanınca dururlar. Sahraya çöktürülürlerse, hemen çökerler.

Hadis-i-şerifine tamamiyle uygun olurlar. Kimin yanına varsalar, ister istemez ona tâ'zim ve tekrim ederler.

Daha sonra, Cenabı-Hak keyfiyyetsiz olarak Zâtı ecelli â'lâsı ile tecelli kılarak buyurur:

— Kulum! Ben, senden razıyım. Sen de benden razı mısın? İlâhî iltifatı ile, mâ'sumiyyetini kendisine bizzat ve keyfiyyetsiz olarak tebşir buyururlar ve daha nice nice İlâhî ihsanlarla rıza kapısından içeri alıp mahalli mahsusta **TECELLİ-İ- ZÂT** müşahedesi de ihsan buyurularak, nice İlâhî sırlara mazhar olurlar.

Bu İlâhî ihsanlar açılarak sıfat-ı-merdiyye kendilerinde alışkanlık haline gelen zatlara, her gün teveccühlerinde **RİZA KAPISI** fetholunur ve mahalli mahsusunda **TECELLİ-İ-ZÂT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** ihsan buyurularak, sonsuz İlâhî sırlar bağışlandıktan başka, her gün mâ'sumiyyeti de tebşir olunur. Ne zaman dileseler ve teveccühe otursalar, anlatıldığı gibi, İlâhî ihsanlara mazhar olurlar, ki ayılmak ve kendine gelmek halleri de **TECELLİ-İ- SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** olur.

Hazreti Sıddıyk-ı-ekber radıyallahu anh hazretlerinin:

مَا رَأَيْتُ فِي شَيْءٍ اِلَّا وَرَأَيْتُ اللّٰهَ قَبْلَهُ

Hiçbir şey görmedim ki, daha evvel Allahu teâlâ onu bana göstermemiş olsun.

Buyurdukları gibi, daima gezip yürüdükleri yerlerde, Cenabı-Kibriyânın İlâhî sıfatını müşahede ve o İlâhî sıfattan da Zâtı ecelli âlâsını müşahede ederler. Ne zaman dilerlerse, keyfiyyetsiz olarak mükâleme (karşılıklı konuşma) ederler ki, ehline malûmdur. Nitekim:

لَا يَعْرِفُ ذَا الْفَضْلِ إِلَّا ذَوُو الْفَضْلِ

Fazilet sahiplerini, fazilet sahiplerinden başkası bilmez, demişlerdir.

Kendilerine, her gün bu kadar ilâhı ihsanlar lütuf buyurulurken:

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ

Yoksa, Allahu Teâlâ'nın mekrinden emin mi oldular? Allahu Teâlâ'nın mekir ve tehdidinden, ancak hüsrana uğrayan kullar emin olabilirler.

Âyeti kerimesinin uyarınca, Cenabı-Hakkın mekrinden emin olmazlar, her ân ve her nefes huzuru İlâhide Allahu teâlâ'nın amanındaki müflis gibi, mekr-i-ilâhiyyeden tirtir titreyerek **EL'AMAN** çağırışırlar ve bütün zâhir hallerini, şeriat-i-mutahharaya tatbik ederek, şeriatten zerre kadar ayrılmadıktan başka, kendilerinden herhangi bir mübah fiilin zerresi bile çıksa, büyük bir günah işlemiş gibi, ciğerleri yanar, yakalarını ve üst - başlarını yırtarak temenni ve niyazda bulunurlar.

Bu, öyle bir haldir ki, her ne kadar Cenabı-Hak tarafından her gün masumiyetle ve ebedî rıza ile ve keyfiyyetsiz mükâleme ile tebşir olunurlarsa da, aslâ kendilerine emniyet gelmez, ki mekr-i-ilâhiyyeden ziyadesiyle korkmak da hal kabilindendir. Bu halde bulunan zatlar için emniyet mümkün değildir. Her makamda, bir nevi korku vardır. Kişinin kemali de korkusuna göre olur. Sıfat-ı-emmâre'den başka, nefsin her mertebesinde bir türlü korku vardır: **TAKLİT KORKUSU, CEHENNEM KORKUSU, MÂ'SİYYET KORKUSU, RIZA KORKUSU, ALLAH KORKUSU, KEMAL KORKUSU** adları verilmiştir. Yalnız, nefsi emmâre'de korku yoktur. Bu sıfatta olan kişiler, Cenabı-Haktan emin olurlar ve Allah korkusu hatırlarına da gelmez. Onun için, çoğu imansız gitseler gerektir. Bunlardan:

TAKLİT KORKUSU, sıfat-ı-levvâme'nin korkusudur. Bu sıfatta olan kimseler, her ne kadar Cenabı-Haktan korkarlarsa da emniyetleri korkularından üstün olduğundan, tövbelerinde sâbit olamazlar ki, onlardan da bâzan imansız gidenler bulunur.

CEHENNEM KORKUSU'dur ki, sıfat-ı-mülhime'de bulunan zatların korkusudur. Bu sıfatta olanlarda, korku emniyete üstün geldiğinden onlar tövbelerinde sâbit olurlar. Fakat, bu türlü korkudan Allahu teâlâ razı değildir. Çünkü, bu korku cehennem azabı ile cennet arzusundan zuhur ettiğinden, bu gibi korkular Ehlullah'a yakışmaz. Onun için, Ehlullah son nefesleri için **EL'AMAN** çağrışırlar. Mülhime sıfatından da bâzan nefsinin hilesine kapılanlar ve imansız gidenler vardır. Nefislerimizin şerlerinden, Allahu teâlâ'ya sığınırız.

Cehennem korkusuna, altında cehennem korkusu ve cennet arzusu bulunduğundan **NEFSANİ** de derler.

MÂ'SİYYET KORKUSU'dur ki mutma'inne de bulunan zatların korkusudur. Bu korkudan da Allahu teâlâ razı değildir. Çünkü, bu da doğrudan doğruya Allah korkusu olmayıp, ma'siyyet korkusudur. Fakat, mülhime'de olduğu gibi, cehennem korkusu ve cennet arzu da değildir. Ancak, İlâhî emirleri lâyıkı ile yerine getiremeyerek, kendisine giydirilen velâyet elbisesini lekelemekten doğan bir korkudur ki, hem mâ'siyyetten sakınmak ve hem de:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

İyi bilin ki, Allahu teâlâ'nın velileri (dostları ve yakınları) için hiçbir korku yoktur. Onlar, mahzun da olacak değillerdir.

Yunus: 62 âyeti kerimesine uygun düşmek arzusunun bağlantısı vardır, ki bu korku doğrudan doğruya Allah korkusu değildir. Her ne kadar, muradı Allahu teâlâ'nın rızasını tahsil ise de bu bağlantılar altında bulunduğundan, nefsini korumak için korkmuş olur. İşte, Allahu teâlâ bundan razı değildir. Yalnız Riza-i-bâri gözetilmemiştir. Bu korku, kemal ehlinin korkusu değildir. Belki, kemalin noksanlığına işarettir.

RİZA KORKUSU'dur ki, sıfat-ı-râdiyye'de bulunan zatların:

— Allahu teâlâ'nın rızasını bulamazsam, halim neye varır? diye korkmalarıdır. Bu korku, mutma'innede ki korku gibi, hakikaten kusurlarından korkarak kemal arzusu için değildir. Belki, bütün arzu ve heveslerinden vaz geçerek, geleceği için emel beslemeyenlerin ve geçmiş için tasalanmayanların ve Cenabı-Haktan kendisine teveccüh eden her şeyi kendi rızasıyla razı olarak Allahu teâlâ'nın rızasını ararken kusurda bulunanların:

— Cenabı-Hak, benden razı olmazsa halim nice olur? diye korkanların korkusu olduğundan, buna da **RÎZA KORKUSU** denilmiştir. Bu da Allah korkusu değildir. Çünkü, bunun da altında (Rızada kusur edersem...) bağlantısı vardır. Bu korku, doğrudan doğruya Allah korkusu olmadığından kemal ehlinin de korkusu değildir.

ALLAH KORKUSU'dur ki, Sıfat-ı-merdiyyede bulunan zatların, dünya ve âhiretle ilgili hiçbir murat ve maksutları olmaksızın, sebepsiz korkmalarıdır. Bu korkuya, **ALLAH KORKUSU** denilmesinin sebebi hiçbir bağlantısı olmamasındandır.

Çünkü, bu sıfatta bulunan zatlardan Cenabı-Hak, her ân ve her nefes razıdır. Onlar da her nefes Cenabı-Haktan razıdırlar. Kendileri için sevinç de keder de müsavi olmuştur. Kendilerinde, varlıktan hiçbir eser kalmamıştır.

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ
مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ
ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

İnsanlara kadınlar, oğullar, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüş, salma ve güzel atlar, deve, sığır, koyun, keçi gibi hayvanlar, ekinler kabilinden şehevat sevgisi bezendi.

Al-i-İmran: 14 âyeti kerimesinde açıklanan altı çeşit dünya metaından hiç birisine muhabbetleri kalmadıktan başka, âhirete ait isteklerinden dahi vaz geçmişler.

وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ

Bütün bunlar, dünya hayatının geçici metâ'ıdır. Sonunda, varılacak yerlerin en güzeli, Allahu Teâlâ'nın yanındadır.

Âl-i-İmran: 14 sırrına mazhar olmuşlardır. Bunlar, beş vakitte namazlarını, murakabede ihsan olunan tecelliyat-ı-ilâhiyye ile tecelli bulmuş olarak kılarlar. Yani, namaza başlarlarken tecelli-i-zât ve müşahede-i-zât ihsan olunur ve bu halde namaz kılarlar. Bu, onlarda bir alışkanlık olmuştur. Her gün, ebedî rıza ile tebşir olunurlar. Böyle olduğu halde, yine de Cenabı-Haktan şiddetle korkarlar. Bunu anlatabilmek mümkün değildir. Fakat, bu korku da kemal ehlinin korkusu değildir. Çünkü, bunların korkularında hiçbir bağlantıları bulunmayan, doğrudan doğruya Allah'tandır. Şu var ki, içlerinden daima hallerinin ilerlemesini isterler. Gerileme halinden son derece çekinir ve tirtir titrerler.

Bu korku, iradesiz bir korkudur ki, sıfat-ı-merdiyye'de olan zatlara giydirilmiştir. Onun için, bu gibi korkular doğrudan doğruya Allahu teâlâ'dandır. Ama, kemal korkusu değildir. Bunu iyice anla!

KEMAL KORKUSU'dur ki, sıfat-ı-sâfiyyede olan zatlara ihsan olunmuştur. Kemal korkusu, **KAL** (söz) ile tarif olunmaz. Ancak şöyle tarif olunabilir ki, onlara doğu ile batı arasında bulunan bütün mahlûkatın tasarrufu ihsan buyurulsa, Allahu Teâlâ'nın bütün umuru da ellerine verilse, yine de Cenabı- Hakka danışmadan bir çöpü bile kımıldatmazlar. Kendilerinden:

— Cenabı-Haktan bu kadar korkarsın, sebebi ve hikmeti nedir? diye sorulsa, zahiren ve bâtınen o korkunun sebebini düşünse ve arasa, az veya çok bir sebep bularak: (Şu sebepten korkarım...) diye cevap veremez.

Bunun için, ehl-i-sâfiyyenin korkularına **KEMAL KORKUSU** denilmiştir.

Bunlardan başka, dört derece korku daha vardır ki, **KAL** ile târife ruhsat yoktur, ehline malûmdur. Nitekim, aleyhissalâtü vesselâm efendimiz:

فَإِنِّي لَأَخْشَاكُمْ لَوْ يَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلًا وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا

Ben, en çok korkanınızım. Eğer, benim bildiğimi bilmiş olsaydınız, az güler çok ağlardınız.

Hadis-i-şeriflerinde buna işaret buyurmuşlardır ki, ehline malûm olur.

Gelelim bahsimize; sıfat-ı-merdiyye'nin ilerlemesi hali Sıfat-ı-sâfiyye'dir ki, Kutb-ül-aktâb'lara ve Gavs-ül-a'zamlara ve sırrı hilâfette olan Zât-ı-şeriflere mahsustur. Bazı asırlarda, irşâd ve tasarrufta olmayarak bir iki zata ve bazı asırlarda da üç veya beş zata dahi ihsan olunur ve onlar da Sıfat-ı-safiyye ile sıfatlanırlar.

Bunlara **KÜMMELİYN-İ-VELİYULLAH** denilir. Sıfatı sâfiyye ile sıfatlanan zatlardan bahsolunmaz. Zira, onların halleri çok ileridir, inşallah yakında zikrolunacaktır. Sıfat-ı-merdiyye sahibinde ilerleme halleri sâfiyye'dedir sıfat-ı-merdiyye'de kendilerine alışıklık geldiğinden bâzan ilerleme hali zuhur eder ve sıfat-ı-sâfiyye'nin en aşağı haliyle hallenirler demek olur.

7- Nefs-Î Sâfiyye:

Azizim: Malûm ola ki, ruh-u-hayvanın kendisine mahsus olan yaratılışı Sıfat-ı-emmâre ve ruh-u-sultanın kendisine mahsus olan yaratılışı Sıfat-ı-sâfiyye olduğu açıklanmıştı. Burada, tekrarına hacet yoktur.

Ruh-u-hayvan, Cenabı-Hakkın ihsanı, mürşidin himmeti ve ruh-u-sultanın rağbet göstermesiyle kendi sıfatı olan emmâre'likten geçer, ruh-u-sultan ile aralarında bulunan beş sıfatın her birinin halleriyle hallenir iken, beşinci sıfat-ı-merdiyye kendisine hal olur. Yani, zikrolunan şekilde, ruh-u-hayvan kendi hallerinden geçer ve ruh-u-sultanın haliyle hallenir ve her emrine teslim-i-külli ile teslim olur, aralarında düşmanlık kalkar, emniyet ve ülfet ve muhabbetten sonra o zevata Cenabı-Hak **HİLÂFET** veya **GAVSİYYET** veya **KUTBİYYET** yahut **KÜMMELİYN** den olmayı ihsan buyurarak ruh-u-hayvana bir tecelli kılar. O tecellide, ruh-u-hayvanın kendi sıfatları tamamiyle mahvolur, ruh-u-sultanın sıfatları ile sıfatlanır. Yani, başlangıcından bu hale gelinceye kadar, hayvanlık sıfatlarından arta kalan eserler de tamamen mahvolur ve ruh-u-sultanın kendisine mahsus olan **SIFAT-I-İNSANİYYE** ile sıfatlanır. İşte, bu büyük ihsana

malik olan zatlara **İNSAN-I-KÂMİL** denilir. Sonra, geçim aklı yanar ve mahvolur ve artık onun vücut ülkesinde fikri ve tedbiri kesilir. Vücut ülkesinde bâtınen ve zâhiren Ruh-u- sultanın aklı ve tedbiri üzere hüküm ve tasarruf eder.

Bu keyfiyyete **AKL-I-KÜL** denilir ki, vücut ülkesinde bütün hükümler fikirler ve tedbirler ilham-ı-Rabbani olan bu akıl tarafından alınır. O zâtın, kalbinde olan alışkanlık onun halinden haberdar olmadığı gibi, gittiği izi bile kaybeder ve artık hiçbir şeye karışmayarak hayran ve boynu bükük kalır. Şeytan bile, bu halleri görünce, ister istemez âciz ve nâçar kalır. Kendi boğazına ip takarak, teslim-i-külli ile ruh-u-sultana teslim olur, her emrini yerine getirir ve bundan sonra karşı koymaya ve hiyle etmeye kadir olamaz. Bazılarının şeytanı, bu makamda İslâm ile müşerref olmuştur, lâkin, terbiye kabul etmediğinden, o zat dâr-ı-bekaya teşrif ettikten sonra, eski haline dönmüştür.

Sözün kısası, sıfat-ı-sâfiyye ile sıfatlanan zatların nefisleri, ruh-u-sultana döner, hayvaniyyetten eser kalmaz. Bundan tamamiyle kurtularak **SIFAT I İNSANİYYE** ile muttasıf olurlar.

أَوْلِيَائِي تَحْتَ قُبَابِي لَا يَعْرِفُهُمْ غَيْرِي

Velilerim, bilgim altındadır. Onları, benden gayri kimse bilmez.

Hadis-i-kudsisinin hükmünce, onların hallerine insan değil, melekler bile vakıf değillerdir. Meğer, Allahu teâlâ bildire. Zira, gerek yiyecek ve içecek, gerek, giyinip kuşanacak, gerek zikre ve fikre dair bütün işlerde **HAL**'i ve **KAL**'i her ne ki olursa, vücut ülkesinde icra olunan keyfiyetlerin hepsi, **AKL-I-ME'AD** tarafından, Ruh-u-sultan'a ilham-ı-Rabbani olup ruh-u-sultan da vücut ülkesinde hüküm sürer. Bundan dolayı, sıfat-ı-sâfiyye'de olan zatların gerek **KAL'**leri ve gerekse **HAL**'leri, kendilerinden çıkan zâhirde ve bâtında fiilleri, her sözleri bu akıl tarafından ilhamı Rabbani ile olur. Onun için, dünya ve ukbâ lezzetleri, onlardan tamamen kalkmıştır. Yiyecek, içecek ve giyecekte kendilerine aslâ lezzet hâsıl olmaz. Onlar için, yemeğin lezzetli olanı ile olmayanını yemek müsavidir.

İnsanlar arasında makbul sayılan elbiselerle, olmayanları giyinmek de yine onlar için müsavidir. Gezinti yerlerinde bulunmalarıyla hücrelerinde oturmaları da müsavidir. Bu ve buna benzer ne gibi zevkler ve lezzetler varsa, hepsi onlardan kalkmıştır. Çünkü, geçim aklı tamamiyle yanmış ve mahvolmuş, ruh-u-hayvan da ruh-u-sultana değişmiştir. Ahiretle ilgili olan keyfiyyetleri de Cenabı-Hak onlar için hazırlamıştır. Bunun tebşiri, kulaklarına gelince sevinmez ve bundan hoşlanmazlar. Onlar, ancak her ân ve her nefes Allahu teâlâ'nın rızasını gözetirler. Vücutlarını, Cenabı-Hakkın rızasına adamışlardır. Her ân emre hazır beklerler ve ilâhı emir nasıl zuhur ederse, öylece icra ederler. Kendilerinden, en küçük bir şeyi bile kımıldatmazlar.

Onlar, Cenabı-Hakkın ihsan-ı-ilâhiyyesiyle, hakikat, mârifet ve ilmi ledün'ne müteallik nice nice İlâhî sırlara maliktirler. Fakat, hiçbir zaman **KAL'**e getirip, bu taraftan söz etmezler. Meğer ki, kendi yakınlarından bazı kimselere haber vermesi için Cenabı-Hak tarafından emir zuhur ederse, o zaman bir kısmını açıklarlar. Onların kalpleri İlâhî hakikatlerle doludur. Lisanları, şeriate bağlıdır. Huzurlarına gelen kimselerle, her birisinin haline göre sohbet ederler. Meğer ki, bir hikmete bağlı olarak bir hakikati, aralarından birisine duyururlar. Onu da şeriatçe, kapalı olarak söylerler. Bundan sonra, zâhirde halleri Emr-i-mâ'ruf ve Nehy-i-an-il-münkeri lâyıkı ile yerine getirir ve her türlü davranışlarını Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize tatbik ederler ve bütün sünneti seniyyelerini icra ederler. Kulluk sıfatını, hakkıyla yerine getirenler de onlardır. Her bakımdan, Rablerinin kulu olmuşlardır.

Onlara mürakabe halinde zuhur eden tecelli **TECELLİ-İ ZÂT**'tır ki buna **TECELLİ-İ-BERK-İ-ZÂTİ** denilir. Bu tecelli, sıfat-ı-sâfiyyede olan zatlara mahsustur ki ehline malûmdur. Merdiyye ehline mürakabede ihsan olunan **TECELLÎ-İ-ZÂT**, **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** ve istiğrak-ı-zât, sâfiyyede olan zatların daimî halleridir. Çünkü, ruh-u-hayvan ruh-u-sultan'a değişmiş, geçim aklı tamamen yanıp mahvolmuş, vücut ülkesi şeytanın tasallutundan kurtulmuştur. Yalnız, **AKL-I-MEAD** tarafından ruh-u-sultana ilham-ı-Rabbanî ve ihsan-ı-samedanî ile vücut ülkesinde hükmünü yürütmektedir.

Sâfiyye ehli için, ayılma ve kendine gelme hali olmayıp, her nefeste keyfiyyetsiz müşahede ve mükâlemededirler. Yani, ehl-i-merdiyye'nin mürakabe hali, ehl-i-sâfiyyenin ayılma ve kendine gelme hali demek olur. Zira, ehl-i-sâfiyyeye mürakabe halinde **TECELLİ-İ-BERK** ihsan olunur. Yani, (**KÜNTÜ KENZEN MAHFİYYEN)** sırrına uygun düşmüşler **HAKİKAT** ve **MARİFET** mahzeni olmuşlardır.

Bundan sonra, bazılarına ruhanî mirâç dahi ihsan olunur ve keyfiyyetsiz ülfet ve muhabbetler bahşolunur ki, saymakla tükenmeyeceği gibi insan aklının alamayacağı şeyler olduğundan yazmağa ruhsat olmadı. Bu mirâç, **MİRÂC-I-AKTÂB**'tır. Velilere ihsan olunan mirâca benzemez.

Sıfat-ı-sâfiyyenin ilerlemesi haline **MAKAM-I-HAYRET** denilir. Gerileme halleri, bildirilen şekilde olup, ilerleme halleri Makam-ı-hayrettir.

Bu makam da üç derecedir:

Birincisi: **HAYRET**

İkincisi: **HAYRET ENDER HAYRET**

Üçüncüsü: **HAYRET ENDER HAYRET ENDER HAYRET**, denilir.

Bundan ilerisi, **MAKAM-I-MAHMUD** adını alır. O makam, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin hususî makamlarıdır ki, gerek mürseliynden ve gerekse evliyâ-i-aktabiynden bir zata ihsan olunmaz. Ancak**, HABİB-İ AHMED, MAHBUB-U-MUHAMMED** sallallahu aleyhi ve sellem efendimize ihsan buyurulmuştur. Bundan ileri makam yoktur. Fakat, İlâhî feyizlere son yoktur. Her makamda, bir başka türlü ilâhî feyizler vardır ki, ona nihayet olmaz,

ömürleri son buluncaya kadar, sayısız ve hesapsız İlâhî ihsanlara malik olurlar ki, insanın aklı dışında kalır.

Bu dört makamın her biri, sonuncusundan ileri olup, her birinde İlâhî feyizler ihsan buyurularak ömürleri son bulur, dâr-ı-bekaya teşrif ederler, İlâhî feyizlerin sonuna varamazlar.

شربت الحب كأسا بعد كأس
فما نفد الشراب ولا رويت

Sevgiyi bardak bardak içtim de yandım,

Ne içmekle tükendi ne de ben kandım...

dedikleri gibi, ne İlâhî feyizler tükenir, ne de onların susuzlukları geçer, ömürleri son bulur tükenir, Cenabı-Hakkın İlâhî ihsanları son bulup tükenmez.

Bu makamlarda olan ihsanları, makam-ı-sâfiyyeden kıyas edin ki, o da kısaca ve faydalı şekilde anlatıldı. İnsan aklının alamayacağı şeyler olduğundan, **KAL** ile tarife bundan fazla ruhsat olmadı. Onun için, bu kadarı ile yetinildi.

الحال لا يعرف بالقال

Hal, Kal (söz) ile bilinmez.

ALTINCI BÖLÜM

6. İlâhi Tecelliler

TECELLİYAT-I-İLÂHIYYE İLE İLGİLİ MESELELER NELERDİR?

Cenabı-Kibriya'nın, kullarına ihsan buyurduğu **TECELLİ-İ-İLÂHİYYE**, iki türlüdür:

- Birinci Kısım:

Âdem oğluna, dünyada iken tayin ve takdir buyurduğu İlâhî tecellilerdir ki, bu da (6) nevidir:

1)- Nur Tecellisi, Nur Müşahedesi

TECELLİ-İ-NUR ve **MÜŞAHEDE-i-NUR** denilir. Bu tecelli, Ehlullah'ın ilk tecellileridir.
— Nur tecellisi, nur müşahedesi..

Bu tecelli, ehlullahın ilk hallerinde ihsan olunur. Daha çok, levvâme sıfatı makamında bulunanlara ihsan olunur. Bu tecellinin yok etmesine (fenasına) da: Mürakabe yok etmesi (fenası)...

Tabir edilir. Zira, bunlar, murakabeden başka vakitte yok olmazlar.

Bu da terakki (yükseliş) hallerine mahsus olup tenezzül (iniş) hallerinde zuhur etmez. İstedikleri vakitte, bu hali bulamazlar; ancak terakki hallerinde zuhur eder.

Bu tecellinin var etmesine de (bekasına da) şu isim verilir: Allah'ın nuru ile var olmak **(BEKA-Bİ-NURİLLAH),** Allah'ın ruhunu müşahede etmek...

Bunun istiğrakına (dalgınlığına) da şu isim verilir: — Allah'ın nuruna dalanlar **(MÜSTAĞRAKIYN-İ-Fİ-NURİLLAH),** Allah'ın nurunda müşahede edenler...

2)- Nur Tecellisi, Sıfatların Müşahedesi

Nur tecellisi, sıfatların müşahedesidir. **TECELLİ-İ-NUR** ve **MÜŞAHEDE-İ SIFAT** tır.

/

Bu tecelli, mülhime sıfatında olan zatlara ihsan olunur. Bu tecellinin yok etmesine (fenasına) : — Allah'ın nuru ile yok olmak (**FENÂ-Bİ-NURİLLAH**) denilir.

Bunlar da, bu yok oluş halini, mürakabe yok edişinden başka yerde bulamazlar. Zira, bunların ayık halleri ya isimlerin tecellisidir; yahut fiillelrin tecellisidir. Bunun için, ancak mürakabe hallerinde yok olurlar (Fena bulurlar)..

Anlatılan yok oluştan sonra, nur tecellisi ve sıfatların müşahedesi zuhur eder.

Bu tecellinin var edişine (bekasına) da şu isim verilir : — Allah'ın nuru ile var olmak (**BEKA-Bİ-NURİLLAH**); Allah'ın sıfatlarını müşahede etmek (**MÜŞAHEDE-İ-Bİ-SIFATİLLAH**)

Bu tecellinin dalgınlığına (istiğrakına) da : — Allah'ın zatına dalanlar, Allah'ın sıfatlarını müşahede edenler (**MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ NURİLLAH**) denilir.

3)- Sıfatların Tecellisi, Zatın Müşahedesi

Sıfatların tecellisi, zatın müşahedesidir. **TECELLİ-İ-SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT**'tır.

Bu tecelli de, mutma'innede bulunan zatlara ihsan buyurulur. Bu tecellinin fenâsına **FENÂ-Fİ-SIFATİLLAH** (Allah'ın sıfatlarında yok olmak) denilir. Yani, **FENÂ ENDER FENA** (Yok olmak içinde yok olmak) demek olur. Bu hal de, murakabelerinde ihsan olunur. Ayıklık hallerinde ise; ya nur tecellisi, nur müşahedesi olur; ya da nur tecellisi, sıfatların müşahedesi olur. (**TECELLÎ-İ-NUR**, **MÜŞAHEDE-İ-SIFAT**) Böylece, murakabelerinde, anlatıldığı gibi yok olurlar. olur.

Bu türlü yok oluştan sonra da, sıfatların tecellisi, zatın müşahedesi (**TECELLİ-İ-SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT**) zuhur eder. Allah'ın sıfatlarında var olmak, Allah'ın zatını müşahede etmek dahi (**BEKA-Bİ-SIFATİLLAH** ve **MÜŞAHEDE-İ-Bİ-ZATİLLAH**) zuhur eder. Allah'ın zatına dalanların, Allah'ın zatını müşahede edenlerin durumu da (**MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-SIFATİLLAH** ve **MÜŞAHİDİYN-İ-Bİ-ZATİLLAH**) zuhur edebilir.

Anlatılan yok oluştan sonra, bu tecellinin bir ihsanı olur ki : Onu ehli olan bilir.

4)- Zat tecellisi, zat müşahedesidir.

Zat tecellisi, zat müşahedesidir. (**TECELLİ-İ-ZÂT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT**'tır).

Bu tecelli, merdiyye makamında olan zatlara ihsan olunur. Râdiyede olanlara da daha önce anlatıldığı gibi; sıfatların tecellisi, zatın müşahedesi ihsan olunur. Ama, mutmainne makamında olduğu gibi değildir; aralarında çok fark vardır; İlâhî iltifat daha çoktur. Zat tecellisi de değildir; bazı hallerinde zat tecellisi zuhur eder. O zaman da, bunların ayık halleri, sıfatların tecellisi olur.

Zat tecellisinin yok etmesine (fenasına) : Allah'ın zatında yok olmak.. ismi verilir ki, şu hadis-i şerifin manasına uyar :

فَفَنُوا ثُمَّ فَنُوا ثُمَّ فَنُوا

— «Fena buldular, sonra yine fena buldular, sonra yine fena buldular...»

Bu fena (yok olma) hali dahi, murakabe halinde zuhur eder Ayık halleri ise; sıfatların tecellisi, zatın müşahedesidir.

Eğer yükseliş halinde olurlarsa., murakabe halleri ile, ayık halleri eşit olur. Bu durumda, kendilerine her nefeste zat tecellisi, zat müşahedesi ihsan olunur. Ancak, mürakabe hallerinde feyizler çoktur.

Bu tecellinin var edişine de (Beka'sına): **BEKA-Bİ-ZATİLLAH** ve **MÜŞAHEDE-İ-Bİ- ZATİLLAH** (Allah'ın zatı ile var olmak, Allah'ın zatını müşahede etmek) denir...

Bunun dalgınlık haline (istiğrakına) da : **MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-ZATİLLAH** ve **MÜŞAHİDİYN-İ-Fİ-ZATİLLAH** (Allah'ın zatına dalanlar, Allah'ın zatında müşahede edenler) denir...

Bundan ilerideki tecelliye de : **TECELLİ-İ-BERK** (şimşek gibi çakan tecelli) denir...

Bu tecelli de, sıfat-ı-sâfiyyede olan zatlara mahsustur.

Bu tecellinin fenasına da (yok edişine) : **İFNÂ-İ-HAYRET** (Hayret yok edişi) denilir ki, bu da mürakabe halidir. Ayık hallerinde ise; zat tecellisi, zat müşahedesi gelir.

Buradan anlatılacak beş kısım İlâhî tecellilerin cümlesine, **TECELLİ-İ-CEMALİYYE** (Cemaliyet tecellisi) ismi verilir. Bunların karşılığı olarak, her birinin celâliyet tecellisi dahi vardır. Buna göre, İlâhî tecelli on kısım olur.

Fakat, Cenabı-Hakkın cemali, celâline üstün geldiğinden, celâli ile tecelli kılmayarak cemali ile tecelli kılar. Bununla beraber, bazı kullarına **CELÂL** tecellisini de bildirmek için bir iki kerre celâli ile tecelli ihsan eder. Bu da, her veliye ihsan buyurulmaz. Îlâhî iltifatlara fazlaca malik olan zatlara ihsan olunur. Cemali ile celâli arasındaki İlâhî sırlan bildirmek için ihsan olunmuştur.

Bu tecellilerin her birinin nasıl müşahede olunduğu sorulacak olursa:

اَلْحَالُ لَا يُعْرَفُ بِالْقَالِ

Hal, Kal ile (sözle) bilinmez.

Cümlesi ile cevap veririz. Zira, Cenab-ı Hak, mekândan ve şekilden münezzehtir; beridir. Bunun için de, sözle tarife ruhsat yoktur. Bunu da, ehli olan bilir. Bu manayı, ciddî bir şekilde anlamaya çalış.

5)- Tecellilerin sebepleri

Azizim: Sıfat-ı-sâfiyyenin hali **TECELLİ-İ-ZÂT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT**'tır. Çünkü, onların halleri, gerileme hallerindeki ayılma ve kendine gelme halleridir, Sebebi, önceden de anlatıldığı gibi, ruh-u-hayvan tamamiyle ruh-u-sultana çevrilmiş, geçim akılı da yanıp mahvolmuş bulunduğundan, hayvaniyyet eserleri ortadan kalkmış ve sıfat-ı- insaniyye ile sıfatlanmışlardır. Artık, onlar her an ve her nefes tecelli-i-zat ve müşahede-i-zat ile karşı karşıyadırlar. Bunun gibi, merdiyye'nin hali de tecelli-i-sıfat ve müşahede-i-zattır. Onların da ruh-u-

hayvaniyyeleri, ruh-u-sultanın haliyle hallenmiş, kendi halinden geçmiş ve kendi rızası ile ruh-u-sultana karşı koymamaya başlamıştır.

Merdiyye ehlinin gerilemelerinde, ayılıp kendilerine gelme halleri tecelli-i-sıfat ve müşahede-i-zat olmuştur.

Râdiyye'nin gerileme hallerinde, ayılıp kendilerine gelmeleri tecelli-i-nur ve müşahede-i-sıfattır. Bu tecelli de râdiyye'nin halidir. Sebebi, ruh-u-hayvaniyyeleri, ruh-u-sultanın her emrine rizasiyle boyun eğmiş, Cenabı-Kibriyâdan kendisine teveccüh eden her şeyi rizasiyle kabul etmeğe başlamıştır ki, bu tecelli onlarda alışkanlık haline gelmiştir.

Mutma'inne'nin hali de tecelli-i-nur ve müşahede-i-nurdur. Sebebi, ruh-u-hayvaniyyeleri, ruh-u-sultana mağlûp olmuş, ister istemez her emrine boyun eğmiş ve ruh-u-sultanın hallerinden olan tam tevekkül ruh-u-hayvana da hal olmuş ve her işini hakka bırakarak kendisine kalp itmi'nanı ihsan buyurulmuştur.

Gerilemelerinde, ayılıp kendilerine gelme halleri olan tecelli-i-nur ve müşahede-i-nur da, onlarda alışkanlık haline gelmiştir.

Mülhime'nin hali de Tecelli-i-esmâ ve tecelli-i-ef'aldir. Gerilemelerinde, ayılıp kendilerine gelme halleri, tecelli-i-esmâ ve tecelli-i-ef'al olur. Sebebi, ruh-u-sultanın hallerinden yalnız pişmanlığı kendisine hal edinmiş, çirkin fiil ve hareketlerine nasuh tövbesi ile tövbe ederek bir daha o fiili işlememiş ve âh-ü-enin ederek dost cemalini gözettiğinden tecelli-i-esmâ ve tecelli-i-ef'al, ayılıp kendilerine gelme hallerinde onlarda alışkanlık haline gelmiştir.

Levvâme ehlinin hali, bu zikrolunanlara benzemez. Bu sıfatın ayılma ve kendine gelme halinde tecelli olmaz. Mürakabede her zaman tecelli zuhur etmez, bazan ilerleme hallerinde zuhur eder. Sebebi, ruh-u-hayvan henüz ruh-u-sultanın hallerinden hiç bir şey alamamıştır. Hâlâ emmârelik hali üzerindedir. Daima, ruh-u-sultan ile muharebe ve mücahede eder. Üstün gelirse, emmâreliğini icra eder, altta kalırsa kendisine levm eder, pişman olur. Pişmanlığında sâbit olmadığından, onların ayılma ve kendine gelme halleri iç darlığından ve âh-ü-eninden ibarettir. Bu sebeple, onların gerileme hallerindeki mürakabelerinde de hiçbir şekilde tecelli olmaz. Bunlara, tecelli ihsan olunması, ilerlemeleri hallerine mahsustur.

6)- Mürakebe

Her makamın gerilemelerinde olan mürakabe halleriyle, ayılma ve kendine gelme hallerini ve ilerlemelerinde olan mürakabe haliyle ayılıp kendine gelme hallerini, aşağıdan yukarıya doğru gözden geçirelim:

Levvâme ehli, gerileme halinde murakabeye oturunca, kendisine ilerleme hali ihsan olunur, ki mülhime'nin halleri zuhur eder. Bu takdirde; **TECELLİ-İ-ESMÂ** veya **TECELLÎ-Î-EF'AL** ihsan buyurulur. Bunlar, ilerleme halinde mürakabeye oturduklarında, Cenabı-Hakkın ihsanı ile sıfat-ı-mutma'inne hali zuhur eder, ki ruh-u-hayvana tam tevekkül ihsan buyurulur. Onun altında bulunan **TECELLİ-İ-NUR** ve **MÜŞAHEDE-Î-NUR** ihsan buyurulur. Fakat, bu tecelli kendi alışkanlığı

olmadığından, mürakabeden çekilince bu hal gider ve kendi ilerleme halleri olan mülhime hali zuhur eder. Buna, ayılma ve kendine gelme denir. Yani, levvâmede olanların, gerileme hallerinde olan murakabelerindeki zuhûrat, ilerleme hallerindeki ayılma ve kendine gelme hallerinin aynıdır.

Mülhime ehli de, gerileme hallerinde mürakabeye oturunca, Cenabı-Hakkın ihsaniyle kendilerine mutma'inne hali ihsan buyurulur. **TECELLÎ-İ-NUR** ve **MÜŞAHEDE-Î-NUR** zuhur eder. Ayılıp kendilerine gelince, yine mülhime haliyle kalırlar. Bunlar, ilerleme hallerinde mürakabeye oturunca, Cenabı-Hak ruh-u-hayvana bir tecelli kılarak râdiyye halini ihsan buyurur. O zaman, kendisine bir kalp inceliği gelir, bütün olup bitenlere ister istemez razı olur. Bu mürakabede de, **TECELLÎ-Î-NUR** ve **MÜŞAHEDE-Î-SIFAT** zuhur eder. Ayılıp kendi haline gelince, bu tecelli de kendi hali olmadığından gider. Yani, sıfat-ı-mülhimede bulunan zatların da gerileme hallerinde olan mürakabe hallerinde olanlar, ayılıp kendilerine gelme hallerinin aynıdır.

Mutma'inne ehli de, gerileme hallerinde mürakabeye oturunca, mülhime'nin ilerlemesi gibi, kendisine râdiyye hali ihsan buyurulur. **TECELLÎ-İ-NUR, MÜŞAHEDE-İ-SIFAT** zuhur eder. İlerleme hallerinde mürakabeye oturunca, Cenabı-Hak ruh-u-hayvana bir tecelli kılar ve o tecellide kendisini âciz ve nâçiz, Allahu teâlâ'nın amanında bir müflis, hiçbir işe yaramaz, bütün ibadetleri mahvolmuş, kendisi de isyan deryasında boğulmuş, elinde (AMAN) dan başka bir şey kalmamış gibi olur. Bu hal ile riza kapısında **EL'AMAN** çağırırken, o zaman İlâhî ihsan olur ve **TECELLİ-İ-SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** zuhur eder. Riza kapısından içeri girince, nice İlâhî ihsanlara malik olurlar. Ayılıp, kendilerine gelince, bu hal kendi halleri olmadığından gider, ancak ayılıp kendine gelme halleri **TECELLİ-İ-NUR** ve **MÜŞAHEDE-İ-SIFAT** olur. Yani, mutma'inne ehli'nin gerileme hallerinde olan mürakabe halleri, ilerleme hallerinde olan ayılıp kendine gelme hallerinin aynıdır.

Râdiyye ehli de gerileme hallerinde mürakabeye oturunca, mutma'innede bulunan zatların ilerleme hallerinde ihsan buyurulan keyfiyyet gibi, Sıfat-ı-merdiyye hali ihsan buyurulur. **TECELLİ-İ-SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-SIFAT** zuhur eder. Ayılıp kendilerine gelince, râdiyye hali ile kalırlar. Yani, **TECELLİ-İ-NUR** ve **MÜŞAHEDE-İ-SIFAT** ile kalırlar. İlerleme hallerinde mürakabeye otururlarsa, Cenabı-Hak ruh-u-hayvana Zât-ı-ecel-li â'lâsiyle bir tecelli kılar. O tecellide, ruh-u-hayvan ruh-u-sul- tana çevrilir, hayvaniyetten aslâ eser kalmaz. Ruh-u-sultanın rengine boyanır, kendi tamamen mahvolur, zerre kadar eseri kalmaz. O zaman, sıfat-ı-sâfiyye ehlinin hali zuhur eder ve Cenabı-Hak Zât-ı-ecelli â'lâsiyle keyfiyyetsiz ihsan buyurarak **TECELLİ-İ-ZÂT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** zuhur eder. Riza ile ve gelmiş geçmiş günahlarının affı ile tebşir buyurarak nice nice İlâhî iltifatlar ihsan buyurulur. Ayılıp kendine gelince, sâfiyye hali gider ve kendi hali olan merdiyye hali zuhur eder. Yani, râdiyye ehlinin de gerilemelerindeki mürakabe halleri ilerlemelerindeki ayılıp kendine gelme hallerinin aynıdır. Gerilemelerinde ihsan buyurulan tecelliler, ayılıp kendilerine geldiklerinde zuhur eder.

Merdiyye ehli de, gerileme hallerinde mürakabeye otursalar, râdiyye'de olan zatların ilerleme hallerindeki murakabelerinde ihsan buyurulduğu gibi, sıfat-ı-

sâfiyye ehlinin hali ihsan olunur ve **TECELLİ-İ-ZÂT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** zuhur eder. Bundan başka, her gün riza kapısından girip, hususî bir mahalde tecelli ihsan olunur ki, keyfiyyetsiz olarak gelmiş, geçmiş ve gelecek bütün günahları affolunur, mâ'sumiyyet elbisesi giydirilir ve ebedî riza ile tebşir olunurlar. Ayılıp, kendilerine gelince, yine merdiyye haliyle kalırlar. Eğer, ilerleme hallerinde murakabeye otururlarsa, Cenabı-Hak Zât-ı-ecelli â'lâsiyle keyfiyetsiz olarak bir tecelli kılar ve o, tecellide ruh-u-hayvan, tamamı ile ruh-u-sultana döner ve kendisinden eser kalmaz. Bütün ahlâkları, ruh-u-sultanın ahlâkına tebdil olur, kendi de ruh-u-sultana döner ve aralarında zerre kadar fark kalmaz. O zaman, **İFNÂ-İ-HAYRET** zuhur eder ve hemen sonra **TECELLİ-İ- ZÂT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT** zuhuru ile nice nice İlâhî iltifatlara ~~mazhar~~ ve sonsuz İlâhî sırlara vakıf olurlar, ki yine sâfiyye hali zuhur eder. Bundan önce, merdiyye'de bulunan zatlarda olduğu gibi, gerileme hallerindeki mürakabelerinde kendilerine ihsan buyurulan hali ilerlemeleri hallerinde olan mürakabeden sonra ayılıp kendilerine gelme hallerinin aynı olur. Yani, gerilemenin mürakabesinde iken ihsan buyurulan tecelliler, ilerlemenin ayılıp kendine gelme halinde iken zuhur eder demektir. Ancak, beyan olunan bu iki nevi tecelli-i-zatın ikisinin de aynı olduğu anlaşılmasın. Bunlardan birincisi, sâfiyye halidir ki ehl-i-merdiyye'nin mürakabelerinde ihsan olunur. Ehl-i-sâfiyye' nin gerilemesinde, ayılıp kendine gelme halidir.

İKİNCİSİ: Merdiyye ehlinin ilerleme halindeki mürakabelerinde ihsan buyurulan tecellidir ki, sâfiyye ehlinin ilerleme hallerindeki ayılma ve kendine gelme halleridir. Bu tecelliler, her ne kadar ikisi de **TECELLİ-İ-ZAT** ise de, aralarında çok fark vardır. Gerek iltifat ve gerekse bazı sırlara vakıf olmak bakımlarından ve **HAL** yönünden farkları çoktur, ki ehline malûmdur.

Sâfiyye ehli de, gerileme hallerinde mürakabeye otururlarsa, merdiyye ehlinin ilerleme hallerindeki mürakabelerinde ihsan buyurulduğu gibi, **İFNÂ-İ-HAYRET** zuhur eder ve onun altında bulunan İlâhî tecelliler, anlatıldığı şekilde belirir. Fakat ilahi feyizlere karar olmaz. Her ne kadar Merdiyye ehlinin ilerleme halindeki murakabelerinde olan tecelliye kıyas ettikse de aralarında fark çoktur. Yani, tecelli bakımından beraberdir. Ama, feyiz bakımından aralarında saymakla tükenmeyecek farklar vardır. Zira sâfiyye ehlinin, ayılma kendine gelme hallerinde **TECELLİ-İ-ZÂT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZÂT**'tır. Murakabe halleri de **TECELLİ-İ-ZÂT** ve **MÜŞAHEDE-İ-SIFAT**'tır. Murakabelerinde zuhur eden fenâya **İFNÂ-İ-HAYRET** denilir. Onun altında zuhur eden tecelliye de **TECELLİ-İ-BERK** tâbir olunur. Bu tecelli, sâfiyye ehlinin mürakabesine mahsustur, ki ehline malûmdur. İlerleme halinde, **MAKAM-I-HAYRET** zuhur eder. Bu makam-dan daha fazlasını anlatmağa ruhsat yoktur. Bu kadarı kâfi ve vâfidir.

اَلْحَالُ لَا يُعْرَفُ بِالْقَالِ

Hal, Kal ile (sözle) bilinmez.

KAL'ine âlim olmak bayağı bir iştir. Fırsat elde iken, bu yolda çalış, gayret et, anlatılanları kendinde alışkanlık haline getir. Sonra, pişmanlık fayda vermez. Bu dünya, bir imtihan âlemidir. Alma aldanıp, rengine boyanma! Gaflet uykusuna dalarak, kendini cehenneme atma! Zira, kişi ne ederse burada, yarın onu bulur orada... Ayârını hâlis ede gör... Çünkü, potaya koyarak eritirler... Para gümüşü olma, sırma gümüşü olmaya çalış, gayret et!... Gümüşlükte de kalma, dünyada iken altın olmaya çalış... Mısır altunu olma, İstanbul altunu olmaya gayret et... İstanbul altunluğunda da kalma, yaldız altunu olmağa gayret et... Fırsatı ganimet bilme... Bir gün olur seni mihenge sürerler, ayârına göre değer biçerler... (İşte, ayârın budur...) derler... O zaman, pişman olmak fayda vermez. Ah-ü- enin etmek seni kurtarmaz... O kâr, dünyada gerektir. Yeter, gaflet uykusunda uyursun uyan gafil, sonra pişman olursun...

- İkinci Kısım :

- Cennette Olan Tecelliyat-ı-İlâhiyye Nelerdir?

Azizim: Malûm ola ki, Cenabı-Kibriyâ'nın kullarına cennette ihsan buyurulan İlâhi tecellilerine **TECELLİ-İ-ZÂMİR** tâbir olunur.

Onlar, dünyada iken zâmirlerinden Cenabı-Kibriyâ'ya her birisi bir türlü mâna verir ve o mânayı **KAL'**e çıkaramayarak zâmirlerinde gizli tutarlar. Herkesin zannı başka başkadır. Biri, diğerine benzemez. Cennet ehli, cennete girince, zâmirlerinde gizlenmiş bulunan keyfiyyet ne ise, ona göre tecelli zuhur eder. Onlar da **(BELİ)** diye tasdik ederler.

Bu tecelliler de, belirli vaktinde zuhur eder. Bazılarına yılda iki defa, bazılarına ayda bir defa, bazılarına haftada bir defa zuhur eder. Tarikat ehlinden de, dünyada iken kendilerine **VUSLÂT** nasip olmayanlar, cennet ehli gibidirler. Îsra suresinin 72. âyeti bu manayadır :

وَمَنْ كَانَ فِي هَٰذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ

Kim, bu dünyada kör olursa, o âhirette de kördür. Ve yolca daha şaşkındır.

Ayeti kerimesinin mâna ve mefhumuna göre, onlara da zamirlerince tecelli ihsan buyurulur. Şu farkla ki, onlar gibi belirli vakitleri yoktur. Her ân ve her nefes, ihsan buyurulan o tecelli ile müşahede ederler. Ancak, vasıta ile ederler. Vasıtasız mükâleme, dünyada iken kendilerine İlâhi tecelli ihsan buyurulan zatlara mahsustur. Cennet ehlini, buna göre kıyas et...

Ehlullah'a ve Veliyullah'a olan tecelli de dört nevidir:

1)- Tecelli-i-Nur. Müşahede-i-Sıfat:

Bu tecelli, dünyada iken kendisine, **TECELLİ-İ-NUR** ve **MÜŞAHEDE-İ-NUR** ihsan buyurulan ve o hal ile beka âlemine intikal eden zatlara ihsan olunur.

2)- Tecelli-i-Sıfat. Müşahede-i-Zat:

Bu tecelli de, dünyada iken kendilerine **TECELLİ-Î-NUR** ve **MÜŞAHEDE-Î-SIFAT** ihsan buyurulan ve o hal ile beka âlemine intikal eden zatlara ihsan olunur.

3)- Tecellî-i-Zat, Müşahede-i-Zat:

Bu tecelli de dünyada iken kendilerine **TECELLİ-İ-SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT** ihsan buyurulan ve o hal ile beka âlemine intikal eden zatlara ihsan olunur.

4)- Teçellî-i-Zat. Müşahede-i-Künh-ü-Hakikat

Bu tecelli de, dünyada iken kendilerine **TECELLÎ-İ-ZAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT** ihsan buyurulan zatlara mahsustur. Bunlar, Cenabı-Hakkın **TECELLÎ-İ-ZAT'**ına müstagrak olup yine hakikati müşahede ederler.
Bu dört nevi tecelliye mâlik olan zatlara, ihsan buyurulan tecelliler, her ân ve her nefestir ki, onlar için ayılıp kendine gelme hali yoktur. Her biri, mertebelerine göre yukarıda anlatıldığı gibi, kendilerine mahsus olan tecellilerle müstagrak olup, vasıtasız tekellüm ederler. Vasıta ile tekellüm, cennet ehli ile, dünyada iken kendilerine tecelli nasip olmayan tarikat ehline mahsustur. Bunlar, tekellümü yazılı olarak veya melekler vasıtası ile ederler. Sebep ve hikmeti, dünyada iken kendilerine **VUSLAT** nasip olmamış ve İlâhi sırlardan koku duymamışlardır.

7. Nefsin Alâmetleri Nelerdir?

NEFSİN ALÂMETLERİ NELERDİR? HER SIFATIN İLÂCI VE TEDAVİSİ NASIL OLUR? HER AŞAĞILIK SIFAT SAHİBİNİN, BİR YÜKSEK MERTEBE SAHİBİNİN AKSİ OLDUĞU NASIL ANLAŞILIR?

1- Nefs-i-Emmâre Nedir?

Azizim: Malûm olsun ki, bundan önce de anlatıldığı gibi, ruh-u-hayvanın kendi yaratılışı olan sıfatı:

وَمَآ أُبَرِّئُ نَفْسِى إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوٓءِ

Nefis, olanca şiddeti ile kötülüğü emreder. (Yusuf : 53)

hükmü uyarınca, **SIFAT-I-EMMÂRE**'dir. Sıfat-ı-emmâre ehli, üç sınıftır.

Bunların hepsi :(MÜSLÜMANIZ...) derler ama, taklit ehlidirler. Bu sınıfta bulunanlar, **EMR-İ-MÂ'RUF**'tan hiçbir şeyi aslâ yerine getirmezler. Buna karşılık **NEHY-Î-AN-ÎL-MÜNKER'**den olan şeylerin hepsini rahatça yaparlar.

(Biz, hakikati bulduk...) gibi türlü türlü sözler söylerler ve bunları tarikat-i-aliyyeye isnad ederler. Kendileri, nefis elinde esir olmuşlar ve kendi kendilerini cehenneme atmışlardır. Asıl bundan da fenası şudur ki, kendilerinden çıkan bütün çirkin fiilleri gayet güzel görürler ve onlarla öğünürler ve ferahlanırlar. Bunlara ve bunlar gibi olan kimselere hiçbir şekilde nasihat ve vasiyyet kâr etmez, sonunda imansız giderler.

Böyle kimselerin tariklerine girmek caiz değildir. Çünkü, onların tarikatten haberleri olmadığı gibi, şeriatte bile sapıklığa düşmüşlerdir. Onlar, Öyle bir hale gelmişlerdir ki, bütün dünya halkı bir araya gelse de kendilerine:

— Yahu, nedir bu yaptığınız? diyerek çirkin ve yakışıksız fiil ve hareketlerini, âyeti kerime ve Hadis-i-şeriflerle başlarına vursalar, aslâ kulaklarına girmez ve nasihat kabul etmezler.

Sebebi ve hikmeti şudur: Nasıl ki, sâfiyye'de olan zatların, ruh-u-hayvanileri, ruh-u-sultani haline gelmiş, kendilerinden hayvaniyet eserleri kaldırılmış, ruh-u-sultanın rengine boyanmış ve aralarında ayrılık ve gayrılık kalmamışsa ve nasıl sıfat-ı-insaniyye ile sıfatlanmışlarsa, emmâre sahipleri de öyle bir hale düşmüşlerdir ki, ruh-u-sultan tamamen ruh-u-hay-van haline gelmiş, insanlıktan eser kalmamış ve sâfiyye ehlinin hallerinin tam aksi bunlarda zuhur etmiş ve bu sebeple, ruh-u-sultan ile ruh-u-hayvan bir vücut haline gelmiş ve aralarında bu bakımdan ayrılık gayrılık kalmamıştır. Bu yüzden, kendilerine ihsan olunan insanlık sıfatı da üzerlerinden kalkmış, hayvanlık sıfatı ile sıfatlanmışlardır.

Bundan dolayı, kendilerinden çıkan çirkin ve yakışıksız fiil ve hareketleri, aralarında farz gibi görerek öğünürler, her gün bu hareketleri yenilemeğe ve tekrarlamağa çalışırlar. Allahu teâlâ, bu gibilerin şerlerinden bizleri korusun. Onların şerlerinden, Allahu teâlâ ya sığınırız.

Bu sıfatlarla, 72 fırka ve bütün kâfirler sıfatlanmışlardır:

خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَعَلٰى سَمْعِهِمْ وَعَلٰى اَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Allahu teâlâ, onların kalpleri ve kulakları üzerine küfrü mühürledi ve gözlerine de bir perde çekti, ki hakkı kabul etmezler, doğru yolu görmezler. Onlara, dünyada da, ukbâ'da da büyük bir azap vardır.

(El-Bakara: 7)

Âyeti kerimesinin hükmüne tamamı ile uymuşlardır. Bunlardan, insafa gelerek imanı kabul eden yoktur. Meğer ki hidayet erişe...

Nefs-i-emmâre sahiplerinin ikinci sınıfı da, ehl-i-dünyadır. Bunlar da yukarıda anlatılanlar gibi, **EMR-İ-MÂRUF**'a uymazlar, **NEHY-İ-AN-İL-MÜNKER'**den kaçınmazlar. Haram olan şeylerin hepsini işlerler. Fakat, haramı helâl itikat etmezler. Haram olduğunu bilerek işlerler. Derler ki:

— Kırk gün günahkâr iken, bir gün tövbekâr oluruz. Allahu teâlâ, afüvvür-rahiymdir. Kulunun kusurunu affeder. Sular, bulanmadan durulmaz. Bir gün olur, bunların hepsine tövbe ederiz ve geri kalan ömrümüzü İlâhi emirleri yerine getirerek harcarız. Şimdi, gençliğimiz var. Bu dünyanın neye tahammülü vardır? Hele biraz cünbüşte olalım, ihtiyar olduğumuz vakit, tövbe ve istiğfar ejderiz. Haramı, haramdır diyerek işlemek, küfrü icap etmez. Tövbesiz bile ölsek, bize azap etmek Allah'ın şânından değildir. Gün, bugün... Saat, bu saat... Sonunu düşünen, bu âlemde bir şey yapamaz. Allahu teâlâ'nın bu kadar va'adleri varken bizi cennetten mahrum eder mi? Hâşâ... gibi sözlerle, birbirlerini teselli ederler, türlü türlü fâsit deliller ve tebşire dair âyeti kerimelerle avunurlar. Bütün haramları işlerler. İçlerine aslâ Allah korkusu gelmez ve kötülüklerine zerre kadar pişman olmazlar. İşledikleri haramlar, keşiş dağı kadar olsa, gözlerine zerre kadar görünmez. Eğer, fakirlere sadaka olarak biraz para verseler veya buna benzer küçücük bir iyi harekette bulunsalar, Cenabı-Hak kendilerine cennetin anahtarlarını teslim etmiş kadar öğünürler.

Sözün kısası, içlerinde zerre kadar Allah korkusu yoktur ve sanki Cenabı-Hakkın azabından emin olmuşlardır.

Sebebi ve hikmeti şudur: İlk saydığımız emmâre ehli, sâfiyye'nin aksi olduğu gibi, bunlar da râdiyye ve merdiyye ehlinin aksi ve mukabili olmuşlardır. Yani, Ehl-i-râdiyye ve merdiyye olan zatların, ruh-u-hayvanları, ruh-u-sultanın ahlâkı ile ahlâklanarak her emrine razı olmuş ve teslim-i-külli ile kendisini teslim etmişse ve nasıl ki aralarından çekingenlik ve düşmanlık kalkarak ülfet ve muhabbet etmişler ve birbirlerinden emin ve razı olmuşlarsa ve nasıl ki onlarda sıfat-ı-hayvaniyetten eser kalmamışsa ve gelmiş geçmiş, gelecek günahları af olunarak ebedi rıza ile tebşir olunmuşlar ve ma'sumiyet hil'atini giymişlerse ve bundan dolayı da kendilerine iradesiz Allah korkusu ihsan olunmuşsa; bunların da ruh-u-sultanları, ruh-u-hayvana teslim-i-külli ile teslim olmuş ve her hususta birbirlerinden razı olarak aralarındaki düşmanlık tamamen kalkmış, birbirlerinden emin olmuşlar ve sevişmişler, ruh-u-sultan kendi ahlâkını ruh-u-hayvanın ahlâkı ile değişmiş ve kendisi de ruh-u-hayvanın rengine boyanmış, vücut ülkesinin idare ve tasarrufunu tamamen ruh-u-hayvanın emrine bırakmış olduğundan, Cenabı-Hakkın rahmeti onların üzerinden kalkmış, kalplerine öyle bir emniyet gelmiş ki, nasıl râdiyye'de ve merdiyye'de bulunanlar hakkı ile Cenabı-Hakkın rızasını yerine getirdikleri gibi, iradesiz olarak ebedi bir korku içinde bulunurlarsa, bunlar da rızaya aykırı her şeyi yapmaktan geri durmadıklarından, Allah tarafından kalplerine öylesine bir emniyet telkin olunur ki, aslâ ve kat'iyyen kendilerinden çıkan haram işlere pişman olmak şöyle dursun, âdeta kendilerini Cenabı-Hakkın rahmet deryasına dalmış sanırlar. Onun için, bu sınıftan da, insafa gelerek tövbekâr olanlar yok denilecek kadar

azdır. Çünkü bunlar, A’raf suresinin 79. âyetindeki mananın gerçekleştiği yerdir :

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا
وَلَهُمْ اَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ اٰذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا اُولٰئِكَ
كَالْاَنْعَامِ بَلْ هُمْ اَضَلُّ اُولٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

Celâlim hakkı için, biz cin ve insten bir çoğunu cehennem için halk ettik. Kalpleri vardır, anlamazlar.

Gözleri vardır, görmezler. Kulakları vardır, işitmezler. Onlar, dört ayaklı hayvanlar gibidirler. Belki, onlardan da şaşkındırlar. İşte, asıl gafil olanlar bunlardır.

Âyeti kerimesinin hükmüne tamamı tamamına uymuşlardır. Bu yüzden, kendilerine yapılan vaaz ve nasihatler, kulaklarına girmez. Hatta, nasihat edenlere düşman olurlar. Bu sınıfın da çoğunluğu imansız gitseler gerektir.

Nefs-i-emmâre sahiplerinin bir de üçüncü sınıflan vardır ki, bunlar tarikat ehli olan nefs-i-emmâre sahipleridir.

Bunlar da ilk iki sınıf gibi **EMR-İ-MÂ’RUF’**a uymazlar ve **NEHY-İ-AN-İL-MÜNKER’**den çekinmezler. Fakat, kendilerinden zuhur eden çirkin ve kötü fiillere âh-ü-enin ederler. Yani, kendi hallerini iyi görmezler ve:

— Biz, ne külhani herifleriz ki, Allahu teâlâ’nın emirlerini yerine getirmez ve nehiylerinden kaçınmayız. Bizim sonumuz neye varacaktır? Bütün fiillerimiz, Allahu teâlâ’nın rızasına aykırıdır. Bu cihanda bizden alçak bir mahlûk yoktur. Aman ya Resûlüllah! Mürüvvet senden, diyerek münâcat ederler. Kendilerinin külhani ve alçak olduğunu ikrar ederler. Fakat, bu münâcatları ve temennileri yalnız sözdedir. Kalplerinde, aslâ pişmanlık ve Allah korkusu yoktur. Hem kusurlarını bilirler hem de yine o kusuru işlerler. Bunlar da bu sıfatta iken tövbe ederek hallerini ve ahlâklarını değiştirmezler.

Sebebi ve hikmeti şudur: Nasıl ki, mutma'innede bulunan zatların ruh-u-hayvanları, ruh-u-sultana teslim olmuş, vücut ülkesinin idare ve tasarrufunu büsbütün ruh-u-sultanın emrine ve tedbirine bırakarak, kendisi bir köle gibi hiç bir işe karışmayarak ruh-u-sultana teslim olmuşsa, bunların ruh-u-hayvanları da ruh-u-sultana galip gelmiş ve ruh-u-sultan ister istemez ruh-u-hayvana teslim olmuş ve vücut ülkesinin idare ve tasarrufunu tamamiyle ruh-u-hayvana bırakarak kendisi nefsinin esiri olmuştur.

Her ne kadar, kendilerinin alçak ve aşağılık olduğunu bilirlerse de bir türlü pişman olmazlar ve tövbe ve istiğfar edemezler. Bunlar da sıfatlarını

değiştirmeden, bu sıfatla âhirete giderlerse, emmâre halinde bulunduklarından çoğu imansız giderler.

Bunun ilâcı, yani sıfat-ı-emmâre'den, sıfat-ı-levvâme'ye geçmenin ilâcı budur:

حَاسِبُوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا

Hesaba çekilmeden önce, kendinizi hesaba çekiniz.

Hadis-i şerifine uyarak, kendisini hesaba çekmektir. Bunun için de, kendisinden herhangi bir çirkin ve kötü hareket ve fiil zuhur edince, hemen Cenabı-Hakkın, Zât-ı-azamet-i-Kibriyâ'sını düşünmeli, **ALİM** yani her şeyi bilir sıfatım da akla getirmeli ve sonra, rûz-i-ceza'da olunacak hesap, sual, mizân ve cehennem azabının şiddeti hatırlanmalı, Cenabı-Hakkın kullarına karşı **ÂDİL** sıfatı ile hüküm buyuracağını unutmamalıdır. Böylece, kendisinden zuhur eden çirkin ve kötü fiilleri düşünerek, her ne kadar ağır gelirse de pişman olmalı ve o fiilleri bir daha işlememeğe azmederek tövbe etmeli, **EMR-İ-BİL-MÂ'RUF**'u yerine getirmek çareleri düşünülmeli ve ne kadar ağır gelse de, âhiret korkusunu içinden çıkarmayarak İlâhi emirleri yerine getirmekte ısrar etmeli ve buna çalışmalıdır.

Eğer, nefis bir taraftan yol bulur ve yine emniyet içine dalarak Emr-i-mâ'rufun terki veya nehy-i-an-il-münker'in işlenmesi gibi fiiller zuhur etmeğe başlarsa, kıbleye yönelerek oturmalı, yukarıda gösterilen hususları düşünmeli, pişman olarak tövbe etmeli, tövbesinde sadık ve samimi olmalıdır. Tövbe ederken, fırsat geçerse yine işlemek gibi bir düşünce hasıl olursa, tövbesi kabul olunmaz. Zira, böyle tövbeler, münafık tövbesidir ve makbul değildir. Gerçekten pişman olarak ve bir daha işlememek kastı ile tövbe etmelidir. Sonradan, nefis yine üstün gelir ve o fiil işlenirse, hemen tarif olunan usulle tövbe yenilenmelidir. Çünkü, tövbede kayıt ve şart olmadıkça tövbenin zararı yoktur. Tam bir pişmanlıkla tövbe kendisine hal oluncaya kadar her günahtan sonra tövbe etmelidir ki, o pişmanlıkla tezden kendisine hal olsun. Alâmeti budur ki, bir günah işledikten sonra, iradesiz olarak kendisine bir pişmanlık gelir ve ettiği bu mâ'siyete ciğeri yanarak, gözlerinden yaş dökmek sureti ile pişman olur ve nefsine levm ederek tövbe ve istiğfarda bulunursa, bilmiş olsun ki kendisinde sıfat-ı-lewâme hal olmuştur.

2- Sıfat-ı-Levvâme ve Onun Alâmetleri

SIFAT-I-LEVVÂME VE ONUN ALÂMETLERİ NELERDİR? TÖVBELERİNDE SÂBİT OLAMAMALARININ SEBEBİ VE HİKMETİ NEDİR?

Azizim: Malûm ola ki, Sıfat-ı-levvâme iki sınıf üzeredir.

Bunlardan birincisine **EHL-İ-UKBÂ** tâbir olunur. Alâmeti, bunlar emr-i-mâ'rufu mümkün olabildiği kadar yerine getirirler ve nehy-i-an-il-münker'den sakınmağa çalışır ve gayret ederler. Bazan, suyu üfleyerek içerler ve sofuluğu kimseye vermezler. Bazan da öyle saçma-sapan işler yaparlar ki, arkasından hemen pişman olarak tövbe ve istiğfar ederler. Sonra da herhangi bir yerde kendilerini tutamazlar türlü türlü saçmalıklar yaparlar ve yine arkasından pişman olurlar, nefislerine levm ederler, tövbekâr olurlar. Fakat, bunların fiil ve hareketleri, emmâre'de olanlar gibi tamamen haram şeyler değildir. Yani, emmâre'de bulunanlar gibi, nehyolunan şeylerin hepsini yapmazlar. Bazılarından, tövbe ve istiğfar ederek kurtulurlar. Bazılarına da tövbeden sonra dayanamaz yine yaparlar.

Bu sıfatta üç bölük kimse vardır:

Bir bölüğü, ilmi ve âmil olmayan âlimlerdir.

İkinci bölüğü, zamanında sofu adı verilen kimselerdir ki, bunlar sofuluğu kimseye vermezler, ama ellerine fırsat geçince dayanamaz ve nehyolunan şeylerden bazılarını işlerler. Sonra, pişman olur, nefislerine levm ederek tövbe ve istiğfarda bulunurlar.

Üçüncü bölüğü, ehl-i-dünya denilen kimselerdir ki, bunlar vaaz ve nasihat meclislerinde ağlayarak tövbe ve istiğfar ederler, Sonra, yine türlü kötülükler işlerler. Fakat, emmâre'deki gibi, Cenabı-Hakkın affı ile teselli bulamazlar. Bu sebeple, pişman olur ve nefislerine levm ederler.

Nefs-i-levvâmede bulunanların, tövbelerinde sâbit olamamalarının sebebi ve hikmeti; bunlar sıfat-ı-emmârede iken, ruh-u-sultanileri, nefislerine esir olmuş, her halini ruh-u-hayvanın haline uydurmuş, teslim-i-külli ile teslim olmuşlardır. Şimdi, sıfat-ı-levvâmede, ruh-u-sultan esirlikten kurtulmuş kendi yaratılışı ile, ruh-u-hayvanın yaratılışı ayrıldığından dolayı mâ'siyyetten sonra pişmanlık zuhur eder. Fakat, ruh-u sultan henüz ruh-u-hayvana mağlûp olduğundan, vücut ülkesinde hükmü geçmez ve bu yüzden tövbelerinde sâbit olamazlar ve o mâ'siyyeti tekrar işlerler.

Bunlardan İkincisi, ehl-i-tarik olanların levvâmesidir. Bunlar da, birinciler gibi tövbelerinde sâbit olamazlar. Fakat, bunların mâ'siyyetleri onların fiilleri gibi değildir, belki **HAL**'i dir. Bunlardan, içki içmek, livâta ve zinâ, kul hakkı, rüşvet almak, kendisine bir şey teveccüh etmesi için yalan söylemek ve buna benzer fiil ve günahların hangisi olursa olsun o mâ'siyyeti işlemeleri bir sebebe bağlıdır. Meselâ, içki meclisinde bulunsalar, orada bulunanların hatırlarını kırmamak için o fiili işlerler. Geçimleri uygun olmadığından rüşvet alırlar. Yalan söylenmedikçe, alışveriş olmaz diye yalan söylerler. Veya mecliste bulunanlar gülsünler diye yalan söylerler. Sözün kısası, bir mâ'siyyet işlerken, zâhiri bir sebep o çirkin fiili işlerler. Bundan dolayı, mâ'siyyet fiili denildi.

Fakat, bir ehl-i-tarik, bir mürşid-i-kâmilin elini tutunca, mürşidi ile bütün haramlardan sakınacağına ve bütün farzları yerine getireceğine söz verip

sözleşmiş ve üstelik mürşidi kendisine bir miktar zikir ve fikir de vermiştir ki, sonradan o sâlik levvâme'de ise mürşidinin himmeti ile ehl-i-dünya ve ehl-i-ukbâ gibi zâhiri sebeplerle herhangi bir mâ'siyyeti işleyemezler. Çünkü, mürşidi ile sözleşmiştir. İşlese bile, sebepsiz olarak işler. Yani, bir sözü daha geniş olarak anlatabilmek için yalan karıştırır veya söz arasında birisini çekiştirir. Bu ve buna benzer fiilleri ve âza ile ilgili kötü hareketleri hep sebepsiz olur. Yani, istemeyerek mâ'siyyette bulunurlar.

Bunlardan başka; kalp ile ilgili kin, haset, kibir ve buna benzer kötü huyların hepsi kendisinde bulunur. Bunları def edebilmek için, nefsine levm ederler ve ağlayıp sızlarlar.

Bunlar da, ehl-i-dünya ve ehl-i-ukbâ gibi tövbelerinde sebat edemeyerek sonradan yine işlerler. Şu farkla ki, artık kötü fiillerden kurtulmuşlardır. Ehl-i-dünya ve ehl-i-ukbâ gibi, kötü hareketleri tamamı ile işledikten sonra, fırsat geçince bunları tekrar işlemezler. Yani, ehl-i-dünya ve ehl-i-ukbâ, hem kötü fiillerinin tövbesinde sebat etmezler, hem de kötü ahlâklarının tövbesinde sebat etmezler. Fakat, ehl-i-tarik levvâmesinde bulunanlar, kötü fiillerinden kurtulduklarından ve yalnız kötü huyları kaldığından, bunların mâ'siyyetleri halidir. **HAL** denilmesi, bu sebeptendir.

Bunların, tövbelerinde sâbit olamamalarının sebebi ve hikmeti; mürşidini tutup, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem ile bütün Evliya'ullah'ın sayesinde sâyeban olduklarındandır. Mürşitlerinin hüsnü teveccühü, kendilerinin çalışmaları ve gayretleri ve Cenabı-Hakkın İhsanı ile, ruh-u-sultan kuvvet bulmuş, türlü mücahede ile ruh-u-hayvanı kötü fiillerinden bir miktar vazgeçirmiş ve kendisine bağlamış olduğundan, kötü huylarından da kurtulmuşlardır.

Fakat, kötü fiiller de ruh-u-hayvanın yaratılışı olduğundan ve ruh-u-sultan ile ruh-u-hayvan, sıfat-ı-levvâmede vücut ülkesinde müsavi olarak hükmettiklerinden, ruh-u-hayvan üstün gelince kötü huylar zuhur eder. Ruh-u-sultan üstün gelirse, pişman olur, nefsine levm eder.

Bunun ilâcı ve tedavisi, yani Sıfat-ı-levvâme'den mülhime'ye geçilmesi, **RABITA** 'ya devam etmekle olur. Sıfat-ı-levvâmede olan kimseler için bu şarttır. Yani, her gezip oturduğu yerde, şeyhine müteveccih olarak, sanki şeyhinin huzurunda oturuyormuş ve onun elinden tutuyormuş veya şeyhinin hırkası altında bulunuyormuş gibi düşüncelerin hangisi kendisine kolay gelirse, ona devam etmeli ve her yerde şeyhini gönlünden çıkarmayarak **RABITA'**ya gayret ve dikkat etmelidir:

حَاسِبُوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا

Hesaba çekilmeden önce, kendinizi hesaba çekiniz.

Emr-i-şerifine uyarak, kendisini hesaba çekmeli yani tenha bir yerde oturmalı bütün ahlâklarını ortaya dökmeli, insaf ile düşünerek kendisinde ne kadar kötü ahlâk varsa, hepsini birer birer yazmalı ve bunlardan birisini terk etmek için azmedip tövbe etmelidir. Bundan sonra da onun üzerinde ısrarla durmalı ve daima zıddını yapmalıdır. Meselâ, tövbe ettiği kibir ise, tevazu ile âmil olmalı, alçak gönüllülüğü elden bırakmamalı, dedikodu ise medh-ü-senâ ile âmil olmalıdır. Bütün kötü huyların bir zıddı vardır. Tövbe ettiği ahlâk hangisi ise, onun zıddı ile hareket etmelidir. Bir kimsede bir kusur görünce, o kusuru kendisinde görmeli ve kendi kendisine:

— Ey nefis! însan, insanın aynasıdır. Eğer, bu kusur bende olmasaydı, bu kimsede görmezdim. Kendi halimi, bu zatın aynasında gördüm. Bu hal, benim halimdir. Ey nefis! Haksız yere ona isnat ediyorsun, diyerek nefsini azarlamalı, suçlamalı ve mağfiret istemelidir. Demelidir ki:

— Ya Rab! Kalbimde bu küstahlığın vaki olduğunu biliyorsun. Sen, bütün sırları ve gizli şeyleri bilicisin. Cümlemizi af ve mağfiret buyur. Güzel ahlâk ile sıfatlandır, niyazı ile Haktan korkmalı ve o kimseyi çekiştirmekten vazgeçmelidir.

Böyle böyle, o ahlâk kendisinden gidip, yerine güzel ahlâk gelinceye kadar zıddı ile âmil olmalıdır. Nefsin, o ahlâktan vazgeçip, yerine güzel ahlâkın geldiği şundan bilinir ki, onun bulunduğu yerde bir kimseyi çekiştirseler ve mecliste bulunanların hepsi bu çekiştirmeye iştirak etseler, o kimse iradesiz olarak çekiştirileni medheder veya medhe kadir olamasa bile, çekiştirenlere **BUĞZU-FİLLAH** düşmanlık ederek, susar. İşte, bu hal kötü ahlâk olan çekiştirmenin, iyi ahlâk olan medhe tebdil olduğuna veya sui-zannın gidip yerine hüsnü-zannın geldiğine delâlet eder.

Sonra, kendisini hesaba çektiği gün, yazdığı çirkin ahlâklarından bir başkasını ele almalı ve onlardan birisine daha tövbe ederek, zıddı ile âmil olmalı ve o da iyi ahlâk ile değişinceye kadar devam etmelidir. Böylelikle, birer birer bütün kötü huylarından kurtulmuş ve iyi huy sahibi olmuş bulunur. Bir daha, o kötü huylar kendisinden zuhur etmezse, anlaşılır ki, sıfat-ı- mülhime kendisine hal olmuştur.

3- Sıfat-ı-Mülhime Nedir?

Azizim: Malûm ola ki, bu sıfat da iki sınıf üzeredir:

Birinci sınıf: İlimleri ile âmil olan âlimler, âbidler ve zâhidler makamıdır.

İkinci sınıf: Ehl-i-tarik olanlardır.

Birinci sınıfta bulunan ve sıfat-ı-mülhime'de olan kimselere, herkesin hüsnü zannı vardır. Çünkü, bunlar zâhirdeki kötü fiillerini, iyi fiil ve hallerle değişmişlerdir. Yani, **EMR-İ-MÂ'-RUF** ve **NEHY-İ-AN-İL-MÜNKER'**den sonra, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin sünnetlerini de yerine getir-meğe çalışır ve gayret ederler. Farzları, vacipleri, sünnetleri, müstehapları tamamen icra ve zâhirde fiile çıkarırlar. Nehy-i- an-il-münker'den tamamen sakınırlar. Bundan dolayı, bunlara herkesin hüsnü zannı vardır. Yani, zahir

hallerine, göre, vaktin kutbu gözü ile bakarlar. Fakat, bâtın hallerini bilmezler ki, bütün kötü ve çirkin ahlâklarla dolu ve sıfatlanmışlardır. Bu kötü ve çirkin ahlâkların, bâtında kalarak zâhire çıkmamasının sebep ve illeti, bu kötü fiillerin ruh-u-hayvanın emri ile vücut ülke sinden çıkıp icra olunmasındandır. Bu âbid ve zâhidler, kendilerini en ağır riyazet ile, bir gün oruç tutmak ve bir gün bırak-mak sureti ile bir yıl devam eden Davud orucu ile, nefsin istediğini yemeyerek istemediğini yemekle, bu ve buna benzer nefsin hoşlandığı ne kadar şeyler varsa, hepsini terk ederek hoşlanmadığı şeyleri yapmakla âmil olduklarından ve bu uğurda türlü mücahedeler ile nefislerine galip gelmişlerdir. Bu sebeple, ruh-u- sultan, ruh-u-hayvana galip gelmiş ve vücut ülkesini kendi idare ve tasarrufuna almış bulunduğundan, o vücuttan çıkan fiillerin hepsi, Allahu teâlâ'nın rızasına uygun olur. Çirkin ve kötü fiillerin hepsinin, vücut ülkesinde, ruh-u-hayvanın emri ile zâhire çıktığı gibi, iyi ve güzel fiillerin hepsi de ruh-u-sultanın hükmü ve tasarrufu ile zâhire çıkar. Onun için, bütün âbidler ve zâhidler, kötü fiillerden kurtulmuş, iyi ve güzel fiiller ile sıfatlanmıştır.

Kötü fiillerin hepsi, ruh-u-hayvanın yaratılışı olup, ona huy denir. Huy, canın altındadır, can çıkmayınca huy çıkmaz, derler. Bu sözü, sakın söyleme ve söyleyeni de dinleme... Çünkü, insana lâzım olan, dünyada iken o çirkin ve kötü ahlâkları atarak, yerine ruh-u-sultanın kendi yaratılışı olan güzel ve temiz ahlâkı koymaktır. Bir gün olur, mahcup olursun, özüre bahane bulamazsın... Allahu teâlâ'nın bir; günü vardır: **YEVM-Î-CEZÂ, YEVM-İ-NEDÂMET** derler. Bir güzel düşün, fırsat elde iken, bütün kötü ahlâkları çıkarıp, güzel ve temiz ahlâklar ile ahlâklan... Sonra, pişmanlık fayda vermez. Aklını başına devşirip, bu kötü ahlâkların yalnız ibadet etmekle veya nefse karşı koymakla veya riyazet ile temiz ve güzel ahlâka dönemeyeceğini anla... Zira, kötü ahlâklar **HAL** kabilindendir. Ruh-u-hayvanın kendi yaratılışıdır. Onu, o huylardan vazgeçilip, ruh-u-sultanın yaratılışı olan güzel ve temiz ahlâklar ile ahlâklandırmaya ve sıfatlandırmaya, nefse karşı koymak ve mücahede etmekten başka **ZİKİR KILICI** da lâzımdır. Bu da kendi kendine olmaz. Mürşid-i-kâmile muhtaçtır. Bir mürşid-i-kâmil bul, kendini ona teslim-i-külli ile teslim et... Telkin edeceği **ZİKİR KILICI**'nı, her gün ruh-u-hayvanın helâkini kastederek kullan. Tâ ki, bu kötü ahlâklar, temiz ve güzel ahlâka tebdil olsun, Ehlullah sıfatı ile sıfatlanasın... Her kişi, ilk iş olarak akıbetinden endişe etse gerektir. Kişi, sonunu düşünmezse, cahil hayvan budur.

İkinci sınıf olarak, Ehli-tarik olanların mülhime sıfatında bulunanları zikrolunmuştu. Bu sıfat ile sıfatlanan ehl-i-tarik, kısa zamanda kötü fiillerden kurtulur, kötü ye çirkin ahlâklarından da mümkün olabildiği kadar uzaklaşırlar. Fakat, varlık uçurumundan, döneklikten, tereddütlerden ve kuruntulardan kurtulamamışlardır. Sebep ve illeti, Cenabı-Kibriyâ'ya her işlerini bırakarak teslim-i-külli ile teslim olamamışlardır. Yani, geleceğe emel beslerler, geçmişe tasalanırlar, **(Halimiz neye varacak?)** diye on sene sonra olacak şeyleri düşünerek tasalanırlar. Bugün rızıklarını yerler: **(Sabah için halimiz nice olur?)** düşüncesine dalarlar. Hal ile, cenabı-hakkın **REZZAK** sıfatını inkâr ederler. Kendilerinde itimat yoktur: **(Cenabı-Hak, şimdiye kadar ne aç koydu ne açık koydu. Şimdi de koymak şanından değildir**) diyerek hiçbir taraftan teselli bulamazlar. İster fakir ister zengin olsun, hepsi de bu haldedirler. Daima, geç-

mişe tasalanır ve geleceğe emel beslerler. Bundan dolayı, içlerinde kuruntu ve darlık eksik olmaz, döneklikten ve tereddütlerden kurtulamazlar.

Bunlardan başka; dünyaya, dünya hırs ve isteklerine muhabbetten ve kaydı anasırdan kurtulamamışlardır. Dünya malına meyilleri bulunduğundan, zikirlerinde sefa ve lezzet bulamaz, teveccüh ve mürakabelerinde gayet sıkı olurlar. Hallerinde de sebat yoktur. Bazan, içleri açılır biraz ruhani sefa duyarlar. Bazan da yukarıda anlatıldığı gibi darlık, döneklik ve tereddüt içinde bulunurlar.

Sebebi ve hikmeti; Ruh-u-sultan, ruh-u-hayvana galip geldiğinde, mürşid himmeti ile ve zikrin şiddeti ve harareti ile teveccüh ve mürakabede ihsan buyurulan İlâhi feyizlerle ve sâlikin çalışması ve gayreti ile, ruh-u-hayvan ister istemez sıkılıp ilâçsız kaldığından, yaratılışı olan ahlâklarını, ruh-u-sultanın yaratılışı ile değiştirmiş ve vücudun idare ve tasarrufunu, ruh- u-sultanın emrine bırakmış ve hiç bir şeye karışmadığı halde, yine tek durmaz ve ruh-u-sultanın bir taraftan önüne çıkıp yolunu şaşırtmak için, veziri olan **AKL-I-MAAŞ** ile ve onun da mercii olan şeytan ile istişare ederek dünya hileleri ile ruh-u-sultanı düşürmek için vesvese yaratırlar. Bundan dolayı, sıfat-ı-mülhimede bulunan sâlikler, tam bir tevekkül ile hakka tevekkül edip, her işlerini Allahu teâlâ'ya bırakamazlar. Bu yüzden, halleri anlatıldığı gibi olur. Bazan, ruh-u-sultan galip gelir ve o zaman kendilerine mümkün olabildiği kadar tevekkül zuhur eder ve teveccüh ve mürakabelerinde ruhani sefadan biraz koku alırlar. Bu, onların ilerleme halleridir. Bazısın da ruh-u-hayvan bir hiyle ile ruh-u-sultanı oyalar ve onu ilerlemesinden düşürür ve geriletir.

Sıfat-ı-mülhime'den, sıfat-ı-mutma'inneye geçmenin ilâcı şudur:

Bu sıfat ile sıfatlanan kimseler, daima huzuru **MAALLAH**' ta olmalıdırlar. Yani, gezip yürüdükleri yerlerde, Cenabı-Hakkın kendilerine; kendilerinden yakin olduğunu düşünmelidirler:

اَلْاِحْسَانُ اَنْ تَعْبُدَ اللّٰهَ كَاَنَّكَ تَرَاهُ فَاِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَاِنَّهُ يَرَاكَ

En büyük ihsan, Allahu Teâlâ'yı görüyormuş gibi İbadet etmendir. Sen, onu göremesen bile, o seni dalma görür.

Hadis-i-şerifi hükmünce, **(Nereye varsam, BASİR'dir. Beni görür. Ne söylesem, SEMİ'dir. İşitir. Onun için uzak veya yakın birdir. Sesle konuşmadığından, kalbe gelen bütün düşünceler, indi İlâhisinde müsavidir.)** diyerek daima uyanık bulunmalı ve:

— İşte, şimdi Allahu teâlâ'nın huzurundayım. Ben, Cenabı- Hakkı göremesem bile, o şimdi beni görüyor. Halime vakıf bulunuyor. Benim, görememem kendi benliğimdendir, diye huzû ve huşû ile kalbine nâzır olarak Allahu teâlâ'nın huzurunda durmalıdır.

Eğer, kendisine bir taraftan gaflet gelirse, hemen aklını başına toplamalı, pişman olmalı, tövbe ve istiğfar etmeli ve yine huzuru İlâhide durmağa devam etmelidir.

Eğer kalbine dünya malından bir şey gelir ve ona muhabbet ederse, hemen aklını başına toplamalı ve:

— Bu, Allahu teâlâ'nın mahlûkudur. Biz ise, sâlik-i-didârız. Gece ve gündüz:

إلهي أنت مقصودي ورضاك مطلوبي

İLÂHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZÂKE MATLÛBİ

(Allahım Maksudum sensin ve matlûbum senin rızandır)

Deriz de lâyık mıdır ki, hâlık dururken, mahlûkuna muhabbet edeyim? Bu sözümüzde, yalancı çıkmak bana yakışır mı? Bütün mevcudat, Allahu teâlâ'nın halk ve icat buyurduğu sun'u ilâhiyyesidir. Onları seversem, Cenabı-Hakka **(Ben seni sevemem)** demek çıkar. Muhabbet, ortaklık kabul etmez. İki karpuz bir koltuğa sığmaz, demeli ve o şeyin muhabbetini derhal kalbinden çıkararak, zikrine ve fikrine devam etmelidir.

Sonradan, tekrar zuhur ederek:

— Senin halin neye varacak? Bu dünyanın ucu uzundur. Hastalık ve sağlık bizim içindir. Biraz, sonunu düşünmen lâzımdır. Bu gençlik, elden gidip ihtiyar olursan, o vakit sana kimse itibar etmez. Köşe başında, dilenmek sana elvermez. O zaman pişmanlık da fayda vermez. Dünyada oldukça, insana herşey lâzımdır, gibi kalbine kötü düşünceler gelirse, hemen cevap olarak, ona demelidir ki:

— Cenabı-Hak, benim rızkımı ezelden takdir etmiştir. Yiyecek, içecek ve giyecek şeyler, ecel gibidir. Hiçbir şekilde değişmez. Her gün, insanın nasibi ne ise, onu bulsa gerektir. Sırf, irade hemen yorgunluktur. Düşünce ile, çalışmakla, fazla noksanlaşmaz. Yorgunluktan ibarettir. Kalbin kasvetidir:

Takdir-i-hudâ, bâzu ile dönmez
Bir şem'a ki, mevlâ yaka, sönmez...

Binaenaleyh, ezelde her ne ki takdir olunduysa, hepsi belirli vakitleri gelince zuhur etse gerektir. Dünya için tasalanmak, ahmaklığın tâ kendisidir. Her iş, olacağı gibi olur. Senin düşünmen ve kafa yorman, yorgunluktan ibarettir, dedikten sonra, yine zikir ve fikir ile meşgul olmalıdır.

Eğer, yine zuhur ederse, ki bu böyledir. Cenabı-Hak, her şeyi ezelde takdir buyurmuştur. Senin, harekât ve sekenâtın nasıl takdir olunmuşsa, senden öylece zuhur etse gerektir. Böyle olunca, bütün işlerini Hakka bırakır, hiçbir şeye

karışmaz, teslim-i-külli ile teslim olduktan sonra, sen kıdemin, yani merteben ne ise, fiillerinde zuhur eder. Boşuna niçin zahmet çekersin? Eğer, sırrı kaderin **ŞAKİ** ise, **SAİD** olmak imkânsızdır. **SAİD** ise, **ŞAKİ** olmak imkânsızdır. Öyle ise, boş yere neden zahmet çekersin? Her bir işinde, teslim-i-külli ile teslim ol, bu âlem bir uçurumdur. Hiçbir şeye karışma, rahat et, gibi bir düşünce zuhur ederse, ona da şöyle cevap verilmelidir:

— Kul, kullukta gerektir. Bu dünya, imtihan âlemidir. Cenabı-Kibriyâ, kullarının hallerini ve kıdemlerini kendilerine bildirmek için, dünyada bütün İlâhi emirlerini ve İlâhi nehiylerini kesin delillerle haber vermiş, rızasını bildirmiştir. Bu dünyanın, bir imtihan âlemi olduğunu da bildirerek: **(Ey kullarım! Sizler, rızamı tahsilde olun, rızıklarınızı ben azimüşşan veririm. Bu hususta, bana mütevekkil olun, rızıklarınıza ben kefilim...)** diye birçok âyeti kerimelerle va'ad buyurmuştur, öyle olunca, kul kullukta gerektir. Kula lâyık olan, efendisinin emirlerini yerine getirmektir. Daima, rızasını gözetmek ve neyi gerektiriyorsa çalışıp gayret etmektir. Efendisi, dilerse azâd, dilerse çırağ eder. Dilerse, bütün işlerini ona teslim eder, kendisi hiçbir şeye karışmaz. Dilerse, te'dip ve azab eder. Kul, efendisinin kudret elindedir. Bu gibi şeyleri düşünmek, ahmaklığın tâ kendisidir. Kula lâzım olan, mevlâsının rızasıdır. O rıza, ne ile tahsil olunursa ona yönelmeli, Mevlâsının emrini yerine getirmeli ve nehiylerinden sakınmalıdır. Yoksa, emirlerine uymaz, nehiylerinden de sakınmaz da, **(Ben, teslim-i-külli ile teslim oldum)** diye fiillerinden ve ahlâkından türlü kötülükler zuhur edince: **(Ne yapalım? Takdirde varmış... Çare nedir?)** gibi başından büyük sözler söyler ve takdire iftira ederse bununla iş bitmez. Cenabı-Hakkın, bir günü vardır. O günde, bu gibi bahaneler para etmez, demeli ve yine zikrile, fikrile meşgul olmalıdır.

Sözün kısası gerek dünya ve gerekse âhiret bakımlarından ne kadar kötü düşünceler zuhur ederse, önce bu düşünceleri şeriat mizânına koyup ölçmeli, eğer şeriate uygun gelirse ne alâ, gelmezse ona zıddı ile cevap vererek yine kendi halile meşgul olmalıdır.

Zira, bu sıfat-ı-mülhime'nin acayip bir yeridir. Bu yerde, ruh-u-hayvanın hilesi pek çoktur. Evvelce de anlatıldığı gibi, ruh-u-hayvan, aklı-maaş ve şeytan üçü birleşerek ve bir vücut haline gelerek, sureti haktan görünür ve türlü hilelerle ruh-u-sultanın yolunu şaşırtmağa, ziyadesi ile çalışır ve gayret ederler.

Bu yerde, yukarıdan beri izah edildiği gibi, daima uyanık bulunmalı, ne türlü bir düşünce, gelirse, şeriat mizânında ölçmeli, ona göre cevap vermelidir. Böylece, sâlik daima uyanık bulunursa, nefsi ile mücahede eder. Bu sayede, çok kısa bir zamanda Cenabı-Hakkın inayeti ile mutma'inne sıfatı ihsan buyurulur ve bu hal kendisine hal olur.

Alâmeti, bütün kötü ahlâkları, temiz ve iyi ahlâka tebdil olduktan başka, kendisine tam bir tevekkül ihsan buyurulur ki, dünya ile ilgili bütün işlerini Hakkın kudret eline bırakır ve teslim-i-külli ile teslim olur. Kendisine bir göz tokluğu hil'ati de ihsan buyurulur ki, artık aslâ geleceğe emel beslemez ve geçmişe tasalanmaz. Bugünden, yarının işini de düşünmez. Gün, bugün saat bu saattir diyerek Hakkın verdiği İlâhî ihsanlara teşekkür eder, kani olur.

Bundan sonra, bütün dünya halkı bir araya gelseler de:

— Yahu, bu senin ettiğin nasıl iştir? Sonra, pişman olursun, diye nasihat etseler, onun itikadına zerre kadar halel gelmez.

Bir sâlikte, bu gibi haller zuhur ederse, o kimsenin mutma'inne sıfatı ile sıfatlandığına delâlet eder.

Ey tâlib-i-didâr!

Burada, biraz nasihat vereceğim. Aklını başına devşir bir güzel düşün... Sıfat-ı-levvâme ve sıfat-ı-mülhime'de bulunan kimselere, mürşidinin himmeti ve kendisinin çalışması ve gayreti ve Cenabı-Hakkın ihsan ve inayetiyle, **TECELLİ-İ-NUR** ve **MÜŞAHEDE-İ-NUR** veya **TECELLİ-Î-NUR** ve **MÜŞAHEDE-Î-SIFAT** gibi ve bâzan da **TECELLİ-İ-SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-Î-ZAT** gibi tecelliler zuhur edince ve Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz ile teveccühte görüşüp, söyleşmek gibi ve mürakabe de tecelli halinde keyfiyyetsiz olarak İlâhî hitaba mazhar olmak gibi İlâhî iltifatlar zuhur etmeğe başlayınca; sakın sakın bel bağlamayasın.. Bu gibi İlâhî tecelliler ve iltifatlara bakarak, kendini iyi adam oldum sanmayasın. Bu yer, ne hoşça bir yermiş deyip, aldanmayasın... Zira, bütün Ehlullah'ın **EL'- AMAN** çağırıştıkları yerdir. Allahu teâlâ, sizleri ve bizleri korusun. Bu yerden düşen, Emmâre'ye kadar gider. Tarikten kovularak, imansız gitmesinden ziyadesiyle korkulur.

Zira, Sıfat-ı-levvâme ve mülhimede; ruh-u-hayvan, gerek fiillerinden ve gerekse ahlâkından tamamiyle vaz geçerek ruh-u sultana büsbütün teslim-i-külli ile teslim olmamıştır. Ancak, ruh-u-sultan galip geldiğinden, bütün fiillerini ve ahlâkını, ruh-u-sultanın emrine bırakmış ve **ZİKİR KILICI**'nın şiddet ve hararetinden, vücut ülkesinde bir yere gizlenmiştir. Hiçbir şeye karışmadığından ve ruh-u-sultan vücut ülkesini dilediği gibi idare ve tasarrufu altına almış ve dilediği gibi hükmetmeğe başlamış bulunduğundan bu tecelliler zuhur eder ve İlâhî ihsanlara mazhar olur. Yoksa, bunlar sâlike henüz alışkanlık olmamıştır. Eğer, bu ihsanlara aldanarak, ilâçlarını boşlar, istirahate geçilirse, o zaman ruh-u-hayvan fırsat bulur, Akl-ı-maaş ve şeytanla meşveret ederek, bir taraftan ruh-u-sultanın önüne çıkar, türlü hilelerle ayağını kaydırarak hükümden düşürmeğe ve kendisi onun yerine geçmeğe çalışır.

Bu takdirde, keyfiyyet sâlikin kaderine ve tecellisine bağlı kalır. Eğer, ruh-u-sultan, bu hali görerek şiddetle korkar ve ruh-u-hayvana teslim oluverirse, Allahu teâlâ korusun, emmâre hali zuhur eder ve ruh-u-sultan nefse esir olduğundan, insan sıfatı kendinden tamamiyle kalkar ve hayvan sıfatı ile sıfatlanır. Allahu teâlâ'ya sığınırız.

İşte o zaman, tarikat-i-aliyyeyi tamamen inkâr eder ve tarikten de kovulurlar. Eğer, bu hali görünce kendisine bir yiğitlik ve cesaret gelir ve ruh-u-hayvana teslim olmaz ve yine muharebe ve mücahedeye başlar ve levvâme bahsinde anlatıldığı gibi tövbe ve istiğfar ile nefsine levm ederse, o zaman tekrar levvâme halleri zuhur eder ve zikrolunan ilâç ve tedavilere muhtaç olur. Bu defa, yeni baştan bu ahlâkları değiştirmesi gerektir ki, ruh-u-hayvanı mağlûp etsin ve bir vuruşta hükmü elinden alarak vücut ülkesinde kendi hükmetmeğe başlasın, İlâhî ihsanlara da mazhar olsun. Bütün bunlar, başa gelmeden çaresine bakmak

lâzımdır. Tekrar tekrar söylediğimiz gibi, bu yer pek korkunç bir yerdir. Ruh-u-hayvanın, bu yerde pek çok hileleri vardır.

Sebebi ve hikmeti, ruh-u-sultana büsbütün teslim olmamış, bütün fiillerinden ve ahlâklarından vaz geçerek kendi arzu ve rızası ile ruh-u-sultanın fiillerine ve ahlâklarına henüz tam mânası ile razı ve teslim olmamıştır. Ancak, ruh-u-sultanın üstünlüğünden ve zikrin şiddetinden, teveccüh ve mürakabenin feyiz nurundan son derece sıkılır ve çaresiz kalarak ister istemez bütün fiillerini ve ahlâklarını ruh-u-sultanın reyine bırakır ve kendisi vücut ülkesinin bir yerinde gizlenerek, hiçbir şeye karışmaz. Bununla beraber, kötü fiil ve ahlâkı zerre kadar değişmemiştir.

Binaenaleyh, iyi ve güzel fiillerin vücut ülkesinde icra olunmasına hiçbir şekilde razı değildir. Ama ne çare? Kimsesiz kaldığından, yukarıda belirtildiği gibi bir yere gizlenir ve daima ruh-u-sultanın fırsatını kollar. Bu sebeple, bu sıfatla sıfatlanan kimselere, kalp itmi'nanı gelmez ve işlerini Hakka bırakamazlar. Her zaman tereddüt ve döneklik içinde bulunurlar.

O halde, bu sıfatla sıfatlanan kimseler, yani levvâme'de ve mülhimede bulunanlara lâzım olan şudur ki; kendisine gerek Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz tarafından ve gerekse bizzat ve keyfiyetsiz olarak Cenabı-Kibriyâ tarafından ne kadar ilâhi tecelliler zuhur ederse, sakın ve sakın bunlara değer vermemeli, kendilerini o hale indirmelidirler ki, bir kurumuş ağaç gibi meyvesi yoktur; kimse yiyebilsin. Yapraktan yoktur ki, birisi gölgelenebilsin. İşte, böyle bir ağaç gibi olduğunu farz etmeli, hiçbir ameli bulunmadığını, o amel dolayısıyla ihsan buyurulan İlâhî feyizlerden hiç kimsenin yararlanamayacağını düşünmelidir. Nasıl ki, zâhirde kurumuş ağacın meyvesi ve yaprakları bulunmazsa ve onu kimse yiyemez ve altında gölgelenemezse, ibadet ve tâ'atına karşılık ihsan buyurulan İlâhî feyizlerden de öylece kimsenin faydalanamayacağını düşünmelidir. Halbuki, ağaç yapraklı ve meyveli olsa, gölgesinde oturulabilir ve meyvesinden de yenebilir. Nitekim, İlâhî feyizler de böyledir. Başkaları ondan yararlanır. Birisi zâhiren ve diğeri bâtınen insanlara sefa ve lezzet verirler. Bu düşünce ile, kendi kendisine demelidir ki:

—Bunların hiç birisi sende yok ki, öğünebilesin... Âciz ve nâçiz, hiçbir şeye yaramayan, isyan deryasına batmış, iki elinde bir şeyler yok… Allahu teâlâ'nın amanında bir müflis durumundasın. Öyle ise, her ân ve her nefes, riza kapısını açabilmek için aman kapısında **EL'AMAN** çağırmalısın.

Böyle düşünerek ve söyleyerek ve kendisine ihsan buyurulan tecellilere aldanmayarak ve daima kendi haline bakarak tetikte bulunmalı ve eğer kendisinde varlık kokusu belirmişse, yukarıda gösterildiği gibi hitap ederek:

— Ey nefis! Sen, kendini adam mı oldun zannedersin. Daha senin yaratılışın olan sıfat-ı-emmâre, zerre kadar değişmedi. Kul için, en aşağı mertebe olan Hakka tefviz-i-umur etmeği bile hal edinemedin. Kalp itmi'nanı gelerek tereddütlerden, kuruntulardan, dönekliklerden kurtulamadın. Bunlar, sana hal olmadan bir damla İlâhî ihsanı görünce, temcit davulu gibi **BEN... BEN...** diyerek benlik perdesiyle beni düşürmek mi istersin?

Yeter oldu bu hicâba büründün,

Enâniyyet libâsiyle göründün...

Soyun İmdi, bu libâstan beri ol,

Nice menzil kat'eyleyip insan ol...

(Bu perdeye büründüğün, benlik giysisi ile göründüğün yeter.
Bu giysiden soyun uzak ol; çokça yol alıp insan olmaya bak.)

Diyerek, gece gündüz ve her nefeste müflis olmakta ayak dire ve bildirilen ilâçları kullan. Rıza kapısının açılması için, her nefeste **DAR-ÜL-AMAN**'da pişmanlıkla ciğerlerin yanarak, gözyaşını sel gibi akıtarak, âciz ve nâçiz Allahu teâlâ'nın amanın da müflis ol... Her taraftan eli boşanmış, minareden düşen adamın temennisi nasıl olursa, bu sıfatlar ile sıfatlanan kimselerin de Cenab-ı-Hakka temenni ve münâcâtları beş kat fazla olmalıdır. Zira, minareden düşen adamda, yalnız ecel korkusu vardır, imansız gitmek korkusu yoktur. Çünkü, şehitlik umar. Bu sıfatlardan düşen kimselere hem kovulmak korkusu hem de imansız gitmek korkusu vardır. Böyle olduğu için de onların korkuları, bunların korkularına nazaran beş kat değil, belki on kat olmalıdır.

Sözün kısası, kişi kendisinin hekimi olmalıdır. Çünkü, sonra hekime muhtaç olur. Görmez misin ki, zâhir bir adam, hekim olursa, hekime muhtaç olmaz. Vücuduna dikkat et: Basuru olan kimseler, yemek yerken, basurlarına dokunacak şeyleri yemezler ve içmezler ve perhiz ederek hekime de muhtaç olmazlar. Hem de basur hastalığından kurtulurlar. Bunun gibi, bütün hastalıklar böyledir. Önceden gereğine teşebbüs olunursa, sonra hekime muhtaç olunmaz. Fakat, önceden gafletle hareket edilir ve gereğine teşebbüs edilmezse, sonunda o hastalık vücuduna bulaşır, şiddetlenir ve sıkıntıları da artmağa başlar. O zaman, hekime muhtaç olunur ve türlü türlü acı ilâçlarla epeyce zahmetler çekilir.

Bunun gibi, mürşid-i-kâmil olan zât-ı-şerifler de sadık birer hekimdirler. Eğer, yukarıda zikrolunan ilâçlar ile fiillerinde ve ahlâkında olan illetlerini çalışıp gayret ederek, vücut ülkesine yerleşmeden defedebilirsen, günden güne mertebeler aşar ve sonsuz İlâhî ihsanlara malik olursun. Fakat, akıllı davranır ve bu illetlerin def'ini mürşidine bırakırsan, yani:

— Benim elimden bir şey gelmez. Onlar, beni benden iyi bilirler. Nâsıl kullanırlarsa razıyım. Boşuna çabalamak, para etmez, diyerek dört ucunu bırakır ve:

— Şeyhin elindedir. Nasıl bilirse, öyle yapsın, teslimiyyeti ile, teslim olursan, mürşit haline bakar ki, kendisini nefsine kaptırmış ve nefsin hilelerine aldanarak dört ucu birden bırakmış, vücut ülkesi nefsin idare ve tasarrufuna geçmiş, hastalıklar yerleşmiştir. Bu hali görünce, anlar ki basur hastasının hastalığı vücuduna yerleştiği gibi bunun da illetleri yerleşmiş ve hekime muhtaç olmuştur. O zaman, hastalığın cinsine göre ilâç verir. Onların ilâçları, Allahu teâlâ tarafından zuhur ettiğinden, reddi mümkün değildir. Zahir hekiminin verdiği ilâ-

cın, reddi mümkündür. Bunların verdikleri ilâcın ise, hiçbir suretle reddi kabil değildir. Allahu teâlâ tarafındandır. Zehir bile olsa, kullanılır red olunmaz.

Meselâ, en zayıf olan ilâçları beden hastalıklarındandır ki, kolay geçecek hastalıklara bu ilâçtan verir. Geri kalanını buna göre kıyas et... Sözün kısası, herkesin hastalığına göre, bir çeşit ilâçları ve tedavi yolları vardır. Öyle bir ilâç verirler ki, o illet ondan gider ve sıhhat buluncaya kadar nice mihnetler ve meşakkatler çekilir. Sonra, o ilâcı ondan alırlar ve kendisini teselli ederler.

Öyle ise, iyice düşünmeli ve anlamalıdır ki, yukarıda zikrolunan ilâçlar ve tedavi usulleriyle kendi haline bakarak, mürşidin ilâçlarına muhtaç olmaksızın, ahlâkını değiştirmeğe ve iyileştirmeğe çalış... Yoksa, mürşit ilâçlarına dayanılmaz ve dayanılır şeyler değildir.

4- Sıfat-I-Mutma'inne ile Onun Şartları Nelerdir?

SIFAT-I-MUTMA'İNNE İLE ONUN ŞARTLARI NELERDİR? RİZA KAPISI İLE TEVEKKÜL KAPISININ FARKLARI NELERDİR? KIDEMİ-VELÂYET, TEBŞİR-İ-VELÂYET VE MELEKE-İ-VELÂYET NE DEMEKTİR? SEBEP VE HİKMETLERİ NELERDİR? SIFAT-I-RÂDİYYE'NİN İLÂÇLARI VE ALÂMETLERİ NELERDİR?

Azizim: Malûm ola ki, bu sıfat **VELİ**'lere mahsustur. Yani, bu sıfat ile sıfatlanan zatlar, **VELÂYET** ve **VERASET** ile tebşir olunurlar. Velâyetle nübüvvet de daha önce anlatılmıştı, burada tekrarına hâcet yoktur. Bu sebeple, bu sıfat **EHL-İ-TARİK**'e mahsustur. Zühd-ü-tekva ehlinin, nefislerinin bu sıfat ile sıfatlanmasına imkân yoktur. Onların, en yüksek makamları **SIFAT-I-MÜLHİME**'dir, ondan bir adım ileri gidemezler. Sebebi ve illeti, yalnız zühd-ü-tekva ile nefs-i-mülhime bahsinde anlatılan kadar kemal bulunabilir. Ondan, bir parmak ileri gidemezler. Çünkü, yalnız nefis mücahedesi ile, nefis ancak bu kadar kemale ulaşabilir. Bundan fazlası, mürşit terbiyesine muhtaçtır.

Görmez misin ki, dağlarda kendi kendine yetişen ağaçların meyveleri yenmez. Yense bile, lezzeti olmaz. Ham ahlat gibi, yiyenin boğazına durur. Yahut hiç meyve vermez. Fakat bir bahçıvan onları yerinden sökerek, kendi bahçesine dikse, budayıp aşılasa öyle bir meyve ağacı olur ve o kadar lezzetli meyveler verir ki, ilk hali ile arasında büyük farklar olur. Yabani ağaç, meyve ağacı olmasa bile, bu bakım sayesinde meyve veren herhangi bir ağaçtan aşılanacağı için o da birkaç sene sonra bir meyve ağacı olur.

Bundan da anlaşılıyor ki, zühd-ü-tekva sahipleri, bu yabani ağaca benzerler. Bunlar her ne kadar:

— Ben, zühd-ü-tekva ile hakkı bulurum. Mürşid-i-kâmile ihtiyacım yoktur, derlerse de hallerine bakılınca, yabani armut, elma, kiraz veya vişne gibi meyveler görünür. Şu var ki, yabani meyvenin bâtını acıdır ve onu yiyenler burukluğundan başka bir lezzet bulamazlar.

Zühd-ü-tekva sahiplerinin ameli salihleri de böyledir. Onların dış görünüşlerine bakarak meclislerine giden ve kendilerinden yardım isteyenler,

onların sözlerinden bir şey anlayamazlar. Çünkü, o hal kendi halleri değildir. Tıpkı, yabani meyvelerden tadanların acılıktan ve burukluktan başka bir tad alamadıkları gibi, bunların sözleri ve nasihatleri de, kimseye tesir etmez ve kimseyi uyarmaz. Bundan başka, dış görünüşlerine aldananlar, bâtın hallerini görünce, yanlarında bulunan kimselere sıkıntı ve iç darlığı gelir, bir ân evvel meclislerinden çıkmak isterler.

Bu sebepledir ki, zühd-ü-tekva sahiplerinin en ileri makamları **MÜLHİME**'dir. Bu gibilerin, sıfat-ı-mutma'inneden nasipleri yoktur. Mutma'inne, yalnız **EHL-İ-TARİK**'e mahsustur.

Alâmeti, daha önce de belirtildiği gibi, bütün fiilleri iyilik ve güzellik ile ve ahlâkları da üstün ve temiz ahlâk ile belli olur. Kendilerine iradeleri dışında tam bir tevekkül de ihsan buyurulmuş olduğundan, her bakımdan Cenabı-Hakka mütevekkil olurlar. Taraf-ı-ilâhiden, öyle bir hal ihsan buyurulur ki, bütün zâhiri işlerini iradesiz olarak Hakka teslim etmişlerdir, dünya işlerini zerre kadar düşünmezler. Dünya işleri için tasalanmazlar. Cennet arzusu ve cehennem korkusu, iradesiz olarak kendilerinden kaldırılmış bulunduğundan, bundan yana da tasalanmazlar. İbadetleri ve tâ'atleri Allahu teâlâ'nın rızası içindir. **EMR-İ-MÂRUF** ve **NEHY-İ-AN-İL-MÜNKER**'leri hakkı ile yerine getirdikten başka, teveccüh ve mürakabelerinden sonra, **HUZUR-U-MÂ'ALLAH** kendilerine hal olur. Bir nefes bile gaflet etmezler ve daima uyanık bulunurlar.

Bu sıfat ile sıfatlanan zatlara, **TEVEKKÜL KAPISI** da açılır ve mürakabelerinde, keyfiyyetsiz olarak velâyet ile tebşir olunurlar. Mürşitleri kemal ehlinden olursa, bazılarına **RIZA KAPISI** da açılır ve:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

İyi bilin ki, Allahu teâlâ'nın velileri (Dostları ve yakınları) için hiçbir korku yoktur. Onlar, mahzun da olacak değillerdir. (Yunus: 62)

Âyeti kerimesi ile tebşir olunurlar.

Fakat, bu sıfatta iken, **RIZA KAPISI'**nın açılarak bu âyeti kerime ile tebşir olunmaları, daha halleri değildir. Mürşitlerinin hüsnü teveccühü ile, iltifat-ı-ilâhiyyedir.

Yani, **RIZA KAPISI** ile **TEVEKKÜL KAPISI**'nın farkı budur ki, mürakabesinde bu kapı açılarak içeri girince, hususi mahallinde tecelli ihsan buyurulur ve âyeti kerime ile tebşir olunur. Bundan sonra, o kapı bir daha zuhur etmezse, **RIZA KAPISI** 'dır. Fakat, daha hali olmadığından, İlâhi bir iltifat olarak sıfat-ı-merdiyye'ye ayak basıncaya kadar, bir veya iki veya üç kerre açılarak tecelli ihsan buyurulur.

Eğer, açılan kapı **TEVEKKÜL KAPISI** ise, her gece murakabesinde açılarak, içeride tecelli ihsan buyurulur. Her işlerini Hakka bırakmak, kendilerine hal olduğundan, her gece **TEVEKKÜL KAPISI**'ndan içeri girerek, hususi mahallinde İlâhi tecelli ihsan olunur.

RIZA KAPISI'nın hal olması, Sıfat-ı-merdiyye'ye mahsustur. Sıfat-ı-merdiyye kendisine hal olmadıkça, her gece zuhur etmez. Yani, her gece açılarak, keyfiyyetsiz olarak rıza ile tebşir olunmak imkânsızdır. Onun için, mürşit himmeti ile belki birkaç kere zuhur eder, ama işte o kadar...

Azizim: Bunu belirtmekten maksat, **TEVEKKÜL KAPISI** görüldüğü zaman, **RIZA KAPISI** zannolunmaması içindir. Çünkü, **RIZA KAPISI** Cenabı-Hakkın ebedi riza ile razı olduğu kullarına mahsustur. Ebedi riza da, sıfat-ı-merdiyye'ye mahsustur. Bu sebeple, yalnız işlerini Hakka bırakma alışkanlığını elde etmiş zatlara, açılması güç bir iştir. Meğer ki, belirtildiği gibi, iltifatı ilâhiyye ola...

Mülhime ehli için de **TEVEKKÜL KAPISI** böyledir. Bazan, mülhime'de olan zatlara ilerleme hallerinde **TEVEKKÜL KAPISI** açılır, **TECELLİ-İ-SIFAT ve MÜŞAHEDE-İ-ZAT** zuhur eder. Bunu da gördükten sonra, insaf ile kendi haline bakmalı ve bildirildiği gibi işlerini Hakka bırakmanın, kendisinde alışkanlık haline gelip gelmediğini araştırmalı, yoksa ruh-u-hayvanın mağlûp olmasından ötürü bir ilerleme hali olup olmadığını anlamalıdır. İnsaf ile bakılacak olursa, belli olur. Çünkü, sıfat-ı-mülhime'de her ne kadar ilerleme halinde zuhur etse bile, her işini Hakka bırakmak sebat üzere olmaz. Onlar, tereddütlerden ve dönekliklerden henüz uzaklaşamamışlardır. Bu hal ise insaf ile bakılınca bilinir.

VELAYET MERTEBESİ

Çünkü, velâyet mertebesinin bir tebşiri, bir kıdemi ve bir de hal olması vardır.

Velâyetin tebşiri, yukarıda anlatıldığı gibi olur. Yani, sıfat-ı-mülhime'de iken her işini Hakka bırakmak kendisine hal olduğundan **TEVEKKÜL KAPISI** açılır ve velâyet ile bir veya iki veya üç kerre tebşir olunmak zuhur eder.

Velâyetin kıdemi odur ki, zikrolunduğu gibi **TEVEKKÜL KAPISI,** her gece açılır, velâyet hil'ati giydirilir ve âyeti kerime ile tebşir olunur.

Bu velâyetin kıdemidir, hali değildir. Velâyet hali, daha önce etraflıca anlatılmıştı.

VERASAET HALİ

VERASET hali, **MA'SUMİYYET** halidir. **MA'SUMİYYET** hali de **MERDİYYE** halidir. Ondan dolayı, velâyete ayak basan zatlara, merdiyye sıfatı alışkanlık halinde gelmedikçe, velâyet de mülk olmaz.

Aynı şekilde, merdiyye sıfatı mâ'sumiyyet hali olduğundan, dört keyfiyyet kendisinde alışkanlık haline gelmedikçe merdiyye sıfatı ile sıfatlanmazlar.

Bu sebeple, velâyete ayak basan zatlara, dört şart vardır. Bu şartlar alışkanlık haline gelmedikçe, velâyet de alışkanlık haline gelmez. O kimse, ancak velâyet kıdeminde kalır. Yani, velâyet ihsan buyurulur, hil’ati giydirilir, lâkin mâ’sum değildir, mes'uldür. Bundan dolayı bulunduğu hali alışkanlık haline getirmek ve bunun için de çok çalışıp gayret göstermek lâzımdır.

Sebebi ve hikmeti, sıfat-ı-mutmainne, yalnız işleri Hakka bırakmaktan ibarettir. Bunun da sebebi, ruh-u-hayvanın ruhu-sultanı düşürmek için her taraftan türlü hilelerle önüne çıktığında, ruh-u-sultanın Cenabı-Hakkın inayetiyle uyanık bulunarak, o hileleri reddetmesidir. İşin sonunda, ruh-u-hayvanın bütün tedbirleri boşa çıkar ve ruh-u-sultan her bakımdan galip gelir ki, ruh-u-hayvan artık âciz kalır ve teslimi-külli ile ruh-u-sultana teslim olarak esir olur. Bunun için, ruh-u-hayvanın veziri olan aklı maaşın idare ve tasarrufundan, vücut ülkesi kurtulur ve ruh-u-sultanın veziri olan aklı me’adın idare ve tasarrufuna geçer. Artık, o kimseden tereddütler ve döneklikler büsbütün kalkar, kendisine kalp itmi'nanı gelir ve her işini Hakka bırakmak alışkanlık olur.

Fakat gerek benlik uçurumu ve gerekse kederi ve sevinci fark etmek uçurumu, dünya sevgisi uçurumu kendisine hal olamadığından, namazlarını mürakabe haliyle kılamazlar.

İşte velilere şart olan bu dört keyfiyyettir ki, bunlar malik olmayınca velâyet mülk olarak, mâ'sumiyyet hil'ati giydirilmez. Yani, velâyet hil'ati giydirilir amma, mâ'sumiyyet hil’ati giydirilmez.

Bunlardan başka, biraz da kötü ahlâkları kalmıştır. Her ne kadar, vücut ülkesinde icra olunmazsa da onun içinde bir yere gizlenmiştir. Kendisi, bütün kötü ahlâklarının, temiz ve güzel ahlâka çevrildiğini zanneder. Fakat, bir geçit başında dikkat edilse içeriden kımıldamağa başlar. Bir taraftan gizlice baş gösterir. Bunun için, onlara velâyet hal olmamıştır. Kemal bakımından henüz noksandırlar.

Bunun da sebebi ve hikmeti; ruh-u-hayvan, her ne kadar ruh-u-sultana teslim-i-külli ile teslim olmuş ve onun esiri haline gelmişse de, bu kendi iradesi ile değil, ruh-u-sultanın üstünlüğünden, ister istemez teslim ve esir olmasındandır. Henüz, kendi yaratılışı olan ahlâkları değişmemiştir. Ancak, teslim-i-külli ile teslim ve esir olduğundan, artık vücut ülkesinde hükmü geçmez, bu ahlâk icra edilmez ve kendi yaratılışı olan bütün kötü ahlâklar kapalı kalır. Birisi ile mücadele ederken, dikkât olunsa, bu kötü ahlâkları birer birer baş göstermeğe başlarlar. Fakat, hükmü geçmediğinden, önceleri olduğu gibi icra edemez, öfkelerini yutarlar ve o kimse ile anlaşır ve sevişebilirler! Levvâme'de ve mülhime'de bulunan kimselerin düşmelerinden korkulduğu gibi, velâyete ayak basan zatların düşmelerinden korkulmaz. Lâkin, hakikatte fail-i-muhtar olmadığından, kendisine giydirilen velâyet hil'atini koruyamayarak, dünya çamurları ile lekelerlerse, rûz-ü-cezada mahcup olarak bu lekelerden sual ve hesap olunurlar.

Bunun için, velâyete ayak basanlar, bununla öğünmemelidirler. Zira, ancâk nâr-ı-câhimden azad olmuşlardır. Hesap vermeyecek değillerdir. Hallerini

alışkanlık haline getirememiş, kıdeminde kalmışlardır, öyle ise, halini alışkanlık haline getirmeğe çalışmak ve gayret etmek çok lâzımdır.

Sıfat-ı-mutma'inneden geçip, râdiyye ile sıfatlanmanın ilâcı budur ki, **İLM-EL-YAKİN** sırrını kendisine alışkanlık haline getirmiş ve her nefeste **HUZUR-U-MÂ'ALLAH** ile **SIRRI-MÂ'İYYET**'te olmayı da meleke edinmişlerdir. Bundan sonra, **HUZUR-U-FİLLAH**'a çalışmalı ve gayret etmelidirler. Yani, bütün eşyaya bakınca **VAHDET** ile bakmalı, mürakabe hali düşünülmelidir. Zira, bu sıfat ile sıfatlanan zatlara, murakabelerinde **TECELLİ-Î-SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT** hal olmuştur. Ayılıp, kendilerine geldiklerinde hep o hali düşünmeli, bütün fiilleri Cenabı-Haktan görmeli ve mürakabelerinde ihsan buyurulan İlâhî tecellileri ayılıp kendilerine gelmelerinde de hal etmeğe çalışmalı ve gayret etmelidirler.

Sonradan, kendilerine bir taraftan İlâhî ihsan zuhur edince, ona sevinmemeli ve sırrı kadere yormalıdır. Yani:

— Bu keyfiyyet, ezelde bizim için takdir-i-ilâhiyye imiş. Şimdi, belirli vakti geldi, zâhiri sebebi ile bize teveccüh eyledi. Sebebi veren de hak, bu ihsanı veren de hak, diyerek zâhiri sebepte olan itmi'nanı kesmeli ve kendi haline bakmalıdır. Eğer, biraz sevinç zuhur ederse, şunu mülâhaza etmelidir:

كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ

Herşey, aslına rücû eder.

Deyip, bu keyfiyyetin de zâhirine sevinir isem, bütün eşya toprak, su, hava ve ateşten ibarettir. Bunlar için de sevinmek, ahmaklığın tâ kendisidir ki sevinmek muhabbetten zuhur eder. Eğer, bu keyfiyyete sevgim olmasaydı, sevinmezdim. Bu gibi unsurlardan meydana gelmiş şeyin zâhirine muhabbet ahmaklıktır, alçaklıktır, demeli ve mümkün olabildiği kadar o şeyden muhabbeti keserek, zuhur eden sevinmenin önünü almalıdırlar.

Bir taraftan kendisine keder verecek bir şey zuhur edince, bunu da sırrı kadere bağlamak ve:

— Bu, bize Cenabı-Hak tarafından İlâhî bir ihsandır ki, bunun altında çok büyük nimetler vardır. Bu bana, Rabbimin armağanıdır. Buna sabır gerektir. Hem, didâra âşık olduğunu ileri sürersin. Aşık, mâşukundan gelen şeyi reddeder mi? Hâşa, zehir bile olsa şeker ve helva gibi yer. Bununla beraber bu bir İlâhî imtihandır. Altında, akıllara gelmeyecek kadar büyük nimetler vardır, diyerek kendi kendini teselli etmeli ve sevinme ile kederi birleştirmeğe çalışmalı ve gayret etmelidir. Sevinme ile kederi müsavi olmaması:

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ
مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَٰلِكَ
مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

Bütün bunlar, geçici dünya hayatının geçici metâ'ıdır. Sonunda, varılacak yerlerin en güzeli Allahu teâlâ'nın yanındadır.

(Al-i-İmran: 14)

Âyeti kerimesinde açıklanan altı çeşit dünya metâ'ına muhabbetten ileri gelir. Bu altı şey

a) Kadınlar,

b) çoluk-çocuk,

c) para,

d) donanmış atlar, (günümüzde arabalar da diyebiliriz)

e) sığır cinsi dahil her türlü sürü,

f) bağlar, bahçeler, ekip biçmek ki,

Bunlardan her şeyden önce muhabbeti kesmelidir. İlâcı, bildirildiği gibidir. Yani, eşyaya vahdet ile bakmalı ve zâhirine muhabbet etmemelidir. Eğer, bu altı şeyden birisine muhabbet zuhur ederse, verilen ilâcı kullanmalı ve o muhabbeti, gönlünden söküp atmaya çalışmalı ve gayret etmelidir. Bu zatlara, değil dünya muhabbeti, âhiret muhabbeti bile feyizleri bakımından engel olur. Çünkü, iki muhabbet bir kalpte olmaz. Kalp adı verilen yer **NAZARGÂH-I-İLÂHİYYE'**dir. Îlâhî tecelliler, orada görülür. Öyle olunca, oraya **MUHABBET-İ-İLÂHİYYE'**den gayrı hiç bir şey koymamak gerektir. Eğer, girerse seni oyalar ve ihsan buyurulan İlâhî tecellilerden mahrum eyler.

Onun için, velilere velayet kıdemi ihsan buyurulunca, bu altı şeyin muhabbetini gönlünden söküp, kalbinden çıkardıktan başka, ince damarlarını bile çıkarıp atmak gerektir ki, bir gün onlardan filiz vermesin. Böylece, dünyâ ve âhiret muhabbeti tamamen kalkınca, sevinç ile kederin birleşmesi de gayet kolay olur. Kendisine, dünya metâ'ından veya âhiret metâ'ından bir sevinç zuhur ederse, her iki taraf da müsavi olduğundan, hiç birisine muhabbet eseri bulunmadığından zerre kadar meserret zuhur etmez. Olmuş veya olmamış, ikisi de müsavidir. Bunun gibi, keder de aynı şeylerin zâil olmasındandır. Yani, dünya metâ'ından olan altı şeyden birisinin elden çıkmasından ileri gelir. Buna, yine muhabbet bağlıdır. Elden çıkan şeyin muhabbeti olmayınca, onun elden çıkmasından zerre kadar keder de zuhur etmez. Hikmete yorar:

— Allahu teâlâ verdi, yine Allah aldı, der zikri ve fikri ile meşgul olur.

Bundan da anlaşılıyor ki, sevinç ile kederin birleşmesi, dünya metâ'ına muhabbetin kesilmesine bağlıdır. Bu sebeple, velayete kadem basan zatlara, bu cihet çok lâzımdır. Sonradan, sevinç ile kederi birleştirmek gayet kolay olur.

Sıfat-ı-râdiyye alâmeti budur ki, iradesiz olarak bu altı şeyden muhabbetini keserek, onların fazla veya eksik olmasından zerre kadar kalbine sevinç veya üzüntü gelmez, her ân bir şân üzere olurlar:

كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

O, her an yeni bir iştedir.

(Er-rahman: 29)

Âyeti kerimesi onlara hal olmuştur:

— Batı ile doğu arasını sana verdik. Seni, padişah nasbettik. Cümle âlem senin hükmündedir, denilerek bütün memleketlerin anahtarları kendisine verilmiş olsa, kalplerinde zerre kadar sevinç zuhur etmez, belki üzülürler.

— Bize, meşguliyyet verip, huzura mâni olurlar, diyerek kederlenirler.

Bunun gibi, murakabelerinde keyfiyyetsiz olarak İlâhî taltiflere ve türlü âhiret nimetlerine mazhar olsalar ve bununla tebşir buyurulsalar, yine zerre kadar sevinmezler :

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLÂHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZÂKE MATLÛBİ

(Allahım Maksudum sensin ve matlûbum senin rızandır)

Derler ki, kendileri tamamen bu söze sadık olmuşlardır. Bunların, aksi de olsa yine onlar:

— Allahu teâlâ verdi, Allahu teâlâ aldı. Mülk, Allah'ındır. Bizim, zerre kadar bir şeyimiz yoktur derler ve iradesiz olarak kendilerine keder isabet etmez.

Bunlardan başka, kendilerine bir hastalık gelse, ona da razı ve teslim olurlar. Yani zâhirde her ne kadar mihnet ve meşakkat çekerler ve def'ine çare ve sebep ararlarsa da gönüllerinden razı olur ve bunu da bir hikmete yorarlar. Yani gerek **HAL** ile gerekse **KAL** ile vicdanî olarak o hastalığın şiddet ve zahmetlerinden şikâyet etmezler, böyle bir şey akıllarına gelmediği gibi razı olurlar. Akran ve

emsalleri arasında, hallerini arz ederlerse de gönüllerinden razı olarak hikâye yolu ile anlatırlar.

Sözün kısası, bunlara öyle bir hal ihsan buyurulur ki, Cenabı-Haktan isabet eden her şeye iradesiz olarak razı ve teslim olurlar.

İşte, böyle riza ile Cenabı-Haktan zuhur eden keyfiyyetlere razı olan zatların nefislerinin, **SIFAT-I-RÂDİYYE** ile sıfatlandığına delâlet eder.

5- Sıfat-ı-Râdiyye Nedir?

Azizim: Malûm ola ki, bu sıfat da yine velilere mahsustur. Yani, velâyete ayak bastıktan sonra, bu sıfat ile sıfatlanmak imkânsızdır. Bu sebeple, bu da bir sınıftır, iki olamaz.

Alâmeti, yukarıda anlatıldığı gibi, kendisine her ne ki teveccüh ederse, hepsini Cenabı-Haktan rü'yet eder. Acı ile tatlı, onlar için müsavidir. Öyle bir rıza ile razı olurlar ki, on sene sonra, kendisine isabet edecek kazayı, Cenabı-Hak kendisine haber vermiş olsa, defi için bir kerre:

— Aman... Aman yâ Rab! diye önlenmesini niyaz etmezler. Hemen, o kazaya rıza ile bekler dururlar.

Sebebi ve hikmeti, ruh-u-hayvan, ruh-u-sultana esir olduğundan, **ZİKİR** kementleri ile elini ve ayağını bağlamış, teveccüh ve mürakabe feyizleri ile göz hapsinde terbiye ederek, kendi yaratılışı olan öfkeyi tamamen kaldırmış, ruh-u-sultanın yaratılışı olan **RIZA** kendisine hal olmuştur. Teveccüh ve mürakabenin feyizlerinin nuru ile gözleri nurlanmış ve keyfiyyetsiz olarak ihsan buyurulan İlâhî hitaptan kulakları sağır olmuş, kendi yaratılışı olan dünya zevk ve lezzetlerinden, hırslardan, isteklerden ve dünya sevgisinden tamamen kurtulmuş, gözleri dünya metâ'ını görmez olmuş, kulakları Allahu teâlâ'nın rizasına aykırı sesleri işitmez hale gelmiştir.

Bu sebeple, sıfat-ı-râdiyye ile sıfatlanan zatlar, dünya metâ'ına muhabbet beslemez ve cismani zevk ve lezzetlerden koku duymazlar. Rizaya aykırı sesler, aslâ onların kulaklarına gitmez. Meselâ, bunlar bir saz ve söz meclisinde bulunsalar, orada çalınan ve söylenenlerden hiç birisi onlarda bir zevk ve lezzet uyandırmaz.

Fakat, ruh-u-sultanın gözü gördüğü ve kulakları işittiği için, o mecliste mürakabe halleri zuhur eder ve ruhanî bir safaya dalarlar.

Sözün kısası, bu sıfat ile sıfatlanan zatlar, bütün eşyaya baktıkları zaman topluca bakar ve bütün fiilleri Cenabı-Haktan rüyet ederler. Bu, **HAL**'dir. **KAL** ile yapılacak şey değildir. Binaenaleyh, **HAL**'i olmayan kimse, taklit hevesi ile başlasa, esfeli sâfiline gider. Çünkü, taklit olunur şey değildir.

Bu zatların, ayılma, kendilerine gelme halleri **TECELLİ-Î- SIFAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT** olmuştur. Ondan dolayı, dünya sevgisinden eser kalmamış, sevinç ile keder müsavi olmuştur, bütün fiilleri, Cenabı-Haktan rüyet

ettiklerinden, **RIZAYI KÜLLİ** kendilerinde alışkanlık haline gelmiştir. Sebebi budur.

Fakat, bunlar henüz varlıktan kurtulamamışlar ve **MAHVİYYET-İ-KÜLLİ** kendilerine hal olmamıştır. Onun için, bunlarda kötü ahlâklar kokusu bulunur. Yani, varlıkları tamamen ortadan kalkmamış, kötü ahlâklarının hepsi, güzel ve temiz ahlâka dönmemiş, güzel ve temiz ahlâkların hepsi kendilerine hal olmamıştır. Bu sebeple, sıfat-ı-mutma'innede bulunan zatlar gibi, bazı fiillerinden ve ahlâklarından sual olunurlar.

Sebebi ve hikmeti, ruh-u-hayvan, ruh-u-sultanın terbiyesi ile **RIZAYI KÜLLİ**'yi kendisine hal etmiştir. Kötü ahlâkların başı **VARLIK**'tır. Bütün kötü ahlâklar, ondan zuhur eder. Varlık, ruh-u-hayvanın kendi yaratılışıdır ki, bütün kötü ahlâklar o sıfatta toplanmıştır. Bu sebeple, varlık tamamen ortadan kalkmadıkça ve **MAHVİYYET** kendisine hal olmadıkça, kötü ahlâkların tamamen mahvolarak, temiz ve güzel ahlâka tebdil olması imkânsızdır. Varlığın da mahviyyete tebdil olması, ruh-u-hayvanın da sıfat-ı-merdiyye ile olmasına bağlıdır, öyle olunca, sıfat-ı-râdiyye de eğlenecek yer değildir. Zira, bu sıfatta iken dâr-ı-bekaya rıhlet etse, mutma'innedeki gibi hesapsız olmaz, yalnız nâr-ı-câhimden kurtulur.

Sıfat-ı-râdiyye'den geçip sıfat-ı-merdiyye'nin kendisine hal olmasının ilâcı budur: Râdiyye'de olan zatlarda, **AYN-EL YAKIN** sırları alışkanlık haline gelmiş bulunduğundan, her nefeste **HUZUR-U-FİLLAH**'la Cenabı-Hakkı keyfiyyetsiz olarak **AYN-EL-YAKİN** müşahede eylemek de kendilerinde alışkanlık haline gelmiştir. Bundan sonra **HAKKAL-YAKİN** sırrını da kendisine hal ederek, her nefeste **HUZURULLAH'**a çalışmalı ve gayret etmelidirler. Yani, bu sıfatta bulunan zatlara, çoğu zaman ilerleme hallerindeki mürakabelerinde **TECELLİ-İ-ZAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT** ihsan buyurulur. Bu tecelliyi gerek ayılıp kendilerine gelme hallerinde gerek gerilemelerinde, belki her nefeslerinde düşünmelidirler. Yani, kendisine ve bütün mevcudata bakıldığında, **TECELLİ-İ-ZAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT** düşünülmeli ve kendisini bütün mahlûkat ve mevcudattan alçak ve küçük görmeğe ziyadesi ile çalışmalı ve gayret etmelidir.

Böylelikle, her nefes **HUZURULLAH'**ta olup daima kendi haline dikkat olunmalıdır. Eğer, kendisine bir taraftan bir **VARLIK KOKUSU** zuhur ederse, yani bir kimse de kötü bir ahlâk veya çirkin bir fiil ve buna benzer kabahat görürse, kendisine dikkat etmelidir ki, kendisini o kimseden yüksek görürse, hemen mürakabedeki tecelliyi düşünmeli ve o kimseden gördüğü kötülüğü bir hikmete yormalı, kendi halini de İlâhî bir ihsan bilmelidir.

— Eğer, Cenabı-Hakkın, İlâhî ihsanları olmasaydı, bizim halimiz bundan beter olurdu. Bizimle, bu kimse arasında zerre kadar fark yoktur. O ne ise, biz de oyuz. Hepsi bir şeyden ibarettir. Ancak, bizde olan İlâhî ihsandır ki o da ancak bir lûtüftür. Bizim, zerre kadar tesirimiz yoktur. Eğer, bu İlâhî ihsan, bize giydirilmeseydi, bizim halimiz bu kimseden alçak olurdu. El'aman yâ Rab, el'aman, diyerek kendisinde zuhur eden varlığı ihsan deryasına atmalı ve mahvetmelidirler.

Bu ve buna benzer hallerde ve her nefeste kendi haline dikkatle bakmalıdır. Varlık denilen şey malûmdur. Bir şeyden, kendisini yüksek görmektir. Bütün kötü

ahlâkların hepsinin, varlıktan zuhur ettiği bilinmektedir. Bu sebeple, varlık tamamen kaldırılıp mahviyyet alışkanlık haline gelmedikçe, bu kötü ahlâkların, temiz ve güzel ahlâka tebdil olması imkânsızdır. Sebebi ve hikmeti de anlatıldığı gibidir. Yani, varlık ruh-u-hayvanın kendi sıfatıdır. Bütün kötü ahlâklar o sıfatın yaratılışıdır. Bunun gibi, mahviyyet de ruh-u-sultanın kendi sıfatıdır. Bütün temiz ve güzel ahlâklar, o sıfatın yaratılışıdır. Bundan dolayı, varlık tamamen gidip mahviyyet alışkanlık haline gelmedikçe, bu kötü ahlâkların değişmesi de imkânsız olur.

Vücut ülkesinde, varlıktan büyük bir hastalık yoktur. Nitekim, Fahri âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz :

وُجُودُكَ ذَنْبٌ لَا يُقَاسُ عَلَيْهِ ذَنْبٌ اٰخَرُ

Vücudun, öyle bir günahtır ki, onunla diğer bir günah mukayese edilemez.

Buyurmuşlardır. Bütün kötü ve çirkin fiillerin anasının içki içmek olduğu gibi, bütün kötü ve çirkin ahlâkların anası da varlık olmuştur. Bu sebeple, her an haline bakarak **HUZURULLAH**'tan bir ân ayrılmamalı, **HAKKAL-YAKİN** sırrını, alışkanlık haline getirmeğe ziyadesi ile çalışmalı ve gayret etmelidir.

Zira, varlık farktan zuhur eder. Toplu olarak bakılınca varlık kalmaz ki varlık olsun. İşte, bunun ilâcı da budur.

Sözün kısası, zikrolunan tertiple ilâçlar kullanılırsa, kısa zamanda kendisine öyle bir hal ihsan olunur ki, her nereye baksa iradesiz olarak **HAKKAL-YAKİN** sırrı kendisine meleke olur ve ayılıp kendine gelme halleri de **TECELLİ-İ-ZAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT** olur. O zaman, bütün eşyaya bakarken, iradesiz olarak hiçbir eşyayı, kendisinden alçak göremez. Ancak, kendisini bütün eşyadan alçak ve hakir ve Allahu teâlâ'nın amanında bir müflis gibi görür. Sanki, bütün varı mahvolmuş, elinde **AMAN'**dan başka bir şey kalmamış her nefeste **HUZURULLAH'** ta şiddetli bir korku ile **EL'AMAN** çağırışırlar ki, anlatılması mümkün değildir.

Ancak, şu kadarı malûm olsun ki, kendileri her gün ebedi riza ile tebşir olunup, sonsuz İlâhî iltifatlara mazhar olmuşlardır. Böyle olduğu halde, iradesiz olarak bir korku elbisesi giyinmişlerdir ki, bütün bu İlâhî ihsanlar bu korkunun altında mahvolmuş ve mekr-i-ilâhîden her nefeste emniyetlerini kesmeyerek **EL'AMAN** çağırışırlar.

İşte, bu korkuya **VERASET KORKUSU** denilir, ki bu karşılıksız ve maksatsızdır. **HAL** nev'indendir. Zira:

— Cenabı-Haktan bu kadar şiddetli bir korku ile korkarsın. Beri yandan her gün, ebedi riza ile tebşir olunur, gelmiş geçmiş ve gelecek bütün günahların affolunduktan başka, sonsuz İlâhi iltifatlara nail olursun, öyle ise, bu şiddetli

korku sende ne haldir? diye sorulsa, bir başlangıç bulup cevap veremezler. Ondan dolayı, bu korkuya **VERÂSET KORKUSU** denilmiştir. Kendilerine, velâyet alışkanlık haline gelmiş bulunan kullarına ihsan buyurulur ki, Cenabı-Haktan bu zatlara büyük bir nimettir.

Mahviyyet bu korkunun altındadır. Kemal de mahviyyetin altındadır. Ebedi riza da bu kemalin altındadır. Bu dört keyfiyyet ki:

VERÂSET KORKUSU

MAHV-I KÜLLİYET

KEMAL-İ-İNSANİYYET

RİZAY-I-EBEDİYYET' tir.

Bunlar birbirine zarf ve mazruf olmuşlardır. Hepsini, korku toplamıştır. Zira, veli olan zatlara ihsan buyurulan korku müsavi değildir. Her birinin tecellisine göredir. Bazısında şiddetli ve bazısında hafif olur. Sırrı kadere mebni bir keyfiyyettir. Her ne miktar ise, bu kullarına mahsus İlâhî bir armağandır. Bu sebeple, mahviyyetleri korkularına göredir. Eğer, korkuları şiddetli olursa, mahviyyetleri de kuvvetli olur. Hafif olursa, mahviyyetleri de az olur. Mahviyyetin altındaki kemal de böyledir. Ebedi riza da böyledir.

Bundan da anlaşılıyor ki, bu dört keyfiyyetin başı, korkudur. Korku, ne derece ihsan buyurulursa, geri kalan üç keyfiyyet de ona göre ihsan olunur. Bunun için de bütün velilerin halleri bir değildir. Kimi yüksek, kimi orta ve kimi de aşağı olmuştur. Her veliye mahsus olmak üzere, Cenabı-Hakkın bir rızası vardır. Bu riza, kendisinin kemaline göredir. Kemal de mahviyetine göredir. Mahviyyet de korkusuna göre zuhur eder. Bu dört keyfiyyet, birbirinin peşi sıra gider. Artık veya eksik olması imkânsızdır.

Bu korkuya, **VERÂSET KORKUSU** denilmesinin hikmeti, karşılıksız ve maksatsız ve sebepsiz olmasından, hiçbir bağlantı ile bağlı bulunmamasından ve doğrudan doğruya Allahu teâlâ ya yönelmesinden dolayı, geri kalan üç keyfiyeti de toplamıştır. Bunun için, bu korku hangi veliye alışkanlık olursa, onun altındaki üç keyfiyyet ihsan buyurulur ve mâ'sumiyyet hil'ati giydirilir.

Tıpkı bunun gibi, her makamın başka türlü bir korkusu vardır. Fakat her birisinin altında bir maksat bulunduğundan, Cenabı-Hak razı değildir. Meselâ, emmâre yokluk bakımından merdiyye gibidir. Yani, emmârede hiç korku olmadığı gibi, merdiyye'de de hiç emniyet yoktur. Varlık cihetinden de emmâre merdiyye gibidir. Emmâre'de son derece benlik bulunduğu gibi, merdiyye'de de son derece mahviyyet vardır. Levvâme'de olan korku, taklit korkusudur. Çünkü, sebatı yoktur. Bazan, işlediği mâ'siyyetlere pişman olur tövbe ve istiğfar eder. Bazan da Allahu tealâ'nın rahmet sıfatı ile emin olur. Bu korku, sahibine aslâ fayda vermez. Çünkü, taklit edilmiş bir korkudur.

Mülhime'nin korkusu da, cehennem azabından ve cennet arzusundan zuhur eder. Bundan dolayı, buna da unsurlar korkusu veya **NEFSANİ KORKU** denilir.

Bu korkudan da, Allahu teâlâ razı değildir. Ancak, sahibini cehennem ateşinden kurtarmağa sebep olur.

Mutma'inne korkusu da velâyettir. Bu korku, bundan öncekilere göre daha makbuldür. Çünkü, bunlarda cehennem korkusu ve cennet arzusu yoktur. Ancak, hesaplaşma korkusu vardır. Yani. (Dört şartı alışkanlık haline getiremezsem, mahçup olurum...) diye korkarlar. Onun için bu korkuya da **VELAYET** veya **MAHCUBİYYET** korkusu da derler. Her ne kadar makbul ise de Cenabı-Hakkın rızasına uygun değildir. Mahcubiyyetten zuhur ettiğinden, bağlantısı vardır. Bu korku da **NEFSANİ**'dir. Yalnız, **RİZAY-I-BÂRİ** için değildir. Ancak, sahibini mahcubiyyetten kurtarmağa sebep olur.

Râdiyye korkusu da mutmainne gibi makbuldür. Lâkin, yine mahcuptur. Belli bağlantılardan zuhur ettiği ve doğrudan doğruya Allahu teâlâya yönelmediği için bu da rızaya uygun değildir. Ancak sıfat-ı-merdiyyeyi, kendisine hal edinmesine sebep olur.

Bu sebeple, her makamda olan korkularda, birer sebep bulunduğu ve o sebeplerden zuhur ettiği için hiçbirisi rızaya uygun değildir.

Ancak, rızaya uygun olan, Sıfat-ı-merdiyye'nin korkusudur ki, bu da ancak Sıfat-ı-merdiyye'yi kendilerine hal edinmiş zatlara mahsustur. Zira, onlarda ne bir bağlantı ne de mahcubiyet korkusu olmaz, doğrudan doğruya Allahu teâlâ'nın rızasını gözetirler. Sebebi ve hikmeti, ruh-u-hayvan, ruh-u-sultanın eli altında bulunmakta ve yukarıda anlatıldığı gibi gözaltında tutularak terbiye edildiğinden yaratılışı olan öfkeyi, ruh-u-sulta- nın yaratılışı olan rızaya tebdil ettiği gibi, ruh-u-sultanın gayret ve himmeti ile, her nefeste kendi hali olan mahviyetle, ruh-u-hayvanı yalanlayarak mürakabe ve teveccühünde ihsan buyurulan ilâhî muhabbetin âşk ateşine, ruh-u-hayvanın sıfatı olan varlığı atıp yaktığından ve külünü de havaya savurduğundan, ona kendi sıfatı olan muhabbeti giydirerek öyle bir hale getirir ki, ruh-u-hayvana Allahu teâlâ tarafından bir korku ihsan olunur ve o korkunun sebebini bir türlü bulamadığından, kendi sıfatı olan varlığı ve ondan artakalan benliği korku ateşinde yakarak mahveder ve ruh-u-sultanın sıfatı olan muhabbeti kendisine hal edinir. Artık, ruh-u-sultan ile aralarında düşmanlık kalmaz ve o da ruh-u-sultanın sıfatı ile sıfatlanarak, kendi yaratılışı olan kötü ahlâkları da tamamen yok eder ve ruh-u-sulta- nın yaratılışı olan güzel ve temiz ahlâkların bütünü ile sıfatlanır. Yani, kendi sıfatı olan benliği, mahviyyete tebdil edince, **HAKKAL-YAKİN** sırrı kendisinde alışkanlık haline gelir ve vahdet deryasına dalar. Bunun neticesi olarak da kendi yaratılışı olan kötü ahlâklardan artakalan hallerin hepsi, güzel ve temiz ahlâk ile tebdil olur. Kendisinde, benlik kalmadığından, bu ahlâklar da kalmaz. Bunun için de bu sıfatla sıfatlanan zatlardan, Cenabı-Hak razı olur ve her gün ebedi rıza ile müjdelenirler. Onlardan, rızaya aykırı herhangi bir hal zuhur etmesi imkânsızdır.

Sıfat-ı-emmâre, sıfat-ı-merdiyye'nin zıddıdır. Zira, sıfat-ı-emmâre'de bulunanlarda, Allah korkusundan eser olmadığı için, Cenabı-Haktan emniyeti-külliye ile emin olmuşlardır. Bu yüzden benlik sahibi olurlar ve Cenabı-Hakkın mânevi indinde ve bütün mahlûkat arasında da zelil ve hakir düşerler. Özellikle,

Cenabı-Hakkın rızasından uzak oldukları için, İlâhî gazaba hak kazanırlar ve her gün nâr-ı-câhim ve azab-ı-elim ile tebşir olunurlar.

Bunlarda bulunan **EMNİYYET, BENLİK, HAKARET** ve **GAZAP** halleri, sıfatı merdiyye'de bulunan zatların halleri gibidir. Zira, emniyet ne derece olursa, benlik de ona göre zuhur eder. Hakaretle, ilâhı gazap da ona göre olur. Onun için, cehennemde azapları müsavi değildir. Belki, her birinin hallerine göredir. Bundan dolayı, emmâre ile merdiyye arasında, dört sıfat vardır. Her sıfatta olan korkunun derecesi ne olursa, o sıfatla sıfatlanan kimselerin halleri de ona göre olur. Bu bakımdan, levvâme'de mahviyyetten eser olmadığından, kemalden de eser yoktur. Sebebi, korkularında sebatları yoktur. Allahu teâlâ'nın rızasından uzak bulundukları için, imansız gitmelerinden korkulur. Mülhime'de de, korkularında sebat bulunmadığı için, benlikleri kalkmıştır ve mahviyyetten biraz duymağa başlamışlardır. Fakat, bu korkularının altında, cennet ve cehennem bulunduğundan, rızadan kemali ile nasipleri yoktur.

Mutma'inne'de olan korku, velâyet korkusu olduğundan, benlik bir derece daha kalkmış ve yerine mahviyyet hal olmuştur. Bu sebeple, tecelli-i-sıfat ve müşahede-i-zat, ayılıp kendilerine gelme halleri tecelli-i-nur ve müşahede-i-sıfat olur. Fakat, korkularının içyüzü mahviyyete ve kemale döndüğünden, bunlar da rızadan kemali ile nasipsizdirler.

Râdiyye korkusu da böyledir. Ancak, benlik bir derece daha kalkmış ve yerine mahviyyet zuhur etmiş bulunduğundan, bazı mürakabelerinde tecelli-i-zat ve ayılıp kendilerine gelme halleri tecelli-i-sıfat ve müşahede-i-zat olur. Fakat, bu korkunun da içyüzü kemale râci olduğundan, bunlar da rızadan kemali ile nasipsiz olurlar.

Fakat, bu dört dereceyi ruh-u-hayvan, kendisine hal edinince, kendi sıfatı olan benlik, her birinde birer parça mahviyyete tebdil olduğundan, kötü ahlâkları mümkün olabildiği kadar, temiz ve güzel ahlâka döner ve kendilerine ihsan buyurulan İlâhî feyizler zuhur eder. Bununla beraber, ruh-u-hayvanın artakalan benlik sıfatı tamamen mahviyyete tebdil olamadığından ve bunun altında baki kalan kötü ahlâklar, tamamiyle temiz ve güzel ahlâka dönemediğinden, yine de rızadan kemaliyle nasipsizdirler.

Kemaliyle rıza, ancak merdiyye'de olan zatlara mahsustur. Sebebi ve hikmeti; ruh-u-hayvan, ruh-u-sultanın sıfatını kendisine hal edinmiş, yaratılışını onun yaratılışı ile değiştirmiş, hayvanlık sıfatı insanlık sıfatına dönmüş bulunduğundan, kemaliyle rıza da o zaman kendilerinde alışkanlık haline gelir ve bütün kötü ahlâklar, ruh-u-hayvanın sıfatı olan varlık ile Allahu teâlâ tarafından imtihan olunur, her biri sadakat mühürü ile mühürlenir ve bundan sonra mâ'sumiyyet hil'ati giydirilir. İşte, Âdemoğlunu yaratmaktan ve bizleri bu dünya uçurumuna getirmekten murad-ı-ilâhî, bu sıfatla sıfatlanmak içindir. Yoksa, her birimiz nefsimizin arzu ve isteğine göre gezip yürümemiz için değildir.' Bu; Allahu teâlânın bir günü vardır ki, ancak o günde malûm olur.

Çünkü, her insanda iki ruh vardır. Birisine **RUH-U-HAYVAN** denilir. Sebebi, bütün hayvanlar onunla diri olmuşlardır. Eğer, ruh-u-hayvana tâbi olarak, sıfat-ı-emmâre'de kalırlarsa, insan iken hayvandan alçak kalıp, türlü azaba müstehak

olurlar. Diğerine de **RUH-U-SULTAN** denilmiştir ki, bütün melekler onunla diri olmuşlardır. Emmâre'de kalanların azaba kalmalarının sebebi, meleklerin sıfatını, hayvanların sıfatı ile değişmeleri yüzündendir.

Eğer, ruh-u-sultana tâbi olurlarsa, mertebeler aşarlar ve sıfat-ı-merdiyye ile sıfatlanırlar. Bu takdirde, bütün melekler ona köle olurlar ve yukarıdan beri anlatıldığı gibi sonsuz ilâhı tecellilere mazhar bulunurlar. Çünkü, ruh-u-hayvanı yavaş yavaş terbiye ederek, ruh-u-sultanın sıfatları ile sıfatlandırmışlar ve kendi hayvanlık sıfatını tamamen ortadan kaldırmışlardır. Bunun için, her kimseye bu sıfat ile sıfatlanmak **FARZ-I- AYIN'**dır.

Âdemoğullarının hepsinin, bu sıfata kabiliyetleri ve istidatları vardır. Bunu elde edememesi, ancak kendi ahmaklığındandır. Hal böyle olunca, özür ve bahane fayda vermez. Hemen, fırsat elde iken, tarif olunan ilâçları kullanmalı ve insan olmağa çalışmalıdır. Fakat, bu ilâçları kullanırken içinde emel beslememelidir. Çünkü, emel ihsan buyurulan İlâhî feyizleri önler ve bulunulan yerden bir adım ileri gidilememesine sebep olur. Zikirler ve fikirler, Allahu teâlâ'nın rızası için olmayıp, mertebelere ulaşmak için olur ki, bu da tarikatte haramdır ve hakikatte ise küfürdür. İbadete lâyık ve müstehak, ancak Cenabı-Haktır. İnsanın içinde bazı emeller bulunursa, onları kendisine put edinmiş ve onun için ibadet etmiş bulunur ki:

إلهي أنت مقصودي ورضاك مطلوبي

İLÂHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZÂKE MATLÛBİ

(Allahım Maksudum sensin ve matlûbum senin rızandır)

Sözünde de yalancı çıkılır ve çekilen emekler, toz zerreleri gibi darmadağın olur gider.

Onun için, hangi makamda bulunulursa, bulunulsun, o makamın ilâçlarını, karşılıksız ve maksatsız, doğrudan doğruya Allahu teâlâ için kullanmalı ve daima kendisine dikkat olunmalıdır ki, ibadetlerinin altında rızadan gayrı bir şey bulunmasın.

Bu tertip üzere gayret edilirse, kısa zamanda mertebeler aşarak sıfat-ı-merdiyye ile sıfatlanmak mümkün olur. Bir müddet, böylece çalıştıktan sonra:

— Ben, bunda tat bulamadım, diyerek sırrı kadere bağlamamalı ve gayreti elden bırakmamalıdır. Tam tersine:

— Bu kusur, yine bendedir, demeli ve sebat ederek çalışmalıdır. Aklına, kötü düşünceler gelir ve:

— Bunca zamandır çalışıyorum. Bir fayda elde edemedim. Eğer, sırrı kaderde olsaydı, ben de akranlarım gibi İlâhi ihsanlara mazhar olurdum. Şimdi,

boş yere çabalamak neye yarar? Biraz dinleneyim, nasılsa işler olacağına varır, gibi fikirler belirirse, ona şöyle cevap verilmelidir:

— Biz, dünyaya istirahat etmek için gelmedik. Ancak, Allahu teâlâ'nın rızasını elde edebilmek için geldik. Rızayı elde edebilmek ise, ancak çalışmakla olur. Bugün vermezse yarın verir. Kul kullukta gerektir. Bana sırrı kader lâzım değildir. Sırrı kader, Allahu teâlâ'nın işidir. Onu düşünmek bize düşmez. Âşıka lâzım olan, mâ'şukun kendisidir. Ahmak olanlar, evinin delisidir fetvâsınca, âşık-ı-didâr olanlar da mâ'şukunun rızasını yerine getirmek için çalışmaktan ve gayret göstermekten bir ân ve bir nefes geri kalmazlar ve rahatlarını düşünmezler. İbadet ve ta'atlerinde de onun rızasından ve kendisinden başka bir şey ummazlar ve gece - gündüz ağlayıp sızlayarak ciğerlerini yakarlar. Sırrı kaderi düşünmezler. Dünya ve âhiret saltanatı istemezler. Gece ve gündüz, mâ'şukunun yüzünü gözlerler, ağlarlar ye sızlarlar. Dost yolunda, vücutlarını feda ve canlarını kurban ederler. Ey yalancı âşık! İnsaf et, biraz çalışıp tat bulamayınca, sırrı kadere bağlanıp, istirahat edersin. Söz sırasına gelince de (Ben, âşık-ı-didârım) dersin. Âşık olan rahat mı ister? Ettiği ibadetten kemal mi bekler?

İnsafa gel, İnsafa gel, insafa;

Yazık verdin ömrünü sen israfa...

Diyerek, bunları güzelce düşünmeli ve insaf ile hareket etmelidir. Zira sonraki pişmanlık fayda vermez. Fırsatı ganimet bilenin, sonu iyi olmaz. Kula lâzım olan, efendisinin rızasında bulunmaktır. Yoksa, efendisinin ihsanına göz dikip, ha bugün verecek, ha yarın verecek diye gözlemek er kişi kârı değildir.

Sözün kısası, bu tarikat-i-aliyyeye teslim olup, bir mürşid-i- kâmilin elini tutan kimselere lâzım olan, her şeyden önce teslim-i-külli ile şeyhine teslim olmak, şeyhinin her sözünü yerine getirmek, sülûkünün başlangıcından sonuna kadar ve bu sondan mertebeler aşıncaya kadar emeller ile yorulmaktan son derece sakınmaktır. Emel, yorgunluktan zuhur eder. Doğrudan doğruya Allahu teâlâ için olan ibadetlerden, yorgunluk gelmez.

Yorgunluk gelen ibadetlerin içyüzünde, ya mertebeler aşmak veya kerametler keşfetmek ve buna benzer şeyler vardır. Bir kimse, böyle emeller peşinde olursa, o emellerle kendi kendisinin yolunu tıkamış ve bütün emeklerini boşuna harcamış olur. Böyle olunca da bir yorgunluk belirir, zikri fikri terk ettirmeğe sebep olur. Bunun için, başlangıçtan itibaren sülûkün sonuna kadar hiçbir şekilde emel beslememelidir. Zira, noksan kalmağa sebep olur.

Her makamın bir emeli vardır. O sebeple, hangi makamda olursa olsun, zikirden ve fikirden bir şey ummamalı:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLÂHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZÂKE MATLÛBİ
(Allahım Maksudum sensin ve matlûbum senin rızandır)

Diyerek ve bulunulan makamın ilâçlarını kullanarak çalışmalıdır. İşte, o zaman yapılan zikirler, mürakabeler ve teveccühler yalnız Allahu teâlâ'nın rızası için olur. Bu sayede, kısa zamanda mertebeler aşılır ve sıfat-ı-merdiyye'ye ulaşılır. Yani, alâmet-i-merdiyye, anlatıldığı şekilde kendilerine hal olarak zuhur eder. Fakat, bu defa sıfat-ı-mutma'inne gibi bir tebşiri bir de hali vardır. Tebşiri odur ki, sıfat-ı-râdiyye'de iken, mürşidinin himmeti ve kendisinin çalışması ve gayreti ile ilerleme hali belirir ve bu halde biraz İlâhi iltifatlara mazhar olur. Geçmiş günahları af buyurulur, kendisine hil'at giydirilir ve tebşir-i- merdiyye ile tebşir olunurlar.

Fakat, bunlara bakılarak merdiyye'ye ulaşıldığı sanılmamalıdır. Zira, bu ancak bir ilerleme halidir. Mürşidinin himmeti ile İlâhî bir ihsandır. Sonradan gerileme hali belirirse, bu hal gider ve râdiyye hali zuhur eder.

Merdiyye hali odur ki, evvelce de anlatıldığı gibi, benlik tamamen ortadan kalkar, varlıktan eser kalmaz, bütün kötü ahlâklar da yok olur. İşte, o zaman her gün riza kapısından içeriye girilerek hususi mahalde kendisine keyfiyyetsiz olarak bizzat **TECELLİ-İ-ZAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT** ihsan buyurularak, yine keyfiyyetsiz hitab-ı-izzetle sonsuz İlâhî ihsanlar zuhur eder, mâ'sumiyyet hil'ati giydirilir, gelmiş, geçmiş ve gelecek bütün günahları affolunur ve ebedi riza ile tebşir buyurulur. Her gün, mürakabelerinde, bizzat ve keyfiyyetsiz olarak bu İlâhî ihsanlar zuhur ederse, aşkolsun biz de şahitlik ederiz ki, o zata sıfat-ı-merdiyye ihsan buyurulmuştur. Başka türlü olamaz. Yani, üç, beş gün böylece zuhur edip, sonradan olmazsa veya üç, beş günde bir defa zuhur ederse, İlâhî iltifattır ve mürşit himmeti ile ihsan buyurulmuştur. Merdiyye halinin, alışkanlık olması değildir. Çünkü, alışkanlık aralıklı olmaz. Alışkanlık, öteden beri bir teviye durur, artar eksilmez.

6- Sıfat-ı-Merdiyye Nedir?

SIFAT-I-MERDİYYE NEDİR? ŞARTLARI, HALLERİNİN SEBEP VE HİKMETİ NELERDİR? ONLARA İHSAN BUYURULAN KEMALAT NEDİR? TARİKAT-İ-ALİYYE NEDEN ON İKİ OLMUŞTUR?

• Azizim: Malûm ola ki, her sıfatın bir mihengi vardır. Bu mihengi hem zâhiri hem de bâtınî olur. Zâhiri mihenk odur ki, haline mebni olan ahlâkları, yukarıda anlatıldığı gibi değişmedikçe, o sıfatın hal olması imkânsızdır. Batınî olan mihenge gelince, yine anlatıldığı gibi, her sıfatta gerek mürakabe halinde ve gerekse ayılıp kendine gelme halinde ihsan buyurulan İlâhî tecellilerdir.

Bu İlâhî tecellilere mazhar olanlar; her geceki ihsanlardan sonra dahi, kendilerini boş bırakmamalıdırlar. Her nefeste, varlık keyfiyetini gözeterek, kendilerini imtihan etmelidirler.

Zira, zâhiren bir fidan bir bahçeye dikilse, sabah akşam suyu verilse, bakılsa, budansa; onun kökleri iyice toprağa yerleşerek her tarafa kök salmadığından, bakımı ihmal edilir edilmez kurur ve çekilen emekler de boşuna olur. Fakat, bir sene kadar o fidan gereği gibi bakılır, sulanır ve budanırsa, toprağın içindeki kökleri kuvvetlenir, etrafa damarlar salar, bulunduğu yeri kaplar ve ancak o zaman meyve vermeğe başlar. Bundan sonra, bakılmasa bile, toprağa iyice yerleşmiş olduğundan, kurumaz ve meyve vermeğe devam eder.

Tıpkı bunun gibi, merdiyye sıfatı kendisine hal olup, zahiren ve bâtınen zikrolunan keyfiyetler ihsan buyurulunca

— El-hamd-ü-lillah... Merdiyye bize hal oldu, diyerek tarif olunan ilâçlar kesilmemelidir. Çünkü, kendi çalışması ve gayreti, mürşidinin himmeti ile, Cenabı-Hak onda olan benliği kaldırmış, kalbine mahviyyet fidanını dikmiştir. Bu mahviyyet fidanı, yukarıda örnek olarak gösterilen, zâhir fidanı gibi vücut ülkesine kök salmadıkça ve damarları bütün vücuda yayılmadıkça zâhir fidanının kuruması hali belirir ve mahviyyet fidanının da kuruyarak yine benliğe dönmesinden korkulur.

Fakat, bu mahviyyet fidanı da ötekisi gibi, bir sene müddetle, tarif olunan ilâçlar kullanılarak ve üzerine titreyerek bakılırsa, o zaman mahviyyet fidanı da vücut ülkesine kök salar ve damarları her tarafı kaplar. İşte o zaman, meyvelerini verir ki, bütün kötü ve çirkin ahlâklar tamamen mahvolur ve yerlerini iradesiz olarak güzel ve temiz ahlâklar almağa başlar.

Fakat, bu anlatılanlara bakılarak, sıfat-ı-merdiyye meleke olduktan sonra bir sene tamam olunca, bütün güzel ahlâkların meleke oluvereceği sanılmamalıdır. Zira, sıfat-ı-merdiyye hal olduğu ânda mahviyyet fidanı o zatın kalbine dikilir. O zaman, bütün ahlâkı değişir, iyi ve temiz ahlâklarla ahlâklanır ve sıfatlanır. Ama, nasıl ki zâhir fidanın bakılmaması halinde kurumasından ve meyve vermemesinden endişe edilirse, bâtın fidanına da bakılmazsa, ahlâkının kötü ahlâka dönülmesinden korkulur.

Bu sebeple, merdiyye sıfatı kendilerine hal olan zatlara lâzım olan bir sene kadar, kendilerini varlık ile imtihan etmektir. Eğer, bir taraftan varlık duyarlarsa, hemen gösterilen ilâçlarla söküp atmalıdırlar. Meselâ, bir yere gittikleri zaman, kendilerine dikkat etmelidirler. Tevazû ederlerse, ne hal zuhur ediyor, iltifat etmezlerse, ne hal zuhur ediyor? Buna çok dikkat etmelidirler. Eğer, tevazûdan hoşlanıyor ve aksinden kederleniyorlarsa, o zaman bilmiş olsunlar ki, daha varlık kokusu gitmemiştir.

Böylece, kendilerinde varlıktan eser kalmayıncaya kadar, kendilerini imtihan etmeli ve verilen ilâçları kullanmalıdırlar. Buna, ihsan buyurulan mahviyyet alışkanlık haline gelerek, bütün vücut ülkesini kaplayıncaya kadar devam etmeli ve iradesiz olarak semeresi belirinceye kadar beklemelidirler. Bu görüldüğü gün, fidanın kurumasından korkulmadığı gibi, mahviyyet fidanının da kurumasından korkulmaz.

Her sıfatın zâhir imtihanı da böyle olur. Mutma'innede, her işini hakka bırakmakla imtihan olunur. Sevinç ile kederi bir tutmakla imtihan olunur. Bunlar, kendisinde hal olup yerleşinceye kadar, her nefeste dikkat edilir. Allahu teâlâ tarafından dikilen bu fidan, gösterilen ilâçlarla bakılmalıdır ki, meyveleri görülebilsin.

Ey tâlip:

Sana nasihatim odur ki, bu keyfiyetlerin **KAL**'inde kalma, **HAL**'ini hal ede gör. Zira, **KAL** (söz) dedikleri lâkırdıdan ibarettir, mahcubiyet halidir. Dünyada iken, bakır gibi tıngır tıngır söylersin, senin sözlerine bakan: (Bu, kulağı delik bir zata benzer...) diye sana iltifat ederler. İtibar gösterip, seni alçak gönüllülükle karşılarlar. Ama, bunlar âhirete aslâ fayda vermez. Kul aldanır, Allahu teâlâ aldanmaz. Bu sebeple, **KAL** zâhir hali olduğundan, dünyada insanlar arasında belki şöhret ve itibar bulursun amma, âhirette elim azaplara müstehak olursun. **KAL**'ine âlim olup, **HAL**'ine teşebbüs etmediğin ve yalnız **KAL'** de kaldığın için, âhirette iki elin boş olur, türlü azaba müstehak olursun, öyle ise, **KAL**'ini **HAL** ve **HAL**'ini alışkanlık haline getirmeğe çalış ve gayret eyle ki, iki cihanda aziz olasın... Eğer, bana:

— Bu zamanda mürşid-i-kâmil neredthan? Onu nerede ve nasıl bulayım? dersen, işte bu da nefsinin ve şeytanın hilesidir. Mürşid-i-kâmil, her asırda en az on beş tane bulunur. Niyetini hâlis et... Çünkü, onlar hâlistir. Hâlis niyet ile aramak gerektir. Eğer, bütün fiillerine tövbe ve istiğfar eder, gece - gündüz Hakka niyaz ile:

— Ya Rab! Bu biçare kulunu mürşid-i-kâmile kavuştur, diye yalvarırsan, elbette ve elbette duan kabul buyurulur. Ya mânada, sana yerini göstererek haber verirler veya, bir vesile ile seni mürşid-i-kâmilin huzuruna gönderirler.

O zaman uyanık bulun ve o zatın bütün hareketlerine dikkat et... Mürşid-i-kâmilin hali, **MİFTAH-ÜL-KULÛB** adındaki risalemizde beyan olunmuştur. Üç, beş defa, o zatın meclisinde bulun ve kendisine dikkatle bak... Eğer, yazdıklarımıza uygun bulursan, kabul olunmanı rica et. Kabul ederlerse, kendini teslim-i-külli ile teslim et ve mürşidinin her sözüne dikkat ederek çalış. Çünkü, sâlikin feyzi, mürşidinin sözüne bağlıdır. Bu sebeple, mürşidin sözleri yerine getirilirse, sâlik kısa zamanda seyr-i-sülûk eder ve tekmil etmesi de kolaylaşır.

Sonra, bu risâleye de dikkat ve gayret gözü ile bakarak oku... Kendi haline de bak, hangi sıfat ile sıfatlandığını anladıktan sonra, yine mürşidinin sözlerine riayet et, hizmetinde bulun... Gösterilen ilâçları, tarif edildiği gibi kullan. Bulunduğun sıfatın, ilerisi zuhur edince o sıfatın imtihanı ile kendini dene. O sıfatın halleri sana hal oluncaya kadar buna böylece devam et... O sıfatın fidanı, vücut ülkesinde kök salıp yerleşinceye kadar, yeni sıfatın ilâçlarını kullan. Böyle böyle, sıfat-ı-merdiyye ile sıfatlanmağa çalış. O sıfatın halleri de sana hal oluncaya kadar çalış, çabala. Sana, o sıfat da hal olur ve mahviyyet fidanı, vücut ülkesini kuşatırsa, gösterilen ilâçların hepsi senin halin olarak iradesiz zuhur eder. Artık, çalışmağa ve gayret göstermeğe hâcet kalmaz. Mâ'sumiyyet hil'atini giyer, her gün ebedî riza ile tebşir olunursun...

Şimdi, bundan ilerisi **SIFAT-İ-SÂFİYYE**'dir. Bu sıfat, Hak vergisidir. Çalışmakla elde edilir şey değildir, yalnız İlâhî bir ihsandır. Sırrı kadere mebni bir keyfiyyettir. Yukarıda da belirtildiği gibi, sâfiyye sıfatı ile sıfatlananlar, her asırda 3-5 zattan ibarettir, fazla olması imkânsızdır. Bu sıfat, **KIDEM-İ-MÜRSELİYN'**dir. Her asırda bir resûl gelmiştir. Şimdi, aleyhissalâtü vesselâm efendimizin hürmetine, her asırda ne kadar resûl gelip geçmişse, her birinin vârisi olarak bir **VELÎ** zuhur eder ve kendisine **KUTB-ÜL-AKTÂB** adı verilir. Allahu teâlâ tarafından, ona ruhsat buyurulur. Doğuya, batıya hükmeder. Zâhirde, ne zuhur eder ve icra olunursa, onun dilemesi ve münasip görmesiyle zuhur eder ve icra olunur. Yani, **HALÎFE'TULLAH**'tır**. VÂRÎS-Î-MÜRSELİYN** ve **VEKİL-Î-RESÛLÜLLAH'**tır.

Birisine **GAVSÜL-A'ZAM** adı verilir. O da, **EBU BEKÎR-İ SIDDIYK RADIYALLAHU ANH** hazretlerinin vekilidir.

Birisine de **SIRRI-HÎLÂFET** adı verilir. O da, **ÎMAM-I ALÎ KERREMALLAHU VECHEHU VE RADÎYALLAHU ANH** hazretlerinin vekilidir.

Bunlardan başka, tasarruf ve irşâda memur buyurulmaksızın, bazı asırda iki ve bazı asırda dört zat bulunur. Onlara da, **KÜMMELÎYN-Î-EHLULLAH** tâbir olunur. Onlar da, sıfat-ı-sâfiyye ile muttasıf bulunurlar. Onlar da **HAZRET! ÖMER-ÜL- FÂRUK RADIYALLAHU ANH** ile **HAZRETÎ OSMAN-I-ZÎNNÛ-REYN RADIYALLAHU ANH** hazretlerinin vekilleridirler.

Çünkü, Fahr-i-kâinat sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin vakt-i-saadetlerinde, kendileri **MAKAM-I-MAHMUD**'da olup cihar yârları sıfat-ı-sâfiyye ile muttasıf idiler. O vakit, Cenabı-Hak va'd-i-ilâhiyye buyurup:

— Habibim! Senin ümmetinden, senden sonra her asırda, senin hürmetine **MÜRSELİYN** kıdeminde bir kimse zuhur edip, senin vekâletini etse gerektir, diye ihsan buyurduklarında, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri, temenni kılıp:

— Yâ Rab! Bize, dört yâr ihsan buyurdun. Vekilimize de ihsan eyle, niyazında bulununca, Cenabı-Hak kabul buyurmuştur. Bunun için, her asırda, o kadar zat-ı-şerif, **SIFAT-I SÂFÎYYE** ile muttasıf olurlar.

Hazreti Ömer ve hazreti Osman rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'iyn efendilerimizin, her asırda vekillerinin tasarruf ve irşâda memur buyurulmamalarının sebebi ve hikmeti, cihar yâr-ı-güzin efendilerimizin her birinin istidadı ve kabiliyetleri müsavi olmadığından, ve her birinin başka başka olduğundan birisinin gittiği yoldan, diğeri tat bularak feyiz alamadığı için, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri dördüne de başka başka sülük göstermişlerdir. Şimdi, 12 tarik olduğu gibi, o vakitte emr-i-hakla Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, dördüne dört tarik göstermişler ve dördünü de **VASIL-I-İLALLAH** kılmışlardı. Sonradan, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, âlemi âhirete teşrif buyurduklarında, Eba-Bekir-is-Sıddıyk radiyallahu anh efendimiz halifeleri olmuşlar ve kendi tariki üzere ashabı kiramdan istidadı bulunanları irşâd buyurmuşlardı.

Daha sonra, Hazreti Ömer-ül-Fâruk radiyallahu anh efendimiz, halife olmuşlar ve kendi tarikleri güç olduğundan o da Eba-Bekir tarikinden sülük göstermişlerdi.

Ondan sonra Hazreti Osman radiyallahu anh efendimiz hilâfete geçince, o da hazreti Ömer gibi, kendi tarikini göstermemiş, Eba-Bekir tarikinden sülük göstermişlerdi.

Nihayet, Hazreti Ali kerremallahu vechehu efendimiz, halife olunca Eba-Bekir tarikinden sülük görenlere, yine o tarikten tâbir teselli ederlerdi. Yeniden, kendilerine intisap edenleri de kendi tariklerinden irşâd buyurmuşlardı.

Bu sebeple, Hazreti Ömer ile Hazreti Osman'ın tarikleri kaybolmuş, o tariklerden hiçbir kimse irşâd olunmadığı için, şimdi onların vekilleri, tasarruf ve irşâd ile memur değillerdir, vahdetlerinde bulunurlar.

Sözün kısası, Fahr-i-kâinat sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin vakt-i-saadetlerinden, Eba-Müslim zamanına gelinceye kadar **TARİKAT-İ-ALİYYE** biri gizli ve diğeri açık olmak üzere iki idi.

Yukarıda da anlatıldığı gibi, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, **ZİKR-Î-HAFİ'yi** önce Hazreti Eba-Bekir efendimize telkin ve onu irşâd buyurdular. Sonra da, Hazreti Ali efendimize de telkin buyurarak bir müddet çalıştırdılar. Hazreti Ali efendimiz, aslâ tat bulamadılar ve tarikatten feyiz alamadılar. O zaman, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, Cenabı-Hakka temenni ve niyazda bulundular. Hazreti Ali, Hazreti Ömer ye Hazreti Osman rıdvanullahi aleyhim ecmâ'iyn efendilerimiz hakkında, emr-i-ilâhi zuhur etti:

— Habibim! Onların, dördünün de kabiliyetleri başka başkadır. Birisinin gittiği yoldan, diğeri gidemez. Onların, tecellileri iktizası böyledir, buyuruldu ve her birinin hakkında bir tarik Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize talim olundu.

Onlar da Cenabı-Hakkın ihsanı ile, her birisine telkin ve irşâd buyurdular. Sonradan, anlatıldığı gibi ikisinin tarikinden başka bir yere ashabı kiramdan kimse irşâd olunmadığından, tâ Eba-Müslim zamanına kadar Hazreti Eba-Bekir efendimiz ile Hazreti Ali efendimizin tariklerinden, seyri-sülûk gösterilerek, Cenabı-Hakkın ihsanı ile **VASIL-I-İLALLAH** olurlardı.

Eba-Müslim'den sonra, 12 tarik zuhur etmesinin sebebi ve hikmeti şudur:

Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin sülâlesinden 12 imam zuhur etmiştir. Dördü, Eba-Bekir efendimizin tarikinden ve sekizi Hazreti Ali efendimizin tarikinden sülük görmüşlerdir. Sülüklerinden sonra, bunların da cihar yâri-güzin efendilerimiz gibi, her birerlerinin tecellileri başka başka olduğundan, Cenabı-Hak kendi tecellilerine göre keyfiyyetsiz olarak birer tarik göstermişti. Bundan dolayı, kendilerine yakın olan kimselere, sırren o tarik üzere telkin buyurur ve sülük gösterirlerdi. Lâkin, zahirde açıklamazlar, kendileri sülük gördükleri tarikten görünürlerdi. Çünkü, o vakitler :

— Bunlar, Eba-Bekir tarikinden ve İmam Ali tarikinden ileri geçip, kendiliklerinden tarik icat ettiler. Tarik-i-Muhammediyye'yi bırakıp, bâtıl yola

gittiler, diye halk arasında bir fesada sebep olmamak için, bunu açıklamazlardı. Bundan dolayı, o zaman iki tarikten başka, vuslât yolu yoktu.

Sonra, yeniden cehalet vakti geldi, çattı ve Eba-Müslim'in ortaya çıkmasına kadar, mü'min ve muvahhit olan kimseler, mağaralarında ve hücrelerinde ibadet ve tâ'atle meşgul olmaya ve hallerini kimseye açıklamamaya başladılar.

Eba-Müslim'in ortaya çıkması üzerine, kitapların haber verdikleri gibi şeriat-ı-mutahhara, ilerledi, doğuyu ve batıyı tuttu. O zaman fâsıklar, fâcirler ve münafıklar birer tarafa dağıldılar ve perişan oldular. Bundan sonra, mezkûr imamların her birerlerinin tecellisinde bir pir zuhur etti ve 12 tarik meydana çıktı.

TARİK - İ - CEHRİ'de ilk zuhur eden tarik **KADİRİ'**dir ki, bu tarik İmam Hüseyin radıyallahu anh hazretlerinin tariki olup, pederleri Hazreti Ali kerremallahu vechehu hazretlerinin gittikleri yoldur.

KADİRİ tarikinden, yedi tarik ayrılmıştır.

TARİK-İ-RUHANİYYE'den ilk zuhur eden **ŞAH NAKŞİBENT'**tir. Onun tariki de, İmam Hasan Radıyallahu anh hazretlerinin tarikidir ki, Eba-Bekir hazretlerinin gittiği tarik idi. Bu sebeple, **TARİK-İ-RUHANİ'**den zuhur eden pirler, **TARİK-İ-NAKŞİ'**den sülük görmüşler ve **HİLÂFET** makamından sonra mezkûr imamların hangisinin tecellisinde bulundu ise, Cenabı- Hak kendilerine tecellisinde bulunduğu imamın tarikini tarif buyurup:

— Bu tarik ile kullarımı irşâd edip, ben azim-ül-Bürhan'a ulaştır diye emr-ü-ferman buyurduğunda, o vakit tarif olunan emir üzerine kendilerine bi'at eden kimselere tarikin usulünü telkin buyurarak irşâd ederlerdi.

Böylelikle, 12 tarikin pirleri **HAFİ'**den zuhur edip, evvelâ kendisi **TARİK-İ-NAKŞİ'**den bir mürşidin irşâdiyle **HİLÂFET** makamını ihraz ettikten sonra, hangi imamın tecellisinde bulundu ise, yukarıda belirtildiği gibi o imamın tarikini ihya eyledi.

Bunun gibi, **TARİK-İ-CEHRİ'**den zuhur eden pirler de evvelâ kendileri **TARİK-İ-CEHRİYE'**den bir mürşitten irşâd olundular ve hilâfet makamını ihraz ettikten sonra, bulunduğu imamın tarikini ihya eylediler.

Bu suretle, 12 imamın tecellisinde 12 pir zuhur etmiş ve bu imamların tarikleri meydana çıkarak ihya olunmuştur.

Bunlardan başka, gerek **TARİK-İ-RUHANİ**'den ve gerekse **TARİK-İ-NEFSANİ'**den pirler zuhuru ile tarik çoğalmıştır. Fakat, tarik adı verilmez. Tarik adı verilen, bu 12 imamın tariklerini ihya eden pirlerin tarikleridir. Geri kalanına **KOL** adı verilir. Çünkü, onlar kimi **HALVETİYYE**'den, kimi **NAK- ŞİYYE'**den, kimisi de diğer tariklerden ayrılmışlardır. Yani, sâlike kolaylık olması için, İlâhî ruhsat ile her biri bir usûl göstererek o yoldan sâliki Hakka vasıl etmişlerdir. Bundan dolayı, bu 12 tarikten başkasına **TARİK** denilmez, **KOL** denir. Sebep ve hikmeti, 12 pir 12 imamın tarikini ihya ederek onların siyretlerine uyduklarından, bunlara **PİR** adı verilmiştir. Geri kalanına, bunlardan ayrıldıklarından dolayı **PİR** adı verilmesi, İlâhî ruhsat ile usûl gösterdiklerindendir. Tariklerine **KOL** adı verilmesi de bu tariklerin birisinden ayrıldıklarından dolayıdır.

Sözün kısası, hepsi haktır ve hepsinin yolu **TARİK-İ-VUSLÂT**'tır. Hepsinin maksudu, varılacak yerleri birdir. Ancak, **TARİKAT-İ-ALİYYE**'nin bir olmayıp, **PİR**'ler zuhuru ile çoğalmasının hikmeti de şudur:

Bütün insanların tecellileri bir değildir. Bundan dolayı, Cenabı-Hakkın kullarına büyük bir nimeti olarak, hangi tarik kendisinin tecellisine uygun gelir ve tat alırsa, o tarike sülük ederek kolaylıkla:

مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

Kim; nefsini bilirse, Rabbini de bilir.

Sırrına uyabilmeleri için, bu kadar **PİR'**ler gelmiş ve **TARİKAT-İ-ALİYYE,** kol kol olmuştur. Yoksa, birisinin gittiği tarik başka, diğerinin gittiği tarik başka değildir. Tarikat-i-aliyyenin hepsi de birdir ve hepsi de **TARİK-İ-MÜSTAKİM'**dir. Aleyhis Salâtü vesselâm efendimizin, bizzat gittikleri tariktir. Hiç birisi başka değildir. Hepsinin maksutları ve varılacak yerleri birdir.

Ancak, bazısının tariki kolay olup, sâlik kolaylıkla yakın zamanda maksuduna nail olur. Bazısının da tarikatte şartları ağır olduğundan sâlik mihnet ve meşakkatle ve uzun zamanda meramına nail olur.

Tarik-i-aliyye, şuna benzer: Halil İbrahim salâvatullahi âlâ nebiyyina ve aleyhi hazretlerine, emir buyurulup, Mekke-i- mükerremeyi ve Kâbe-i-muazzamayı inşa ettiğinde, insanları ziyarete çağırması emir buyurulmuştu. O günden bu yana, yedi iklim ve dört köşeden milyonlarca insan, gider ve o kutsal yerleri ziyaret ederler. Fakat, bazılarının bulundukları yerler yakın olduğundan, onlara kolaylıkla ziyaret nasip olur. Bazılarının da bulundukları yerler, uzak olduğundan uzun zamanda ve büyük güçlüklerle ziyaret müyesser olur. İndallah, hepsinin haclarının makbul olması birdir. Fakat, ihsan buyurulan ecir bir değildir. Uzak yerlerden gelenlere, bir defada ihsan buyurulan ecir, yakın yerlerden gelenlere, iki defada ihsan olunur.

Bunun gibi, Hak celle ve âlâ hazretleri, kullarını Zât-ı-ecelli âlâsına dâvet eder. Pirler gönderir, Zât-ı-ecelli âlâsının yollarını bildirir. O yolların her birinden, bir mürşid-i-kâmil gönderir ve kullarına rehber eder. Sâliklere, mürşid delâletiyle bu yollardan giderek vuslât ihsan buyurulur. Fakat, Mekke-i-mükerreme misalinde olduğu gibi, bazı tarikin usulü ruh yolu olduğundan, Kâbe-i-muazzamaya yakındır. Bu yolda bulunanlara kısaca ve kolaylıkla, hiçbir zahmet ve meşakkate katlanmaksızın vuslât ihsan olunur. Bazı tarikin usulü de nefis yolu olduğundan, Kâbe-i-muazzamaya uzaktır. Türlü mihnet ve meşakkatlerle ve uzun zamanda vuslât nasip olur.

Bununla beraber, Mekke-i-mükerremeyi ziyaret eden hacıların hepsinin haccının, aynı şekilde makbul olduğu gibi, bunlara da tekmil-i-sülûk ettikleri zaman ihsan buyurulan İlâhî tecelliler birdir. Fakat, Mekke-i-mükerremeye uzak

yoldan gidenin ecri, yakın yoldan gidenlere nisbetle iki kat olduğu gibi, nefis yolundan giden maksuduna ulaşınca, ruh-u-hayvana mutma'inne sıfatı hal olur. Onun, düşmesinden korkulmaz. Çalışırsa, daha ileriye de varır. Çalışmazsa, o yerde kalır. Lâkin, ruh yolundan gidenin istidadı varsa, Medine-i-münevvere'den Mekke-i-mükerremeye gider gibi, kısa zamanda nefis yolundan gidenin mertebelerini aşar ve ileri geçer. Fakat, ruh-u-hayvani, ya levvâme veya mülhime ile sıfatlanır. Bundan dolayı da onların düşmelerinden korkulur. Tafsilâtı, inşaallah aşağıda gelse gerektir.

Sözün kısası, hepsi de **TARİK-İ-HAK'tır** ve **TARİK-İ-VUSLÂT**'tır. Hangisine sülük olunsa, **VASIL-I-İLALLAH** olunur. Hepsi, hac misalinde olduğu gibidir. Fakat, bir takım habis herifler var ki, tâc ve hırka giyerler ve görünüşte Ehlullah'a benzerlerse de **DEHRİ-YYÜL-MEZHEB** olmuşlardır ki, bizim onlar ile bahsimiz yoktur. Çünkü, onların pirleri **ŞEYTAN** tarikleri de cehennemdir. Bizim sözümüz, ehl-i-sünnetedir.

Bu tariklerin her birinden, o günden bu yana nice nice **VELİ, AKTÂB** gelmiştir, hâlâ da gelmektedir ve kıyamet gününe kadar her asırda sonsuz Ehlullah ve Veliyullah vardır ve olacaktır. Onlar olmadan, hiçbir vakit olmaz. Tâ ki, **MEHDİ** çıkıp Dâr-ı-beka'ya teşrif edinceye kadar bu zatların yeryüzünden eksik olmaları imkânsızdır. Eğer:

— Şimdi öyle bir zamana gelip çattık ki; şeyhi de dervişi de âlimleri de hepimiz dünya ile meşgulüz. Böyle zamanda Veliyullah mı olur? dersen, pek büyük bir hata işlemiş olursun. Zira:

اَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْاَنْبِيَاءِ

Âlimler, Nebilerin vârisleridir.

Hadis-i-şerifini yalanlamış olursun. Bu Hadis-i-şerif, zâhir âlimleri hakkında değildir. Bu gibiler, yalnız sarf ve nahiv, mantık, me'âni ve bunlar gibi resmî ilimleri âlim olduklarından, Hadis-i-şerifte övülen âlimlerden sayılmazlar. Mânanın hakikatine vâkıf olmadıklarından, bunlara zâhir âlimi denilir. Âlim odur ki, **İLM-EL-YAKİN** sırrı kendisine hal olmuş, daima Allahü teâlâ'nın huzurunda, huzû ve huşû ile ibadet eder.

Yoksa, yalnız zahiri ilimle, tahta başına geçerek:
— KALE RESÛLÜLLAH (Resûlüllah buyururlar ki...)
diye ibâreye mâna vermekle, **İLM-EL-YAKİN** sırrını bulmak ve **ÂLİM** sırasına geçmek imkânsızdır. Zira, **İLM-EL-YAKİN** sırrı, yalnız sûri ilimlerle vücuda gelmez. Şeriate âlim ve onunla âmil olduktan başka, tarikate de âlim ve onunla da âmil olmak gerektir. Eğer, yalnız sûri ilimlerle mümkün olabilseydi, mezhebimizin başı olan İmâm-ı-â'zam rahmetullahi aleyhi olurdu. Kendileri, tarikate girdikten sonra:

لَوْلَا السَّنَتَانِ لَهَلَكَ النُّعْمَانُ

İki sene olmasaydı, Numan helâk olurdu,
buyurmazlardı.

Sözün kısası, **İLM-EL-YAKİN** sırrı ile **HAKKAL-YAKİN** sırrını buradan hesap et ve **MEHDİ**'nin vefatına kadar, her asırda yukarıda belirtildiği gibi **VEKİL-İ MUTLAK VÂRİS-İ-RESÛLÜLLAH** olarak **KUTB-ÜL-AKTÂB** ismiyle bir **VELİYYULLAH** bulunacağını aslâ unutma. Bu Zât-ı-şeriften başka, bir **GAVS-ÜL-Â'ZAM** ve bir **SIRRI-HİLÂFET** de bulunacaktır. Bunlardan başka, **ÜÇLER, BEŞLER, YEDİLER** ve **KIRKLAR** ile sonsuz **VELİYYULLAH** da vardır. Hesabını, ancak Allahu teâlâ bilir. Bu zatların hepsi **NEBİ**'lerin mirasçıları olmuşlardır. Yani, geçmiş asırlarda ne kadar **NEBİ** gelmiş geçmişse, şimdi de her asırda onların mirasçıları olarak, onlar kadar **VELİ** vardır. Ehlullah'ı bunlardan kıyas eyle... Senin kalbine gelen düşünceler:

خَوَاطِرُ الْمُؤْمِنِ مِرْآتُ الْمُؤْمِنِ

Mü'min mü'minin aynasıdır.

Hadis-i-şerifi uyarınca, kendi halindir. Eğer, senin halin yüksek olsaydı, herkese **VELİ** gözü ile bakardın. (Şimdi, dünyada veli yoktur.) demekle, onlar yok olmaz. Ancak, senin inkârın sana büyük bir perde olur, benlikten kurtulamazsın.

Bırak inkârını, dilden ey sofu,
İçirsinler sana şarab-ı-sâfı,
Gider inkârın ol dem, mest olursun;
Hicâbın ref'olur, yâri görürsün..

7- Sıfât-ı-Sâfiyye Nedir?

Azizim: Malûm ola ki, sıfat-ı-sâfiyye'de bulunan zatların, renkleri yoktur:

لَوْنُ الْمَاءِ لَوْنُ الْإِنَاءِ

Suyun rengi, kabın rengidir.

Sözü uyarınca, suyun rengi yoktur. İçinde bulunduğu kabın renginde görünür. Tıpkı bunun gibi bunların da zâhir hallerinin rengi yoktur. Kiminle görüşürlerse, o kimsenin halinden görünürler. Fâsık ile görüşürlerse, o fâsıkın halinden

görünür, onların fiillerinin ilâcını kolaylıkla münasebet düşürerek, kendilerine bildirirler. Fâsık, meclislerinden kalkınca, eğer kalbi mühürlenmemişse, insafa gelir ve yaptıklarına pişman olur:

خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Allahu teâlâ, onların kalpleri ve kulakları üzerine küfrü mühürledi. Ve gözlerine de bir perde çekti ki, hakkı kabul etmezler. Doğru yolu görmezler. Onlara, dünyada da ukbâ'da da büyük bir azap vardır.

(Bakara: 7)

Âyeti kerimesi hükmüne girmişlerse, onlara nasihat kâr etmez. Eğer, zerre kadar imanları varsa, o nasihatler günün birinde canlanır ve bütün çirkin fiillerinden dolayı tövbe ve istiğfar ederler.

Meclislerine, sofu siyretli bir kimse gelirse, yine onun halinden görünür, ondan bir adım ileriden görünmezler. Eğer, onun tarikat-i-aliyyeden nasibi varsa, kendileri de sofu siyretli görünerek tarikatleri över yollu bazı vaaz ve nasihatleri zuhur eder ki, o kimse de hayran olup kalır. Meclislerinden kalkmağı bile istemez. O Zât-ı-şerifi de kendisinden ileri göremez:

— Bu da bizim gibi sofulardan bir kimsedir, diyerek onu pek sever.

Bunun gibi, hangi kimselerle görüşürlerse, o kimsenin rengine boyanır ve onun siyretinden görünürler. Yani, âlimlerle âlim, sâlihlerle sâlih, sofularla sofu, sefihlerle sefih, dervişlerle derviş, velilerle veli olurlar. Kimin meclisine giderlerse, onun rengine boyanır, o kimselerin hallerine uygun sözler söylerler. Sözleri; maksatsız, niyetsiz, iradesiz ve bizzat keyfiyetsizdir. Onun için, herkesin haline göre sohbet ederler. Kimse, onların hallerine vâkıf olamaz. Yalnız, kendilerine yakın olan sırdaşlarına Cenabı-Hakkın ihsanı ile keyfiyyetsiz olarak mürakabelerinde bildirmiştir. Onların, kadir ve kıymetlerini, ancak bu yakinleri bilirler.

Sebebi ve hikmeti, sâfiyye ile sıfatlanan zatların, ruh-u-hayvanileri, tamamen ruh-u-sultana dönmüş, eseri hayvaniyye mahvolmuş, yalnız insan sıfatı ile sıfatlanmışlardır. Kemal bahsinde de bu hususta bilgi sunulmuştu. Bu sebeple, her ân ve her nefes **MÜSTAGRAKİYN-İ-Fİ-ZÂTİLLAH'**tırlar. Onlar için ayılma ve kendine gelme hali yoktur. Kendilerini aslâ görmezler. Mahviyyet-i-külli ile mahvolmuşlardır. Onun için, kendilerinden çıkan sözler bizzat keyfiyyetsizdir. Bundan dolayı, meclislerine gelen kimselerin halleri, onlara akseder o halden görünürler. Onların sırrı kaderlerine uygun sözler söylemeleri iradesiz, bizzat keyfiyyetsiz ilham-ı-Rabbanidir.

Bu sıfat ile sıfatlanan zatların vasfedicileri ve methedicileri Allahu teâlâ'dır. Onlar, bu dünyada **KİBRİT-İ-AHMER** gibidirler. **(Evvelce de belirtildiği gibi kibrit-i-ahmer, ele geçirilebIldiği takdirde, bütün cisimleri altın haline**

getiren bir maddedir.) Her asırda, üç yerde zuhur ederler. Nerede oldukları belli değildir. Meğer ki, Allahu teâlâ bildirmiş olsun…

Bu zatlardan biriside intisap olunarak teslim-i-külli ile teslim olunursa, insanoğlu ne kadar fâsık ve fâcir de olsa, onların sözlerini hiç düşünmeden kabul etmek ve gereğini yerine getirmek şartıyla, elbette ve elbette bütün kötü fiillerinden vaz geçirir ve **EHL-İ-KEMAL** eylerler. Buna aslâ şek ve şüphe etmemelidir. Meğer ki, teslimiyyette veya sözlerini yerine getirmekte kusur edilmiş olsun. Onların, istedikleri şeylerin hepsi, kadere mebnidir. Bundan dolayı, yerine getirilmesi imkânsızdır; Fakat, teslimiyyette sözün yerine getirilmesi şarttır. Şart bulunmayınca, meşrutun ele geçirilmesi de kabil olamaz. Onun için, sâlike lâzım olan, ölü yıkayıcının elindeki ölü gibi teslim olmaktır.

Sözün kısası, bu sıfatla sıfatlanan zatları, Hazreti Âdemden beri gelen insanların hepsi vasfedebilmek için birer kitap yazmış olsalardı, umman denizinden bir damla, güneşten bir zerre kadar methetmiş olurlardı. Bunlardan da ileri olan **MAKAM-I-HAYRET**'in ehillerini, var buradan kıyas eyle...

Bir kulun kim, meddâhı Allah ola,

Kim kadir kİ, ol ona meddah ola…

Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir : Eğer bir kulu Allah övmekte ise; kimin gücü yeter kl, o kulu övmeye kalkışa.

8. Şeriatte Mübah Olan Şeylerin, Tarikkatte Küçük Günahlardan…

ŞERİATTE MÜBAH OLAN ŞEYLERİN, TARİKKATTE KÜÇÜK GÜNAHLARDAN, TARİKATTE KÜÇÜK GÜNAH OLAN ŞEYLERİN, HAKİKATTE BÜYÜK GÜNAH VE MARİFETTE KÜFÜR SAYILMASININ SEBEPLERİ NELERDİR? TARİKATTEKİ İSRAFLAR NELERDİR?

Azizim: Malûm ola ki, insanlar için üç derece vardır:

ŞERİ'AT, TARİKAT, HAKİKAT.

Şeri'at, tarikatın kapısıdır. Tarikat, hakikatin bahçesidir. Yani, tarikat gayet sağlam bir hisar içinde, bir bahçedir. Şeri'at, o bahçenin kapısıdır. Hakikat, o bahçede bulunan türlü gül-gülistan ve türlü meyve ağaçlarıdır. Ne o bahçenin sonu vardır ne o ağaçların sonu vardır. Onun hisarı, o kadar sağlamdır ki, bir kimse kuş olsa, oraya girmesi imkânsızdır. Ancak, kapısından girebilir.

Bu bahçenin kapıcısı, şeytan aleyhillâ'nedir. Bir kimse, kâmil olmayan bir mürşidin elini tutarak, bu bahçenin kapısına varırsa, şeytan karşısına çıkarak der ki:

— Eğer, sen bu kapıdan içeri girersen, çok mihnet ve meşakkat çekersin... Muradına da nail olamaz, şeriat perdesinde kalırsın. Şeriat, dedikleri **EBRÂR** işidir. Sen, Hüdâ'ya âşıksın. Şeriat perdesinde kalarak, abdestle namazla uğraşmanın âlemi yoktur. Hepsi, haktan ibarettir. Kimden, kime ibadet edeceksin? Şuna haram, öbürüne helâl dersin... Daha bu farktan vazgeçmeyecek misin? Hepsi, Haktan ibarettir. İyi veya kötü yoktur. Haram ve helâl de yoktur. Onların hepsi, bir perdeden ibarettir ve **EBRÂR** işidir. Âşık-ı-didâr olan, canının istediğini yemeli, içmeli ve hepsine bir nazarı ile bakmalı, hiçbir şeyi ayrı görmemelidir. Hepsinden, dost yüzünü müşahede ederek cümbüşe bakmalı, gibilerden ve buna benzer söz ve bahislerden dem vurarak, nefsin istidadına göre bir taraftan kandırıp aldatmağa çalışır. Nefis de bunları akla uygun bulur ve razı olurda şeytandan yardım İsterse, onu oradan alır, bir hendeğe yuvarlayarak bin parça eder. Tarikat! bulayım derken, şeriat de elden gider, dünyada ve Ahirette ziyan edenlerden olur»

Bu sebeple, sâlike mürşid-i-kâmil aramak lâzımdır, Çünkü, mürşid-i-kâmil olanlar, bu bahçenin bahçıvanlarıdırlar. Şeytan da o bahçenin kapıcısı olduğuna göre, bahçıvanın hizmetçisi yerindedir. Onun için, mürşidi kâmil olanların müritlerine, şeytan musallât olamaz. Onu, şeriatten ayırıp, dalâlete düşüremez. Ancak, başlangıçta bâzan kuruntular verebilir, ki bu da her sâlike göre değildir. Teslimiyyeti zayıf olanlara göredir. Teslimiyyeti kuvvetli olanın, şeytan semtine uğrayamaz ki, kuruntu verebilsin. Şeyhinin himmeti berekâtı ile, bundan kurtulur. Bu sebeple, onlar şeri'at kapısından girerler ve tarikat bahçesini seyrederler. Tekmil-i-sülûk edince de o bahçenin güllerini koklarlar. Velâyete kadar ulaşarak, hakikat ağaçlarını görürler. Sıfat-ı-râdiyye ile sıfatlanınca, o ağaçların altında, kendilerine İlâhî feyizler ihsan buyurulur ve gölgelenirler. Merdiyye sıfatı ile sıfatlanınca, o ağaçların türlü meyvelerini yerler, sonsuz ilâhî ihsanlara mazhar olurlar.

Sözün kısası, bu dört keyfiyyet birbirine bağlıdır. Birisini bulmayınca, ötekini bulmak imkânsızdır. Şeriati bulmayınca, tarikatı bulmak imkânsızdır. Tarikati bulmayınca, hakikati bulmak imkânsızdır. Hakikati bulmayınca, onun da ötesinde olan mâ'rifeti bulmak imkânsızdır, öyle olunca, şeri'atten zerre kadar ayrılmaya gelmez. Çünkü, şeri'atten ayrılan, tarikatten koku duymaz.

Şeri'attir cümle İşlerin başı,

Şeriatsiz tarikat, şeytan işi!

Tarik ehlinde yok ise şeri'at,

Onun şeyhi şeytandır ol dem mutlâk...

Uyarınca, bir kimseden her türlü olağanüstü şeyler zuhur etse, gökte kuş gibi uçsa bile, o kimsenin şeriatine bakmalıdır.

Eğer, şeriatte bir noksanı bulunursa, bilmiş olun ki, o kimse tarikatten koku duymamıştır. Ondan zuhur eden keyfiyetler, riyazet kuvvetiyle elde edilmiş bir derecedir. Bu hal, keşişlerde bile bulunur. Çünkü, riyazet kuvvetiyle keramet gibi şeyler zuhur eder. Onun farkı, şeriat ile olur. **NÂR** ile **NÛR**'un farkı yoktur. **NÂR**, yakıcı olduğundan yakar. **NÛR'**da ise yakıcılık yoktur. Yalnız ışıktan ibarettir. Bundan dolayı, **NÂR** ile **NÛR**'da fark yoktur. Yalnız, Cenabı-Hakkın **CELÂL** sıfatı olduğu için, yakar. **NÛR**, **CEMAL** sıfatı olduğundan yalnız şûle' den ibarettir. Bunun gibi, keramet ile riyazet kuvveti ile derece almakta da fark yoktur. Mihengi, şeriattir. Bunu, böylece bil ve iyi anla…

Tarikat dedikleri, **TARİK-İ-ŞERÎAT**'tir. Yani, **HAKİKAT'** in yoludur. Şeri'ati icradan sonra, yine şeriat yerine getirilerek o yola sülük olunsa, hakikat bulunur. Hakikati bulduktan sonra da, **MÂRİFET-İ-İLÂHİYYE**'ye nail olunur. Yani, yalnız **ŞERİ'AT** ile **HAKİKAT** bulunmadığından, **HAKİKAT**'in yoluna **TARİKAT** denilmiştir. **TARİKAT, ŞERİ'AT**'ten ayrı bir şey değildir. Aynı **ŞERİ'AT**'tir. **VUSLÂT** yolu olduğundan, gerek ruh- u-sultanı temizlemek ve gerekse ruh-u-hayvanı terbiye etmek için, biraz şeriatten şartlar tertip edilmiş ve buna **TARİKAT** denilmiştir.

Bu sebeple, Şeriatte mübah olan şeyler, tarikatte küçük günahlardır ki, hakikat ehli için o mübah olan şeyler büyük günahlardandır. Mâ'rifet ehli için ise küfürdür.

Yani, tarikat ehli mübah olan bir işi işlese, o mübah ona şeriat ehlinin küçük günahı gibidir. Ya affolunur veya te'dip olunur. Eğer, hakikat ehlinden çıkarsa, şeriatte büyük günahları işleyenler hesaba ve azaba müstehak oldukları gibi, onlar da âhirette hesaba ve mahcubiyete müstehak olurlar.

Şeri'atte kâfir olanlar, va'dolunan cennetten uzak kalarak cehenneme müstehak oldukları gibi, hakikat ehli de dünyada iken vad'olunan bütün mertebelerden ve onun da ötesinde bulunan mâ'rifet-i-ilâhiyyeden uzak ve mahcubiyet ateşinde kalırlar.

Yani, bir veli velâyete ayak bastıktan sonra, şeriatte mübah sayılan şeylerden birisi kendisinden zuhur etse ve o şey onun daimî hali olsa, o zat râdiyye ve merdiyye sıfatlarından uzak ve onların da ötesinde bulunan mâ'rifet-i-ilâhiyyeden nasipsiz kalır. Velâyet kademinden de ileri gidemez. Dünyada iken o hal ile kalır ve âhirette de mertebeleri tekmil ederek mâ'sumiyyet sıfatı ile sıfatlanamadığı için, mahcubiyet ateşinde yanar.

— Şeriatte mubah olan şeylerin, tarikatte küçük günahlardan, hakikatte büyük günahlardan ve mâ'rifette küfür sayılmasının sebebi nedir? diye sorulacak olursa, cevabımız şudur:

Şeriatte aç olana helâl olan yiyecek ve içeceklerden yemek ve içmek mübahtır. Şeriat ehli, yemekte ve içmekte gaflet etseler, sakınca yoktur.

Fakat, tarikat ehlinin yemelerinde ve içmelerinde gaflet üzere bulunmaları küçük günahlardandır. Yemek ve içmekte böyle olduğu gibi, uykuda, gezintide,

alış-verişte ve buna benzer mubah olan şeylerde, daima uyanık bulunması lâzımdır. Çünkü, tarikat ehli sülûkü tekmil etsin veya etmesin, madem ki bir mürşidin elini tutmuştur. Onun için, hepsi Ehlullah hükmündedir.

إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى

Bütün ameller, niyete göredir. Kişinin niyetine göre ecir vardır.

Hadis-i-şerifi uyarınca, hepsi Ehlullah hükmündedir. Onun için, onlar daima uyanık bulunmalıdırlar. Yani, her nefeste, mertebelerine göre ve çalıştıkları kadar daimî huzurda olmalı, mübahları işlerken Hakkı unutarak gaflete düşmemelidir. Düşerse, küçük günahlardan birisini işlemiş olur.

Bunun gibi, hakikat ehli de küçük günahlarda bulunmuş olurlar. Hakikat, ehli, velâyet kıdeminde bulunduklarından, bunların da daimî halleri her nefeste mertebelerine göre **İLMEL-YAKİN, AYNEL-YAKİN** ve **HAKKAL-YAKİN**'dir. Bunlar da mubah olan şeyleri işlerken, gaflet ederlerse büyük günah işlemiş olurlar. Bu yüzden, âhirette hesap olunur, mahcubiyet ateşinde azaplandırılırlar. Dünyada iken de kendilerine va'dolunan mertebelerden ve onların da ötesinde bulunan, mâ'rifet-i-ilâhiyyeden, bu gafletleri sebebiyle uzak kalırlar.

— Hakikatten ileri mârifet nedir? diye sorulursa, bilinmelidir ki **MÂ'RİFET-İ-ÎLÂHİYYE** ikidir:

Biri, **SUN'U-İLÂHİYYE**'dir ki, tarikatın ötesindedir. Bu hal, Ehlullah halidir.

Biri de hakikatin ötesinde bulunan **MÂ'RİFET-İ-İLMİ-EZEL SIRRI-KADER k**eyfiyetleridir. Ona; **İLM-Î-LEDÜN** ve **MÂ'RİFET-İ-KÜNHÜ-HAKİKAT** adı verilmiştir, İşte, bu mâ'rifet hakikatin ötesindedir. Mertebeleri tekmil ettikten sonra olan İlâhî ihsanlardır ki, bunlara her veli mâlik olamaz. Çünkü, noksan sıfatlarda kalırlar.

O halde, şeriatte küçük günahlardan olan şeyler de bunun gibi tarikatte büyük günahlardandır ve hakikatte küfürdür. Şeri'atte, küçük günahlardan sayılan şeyler malûmdur. Onlardan birisi, tarikat ehlinden zuhur etse, buralar tâlib-i-didâr olup Ehlullah hükmünde bulunduklarından, o küçük günah, amel defterlerine büyük günah olarak yazılır. Tövbesiz âhirete giderlerse, hesaba ve ikaba müstehak olurlar. Dünyada iken, şeriatte küfür cennetten uzaklaşmayı ve cehennem ateşine müstehak olmayı gerektirdiği gibi, tarikat ehli de küçük günahlarından dolayı, dünyada kendilerine va'd olunan İlâhî tecellilerden uzak kalırlar ve uzaklık ateşine müstehak olurlar. Şeriatte, mübah olan bir şeyi işleyenin, mârifet-i-ilâhiyyeden uzak oldukları gibi, şeriatte küçük günahları işleyenler de hakikat-i-ilâhiyyeden uzak olurlar. Eğer:

Benden, bâzan küçük günahlar zuhur ediyor. Bazan da dedikodu ve hades gibi şeyler zuhur ediyor. Bazı defalar da İlâhî tecelliler ihsan buyuruluyor ve

Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi de görüyorum, dersen bunun cevabı sana malûm olsun ki:

وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ

Allahu teâlâ, hilekârlara karşı ceza verenlerin en hayırlısıdır.

Âlî-İmran; 54 âyeti kerimesi hükmüne uymuşsun ki, bu hal senden zuhur ediyor. Çünkü, Allahu teâlâ'nın mekrine akıllar ermez. Bu, iki sebepten ileri gelebilir:

Biri, mürşidin kemal ehlinden olduğundan, Allahu teâlâ onun hürmetine sana mühlet veriyor. Yani, belki insafa gelirsin diye mürşidinin duası berekâtı ile, Cenabı-Hakkın mühlet vermesiyle senden zuhur eden keyfiyyetler tecelliye engel olmaz. Mürşidinin himmetiyle İlâhî bir ihsandır.

Fakat, fırsatı ganimet bilerek ısrar edecek olursan, sonra mürşidin de senin haline bakar ve insafa gelmeyeceğini anlayarak seni gönlünden çıkarır ki, işte o ânda ihsan buyurulan İlâhî tecellilerden uzaklaşır, ebedî zarar içinde zararlı kalırsın.

Diğer bir sebep de **ÎDBÂR** dedikleri Mekr-i-ilâhiyye'dir. Cenab-ı Hak, seni sana bırakmıştır. Dünyada, kabahatini yüzüne vurmayarak tecelli ihsan buyurur ve bütün istediklerin hâsıl olur. Fakat, bu hakkında bir İlâhî nimet olmayıp, İlâhî bir intikamdır. İlâhî rızasından uzak kalan kullarına, dünyada iken istedikleri şeyleri verir ki, âhirette azapları daha şiddetli olsun, içindir. Çünkü, küçük günah işleyenlerin, hakikati koklayabilmeleri imkânsızdır. Sebebi ve hikmeti, şeriatte küçük günah sayılan şeylerin, hakikatte küfür olmasıdır.

Bundan da anlaşılıyor ki, tarikat ve hakikat ehlinin bu iki şeyden son derece sakınmaları gerekir. Yani, mübah sayılan şeylerle, küçük günahlardan ziyade sakınmak lâzımdır. Her nefeste, bütün hareketlerine dikkat etmeli, her sözü söylemeden iyice düşünmeli; şeriat, tarikat ve hakikat bakımlarından bir aykırılık yoksa söylemeli ve illâ susmalıdır. Bu ve buna benzer bütün fiillerde buna göre dikkatli ve uyanık bulunmalı, eğer yanlışlıkla küçük günahlardan birisi zuhur ederse, kendisinden küfür sâdır olmuş gibi pişman olmalı, gözyaşları dökerek bir daha işlememeğe azmetmelidir. Sakın, sakın zuhur eden İlâhi İhsanlara aldanarak hazan gevşeklik gelirse: (Allahu teâlâ, çok merhametlidir...) diyerek emin olmamalıdır. Çünkü, yukarıda da belirttiğimiz gibi, mekr'i-îlâhîyye böyledir.

Gelmiş geçmiş bütün enbiyâ ve evliyâ, Cenabı-Hakkın mekr-i-ilâhiyyesinden **EL'AMAN** çağırırlardı. Bir taraftan, birazcık emniyet zuhur etse, o emniyetleri korkuya dönünceye kadar gece ve gündüz:

— Acaba, ne kusurda bulunduk? diye Cenabı-Hakka temenni kılarlardı.

Çünkü, bir kimsenin, Cenabı-Hakka ne kadar yakınlığı varsa, korkusu da o kadar fazla olur. Cenabı-Haktan ne kadar uzak olursa, kendisinde o kadar emniyet zuhur eder. İşte, Veliyullah'ın mihengj ve mi'yârı budur. Veliyullah olan

Zât-ı şerifler, kendilerine zuhur eden İlâhi iltifatlara bakarak kendilerine sevinç hissi vermezler. Korkularını, emniyetleri üzerine gelip bulurlarsa, o zaman Cenabı-Hakkın ihsanına şükreder ve biraz mekr-i-ilâhiyye'den emin olurlar. Çünkü, Cenabı- Hak:

وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَا أَجْمَعُ لِعَبْدِي أَمْنَيْنِ وَلَا خَوْفَيْنِ إِنْ هُوَ أَمِنَنِي فِي الدُّنْيَا
أَخَفْتُهُ يَوْمَ أَجْمَعُ عِبَادِي وَإِنْ هُوَ خَافَنِي فِي الدُّنْيَا أَمَّنْتُهُ يَوْمَ أَجْمَعُ عِبَادِي

İzzetime ve celâlime yemin ederim ki, bir kulumda iki emniyeti ve iki korkuyu bir araya getirmem. O dünyada, benden emin olursa, kullarımı topladığım gün (âhirette) onu korkuturum. Eğer, dünyada benden korkarsa, kullarımı topladığım gün, ben onu emin kılarım, buyurmuştur.

Yani, iki emniyet ile iki korku bir arada bulunamaz. Dünyada, Allahu teâlâ'dan korkanlar, âhirette emin olurlar. Dünyada emin olanların ise, âhirette korkacaklarına şüphe yoktur. Bunu böylece bilmek ve anlamak lâzımdır.

O halde, şeriatte büyük günahlardan olan şeyler de tarikatte küfürdür. Tarikat ehli olanlardan, büyük bir günah sâdır olsa, o kimse tarikatten uzak olur, bin yıl ömrü olsa ve o bin yılın gecesinde kaim ve gündüzünde saim bulunsa, tarikat-i-aliyyeden zerre kadar koku duymaz, duyması da imkânsızdır. Sebebi ve hikmeti, yukarıda da belirtildiği gibi, şer'an küfür olan şeyin, sahibini cennetten uzaklaştırdığı gibi, tarikat-i-aliyyede olanlar da Ehlullah hükmünde bulunduklarından, şeriat ehlinin büyük günahları, tarikat ehli için küfürdür. Nasıl ki, küfür ehli cennetten uzak kalırlarsa, bunlar da tarikatten uzak kalırlar, kokusunu bile duyamazlar. Bu gibiler, ancak **KAL** ile geçinirler ve serâbı su sanırlar ama serâb, serâb'tır.

— Falan kimse, bütün haram olan işleri yapıyor. Yine de gözlerini kapadığı gibi, doğudan batıdan haberler veriyor ve kendisine türlü İlâhî tecelliler zuhur ediyor, diyecek olursan bunun da cevabı malûm olsun ki, gördüğü şeyler ilâhı kerametler değildir. Ona derece almak denir ve papazlara dahi zuhur eder. Şeytan aleyhillâ'nenin hiyle ve fesadıdır.

Çünkü, şeri'atten bir parmak ayrılan, doğu ile batı arası kadar uzak olur. Bu sebeple, bu gibi kimselerin şeyhi **ŞEYTAN'** dır. Kendilerine zuhur eden şeyler de derecedir. Evvelce de belirtildiği gibi, **NÂR** ile **NÛR** gibidir ki, farkı **ŞERİ'AT** ile olur.

Kebâ'ir ehline olmaz fütuhat,

Tarikatten ednâ meratip mutlâk..

(Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir : Büyük günah işleyenlere gönül açıklığı gelmez, tarikatta en düşük mertebeye dahi ermek olmaz.)

beyti uyarınca, onlar **NÂR'ı NÛR** sanarak, hüsranda kalmışlardır.

- Tarikattaki İsraflar Nelerdir?

Azizim: Malûm olsun ki; **ŞERİ'AT'**te israf, doyduktan sonra yememektir.

EHL-İ-TARİK'in israfı ise, doyuncaya kadar yemektir.

EHLULLAH'ın israfı Huzur-u-mâ Allah'sız yemektir.

VELİYULLAH'ın israfı, emniyet ile yemektir.

Bu ve buna benzer şeylerde, israf bunun gibidir. Meselâ, şeri'atte giyecek şeylerin israfı, haddini tecavüz ettirmektir.

Tarikatte, yetecek kadarından başkası israftır.

Ehlullah'a göre, elbise giyilince, farkiyle bakarak, farkiyle muhabbet etmek israftır.

Veliyullah'a göre elbise giyilince, emniyyetle muhabbet etmek israftır.

Dünya metâ'ından olan bütün eşyanın israfı, bundan kıyas olunmalıdır, Hepsi, belirtildiği gibidir.

İSRAF, şeri'at dilinde boş, faydasız ve mânâsız söz söylemektir.

Tarikatte, faydalı ve mânalı şeyleri söylemektir. Çünkü, tarik ehline boş, faydasız ve mânâsız sözleri söylemek değil, faydalı ve mânalı sözleri söylemek hiçbir şekilde elvermez. Çok söz söylemek kalbi öldürmektir. Bu sebeple, âşık-ı-didâr olan kimseler, Cenabı-Hakkın rızasını düşünürler ve rızaya uygun sözler söylerler. Yani, şeriate dair tarikat usulünden söz söylemeğe ruhsat vardır, arta kalanlar israftır.

Ehlullah'a göre, huzur-u-mâ' Allah'sız söz söylemek israftır.

Uyku da böyledir: Şeriatte, sekiz saatten fazla uyku israftır.

Tarikatte, altı saatten fazla olursa israftır. Hem de yatacağı zaman abdest almak ve teveccüh ile yatmak gerektir. Tarik ehlinin uykusunda, bu üç şart vardır ki, eğer birisi eksik olursa, o gece uykuyu israf etmiş olur.

İsraf da haramdır. Tarikatte haram olan, hakikatte küfürdür. Bu yüzden, hakikatten uzak kalmasına sebep olur.

Ehlullah'a göre, huzur-u-mâ Allah'sız uykuya yatmak israfta

Veliyullaha göre huzuru fillahsız uykuya yatmak israftır.

Bütün mubah olan şeyler, böyle hareket edilirse, hürmet altına girer. Nitekim, yukarıda zikrolundu. Anlamağa çalış!

9. Bütün Tarikatlerin Sonu, Nakşibendıyye'nin Başlangıcıdır Sözünün Tefsiri

BÜTÜN TARİKATLERİN SONU, NAKŞİBENDIYYE'NİN BAŞLANGICIDIR, SÖZÜNÜN TEFSİRİ NEDİR?

Azizim: Malûm ola ki, tarikatler arasında şüphelere yol açan:

نِهَايَةُ كُلِّ طَرِيقٍ بِدَايَةُ النَّقْشَبَنْدِيَّةِ

Bütün tarikatlerin sonu, Nakşibendiyye'nin başlangıcıdır.

Sözünden maksat, **TARIK-İ-RUHANİYYE**'den gidenler, başlangıç hallerinde Merdiyye sıfatı ile sıfatlanırlar da, diğer **TARIK-İ NEFSANİYYE'**den gidenlerin, son mertebede buldukları kemali buluverirler, demek değildir. Cümlenin, lâfzına ve zahiri mânasına bakılarak böyle yanlış anlaşılmamalıdır. Çünkü, tarik-ı-ruhaniyyede olan zatlar, sâliki ruh yolundan götürdüklerinden, nefse bakmazlar ve ruh-u-sultanı temizlemeğe çalışırlar. Tarik-i-nefsaniyye'de bulunan zatlar, sâlikin başlangıç halinde ruh-u-hayvanı, ruh-u-sultandan üstün olduğundan, vücut ülkesinde ruh-u-sultanın hükmü geçmediği ve vücudun idare ve tasarrufu ruh-u-hayvanın elinde bulunduğu için, ruh-u-sultanı bu mağlubiyetten kurtararak, vücudun idaresini onun eline teslim edebilme maksadıyla önce nefsi terbiye ederler.

Onlara, bir sâlik intisap edince, önce gelmiş geçmiş günahlarını sorarlar. Çünkü, hastanın hastalığı bilinmedikçe, hekim ilâç veremez. Bu zatlar da birer hâzık hekim olduklarından, her şeyden önce geçmiş günahlarını sorup öğrenerek, kalbindeki hastalığa göre ilâç verir ve tedavi ederler. Yani, sâlikin şehvet tarafını üstün bulurlarsa, zikirden ve fikirden başka ağır riyazet ile emir buyururlar. Eğer, kötü düşüncelerin tesiri altında ise, **ERBA'ÎYN** emrederler. Bu ve bunun gibi, zahir hastalıklılarının olduğu gibi, bâtın hastalıklarının da birer ilâcı ve tedavi yolu vardır. Onlar, nefsi terbiye ettiklerinden, bütün ilâçları, nefsin istemediği şeylerdir ki, onunla nefsi alt ederek yaradılışı olan kötü ahlâklarından yüz çevirmek yolunu tutarlar.

Muhtelif vesilelerle belirtilmeğe çalışıldığı gibi, her sıfatın kendi yaratılışı olun ahlâklarının bir ikisinden vaz geçirmek suretiyle, ruh-u-sultanın yaratılışı ulan sıfatlarla sıfatlandırır ve Merdiyye'ye ulaştırırlar. Bundan sonra, hayvaniyet tamamen kalkar ve yerine insaniyet sıfatları gelir. Bunlar için, artık bir daha geri

dönmek İmkânsızdır. Çünkü, zamanla ruh-u- sultanın yaratılışı olan sıfatları, ruh-u-hayvan kendisine hal edinmiş ve bu sıfatlarla sıfatlanmıştır. Bu sebeple, onların düşmelerinden korkulmaz. Ancak, bu uzun zamana muhtaçtır. Çoğunun ömürleri vefa etmediğinden, yarı yolda kalmışlardır.

Fakat, tarik-i-ruhaniden olan zatlar, sâlike kolaylık olması için, onu kendi haline bırakır ve ruh-u-sultanı temizlerler. Yani; ruh-u-sultanın ruh-u-hayvana galip gelmesini ve vücut ülkesinde hükmünü yürüterek idare ve tasarrufu ele almasını sağlamağa çalışırlar. Ruh-u-sultana teveccüh ile ve zikr-i-kalbi ile yardım ederler. Ruh-u-hayvanı, kendi haline bırakarak terbiye etmediklerinden, bir sâlik onlardan inâbe alınca, tarik-i nefsaniyyede bulunan zatlar gibi gelmiş geçmiş günahlarını da sormazlar. Hemen, tarikat usulünü telkin buyururlar. O zaman, sâlik teslim-i-külli ile teslim olur, bir bakıma ölü yıkayıcının elindeki ölü gibi bulunur ki, bu sayede kısa zamanda şeyhinin teveccühü berekâtı ve zikr-i-kalbinin hararetiyle, ruh-u-sultan, ruh-u-hayvana galip gelir. Ruh-u-hayvan da hükmünü ona bırakarak vücut ülkesinde bir yere gizlenir. Sâlikin kalbine biraz da korku telkin olunarak bütün kötü ve çirkin fiillerinin, iyi ve güzel fiillere dönmesine yardım edilir. Menhiyattan olan bütün fiillerinden tövbe ve istiğfar ederek, Emr-i mâruf ile âmil olmasına çalışılır.

Bu hal, tarik-i-nefsanide bulunan sâlike, mülhime sıfatında hal olur. Tarik-i-ruhanide ise, levvâme halidir. Böylelikle, zikrine ve fikrine devam ve koşulan şartlara riayet ederek çalışan sâlik, bundan sonra teveccühte ihsan buyurulan İlâhî feyzin nurundan ve zikir kılıcının hararetinden, ruh-u-hayvan, bir müddet gizlenir ve yaratılışı olan kuruntulardan ve dönekliklerden vaz geçerek kalbine kötü düşünceler de getirmezse, o zaman ruh-u-sultana kırmızı nurdan bir hil'at giydirilir. Bunun alâmeti de sâlikin kalbinde görünür. Bu, sâlikin taklit imandan kurtulduğuna işarettir. Yani, ruh-u-hayvanın, yaratılışı olan sıfatlardan birisinin yavaşlaması, ruh-u-sultanın yaratılışından olan imanın, gerçekten vücut ülkesinde hükmünü geçirmeğe başladığına işarettir. Sâlik, bu makamda kuruntulardan ve dönekliklerden kurtulmuş, hakikî iymana kavuşmuş ve her işini şeyhine bırakmıştır.

Bu hal de, tarik-i-nefsanide bulunan sâlike, mutma'inne'de hal olur, ki ruhaniyyede levvâme'nin halidir. Bundan sonra; ruh-u-hayvan, ruh-u-sultanın üstün gelmesi sonucu biraz daha kendisini mahviyete çekerek gizlenir. O zaman, yine ruh-u-sultana sarı nurdan bir hil'at giydirilir ki, bunun alâmeti de sâlike ruhun yerinden görünür. Artık, ruh-u-sultanın üstünlüğünden, ruh-u-hayvan kendisini biraz daha mahviyete çekerek gizlendiğinden sâlikin benliği giderdiğine ve bütün fiilleri Haktan müşahede ettiğine delâlet eder. Bu halde, tarik-i-nefsanide mutmainne halidir ki, ruhanide yine levvâme'de zuhur eder.

Bundan sonra, Sır yerinden bir beyaz nur zuhur ederek, sâlike görünür. O zaman, yine ruh-u-sultanın üstünlüğünden, ruh-u-hayvan biraz daha sinerek, ister istemez ruh-u-sultanın bütün emirlerine teslim olduğuna işarettir.

Her sıfatta, mürşidin yardımı ile, ruh-u-hayvana galip gelerek o sıfatın halini ruh-u-hayvana ister istemez zorla giydirir ve min tarafillah temizlenerek bu temizlik esnasında ruh-u-hayvan kendi yaratılışı olan sıfatlardan, ruh-u-sultanın

yaratılışı olan sıfatlara döner ki, sadık çıkarsa ruh-u-sultana bir hil'at daha giydirilir, onun da alâmetini gören ruh-u-hayvan, o sıfatın halini kabul eder. Yani, sırrın nuru sâlike göründüğünde, teslim-i-külli ile şeyhine teslim olduğuna işarettir. Bu hal de, tarik-i-nefsaniyyeye göre mutma'inne halidir. Ruhaniyye'de ise yine levvâmede zuhur eder.

Daha sonra, yine ruh-u-sultanın üstünlüğü dolayısiyle, ruh-u-hayvan biraz daha gizlenir ve ister istemez ruh-u-sultamın yaratılışı olan istikameti kabul ve onun bütün emirlerini sebat ile yerine getirir. O zaman, yine ruh-u-sultana bir yeşil hil'at giydirilir. Sâlik, alâmetini hafi yerinden müşahede eder, ki bu da sâlikin devam ve sebatı kendisine hal edindiğine işarettir. Bu, tarik-i-nefsaniyyede mutma'inne'de hal olur ve ruhaniyye' de, yine levvâmede bulunur.

Böylece derece derece ruh-u-sultan, ruh-u-hayvana galip gelir ki, artık dayanamaz ve ister istemez ruh-u-sultanın bütün emirlerine razı olur. O zaman, yine ruh-u-sultana siyah nurdan bir hil'at giydirilir ve sâlik bunun da alâmetini ahfa yerinden müşahede eder. Bundan anlaşılır ki, sâlik Cenabı-Haktan kendisine acı ve kuvvetli her ne zuhur ederse, düşünmeden razı olmaktadır. Bu hal de, nefsani'de bulunanlara Râdiyye'de hal olur. Ruhani'de yine levvâmede bulurlar.

Nihayet, ruh-u-sultan biraz daha üstün gelince, ruh-u-hayvan ve aklı maaş büsbütün tedbirlerini şaşırır ve vücut ülkesinde bir yere gizlenerek hiçbir işe karışmazlar. O zaman, yine ruh-u-sultana turuncu nurdan bir hil'at giydirilir ve sâlike letâif-i-nefs'ten görünür. İşareti, sâlikten dünya hırs, istek ve muhabbeti tamamen kalkarak:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLÂHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZAKE MATLÛBİ (Allahım! Maksudum sensin ve matlûbum senin rızandır)

Sözüne sadık olduğuna delâlet eder. Bu da nefsani'de Râdiyye halidir. Ruhani'de, yine levvâme'de zuhur eder.

Bundan sonra, sâlike Letâif-i-kül telkin olunur. O zaman, zikir bütün vücut ülkesine tesir ederek sâlikin bütün azaları zikretmeğe başlar ve kendisi de bunu ten kulağı ile işitir. Bazılarına da, bütün mevcudatın zikirleri, bu makamda keşif ve fetholunur, kendi vücudundan başka gezip, yürüdüğü yerlerde bütün eşyanın zikrini, kimisini **HAL,** kimisini de **KAL** diliyle işitir. Bundan da anlaşılır ki, vücut ülkesi nefsin elinden tamamen kurtulmuş, ruh-u-sultanın emir, idare ve tasarrufuna geçmiş, bütün kötü ahlâkları, temiz ve güzel ahlâka dönmüştür. Bu hal de, nefsani'de bulunanlara sıfat-ı-merdiyye'de hal olur. Ruhani'de bulunanlara ise, yine levvâme'de iken zuhur eder.

Çünkü, tarik-i-nefsani'den giden zatlar, nefis yolundan gittikleri için, yedi sıfatın her birisinde bir esmâ ile nefsi terbiye ederler. Sâlikin bulunduğu sıfatı, nefis kendi rızası ile kabul eder, o sıfat nefsin hali olur, bunu sâlikin mânasından müşahede ederek, onun zikrini değiştirirler. Yani, sâlike levvâme'de iken mülhime hal olur. O sıfatın haliyle sıfatlandığını, sâlikin mâ'nen zuhuratından anlayarak zikrini değiştirirler. Böylece sâlike mertebeleri tekmil ettirirler.

Tarik-i-ruhaniyye'den giden zatlar, nefsi terbiye etmeksizin ruh-u-sultana yardım ederek sâliki götürdüklerinden, yedi sıfata karşılık yedi letaif beyan buyurmuşlardır. Her bir letaifin hali ve alâmeti, anlatıldığı gibi sâlike görününce, o letaife karşılık olan hangi sıfat ise, o sıfatın halinin' sâlikte zuhur ettiği anlaşılarak, zikrine biraz daha ilâve suretiyle, onun ilerisindeki letaifin yeri gösterilir. Böyle böyle, ruh-u-sultana biraz daha yardım edilmiş bulunulduğundan, o da ruh-u-hayvana biraz daha üstün gelir ve ruh-u-hayvan da ister istemez o letaifin karşılığı olan sıfatın halini kabul eder. O zaman, min tarafillah, ruh-u-sultan temizlenerek bir hil'at giydirilir ki, o sıfatın halinin sâlike hal olduğuna işarettir. Böylece, sâlikin nefsi sıfat-ı-levvâmede iken, ruh-u-sultana yardım edilerek, her letaifte onun karşılığı olan sıfat, aşk ateşinin şiddeti ve zikrin harareti ve teveccühte ihsan buyurulan İlâhî feyizlerin nuru sebebiyle, kendisine hal edinir. Nihayet, **letaif-i-kül** zuhur edince, sâlikte merdiyye hali belirir. Bununla beraber, o vakit sâlikin nefsi sıfat-ı-levvâme ile sıfatlanmıştır. Fakat, kendisi Râdiyye mertebesini aşmış bulunur.

İşte, bundan dolayı bütün tarikatlerin, sonu, nakşibendiyye'nin başlangıcıdır, denilmiştir. Yoksa, tarik-i-ruhaniden giden sâlikin, sülûkünün başlangıcında nefsi, tarik-i-nefsaniyyenin sonu gibi sıfat-ı-merdiyye ile sıfatlanması imkânsızdır. Ancak, nefsi ruh-u-sultan ile terbiye ettiklerinden ruh-u-sultanın üstün gelmesinden, yukarıda anlatıldığı gibi her letaiften zikrin eserleri zuhur ettikçe, onun karşılığı olan sıfatın halini kabul ederek, kendisi sıfat-ı-levvâme'de iken, sıfat-ı-merdiyye ile sıfatlanır ve o sıfatın hali sâlikte zuhur eder. Bütün tarikatlerin sonu, Nakşibendiyyenin başlangıcıdır denilmesinin sebebi ve hikmeti budur.

10. Yedi Letaif Nasıl İsimlendirilmişlerdir?

ONUNCU BÖLÜM

YEDİ LETAİF NASIL İSİMLENDİRİLMİŞLERDİR? KALB, RUH, SIR, HAFİ, AHFÂ, LETAİF-İ-NEFS VE LETAİFİ-KÜL NE DEMEKTİR?

Yedi letâif'ten beşine: **KALB, RUH, SIR, HAFİ** ve **AHFÂ** denilerek, sıra altıncıya gelince **LETÂİF-İ-NEFS** tâbir olunmasının hikmeti sorulacak olursa; hemen haber verelim ki, **LETÂİF-İ-NEFS**'in yeri **AKL-I-MAAŞ**'ın mekânı

olduğundan, **RUH-U-HAYVAN'**ın da **AKL-I-MAAŞ'**ın fikriyle vücut ülkesini idare ve tasarrufu altında bulundurduğundan, o yere **LETAİF-İ-NEFS** adı verilmiştir.

Cenabı-Hak, hiçbir şeyi zâhire çıkararak izhar etmeden, bütün mevcudat **MAHFİ'**de iken, Zât-ı-ecel ve â'lâsının **CEMAL** tecellisiyle **RUH-U-SULTAN** ile **AKL-I-MEAD'ı** halk ve icat buyurmuştur. Yine, Zât-ı-ecel ve â'lâsının **CELÂL** tecellisinden de, **RUH-U-HAYVAN** ile **AKL-I-MAAŞ'ı** halk ve icat buyurmuştur.

Bundan sonra, bütün mevcudat **MAHFİ** elbisesinden **KÜN** İlâhi hitabı ile zuhura gelerek aşikâr olmuş ve bütün ruhlar **ELESTÜ Bİ - RABBİKÜM** divanına toplanmış ve aradan bir hayli zaman geçtikten sonra, Hazreti **ÂDEM** in kalıbı yaratılmış, ruh-u-sultan ile ruh-u-hayvana:

— **ÂDEM**'in kalıbına gir! İlâhî emri zuhur etmiş, ruh-u- sultana altı renkte İlâhî nurdan altı hil'at giydirilmiş, bütün güzel ve temiz ahlâklar, bu hil'atlerle ruh-u-sultana sıfat olmuştur. Yani, bütün güzel ve temiz ahlâklar, giydirilen bu hil'atlerde gizlenmiştir. Bunlar, ruh-u-sultana giydirilince, bütün güzel ve temiz ahlâklarla sıfatlanmıştır.

Tıpkı bunun gibi, **CELÂL** sıfatının tecellisinden **ZULMANİ** olarak bir hil'at de, ruh-u-hayvana giydirilmiştir ki, bütün kötü ve çirkin ahlâklar da bu hil'atte gizlenmiştir. Bu yüzden, ruh-u-hayvan da bütün kötü ve çirkin ahlâklarla sıfatlanmıştır.

Bunlar, ilâhi emre uyarak **ÂDEM**'in kalıbına girdiler ve **ÂDEM** hayat buldu. Böyle söylenilince, Cenabı-Hak ruhları yaratmış, bir yere koymuş, sonra o yerden alarak **ÂDEM**'in kalıbına yerleştirmiş de **ÂDEM** hayat bulmuş diye yanlış anlaşılmasın. Çünkü:

وَيَسْئَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ اَمْرِ رَبِّي

Sana ruhu sorarlar. De ki: (Ruh, Rabbim celle şâne'nin emrindedir)

(El - İsra : 85)

Âyeti kerimesinin hükmünce, ruhun hakikat hali için, ileri geri çok sözler söylenmiştir. Hepsi de hakikati bilmekten âciz kalmışlardır. Bunu, ancak Cenabı-Hakkın bildirdiği bazı kullar bilirler ki, onlar da açıklayamazlar. Bu sebeple tarifi kolaylaştırmak ve okuyanların da kolaylıkla anlayabilmelerini sağlamak için böyle yazılmıştır.

Biz bahsimize dönelim: **ÂDEM**, hayat bularak, kalıp ile ruhlar birleşince ve bir vücut haline gelince, **AKL-I-MEAD** ile ruh-u-sultanın, vücut ülkesinde hükmettikleri yer **KALB** oldu. Yani, daha önce de anlatıldığı gibi, ruh-u-sultan ile onun veziri olan **akl-ı-mead,** kalpte bulunan hükümet tahtına oturdular. Bunun gibi, vücut ülkesine faydalı olabilmek için, ruh-u-hayvan da kalbi mekân edindi ve onun veziri olan **AKL-I-MAAŞ** da, **ÂDEM**'in iki kaşının orta yerine yerleşti. Dimağda bulunan kuvvetlerle, ruh-u-hayvana dünya işleriyle ilgili bütün

meseleleri öğretti ve ruh-u-hayvan da bunları yerine getirerek, vücuda hükmetmeğe ve ruh-u-sultan ile geçinmemeğe başladı ve aralarında düşmanlık baş gösterdi.

Çünkü, ruh-u-hayvan veziri olan akl-ı-maaşın tedbiriyle hareket eder, Allahu teâlâ'nın rızasını gözetmez, kendi yaratılışı olan **EMMÂRE**'likle vücut ülkesine hükmetmek ister.

Ruh-u-sultan ise, veziri olan akl-ı-mead'ın tedbiriyle, dünya işlerine aslâ karışmaz ve vücut ülkesine Allahu teâlânın rızası ile hükmederek, kendi yaratılışı olan sıfat-ı-sâfiyyeye ruh-u-hayvanı da getirmek ister. Bundan dolayı, birbirlerine zıt ve aykırıdırlar.

Bir genç çocuğun, erginlik çağına kadar ruh-u-hayvanı ile ruh-u-sultanı eşittir. Zira, çocuk dünyaya gelince, cismi küçük olduğu gibi, akl-ı-mead ile akl-ı-maaşı da noksandırlar. Fakat, ruh-u-sultan ile ruh-u-hayvanda noksanlık yoktur. Çocuğun vücudu ne kadar küçükse de, ruh-u-sultan ile ruh-u-hayvan olgun haldedir. Çünkü ruhta büyümek veya küçülmek olmaz, büyüyen çocuğun vücududur. Ruh, ezel ilminde yaratıldığı gibi, çocuğun vücuduna ihsan olunur ve çocuk hayat bulur. Vakti tamam olunca, İlâhî emirle dünyaya zuhur eder. Çocuğun, çocukluk halinde büyükler gibi rahat durmayarak oynaması ve çabalaması, kalıbının noksan, ruhunun olgun olmasındandır.

Eğer, ruh-u-hayvan ve ruh-'u-sultan gibi, akl-ı-mead ile akl-ı-maaş da noksansız olsaydı, çocuk kendi kendisini helâk ederdi. Her şeye aklı erdiği halde, yerine getirmeğe gücü yetmediğinden, mizacında hiddet belirerek, helâk olurdu. Onun için, Cenabı-Hak çocuğun vücuduna göre akl-ı-mead ile akl-ı-maaş ihsan buyurmuş; çocuk gitgide büyüdükçe, akl-ı-mead ile akl-ı- maaş da yavaş yavaş büyür ve erginlik çağına erişince ikisi de olgunlaşır. Artık, her türlü tedbir ve tasarrufa gücü yettiğinden, bütün şer'i hükümlerle mükellef olur.

O vakte kadar, çocuğun ruh-u-sultanı ile ruh-u-hayvanı, vücut ülkesinde hükmetmekte eşit olarak bulunurlar. Sebebi ve hikmeti, akl-ı-mead ile akl-ı-maaş noksan olduklarından, hayrı ve şerri hakkıyla anlayamaz. Bunun için de ruh-u-hayvan ile ruh-u-sultan, erginlik çağına kadar, hükmetmekte eşittirler ve aralarında mücahede ve muharebe etmezler.

Erginlik çağma eriştikten sonra, akl-ı-maaş dünya ile ilgili şeylerin hepsini hakkiyle idrak eder ve ruh-u-hayvana lezzet ve sefa verecek şeyleri talim ederek öğrenmeğe başlar. İşte, o zaman ruh-u-hayvan, vücut ülkesinde hükmünü yürütmeğe başlar.

Bunun gibi, akl-ı-mead da olgunlaşır ve Allahu teâlâ'nın rızasını ruh-u-sultana talim ederek öğretir ve o da vücut ülkesinde hükmünü yürütmeğe başlar. Binaenaleyh, o zamana kadar aralarında bulunan eşitlik ortadan kalkar, birbirine zıt ve aykırı olur, vücut ülkesinde fitne kopar.

Bu dönemde, bütün mesele çocuğun irade-i-cüz'iyyesine bağlıdır. Eğer, ruh-u-hayvana uyarsa, ruh-u-sultan nefsin esiri olur, vücut ülkesi tamamen ruh-u-hayvanın idare ve tasarrufuna geçer ve o kimse sıfat-ı-emmâre ile sıfatlanarak öylece kalır.

Eğer, çocuk erginlik çağına erdiğinde, irade-i-cüziyyesi ile ruh-u-sultana uyarsa, yani ruh-u-sultanın vücut ülkesindeki hükmünü akla uygun bulur ve yerine getirmek için iradesini kullanırsa, o zaman vücut ülkesinin idare ve tasarrufu ruh-u-sultanda olur ve o kimsenin fiillerinden Emr-i-bil-mâ'ruf ve nehy-i-an-il-münker zuhur ederek, yerine getirilir. Fakat, ahlâkı değişerek temiz ve güzel ahlâk ile sıfâtlanamaz. Zira, ahlâkın değişmesi, ancak bir mürşid-i-kâmile teslim-i-külli ile teslim olmaya muhtaçtır. Bu dönemde, ruh-u-sultan ile ruh-u-hayvan, bütün fiillerinde ve ahlâklarında, birbirlerine taban tabana zıt olmuşlardır. Bu sebeple ruh-u-sultan ruh-u-hayvana üstün gelirse, ruh-u-hayvanın fiilleri olan bütün menhiyattan el çektirir ve vücut ülkesinde emr-i-bil-mâ'rufu yerine getirir.

Fakat, ruh-u-hayvanın yaratılışı olan bütün kötü ve çirkin ahlâklardan vaz geçirerek, kendi yaratılışı olan temiz ve güzel ahlâklarla sıfatlandırmaya gücü yetmediğinden, bütün insanlar erginlik çağına girdikten sonra, bir mürşid-i-kâmile muhtaçtırlar. Evvelce de belirtildiği gibi, ya nefsi terbiye veya ruh-u-sultana yardım ederek bütün bu kötü ve çirkin ahlâklardan vaz geçip, temiz ve güzel ahlâklarla sıfatlanabilmesi, ancak bir mürşid-i-kâmile bağlanmasıyla kabil olabilir. Onun için, mürşitsiz olan kimseler, her ne kadar sofu mizaçlı olsalar bile, bütün çirkin ve kötü fiillerden kaçınır, iyi ve güzel fiillerle sıfatlanabilirler, lâkin ahlâklarının değişmesi onlar için imkânsızdır. Bundan dolayı, mürşitsiz olan kimseler, ya sıfat-ı-levvâme veya sıfat-ı-mülhime ile sıfatlanabilirler.

Bu bakımdan, çocuk erginlik çağına gelince irade-i-cüziyyesiyle ruh-u-sultana uysa da yine mürşide muhtaçtır. Eğer, ruh-u-hayvana uyarsa, sıfatı emmâre ile sıfatlanır, bütün fiilleri ve ahlâkı Allahu teâlâ'nın rızasına aykırı olur, karanlıklar içinde, hayvanlık sıfatında kalır.

Eğer, ruh-u-sultana uyarsa, emr-i-mâ'ruf ve nehy-i-an-il-münker zuhur eder, fakat bütün kötü ahlâklar ile sıfatlanır.

Vücut ülkesinde, ruh-u-sultanın ahlâkı yerine getirilmez ve ruh-u-hayvanın ahlâkı icra olunursa, ruh-u-hayvana giydirilen zulmani hil'at, bütün vücudu kaplar ve karanlıklar basar. O zaman, ruh-u-sultana giydirilen altı hil'atin nurunu da bu hil'atin karanlıkları kuşatır, temiz ve güzel ahlâklarının hepsi ruhu-sultanın hil'ati içinde örtülü kalır. Vücut ülkesinde yalnız güzel fiiller yerine getirilir. O kimsenin, ahlâkının da değişmesi imkânsızdır. İsterse, zamanın tek ve kusursuz insanı da olsa, mürşide muhtaçtır. Eğer, bir mürşid-i-kâmil bularak, kendisini ona teslim-i-külli ile teslim ederek, ölü yıkayıcı elindeki ölü gibi olursa, *O'* zaman yukarıda da anlatıldığı gibi zikrin harareti, mürşidin himmeti ve teveccühünde ihsan buyurulan İlâhî feyizlerin çoğalmasıyla, nefsin direnmeye gücü yetmez, vücut ülkesinde bir yere gizlenir ve gitgide ister istemez gücünü yitirerek kendisi sıfat-ı levvâmede iken mülhime, mutma'inne, râdiyye, merdiyye sıfatlarının halini kabul eder ve bu sıfatlardan birisinin hali ile hallenir. O sıfatın ahlâkı, vücut ülkesinde belirince, ruh-u-sultana giydirilen hil'atin birisi yenilenir. Sâlik de bunu, mahallinden müşahede eder.

Bu tertip ile, Letaif-i-nefse kadar mümkün olabildiği nispette ruh-u-sultanın üstün gelmesi sonucu olarak, nefis kendi kötü ahlâklarını bırakır ve sıfat-ı-

radiyye'ye kadar ruh-u-sultanın güzel ve temiz ahlâklarını ister istemez kabullenir ve mümkün olduğu kadar vücut ülkesinde de halleri zuhur eder.

Bununla beraber, dünya hırs, istek ve muhabbetleriyle benlik, kendi sıfat-ı-emmâresi olduğundan letaif-i-ahfâ zuhurunda, râdiyye halinde kendisine olan ezâ ve cefaya çaresiz kaldığından razı olur ve râdiyye halini de kabullenir. Yalnız, dünya muhabbeti ve benlik kalır.

Daha sonra, letaif-i-nefse de zikir telkin olununca, zikrin hareket ve şiddeti, akl-ı-maaşın bütün tedbirlerini darmadağın eder ve akl-ı-maaş da ruh-u-hayvan gibi bir yere gizlenir ve hiçbir şeye karışmaz ki, o zaman altıncı hil'at de yenilenir ve sâlike mahallinden görünür. Burada, dünya muhabbeti külliyen mahvolur ve **MUHABBETULLAH'**a döner.

Öyle ise, malûm ola ki, letaif-i-nefse kadar, letaif mahallerine **KALB, RUH, SIR, HAFİ, AHFÂ** adlarının verilmesi, bunların eserlerinin sâlike görününce, ruh-u-hayvanın ahlâklarının kendisiyle birlikte örtülü kalmasından ve ruh-u-sultanın ahlâklarının yerine getirilmesinden ileri gelir ki, bu letâifin feth olunduğuna işarettir.

Letaif-i-nefsin mahalli de akl-ı-maaşın tedbir ve tasarruf ettiği mahaldir ki, oradan ruh-u-hayvana dünya ile ilgili şeylerin usullerini ve muhabbetlerini öğretir. Sâlikte, letaif-i-nefsin fethi ile, vücut ülkesinde akl-ı-maaşın idare ve tasarrufu sona erer, dünya muhabbeti, Allah muhabbetine döner. Bu, iki hayra işaret olduğundan ona da **LETAİF-İ-NEFS** adı verilmiştir.

Bundan sonra, sâlike **NEFİY** ve **İSBAT** telkin olunur. Sâlik, her gün her letâifin zikrini okuduktan sonra, telkin olunan nefiy ve isbata başlar. Kelime-i-tevhidin evvelinde olan **LÂ** harfi ile, nefisten arta kalan benlik, **NEFİY** ateşinde yanar, kül olur ve ruh-u-sultanın kendi yaratılışı olan **MAHVİYYET**'i, ancak o zaman hükmetmeğe fırsat bularak nefse mahviyyet ile hükmeder. Nefis, ruha mağlûp olarak karşı koymaya gücü yetmediğinden kabul eder. O zaman sâlike **CEZBE-İ-KAYYUMİYYE** zuhur eder.

Bundan sonra, sâlike **MÜRAKABE** telkin olunur. Sâlik, her gün zikrini, nefiy ve isbatı eda ettikten sonra, telkin olunan mürakabeyi yerine getirince, ruh-u-hayvan zikir kılıcının şiddetinden, vücut ülkesini ruh-u-sultana bırakır, onun her emrine razı olur, hiçbir şeye karışmadan dururken, kelime-i-tevhidin nefiy ateşi de üzerine havale olunur ve arta kalan benliğin de giderilmesiyle ruh-u-sultanın mahviyetini de kabullenir.

Böylece, mürakabede **KAHHAR İSMİ** tecellisi zuhur eder ki, bu tecellide ruh-u-hayvan tamamen mahvolarak, ruh-u-sultan haline gelir. Yani, ruh-u-hayvan tecellinin ateşinde yanar ve ister istemez ruh-u-sultanda fâni olur ve yalnız ruh-u-sultan kalır. O zaman, sâlike **TECELLİ-İ-NUR** zuhur eder. Bu hal de, nefsani tariklerde **MERDİYYE** halidir. Ruhaniyyede yine **LEVVÂME'**de zuhur eder. Fakat, nefsaniden merdiyye ile sıfatlanan zatlara her nefeste **TECELLİ-İ-ZAT** ve **MÜŞAHEDE-İ-ZAT** ihsan buyurulur. Sebep ve hikmeti, onlar nefsi terbiye ederek geldiklerinden, her sıfatın halini nefis rizasiyle kabul eder, hallenir, sıfat-ı-merdiyye ile sıfatlanır.

Fakat, tarik-i-ruhaniyyede nefsi-levvâme ile sıfatlanarak dururken, ruh-u-sultanın üstün gelmesiyle nefis gizlenir ve ruh-u-sultanın halini istemeyerek kabullenir ve her halini zorla ruh-u-sultanın haliyle değiştiğinden, kendi yaratılışları olan ahlâkları giydirerek, tarik-i-nefsaniyyedeki gibi bu sıfatların halleri kendisine hal olmaz. Ruh-u-sultanın üstünlüğünden dolayı, kendisini **AHFÂ**'ya çekerek mahviyyeti kabul ettiğinden, teveccüh ve mürakabelerinde **TECELLİ-İ-NUR** ve **MÜŞAHEDE-İ- NUR** zuhur eder ve mahvolma halleri **TECELLİ-İ-ESMÂ** ve **TECELLİ-İ-EF'AL** olur. Sebebi ve hikmeti, kendisi hâlâ sıfat-ı-levvâme'dedir. Ruh-u-sultanın üstün gelmesi sonucu gizlenmiş ve vücut ülkesinin idare ve tasarrufuna karışmaz olmuştur ki, ruh-u-sultanın tergibi ile nefsi sıfat-ı-levvâmede iken, merdiyye haline razı olur.

Tarik-i-ruhaniyyede bulunan sâliklere, her sıfatın hali zuhur ederek sıfat-ı-levvâme'den tekmil-i-meratip ettirirler. Fakat, bu hale tarik-i-nefsaniyyedeki gibi merdiyye sıfatının hali olmadığından, tekmil-i-süluk adı verilmiştir. Zira, tarikat ehli, Ehlullah'ın başlangıcıdır. Onun için, nefis yolundan gidenler, bu makamda mertebelerini tekmil ederler. Merdiyye sıfatı, nefislerinin hali olduğundan, ruhaniyye'den gidenlerin bu makamda tekmil-i-tarik ederek Ehlullah zümresine girmeleri, nefisleri levvâmede olup, kendilerinin merdiyye mertebelerini aşmalarından dolayıdır ki, onlar Ehlullah tarikine henüz **BESMELE** demişlerdir.

Zira, insanın kemali nefis ile olur. Yani, nefis zikrolunan bu sıfatlarla sıfatlanarak merdiyye hal olmadıkça, o kimsenin hayvaniyet sıfatından kurtularak, insaniyyet sıfatı ile sıfatlanması imkânsızdır. Onun için, ruhaniyye'den sülüklerini tekmil edenlerin, sülükten sonra düşmelerinden korkulur. Çünkü, nefis kendi yaratılışı olan ahlâklarından terbiye edilerek her sıfatta kendi rizasiyle kendi halini, o sıfatta olan ruh-u-sultanın haline tebdil ederek merdiyye ile sıfatlanmadığından ve kendisi levvâme'de iken ruh-u-sultan üstün gelmesi neticesi kendisini mahviyete çekerek merdiyye halini kabul ettiğinden, bu hal ona pek ağır gelir. Daima, ruh-u-sultanı, hiyle ile sureti haktan görünerek düşürmek ister. Bu yüzden, ruhaniyye'den giden sâlike, tekmil-i-sülûk ettikten sonra mutma'inne ile sıfatlanıncaya kadar, düşmesinden fazlasıyle korku vardır. Sülûkü tamamladıktan sonra, muhabbeti azalır ve kesilir, evvelki gibi zikrini ve fikrini devamlı olarak yerine getirmezse, huzurunu gaflete tebdil ederse, o zaman ruh-u-hayvan fırsat bulur dünya işleriyle ilgili bir keyfiyyet ile oyalayarak kalbini türlü düşüncelerle doldurur. Sâlik, gaflet eder ve bunu anlayamazsa, gitgide kendisini öyle büyük bir tehlikeye düşürür ki, hükmü ruh-u-sultanın elinden alır ve vücut ülkesinde kendi hükmetmeğe başlar. Bu, evvelce de belirtildiği gibi, sâlikin tecellisine bağlıdır. Ya, ihsan buyurulan halleri yitirir ve yine sıfat-ı-levvâme'de kalır. Yahut, levvâme'de de duramayarak, emmâreye kadar gider. Bunun, iki çaresi vardır:

Eğer, ihsan buyurulan halleri yitirerek levvâme halinde kalırsa, yine bu halleri bulabileceğine ümit vardır. Çünkü, hemen o zaman ona bir kapanıklık zuhur eder. Yani, teveccüh ve mürakabede olan İlâhî ihsanları kaybeder, ruhaniyyetten aslâ tad bulamaz. Ancak, nefsi levvâmede bulunduğundan kabahati daima kendisinde bulur ve nefsine levm eder. Bu yüzden, yine insafa

gelerek şeyhine teslim olur ve eski usul üzere çalışmağa başlar, ki o zaman şeyhinin himmetiyle eski derecesini bulur ve her sıfatın hali ile, nefsi sıfatlanır.

Veya, Levvâme halinde kalır, o hal ile beka âlemine giderek kovulmaktan kurtulamaz. Fakat, Allahu teâlâ muhafaza buyursun, levvâmede de kalamayarak, emmâreye düşerse, kendisine olan İlâhî ihsanları birer evham haline gelir ve tarikatten kovulur. Bu gibi hallerden, Allahu teâlâ'ya sığınırız.

Onun için, mürşide lâzım olan, sâlik tekmil-i-sülûk edince yani, letaifin müşahedesiyle **İFNÂ-İ-MÜRAKABE** ve **TECELLİ-İ-NUR** zuhurunda, **KEŞF-İ-RESÛL** belirmemişse, o sâlikin **FÂTİHA'sını** durdurmak lâzımdır. Zira, yalnız **TECELLİ-İ-NUR** ile sâlik tek kanatlı kuşa benzer. Bir kanatla kuşun uçamayarak helâk olduğu gibi, onun da helâkinden korkulur. Bu sebeple, sâlikin tecelli tarafı ne kadar kuvvetli olursa olsun, **KEŞF-İ- RESÛL** zuhur ederek tekellüm ihsan buyuruluncaya kadar, sâlikin **FÂTİHA'sı** çekilmemelidir.

FÂTİHA'dan sonrâ, mürşidin sâlike şöyle demesi gerektir :

— Evlâdım... Tekmil-i-sülûk ettiğini sanma!.. Benim işim tamam oldu, artık şeyhe ihtiyacım kalmadı diye düşünme... Zira, ehl-i sülûkün nihayeti Ehlullah'ın bidayetidir. Sen, şimdi ruhaniyyetten tekmil-i-tarik ederek Ehlullah kıdemine vardın. Ancak, şimdi senin nefsin sıfat-ı-levvâme'dedir. Bundan dolayı tarikati hatmettin, mârifete besmele dedin. Şimdi, evvelkinden fazla çalışmak gerektir. Bu mahal, öyle korkulu bir mahaldir ki, bütün Ehlullah **EL'AMAN** çağırışırlar. Bu mahalden düşenin, parçası bulunmaz. Nefsin hilelerine akıl ermez, diyerek birçok nasihatler etmeli ve kendisine mülhime ilâçlarını salık vermelidir.

Daha sonra, zikrini sormalı, dört binden fazla ise biraz azaltmalı, teveccüh ve mürakabeyi fazlalaştırması tenbih edilmelidir. Sülûkü tekmil eden sâlike, en az bir saat teveccüh ve bir saat mürakâbe şarttır. Çünkü, sâlik sülûkü tekmil edinceye kadar, ezel firkatinin ateşi ve aşkının şiddet ve harareti ile, her letâifin fethinde, birer parça yâr vuslatından haber aldıkça, aşkı artar. Tekmil-i-sülûk müyesser olunca, **FİRKAT VUSLÂT'**a tebdil olduğundan, aşk ateşi diner biraz muhabbet kalır. Bu sebeple, nefsin fırsat bulduğu vakittir. Sâlike teveccüh ve Mürakabeyi fazlalaştırması emrolunur ki, nefis ruh-u-sultana yenilmişken, aşk ateşinin dinmesiyle kuvvet kazanarak hiyle ve tedbirlere kalkışamasın.

Sık sık hali sorulmalı eğer gerileme görülürse, haline göre teveccüh ve kendisine de nasihat ederek mutma'inne sıfatı kendisine hal ve keyfiyyetsiz olarak velâyet ihsan olununcaya kadar, şeyhin sâlikini terbiye etmesi lâzımdır. Çünkü, onlar Allahu teâlâ'nın emanetleridirler ve sonra şeyhlerinden sorulsalar gerektir. Bizim sözümüz, kâmil sâliklere göredir. Noksan olan sâliklerden, şeyhleri sorumlu değildir.

Bundan sonra, eğer, o sâlikin hilâfete kabiliyeti varsa, sırrı velâyet ile tebşir etmeli, hilâfet tâcı, hırka-i-saadet ve gayret kemeri ihsan olunmalıdır. Sıfat-ı-mutma'inne ile sıfatlanan sâlike, kabiliyeti varsa, hilâfet revâdır. Tecellisi **BEKA-BİLLAH** hali **İLM-EL-YAKİN** ve işlerini Hakka bırakma olduğundan, onun düşmesinden korkulmaz.

Eğer, hilâfete kabiliyeti yoksa, yalnız velâyet ile tebşir olunmalı ve yukarıda anlatıldığı gibi gerekli ilâçlar salık verilmeli ve zuhuratına göre, tâbir ve teselli ederek, merdiyye sıfatı ile sıfatlanıncaya kadar çalıştırılmalıdır. Bu mertebeye ulaşıncaya kadar, her sâlik şeyhe muhtaçtır. Şeyhe de, sâliki bu mertebeyi buluncaya kadar, her sıfatta gerekli ilâçlarla onu terbiye etmesi lâzımdır. Velâyeti tebşir olunduktan sonra, sâlike:

— Bu keyfiyyet, henüz bir şey demek değildir. Giydirilen hil'at, velâyet tebşiridir. Vâris-i-Nübüvvet olduğuna işarettir. Gelip geçmiş bütün Enbiyâya bu makamda Nübüvvet ihsan bu- yurulduğundan, şimdi bizler de Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin hürmetine, bu sıfat ile sıfatlandırılarak bizzat ve keyfiyyetsiz olarak bu hil’at giydirilmiş ve:

أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ اللهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

İyi bilin ki, Allahu Teâlâ’nın velileri (dostları ve yakınları) için hiç bir korku yoktur. Onlar, mahzun da olacak değillerdir.

Yunüs suresinin 62. âyeti kerimesiyle tebşir edilmişiz, yine Efendimizin:

عُلَمَاءُ أُمَّتِي كَأَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ

Ümmetimin âlimleri, Beni-lsrail’in Nebileri gibidirler. Hadis-i-şerifi ile:

اَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ

Alimler, Nebilerin vârisleridirler.

Hadis-i-şerifine, Mutma’innede uyduğumuzdan **TEVEKKÜL** hil’ati giydirilmiş' ve bu âyeti kerime ile müjdelenmişizdir. Yoksa, bizim işimizi bitirdiğimiz anlaşılmasın... Ayeti kerime ile de tebşir olunduk, şimdiden sonra bizim için korku yoktur, mânası anlaşılmasın. Asıl korku, bundan sonradır ki, hakikatte erginlik çağına erdik. Velâyete henüz besmele dedik. Artık, suyu bile üfleyerek içmek gerektir, demeli ve daha önce anlatıldığı gibi şeriatte büyük günahlardan sayılan şeylerin, tarikatte küfür olduğu, şeriatte küçük günahlardan sayılan şey- lerin bile tarikatte küfür olduğu şeriatte mübah sayılan şeylerin mârifette küfür olduğu kendisine güzelce anlatılmalıdır. Aynı zamanda, velâyet şartları da kendilerine tenbih olunmalıdır. Yani, her işini Hakka bırakma kendisine hal olduktan sonra, dünya mal ve metâ’ından muhabbeti kesmesi, sevinç ile kederi birleştirmesi usullerini ve ilâçlarını da kendisine iyice anlatmalıdırlar.

Daha sonra, sâlik râdiyye ile sıfatlanınca, yine şeyhine lâzım olan sırren tebşir etmek ve:

— Şimdi, velâyet hal oldu. Lâkin, tekmil-i-merâtip olmadı. Bu giydirilen hil'at, velâyet halinin tebşiridir, Nübüvvet eseridir. Velâyet, hal olduğuna göre, bundan sonra mâ'sumiyyetin de ihsan buyurulacağına işarettir. Fakat, bu hal de, kemal bakımından noksandır. Bu halde kalmak cehalet ve mahcubiyettir, demek lâzımdır. Bu arada, merâtibi tekmil etmeden, âhirete intikal eden velilerin, mahşer günü mahcubiyetlerini, evvelce belirtildiği gibi anlatmalı ve bir çok nasihatlerde bulunarak **MAHVİYYET-İ-KÜLLİ** ile **VUSLÂT** veliyullahı olunabileceği, **AYN-EL-YAKİN** sırları hal olursa, **HAKKAL-YAKİN** sırrı ile emrolunmalı ve zuhur edecek hastalıkların ilâçları da tarif edilmelidir.

Sâlik, merdiyye hali ile sıfatlanarak mâ'sumiyyet hil'ati giydirilinceye kadar, şeyhinin yine anlatıldığı gibi tâbir ve tesellisine bakması gerektir.

Sâlik, mâ'sumiyyet hil'atini de giydikten sonra, şeyhine lâzım olan sırren merdiyye halini tebşir etmek ve:

— Giydirilen bu mâ'sumiyyet hil'ati, mertebelerin tekmilidir. Yani, gelmiş geçmiş ve gelecek günahlarının affolunduğuna, hayvaniyet sıfatının tamamiyle insaniyyet sıfatına döndüğüne ve bu sıfatla sıfatlandığına işarettir, demeli ve tekrar nasihatlerde bulunarak altı ay veya bir sene kadar sâlikin tâbir ve tesellisine bakmalı, bu arada zahir ve bâtınını imtihan ederek, halini yoklaştırmalıdır.

Altı ay veya bir sene geçtikten sonra, sâlikte mahviyyet aynı tarzda durur ve gerileme olmazsa, malûm olsun ki merdiyye kendisine hal olmuştur. Bundan sonra, müridin şeyhine ihtiyacı kalmaz, şeyhi bizzat ve keyfiyyetsiz olarak Cenabı-Hak olur. O zaman, kendisi mürşid-i-kâmil olarak Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin ruhsatları ile, Cenabı-Hakkın kullarını irşâda kudret ihsan buyurulur ve elini tutan sâliki irşâd ederek Hakka ulaştırır. Zira, merdiyye sıfatı ile sıfatlanmadıkça, mürşid-i-kâmil olmaz. Onun için, noksan mürşidin elini tutan sâlikler, tarikatten nasipsiz ve zararlar içinde kalmışlardır. Bu sebeple, mutma'inne sıfatı **VÂRİS-İ-NEBİ** makamı olduğundan, kabiliyeti olan zatlara hilâfet verilmesi revâdır.

Hilâfet ihsan buyurulduktan sonra, yine anlatıldığı gibi ilâçlarla terbiye ederek merdiyye sıfatı hal oluncaya kadar sâliki tâbir ve teselli etmek lâzımdır. Zira, şeyhi hayatta iken, şeyhinin himmetiyle irşâda kudreti vardır. Fakat, şeyhi bekaya teşrif edince, kendisi kemal bakımından noksan kaldığından, elini tutan sâlikleri irşâd edemez, yalnız kendisini kurtarmış olur.

Bu sebeple, gelmiş geçmiş bütün Veliyullah, gerek tarik-i ruhaniyye'den ve gerekse tarik-i-nefsaniyye'den hepsinin müritleri merdiyye sıfatı ile sıfatlanmadıkça, her ne kadar hilâfet vererek irşâda memur buyursalar da ellerine icâzetnâme vererek, kendi kendilerine bırakmazlardı. Merdiyyenin hali hal olmadıkça, noksan kalacakları ve irşâda yaramayacaklarını düşünürlerdi. Sen, şimdi bana:

— Gelmiş geçmiş pirân efendilerimizden, bir nazarda sâliki **VASIL-I-İLALLAH** kılanlar ve hilâfet verenler varmış dersen:

— Evet, sözün doğrudur. Fakat, o ruhaniyye'den giden sâlikin hali gibidir ki, nefis levvâme'de iken bir nazarda merdiyye haline girer ve **VASIL-I-İLALLAH** kılınırlardı. Fakat, işin bitti diye hilâfet vermezlerdi. Sonra yine terbiye ederek, mertebelerini tekmil ettirir ve her sıfatı hal edinmelerine çalışırlardı.

Sözün kısası, nefis terbiye olmadıktan sonra, kendi yaratılışını, ruh-u-sultanın yaratılışı ile değiştirerek bu sıfatlarla sıfatlanabilmesi imkânsızdır. Ancak, tarik-i-ruhaniyye'deki kolaylık, birdenbire nefsi terbiyeye kalkışmayarak, ruh-u-sultana yardım etmek suretiyle nefsi mağlûp etmek ve levvâmede iken merdiyye halini zorla ona giydirerek, tekmil-i-sülûk ettikten sonra her sıfatın ilâçları ile nefsi terbiye etmeğe çalışılmasındadır. Bu mücahedesiz bir çalışmadır ki, yiyip içerek, ahbapları ile konuşarak, dünya ile ilgili bütün işlerini görerek kısa zamanda mertebeleri tekmil etseler gerektir. Bu ilaçları kullanarak ve anlatıldığı gibi teveccüh ve murakabelerini yaparak, zikrine ve fikrine devam eden ve çalışan sâlikin halk arasına karışması, yemesi, içmesi ve dünya ile ilgili işlerini görmesi, feyzine zerre kadar engel olmaz. Sülûkünü tekmil ettikten sonra, mertebeleri de tekmil ederek merdiyye sıfatı ile sıfatlanırlar. Sebebi, önce ruh-u-sultana yardım edilerek nefsi mağlûp etmek ve sonra ruh-u-sultana vücut ülkesinin idare ve tasarrufunu vererek, onun yaratılışı olan sıfatlarla ruh-u-hayvanı da sıfatlandırmak suretiyle mertebeleri tekmil ettirmektir. Bundan dolayı, tarik-i-ruhaniyyeden giden sâlikler, kısa zamanda ve mücahedesiz mertebeleri tekmil ederler. Buna karşılık, tarik-i-nefsaniyyede, bu işin uzun zamanda ve türlü mücahedelerle gerçekleşmesi, onların önce nefsi terbiye etmelerinden ileri gelmektedir.

Bilindiği gibi, nefis başlangıçta ya emmâre veya levvâmede bulunur. Hangisinde bulunursa bulunsun, ruh-u-hayvan ruh-u-sultana üstün geldiğinden vücut ülkesinin idare ve tasarrufunu eline almıştır. Nefsi mağlûp ederek idare ve tasarrufu ondan alıp, ruh-u-sultana verebilmek için sâlike **RİYAZET** veya **ERBA'İYN** ile emrederler ve nefse ağır gelen türlü türlü şeylerle onu yenmeğe ve alt etmeğe çalışırlar. Gitgide, nefis âciz kalır ve gerçekten idare ve tasarrufu, ruh-u-sultana bırakır. Her sıfatın halini, ruh-u-hayvana böylece zorla ve mücahede ile kabul ettirirler. Sülûkü ve mertebeleri tekmil edinceye kadar, bütün sıfatları birer birer ruh-u-hayvana hal ettiklerinden, bunların düşmelerinden korkulmaz.

Şu var ki, başlangıçta riyazet kuvvetiyle manen keşiflere dair bazı şeyler zuhur eder ki, bunlara değer verilirse, sâlik bir adım ileri gidemediği gibi, büyük tehlikelere de mâruz kalır. Bundan dolayıdır ki, tarik-i-nefsaniyye'nin başlangıcı, tarik-i-ruhaniyyenin sonudur. Çünkü, tarik-i-ruhaniyye'den gidenler, ancak tekmil-i-sülûk ettikten sonra teveccüh ve mürakabelerinde keşfe dair şeyler görebilirler. Halbuki, tarik-i-nefsaniyye'den gidenler, bunları başlangıç hallerinde bulurlar. Sebebi, yukarıda da anlatıldığı gibi, nefsi riyazet ve türlü mücahedelerle terbiye etmelerindendir… Nefis zayıflar, bu mücahede sonunda beden de cılızlaşır. Bedendeki süfliyete, ulviyyet üstün geldiğinden, cisimleri **CÎSM-Î-LATÎF** gibi olur, uykuları da uyku ile uyanıklık arasıdır. Bilindiği gibi, vücut belli

başlı dört unsurdan mürekkeptir: ikisi ulvî ve ikisi de süflidir. Ulvî olanlar, hava ile ateştir. Süflî olanlar ise, toprak ile sudur. Bunlardan, vücut ülkesi meydana gelmiştir. Bunun için, ciğer bir körük gibi hareket ettikçe, dışarıdan havayı çeker. Bu hava, ciğerin hareketleriyle bütün vücut ülkesini dolaştıktan sonra, yine dışarı çıkar. Böylece, daimî bir dönüp dolaşma ile vücutta bulunan bütün âletler, havanın devri ile hareket ederler. O hareketten, vücutta bulunan ateşe yardım gelir ve vücutta önce sıcaklık zuhur eder. Bu hava, vücutta bulunan suya karışarak kan olur. Yenilen şeyler de midede eriyerek posası çıkar ve saf olan kısımları vücuda et ve kuvvet olur.

Bundan dolayı, vücutta bulunan toprak ile suya, yenilen ve içilen şeyler daima yardım ederler. Bunun gibi, hava ile ateş de ciğerin hareketleriyle dışarıdan içeriye ve içeriden dışarıya vücutta devir oldukça, vücutta bulunan hava ile ateşe de yardımcı olurlar. Bu dört unsur, birbirlerine denk ve uygun olduklarından, ne ulvî olanlar fiillerini icra edebilirler, ne de süflî olanlar fiillerini icra edebilirler. Daima itidal üzere bulunurlar.

Bu sebeple, tarik-i-nefsaniyyede bulunan zatlar, nefsi riyazet ile terbiye ettiklerinden hem nefis terbiye olur ve hem de su ile toprağa yardım edilmediğinden, bu unsurların ulvî olanları, süflî olanlarına üstün gelir ve bu üstünlükten vücut ülkesinde bir letafet zuhur ederek sâlike başlangıç halinde keşfe dair bazı şeyler belirir. Fakat, riyazetin kuvveti sayesinde olduğundan, Ehlullah arasında pek çirkin görülen bir keyfiyyettir ki, ona erkeklerin aybaşı hali görmeleri adı verilmiştir. Büyük bir tehlikedir. Sâliki, yolundan alıkoymağa sebep olur.

Tarik-i-ruhaniyyeden giden sâlikler ise, riyazetsiz gittiklerinden, vuslâttan sonra ve nefisleri mutma'inne ile sıfatlanınca, her birinin hallerine ve kıdemlerine göre yani râdiyyede merdiyyede ve sâfiyyede sıfatlandıkları sıfatın haline göre, bu gibi keşifler, teveccühlerinde veya ayılıp kendine gelme hallerinde ihsan buyurulur.

İşte, Veliyullah'ın kerameti budur ki, **KEŞF-İ-RİCÂL** tâbir olunur. Cenabı-Hak tarafından, kullarına ikram olduğundan çok makbuldür.

Halbuki, tarik-i-nefsaniyyede önce nefsi terbiye ettiklerinden, mutma'inne sıfatı ile nefisleri sıfatlanmadıkça, onlara göre tekmil-i-sülûk etmek imkânsızdır. Çünkü, nefis mutma'inne ile sıfatlanmadıkça, ruh-u-sultana rizasiyle teslim olamaz. Bu sebeple, sâlik her işini Hakka bırakma halini hal edinip tereddütlerden ve dönekliklerden kurtulmadığından, onlara levvâme ve mülhime'de vuslât hiçbir şekilde nasip olmaz. Ancak, mutma'inneye mahsustur. Onun için, tarik-i-nefsaniyyeden giden sâlikler, mutma'innede tekmil-i-sülûk ederler ve ancak o zaman kendilerine tecelli-i-nur, müşahede-i-nur veya tecelli-i-nur ve müşahede-i-sıfat ihsan buyurulur.

Bu hal, tarik-i-ruhaniyye'den gidenlerin levvâmedeki halleri olduğundan', tarik-i-nefsaniyyenin sonu, tarik-i-ruhaniyye'nin başlangıcıdır. Bu, vuslât bakımından böyledir. Fakat, keşif ve keramet bakımından tarik-i-ruhaniyye'nin sonu, tarik-i-nefsaniyyenin başlangıcıdır.

Asıl maksut olan, yâr ile hem dem olmak ve hicapsız **RÜ'YET-İ-CEMAL**'e ulaşmaktır. Yoksa, onun verdiği atiyyelere aldanarak mahcup kalmamalıdır. Bu bakımdan, sâlike başlangıç halinde zuhur eden şeyler büyük tehlikedir. Çoğu aldanarak murada erememişler, ki buna erkeklerin aybaşı hali görmesi denilmiş ve Ehlullah için büyük bir tehlike sayılmıştır. Ehlullah, bu gibi şeylerden **EL'AMAN** çağırmışlardır. Bunlar, ehlini yolundan alıkoyar, memleketlerin, kalplerin, melekûtun, musibetlerin keşfi ve muratların husulü gibi keşfe dair ne kadar şeyler hatıra gelirse, bunların zuhurunda, kendisini ehl-i-kemal sanarak halka karşı evliyalık taslarsa, kendisini büyük bir tehlikeye atmış, dünyada ve âhirette zarara ve mahcubiyete uğramış olur. Bu hal, papazlarda bile zuhur eder. Yukarıda anlatıldığı gibi, riyazet kuvvetiyledir. Hava ile ateşin, toprak ile suya üstün gelmesi sonucu, vücut ülkesindeki ulviyyet, süfliyyete galip gelir ve bu galibiyetten vücutta bir lâtiflik zuhur eder, ondan da bu gibi keşifler belirir. „

O zaman sâlike lâzım olan, bu gibi şeylerin zuhuruna aslâ değer vermemek, kendisini **HİÇBİR ŞEY** mertebesinde görerek:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

İLÂHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZAKE MATLÛBİ (Allahım! Maksudum sensin ve matlûbum senin rızandır)

Demek ve zikri ve fikriyle meşgul olmaktır. Tâ ki, mutma'inne sıfatını kendisine hal edinip, tecelli-i-sıfat ve müşahede-i-zat zuhur ederek ilm-el-yakin sırrına uyuluncaya kadar, kendisinden zuhur eden şeylerden son derece korkmalı ve sakınmalıdır. Kadınların, aybaşı halleri onları namazdan ve oruçtan uzaklaştırdığı gibi, bizi de bu haller Cenabı-Hakkın vuslâtından uzaklaştırırsa, halimiz nice olur? diye gece ve gündüz âh-ü-enin etmek ve gözyaşı dökmek gerektir.

Cenabı-Hak, bu büyük tehlikeden kurtararak, mekândan ve cihetten müberrâ keyfiyyetsiz Zât-ı-ecel ve âlâsına vasıl kıldıktan sonra, keşfe dair ne kadar şeyler zuhur ederse, işte onlar Veliyullah'ın kerametleridir. Ehlinin feyzine zerre kadar engel olmadığı gibi, belki feyzinin artmasına da sebep olur. Çünkü, âşık mâ'şuka vasıl olmadan, mâ'şukun âşıka verdiği ihsan, âşığı imtihandır, ki:

— Bakayım, cemalimin âşıkı mıdır, yoksa malımın âşıkı mıdır? tecellisidir. Âşıka, türlü mal ile ihsan buyurulur. Eğer, âşık ihsan buyurulan bu hediyelere aldanarak kabul ederse, âşıkın yalancı olduğunu anlar ve ona cemalini değil, eteğinin ucunu bile göstermez. O hediyeler, aralarında büyük bir perde olduğundan, mâ'şukun vuslâtından nasipsiz kalır ve ancak verdiği hediyelerle aldanıp, oyalanır. Eğer, o hediyelere aslâ sevinmez ve getirene türlü sitemlerle bu hediyeleri kabul ettiğini ve asıl maksudunun vuslât olduğunu, kendisinin gece gündüz huzursuz bulunduğunu, bir mektupla mâ'şukuna bildirirse, mâ'şuk da onun gerçekten âşık ve sadık olduğunu anlar, kendisini değil, canını ve bütün

malını âşıka teslim eder. Aşık, mâ'şukuna ulaşınca, mâ'şukun bütün malı ve mülkü, âşıkın olur:

Âşık-ı-sâdık isen, sana yeter rü'yet pes,

Âşık-ı-kâzib isen, var keramet ara gez...

beyti uyarınca, zuhur eden bu gibi şeylere aldanarak:

— Ben, artık adam oldum. Mâ'şukum, benden razı olmasaydı, bu ihsanlarda bulunmazdı, diyerek bu gibi küçücük keşiflere sevinenler, anlatıldığı gibi Cenabı-Hak tarafından imtihan olunduklarını unutmamalıdırlar. Kulunun muradını bildiği halde, sonradan özür ve bahane bulmaması için böyle imtihan eder. Aşık-ı-zâhiriye, mâ'şukundan gelen hediyeler, mâ'şuku ile arasında büyük bir perde olur, elinde yalnız o hediyeler kalır. Didâra âşık olanlar, keşfe dair şeylere aldanmazlar. Aldanırlarsa, Cenabı-Hak ile aralarında perde olur, keşif bataklıklarında kalırlar, rûz-i-cezaya, pisliklere bulaşmış ve elbise gibi giyinmiş olduğu halde gelirler. Fakat, âşık kendisinden zuhur eden şeylere üzülür ve:

— Benim maksadım, bu değildir. Bilirsin ki, ben yerlerde ve göklerde olan şeylerden haberdar olmak ve zâhirde şöhret bulmak istemem. Benim maksudum ancak sensin. Senden gayri hiçbir şey bana gerekmez, diyerek gece gündüz âh-ü-enin ederler.

Böyle davranan sâlikleri, Cenabı-Hak o büyük tehlikelerden kurtarır, korur ve Zât-ı-ecel ve â'lâsına vasıl kılar. O zaman, âşık-ı-sadık böylesine bir imtihandan geçerek mâ'şukuna vasıl olur ki, bütün varı kendisinin olduğu gibi, böyle sâliklere vuslâttan sonra Çenabı-Hak teâlâ ve tekaddes hazretlerinin Zât-ı-ecel ve âlâsında mahvolmak suretiyle bütün İlâhî sırlar mülk olur. Çünkü, maksat o şaha yakın olmaktadır. Şaha yakın olununca, nasıl hizmetinde bulunacağından, elbette bütün sırlarına da vâkıf olunur. Eğer, hizmetinde sadakat gösterir ve kendisini o şaha sevdirirse, onu vezir edinir ve bütün varını ona teslim ederek, kendisi hiçbir şeye karışmaz. Bunu, iyice anlamağa çalış...

Burada, akla bir soru gelebilir:

— Tarik-i-nefsaniyyeden giden zatların, mertebeleri tekmil edene kadar ve ondan sonra, nihayete kadar, zuhuratları mâ'nen mi olur, yoksa başka bir şekilde midir?

Bunun cevabı şudur:

Onların zuhuratları, sülûkü tekmil ederek, mutma'inne sıfatı kendilerine hal oluncaya kadar, mâ'nen olur. **KEŞF-İ-RESÛL ve TECELLÎ-İ-İLÂHİYYE** dahi mâ'nen zuhur eder. Bundan dolayı, halleri her birinin istidadına göre, kabirlerin ve kalplerin keşfi gibi riyazet kuvvetiyle biraz bazı şeyler zuhur eder. Sülûkü tamamladıktan sonra, tecelli-i-sıfat ve müşahede-i-zât ihsan buyurulur ki, artık uykuları da tecelli-i-sıfat ve müşahede-i-zât olur. Agâh olursa, Tarik-i-ruhaniyyenin ayılıp kendine gelme hali gibi tecelli-i-nur ve müşahede-i-sıfat olur. Yine ruhaniyye gibi halleri de ilm-el-yakindir.

Râdiyye sıfatında, yine ruhaniyye gibi uykuları tecelli-i-sıfat ve müşahede-i-zât olur. Halleri de ruhaniyyede olduğu gibi ilm-el-yakindir.

Merdiyye sıfatında, yine ruhaniyye gibi uykuları tecelli-i-zât ve müşahede-i-zât olur. Agâh olursa, yine ruhaniyyedeki gibi, hazan tecelli-i-sıfat ve müşahede-i-zât ve bâzan da tecelli-i-zât ve müşahede-i-zât zuhur eder. Halleri, yine ruhaniyye gibi hakkal-yakindir.

Sâfiyye hali ve makam-ı-hayretler, bunlara göre kıyas olunmalıdır. Daha önce de anlatıldığı gibi, tarik-i-ruhaniyyede bulunan zatlara, her sıfatın hali hal olunca, mürakabelerinde ve ayılıp kendilerine gelme hallerinde ne gibi haller zuhur ederse, tarik-i-nefsaniyyede bulunan zatlara da sülüklerini tamamladıktan sonra, aynen öyle olur. Ancak, nefsaniyye'de mürakabe hali, uyku halinde zuhur eder. Çünkü, onlar mertebeleri tekmil edinceye kadar riyazeti bırakmayarak riyazet ile gittiklerinden, uykuları gayet hafif olur. Yani, uyurlarken vücutlarında bir pire kımıldasa, o pirenin kımıldamasından haberleri olur. Onun için uykuları, ruhaniyyenin mürakabeleri gibi olur.

Bundan başka, her halleri sülükten sonra tarik-i-ruhaniyye gibidir, aslâ fark bulunmaz. Ancak, başlangıçta nefis yolundan gittiklerinden, sâliklere biraz mücahede vardır. Onun için, tekmil-i-sülûk edebilmeleri, uzun zamana muhtaçtır.

Sözün kısası, on iki tarikin birbirlerine muhalif olmalarının sebep ve hikmeti, yukarıda tafsilâtiyle beyan olunmuştur ki, her birinin tariklerinin başka olmaları, sülük sırasındadır. Sülüklerini tekmil ettikten sonra hepsinin halleri birdir. Birbirlerinden ayn görünmeleri, sâliki terbiye içindir. Yoksa, her birinin tarikleri ayrı olduğu gibi, varacakları yer de ayrı değildir. Bu tıpkı, hacılar gibidir. Hacılar da her biri başka bir ülkeden, başka başka yollarla Mekke-i-mükerremeye varırlar ve orada birleşip buluşurlar. Yolları değişik ve ayrıdır ama, hepsinin maksatları ve varacakları yer aynıdır. Bu tarikatler de sülûkü tekmil ettikten sonra birleşirler ve aralarında zerre kadar fark kalmaz, tek gönül ve tek vücut haline gelirler.

Bunun için, sâlikler arasında, bu ruhanî imiş, bu nefsani imiş diyerek ayrılık gayrılık görmek revâ değildir. Hepsi, **TARİK-İ-HAK**'tır ve hepsinin varacakları yer birdir.

Sâlike lâzım olan, mürşid-i-kâmil aramak ve onun elini tutmaktır. Yoksa, bu mevlevî imiş, bu halveti imiş diye ayrı görmek lâzım değildir. Hangi tarikte mürşid-i-kâmil bulursan, o zatın elini tut, teslim-i-külli ile teslim ol, sözlerini ve emirlerini ne şekilde olursa olsun kabul et ve gereğini yerine getirmeğe çalış. Senin için lâzım olan budur.

Tarikinden bahsetmek de caiz değildir. Zira, hepsi birdir. Ayrı gören, kendisini ayırmış olur ve bundan dolayı, feyzine engel olur ve yolda kalması ile sonuçlanır.

Ey ihvan: Sana nasihatim olsun ki, yalnız zâhiri ilimlerle yetinerek, şeriat dairesinde kalma... Zira, zâhir ilmi ile vaktin tek ve kusursuz adamı olsan, cihanda bir benzerin daha bulunmasa, kendiliğinden türlü evrâd ve ezkâr ile riyazetlere katlanarak türlü mücahedelerde bulunsan, gece kaim ve gündüz saim olsan, hiçbir nefesini kaybetmeyerek Allahu teâlânın rızasını yerine

getirsen, yine şeriatten bir adım ileri giderek tarikatten koku duyamazsın. Çünkü, şeriat cennet tarikidir, ehlini cennete sokar. Şeriatin rehberi zâhir âlimleridir. Bir kimse, böyle bir zâhir âlimini kendisine rehber edinerek, itikadını ondan tahsil etmedikçe, bütün ömrünü emr-i-mâ'ruf ve nehy-i-an-il-münker yolunda yok etse, şeriate aykırı hiç bir harekette bulunmasa, o kimsenin imanı taklit edilmiş iyman hükmündedir.

Sebebi, âlimlerden itikadını talim ederek öğrenmediğinden, delilsiz yola çıkmış olur. Delilsiz yola giden bir kimsenin ise, yolunu şaşırarak büyük bir tehlikeye düşeceği ve helâk olacağı muhakkaktır. Silâhından ve merkebinden kendisine hiçbir fayda olmaz ve nefsini telef eder. Bu gibiler akaidinden bir şeyi yanlış bellerler ve o itikat ile cennet tarikinden çıkarak, cehennem tarikine girerler. Eğer, ömürleri son bulup gidinceye kadar bir âlimden o itikatlarını düzeltemezlerse, işin sonunda imansız giderler. Yolunu şaşıran kimselerin, silâhından ve atından kendisine hiçbir fayda olmaz. Bu gibi kimselerin de ibadet ve tâ'atlerinden kendilerine aslâ bir fayda olmaz, sonuna kadar ateşte kalanlardan olurlar.

Şeriatin rehberleri âlimler olduğu gibi, tarikatlerin rehberleri de mürşid-i-kâmillerdir. Tarikat, şeriatin içinde bir tariktir. Şeriat, cennet tariki olduğu gibi, tarikat dahi Haktır. Onun için, şeriatten sonra tarikati bilmek gerektir. Çünkü, şeriat zâhir ilmidir, tarikat ise bâtın ilmidir. Şeriatin rehberi, zâhir âlimleri olduğu gibi, tarikatın rehberleri de mürşid-i-kâmillerdir. Bunlara da bâtın âlimleri adı verilmiştir.

Öyle ise, şeriat rehberlerinden, zâhir ilmini tahsil etmeden kendi doğru veya yanlış fikirleri ve zanları ile âmil olan kimselerin, cennet tariki diye, cehennem tarikine saptıkları gibi, yalnız şeriat ilmi ile tarikat rehberlerinden birisine teslim olarak onu kendisine delil edinmedikçe tariki bulmak imkânsızdır. Şeriatten bir adım ileri gidemezler. Fakat, şeriatle âmil olduklarından hiç olmazsa, cennet tarikinden çıkarak, cehennem tarikine de sapmazlar. Ancak, şeriat dairesinde kalır ve hakikatten habersiz bulunurlar. Yani, insaniyyet sıfatını, hayvaniyyet sıfatına değişir ve hayvan sıfatiyle sıfatlanırlar.

İlimleriyle âmil olan âlimlerden olup, mürşitsiz zâhiri ilimlerle, bâtınî ilimleri de ele geçirebileceklerini sanarak tarikate sülük eden şuna benzerler: Büyüklerden birisi, gecenin karanlığında bir yere gidecek olsa, o yerin yolunu da bilmese ve gururundan dolayı: **(Beni, bir şey bilmez sanmasınlar...)** sözüne kapılarak birçok meşaleler yakarak yola çıksa, bu meşalelerin ışığı ile yolu şaşırıp bir tehlikeye düşmezler. Fakat, dünyayı dolaşsalar, istedikleri yeri bulamazlar. O yere, daha önce gitmiş bir delil olmadıkça, bulabilmeleri imkânsızdır. Bunun gibi, zâhir âlimleri de, **(İlim kuvvetiyle ben hakikati bulurum)** diyerek mürşitsiz tarikate sülük etmiş olsa, delilsiz yola çıkan büyükler gibi ilim meşalelerini yakarak türlü mücahedelerle icra ettiği amellerini kendisine yoldaş edinseler, yola çıkınca gerçi ilmin ışığı ile bastıkları yerleri görür, hendeklerden ve korkulu yerlerden sakınarak yollarını şaşırmaz ve tehlikeye düşmezler ama, talep ettikleri ve aradıkları hakikatten eser de bulamaz ve bütün çalışmaları boşuna ve emekleri havaya gider.

Çünkü, hakikati Cenabı-Hak öyle bir yere gizlemiştir ki, dört tarafı, gökyüzü kadar derin bir hendektir. Zâhir ilmi kuvvetiyle, hakikat isteyenler, gelseler gelseler ancak bu hendeğe kadar gelebilirler. Hendeği görünce, yolun orada bittiğini sanarak geri dönerler. Yani, aşırılıkta kalırlar yahut hendeğin dört tarafını dolaşır, dururlar. İşte, yalnız şeriatle hakikate sülük edenlerin halleri, hem de en ileri halleri ancak budur. Fakat, ellerinde şeriat de bulunmadığı halde, şeriatsiz bir zamanlar noksan bir mürşidin elini tutarak hakikati bulduklarını sananlar, ellerinde şeriat feneri de bulunmadığından, daha o hendeklere varmadan karanlıkta kalırlar veya öyle bir yere düşerler ki, helâk olurlar. Bunları, yırtıcı bir hayvanın parçalayarak telef ettiği de görülmüştür.

Çünkü, hakikat tariki gecenin zulmetinden daha fazla karanlıktır. Fenersiz, ayağını nereye bastığını görmek imkânsızdır. O tarikin feneri de şeriattır. Sözü edilen hendeğe varıncaya kadar, yollarda daha birçok hendekler ve kuyular da vardır. Bunları akıl almaz. Sayısız ve hesapsız yırtıcı hayvanlar da eksik değildir. Alimlerin, fenerindeki ilim meşalesi ile ancak varabilecekleri yer, hendeğin kenarıdır. Şeriatsiz ve noksan mürşit ile yola çıkanlar, belki bir adım atmadan helâk olmuşlardır. Fakat, ellerinde fenerleri de olmadığından, kendilerinin ne büyük bir tehlike ile karşı karşıya bulunduklarını bilmeden: **(Hakikati bulduk..)** diye öğünürler.

Şeriatle âmil olduğu halde, hakikat yönünden noksan olan mürşitten inâbe alanlar da kendileri şeriat ile âmil olduklarından, ellerinde şeriat fenerleri bulunur. O fener ile, sâlikin elini tutar ve yolun tehlikelerinden sakınarak hakikat hendeğinin dört tarafından birisine varırlar ve oraya ulaşınca, sâlike:

— İşin bitti, diyerek hilâfet verirler. Bununla beraber, sâlik o zaman hakikatten habersizdir. Ancak, tarik usulünü bilir. Bunlar, mürşid-i-kâmil bulamadıklarından, hakikatten de mahrum kalmışlardır. Şu var ki, mürşitleri de şeriatle âmil olduğundan, cehennem tarikine sapmayarak, cennet tarikinde kalabilmişlerdir.

Zira, tarik yetmiş üçtür:

سَتَفْتَرِقُ أُمَّتِى ثَلٰثًا وَسَبْعِينَ فِرْقَةً

Benden sonra, ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır.

Hadis-i-şerifi uyarınca, ümmet-i-icâbet yetmiş üç fırkaya ayrıldığı gibi:

كُلُّهَا فِى النَّارِ اِلَّا وَاحِدَةً

Hepsi cehennemliktir, yalnız birisi müstesna.

buyurulmuştur ki, yetmiş ikisi cehennem tarikidir, birisi cennet tarikidir. Aleyhissalâtü vesselâm efendimizden, o **FIRKA-İ- NACİYYE** sorulunca:

مَا اَنَا عَلَيْهِ وَاَصْحَابِى

Benim ve ashabımın yolunda bulunanlardır.

Buyurmuşlardır ki, bu cevaplarında şeriate, tarikate ve hakikate işaret vardır ve ehline malûmdur.

Yetmiş üç tarikin birisi cennet tarikidir. Hakikat dedikleri, bu tarikin ötesindedir. Yani, tarikat şeriatin içinde bir tariktir ki, ehlini hakikate vasıl eder. Bu tarikin, yalnız şeriatle bulunması imkânsızdır. Çünkü, Cenabı-Hak onu şeriatin içinde gizlemiştir. Onun için, yalnız şeriat ile mürşitsiz gidenler yahut şeriat ile âmil, fakat hakikatte noksan olan mürşitle gidenler, ancak o hendeğe kadar varabilir ve orada kalırlar. Hakikat tarikini görebilmek için, o yere kadar gitmiş ve görmüş bir zata teslim olmaktan ve onu kendisine rehber edinmekten başka çare yoktur. Böyle yapmayanlar, şeriat dairesinde hakikatten habersiz ve ziyanlı olurlar.

Fakat, yukarıda sözü edilen sapık fırkalar gibi şeriatsiz hakikati bulduklarını sanarak cehennem tarikine sapmaz ve helâk olmazlar. Ellerinde şeriat feneri bulunduğundan, cennet tarikinden çıkarak, cehennem tarikine de gitmezler. Onun için, şeriatten düşen, cehenneme düşer. Tarikatten düşen, şeriatte kalır. Bunu, iyice anlamağa çalış...

Öyle ise, işi iyice düşünmeli, önce şeriati bilmeli ve gereğini yerine getirmeli, sonra bir mürşid-i-kâmil arayıp bulmalı, ele geçirildiği takdirde bütün cisimleri altın haline getiriveren kibrit-i-ahmeri bulmuş gibi bütün işlerini ona bırakıp teslim olmalı, onun sözlerini ilham-ı-Rabbanî bilerek ve **(Bizim hakkımızda, emri ilâhiyyedir...)** teslimiyetiyle icraya çalışmalı ve gayret etmelidir. Ancak, bu takdirde mürşidi olan zât-ı-şerif onu elinden tutar ve şeriat feneriyle önüne düşerek her türlü sapıklıklardan ve yanlış yollardan sakındırarak o hendeğin başına kadar götürür ve şeriatin içinde gizli olan tarikati gösterir ve o tarik ile hendeği aşırtarak hakikate ulaştırır. Mürşid-i-kâmilin yolu kolaydır, denilmesi işte budur. Çünkü, mürşit önce kendisi bir mürşid-i-kâmilden tekmil-i-sülûk etmiş ve sonra mertebeleri ikmal eylemiştir, bu tarikin bütün usullerini âlim ve âmildir. Onun için, sâliki kolay tarik ile **VASIL-I-İLALLAH** kılarlar.

Bu sebeple, sâlike mürşid-i-kâmil bulmak ve ömrü boyunca bulabilmek için bütün memleketleri aramak farz-ı-ayın-dır. Zira, bu dünya imtihan âlemidir. Bu dünyaya gelmekten maksat:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُونِ

Ben, cin ve ins'i ancak bana ibadet etsinler diye halk ettim.

(Ez - Zâriyat: 56)

âyeti kerimesini:

إِلَّا لِيَعْرِفُونِ

Beni tanısınlar,

diye tefsir etmişlerdir. Bu da ancak mertebeleri tekmil ederek, merdiyye sıfatı ile sıfatlanmakla olur. Yani, insanın yaratılmasının sebebi, merdiyye sıfatı ile sıfatlanmak içindir. Bu keyfiyyet de mürşid-i-kâmile muhtaçtır. Onun için, ömrünün sonuna kadar, mürşid-i-kâmil aramak ve bulunca, **(Bu Mevlevi imiş, bu Bedevi imiş, bu Halveti imiş)** gibi ve buna benzer kuruntular ve dönekliklerle vakit kaybetmeden, hangi tarikatten bir mürşit bulursan: **(Hepsi birdir, matlâbları haktır)** diye tarif olunduğu veçhile teslim-i-külli ile teslim olmalı ve ne söylerse hepsini yerine getirmelidir. Yoksa yolunu şaşırır, dağ başlarında kalırsın. Eğer:

— Ben, mürşid-i-kâmili nereden bileyim? dersen:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى

Bütün ameller niyetlere göredir.

Hadis-i-şerifi uyarınca, ameller hâlis niyetle olursa, hülâsası meydana gelir. Amel, niyete râcidir. Niyet hâlis olursa amel de makbul ü dergâh olur. Buda böyledir. Hâlis niyetle mürşid-i kamil arayan kimselere, Cenabı Hak bir vesile ile mürşid-i kamil ihsan buyurur ve ona ulaştırır. Meğer ki, niyeti hâlis olmaya .

Kimde kim aşkın nişanı vardır,

Akibet ma'şuka anı engürür..

Bunu da böyle bil ve anlamağa çalış...

FAİDE

Eğer, bir kimse kolay yoldan kötü ve çirkin ahlâklarından kurtulmak, temiz ve güzel ahlâklarla sıfatlanmak isterse; bu üç ahlâka devam etmeli ve bunları kendisinde alışkanlık haline getirmelidir. Bu takdirde, bütün kötü ve çirkin ahlâkları, temiz ve güzel ahlâk haline gelir ve o kimse kısa zamanda merdiyle sıfatı ile sıfatlanır. Zira, bu üç ahlâk, ahlâkın anasıdır. Bütün temiz ve güzel

ahlâklar, bu üç şeyden zuhur eder. Bu üç ahlâk kimde bulunursa, ona müjdeler olsun ki, bütün güzel ve temiz ahlâklarla ahlâklanmış ve sıfatlanmıştır. Bu üç ahlâktan:

BİRİNCİSİ: MAHVİYYET kir. Yani, kendisini bütün eşyadan alçak görmek ve **MAHVİYYET-İ-KÜLLİ** ile mahvolmaktır.

İKİNCİSİ: KABAHATLERİ ÖRTMEK'tir. Yani, bir kimsenin gerek fiillerinde ve gerekse ahlâkında bir kusur görünce, o kusuru hikmete hamletmeli, ona düşmanlık etmeden gerek **HAL** ile gerekse **KAL** ile, o kimseyi o kusurdan vaz geçirmek elinden gelirse, kendisini o kimseden de alçak görerek ve görülen kusuru hikmete hamlederek vaz geçirmeğe çalışmalı ve gayret etmelidir. Allahu teâlâ'nın izniyle, sebep olur da o kimse, o kusurdan zerre kadar kurtulursa, yine kendisine zerre kadar varlık getirmemeli ve o fiilleri Haktan rü'yet etmelidir. Eğer, bu şekilde bu kusurdan vaz geçirmek elinden gelmezse, gördüğü zaman içine aslâ toz kondurmamak, o kusuru hikmete hamletmek ve yine kendisini o kimseden alçak görmelidir.

ÜÇÜNCÜSÜ: DÜNYA SEVGİSİ'dir Yani, dünya malı ve metâ'ı olan bütün eşyanın muhabbetlerinin üstüne Hakkın muhabbetini yöneltmeli ve öne almalıdır. Mahlûkattan ve mevcudattan bir şeye muhabbet olunduğu zaman, o san'attan, Cenabı-Hakkın sun'u-ilâhiyyesi rü'yet olunmalı, Zât-ı-ecel ve âlâsına muhabbet edilmelidir. Çünkü, yalnız sanata muhabbet olunursa, o şeyi kendisine mâ'but edinmiş, hâlıkı bırakarak mahlûkuna tapmış olursun. Muhabbet ortaklık kabul etmediğinden, bütün eşyaya muhabbet olununca, sun'u-ilâhiyye rü'yet olunmalı ve muhabbet eylediğin şeyi deryayı vahdete gark ederek, **AYN- EL-YAKİN** sırrı ile Zât-ı-ecel ve â'lâsına muhabbet eylemelidir.

Bunu da böylece bil ve anlamaya çalış...

Eğer âşık isen zâhid hüdâya

Bırak fülk-i-vücudun bahr-i-lâ'ya

Atıp kendin bu deryaya eden gark

Göçer pervaz, urup birden hüdâya

Soyunup ol enâniyetten ol dem

Misal-i-zerre mahvolunca

Âdem Dalarsa mahviyyet deryasına kul

Ulu sultan olup, hakkı görür ol

Arada kalmaz ağyarın vücudu

Visal-i-hakka bulunca o kul yol

Eğer bilirse sende bir kusur var

Anı setredip, aslâ kılmaz izhâr
Hakkın kudret yedinde olduğunu
Kamu eşyanın anlar, etmez inkâr
Verir hikmete cümle gördüğünü
Hem eşyadan tutar alçak özünü
Ki zât-ı-hakta mahvolan kim ola
Görür cümle hak imiş yalvaranı
Edenler de cemali dostu rü'yet
Kalır mı mâsivadan hiç muhabbet
Görür mü didesi ağyar artık
Nasip oldukta çün dost ile vuslât
Kişi benliğini mahveyleyince
Adem ikliminin şahı olunca
Bilir hakkal-yakin sırrını ol dem
Kamu ahlâkını tebdil edince
Kuru dâva sanıp etme teenni
Çalış ihlâs ile eyle temenni.
Bulursun hak rizasını mahviyyette
Sana meftuh olur ilm-i-ledünni
Görüp unsur libası içre zâhid
Deyin herkes gibi Nuri de Âbid
Eder halk ile zâhir ihtilâtı
Veli bâtında âgâh müşahit...

Bu şiirlerin daha açık Türkçesi şöyledir : Zâhid, Allah'a aşıksan; varlık gemisini denize sal..
Kendisini bu denize atıp boğan; birden kanat açan Allah'a uçar..
Soyunur benlikten hemen; insan zerre misali olunca..
Kul mahviyet denizine dalarsa; ulu sultan olur, Hakkı da görür.
Arada yabancılar varlığı kalmaz; ama, kul Hakka ulaşma yolunu bulunca.
Sende bir kusur olduğunu bilirse; onu örter, asla açıklamaz..
Bütün eşyanın, Yüce Hakkın' elinde olduğunu anlar, inkâr etmez-Cümle gördüğünü bir hikmete yorar; eşyadan daha aşağı tutar kendisini..
Kim Hakkın zatında mahv'olursa; cümle eşyadan yalvaranın Hak olduğunu görür.
Dostun cemalini görenlerde; onun zatından başka şeylere sevgi kalır mı?

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

O; evvel ve âhirdir, zâhir bâtındır.

O; her şeyi hakkıyle bilendir.

El - Hadid : 3. âyeti kerimesi, uyarınca, işbu risâlede, şer'i-şerife muvafık ve mutabık olarak **TARİKAT, HAKİKAT** ve **MARİFET** beyan olundu:

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ

Şüphe yok ki, bu sûrede zikrolunanlarda, temiz bir kalbi olan veya can kulağı ile dinleyen kimseler İçin bir ihtar ve ibret dersi vardır.

Kaaf: 37. âyeti kerimesinin işareti, basiret ve insaf ehline kâfi gelecektir. **TARİK-İ-MÜSTAKİM**'de susayan âşık-ı-sâdıkları suvararak mizaçlarında İlâhî feyzin temiz ve güzel kokusu, kıyâmete kadar baki kalsa gerektir. Binaenaleyh:

يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ خِتَامُهُ مِسْكٌ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ
الْمُتَنَافِسُونَ وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ

Onlara, mühürlü saf ve halis şaraptan içirilir ki, sonu misk gibi kokar. O halde, rağbet edenler bu nimetlere ermeye rağbet etsinler. Katkısı da tesnim'dendir ve tesnim öyle bir pınardır ki, ondan yalnız Allahu te- âlâ'ya yakın olanlar içerler. (Mutaffifiyn. 25-28-27-28)

Âyeti kerimesinin işaretince, sülüklerinin başlangıcından sonuna kadar ve sülûkün sonundan mertebeleri tekmil edinceye kadar her tarikte mürşide ve müride lâzım olan usûl, şartlar ve zuhuratın hepsi beyan olunarak, Allahu teâlâ'nın yardımı ile bitirmek müyesser oldu.

EL-HAMD-Ü-LİLLAHİ ALET-TEMAM. VESSALÂTÜ VESSELAMÜ ALÂ HAYR-ÜL-ENAM MUHAMMEDİN HÜVE EFDAL- ÜL-ENBİYÂ'İ VER-RESÛL-İL-İZÂM SEYYİD-İL-EVVELİYNE VEL'ÂHİRİYNE EL-HATİM-EL-MEB'USİ RAHMETEN LİL- ÂLEMİYN...

****

ÜÇÜNCÜ RİSALE

III)- PENDİYYE RİSÂLESİ

Pendiyye Risâlesi

(Öğüt Kitabı)

ÜÇÜNCÜ RİSALE
PENDİYYE RİSALESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الوهاب للمؤمنين سبيل الصواب والصلوة والسلام

على رسوله محمد وآله اجمعين

1.Tarikate Girmek İsteyenlere Öğütler Nelerdir?

Tarikat-i-âliyyeye girmek isteyen din kardeşlerimizin, her şeyden önce kendilerini şer'i-mübiyne uydurmaları, sonra mürşidin elini tutarak:

— Bu zat, beni Allahu teâlâya ulaştırır, itikat ve hüsnü zannı ile, o zatın sözlerini yerine getirmeleri şarttır,

Şer'i-şerife aykırı imtihan olmaz. Sülüklerinin başlangıcında, derslerini okuyacakları zaman, usûl şöyledir:

Yirmi dört saatte bir defa, hangi vakit kolayına gelirse, o zaman tenha bir yerde gizlice ve abdestli olarak seccade üzerinde, kıbleye yönelerek oturmalı, kemali huzû ve huşû İle, kendisini her şeyden alçak tutarak diz çökmeli, gözlerini yummalı, ellerini dizlerinin üstüne koymalı ve kendisini Allahu teâlâ'nın huzurunda bilmeli ve :

— Ben, Allahu teâlâ'yı görmüyorum ama, Allahu teâlâ beni görüyor, diyerek tam bir huzur ve büsbütün mahviyetle boynunu bükmeli, kalbinin olanca rikkati ile gönlünü Haktan ayırmamak, korku ile rica arasında baştan aşağı tüyleri ürpererek, üç ihlâs ve bir Fatiha-i-şerif okumalıdır. Sonra, ellerini açarak hâsıl olan sevabı evvelen ve bizzat, hâce-i-kâinat ve ser-defter-i-mahlûkat, on sekiz bin âlemin fahri, âhir zaman Nebi'si peygamberimiz Muhammed'in-il-Mustafa sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin mübarek Ravza-i-mutahharalarına, bütün Enbiyâ-i-mürseliyn hazerâtının temiz ruhlarına, bütün ashap, bütün aktâp, bütün evliyâullah, bütün Ehlullah ile kadın ve erkek bütün mü'min kardeşlerinin ruhlarına hediye etmelidir.

Sonra, ellerini yüzüne sürmeli ve ellerini namazda olduğu gibi âdâp ile dizlerinin üstüne koymalı ve:

اَلدُّنْيَا فَانِيَةٌ وَالْاٰخِرَةُ بَاقِيَةٌ

Dünya fânidir ve âhiret bakidir.

Sözünün hikmetini düşünmeli, kalbinin meylini dünyadan keserek, içinden kendisini şöyle gözünün önüne getirmelidir:

Sanki, hastalanmış, bir döşek içinde yatmaktadır. Çok zayıf düşmüştür, ölüm acıları, kendisine iyice yaklaşmıştır. Bu halinde, kendisine Allahu teâlâ'dan başka yardım edebilecek bir dostu olmadığını, ancak Allahu teâlâ'nın bulunduğunu düşünmelidir. O zamana kadar, ömrünün gafletler içinde geçtiğine ve Haktan gafil olduğuna gereği gibi pişman olmalı:

— Aman, el'aman yâ Rab! Beni affet ve mağfiret kıl... Bana iyman selâmeti nasip eyle, diyerek ağlamalı, tövbe ve istiğfarda bulunmalı:

— Beni, rahmet-i-ilâhiyyeden hiçbir şey men'etmez. Ancak, İblis men'eder ki, onun şerrinden de Hakka sığınırım, diyerek kendisini rahmet deryasına bırakıvermelidir.

Haktan başka her şeyin yalan ve fâni ve ancak Hakkın bâ- ki olduğunu yakinen bildiğinden, kalbinden Allahu teâlâ'dan başka bütün mevcudatı çıkarmalı ve tamamiyle Hakka teveccüh etmelidir. Hatta, cesedinden ve ruhundan da ilgisini keserek, vücudunu Hakta mahv ve fâni etmeli, can ve gönülden:

— ALLAH... ALLAH... diye ihtiyariyle canını **Hakka** teslim etmeli ve bu halde iken :

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

Her nefis, ölümü tadıcıdır.

(Al-i-İmran: 185) sırrının zâhir olmasını beklemeli ve kendisi hakkında da:

قَالُوا اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ

(Biz, Allahu teâlâ'nın kullarıyız. Ancak ona döneriz. Musibetlerine razıyız...) Derler.

El - Bakara : 156

dediklerini, gözlerini yumup, çenesini bağladıklarını, soyup rahat döşeğine yatırdıklarını, böylece kabre vardığını, kabre konulurken mürşidinin başucunda

ve sual meleklerinin ayak ucunda belirdiklerini, üzerine tahtalar dizilir ve toprak atılırken Kur'an-ı-kerim okunarak dua edildiğini, cemaat dağıldıktan sonra imam efendi telkin verirken, meleklerin de suale başladıklarını, mürşidi olan zat-ı-şerifin yardımıyla cevaplar verebildiğini düşünmeli ve bu hal sanki hemen oluyormuş gibi zihninde canlandırarak, aynı hali benimsemeğe çalışmalı, o kadar çalışmalı ki:

مُوتُوا قَبْلَ اَنْ تَمُوتُوا

Ölmeden önce ölünüz.

Sırrına mazhar olabilmelidir.

Buna, **TEZEKKÜR-Ü-MEVT** veya **MEVT-İ-İHTİYARİ der**ler.

Sonra, mürşit olan zat-ı-şerif, o sâliki elinden tutarak kaldırır. Doğru, Resûlüllah'ın huzuruna götürür. Resûlüllah'ın ruhaniyyetini de, hacca gidenler, Ravza-i-mutahhara'da Aleyhissalâtü vesselâm efendimizin mihrabının sağ tarafında, hacca gitmeyenler de hangi cami-i-şerif aklına ve kolayına gelirse o cami-i-şerifin mihrabının sağ tarafında, mücevherlerle bezenmiş bir kürsü üzerinde, nurdan bir nikap altında, mübarek arkaları kıble tarafına ve vechi saadetleri Ravza-i-mutahhara'ya nâzır olduğu halde, lütuf ve keremle oturmuş olarak bulurlar.

Bütün Enbiyâ-i-vel-mürseliyn, ashab-ı-güzin, bütün pirler, kutuplar ve **ÂRİF-İ-BİLLAH** olan Evliyâ'ullah efendilerimiz hazerâtının da ruhaniyyetlerini, o yüce mecliste, büyük bir toplantıda hazır bulurlar.

Huzur-u-mahz-ı-nûr-u-cenabı risaletpenahilerinde, tâ'zim ve âdâp üzere her birinin makamlarına göre saf bağlayarak oturduklarını görürler.

Mürşidi de aleyhissalâtü vesselâm efendimizin sağ taraflarında, yani kıbleden yana, arkası minbere ve yüzü hücre-i-saadete nâzır olduğu halde, o kürsünün tam önünde, âdeta bitişik gibi bulunur ve elinden tutup götürdüğü sâliki de karşısına oturtur ki, o da kürsünün sol tarafında, minberin tam karşısında ve hücre-i-saadet arka tarafına gelmek üzere yer alır.

Sâlik, kendi kalbini büyük bir havuz farz ederek, mürşidinin kalbinin çeşmesi altına koyar. Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin kalb-i-saadetlerinden bir beyaz nur şeklinde su yolu gibi, mürşidinin kalp hazînesine akan İlâhî feyiz, mürşidin kalbinden de karşısında oturan sâlikin kalbine büyük bir bendin çeşmesi gibi akar.

Sâlik, akan feyze gözlerini dikerek bakar, aklı dağıldıkça tekrar başına toplar ve bakmağa devam eder. Yirmi dakika veya yarım saat kadar böylece feyiz akar. Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri de başları üstünde, oturdukları kürsüden bunlara bakarak iltifat buyururlar. Yarım saat sonra, sâlikin kalbine akan musluk çevrilince, mürşit yüzünü kıble tarafına döndürür. Sonra, sâlik de kalben yüzünü kıbleye çevirir. Şimdi, kürsü mürşidin sol tarafında ve

sâlikin sağ tarafında kalmıştır. Bu halde iken, sâlik o zamana kadar olan bütün gafletlerine pişman olarak, yüz kerre istiğfar eder ve:

— Aman yâ Resûlallah! Şeriat-ı-mutahharanı yerine getireyim ve siyret-i-Muhammediyyene uyayım. Şartları yerine getirmekte de kusur etmeyeyim, der ve yüz kerre salâvat-ı-şerife okur. Sonra, kalbini yuvarlak ve parlak bir ayna şeklinde farz ederek üzerinde nurdan yazı ile **ALLAH** lâfz-ı-şerifini yazılmış bulur. O **ALLAH** lâfzına kalp gözlerini dikerek bakar ve:

— Ben ve bütün eşya, bu ismin müsemmâsının kabza-i- kudretinde ve onun himayesi ve muhafazası altındayız, öyle bir zat ki, aslâ benzeri yok, örneksizdir, düşüncesine dalarak dilini damağına yapıştırır ve bütün âzası kalbine müteveccih olduğu halde, yüz kere **ALLAH... ALLAH...** der.

Kalbine başka düşünceler gelirse: **(AMAN... EL'AMAN... YÂ RAB!)** diye inleye inleye, üç kere istiğfar eder.

Tekrar gelirse:

إلهي أنت مقصودي ورضاك مطلوبي

İLÂHİ ENTE MAKSUDİ VE RİZÂKE MATLÛBİ

(Allahım! Maksudum sensin ve matlûbum senin rizandır) der.

Yine gelirse, üç kerre **YA FA'ÂL** der ve bu şekilde düşünceleri uzaklaştırır.

Diğer letâifte de tarif edilen usulle yüzer **İSM-İ-CELÂL** okur. Sonra, kelime-i-tevhidi, nefesini hapsetmek yoluyla ve her tek sayıda nefes almak suretiyle **NEFİY** ve **İSBAT** eder.

Sonra, yirmi dakika veya yarım saat kadara kendisini yoktan var edenin, nasıl var ettiğini, bir damla suyu insan şekline nasıl koymuş bulunduğunu, kendi vücudunu, vücudundaki san'at ve kudret-i-ilâhiyyeyi, nereden gelip, nereye gittiğini, bu icadın mevcudu bu vücut ile mevcut olduğuna yine bu vücudun delil ve alâmet olduğunu, bu delil ve alâmetlerle beliren gerçekleri düşünür. Şöyle ki, kendi vücudu ile bütün eşyayı fenâ rüzgârına verir ve ancak Allahu teâlâ'nın baki olduğu Hakkal-yakin zâhîr olur. Sonra, tekmil-i-sülûk eder.

Buraya kadar, sülûkün başlangıcıdır. Tekmil-i-sülûk ettikten sonra, sâlik dersini okuyacağı zaman, artık evvelce olduğu gibi ölümü düşünmez ve hemen üç ihlâs ve bir Fatiha'dan sonra, doğruca Ravza-i-mutahharaya gider. Mürşidini, Mihrab-ı-Nebi ile minber-i-şerif arasında bulunan kürsünün, önünde, arkası minbere ye yüzü hücre-i-saadete bakar halde ayak üzeri bulur.

O zaman, mürşidi kendisini elinden tutarak oturtur. Yukarıda anlatıldığı gibi, sâlik yarım saat kadar feyiz alır. Sonra, her ikisi yüzlerini kıbleye doğru çevirirler.

Yüz kerre istiğfar, yüz salâvat-ı-şerif, yüz kelime-i-tevhid ve yüz ism-i-celâl okur. Yaran saat kadar mürakabe eder.

Bu tertip, sülûkü tekmil eden sâlike göredir. Sülûkü tekmil etmeden evvelâ ism-i-celâl ve sonra nefiy ve isbattır. Sülûkü tekmil ettikten sonra kendi işitecek kadar yüz kerre kelime-i-tevhid ve daha sonra letaif-i-kül üzere dilini damağına yapıştırarak baştan aşağı bütün âzasiyle yüz kerre de ism-i-celâl okur. Fakat, istiğfar ve salâvat-ı-şerife her ikisinde de birdir.

Derslerini bitirip, seccadeden kalkacakları zaman, rabıtaları teveccüh ile ise, o şekilde rabıta ile kalkarlar. Günün yirmi dört saati, bir nefes bile rabıtadan geri kalmazlar. Fakat, sâlikin canı ister de üç saat teveccüh, bin istiğfar, on bin salâvat-ı-şerife, yüz bin ism-i-celâl, yüz bin kelime-i-tevhid ve beş saat mürakabe edecekmiş, olsun! Ona müsaade vardır. Fakat, tarikat-i-âliyyeye mahsus olan şartları yerine getirmekte de gevşeklik etmemeli ve ne kadar mümkünse, o kadar çalışmalı ve bu şartları yerine getirmeğe gayret etmelidir.

Tarikat-i-âliyyeden ve mürşitten inâbe almaktan maksat, ancak ahlâkı değiştirmek içindir. Teveccüh, rabıta ve murakabeden maksat da alışıklığı ve huzuru bulmak ve bir ân Haktan gafil olmamaktır.

Hest tâc-ı-ârifandır çâr terk

Terk-i-dünya, Terk-i-ukbâ, Terk-i-hesti, terk-i-terk..

(Dört terk vardır ki, âriflerin tâcıdır. Dünyayı terketmek, ukbâyı terketmek, varlığı terketmek, terki terketmektir.)

Buyurulduğu gibi, usul-ü-tarik-i-Nakşibendiyye'yi de, dört kısıma taksim buyurmuşlardır:

I. Ahlâkı düzeltmek ve güzelleştirmek.

II. Teveccüh.

III. Rabıta,

IV. Mürakabe.

Şimdi de, bunları birer birer tetkik edelim.

İKİNCİ BÖLÜM

2.Ahlaki Düzeltmek ve Güzelleştirmek Ne Demektir, Nasıl Olur?

Ahlâkı düzeltmek ve güzelleştirmek, rahmetlere ve şefkatlere sebep olduğundan ve :

تَخَلَّقُوا بِأَخْلَاقِ اللّٰهِ

Allahu teâla'nın ahlâkı ile ahlâklanınız.

Emriyle memur bulunduğundan, tarikat-i-âliyyeye intisap edecek olan kişi, İlâhî emirleri yerine getirmekte gayretli ve muhabbetli, İlâhî nehiylerden de son derece çekingen olmalıdır. Nefsini, yeryüzündeki insanların hepsinden altta ve aşağıda ve makamını, ayakkabı gibi yerlerde görmeli, iyi amellerinden hiç birisi gözüne ve hatırına gelmemelidir. Halkın övmesi veya kötülüğünü söylemesi, lûtfu veya tedirgin etmesi, dünyanın varlığı veya yokluğu bir ve eşit tutulmalı, bunların hepsini Haktan bilerek **KAL'**en ve kalben razı ve müteşekkir olmalı, şeyhine her haliyle teslim olarak bütün işlerini ona bırakmalı, kaderi gereğince bir zâlimden zulüm görür veya bir kimse kendisine iftira ederse, o kimseye bu hareketi dolayısiyle beddua etmemeli, fakat onun ahlâk dağarcığında dolu ve gizli olan zulümlerinin ve haksızlıklarının açığa çıkmasına ve onun bu kötü huylarından kurtulmasına dua etmelidir ki, o kimse bu gibi kötü ve çirkin fiillerden gerçekten kurtulur ve artık ondan kimse zulüm ve haksızlık görmez. Yahut bu kötü ve çirkin fiillerinin çokluğu dolayısiyle, dünyadan tez vakitte gider, eseri kalmaz.

İşte, bu ve bunun gibi her şeyi hoş görmeli, geçmişe tasalanmamalı ve gelecek için de hırslı olmamalı ve bulunduğu hale razı olmalıdır. Bu sıfatları, kendisine hal edinirse, sıfatlarını değiştirerek makam-ı-râdiyye'ye varır ve Hakkın dâvetine hak kazanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Teveccüh Ne Demektir?

Teveccüh hakkında bazı âlimlerin ileri geri konuşmaları, işin sıhhat ve hakikatine vâkıf olmamalarından ileri gelmektedir.

Tarikat pirlerinin, irtihallerinden önce bir hikmet gereği olarak, hilye-i-şerifleri tesbit edilerek, yazılmamıştır. Halbuki, meçhule teveccüh tehlikeden sâlim olmadığından, her mürit mensubu olduğu şeyhini görmüşse, gıyabından teveccüh eder. Görmemişse, gözlerini kapayarak şeyhinin şekil ve suretini tahayyül ve mütalâaya dikkat eder ve onun feyzinin berekâtı ile, kalbinden Allahu teâlâ'dan başka bütün mevcudatı çıkarır, onun saf ve temiz kalmasına çalışır ve gayret eder. Çünkü, hilye-i-saadet-i-Hazreti Nübüvvetin, hususî bir çekmeceye konulması, altın veya gümüşten yapılmış bir kutudaki billûr içinde ve kutsal vakitlerde tâ'zimat ve tekrimat ile ziyareti mutlâka ve mutlaka Hazreti peygambere tâ'zim ve Cenabı Resûlü tekrim, Hazreti Hüdayı müteâli tâ'zim ve

tebcil demek olduğu şüphesiz bulunduğundan, Sâfiyye makamına varmış ve belki daha da ileri geçmiş bir şeyhin zâhiri vücudu de, yukarıda zikredilen çekmece ve bohçalar ve kalbi mürassâ kutu ve billûr gibi ve ruhu nefhâ olunduğu demde hâsıl olmuş bir tek cevher olduğundan, ona tâ'zim Cenabı-Vâcib-il-vücuda tekrim olacağından, bütün düşüncelerin kalpten çıkarılması mutlâka lâzımdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. Rabıta Ne Demektir?

Rabıtasız ibadetin, evrâd ve ezkârın tadı alınamayacağından, şu şekilde beyan buyurmuşlardır ki:

الإحسان أن تعبد الله كأنك تراه فإن لم تكن تراه فإنه يراك

En büyük ihsan, Allahu teâlâ'yı görüyormuş gibi ibadet etmendir. Sen, onu görmesen bile, o seni daim görür.

Hadis-i-şerifi ile:

ونحن أقرب إليه من حبل الوريد

Biz ona şah damarından daha yakınız. Kaaf: 16

وكان الله بكل شيء محيطا

Allahu teâlâ, her şeyi ihata etmiştir (kuşatmıştır). Nisa;126.

والله سميع عليم

Allahu teâlâ, işitir ve bilir.

El-Bakara: 256 âyeti kerimelerinin mânayı münifelerini okur ve düşünür:

— Ben, Allahu teâlâ'yı görmüyorum ama Allahu teâlâ beni görür ve her hali bilir, o cihanı ihata eder, diyerek bir ay kadar bu düşünceden gafil olmaz ve bunu

kendisine hal edinirse, işte buna **RABITA** denilir. Bu tarik ile, **İLM-EL-YAKİN** hasıl olur ve ibadetin zevkini bulur ve nefis ile şeytan, hiyle ve fesatlarından geri kalır.

Cenabı-Hak, basiret gözünden insanlık perdesini kaldırarak **İLM-EL-YAKİN** derecesine de varır ve gitgide **HAKKAL-YAKİN** rütbesine de ulaşır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. Mürakabe Ne Demektir?

وُجُودُكَ ذَنْبٌ لَا يُقَاسُ عَلَيْهِ ذَنْبٌ آخَرُ

Vücudun, öyle bir günahtır ki, onunla bir diğer günah mukayese edilemez.

Hadis-i-şerifi uyarınca, dervişe vücudundan büyük bir günah olmadığından, vücudu ile birlikte, Allahu teâlâ'dan başka her şeyi hatırdan çıkarmağa ve Cenabı-Hakkın bütün eşyayı kuşatmış bulunduğunu göz önüne getirerek düşünmesine **MÜRAKABE** denilir. Şöyle ki:

Kişi, vücudunu bir şişeye benzetir, önce, o şişeyi yere çalarak kırar ve mahveder. Sonra, bu dünyayı ve onunla ilgili her şeyi, fenâ rüzgârı ile savurur, öyle ki ne kendisinden ve ne de bir kâr ve zarar diyarı olan, bu âlemden hiçbir şey bırakmaz ve ancak Allahu teâlâ bâkidir diye düşünür ve bunu hal edinir.

اَللّٰهُ وَلِيُّ التَّوْفِيقِ وَنِعْمَ الرَّفِيقُ

Tevfike mazhar olan kişilere, Allahu teâlâ dosttur, yardımcıdır, arkadaştır. O, ne güzel arkadaştır.

Bir çocuk dünyaya geldiği zaman, o çocukta iki taht bulunur. Birisinde ruh-u-sultan ve diğerinde ruh-u-hayvan oturur.

O çocuk, mükellef oluncaya kadar, ruh-u-hayvan ile ruh-u- sultan tâm bir eşitlik içinde bulunurlar. Mükellef olunca, o kimse İlâhî emirleri yerine getirmek ve İlâhî nehiylerden çekinmek yönünde bulunmaz da nefsin hazları ve kötülüklerine yönelerek, irade-i-cüz'iyyesini nefsinin hevâsı yolunda sarf eder, daha doğrusu **EMMÂRE** sıfatına meyil ve rağbet ederse, ruh-u-hayvanın, ruh-u-sultana üstün geldiği anlaşılır.

Artık, o kimse ruh-u-sultanı tahtından indirir ve onu kendi hükmü altına alır. Ruh-u-hayvanın hükmü altında bulunan kimse de her haliyle günün yirmi dört saatinde hayvanlık sıfatı, kötü ve çirkin ahlâklar ve türlü isyanlarla meşgul olur, ibadet ve tâ'atten tamamiyle gafil bulunur.

İşte, bu halde bulunan kimsenin nefsine **EMMÂRE-İ-BİS- SU'** adı verilir. Nefsin bu sıfatı, **CELÂL** tarafındandır. Bunun hikmeti şudur ki, altın ve gümüşün tasfiyesi, nasıl ateşe muhtaç ise, **CEMAL** de **CELÂL** ile tasfiyeye bağlıdır.

Eserlerde vârit olmuştur ki, Allahu subhanehu ve teâlâ hazretleri, nefse:

— Sen kimsin? Ben kimim? buyurdu. Nefis de:

— Sen, sensin. Ben de benim, cevabını verdi.

Onu, cehennem açlığı ile azaplandırdılar. Bu, bayağı açlık değildir. Belki, cehenneme ihtiyaçtır ki, onun ıslâhı ancak böyle olur. Yoksa, bayağı açlıktan nefis öldürülmez. Onun hali, dünya sevgisi ve başkanlık zevkidir. Firavun da bunun davasını ederdi. Fakat, nefsin aczi, yemek ve içmek, yiyip içtiklerini çıkarmak, kadınla birleşmek, bir mesken edinmek ve buna benzer şeylere ihtiyacı bulunmak değildir. Belki, nefsine âcizdir. Bununla beraber:

مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

Her kim, nefsini bilirse, Rabbini de bilir.

Sırrına erenler için, nefsi bilmek, nefsin aczini bilmek değildir. Olsa olsa, Hakkın inayeti ve tevhidin nuru ile hâsıl olur. Onun zevki, vicdanidir. İki küreğinin arasında bir keyfiyetten ibarettir.

Eğer, yirmi dört saat içinde, kendisine dört saat bir pişmanlık gelir, ibadet ve tâ'at ve kullukta bulunursa, o zaman ruh-u-sultan, ruh-u-hayvanı tahtından al-aşağı eder. Alır almaz, nefsin emmâreliği de levvâme'ye değişir.

Nefs-i-levvâme sahipleri, her ne kadar âbid ve zâhid olurlarsa da, levvâme'nin ilerlemesi mülhime'ye ve gerilemesi yine emmâre'ye olduğundan ve henüz ruh-u-hayvan da askerlerini toplayarak vücut ülkesinden çıkıp gitmediğinden, bir punduna getirir ve ruh-u-sultanı tahtından indiriverir. Onun için, levvâme ile emmâre arasında bulunan kimsede, korku çok olur.

Zahirde bunu, kedinin pençesinden kurtulmuş bir fareye benzetebiliriz. Fare, kurtulacak bir yer olmayan bir deliğe girmiştir. Kedi de deliğin ağzında beklemektedir. Pençesini salsa, onu delikten çıkarabilecektir, işte, böyle bir yerde sıkışıp kalan fare, tekrar kedinin pençesine düşmekten nasıl korkarsa, emmâre ile levvâme arasında bulunanlar da, öyle korkarlar. Bu mertebede bulunan kimselerin hali, kedinin önünde ve pençesi altında, ağızdan yere ve yerden ağıza girip çıkmaya mecali kalmayan sersem fare gibidir. Biraz gaflette bulunur ve azalarının birisini, şeriat dairesinden dışarı çıkarırsa, ruh-u-hayvanın pençesine geçiverir. Fırsat bulup, ruh-u- sultanı böylelikle tahtından indiren ruh-

u-hayvan, vücut ülkesinde hüküm sürmeğe başlayınca, nefis levvâmeden, emmâre'ye düşer.

O zaman, kalp evvelki sefasını bulamaz, sâlikte bir iç darlığı, sıkıntı ve kalbinde bir ateş olur ki, anlatılması mümkün değildir. Fakat hakkında inayettir. Çünkü, bununla halini bilir, hemen tövbe ve istiğfar eder, aman kapısına düşer, çalışır ve çabalar, ağlar ve inler, sözün kısası ne yaparsa yapar ve Allahu teâlâ'nın inayetiyle ilerler, yolunu bularak tekrar ruh-u-sultanı üstün hale getirir. O zaman, sâlikin içine bir ferahlık ve genişlik gelir. Eğer, gerilediği zaman sâlikte iç darlığı ve sıkıntılar olmasaydı ruh-u-hayvanın üstün geldiğini sezemez, emmâre'ye düştüğünü fark edemez ve ruh-u- sultanın alt olduğunu da bilemezdi. Bilemediği için de kusurunun affı ile ilerlemek çarelerine teşebbüs edemezdi. Tamamen emniyet içinde kalır, Hakkın mekrinden emin olur ve:

فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ

Yoksa, Allahu teâlâ'nın mekrinden emin mi oldular? Allahu teâlâ'nın mekir ve tehdidinden, ancak hüsrana uğrayan kullar emin olabilirler.

(El-A'raf: 99) hükmü cehline müstehak bulunurlardı. Bu ise, ma'âzallahu teâlâ ezeli şekavet alâmetidir ki, her türlü kötülük ve isyanlarda bulunduğu halde, zahiren ve bâtınen İlâhî bir terbiye zuhur etmemesi, yani bir dert ve belâ, gam ve kedere uğramayarak nefsinin hazları ve zevkleri ile ömür sürülmesidir. Eğer, bir kimse kendisinde bu halden eser bulursa, başını taşlara vurarak çaresine baksın. Çünkü, **SU-İ-HÂTİME** alâmetidir.

Nefs-i-emmâre sahibi olan, yirmi dört saat içinde, dört saat bütün âzalarını şeriatle örter ve mâ'siyyete dönmezse; ruh-u- hayvan açıkta kalır. Barınabileceği şer'i-şerife aykırı bir yer bulamayınca, askerlerini toplar, bulunduğu yerden çıkar ve meselâ Çamlıca gibi bir yere konar. İşte, o zaman o kimseye mülhime sahibi denilir. O, kul Cenabı-Kibriyâ'ya yalvarıp yakararak niyaz eder ve :

—- Aman yâ Rab! Beni, ibadet ve tâ'atten geri koyma... Ruh-u-hayvanı bana musallat eyleme... derse ve bu niyaza devam ederse, Çamlıca'da karargâh kuran ruh-u-hayvanı tutarlar, hapsederler ve tomruğa koyarlar.

Artık, o kimse ferahlanır. Çünkü, düşmanına galip kılınmış ve yolunu kesen yakalanmıştır. O zaman, ruh-u-sultana mutma'inne hil'ati giydirilir.

Fakat, mutma'inneye erişen kimse, bir türlü emin olamaz. Hapsedilen düşmanının hapisten kurtarılmasından, askerlerinden birisinin kendisine yardımcı olmasından kaygılanır. Daima, yalvarıp yakararak niyazda ve Allahu teâlâ'nın rızasında bulunur. O zaman, ruh-u-hayvan da ruh-u-sultana yalvarır ve rica eder:

— Aman, beni şu hapisten kurtar. Diğer yardımcıların gibi, ben de sana hizmet edeyim, der. O zaman, ruh-u-sultana tarafı İlâhiden bir hil'at daha giydirilir ki, adına Râdiyye denilir.

Râdiyye sahibi de bir türlü emin olmaz. Bu sebeple, Râdiyye sahibi, Cenabı-Kibriyâ'ya yalvarıp yakarır, niyaz eder, ibadet ve tâ'atiyle kulluğunu arttırır. Nefs-i-râdiyye, ruh-u-sultanın ayaklarına kapanır. Ruh-u-sultan ne istediğini sorar. O da cevaben der ki:

— Sana her şekilde, hizmet etmeğe dışım razı idi amma, içim razı değildi. Şimdi, dışım nasıl razı ise, içim de öylece razıdır. Bundan sonra, sana her şekilde kul ve kurbanım.

İşte, o zaman nefs-i-râdiyye'ye tarafı ilâhiyyeden bir hil'at daha giydirilir ki ona da merdiyye denilir.

الله وليّ التوفيق ونعم الرفيق

Tevfike mazhar olan kişilere, Allahu teâlâ dosttur, yardımcıdır, arkadaştır. O, ne güzel arkadaştır.

İnsanın, bâtınında olan illetler ve hastalıklar ve bütün kötü ve çirkin ahlâklar, insanda kan fesadından ve ciğer hararetinden hâsıl olan çıbanlar gibidir. Bu kötü ve çirkin ahlâk vasıtasiyle zuhura gelen hayvaniyet sıfatı, çıbanlardan akan kan, irin ve sarı su gibidir.

Bu halde bulunan kimseler, daima şuna buna kibirlenirler veya haset ederler. Darılırlar, kızar ve öfkelenirler, düşmanlık beslerler. Bütün bu kötü ve çirkin hallerden ve hayvaniyet sıfatlarının gereğini yerine getirdikten sonra, tövbe ve istiğfar 'ederlerse, deşilen çıbanlardan akan kan, irin ve sarı suyu, bir temiz tülbentle silerek oraya yakı yapıştırmasına benzer. Şu var ki, bin kerre silse, bin kerre yakı yapıştırsa, kandan fesat ve ciğerden hararet kesilmedikçe, dışarıdan ilâçlar fayda vermesi Bir başka yerinden, dört çıban daha çıkar ve akmağa başlar. Meğer ki, içeride olan fesadı islâh ederek, çıbandan ve devamlı silmekten ve yakı yapıştırmaktan kurtulabilsin.

Bunun da, zahirde olan misali, kanında fesat ve ciğerinde hararet olan kimsenin, bu fesat ve harareti içeriden keserek kanını ve ciğerini iyileştirmedikçe, yüzünde veya başka bir yerinde çıkan çıbanları, bezle silerek ve yakı yapıştırarak tedavi etmek ve iyileştirmek mümkün olmadığı gibi, bâtın hastalıklarında da, kötü ahlâkları bulunan bir kimsenin, bu kötü ahlâklarını kalbinden kökü ile birlikte çıkarıp temizlemedikçe; kalp, ruh ve nefis ve tabiat tevhit nurları ile ıslâh edilmedikçe, eline tesbihi alarak tövbe ve istiğfar etmesi gerçi günahlarının temizlenmesine sebep ise de, kalbindeki kötü ahlâklara aslâ faydası olmadığından, yine kendisinde hayvani sıfatlar zuhur eder.

Öyle zaman olur ki, bir kötü ahlâk, bir adamın kırk yıllık ibadet ve tâ'atini bir ânda mahveder. Onun için, kötü ahlâk sahibi olan kimse, her ne kadar âbit, zâhit ve mütteki olsa da, emin olamaz. Meğer o kötü ahlâktan büsbütün kurtulsun. Çünkü, kötü ahlâk sahibi kimselerin ibadet ve tâ'atleri, barutla lâğım yapılmış bir zemin üstüne bina kurmak gibidir. Bir kimsenin arsasında, zemin altında çuval çuval barutla dolu mağara ve mahzenler olsa, o mağara ve mahzenlerde bulunan barutları çıkarmayarak, üzerine yıllarca malen ve bedenen emek vererek ve özenip bezenerek kale gibi sağlam ve süslü bir saray yaptırsa, bina tamamlanarak içine girip rahat edeceği vakit, mahzenlerdeki barut çuvallarından birisine bir taraftan bir kıvılcım düşse ve o koca saray bir ânda havaya uçsa, aynı kimse buna da aldırış etmeyerek barut çuvallarını boşaltmadan aynı yere yine yıllarca emek vererek bina yapmağa kalkışsa ve yine bir küçücük kıvılcımla havaya uçsa, böyle boş yere uğraşan bu adama deseler ki:

— Kardeş, ne acaip adamsın? Parana ve bunca emeğine de mi acımıyorsun? Bunu yolda mı buldun? Hiç, barut üzerine bina kurulur mu? Kaç senedir bu bina ile uğraşıp duruyorsun, tam bitirip yerleşeceğin zaman, bir kıvılcımla havaya uçup gidiyor. Bu arsada, barutlar bulundukça, ne kadar bina kursan hiç birisi dayanmaz. Gel, bu arsanın altındaki mağara ve mahzenleri kazdır. Ne kadar barut varsa çıkar. Ondan sonra, sağlam bir temel üzerine binanı yaptır. Ancak, bu şekilde rahata kavuşur ve safa edersin.

O kimse, bu sözleri dinleyerek, denildiği gibi yaparsa, yani barut çuvallarını attırdıktan sonra bina yaparsa, rahat edeceğine şüphe yoktur.

Bu misalde, arsadan murat, insanın bedenidir. Baruttan murat, meselâ: **KİBİR, RİYÂ, U'CUB, KİN, GARAZ, HASET, GAZAP, DÜŞMANLIK, NEKESLİK** ve bunlara benzer kötü ahlâklar ve sıfat-ı-hayvaniyyelerdir ki, bunların her birisi bir çuval barut gibidir. Bu kötü ahlâkların hepsinden geçilse de yalnız bir tanesi kalsa, o arsadan bütün çuvalları çıkararak bir çuval barutu bırakmağa benzer ki, yine tehlikeden sâlim değildir. Bir taraftan bir kıvılcım dokunmağa bakar. Dokunduğu ânda, binanın altını üstüne getirir.

Kıvılcımdan murat, herhangi bir insanın bu kötü ahlâklardan birisine dokunacak sözüdür.

Binadan murat, vücutta olan Cenabı-Kibriyâ'ya ibadat ve tâ'attir.

O halde, bu kötü ahlâklardan tamamen kurtulmanın usulü de mücahede kazmasını eline almak, gayret kemerini beline dolamak ve her kötü ahlâkın giderilmesi için, senelerce onun zıddı ile amel etmektir. Böyle böyle her biri için senelerce mücahede ederek uğraşmak, uzun ömüre ve devamlı mücahedeye muhtaçtır. Benim ise, o kadar vakte ve mücahedeye ömrümün ve bedenimin tahammülü yoktur. Bana şöyle kestirme bir yol olsun da o yol ile bütün kötü ahlâklarımdan kolaylıkla kurtulayım ve kısa zamanda çok yol alayım, dersen onun usulü de dört şeyi kendine hal etmekten ibarettir.

O dört şey, şunlardır:

BİRİNCİSİ: Allahu teâlâ'nın indinde kimini **Â'LÂ,** kimin **EDNÂ** (aşağı) olduğu bilinmez. İnsan, kendi ednâlığını, herkesten iyi bilir. O halde, yarın rûz-i-cezada

mahcup olmamak için, insanın kendisini bütün mahlûkattan ednâ olduğunu bilmesi ve ona göre hareket etmesi lâzımdır. Yaratılanlar içinde, kendisinden ednâ bir mahlûk görmemek, her hususta başkalarını kendisinden âlâ bilmektir, (Ben, ednâyım. Bunlar, benden âlâdır...) demektir, Bu öyle bir huydur ki, bir kimse kalben niyet ederek bütün halka öyle bakmaya takliden başlamış bulunsa, bu âlemde kibir ve haset edecek, düşmanlık besleyecek, beğenmediklerini kötüleyip çekiştirecek, öfkelenerek darıltacak bir kimse ve bir şey bulmaz. Çünkü, kendi indinde kendisinden ednâ veya akran bir kimse veya bir şey yoktur ki, onlar etsin. Her şey, kendisinden âlâ, kime etsin? Bir şey ki, her hususta insanın nazarında â'lâdır Tabiatiyle, ona meyil ve muhabbet eder, tâ' zim ve tekrim ile medh-ü-senâ etmeğe başlar.

İKİNCİSİ: Bütün kusur, küsur ve günahlarını önüne koyup, bunların affı ve mağfireti için ilahi rahmeti beklemektir. Bu öyle bir huydur ki, bu düşüncede olan insan, kendi günahından başka, kimsede kusur ve günah görmeğe dikkati olmaz.

ÜÇÜNCÜSÜ: Aczini eline almak, yani kendi nefsinde aczini ispat etmektir. Bu öyle bir huydur ki, bu düşüncede olan kimseye, Hakkın kudreti zâhir olur.

DÖRDÜNCÜSÜ: Amandır. Yani, bahr-i-muhitin ortasında gemisi batmış, bir kara taş üzerinde kalmış, her taraftan ümidi kesilmiş, işi bir Allaha kalmış, iki eli böğründe **AMAN** diyen adamın amanı gibi, her nefes **AMAN** kapısında **AMAN** demektir.

İşte, bütün pirlerin göz diktikleri bu dört esas üzerinedir. Usulün, aslı, bu dört esastır. Bundan gayrı söylenilenlerin hepsi bunların dalı, budağıdır. Dolaşa, dolaşa nihayet bu dört şey çıkar. Asıl korunacak ve saklanacak bu dört şeydir. Geri kalanları, bu dört şeyi bildirmek içindir.

Bunun da usulü, temizce bir abdest alıp, tenha bir yerde seccade üzerine oturmalı, kendi vücudunda olan toprağı, toprağa, suyu suya, ateşi ateşe ve havayı havaya vermeli, bütün emanetleri yerli yerine teslim etmeli nefsi orta yerde açıkta ve meydanda kalmış farz ederek şöyle hitap etmelidir:

— Ey nefis! Bunca vakittir seninle bu kadar kusur ve günahlar işledik... Aslâ hayâ edip, utanmadık Kendi ednâlığımızı ve aczimizi bilip, günahlarımızı önümüze koyarak af ve mağfiretimiz için aman kapısında olmadık. Gel, seninle bugünkü günde, Allahu teâlâ'nın huzurunda söz verip sözleşelim ki bundan sonra kendimizden ednâ bir mahlûk görmeyeceğiz. Gözümüzü günahlarımıza dikeceğiz, aczimizi elimize alacağız ve aman kapısında olacağız. Rahmet-i-ilâhiyyeden ümidimizi kesmeyelim... Bu usûlden muradımız ve buna göz dikmemiz, ancak Allah ve **RIZAULLAH** olsun, demeli ve ne dişle böylece sözleşmeli ve bunda sebat etmelidir.

Allahu teâlâ, cümlemize müyesser eyleye... Amin, bi-hürmeti Seyyid-il-mürseliyn.

Bu hal üzere gezer yürürken, ihsan kapıları açılır ve meselâ keşifler ve kerametler zuhur ederse, aslâ üzerine mal etmemeli ve hepsini **MÂLİK-İ-MÜLKE** teslim etmeli; methederlerse :

— Nakşı methetmek, nakkaşa râcidir, diye onlardan da geçmeli ve zem ederlerse :

— Bende, bu zemmedilecek hal olmasaydı, elbette söylemezlerdi. Allah razı olsun, bana ihtar ettiler, demeli, tövbe ve istiğfarlarda bulunarak o halden vaz geçmeğe çalışmalı, kendisinde öyle bir hal yoksa, yine helâl etmeli ’ve bütün mahlûkat ve mevcudatı ileriye almalı ve en ednâ yere: kendisini koymalı, Hakta oturmalı ve bir daha kendisinden ednâ bir mahlûk görmemelidir :

اَللّٰهُ وَلِيُّ التَّوْفِيقِ وَنِعْمَ الرَّفِيقُ

Tevfike mazhar olan kişilere, Allahu teâlâ dosttur, yardımcıdır, arkadaştır. O, ne güzel arkadaştır.

Herkes, Allahu teâlâ’nın rızasını arar ama Hak rızasının ne olduğunu ve nerede bulunduğunu bilemez. Bazıları, ibadettedir demişlerdir, ibadet de ikidir. Birisi, zâhiri ibadet, diğeri bâtıni ibadettir.

Zâhiri ibâdetler, bedenle ilgili olan, ibâdetlerdir ki, herkesin malûmudur.

Bâtınî ibadetler ise, bedenin bâtını ile ilgili ibadetler olup kalbi ibadetlerdir. Bu da kalpte hâsıl olan bir edepten ibârettir. O edebin de iki yönü vardır: Bir yüzü zâhiri, bir yüzü de bâtınidir.

Kalp edebinin, bâtın! olan yüzü gözdedir. Göz, her nereye bakarsa orada Hakkı görmektir. Çünkü, bütün eşya **MÂLİK- ÜL-MÜLK’**ün mülkü ve kemal kudretiyle halk ettiği sun’udur. Hazreti Mısrî’nin buyurduğu gibi :

Arife eşyada esma görünür

Cümle esmâ’dan müsemmâ görünür

Bu niyazi’den de mevlâ görünür..

Âdem isen sümme vechullah’ı bul

Kande baksan ol güzel Allah’ı bul...

Bu edep; böyle talim ve beyan olunur.

Kalbin, anlatılan edebe sahib olması, başarılı olmaya muhtaçtır. Başarıyı elde etmek ise., ihlâs ile tevhid sahibi olmaya kalmıştır.

Yapılan işte esas olan niyettir. Niyetin şartı da ihlâstır. Ihlasın esası ise, gizli şirkten kurtulmaktır. Gizli şirk ise., yoku vara ortak etmektir.

Gerçekte, bütün eşya yok hükmündedir. Gerek kulun kendi varlığı, gerekse başkaları.. Bunun için de, hemen her şeyden yok olup kurtulmak gerek. Bundan sonra da, tek varlığı isbat etmedikçe, ihlâsı elde etmek mümkün değildir.

. Eğer, bir kimse ihlâs ile tevhide bel kuşanırsa, **TEVFİK** ile **REFİK (Başarı)** hil’ati o kimseye ihsan buyurulur ve giydirilir. Tevfik (Başarı), kalbe ihsan

buyurulduğu ânda, kalp edebini bulmuş olur. Göz dahi Yüce Hakkın gayrını görmez olur.

Başarının kalbe ihsan edilişi de misalleri ile yukarıda anlatıldı.

HİKÂYE

Bir zavallı kör, san'atında mahir ve üstad-ı-kâmil olarak tanınan bir göz hekimine, gözlerine deva bulmasını rica eder. Hekim, onu bir gezinti yerine götürür, bir ruh koklatarak bayıltır ve kör olan gözlerini çıkarır. Yağ, ile sakat gözleri tedaviye çalışırken, bir çaylak peyda olur, üzerlerine süzülerek körün gözlerinden birisini kapar ve derhal havalanır. Ne yapacağını şaşıran hekim, bir çare ararken, orada otlayan keçileri görür. Hemen, keçilerden birisini yakalar, güzünü çıkarır ve sıcağı sıcağına körün gözbebeğine yerleştirir. Kendi gözünü de takar ve yine bir ruh koklatarak hastasını ayıltır, yerine gönderir.

Aradan bir zaman geçer. Bir gün, karşılaşırlar. Hekim sorar:

— Nasıl memnun musun? Gözlerin artık görüyor mu?

Adamcağız, hekime teşekkür ve dualar eder, Hakka hamdü-senâda bulunur ve der ki:

— Bir gözüm, eskisinden daha iyi görüyor. Fakat, şu gözümde bir sır var, şaşıp kalıyorum. Ne zaman, otlak ve sulak bir yerden geçsem, şu gözüm o tarafa kayıp kayıp gidiyor. Başka tarafa bakmıyor. Hep otlak ve sulak yerleri görmek istiyor, deyince hekim işi derhal anlar. O göz, keçiden çıkarıp taktığı gözdür. Keçinin gözleri, otlak ve sulak yerlerden başkasını görmez. Keçinin hali ve şanı budur.

İnsan gözünün hali ve şânı da, nereye bakarsa baksın; Hakkı görmektir. Fakat, Hakkı görebilmek için de Âdem gözü gerektir. Âdem gözünü elde edebilmek ise, nefsi kendisinin terk etmesi, onun bütün isteklerini bir yana atması, ruh-u-hayvaniden kurtulup, insaniyet sıfatı ile sıfatlanması ile mümkündür. Bu da nefisle mücahedeye muhtaçtır. Çünkü:

أُتْرُكْ نَفْسَكَ ثُمَّ تَعَالْ

Nefsini terk et, sonra gel...

Buyurulmuş tur.

HİKÂYE

Buna misal de, şu hikâyedir:

Mecnun, Leylâ'nın aşkı ile bulunduğu yerden kalkmış, bir deveye binmiş, rahatı ve uykuyu terk ederek uzun mesafeler aşmış ve yolu Leylâ'nın bulunduğu

şehre yaklaşmış. Artık, İyice yaklaştığından kalbi müsterih olarak Mecnun'a uyku bastırmış ve devesinin üstünde uyuyakalmış.

Meğer, devenin yola çıktıkları yerde yavrusu varmış, Ondan ayrılmak deveye güç gelmiş ama Mecnun'un zorla sürmesinden dolayı istemeyerek gidermiş. Deve, Mecnun'un uyuyakaldığını ve artık kendisini sevk ve idare edemeyeceğini anlar anlamaz, hemen geri dönmüş ve büyük bir hızla yavrusunun yanına varmış. Biçare Mecnun, gözlerini açmış bakmış ki, deve ilk çıktıkları yere gelmiş ve yavrusunu bulmuş. Fakat, kendisinin emekleri sağdıç emeğine dönmüş. Çare ne? Yine deveyi yavrusundan ayırmış, yola revan olmuşlar ve gidecekleri yere yaklaşmışlar. Aynı yerde tekrar uyku bastırmış ve gözlerini açtığı zaman kendisini yine yola çıktıkları yerde bulmuş. Hasılı, böylece gide gele âciz kalmış ve devenin yavrusu olduğundan, bir türlü Leylâ'sına kavuşmak müyesser olmamış. Çünkü, devenin aklı yavrusunda imiş. Mecnun'u biraz uyur bulunca, geri dönmesi ve yavrusunun yanma varması bir oluyormuş.

Buna çare, ya devenin yavrusunu öldürüp alâkasını ve ümidini kesmek veya tamamen deveyi terk etmektir demiş ama, yavrusunu öldürmeğe kıyamamış, ister istemez deveyi terkederek Leylâ'sının şehrine yaya yollanmış.

اُتْرُكْ نَفْسَكَ ثُمَّ تَعَالْ

Nefsini terk et, sonra gel...

Eğer, **(Ben deveyi terkedemem..)** dersen, yani :

نَفْسُكَ مَطِيَّتُكَ فَارْفُقْ بِهَا

Nefsin bineğindir. Ona bin..

Hadis-i-şerifi ile amel etmek istersen, o zaman devenin yavrusunu öldürmek gerekir ki, geride alâkası kalmayarak istenilen yere gidebilsin. İllâ geride alâkası kaldıkça, her fırsat bulduğu ân, geri dönecektir. Bu ise, büyük bir mücahededir.

Kalbi ibadet denilen edebin, zâhirde olan yüzü de dildedir:

سَلَامَةُ الْاِنْسَانِ فِي حِفْظِ اللِّسَانِ

İnsanın selâmeti, dilini korumasındadır...

Hadis-i-şerifi gereğince, dilini tutup, susmasıdır, buyurmuşlardır.

Dünyaya gelen âdem, elbette konuşacak. Konuştuğu zaman ya dedikodu yapacak, ya yalan söyleyecek veya boş, faydasız ve mânâsız şeyler konuşacaktır. Bu üç şeyden birisine, ister istemez karışacaktır. En iyisi, susmaktır.

Sustuğu zaman da dokuz şeyin mütalâası lâzımdır:

1. Aklı erdiği kadar, Resulüllah Ahmed'in (Allah ona salât ve selâm eylsein) şeriatını

2. Tarikat-i-Muhammediye

3. Hakikat

4. Mâ'rifet

5. Resulüllah efendimizin sünnetlerini

6. Mürşidi

7. Resûlüllah (SAV) Bizzat kendisini

8. Yüce Allah'ı

9. Pek gerekli olan yeteri kadar yiyecek ve içecek işlerini

însan-ı-kâmilin sıfatı da beş kısımdır:

I)- Düşmanını affetmek, bâtınen ve zâhiren (içten ve dıştan) onu sevmek

II)- Allahu teâlâ'nın işlerine karışmamak ve hiçbir fiili abes görmemek

III)- Ehl-i-celâl ile ehl-i-cemali bir tutmak

IV)- On gün bile aç kalınsa, halktan bir şey istemedikten başka, Haktan dahi kalben temenniden hayâ etmek

V)- Sükût etmek:

مَنْ صَمَتَ نَجَا

Kim, sükût ederse kurtulur.

İşte, Resûlüllah'ın:

أَدَّبَنِي رَبِّي فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي

Beni, Rabbim terbiye etti. Hem, en güzel terbiye ile...

Buyurdukları bu edeptir, ki ikidir.

Birisi, gözde Hakkı görmek ve

İkincisi, dilde sükût etmektir. Allahu teâlâ, cümlemize müyesser eyleye.

Bedenle yapılan zâhiri ibadetler, mükemmel insan olmayı sağlamazlar; Yüce Hakkın dergâhına da doğrudan doğruya ulaştırmazlar. Ama bunlar, müstakil birer sebeb olup Resulüllah efendimizin sünneti ile süslendiği takdirde, huyları güzelleştirir.

Bu manada imamımız îmâm-ı-â'zam rahmetullahi aleyh hazretlerinden şöyle rivayet olunur ki, meselâ bir kimseyi sıtma tuttuğu zaman, hazır bulunan dört kişi, ikisi ellerinden ve ikisi de ayaklarından sıkıca yakalasalar, o kimsenin vücuduna ârız olan hareketi durduramazlar. Ancak, hâzik bir hekimin vereceği ilâcı kullanırsa, vücudundaki titremeler ve sallantılar teskin olur. Zâhiri ibadetler de böyledir:

Namaz, sağ elini; oruç, sol elini; zekât ve sadaka, sağ ayağını ve hac ile zikirler de sol ayağını tutsalar, kalbi kötü ahlâklarından ileri gelen hastalıklarla malûl olduğundan, aslâ fayda vermez. Bir hâzik hekim demek olan mürşid-i-kâmilin ilâcına muhtaçtır. Bu takdirde:

— Madem ki, bunların faydası yokmuş, boş yere neden uğraşayım? denilirse, hâşâ ve kellâ... Boş değildir. Fakat, maldan sayılmaz, ama terk de olunmaz. Bunun misali de şöyledir:

İnsanın vücudunu bir gemiye benzetecek olursak, bunlar da o vücut gemisinin safrası gibidirler. Safra, her ne kadar bir şeye değmezse de gemi, safraya muhtaçtır. Çünkü, geminin bütün malzemesi tamam olsa da safrası bulunmasa, devriliverir. Vücut gemisinde de o safralar bulunmazsa, hakikat denizinde hikmet iskelelerine yanaşarak, mâ'rifet incilerini alamaz. Bir de mâ'rifeti alabilmek için sermaye lâzımdır. Sermayesi olmayan bir gemi kaptanı, hikmet iskelesine yanaşabilse de sermaye sandığında bir pulu bulunmadığından, hiçbir şey alamaz.

Safradan başka yükü de bulunmadığından, bir şeyler de satamaz.

Her kimin ki, vücut gemisinde kalp sandığı irfan-ı-Muhammediyye ve ahlâk-ı-Mustafaviyye sermayesiyle dolu olur da hikmet-i-ilâhî iskelelerine yanaşırsa o zaman mâ'rifet-i-ilâhiyye incileriyle gemisini doldurur.

Buyurmuşlardır ki, ibadetlerin yükte ağır, bahada hafifi ve bahada ağır, yükte hafifi vardır. Abdest, namaz, oruç, hasenat ve her ne kadar zahiri ibadet ve tâ'at varsa, bunların hepsi yükte ağır, bahada hafiftir. Allahu teâlâ'nın rızası, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin sünnetleri ve mürşidin sözleri de eski bakır gibi yükte hafif ve bahada ağırdır. Bunları, yarın rûz-i-cezada inci gibi meydana gelince görür ve benî tasdik edersiniz.

Mürşidi, Musa aleyhisselâmın ağacına benzetirler. Bunu böyle bil ve anlamağa çalış...

Hazreti Mevlâna şöyle buyurmuşlardır:

— Ben, âşıklar nazarında görünen bu cisim değilim. Belki, ben o zevkim ve o hoşluğuma müritler bâtınında benim sözümden baş vururlar. Allah, Allah... Çün ol demi bulasın ve ol zevki tadasın, ganimeti bil ve şükürler et ki, ben oyum.

Mürşide er, mürşide sen

Göresin hâlıkı ahsen,

Hakkı gören, halkı neyler?

Var mı, bir hak sözün dinler.

Nuriyâ kefilim söyler

Göresin hâlıkı ahsen...

İmdi azizim: Herkes, Allahu teâlâ'nın rızasını ister. Lâkin, Allahu teâlâ'nın rızasının ne olduğunu ve nerede bulunduğunu bilemez, diye yukarıda zikrolunmuştu.

Allahu teâlâ'nın rızası, ancak iki şeyden ibarettir:

a)- Birisi; Allahu teâlâ'nın yaptığını beğenmektir. Yani, bütün âlemlerini, dünyasını, ukbâsını, öldürmesini, diriltmesini, mahşerini, sualini, hesabını, azabını, affını, ikabını, sevabını, cennetini, cehennemini, bütün mahlûkat ve mevcudatını, onların harekât ve sekenatını, bütün dertleri ve belâlarını, ihsanlarını, meleklerini ve kitaplarını, emirlerini ve nehiylerini, farzlarını, vâciplerini, sünnetlerini, müstehaplarını, mübahlarını, haramlarını ve helâllerini, mekruhlarını ve müfsitlerini, enbiyâlarını ve evliyâlarını, bütün kullarını, şeriatini ve tarikatini, hakikatini ve mâ'rifetini, âlemler yaratıldığından bu âna gelinceye kadar her ne ki olmuş ise hepsini, sözün kısası:

— Allahu teâlâ murat buyurmadıkça, sinek kanadını kımıldatamaz, düşüncesiyle, şu ânda Allahu teâlâ ne yapıyorsa onları da cümleten hoş görmek ve beğenmektir. Kâfirini, çıfıtını, fâsıkını, fâcirini ve bu âlemde bulunan ne varsa ve ne oluyorsa Hakkın bilmesi, dilemesi ve yaratması ile ve takdiri ile olduğundan, Hak sübhanehu ve teâlâ, abes iş işlemeyeceğinden ve âlemin Islâhı kimsenin üzerine vâcip olmayıp, aslâ hiç bir ferde zulüm etmeyeceğinden ve bütün emirlerini kulun muradı üzerine halk etmeyerek, elbette ve elbette kendi muradı ve İlâhî hikmeti üzere halk ve icat edeceğinden, bunları âciz kul yakinen anlamalı ve kendisinin ednâlığını, isyanını ve aczini bilmeli, ve nefsinin isteklerini külliyen terk etmeli, o ânda Allahu teâlânın muradı her he ise, onu yerine getirmeğe çalışmalı ve gayret etmelidir. Onun hikmetlerine karışmamalı, hepsinin yolunda olduğunu kalbi ve kalıbı ile tasdik ve her hale razı ve müteşekkir olmalı o ne işlemiş olursa uygun görmeli can ve gönülden severek topyekûn hepsini ve her şeyi beğenmelidir. Hiçbir şeye, kalbi ve kalıbı ile karışmamalıdır. Bütün halka bakarak, kendi nefsinde farkla muamele etmelidir.

Deme, niçin şu şöyle,

Yoluncadır o, öyle...

Bak sonunu seyreyle,

Görelim, mevlâm neyler,

Neylerse, güzel eyler...

Fakat, bunun aksi olarak bazı şeylerde:

— Niçin bu böyle oluyor? Şöyle olsa, daha hoş olmaz mı? diyecek olursan;

— Sen, benden iyi mi bilirsin? Edepsizlik etme kulum! der. Eğer:

— Bu zamanın insanları azmıştır. Nefisleri, nasihat kabul eder gibi değildir. Daima, hevâ ve heveslerine uyarlar, türlü kötülükler ederler, diye beğenmeyecek olursan:

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

Ve siz insanlara iyiliği emreder de kendinizi unutur musunuz? Halbuki, kitabı okuyorsunuz. Yoksa aklınız mı yok?

(El-Bakara: 44)

Âyeti kerimesiyle seni te'dip eder. Hem, senin beğenmediğinin, Allahu teâlâ indinde senden daha â'lâ olmadığını nereden bilirsin? Sen, o kimse için, âkibet emrine âlim değilsin. Onlar, senden mes'ul değildir. Sen, kendi nefsinden sorumlusun...

Sözün kısası, Allahu teâlâ'nın yaptığını beğenen kimsede, çekiştirilip kötülenecek ve darılınacak bir şey kalmaz. Bütün kötü ve çirkin ahlâklardan kurtulur. Gönlü, daima rahat bulur. Çünkü, insana kızmak ve öfkelenmek, nefsi ve tabiatı beğenmemekten ileri gelir. O beğenmediğin şeyi, hâşâ Allahu teâlâ'nın ilmi ve haberi olmaksızın öyle birisi yapıvermiş de onun için beğenmiyorum, dersen o başka... Sana bir diyeceğim yok... Yok, böyle demez ve düşünmez de:

-— Allahu teâlâ murat etmeyince, hayır ve şer hiçbir şey vücuda gelmez. Ancak, Allahu teâlâ'nın ilmi, muradı ve takdiriyle meydana gelir, dersen, o halde Allahu teâlâ'nın ilmi, muradı ve takdiriyle meydana gelen o şeyi senin beğenmemen ve öfkelenmen, daha açıkçası Allahu teâlâ'nın yaptığını beğenmemen hâşâ sümme hâşâ neden? Niçin böyle münasebetsiz işler yapıyorsun? Bu hareketinden, Hakka karşı durmak ve işine karışmak mânası çıkar. Son derece sakınmak gerektir.

Meğer ki, beğenmediklerin senin elli yıldan beri Zât-ı-ecel ve â'lâya ibadet ve tâ'at diye ettiğin kabahatler ise ve Hakka lâyık ibadeti olmadığını bilmekten ve gece gündüz kusurları ile birlikte kabul ve af buyurulmasını rica etmekten ileri geliyorsa, bunun zararı yoktur. Hemen, Cenabı-Hak, cümlemize Hakkın yaptıklarını beğenmeyi tevfik buyurursun, âmin...

Allahu teâlâ'nın rızası iki şeyden ibarettir demiştik. Birisi, buraya kadar anlattığımız gibi, Allahu teâlâ'nın yaptıklarını beğenmektir.

b)- Diğeri de, kalp kırmamak ve gönül yapmaktır. Malûm ola ki, kalp kırmak, kişinin zâhirini harap eder. Gönül yıkmak ise, bâtınını helâk eder.

Kalp kırmanın, nasıl olduğu yukarıda anlatılmış olduğundan, burada tekrarına lüzum görülmemiştir. Gönül yıkmak ve gönül yapmak nasıl olur? Gönül nedir? Şimdi de onu anlatalım:

Kalp başka, gönül başkadır. Yani, ikisi aynı şey değildir. Kalp, insanda olduğu gibi, gönül de kalptedir. Fakat, şeref ve büyüklük bakımından, gönülden daha şerefli, daha büyük ve daha efdal bir mahlûk yoktur:

Resûlüllah efendimiz bir hadis-i şerifinde şöyle buyurdu:

اَوَّلُ مَا خَلَقَ اللّٰهُ نُورُ مُحَمَّدٍ   اَوَّلُ مَا خَلَقَ اللّٰهُ رُوحُ مُحَمَّدٍ

Allahu teâlâ'nın ilk yarattığı, Muhammed Nurudur.

Allahu teâlâ'nın İlk yarattığı, Muhammed Ruhudur.

Ondan sonra **GÖNÜL**'dür. Fakat, gönül dedikleri belirli bir şekli, belirli bir rengi ve belirli bir yeri ile, fikren suret verilebilecek, anlatmak ve benzetmekle bilinecek şey değildir. Kalbin köşelerinden, bir köşesindedir. Kalbe, İlâhî tecelliler zuhur ettiği zaman, o gönül denilen şey titremeğe başlar. O titrerken, Cenabı-Hak o gönüle ikram olarak İlâhî İhsan ile tecelli halinde, hususî bir hediye verir. Yani, titrer dururken, bu İlâhî hediye, o gönülde göz açıp kapayacak kadar kısa zamanda hasıl olur. Yumurta şeklinde, bir cevher şişe gibi içi nur ile doludur. Gönül, sanki onu elinde tutuyormuş gibi öylece tutarken, o zata bir kimse rastlasa ve hoşlanacağı bir şeyle gönlünü hoş etse, o kimse o ânda:

— Hatırımda, sana İkram edip verebilecek bundan başka bir şeyim yoktur, diyerek ilahi ihsan olan cevheri o adama verir ve onun mülkü olur. Ebedi olarak, onunla kalır ve bitmez tükenmez. İşte:

— Filân kimse, gönül yaptı ve gönül aldı, dedikleri budur. Bu iki kimseden de Allahu teâlâ razı olur. Gönül yapandan, gönül yaptığı için razı olur. Gönülden ikram ederek, İlâhi hediyeyi verenden de o kimsenin zâhiren ve bâtınen ihyasına sebep olduğu için razı olur.

Eğer, rastlayan o kimse, ahlâksızlığı veya maazallah tevfiksizliği dolayısiyle, o gönüle dokunsa da onu kırsa, yani gönülün elde tutar gibi koruduğu İlâhî hediyeyi bırakıvererek o cevher şişe, üst kattan mermer taş üzerine yumurta düşer gibi, düştüğü ânda bin parça olsa ve içinde bulunan nur dökülse; kırılan parçalardan birisi sıçrar ve gönüle dokunarak kıran adamın kalbine saplanır. Bâtın, hastalıkları, bundan hasıl olur, öldürücü bir zehirdir. Maazallah, insanın zâhiren ve bâtınen helâkine sebep olur. İşte:

— Filân kimse gönül yıktı, gönül yıkıntısına uğradı, dedikleri de budur.

Bu iki kimseden de Allahu teâlâ razı değildir. Gönüle dokunandan, Allahu teâlâ'nın ulu dergâhı olan gönüle dokunduğundan dolayı razı değildir.

Kırılandan da gönlüne sahip olamayarak:

اَشَدُّ الْبَلَاءِ عَلَى الْاَنْبِيَاءِ ثُمَّ الْاَوْلِيَاءِ ثُمَّ الْاَمْثَلِ فَالْاَمْثَلِ

Belânın en şiddetlisi Nebi'lere, sonra velilere, sonra benzerlerine ve benzerlerinedir.

Hadis-i şerifini düşünemeyerek, kırılmasına ve kıran kimsenin zâhiren ve bâtınen helâk olmasına sebep olduğundan dolayı, razı değildir.

Cihan bağında ey âşık! Budur maksud-u-ins-ü-Cin,

Ne senden kimse incinsin ne sen bir kimseden incin.

Demişlerdir.

Unutulmamalıdır ki, İlâhî tecellilere mazhar olan kâmillerden birçoğu, bu ihsan-ı-ilâhiyye ve atıyye-i-Rabbaniye'yi sayısız almaktadırlar. Aldıkları gibi de hisse ehline ve bütün ümmeti Muhammed'e bahşederek, kâinatın zâhiren ve bâtınen ihyâ ve imtidadına sebep olmaktadırlar.

Cenabı-Hak, ihsanlarından ve sonsuz mânevî feyizlerinden, bütün ümmeti Muhammed'i uzak bırakmasın, âmin...

Sonra, Allahu teâlâ tarafından hediye buyurulan o İlâhî ihsan, melekler vasıtasiyle toplattırılır, İlâhî hâzinelerde saklanır, mâ'azallah bir yerde bir musibet zuhur edince, melekler saklanan bu İlâhî cevherin içindeki nurdan bir parça alırlar, o yere bir daire çevirirler. Allahu teâlâ'nın izniyle, o zatın hürmetine perde olur, o yer o musibetlerden korunur ve ahalisi de selâmet bulur. O nur, tükenmez...

Eğer, bir kimse kalp kırmayarak daima gönül yapmaya muvaffak olursa, o İlâhî hediyenin bir tanesine bir gönül ehlinden malik olabilirse, o kimse zâhiren ve bâtınen ihyâ olur, bu dünyada ve âhirette bütün korkulardan ve âfetlerden kurtulur ve Allahu teâlâ'nın rızasında bulunur. Allahu teâlâ, cümlemizi kalp kırmayarak, gönül yapanlardan eyleye, âmin...

Dersimizin başında; tarikat, hakikat ve mâ'rifetten söz açmak şöyle dursun, çünkü onlara bizim aklımız ermez demiştik. Sebep? Çünkü, kalbimiz paslanmıştır. Ama, nasıl paslanmış? Şöyle ki, kat kat yosun bağlamış. Onun için önce şeriat-ı-mutahharanın icrasıyla kalplerimizde söyleşiriz.

Bilindiği gibi, bazı paslanmış demir parçalarını, önce bir müddet zeytinyağı ile sirke veya limon suyu ile ıslatır, yumuşadıktan sonra, kil veya toprak gibi

şeylerle paslarını çıkarır, sonra tebeşir ve çuha ile parlatır, beyaz tülbent ile temizler ve tozlarını alırız.

O halde, bize elzem olan, **ŞERİAT-İ MUTAHHARA**'dır.

Şeriat-i-mutahharayı birer birer tarif ve talime hacet yoktur. Hepinizin bildiğiniz ve mekteplerde okuduğumuz ilm-i-halin içinde bulunan şeylerdir. Her şeyden önce, bunlar yerine getirilmeyince, hiçbir şey olmaz. Bunların hepsi yerine getirilecektir. Fakat, bunların içinden, üç ilâç tarif edeceğim. Bu üç şeyi, iyice beller ve kullanırsınız. Bu üç şey, paslı demiri zeytin yağına, sirke veya limon suyuna batırarak yumuşatmak gibi, şeriatta ilâcıdır. Yani, kalbinizin ve dilinizin paslarını ve kirlerini yumuşatır ve kolaylıkla temizlenmesine sebep olur. Bunları yaparsanız; ileride, önünüze şekerli, zerdeli pilâvlar dökeceğim. Yiyebildiğiniz kadar yiyesiniz denilmişti. O üç şey şunlardır :

1- Yalan söylememek,

2- Dedikodu etmemek,

3- Helâl lokma yemek (Yani, helâl malını riyâ ile haram etmekten çekininiz buyurulmuştu.)

Alış - veriş hakkında, Türkçe **HAMZE EFENDİ RİSALESİ** vardır. Ondan bir tane alınız ve riyâ ile ilgili meseleleri öğreniniz denilmişti.

Şimdiye kadar, şeriatten ve tarikatten, işin gerçeğini belirten birçok sözler söylendi. Bunlardan, ancak güneşten bir zerre ve denizden bir damla kabilinden, ancak kalemin gücü yetebildiği kadar yazıldı. Şeriatle tarikati, tarikatle hakikati biraz gördük ve anladık. Şimdi de hakikatle mâ'rifeti, yani nefsin mâ'rifetini ki:

مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

Kim, nefsini bilirse, Rabbini de bilir.

Keyfiyetini, Allahu teâlâ'nın izniyle bildireceğiz. Şeriat ve tarikat hakkında, sağlı ve sollu iki tarafın da halleri beyan olundu. Ortasında bulunan **TARİK-İ-MÜSTAKÎM** ki:

الطُّرُقُ إِلَى اللّٰهِ بِعَدَدِ أَنْفَاسِ الْخَلَائِقِ كُلُّهَا مَسْدُودَةٌ إِلَّا مَنْ
اِقْتَفَى أَثَرَ الرَّسُولِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Allahu teâlâ'ya giden yollar, mahlûkatın her birinin, her nefesi sayısındadır. Fakat, bütün bu yollar kapalıdır. Ancak, Hazreti Muhammed Sallallahü aleyhi ve sellem efendimizin izinden gidenler ulaşabilirler.

Sırrı ile, tam huzuru da anlattık. Daha sonra da sâlikin bütün mahlûkatı, yani sarı karıncaya varıncaya kadar, bir daire içine alarak, kendisini hepsinden aşağı gördüğünü, dairenin ardında yani dışarısında hiçbir şey olmadığından, yokluk makamında oturacağı yeri de gösterdik. Cenabı-Haktan isteyeceği iki şeyden birisinin son nefeste iyman selâmeti olduğunu ve diğerinin de, mahşer günü bütün enbiyâ, evliyâ ve halk içinde ayıplarımızın meydana çıkmayarak, **SETTÂR** ism-i-şerifi hürmetine setrolunduğunu da haber verdik.

Bundan sonra, hakikatten söz açacağım :

Son nefeste, hatırıma bir ders daha geldi. Bir defasında buyurdular ki:

— İnsanın, her nefesi son nefestir. Bir nefes, insana ömründe bir kerre gelir. İkinci defa gelen nefes, başka nefestir. Bunlar, tesbih gibi birbiri ardınca dizilmiştir. Bu nefesler üzerine memur olan melek, her nefes insandan ne hal üzere çıkarsa, mühürler ve saklar. Rûz-i-cezada, meydana çıkarılarak mühürü açılınca, ne hal ile mühürlenmişse, o hal ve kıyafetle zuhur eder. Bir kimse, erginlik çağına girdikten sonra, ölünceye kadar kaç nefes alıp, vermişse, her nefesten sırasına göre on beş kerre sual eder, buyurdular.

Cenabı-Hak, iyman selâmeti nasip ve müyesser eyleye, âmin..

Yine buyurdular ki; Cenabı-Hak bütün İlâhî ihsanlarını, kuluna bir ânda ihsan buyurur. Mâ'rifet, aman kapısında sabretmektir.

Öyle bir insan düşününüz ki; anasından doğup kendisini bileliden beri içi dışı, uyuz illetinden kızıl yara olmuştur. Herkes, uyuzunun kendisine geçmesinden ve yaralarının cerahatinden tiksinmektedir. Yaralarının kaşınmasından, gece-gündüz içi ateş gibi yanmakta, hiçbir zaman rahat edememekte ve rahat bir uyku da uyuyamamaktadır.

Üstelik, o kadar fakirdir ki, akşama yiyecek ekmeği ve yatacak yeri bile yoktur. Düpedüz, sokak ortasında kalmıştır.

İşte, bu halde bulunan bir kimse, gelse de dese ki:

— Birader, haberin var mı? Padişah hazretleri, gayet büyük, yüksek, geniş ve süslü bir saray yaptırmış, dil ile vasfı mümkün değildir. Bir yanı, deniz kenarında; bir yanı da güllük, gülistanlık, bağlık, bahçelik... İçinde havuzlar, çağlayanlar var. Öyle bir saray ki, içinde her türlü zevk ve sefa mevcut... Kim giderse, izzet ve ikram ile karşılıyorlar, özel olarak ayrılan dairelere yerleştiriyorlarmış. Hizmetine de huriler, gılmanlar veriyorlar, sabah ve akşam on beş kap nefisin enfesi yemekler çıkarıyorlarmış. Eğer, canı gezmek isterse, deniz tarafında istediğinden âlâ kayıklar, kara tarafında küheylân atların çektiği arabalar hazır bekliyor ve istediği yere götürerek gezdiriyorlarmış. Bu saraya, bir kerre girdikten sonra, bir daha çık demek yokmuş... Oraya giren kimsenin ömrü, sonuna kadar böyle zevk ve sefa içinde geçermiş. Fakat, bir şartları var ki, illetli adam almıyorlarmış. Kapısının önünde, üstad ve hâzık hekimler memur

etmişler, gelenleri tepeden tırnağa kadar muayene ediyorlarmış. Eğer, hiçbir illeti yoksa, buyur edip içeri alıyorlarmış. Bir yerinde, iğne ucu kadar bir sivilce bulunsa, kabul etmiyorlarmış...

Ben ise, içi dışı kıpkızıl uyuz yarası bir fakirim. Ah, kardeş... Uyuz olmasaydım, ben de o saraya giderdim ammâ, ne fayda ki, içim dışım yara içindedir. Elli yıldır, ben bilirim çektiğimi... Ne gecem gece ne gündüzüm gündüzdür. Üstelik fakirim, herkes benden tiksinir ve beni kimseler istemez. Bir taraftan, onlardan incinirim. Bir taraftan, içim dışım ateş gibi yanar... İşte, öyle bir azaptayım ki, aslâ çaresi bulunur şey değil.

Bu zavallı insanın, bu sözlerini dinleyen kimse ona cevaben:

— Bende bir merhem var ki, senin yaralarına gayet iyi gelir. Birkaç gün, içine ve dışına sürsen, hiçbir şeyin kalmaz, şifa bulursun. Fakat, ilk sürdüğün zaman biraz yakar. Dayanabilirsen, sana vereyim, dese o uyuz adam ne der:

— Aman kardeş... Hızır mısın? Ne kadar yakarsa yaksın... Ben, bu ebedî azaptan kurtulacak, ebedî zevke ve sonu olmayan sefalara kavuşacağım. Aman, kerem et, inayet buyur... O merhemi bana ihsan eyle... Bir an önce, içime dışıma sürerek, sıhhatime kavuşayım. Gideyim, sarayın hekimlerine kendimi göstereyim. İnşâallah, sağlığıma şahitlik ederler de o büyük saraya girer ve ömrüm oldukça sana hayır dua ederim, demez mi? Elbette der...

İşte, bizim de içimiz ve dışımız böyle yaradır. Herkes, uyuzumuza bakarak bizden tiksiniyorlar. Bu yaralarımızdan dolayı, bizi hor görüyorlar. Bizden tiksindikleri ve hor gördükleri için, biz de halka karşı bir kat daha düşmanlık besliyoruz. Halbuki, bunun da bir merhemi vardır. Ne var ki, bu ilâcı ele geçirmek için, bir cami dolusu pırlanta versen, değerini karşılamaz. O kadar kıymetli şeydir.

Şimdi, bu dertten kurtulmak ve hakikat sarayına girmek için, dört çeşit ilâçtan yapılmış bir merhem haber verdiler. Eğer, bu merhemi, kalben alır ve kullanmağa muvaffak olursanız, inşâallah bu yaralardan kurtulur ve hakikat sarayına girersiniz. Fakat:

— Biz, buna dayanamayız, derseniz ben torbama koyar, götürürüm. Almazsanız ne olur? Sofi, bu soğuklukla cehenneme girsen, bir lüle tütün yakacak ateş bulamazsın, olur. Akşama kadar teveccüh etmek ve sabaha kadar namaz kılmak ve tesbih çekmekle ve bütün ömrü oruç tutmak, zekât vermekle keşifler, kerametler ve müşahadeleler görmek ve göstermekle olmaz, bunların hepsi kolaydır. Bunları her kişi kaldırabilir. Fakat, bu söyleyeceğim dört şeyi ancak er kişi kaldırabilir.

Bu dört İlâç şunlardır:

BİRİNCİSİ; Gayesiz ve hedefsiz Allah korkusudur. Yani, sâlikin Allahu teâlâ'dan korkması, Allahu teâlâ'nın Allahlığına mahsus bir korkudur. Bu korkuya, dünya hırs ve istekleri ve âhiret zevk ve nimetleri gibi belirli bir gaye ve

hedef karışmamıştır. Onun için, **HİKMETİN BAŞI, ALLAH KORKUSUDUR** buyurulmuştur.

Allahu Teâlâ'dan korkmak dört türlü olur:

1)- Dünya ehlinin korkusudur. Bunlar, mal ve mülk, evlât ve iyal, can ve ceset gibi dünyaya ait ve dünya ile ilgili şeyler için Allah'tan korkar ve **AMAN** derler. Dünyanın değeri ne kadar ise, bu korkunun makbul olması da o kadardır.

2)- Ukbâ ehlinin korkusudur. Bunlar da âhiret mertebelerini ve nimetlerini elden kaçırmamak için Allahtan korkarlar. **AMAN** derler. Bu da makbul değildir.

3)- Ehlullah korkusudur. Bunlar da velâyet makamından gerilememek için Allahtan korkarlar. Bu da bir şey değildir.

4)- Evliyâ'ullah korkusudur. Bu öyle bir Allah korkusudur ki, başlangıcı yoktur. Ne dünya ne ukbâ ve ne de bunlarla ilgili hususlar için değil, ancak Allah'ın Allahlığından doğan ve bizzat Vâcib-ül-vücudun ulûhiyyet ve azamet ve Kibriyasının korkusudur. İşte, gayesiz ve hedefsiz korku, bu korkudur.

Sâlik, bu korkuyu elde ettiği ânda, artık halktan korkusu kalmaz. Tamamen, Allah korkusu içinde kalır. Nasıl kalmasın ki, nazarında Haktan gayrı kalmaz, gayrı kimden korksun?

İKİNCİSİ: Allah muhabbetidir. Allahu teâlâ'ya muhabbet, gözün nereye bakarsa baksın, oradan Hakkı görmesi ile hâsıl olur. Yani, her şeyde Hakkın kudret ve azametini müşahede etmek demektir. İnsanın vücudu ve bütün eşya, **MALİK-İL-MÜLK**'ün mülküdür. Mülkünün tasarruf ve idaresi de kendi elindedir. Mülkünde, kendisinden gayriyi bırakmayınca, muhabbet kime olur?

Er odur ki, kokuyu ala bile;
Yoksa, âlem nesim ile doludur.

ÜÇÜNCÜSÜ: Allahu teâlâ'nın emirlerine uymaktır. Yani, sâlik:

فَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ

Emrolunduğunuz gibi, istikamette bulunun.

(Hûd: 112)

Âyeti kerimesinin hükmünce, tamamiyle istikamet ve muhabbetle, Allahu teâlâ'nın emirlerine uyar, nehiylerinden sakınır, sünnet-i-seniyyeye tâbi olur ve siyret-i-Muhammediye ile Hakka kulluk eder.

DÖRDÜNCÜSÜ: Allahu teâlâ'nın hükümlerine sabretmektir. Yani, hiçbir şeyden kalbine elem gelmemesi, her ne ki zuhur ederse, hepsini Haktan kendisi hakkında İlâhi bir ihsan bilmesi başkalarını sebep göstererek halkı, Hakka şerik tutmaması, gizli şirk hastalığından kalbini kurtarması ve tevhid-i-zatın hakikatine mazhar olmasıdır.

اَلتَّوْحِيدُ اِسْقَاطُ الْاِضَافَاتِ

Tevhid, bütün izafetleri (saplantıları) iskat eder (atar).

Fakat, günahları kendi nefsine isnat etmesi, tevhide mâni. değildir. Zira, Cenabı-Kibriyâ:

مَا اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ وَمَا اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ

— «Sana bir iyilik gelirse Allah'tandır; sana bir kötülük gelirse, nefsindendir.»

(En-Nisâ: 79) hükmü cehliyle, kullarına tarik-i-edebi göstermiştir.

İşte, bu dört şeyi almak ve uygulamak gerçek mâ'rifettir. Öyle, ağızla **(ALDIM..)** demek kolaydır. Fakat, asıl mâ'rifet kalbin kabul etmesi ve kaldırmasıdır. Yoksa, hoca efendi de kürsüde, kitapta yazılı olanları halka okur ama, kendisine (Gör..) diyecek olsan, görmemek için dama çıkar.

HİKÂYE

Bir adam şeker satarmış. Birisi de gelmiş, şeker satan adamın gözüne, parmağı ile dürter gibi yapmış. Şeker satan kızmış:

— Ne yapıyorsun? Gözümü çıkaracaksın, deyince beriki:

— Vay, demiş. Mademki gözlerin görüyor. Bu şekerleri neden yemiyorsun?

Şekerci, kendisine cevap vermiş:

— Ben, bunları kendim yemek için yapmıyorum. Başkalarına satıyorum, aldığım paralarla da evimin masraflarımı karşılıyorum.

Bu defa, karşısındaki adam kızmış:

— Behey adam, demiş. Bu şekerleri satarak kazandığın para ile evine bundan tatlısını mı alıyorsun, Herkese satacağına, otur kendin ye...

Bu hikâyede, ilimleriyle âmil olmayanlara ve ilmi dünyaya âlet edenlere azarlama vardır. Fakat:

— Vâ’izin sözünü tut da gittiği yola gitme! denilmesinde şu hikmet vardır. Gerek vâ'izlerin ve gerekse bütün mü'minlerin durumları, bedesten tellâlı gibi imiş... Lisanlarından zuhura gelen vâiz ve nasihatler, Cenabı-Hakkın baha biçilmez malı olarak tellâlda gezermiş. Maldan anlar ve cevherin değerini bilir ehil ve erbap ve akıllı kişiler, tellâl elinde böyle bir mal ve cevher bulunca, bahasına ve tellâlın hal ve şânına bakmaz.

— Ne münasebet? Böyle fakirin elinde böyle cevher, demez veya:

— Satacağına kendi alsın, diye de düşünmez, can ve gönülden talip olarak o baha biçilmez cevheri ucuzca alır ve onunla Hak yoluna sâlik olarak selâmete erer ve iki cihanda rizâ-i- Rahmana dahil ve vasıl olurmuş. Onun için, bir kimse bir meseleyi 999 kerre dinledikten sonra, bir kerre daha işitince:

— Ben, bunu 999 kerre dinledim. Bununla 1000 olacak, diye terk etmemeli ve sanki hiç işitmemiş gibi o meseleyi bir kerre daha can kulağı ile dinlemelidir.

— Neden? diyeceksiniz. Çünkü, bakalım o meseleyi ilk işittiğinden bu yana, denemiş ve yerine getirmiş mi? Eğer, getirmişse aşkolsun... Hem işitmiş hem de almış, buna hiçbir diyeceğimiz yoktur. Fakat, yerine getirmemişse, o kimse o meseleyi hâlâ duymamış gibidir. İşitseydi, gereğini yerine getirirdi. Onun için, hiç işitmemiş gibi dinlemeli ki, belki bininci defasında tesir eder ve yerine getirmeğe muvaffak olur.

Çocukluğumda, bir macuncu dükkânında otururken, dükkânın önüne koca kalpaklı bir divane geldi ve bana:

— Efendi, dedi. Eğer, hizmet edeyim - dersen, bir efendiye hizmet et. Hem hizmet edersin hem rahat edersin. Efendin de senden hoşnut olur. Sakın ha, iki efendiye hizmet edeyim deme! Zira, birisi Eyüp'e kaymağa yollar, öteki Yedikule’ye paçaya... Paçaya gitsen, kaymak kalır. Kaymağa gitsen, paça kalır, dedi ve gitti.

Biz, o zaman gençlik hali, o sözü lakırdı diye dinlemiştik. Sonra, anladık ne olduğunu...

Bak, nereden neyi zuhur ettiriyorlar. Kıssadan hisse budur ki, insan bir sözü:

لِسَانُ الْخَلْقِ اَقْلَامُ الْحَقِّ

Halkın lisanı, Hakkın kalemleridir.

Uyarınca, Hak tarafından halk dili ile kendisine ihsan olduğunu düşünerek dinlemeli, söyleyen ne milletten olursa olsun, söyleyene değil, söyletene bakmalı ve her sözden bir nasihat almalı ve ona göre amele çalışmalıdır

Zira, Hak teâlâ bütün kemâlâtını her derecede göstermiştir. O koskoca arşa tecellisi nasılsa, bir zerreye de öyledir. Fakat, kiminde fiilî kiminde de kuvveti ile olduğu, ariflerin malûmu bulunduğundandır ki, hiçbir şeye hakaret gözü ile bakmazlar. Hemen Cenabı-Hak o **ÂRİF-İ-BİLLAH** nazarını, cümlemize ihsan eyleye, âmin...

Ruhlar âleminden, canların bu berzaha gelmesi ve bu berzah âleminden o ruhlar âlemine gitmesi, İlâhî bir emirden ibarettir. O İlâhî emre uyularak, gelinip gidilmekte ise de ruhlar âleminden canların gelmesi ve bu âlemin fâni olup yine o âleme gitmesini şöyle tarif buyurdular:

Ucu, bucağı görünmeyen bir büyük sahrayı birtakım minberler, kürsüler, sandalyeler, minderler, şilteler, ihramlar ve hasırlarla donat. Herkesin mertebesine göre, birer makam farz et. Bütün ruhları o minberler, kürsüler ve minderler üzerine rütbelerine göre yerli yerine koy. Sahranın, önüne doğru, orta yerde bir kapı bulunduğunu farz et, o kapıdan ruhlar ardı arkası kesilmeksizin dışarı çıkmakta, yani bu berzah âlemine gelmektedir. O uçsuz, bucaksız sahranın iki kapısı daha vardır. Biri sağda ve diğeri solda... Bu kapılardan da ardı arkası kesilmeksizin, ruhlar içeri girmektedir. Fakat, çıkarken bütün ruhlar, bir kapıdan çıkıyorlar. Girerken, said olanlar sağ taraftaki kapıdan ve şaki olanlar da sol taraftaki kapıdan giriyorlarmış, içeri girenler ister said ister şaki olsun, hamamın sıcak halvetinden çıkar gibi, kızarmış ve morarmış, ahlayıp uflayarak girerlermiş. Bir yandan da:

— Of bayıldım, derlermiş. Ve terlerini silerlermiş. Kendilerine:

— Birader, gel bakalım... Gittiğin âlemde ne var ne yok? diye soranlara:

— Şimdi konuşacak halim yok, aman durun azıcık nefes alayım, derlermiş. Bazısının da gitmesiyle gelmesi bir olurmuş. Bunlar, doğar doğmaz ölen çocukların ruhları imiş. Diğer ruhlar, onlara:

— Nasıl oldu da böyle çabuk geldiniz? diye sorarlarmış.

Onlar da:

— Orta kapıdan çıkar çıkmaz baktık ki, çok sıkıntılı ve daracık bir yer, hemen geriye dönmeyi istedik ve sağımıza döner dönmez bu kapıdan içeri giriverdik. El-hamd-ü-lillah, hiçbir zahmet ve meşakkat görmedik, cevabını verirlermiş.

Diğer ruhlar da kimi beş, kimi altı saat, en çok duranı da on iki saat duranlarmış ve onlar:

— Siz ucuz kurtulmuşsunuz, derlermiş. Biz biliriz çektiğimizi...

On iki saat durdum diyen ruh, bu dünyada yüz yirmi yıl yaşayan adamın ruhu imiş. Diğerlerini, buna kıyas eyle ey birader...

Bu dersten bize hisse, bu dünyanın fâni olduğunu bilmeli, 3 - 5 saatlik dünya için, mübarek gönülleri harcamamak, ömrü azizi boş yere tüketmemelidir. Gerçi, sağ olana geçim lâzım, dirlik lâzım ama, bütün ömrümüzü dünyaya bağla diye kim müsaade vermiştir?

Cenabı-Hak, cümlemizi agâh eyleye, âmin...

Bir başka örnek verelim. Bir kimse:

— Bu dünya, bize bâki değil; âhiret azığım olsun düşüncesiyle, bir hayrat yapmak istese ve gitse Kırk Çeşme'de veya Ayasofya'da Sakalar Çeşmesinin karşısında bir sebil inşa ettirse, suyunu da bir gece gizlice Sakalar çeşmesinin hâzinesinden çalarak, yaptırttığı sebile bağlasa ve akıtsa ve bu sebilin taşına da kendi adını yazdırsa, o adama ne derler?

— Karşısında, Sakalar çeşmesi gürül gürül akar dururken, onun hâzinesinden su çalmış, utanıp sıkılmadan yaptırdığı sebilin taşına da **SAHİB-ÜL-HAYRAT VEL-HASENÂT VE RÂGIB-ÜLCENNETİ VED-DERECAT FİLÂN EFENDİ NİN HAYRATIDIR**, diye yazdırmış, demezler mi? Sebil yaptırdığına ve suyunu da başka çeşmelerin hâzinelerinden çaldığına göre, hiç olmazsa suya ihtiyacı olan bir yere veya köye yaptırsaydı neyse ne; İstanbul'un orta yerinde, Ayasofya'da Sakalar çeşmesinin tam karşısında, suya hiç ihtiyacı bulunmayan bir yerde, kimseye danışmadan kendi kendine sebil yaptırarak, suyunu da devlet tarafından getirilen çeşmenin suyundan aldığı halde, üzerine âhiret azığı diye kendi adını yazdırması şaşılacak bir iş, demezler mi?

İşte, Din-i-Muhammed'de gelip geçen pirler de birer çeşme gibidirler. Bunların suyu, yani feyizleri öyle büyük bir bentten gelir ki, on sekiz bin âlemin fahridir. Kıyamete kadar, bu zevatın feyiz çeşmeleri bâki, bütün halka kâfi, zâhiren ve bâtınen câri iken; gerçekten ihtiyaç bulunmaksızın ve kimseye danışmaksızın, kendiliklerinden onların tasavvufa dair bazı sözlerini çalarak, kendi sözleri imiş gibi şurada burada konuşmak veya bu konularla ilgili kitap yazarak üzerine kendi adını koymak; Sakalar çeşmesinin suyunu çalmak suretiyle hemen karşısında sebil yaptırmağa benzer, anladınız mı?

Hakikati söylüyorum, kimseye düşmanlığım veya kötü niyetim bulunduğu sanılmasın. Hazreti Mevlânâ kuddise sırra-hul'â'lâ, muhterem oğulları Sultan Veled hazretlerine şöyle buyurmuşlardır:

— Herkes, o âlemden gelirken ne ile gelmişse, bu âlemden giderken de onunla gidecektir. Kimse, fazla bir şey götüremez. Ancak, kendi getirdiklerini götürebilirler. Oğul; biz o âlemden bu âleme sahih itikad ile geldik. Bu âlemden o âleme götüreceğimiz, aynı sahih itikad olacaktır. Sahih itikad ile geldik, sahih itikad ile gideceğiz. Başka bir şey götüremeyiz.

Bunun üzerine, bir de hikâye anlatmışlardır:

— Gençliğimde, Şam'da tahsilde iken, sınıf arkadaşlarımdan bir talebe, kadı vekili olarak Malatya'ya gidiyor. Hayli para kazanıyor, dönerken yolda karşısına hırsızlar çıkıyorlar. Hırsızların başı:

— Bu kadı efendinin, ne kadar malı varsa alın. Çünkü, Malatya ahalisinin ve fakirlerinin malını toplamış götürüyor, diyor. Hırsızlar da kadı efendiyi anadan doğma soyuyorlar. Hırsız başı, bununla yetinmiyor:

— Kadı efendinin hayalarını da çıkarın, hadım olsun! emrini veriyor. Ö zamana kadar sesini çıkaramayan kadı efendi kızıyor:

— Ben, diyor, hayalarımı babamın memleketinden getirdim. Sizin vilâyetinizde kazanmadım, onun için onları vermem.

Bu söz, hırsızların başının hoşuna gidiyor ve kadı efendinin bütün mallarını geri verdiriyor.

İşte oğul; nekeslerle konuştuğun zaman, gafil bulunarak itikadını yağma ettirme?.. Çünkü, biz onu bu âlemde kazanmadık…

Bu ders, kalp huzurunu ve kalp huzuru ile insanlık sıfatının nasıl bulunduğunu bizlere anlatmaktadır. Zira, bu âlemi berzahta bir cennet vardır ki, ona ruhanî cennet derler İnsanlara mahsustur. Hayvan sıfatiyle sıfatlanmış kimseler giremezler. Hayvanlık sıfatından kurtularak, insanlık sıfatnıı giymedikçe, içeri koymazlar. Fakat, insan olanlar bu âlemde iken Allahu teâlâ'nın fazlı ve keremiyle, o ruhanî cennete girerler, ruhanî vuslâta nail olurlar. Nitekim, âhiret âleminde de Allahu teâlâ’nın fazlı ve keremi ile, cismanî cennete dahil olurlar, cismanî vuslâta mazhar olmak saadetine ererler.

Gerek ruhanî cennete ve gerekse cismanî cennete girebilmek, mutlaka Allaha teâlâ’nın fazlı ve keremi iledir. Çalışıp, çabalamakla olmaz. Çünkü, çalışmak ve çabalamak denilen şey, bütün İlâhî emirlere uymak ve bütün İlâhî nehiylerden sakınmakla ve karşılık beklemeksizin doğrudan doğruya Allahu teâlâ’nın rızasını kazanmakla elde edilebilen â’mal-i-sâlihadan ibarettir. Bu ise, cismanî cennette yalnız yükselmeğe sebeptir ve ruhani cennette de daha ziyade Kadıyal-hâcat olan Cenabı Hakka yaklaşmak ve makbul olmaktır. Yoksa, cismanî veya ruhanî cennete giriş sebebi değildir.

Cismanî cennet, baş gözü ile görülür. Fakat, ruhanî cennet kalp gözü ile müşahede olunur. Kalp huzuru denilen şey, kalbin rahatı ve dinlenmesidir. Yani, her ân gelmişi ve geçmişi düşünmeyi ve Hind'i, Yemen'i, Bağdat ve Basra'yı, sözün kısası vara yoğa gezip dolaşmayı terk ederek, bulunduğu yerde yalnız Allahu teâlâ ile huzur ve rahat etmek, aslâ başka yerlerde dolaşmamaktır. Ne var ki, İlâhî tevfik yetişerek, kalbi nefs-i-emmârenin elinden kurtarmadıkça, kalp hakkıyla bu huzur ve rahatı bulamaz.

Bunun da zâhirde olan misali şudur: 15 yaşında bir genç köle düşününüz ki, gözleri görmeyen, kulakları işitmeyen, kalbinde merhametten eser bulunmayan bir efendiye 35 yıl hizmet ediyor. Sonradan, gayet merhametli bir zat, bu köleyi o merhametsiz adamın elinden kurtararak azat ediyor ve kendisini hamamda yıkatıp paklatıyor, temiz elbiseler giydiriyor, bahçe içinde bir köşkte, pembe örtüler örtülmüş mükemmel bir şilte üzerine yatırıyor, dünyanın en nefis yemekleri ile besliyor, birbirinden güzel huri ve gılmanları emrine veriyor. 35 yıl; gözsüz, kulaksız ve merhametsiz efendiye, gece gündüz demeden, bir ân durup dinlenmeden, aç ve susuz hizmet eden bu köle, böyle bir nimeti ele geçirince nasıl rahatlar ve bunu kendisine sağlayana teşekkürler ederse, kalbe de tevfik-i-ilâhî böyle yetişir, onu nefs-i-emmârenin elinden kurtarırsa, huzur-u-Hakkı bulur ve orada fazlasıyle rahat ederek şükreder.

Bu kalp huzurunu ele geçirmek ve bu sayede insanlık sıfatını bulabilmek ve insan olabilmek ise, sâlikin şu yedi şartı kendi vücudunda derlemesine ve toplamasına bağlıdır. Bunlar:

1. SABIR’dır.

2. TESLÎM’dir.

3. HİLM’dir.

4. EDEP’tir.

5. HAYA’dır,

6. ARZU’dur.

7. TEŞEBBÜS’tür.

Her şeyde, sebebine teşebbüs şartsa da, bu yolda sebebine teşebbüsten maksat şeriate müteallik, tarikate lâyık, hakikate muvafık ve mâ’rifete mutabık olan sebeplere teşebbüs demektir.

Her şeyden önce, bu yolun şeriate müteallik olan sebebine teşebbüs ve sahih itikad ile âmel-i-sâlihtir. Yani, itikadı ehl-i- sünnet itikadı üzere olmak ve şer'i hükümleri bilmek, gereğini yerine getirmektir.

Bundan sonra, tarikate lâyık olan sebebine teşebbüs de, kendisini bir mürşid-i-kâmile teslim etmeğe ve o zatın sözlerini yerine getirmeğe, ne derse öyle hareket etmeğe çalışmak ve gayret etmektir. Eğer, kendisine bir mürşid-i-kâmile ulaşmak nasip ve müyesser olmamışsa, tarikat-i-aliyyeyi inkâr etmemek, Evliyâ’ullah’a muhabbet beslemek, Evliyâ'ullah'ın sözlerini duyduğunda veya kitaplarını okuduğunda, Allahu teâlâ’nın rızası için bir Fatiha-i-şerif okuyarak sevabını o zatın ruhuna hediye etmek, duydukları ve okuduklarını yerine getirebilmeğe muvaffak olabilmek için Cenabı-Haktan tevfik (başarı) istemektir.

Hakikat ve mâ’rifetin yeri kalp olduğundan ve **HAL'**in tercümanı bulunduğundan:

اَلْحَالُ لَا يُعْرَفُ بِالْقَالِ

Hal, kal (söz) ile bilinmez, buyurulmuştur.

Fakat, şeriat ve tarikatta yeri dil olduğundan, tercümanı **KAL’**dir ve **KAL** (söz) ile edâ daha kolaydır.

Şeriate teşebbüs olunacak sebep de ilm-i-hal *ve* fıkıh kitaplarında buyurulduğu gibi, şer’i-şerifin yerine getirilmesidir ki, tekrar tarife ihtiyaç yoktur.

Bu yolun, tarikate lâyık olan sebebine teşebbüsü üç şekilde tarif ve temsil edeyim ki, anlatıldığı gibi o sebeplere teşebbüs olunduğu takdirde, inşâallahu teâlâ kolaylıkla hakikat ve mâ'rifetin de ne olduğunu anlar ve öğrenirsiniz ve böylelikle diğer şartları da yerine getirerek insanlık mertebesine ulaşıp siniz:

Sebebine teşebbüsün, birinci şekli budur:

Meselâ, insanlığa talip olan kimse, bu fâni âlemde herkesle hoş geçinmeli ve bütün insanlara güler yüzlü ve tatlı sözlü olmalıdır. Elinden ve dilinden, kimse incinmemelidir. Elinden geldiği ve gücünün yettiği kadar, bütün mahlûkata hiçbir karşılık beklemeksizin iyilik etmeyi âdet edinmeli, yüksek himmet sahibi olmalı, zâhiren ve bâtınen feyiz ve rahatını karşılıksız ve Allahu teâlâ'nın rızası için istemeli, kendisine lâyık görmediği şeyi, başkalarına da lâyık görmemeli, kendisine ve halka çok faydalı ve hayırlı işlerde çalışmalı ve gayret etmelidir. Daima, iyiliklere ve iyi hareketlere yakin olmalı, halkın tiksindiği ve ezâ duyduğu şeylerden son derece sakınmalı, kalp kırıcı ve hatıra dokunucu sözlerden, dargınlıklardan, çirkin muamelelerden, şaka yolu ile bile olsa hiç kimseye eziyet etmekten çekinmeli, herkes tarafından sevilen, beğenilen ve övülen ve hayır dua almaya yarayan fiiller, sözler ve hallerle hallenmelidir. Daima sıkılmış, yardıma muhtaç olmuş kimselere gücünün yettiği kadar eliyle, diliyle ve sırasında malı ve parası ile, durum neyi icap ettiriyorsa yardıma koşmalı, küçük veya büyük herkese saygı göstermeli, itibar etmeli ve bunda aslâ kusur etmeyerek kalp yapmağa ve gönül almaya çalışmalıdır. Eski arkadaşlıklara, dostluklara ve haklara riayet etmeli, insanlık icabı bazı hususlarda dargınlık bile olsa, bu dostluğu bırakmayarak af ile muamele etmeli, küsmekten vazgeçmeli, evvelce az veya çok iyilikleri görülen kimselere ve hizmetleri geçenlere karşı bu ve iyiliklerini unutmayarak gücü yettiği kadar mükâfat etmelidir. Unutmamalıdır ki, bir fincan kahvenin, kırk yıl hakkı vardır, demişlerdir. Bu sebeple bir fincan kahvesini içtiğin kimseyi daima medhü-senâ etmeli, mükâfatlandırmak, hayır dua ile anmak ve kırk yıl unutmamalıdır ki, içirdiği bir fincan kahvenin hakkı ödenmiş olsun. Aynı kimseyi, daha sonra da terk etmemeli ve eski arkadaşlığa, dostluğa ve hakka riayet etmelidir.

Diğer haklarla, Cenabı-Hakkın hakkını, var buna kıyas eyle... Çünkü, iyiliğe iyilik her kişinin kârıdır. Kötülüğe iyilik, er kişinin kârıdır denilmiştir. Nitekim, bir kimseden zarar gelirse, karşılık olarak affetmek, ihsanda bulunmak, ona beddua etmemek, aleyhinde bir söz işitildiği zaman hemen onun iyiliği için dua etmek, haddini bilmenin ve derviş olmanın alâmetlerindendir buyurulmuştur.

Elden hiçbir şey gelmese bile, Allahu teâlâ'nın kullarına hayır dua ile memur olduğumuz unutulmamalıdır. Rastladığı kimselere selâm vermeli, hatırını sormalı ve onları sevindirmeli, doğudan batıya kadar yeraltında metfun bulunan ölüleri de hayır ile anmalı, her gün üç ihlâs bir Fâtiha okumalı ve sevabını bağışlayarak, ruhlarını şâd etmelidir. Çünkü:

إِذَا تَحَيَّرْتُمْ فِي الْأُمُورِ فَاسْتَعِينُوا مِنْ أَهْلِ الْقُبُورِ

İşlerinizde şaşırıp kaldığınız zaman, kabir ehlinden yardım isteyiniz.

Buyurulmuştur Sözün kısası, bu ve buna benzer hususlarda sebebine teşebbüs etmek, bütün mahlûkata ve mevcudata iyilik etmek demek olduğu anlaşıldı ise, bu yolda sebebine teşebbüsün ikinci şekline geçebiliriz.

Sebebine teşebbüsün ikinci şekli:

Herkese, yukarıdan beri saydığımız şekilde muamele eden kimselerin, ettikleri iyiliğin, yine kendilerine ait olduğunu ve dar vaktinde dönüp dolaşıp kendisini bulduğunu, hoş bir misal ile anlatmağa çalışalım:

150 evli bir yerde, zenginlerden kudret sahibi bir kimsenin de evi bulunsa ve o zat, mahallesinde ne kadar ev varsa âlimi, cahili, kâtibi, tüccarı, esnafı ile zengin fakir ayırt etmeden her eve eşit olarak Ramazanlarda ramazanlık, bayramlarda bayramlık, kurbanda kurbanlık ve muharremde aşure, kiraz vakti kiraz, Üzüm vakti üzüm, bostan vakti kavun karpuz, yazda yazlık, kışta kışlık türlü hediyelerle ikram etse ve bunları vakti vaktinde hizmetkârları ile komşularına gönderse, o mahallede oturanların hepsi ister zengin, ister fakir o zattan hoşnut olurlar. Hattâ, bu zat komşularının hepsiyle tanışıp konuşmamış, kimin kim olduğunu anlamamış bile olsa, onlar kendisini yine iyi bilirler ve daima överler. Böyle bir komşunun, mahallelerinden gitmesini istemezler.

Günlerden bir gün, bu zatın başına bir kaza gelecek olsa, onu komşuları meydanda bırakmazlar. Meselâ, evi yansa, tekmil malı mülkü, varı yoğu telef olsa, tamamiyle fakir kalsa, bütün komşuları bir araya gelir, aralarında topladıklarını bu zata verir ve onu evvelki haline getirirler. Yani, elbirliği ile o zatı kalkındırırlar. O kadar ki, bu zatın başına böyle bir kaza gelmemiş gibi olur. Bir düşünelim, koca mahalle halkı bir araya gelirse neler yapmazlar? Onların aralarında tüccarı, esnafı, zengini mevki sahibi olanı ile bir araya gelince, adamı tam ve eksiksiz eski haline getirir, meydana çıkarıverirler. Vaktiyle, elinde fırsat ve imkân varken, bütün komşularına karşılık beklemeksizin yaptığı ikramlardan dolayı göstermiş olduğu iyilik böylece döner dolaşır kendisinde toplanır. Ona, en dar zamanında herkes el uzatır imdadına yetişirler.

İşte, buna Allahu teâlâ'nın indinde ve Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem katında ve bütün kullar yanında makbul, mergup ve memduh olan şey ile, sebebine teşebbüs etmek derler ki, dünyada ve ukbâda faydası yine kendisine ait ve râcidir.

Altın kalem ile yazsın bunu yazan,

Kendi düşer, eller için kuyu kazan...

Kişi, her ne yaparsa kendine yapar dedikleri budur. Gerçekten, bu cihanda iyilik etmek gibi insaniyyet tahsil edecek sermaye olmaz.

Eğer, bir kimse de bunların aksi olan şeylerle sebebine teşebbüs ederse, artık o kimsenin hali de malûmdur, hangi mahallede olsa, komşuları kendisini istemezler. Belki, o mahalleden mazbata yaparak sürer, çıkarırlar. Hiçbir yerde

rahat edemez. Onun için, faydan olmasa bile, hiç olmazsa kimseye zararın da olmasın demişlerdir. Bazı kimseler için:

— Şu adam ne hayra yarar ne şerre! derler ki, o da bir inayettir.

Allahu teâlâ, cümlemizi şerre âlet olmaktan korusun, âmin...

Sebebine teşebbüsün üçüncü şekli de şudur:

Şöyle bir düşünelim; yukarıda örnek olarak aldığımız 150 evlik mahalleden murat nedir, mahallede bulunan evlerden murat nedir? Mahallede bulunan zengin ve kudret sahibi zatın evinden murat nedir? O evde oturan zengin zat kimdir? O zatın hizmetçilerinden murat nedir? Bu hizmetçileri vasıtasiyle, her komşusuna eşit olarak ihsan ve ikram ettiği şeylerden murat nedir? Kendilerine ikram edilen komşu evlerde oturan âlim, cahil, kâtip, tüccar, esnaf, zenginden murat nedir? Bu evlerin sahiplerinden murat nedir? Komşuların hoşnut olmalarından murat nedir? Zengin ve kudret sahibi kimsenin evinin yanması ve bütün varının elinden giderek fakir kalmasından murat nedir? O zengin ve kudret sahibi kimsenin böyle fakir ve kudretsiz kaldığında, en dar ve sıkışık zamanında imdadına yetişip, birdenbire kalkındırıvermeleri ve eski haline getirmeleri nedir?

Bu soruları birer birer cevaplayalım:

150 evli mahalle, şu bulunduğun âlemden kinayedir. Yani, dış görünüşü ile, bu âlem bir mahalle gibidir, demektir. Bu âlem de hakikatte bir insanın vücudundan ibarettir. Yani, insan vücudu da hakikatte bir âlemdir ki, bütün âlemler onda toplanmıştır. Âlimler, insan vücuduna **KÜÇÜK ÂLEM** dediler.

Tasavvuf erbabı da **BÜYÜK ÂLEM** dediler. Âlimlerin, küçük alem demeleri, gerçekten insan vücudunda tıpkı bu âlem gibi nehirler, dağlar, otlar, madenler ve buna benzer mevcudatın benzerleri vardır. Ancak, bu âlem sayısız ve hesapsız insan vücudunu şâmildir, öyle ise, buna büyük âlem ve insana küçük âlem demek gerekir, görüşünden ileri gelmektedir.

Tasavvuf ehlinin, neden büyük âlem dediklerini de ben sana anlatayım; fakat anlatacaklarımız hakikat ilmine aykırı olduğundan, sâlike lâzım olan, işittiği her sözü, aklı ile mukayese etmemek ve bunların ilerlemesi zamanına bırakılmış olduğunu bilerek, gizli kaynaklardan tecelli edecek sırları beklemek, zamanla halini tebdil ettikçe, anlamak kabiliyeti de fazlalaşacağından o zaman hakikati müşahede etmektir. İnsanın, bir zamanlar anlayamadığını, aradan zaman geçtikten sonra anlamağa başladığı herkes tarafından tecrübe edilmiştir. Bu takdirde, anlamamak senin kusurundur. Bunu itiraf ederek fakirin söyleyeceği sözlerden dolayı, hemen saldırmağa kalkışılmamasını ve dil uzatılmamasını rica ederim.

Âşık paşa hazretleri, her ilme bir delil göstermiş ve:

— Hakikat ilminin delili, ancak tasdiktir, demiştir.

VÂRİDAT-I-AZİZ sahibidir ki, sülûküm esnasında bir gün vücudum âleminde dolaşırken, bir zata rastladım ki, kendisinde **SIRRULLAH** eserleri müşahede olunuyordu. Hatırıma o ânda (Zâhir, bu canın da vücudu bu âlemdir) fikri geldi.

Bu fikir henüz tamam olmamıştı ki, onun vücudu âlemine girdim Onda da nice bin şehirler ve beldeler gördüm. Birdenbire, yine bir zat göründü. Kendisiyle ünsiyyet ettiğim esnada, onun da vücudu âlemine girdim. O da binlerce büyük şehri ve nice nüfusu kendisinde toplamıştı. Ondan da yine bir zata yakin oldum. Sözün kısası, böylelikle on bir vücudun âlemine girdim ki, dediğim zat bir sonrakinin vücut âleminde bulunan sayısız adamlardan biri idi. Bu tertip üzere, birbirinden çıkarak vücudum âlemine girdim ve ondan da bu görünen âlem bezmine geldim.

Bu rüyâ'dan uyandığım zaman, sırrımdan bana dediler ki:

— Ey biçare! Uyandın mı sanıyorsun? Bu gördüğün âlem ki, hâlâ dünyadır ve bu ad konmuştur. Bu da bir insanın vücududur ki, o adama **SAHİB-ÜL-VAKT** derler. O da bir âlemde bir adamdır ki, o âlemde onun gibi, nice bin Âdemler vardır. O âlem, yine bir zatın vücududur. Böylece ne evvel ne âhir ne son vardır. Dedim ki:

— Ya bu bulunduğumuz âlemin Sahib-ül-vakti ne kadar müddet ömrü olsa gerektir?

— Yüz bin yıl geçmiş olsa, henüz kendisinden bir ân geçmemiş olur, dedi.

سُبْحَانَ مَنْ تَحَيَّرَ فِي ذَاتِهِ سِوَاهُ

Noksan sıfatlardan münezzeh ve kemal sıfatları ile muttasıf bulunan Allahu teâlâ'nın benzeri bulunmamasına şaşırıp kaldı.

Muhammediye sahibi Yazıcı zade Mehmet Efendi Hazretlerinin, her ne kadar görünüşte Âdem doğup çıkmıştı âlemden ve lâkin âlem, Âdemden doğmuştur, mâ'nîde dedi. Bu **SIRRI MÜBİYN**'dir. Onun için, bunca âlemleri câmi olan Âdem vücuduna **BÜYÜK ÂLEM** denilmiştir.

Bu takdirde, bu âlem de dış görünüşü itibariyle bir mahalle gibidir. İçindeki halk da güya evler gibidir. Kalpler de evlerde bulunan odalar gibi birbirinin içinde ise de hakikatte ev mahalleyi, oda evi ve ayna odayı kuşatmıştır. Nitekim, Hadis-i-şerifte:

قَلْبُ الْمُؤْمِنِ بَيْتُ اللّٰهِ وَقَلْبُ الْمُؤْمِنِ عَرْشُ اللّٰهِ وَقَلْبُ الْمُؤْمِنِ خَزَائِنُ اللّٰهِ

Müminin kalbi beytullah'tır. Mü'minin kalbi Arşullah'tır.

Mü'minin kalbi Allahu teâlâ'nın hâzineleridir.

Buyurulmuştur. Bir diğer kudsî Hadis-i-şerifte de:

مَا وَسِعَنِي أَرْضِي وَلَا سَمَائِي وَوَسِعَنِي قَلْبُ عَبْدِ الْمُؤْمِنِ

Yerlerime ve göklerime sığamadım. Mü'min kullarımın kalplerine sığdım.

Buyurulmuştur. Müminden murat ise, **İNSAN-I-KÂMİL**'dir. Kalbe sığmaktan murat, Hakkın cemaline o gönlün ayna olmasıdır. Nitekim, Hadis-i-şerifte:

اَلْمُؤْمِنُ مِرْآتُ الْمُؤْمِنِ

Mü'min, Mü'minin aynasıdır.

Buyurulmuştur. Bu Hadis-i-şerifte, ilk mü'minden murat **İNSAN-I-KÂMİL**'dir. İkinci mü'minden murat ise **HAK TEALÂ'** dır. Öyle ise, insan-ı-kâmilin gönlü, Hakkın aynasıdır, demek olur.

RÜBÂ'Î

Hakka Lü'lü'y-i-Lâladır gönül,

Mazharı ism-i-müsemmâdır gönül,

Sipihr-i-simürg-i-Ankadır gönül.

Tende zât-ı-Hak teâlâ'dır gönül...

(Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir : Gönül. Yüce Hakkın en güzel incisidir; İsim verilen zatın zuhur yeridir.

Gönül, yükseklerden uçan, erişilmez bir anka kuşudur; tende Yüce Hakkın zatıdır)

Hak teâlâ, her kuluna bu istidadı vermiştir. Fakat, kusur kendilerindedir ki, bu istidadı kaybederler. İnsan-ı-kâmil olabilmek için, kendilerini bir mürşid-i-kâmile teslim etmezler.

Biz, yine dersimize dönelim:

Evlerin sahiplerinden murat, her vücudun sahibi olan **MALİK-ÜL-MÜLK**'tür ki, zâhiren ve bâtınen her vüçutta mevcut odur. Ondan gayrı mevcut yoktur. Her vücudun hakikati odur. İsimler itibariyle, ayrı ayrı vehm olunursa da ârife lâzım olan gönlünde Haktan gayrı mevcut olduğu vehmini kafasından söküp atmalı ve her vücutta zâhiren ve bâtınen Hakkın bulunduğunu ispat etmelidir. Tâ ki, tevhid yalnız delil ile tevhid avamdır, makbul oluşu yine avam arasındadır. Asıl nefyi lâzım olan senin kendi vücudundur. İspatı lâzım olan Hakkın vücududur. Sende de bende de **BEN** diyen odur. Bu suretle, mevcut vâcib-ül-vücud[J]dur. Her

vücutta, **VÜCUDULLAH**'ın bulunduğuna nazaran, hangi eve yani hangi vücuda ister kendi vücudun, isterse başkasının vücudu olsun, Allahu teâlâ için niyetle her türlü hürmet, riayet, hizmet, ikram ve iyilik edersen, Hakka kulluk etmiş olursun. Yani, zahirde görünen vücuda ettiğin iyilik ve muhabbet, hüsnü nazar ve hüsnü zan, hakikatte Hakka ünsiyyet ve muhabbete ve rızaya ve yakınlığa sebep olur. O vücudun gönlü vasıtasiyle, maksut hâsıl olur. Yol, gönülden gider demenin mânâsı budur. Her şeyde gönül vardır. Nitekim, Kur'an-ı-azim-üş-şânda:

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَٰكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ

Hiçbir şey yoktur ki, O'nu hamd ile tesbih etmesin. (Fakat, siz onların tesbihlerini anlamazsınız.) Allahu teâlâ, halimdir, gafurdur.

(İsrâ: 44) buyurulmuştur.

Eğer, her şeyde gönül olmasaydı, o şey Hakkı ne ile bilir ve tesbih ederdi? Hepsinden aşağı olan, mahlûkttan bir zerredir. O zerrenin zâhiri zerredir amma, bâtını **ARŞ-I-Â'ZAM**'dır. Bütün mahlûkat, onun bâtınında vardır, Hak teâlâ'nın senin bildiğin arşa teveccühü nasılsa, o zerreye yüreğinde bulunan siyah noktanın içindeki sahranın büyüklüğünü görmez misin? Her köşesinde arşın, günesin, ayın, yıldızların vücudu belirmez. İşte, vücudun bâtını öyledir. Bazısında, fiil ile gelmiştir. Bazısında, kuvvet ile kalmıştır. Hepsinden makbul oluşu, fiile geldiği içindir. Yoksa. Başkalarında bu büyüklük olmadığından değildir.

O halde, her mevcudun Allahu teâlâ'yı bildiği ve tesbih ettiği, o arş gibi olan gönül iledir. Yoksa, zerrenin Allahu teâlâ'yı bilmeğe haddi var mıdır? Allahu teâlâ'nın azametini bilen, yine Allahu teâlâ'dır. Bunu anlayamıyor musun? Ehlullah'ın ulularının öğretmek istedikleri, nihayet halka aslâ vücut bulmamalarından ve vücudun varını Hakka ispat ettiklerindendir. Sen, **HALK'A (HAK)** dediklerini sanırsın. Hâşâ fe-hâşâ... **HALK, HAK** olmaz. Ebediyyete kadar, ne o bu olur. Ne, bu o olur. Hakikatte budur. Vahdetteki yol; şu vücud-ü-hakikatten ibarettir ki, ona hiçbir zaman zeval ermez. Daima sâbit durur. Öyle ise, mevcudatın her birinin birer bekası yüzü vardır ki, o şeyin bir gölge gibi olan vücudu onunla kaimdir. Bekası yüzüne **HAK** denir. Fenâsı yüzüne **HALK** denir.

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ

Herşey helâk olur fânidir, yalnız onun zâtı bâkidir.

(El-Kasas: 88) âyeti kerimesi buna işarettir. O halde, vücudun fenâsı yüzüne **HALK** denir ki, su gibi akıp fâni olmaktadır. Bekası yüzü ise ark gibidir ki, su onun içinde akar, kendisi akmaz. Suya girince, gözünü arkaya çevirsen

kurtulursun, suya çevirirsen gözün kararır, suyun içine yıkılırsın, demelerinin sebebi şudur: Bu âlemi berzahta bulunan kimse, su gibi akıp fâni olan zâhiri yaratılışının onarılması ile uğraşır ve bâki olan bâtını hakikatlerinden gafil bulunursa, yıkılır demektir. Bazı Ârif-i-billah'ın:

— Ey zâhid! dış yüzü gözetip durma... İçeri gel cana bak! buyurmalarının sebebi de budur.

Sözün kısası, gerek yaratılışı yüzünden zâhir olup, fâni olanlar olsun ve gerekse, hakikati yönünden sâbit olup bâki kalanlar olsun, şu vücut denilen şey mutlaka Allahu teâlâ'nındır. Sen halkın sanırsın vehme düşersin... Halk da vücudun kokusunu duymamıştır. Nihayet, vücud-ü-Hak, halk suretinde göründü, halk vücuda gelmek istedi. Bu âlemde zuhur edebilmek için, kendisine münasip bir vücut bulamadı. Hak teâlâ, gayret ederek kendi vücudunu iğreti olarak ona giydirdi, öyle izhar eyledi. İğreti olarak alınan şeyi, yine sahibine teslim ederek borcundan kurtuldu:

Olmayınca, bulmadım yol ol Hakka,

Hep olursun, hiç edicek kendini.

Şeyh Rükneddin Alâ-üd-devle şöyle buyurmuşlardır:

O vakit ki, benim halim iyi idi. Hüseyin Mansur'un ziyaretine gittim. Çok mürakabe ettim. Onun ruhunu, **İLLİYYİN** de yüce bir makamda buldum. Münâcat ederek dedim ki:

— Efendi! Bu ne haldir ki, Firavun:

أَنَا رَبُّكُمُ الأَعْلَى

Ben, sizin yüce rabbinizim, dedi.

Hüseyin-il-Mansur:

أَنَا الْحَقُّ

Ben, Hakkım, dedi.

İîblis bile, hüdâlık dâvasında bulundu. Şimdi, Hüseyin-il-Mansur'un ruhu **İLLİYYİN**'de, Firavunun ruhu **SİCCİYYÎN**'de (Cehennemde bir dere). Bu ne hikmettir?

Sırrımdan nidâ ettiler ki:

— Firavun, bencilliğe düştü, her şeyde kendisini gördü ve bizi kem kıldı. Hüseyin Mansur, her şeyde bizi gördü ve kendisini yâvi kıldı. Nazar eyle ki, fark ne olur?

Âyinedir bu âlem, her şey hak ile kaim,
Mir'ât-ı-Muhammed'den, Allah görünür daim...

(Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir : Bu âlem, bir aynaya benzer; her şey Hak ile durur; Muhammed'in aynasından daima Allah görünür.

Şeyh Irakî kuddise sırrahu buyurmuşlar ki:

— Hak teâlâ, kendisini bütün eşyanın aynı eyledi. Onun için ki, kendisinden başkasına ibadet ve muhabbet olunmasın, Gayretullah, böyle iktiza etmiştir:

Gayreti, gayrı komadı ânın;
Lâ-cerem aynı oldu eşyânın...
Diledi hak kim eşyayı yarada,
Özünden gayrı komadı arada,
Ki, âlemde tapanlar ana tapa,
Ki, her yüzden görüne, halkı kapa...
Ki, hüsn-i-hulk ile İhsan kapılır,
Sanık gönüller onunla yapılır,
Hakikatte, hakkındır lütuf ve İhsan,
Ki, her kande kapıla ana insan.

(Bu şiirin daha açık Türkçesi şöyledir :

Onun kıskançlığı, araya yabancı sokmadı; şüphesiz, eşyanın hepsi kendisi oldu.

Yüce Hak, eşyayı yaratmayı dilediği zaman, araya yabancıyı sokmadı.

Ta ki. bu âlemde ibadet edenler, ona ibâdet ederler; her yüzden gözünü halka kapa.

İyilik, iyi huylarla kapışılır; kırık gönüller de onunla yapılır Gerçekte lütuf ihsan Hakkın; insan onu nerede bulursa bulsun)

Bu beyitler, şu âyeti kerimenin tefsiridir:

وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ

Rabbin celle şâne, kat’î olarak hüküm buyurdu. Allahu teâlâ’dan başkasına ibadet etmeyin.

(El - İsrâ : 23)

Yani, şöyle buyurulmuştur:

— Yâ Muhammed! Rabbin, böyle hüküm ve takdir etmiştir ki, kendisinden başkasına ibadet etmeyiniz. İbadet, muhabbet ve medh-ü-senânın, başkasına yapılabilmesi hiçbir şekilde mümkün değildir. Hattâ, **SANEM**'e bile ibadet edilse, hakikatte **SAMED**'edir. Zira, **SANEM**'in varlığı, **SAMED**’dir. Bütün varlıkların hakkın olduğunu bilene hal malûmdur.

İşte, Halka tâ’zim yüzü böyle olunca, mâ'azallah tahkir yüzünü var buna kıyas eyle de ona göre halkı tahkir etmenin, çekiştirmenin, dedikodu yapmanın, düşmanlık beslemenin ve başkalarının akıllarını ve yaptıklarını beğenmemenin sonu, bak nereye varıyor? Amma:

— Ben, Buğz-u-fillah ederim, nefsimin ilgisi ve ilişkisi yoktur, dersen aşkolsun... Bu türlüsünü yerine getirmek, şer'an caizdir. Fakat, araya birazcık olsun nefis girerse, gezmeğe giderken evdeki bulgurdan da olursun...

اِفْتَحْ عَيْنَيْكَ فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْكَ

Sen, gözlerini aç... Allahu teâlâ da sana her şeyi açsın.

Mahallede, zengin ve kudret sahibi zatın evinden murat, ey mü’min kardeşim: Senin kalbinin evidir. O evde bulunan zengin zat, senin kalbinin evinde olan gönüldür. Kalbinin evine zuhur eden tecelli, hâsıl olan İlâhî ihsanlar ve Rabbani hediyeler gönülün elinde, yani gönülün kendisinde hâsıl olup, kalp evine ve bütün azalarına ve bütün eşyaya o gönülden ihsan verilir.

O zatın hizmetkârlarından murat, ey mü’min kardeşim: Senin vücudunda bulunan zâhiri ve bâtıni hisler ile bütün âzalarındır.

O hizmetkârlarla, bütün evlere eşit olarak yapılan ikram ve ihsandan murat, bütün varın ve varlığınla zâhiren ve bâtınen doğrudan doğruya Allahu teâlâ için ettiğin iyiliklerdir. Kendi nefsin için sandıklarını, bütün halk için de sanmak, yetmiş iki millete aynı gözle bakmak, yüksek himmet sahibi olmak, gece ve gündüz ümmeti Muhammed’e dua etmek bu iyiliklerin başında gelir. ’

İkram olunan evlerde bulunan vezirler âlimler, vekiller, esnaf, kâtip, tüccar, zengin, fakir ve diğerleriyle, onların evlerinden murat, bu âlemde kendi nefsinden öte bir mahlûk görmeyerek, zâhiren ve bâtınen hürmet, riayet, hizmet, muhabbet, alçak gönüllülük, ikram eylediğin ve gücünün yettiği kadar iyilikte ve dostlukta bulunduğun kimselerdir ki, bunlar halkın içinde elân bulunmaktadır. Onlara **ÂRİF-İ-BİLLAH** olanların kalpleri denir ki aralarında gaip ricali var, Gavs-ül-zaman var, kutb-ül-vakit, kutb-üz-zaman, kutb-üd-devran var, İmamlar var,

evtâd var, budelâ var, necipler var, nakipler var, efrad var,eminler var, hayırlı ve faziletli olanlar var, ebdâl var, Hızır var, İlyas var, bunca Evliyâ'ullah ve Ricâullah, Allahu teâlâ'nın sevdiği kullar olan meczuplar var, ki hesabını ancak Cenabı-Hak bilir.

اَوْلِيَائِى تَحْتَ قُبَائِى لَا يَعْرِفُهُمْ غَيْرِى

Velilerim, bilgim altındadır. Onları, benden gayri kimse bilmez.

Buyurulmuştur. Bunların her biri, kendi nefislerini bilmişler, Rab'lerini bulmuşlar ve Hak ile Hak olmuşlar, kudsî kuvvet sahibi ve kudret-i-cemal mutasarrıfı olan zevat-ı-kiramdır. Kudret-i-cemal odur ki, insan-ı-kâmil olanın, irade-i-cüz'iyyesini hakkın irade-i-külliyesinde mahvetmiş, aklını, nefsini ve hislerini yakarak Fenâ-fillah olmuş, kuvvet ve kudreti Cenabı-Hâkka dayanmıştır. Böylesine bir kudrete mutasarrıf olan zattan bahis olmaz. İyiyi ve kötüyü iyi etmek, elindedir. Zira, onun isteği haktan hariç değildir. Bu zatların nefs-i şerifleri, hakkın sıfat-ı-zâtiyyesine ve sıfat-ı-sübutiyyesine kapı olmuştur. Yani, Cenabı-Hak dilediği bir kimseyi, bunların bir nazar-ı-câzibeleriyle, Zât-ı-ecel ve â'lasma cezbeder ve vasıl kılar. Bunlar, kâtibin elinde kalem ve okçunun elindeki ok ve yay gibidirler. Nitekim, Hadis-i-şerifte:

اِذَا اَحْبَبْتُ عَبْدًا كُنْتُ لَهُ يَدًا وَلِسَانًا

Ben, kulumu seversem; onun eli ve dili olurum, buyurulmuştur.

وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى

Ve atan da sen değildin. Atan, Allahu teâlâ İdi.

(El-Enfal: 17)

âyeti kerimesi de bu mânâya şahittir.

Evliyâ'ulIah, Hakkın kudret eli ve kudret dilidir.

Hazreti Aziz Mahmud Hüdayi kuddise sırrahul-âli buyururlar ki:

— Sülûküm esnasında, mürşidim Şeyh Üftâde hazretleri bana şöyle buyurmuşlardı: Mevlâna Alâ'üddin bir gün Bursa'da bir köpeğe hilâfet vermiş. O köpek dağa gitmiş ve etrafına elliden fazla köpek toplamış. Halk, bunlara çeşitli yiyecekler hazırlarlarmış ve derlermiş ki: (Bunlar, Mevlâna Alâüddin hazretlerinin köpekleridirler.)

Gör, Hakkın muhabbeti köpeklere tesir etmiş ve o tesir ile insanlardan uzaklaşarak birçok nimetlere vasıl olmuşlar.

Yine buyurmuşlardır ki, meşâyihte öfke gayet kuvvetlidir. Ne zaman, öfkelenirlerse âlemi tahribe kastederler. Fakat, onlarda islâhı için dua başta gelir. Hak teâlâ hazretleri:

سَبَقَتْ رَحْمَتِي عَلَى غَضَبِي وَاَنْ تَعْفُوا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى

Rahmetim, gazabımı geçti. Affetmeniz, tekvaya daha yakındır.

buyurulmuştur. Onun için, Allahü teâlâ'nın ahlâkı ile ahlâklanarak, islâhına dua etmek evlâdır.

Hazreti Nuh aleyhisselâm, kavminin helâk olması için beddua ettikten ve kavmi de helâk olduktan sonra, iblis aleyhil-lâ'ne kendisine gitmiş:

— Yâ Nuh! demiş. Bana teklifin nedir? Buyur, zira benim üzerimde senin büyük nimetin vardır.

Nuh aleyhisselâm, sebebini sorunca şöyle cevap vermiş:

— Kavmini gazaba mazhar eyledin. Ben, ömrüm boyunca onları helâk etmeğe çalışsam, senin gibi helâk edemezdim.

Nuh aleyhisselâm, o zaman hatasını anlamış ve pişman olmuş. Çünkü, bir topluluğun helâkine gücü yetenin, onları islâha da gücü yeter. Nitekim Resûlüllah sallallahü aleyhi ve sellem efendimiz hazreteri:

اَللّٰهُمَّ اهْدِ قَوْمِي فَاِنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Allahım! Kavmime hidayet buyur... Onlar, gerçekleri bilmiyorlar.

buyurmuşlardır.

Hazreti İbrahim Halilullah'a, Melekût âlemi açılınca, mülk âlemine baktı, âsilerin isyanlarını gördü, beddua etti, helâk oldular. Denildi ki:

— Yâ İbrahim! Kullarımı incitme...

Bundan sonra, hakikate ulaşınca, mâsivâ gitti tamamiyle fenaya vardılar. Hakikat emirlerinden ziyade, şeriat emirlerine riayet lâzımdır.

Hazreti Niyaz-i-Mısrı, mektubunda buyurmuşlardır ki; ekmel olan Ârif-i-billâh, dosta gelince zarurî olarak nasıl kayırırsa, düşmana gidince de zarurî olarak öyle kayırır. Çünkü, düşman kalkınca kârın terakkiden geri kalır. Dost ile düşman, iki ayak gibidir. Düşman gidince, bir ayak ile kalır. Bir ayakla da varılacak yere varılmaz.

Onun için, bu âlemde herkesle dost olmalı ve her gönülden Cenabı-Hakkın ihsanına nail olmağa çalışmalıdır. Böyle düşünen ve yapan kimseler, bu âlemde kendi nefislerinden aşağı bir mahlûk görmezler ve bütün halka eşit olarak iyi gözle, iyi zanla bakarlar, zâhiren ve bâtınen hürmet, riayet, muhabbet ederler, alçak gönüllü olurlar ve böylelikle her gönülden rızaya talip bulunurlar ki, o zaman o evlerin sahipleri de o kimseden razı olurlar.

Hazreti Aziz Mahmut Hüdayi buyururlar ki; insanların ayıplarına bakmaktan, şeyhime şikâyet ettim. Bana şöyle buyurdular:

—Ben de şeyhime şikâyet etmiştim. Bana buyurmuşlardı ki, her şeyin kemal yönü vardır, onu bilemezsin. Kemalini görmek istersen, tahkir ettiğin kimsenin elini öperek kurtulursun.

Dersimize devam edelim:

Evlerin sahiplerinden murat, Hak teâlâ'dır. Ev sahiplerinin hoşnut olmasından murat, Cenabı-Hakkın her gönülde senden razı ve hoşnut olmasıdır.

Zengin kimsenin evinin yanması ve bütün varlığının elinden gitmesinden ve fakir kalmasından murat, senin ölüm halindir ki, rahmet ve mağfirete muhtaçsın.

O zengin ve kudretli kimsenin böyle fakir ve muhtaç kaldığı ânda en dar zamanında yetişerek birden kalkındırıvermeleri ve aslâ düşmemiş hale getirmelerinden murat, Allahu teâlâ'dır. Eğer, öldüğün zaman her gönül senin hakkında iyi şahitlik eder, hayır dua ve rahmetle anarsa ve herkes hoşnut ve razı olursa, hakkında Allahu teâlâ'dan rahmet, mağfiret ve ihsan dileyeceklerinden, Allahu azim-üş-şân da fazlı ve keremi ile sana lütfeder bir ânda ebedî ve sermedi hayata ve saadete ulaştırır. Bütün isteklerini yerine getirir.

Buraya kadar zikrettiklerimiz vakit ve zamanında sebebine teşebbüs olunacak şeylerin, misal yolu ile tarif ve beyanıdır. Hemen, Cenabı-Hak cümlemizi hal ve hakikati üzere amellere muvaffak-ı-bil-hayr eyleye, âmin...

Fakat, burada gösterilen yedi şartı yerine getirmekle adam, insan olmaz. Mutlaka, her şeyden önce tahsil olunacak elde edilmeli ve gereği yerine getirilmelidir.

Çünkü, bu yedi şarta ancak kalp huzuru ile varılabilir. Kalp huzuru da, kalp selâmeti ile bulunur. Kalp selâmeti de_ tarikatle elde olunur. Tarikate de, seriatle girilir. Seriatte de. Kur'an-ı-kerim ile amel edilir. Yani, hak sâliki olan zat, her şeyden Önce şeriat-ı-mutahharayı tıpkı tıpkısına yerine getirecek, EenchsmiKur'an-ı-kerime tatbik edecek ve:

طَابَقَ النَّعْلُ بِالنَّعْلِ

Aleyhissalâtü vesselâm efendimizin yürüdüğü yolda O'nun mübarek ayak izlerine adımlarım uyduranlar

gibi muvafık ve mutabık olacaktır ki, işte buna tarikatın kapısından girmek denir.

Tarikat dediğimiz, **SIRAT-I-MÜSTAKİM**'den ibarettir.

Hazreti Aziz Mahmut Hüdayi kuddise sırrahul-âli rivayet ederler ki:

Mevlâna'nın evlâtlarından Divâne Çelebinin keşif ve kerametleri, o ülkede zahir olmuştu. Fakat, kendisi vefat etmek üzere iken, âh ile pişman olarak:

— Meğer biz Sırat-ı-müstakimden gafil imişiz, demiştir.

Sırat-ı-müstakimin ne demek olduğu, inşâ'allahu teâlâ aşağıda tarif edilecektir. İşte, böyle sahih itikat ile şer'i-şerif hükümlerini yerine getirerek zühd-ü-tekva ile tarikatı aliyyeye doğrudan doğruya Allahu teâlâ için girecek olanlar, bir mürşide teslim olmalı, şeyhi tarafından verilen evrâd ve ezkârı zamanında edâ etmeli. Ehlullah'ın şartlarını, teveccüh ve rabıtayı muhafaza etmelidir ki, böyle olanlara **SÂLİK** denilir. Bizim de sözümüz onlaradır. Yoksa, henüz şeriatı tekmil edememiş, zühd-ü-tekva bakımından tamam olamamış, teslim olamamış kimselere sözümüz yok... Onlar da kendi kendilerine birer sultandır. Bizim sözlerimiz, sâliker içindir. Fakat, bu dersi okuyarak veya okuyandan dinleyerek:

— Benim kusurlarım çoktur. Artık, halim haraptır, diye nefs-i-levvâme ümit kestirmesin. Zira, Hakkın rahmetinden ümit kesilmez ha...

لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا

Allahu teâlâ'nın rahmetinden ümidinizi kesmeyiniz. Zira, Allahu teâlâ bütün günahlarınızı mağfiret buyurur,

Ez-Zümer: 53

Kul, kusursuz olmaz. Hemen, kusurlarımızı **BÂBULLAH'**ta ikrar ve itiraf edelim. Mevlâyı müte'âl cümlemizi inkâr suretinden korusun... Daima kendi nefislerimizi ayıplayalım, bütün kusurları kendi üzerimizde bilelim. Kendi ayıplarımızı bildikten sonra, elin ayıbını da kendi kusuru gibi kabullenmek âdaptandır. Zira, bu âlemde herkes halini görür. Ehl-i-halden nice garip haller zuhur eder ki, onu yine erbab-ı-hal olanlar görürler. Hal'den haberleri olmayanlar göremezler. Cahillerden de nice ayıplar zâhir olur ki, onları da benzerleri olan cahiller görürler, irfan sahipleri görmezler. Çünkü, herkeste ayıp görmemek irfandır. Cenabı-Risaletpenâh efendimiz hiçbir şeye noksanla nazar etmemiştir. Hattâ, haramlardan ve menhiyattan nehiy buyurmaları da aynı şekilde kemal içinde olmuştur.

Bu bakımdan, talibin ilerleyebilmesi için Şeyh Üftâde hazretleri buyurmuşlardır ki:

— Nefsin ayıplarının açılması, yerlerin ve göklerin açılmasından hayırlıdır. Zira, nefsin ayıplarının açılması ile tâlip o tehlikeden ve yoluna engel olmasından

kurtulur. Yerlerin ve göklerin açılması ise, tamamiyle bir sırdır, onda fayda yoktur. Nefis islâh olmadan devamı da yoktur. Belki, zâil olur gider. Fakat, böyle söyleyerek Hakkın mekrinden emin olmağa da gelmez. Zira :

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ

Yoksa, Allahu teâlâ'nın mekrinden emin mi oldular?

Allahu Teâlâ'nm mekrinden, ancak hüsrana uğrayan kullar emin olabilirler.

El-A'raf: 99

buyurulmuştur. Böylece, korku ile rica arası bulunmalıdır.

Eğer, korku tarafı üstün gelirse daha iyi; itikadını düzeltmiş, şeriatını tekmil etmiş, perhiz ve riyazetle zühd-ü-takvasını tamamlamış olur. Böylece bir şeyhten inâbe alarak tarikat-i-âliyyeye girmiş, basireti açılmış bulunur ki, artık keşfi var, kerameti var, müşahedesi var, tecelli-i-zatı da var, gözünü kapayınca görmediği, bilmediği bir şey yok, sol tarafına ibadetlerini, sağ tarafına keşif ve kerametlerini dizmiş, ikisinin ortasına geçmiş, oturmuş, iki tarafı da seyrediyor.

Bu zatı soldan görenler :

— îşte; âbid, zâhid ve mütteki budur, derler. Sağdan görenler de:

— Veli ve keramet sahibi ancak budur, derler.

Fakat, (İşte insan buna derler) diyemezler. Böyle olanlara sâlik denilir. Daha insan olamamıştır, bizim de sözlerimiz sâlikleredir ki, sağlarına ve sollarına bakarak bataklığa saplanıp kalmasınlar. Sırat-ı-müstakimi arasınlar. Bu yola da **RIZA'ULLAH, MUHABBETULLAH** ve **AŞKULLAH** denilir. Kalplerinde, mahviyyet-i-külli olarak kalp huzuruna kavuşsunlar, yukarıda zikrolunan yedi şartı yerine getirmek suretiyle insanlığı bulsun ve insan olsunlar, bu âlem-i-berzahta ruhanî cennete girsinler, ruhanî vuslâta ersinler vuslât ile kemale erişsinler.

İnsan olanın alâmetleri vardır: Bu âlemde hiçbir düşmanı kalmaz, herkesle dost olur. Canı sıkılmaz, darlığı arasa da bulamaz.

Allahım! Sen, bunu bize kolaylaştır, âmin...

ALTINCI BÖLÜM

6. Hazreti Alî İbn-ü-Ebi Tâlib Radıyallahu Anh ve Kerremallahu Vechehu Efendimizin Vasiyyetleridir.

اعلم ان للعاشق ثلث علامات الاستهانة بالدنيا واحتمال الجفاء
والصبر على البلاء وللحليم ثلث علامات يصل من قطعه ويعطي من
حرمه ويعفو عن من ظلمه وللصديق ثلث علامات يجعل ماله دون
مالك وعرضه دون عرضك ونفسه دون نفسك

BİLMİŞ OLUNUZ Kİ; ÂŞIKIN ÜÇ ALÂMETİ VARDIR:

1- Dünyayı hakir görmek

2- Cefâya tahammül etmek

3- Belâya sabretmek

HALİMİN DE ÜÇ ALÂMETİ VARDIR:

1- Kendisini arayıp sormayan akrabalarını arayıp, sormak ve ziyaret etmek (Sılâ-i-rahim etmek)

2- Kendisini mahrum edene vermek

3- Kendisine zulmedenleri affetmek

SIDDIYKIN ALÂMETİ DE ÜÇTÜR:

1- Malını, kendisinden daha az malı olana vermek

2- Irzını, başkalarının ırzından üstün görmemek

3- Nefsini, başkalarının nefsinden aşağı görmek

Abdullah bin Muknâ' hazretlerine buyurmuşlar ki : — Sana, dostun mu sevgilidir, yoksa düşmanların mı?

Şöyle cevap vermişler:

— Düşmanlarımı, dostlarım olduğu için severim. Dostun alâkası ruhanîdir.

Hazreti Resûl-ü-Ekrem sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinden rivayet olunmuştur ki:

— Çok kardeş edininiz. Zira, Rabbiniz hayâ edicidir. Kıyamet günü, kardeşleri arasında, kuluna azap etmeğe hayâ eder.

Hazreti Ali kerremallahu vechehu ve radıyallahu teâlâ anh efendimiz buyurmuşlar ki:

— Üç şeyde dostluk hakkını korumayınca, dost olmaz:

1- Bir musibet ve felâket zamanında.

2- Gıybet zamanında (Yani, dostunun hazır bulunmadığı bir yerde onun aleyhinde dedikodu yapıldığı zaman, hakkını gözetmek.)

3- Vefatı zamanında (Yani, öldükten sonra dostluğa lâyık olan şeyleri yerine getirmek, ona hayır duada bulunmak ve hayırla anmak.)

الله ولي التوفيق ونعم الرفيق

Tevfike mazhar olan kişilere, Allahu teâlâ dosttur, yardımcıdır, arkadaştır. O, ne güzel arkadaştır.

YEDİNCİ BÖLÜM

7. Sırat-I-Müstakim Nedir? İnsanlık Sıfatı Nasıl Elde Edilir? Dervişliğin En Kolay Şekilde Elde Edilmesi Nasıl Olur?

DOĞRU YOL - DERVİŞLİK

Gelelim, doğru yol olan sırat-ı müstakime ve insanlık sıfatını bulmaya...

Burada, sırat-ı müstakim ile, insanlık sıfatını bulmakla, en kolay yoldan dervişliğin elde edileceği tarif edilip açıklanacaktır.

الطرق الى الله بعدد انفاس الخلائق

Allahu teâlâ'ya giden yollar, mahlûkatın her birinin, her nefesi sayısıncadır. Fakat, bütün bu yollar kapalıdır. Ancak, hazreti Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin izinden gidenler ulaşabilirler.

Her şahsın, vücut mülkünde sülûk için, kendisine mahsus bir tariki vardır ki, onu ancak irşât ehli bilir. İrşat ehli diye, Peygamberi zişân aleyhi ve âlihi salâvatullah-ül-Mennan efendimiz tarafından, ümmetini Hak tarikine dâvete memur olan zevata denir. Biz, onlara **MÜRŞİT** diyoruz. Fakat Hakka ulaşmak, ancak Hazreti Peygamber'in eliyle olur. Mürşidin kemali odur ki, müridi Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin zat-ı-şerifine ulaştırır. Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz, bir ânda hemen hazreti aliyesinin ilâcı ile imdadına koşar ve ona şefaat buyurur. Bu ise, şeriat-i-mutahharalarını icra, sünnet-i-seniyyelerini ihyâ ve eser-i Muhammediyyelerine iktida ile elde olunabilir.

O halde, bize her şeyden önce, Sırat-ı-müstakimi bulmak ve insan olmak lâzımdır. İşte, bu dersimiz o sırat-ı-müstakimin ve insanlık yolunun ne olduğunu tarif eder ki, bunlar elde olunduktan sonra, bir kimse **DERVİŞ** olmağa çalışırsa, buna kolayca muvaffak olabilir.

SIRAT-I-MÜSTAKÎM'den murat. **KUR'AN-IKERİM**'dir.

İnsanlıktan murat ise; tıpkı tıpkısına Kur'an-ı-kerim ile amel etmektir. Nitekim, Hadis-i-şerifte:

اَلْقُرْآنُ وَالْاِنْسَانُ تَوْءَمَانِ

Kur'an ve insan, İki ikizdirler.

buyurulmuştur. Her kim, Kur'an ile ikiz ise. o kimse insandır. Her kim ki şeriatte noksandır, başka şeyde nasıl kâmil olabilir? Şeriatte, hepsine kapı olmuştur. Bu kapıdan girmeksizin, hiçbir kimse Hak yoluna ve sırat-ı-müstakime hidayet bulamamıştır. Ancak, şeriat kapısından girmiş ve öyle bulmuştur.

Demek oluyor ki, şeriat kapısına ulaşamayan veya ulaştığı halde gereğini tam ve eksiksiz yerine getiremeyen ve zâhiren bazı noksanlıkları bulunanların, henüz zâhir şeriatleri tekmil olamadığından, o kapıdan içeri lâyıkı veçhile büsbütün giremezler ve noksanlıkları kadar uzakta kalırlar. Bu gibi kimselerin:

— Bu yol, aşk yoludur. Zühd yolu değildir, diyerek kendi hevâ ve heveslerine tâbi olmaları ve sırat-ı-müstakimi bulduklarını sanmaları boştur. Bu gibilerin, gördüklerinin ve bildiklerinin ne olduğu ehline malûmdur.

Biz, gelelim şeriat-ı-mutahharayı tam ve eksiksiz yerine getirerek Şeriat kapısından içeri girmeğe muvaffak olan sâlikin halini anlatmağa...

Sâlik, şeriat kapısından içeri girer girmez, bazılarının basiretleri açılır. Bazıları da kapalı giderler. Bunların ikisi de birdir. Şu var ki basireti açılanın, bu açılışı aslâ kendisine mal etmemesi ve sırat-ı-müstakimi bulmağa çalışması lâzımdır. Çünkü, basiretinin açılmasını üzerine mal ederek, onunla öğünmek veya basiretinin açılmasını emel edinerek:

— Niçin olmadı? diye ye'se düşmek, Allahu teâlâ korusun, Hak yoluna engeldir. Bu fâsit fikirleri gönülden atmalı, basiretin açılması ile sevince, açılmaması ile üzüntüye kapılmamalı, her halde hakka teslim-i-küllî ile teslim olmalıdır ki, feyiz alınabilsin. Asıl mâ'rifet, gayret ve istikamette kusur etmemektir.

Cenabı - Hak, cümlemizi bu gibi bağlantılardan kurtarsın ve:

فَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ

Emrolunduğunuz gibi, istikamette bulunun.

(Hûd: 112)

emr-i-şerifinin zuhurunu hâlen ve mülken ihsan buyursun, âmin...

Şeriat kapısından içeri girince basireti açılan sâlik bakar ki, ne baksın, büyük törenlerde iki taraflı askerlerin selâm durmaları gibi, bu sâlikin de sol tarafında kulluğunun şânı ve sağ tarafında da sülûkünün hali, öylesine dizilmiş ki, ucu bucağı görünmüyor.

Kulluğun şânı namazlar, oruçlar, zekâtlar ve bütün ibadet ve tâ'atlerdir. Kul olanda, bunların hepsi bulunmalıdır. Eğer, o kimse kulluğun şânı olan bu İlâhî saltanata meyl ederek yalnız, bu yoldan gider ve gönlünü bu saltanatın zevkine bağlarsa, o kimseye **ÂBİD** denilir. **ZÂHİD** denilir. **MÜTTEKİ** denilir. Fakat, **İNSAN** denilmez. Bunlar, cenneti de cemali de bulurlar.

Sülûkün hali de keşifler, kerametler, müşahedeler ve vuslâttır. Daha bunlar gibi sayılamayacak kadar çok türlü türlü şeylerdir ki, bunların hepsi sülûkün **HAL**'idir. Sâlikin, bu halleri görebilmesi, İlâhî saltanatın ve sülûkünün şânının eseridir, kendi mülkü değildir. Eğer, sâlik bu şân ile İlâhî saltanatı birleştirir ve onun zevkine gönül bağlarsa, o kimseye de **KEŞİF EHLİ** veya **KERAMET SAHİBİ** derler. Amma, **İNSAN** denmez.

İki tarafın şartlarını da yerine getirerek, bunların zevklerine gönül bağlamamağa muvaffak olur ve bu ikisi arasında sırat-ı-müstakimi bulur ve sırat-ı-müstakim üzere insanlık şartlarını da yerine getirirse, kendisine insanlık sıfatı elbisesini giydirirler ve insan derler.

Cenabı-Hak, ezelî ilminde bu yolu böyle iki taraflı kurmuştur. Sonradan olma değildir. Enbiyâ ve evliyâsına hidayet buyurduğu sırat-ı-müstakimi, bu ikisinin ortasında kılmıştır.

Dervişliği de bu insanlığın tam ortasında kılmış ve bütün kullarını bu sırat-ı-müstakime hidayet buyurmuştur. Her biri, çalışıp çabalaması ve kazançları kadar nasip almışlardır. Bazıları, **HİDAYET-İ-ÂMME**'ye nail ve bazıları da **HİDAYET-İ-HASSA**'ya vasıl olmuşlardır. Gerçekte, hepimiz sâlikiz ve bu yolun yolcusuyuz. Allahu teâlâ, cümlemize tevfik ve selâmet, medet ve inayet ihsan buyursun, âmin...

Anamızdan doğduk, kendimizi sülük üzere bulduk, oturuyoruz. Fakat, gitmekteyiz. Bu dünyadaki sülûkümüzün tekmili, teneşir tahtasına kadardır. Ondan ileri sülûkümüz, âhireti bulunca olacaktır. Hiç bir aramız yoktur. Bu bakımdan, kişi zâ- hirde ister sülûke girsin, isterse girmesin, gerçekte yine sâlik-tir. Her yolun bir sonu vardır. Fakat, Allah yolunun sonu yoktur. Ancak, **SÂLİK-Î-RÂH-I-HAK** ve **TALİB-İ VECH-İ MUTLÂK** o zata denir ki, yukarıda anlatıldığı gibi şeriat kapısından içeri girer ve iki tarafında bulunan kulluk şânı ile sülük şanına gönlünü bağlamaz, himmetini yüceltir. Nitekim, Hadis-i- şerifte:

هِمَّةُ الرِّجَالِ قِيمَتُهُ

Ricalin himmeti, kıymetidir.

buyurulmuştur.

Bir diğer Hadis-i-şerifte de:

عُلُوُّ الْهِمَّةِ مِنَ الْاِيمَانِ

Himmetin yüksekliği, imandandır,

buyurulmuştur.

Böyleleri, bütün malların **MALİK-ÜL-MÜLK**'ün mülkü olduğunu bilir, onu sahibine teslim eder, hiçbir şey için emel beslemez ve üzerine mal etmez. Sağına, soluna da bakmaz. Zühd-ü-takva bir tarafında, keşif ve kerametler bir tarafında bulunduğu halde, bu ikisinin arasında yokluk yolunda durmaz gider, doğrudan doğruya Allahu teâlâ'ya kulluk eder.

وَصَاحِبُ الْبَيْتِ اَدْرَى بِمَا فِيهَا

Ev sahibi, içeride olanı daha iyi bilir.

Kaidesi uyarınca, daima insaf gözü ile kendisine bakar, insanlığa yakışmayanları hesaba çekerek dışarı çıkarır, kendisini bütün mahlûkattan aşağı görür, aczini bilir, günahlarını önüne koyar, aman kılıcını bir eline ve riza kalkanını diğer eline alır, Allahu teâlâ'nın rahmet nazarına göz diker. Her nefeste **(AMAN... EL'AMAN YÂ RAB!)** diye münâcatta bulunur, kendi tarik-i-müstakimini bilmeğe, bu yolda Allahu teâlâ'nın rızası, muhabbeti ve aşkı ile

mahviyeti ve kalp selâmetini ister. Böylelikle, kalp huzuruna ve insanlık sıfatına ulaşır, derviş olabilmek için Cenabı-Haktan tevfik niyaz eder.

Allahü Teâlâ'nın inâyetiyle, ilâhı bir ihsan ve Rabbani bir nimet olarak, bütün enbiyâ ve evliyâ'ya in'am buyurulan sırat-ı-müstakim ve o sırat-ı-müstakim içinde o zata mahsus olan sırat-ı-müstakim ihsan buyurulur ve kendisine insanlık yolu açılarak hidayet olunur. Bu tarik üzere, kalp huzuru ile yedi şartı yerine getirerek insanlık libasını giyer. İnsanlık sıfatı ile sıfatlanır.

Sarı karıncaya kadar bütün mahlûkatı bir daire içine alır, kendisi dairenin dışında bir yerde oturur ve bakar ki, geride hiçbir şey yoktur, kendisinin de hiçbir şeyi yoktur. Oracıkta, dilencinin bile elinde bulunan çanağı da bunda yoktur. Yiyecek verilse giyecek diyemeyecektir. Onun dilenciliği ancak, son nefeste imandır ve bir de mahşerde utanmamaktır. Yani, enbiyâ ve evliyâ huzurunda o büyük toplantıda, ayıplarının ve günahlarının meydana çıkmaması, İlâhi divanda rezil ve rüsvay olmaması, mahcup düşmemesidir. İşte, bu zat insandır. Bu âlemde iken ruhânî cennete girer, her nefes ruhanî vuslâta erer bir insandır.

Dervişliği bulana, bir hırka ile bir lokma yetmez mi? Dervişlik dediklerinde, hırkadan murat insanlık hırkasıdır. Lokmadan murat, Cemalullah lokmasıdır. Dervişlik, bunun adıdır.

Cenabı-Hak, cümlemize nasip ve müyesser eyleye, âmin bi-hürmeti seyyid-il-mürseliyn.

Eğer, derviş olan zat, şöyle dönerek arkasına bakmış olsaydı, dünya ile ukbâ'yı hamam halveti gibi küçük küçük iki ev gibi görür, burada bulunanları da hamamda sıcaktan bayılmak derecesine gelmiş kimseler gibi bunalmış, daralmış ve zahmet içinde bulurdu.

MÜNAFIKLIK

عَلاَمَةُ النِّفَاقِ اِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَاِذَا وَعَدَ خَلَفَ وَاِذَا اُمِنَ خَانَ

Nifak, alâmetleri şunlardır: Konuşursa, yalan söyler. Va'dederse döner. Emanet edilirse, hıyanet eder.

buyurulduğundan, tarikatte bulunan kimsenin kalbinin istikameti alâmetleri de şöyle sıralanabilir :

Şeriat ehli, nasıl ki zâhirde halk ile olan muamelelerinde, bu sıfatlardan birisinin kendisinde eserini bulundurmazsa: tarikat ehli de bâtında halk ile olan muamelelerinde bile bulundurmaz; doğruluk, ihlâs ve istikamette kalbi ve kalıbı bir olur ve ister topluluk içinde, isterse tek başına bulunduğu zaman aynı şekilde davranır, gönül hazînesinin kapısında durur, Hakkın hazînesine Haktan gayrı kimsenin girmemesine çalışır. Zira, kulun kalbi, Hakkın hazînesidir. İnsan, hazinedardır. Hakkı düşünmekten başka bir düşünceye kapılsa, hırsız olur.

Eğer, ihmal eder ve Hakkın hâzinesini hırsızlara yağma ettirirse, hali müşkil olur. Çünkü emanete hıyanet etmiş bulunur. Kur'an-ı- kerimde:

إِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ

Allalıu Teâlâ, hâinleri sevmez.

(El-Enfâl: 58)

buyurulmuştur. Tarikat ehli katında her türlü düşünce, düşünen kimselerden zâhiren cereyan eden fiiller ve kaviller gibidir. Onun için, mürakabe ehli, Hakkın rızasına aykırı düşüncelerden sorumludurlar. İlk defasında sual olunmaz. Fakat, kul bunları def'etmez ve Hak fikrine tebdil etmeyerek ısrar ederse, sorulur buyurmuşlardır.

Özellikle, namazda ilk tekbiri alıp Fatiha suresinin 4. âyeti olan :

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

Ancak sana İbadet ederiz, ancak senden yardım dileriz.

Derken, nefiy ve ispat ederken tam huzur içinde bulunmalı, tövbesinde sabit olmalı ve Hakka olan va'dinden ve ahdinden dönmemelidir ki, bu azalar da Allahu teâlâ'nın emanetleridirler. Hem de insanın gözcüleridirler. Yani, zâhir zâhirin ve bâtın bâtının gözcüsüdür. Bu vücut, bütün azalar, hisler ve kuvvetler, her ân ve her zaman insanı gözetir ve idaresine aykırı davranmaz, bilâkis hizmet ederler. Her ne iş işlerse, yarın rûz-i-cezada sorulunca, doğruca haber vericidirler. Halbuki, insan onlardan: "Elim, ayağım, gözüm, kulağım, burnum, yanağım, dilim, dudağım, bacağım ve hepsi benim vücudum" diye bahseder ve onlardan hiçbir şey gizlemez. Belki, her şeyi onlarla işler. Oysa, onlar insanın casuslarıdırlar. Gece gündüz seni gözlüyorlar, senin haberin yok... Onlar; hayır olsun şer olsun, insanın bütün işlediklerini rûz-i-cezada birer birer söyleyecekler ve Kirâmen kâtibiyn meleklerini tasdik edeceklerdir.

Bütün işlenenler, Hakkın mâlûmu iken, İlâhî saltanatı olarak insanın kendi vücudunu, kendisine gözcü koydu ki, bu âlemde insanoğlu ne işlerse vücut haber verecektir. Onun üzerine iki de melek memur etti ve bütün fiillerini ve kavillerini yazdırdı. Yarın, rûz-i-cezada Kirâmen kâtibiyn meleklerinin yazdıkları ile, vücut ve âzaların şahitlikleri tatbik edildiği zaman, birbirine tamamen mutabık gelecektir.

Sözün kısası, insana lâyık olan, bu İlâhî emanetleri iyice gözetmek, haklarını vermek ve Allahu teâlâ'nın rızası için helâlinden onları beslemektir. Uyku zamanı uyumak, kirlendiği zaman temizlenmek ve bütün âzalarını yaratılışlarına uygun davranışlarda kullanmak ve vakti gelince de tertemiz olarak sahibine teslim etmektir, ki hain olmaya vesselâm...

TASAVVUF KİTAPLARI

Tasavvufa ve diğerlerine ait tasnif olunmuş ne kadar kitaplar varsa, bunlar nakşedilmiş lâfızlardan ibarettir. Bunları tasnif eden zevat; Allahu teâlâ'ya ve Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme hizmet kastiyle mutlak olarak yazmışlar ve öyle meydana koymuşlardır. Her tarafa yüzü vardır. Zâhirde bunun temsili, sahipsiz ve çıplak bir köle gibidir. Her kimin eline geçerse, kendi elbisesini giydirir. Yani, asker eline geçerse asker elbisesi, kâtip eline geçerse kâtip elbisesi, esnaf eline geçerse esnaf elbisesi, hoca eline geçerse hoca elbisesi giydirirler. Köle, buna aslâ karşı koyamaz.

Kitap da böyledir. Mütteki eline geçerse, takva elbisesi; âbid eline geçerse, âbid elbisesi; zâhid eline geçerse, zâhid elbisesi giydirilir. Fakat, mâ'rifet odur ki, bugünkü günde ve şu saatte Allahu teâlâ hangi elbiseden razı ise, onu bilmeli ve o elbiseyi giydirmelidir. Mevsimini de bilmek lâzımdır. Çünkü, temmuzda elma kürkün ve zemheride şâli cübbenin giyilecek zamanı değildir.

Allahu teâlâ, cümlemize bu irfanı ihsan buyursun, âmin...

Bu kitaplar, hakikatte sütü sağılır birer koyun veya inek gibidir. İçindeki sözler, meme gibidir. Sütü, on sekiz bin âlemin fahrından gelir. Kitap sahiplerinin ruhaniyyeti başı ucundadır. Eğer, kitabı açan kendi kuzusu ve yavrusu ise, kendi cinsinden ise, memeyi onun ağzına sokuverir. O da istediği kadar sütünü emer ve karnını doyurur, çekilir. Bir tarafta yatar, zevkine bakar. Ne sesi çıkar ne sedası., öyle ya; sütü emdi, karnı doydu, artık nesine lâzım ki sesini çıkarsın.

Eğer, kitabı açan kendi kuzusu ve cinsi değilse, ona süt vermez. İsterse, gece ve gündüz tasavvuf sözleri okusun, yine karnı açtır. Karnı aç olan bir adam, bütün gün kebap, baklava ve börek okumuş olsa, bunların her türlüsünü bilse, yemedikçe açlığına faydası olamayacağı gibi, bu adama da kitapları okumasından bir fayda hâsıl olmaz. Meğer ki, gereğince hareket edebilsin veya bir mürşid-i-kâmile teslim olarak onun sözlerini yerine getirebilsin. Mürşid-i-kâmil bulamayan, okuduğu kitapların gereğini yerine getirmeyen, yalnız ağız kavaflığı ile kendisini tasavvuf ehline benzetenin zâhirde misali o kadın gibidir ki, erkek kılığına girmiş ve kendisini hiç kimse erkeklerden ayırd edememiştir. Amma, o herkesten önce kadın olduğunu bilir. Sorulursa, ben kadınım der. Saklarsa, yarın rûz-i-cezada kadınlığı meydana çıkar ve herkesin malûmu olur. Yani, erkek kılığına girmekle, kadın erkek olamadığı gibi, erkeklik hallerine dair söyledikleri ve yazdıkları da hakikati anlatamaz, kendisi de bir şey anlayamaz. O sözü, yine erkekler anlarlar ve derler ki:

— Vaktiyle bu zat da bizim gibi bayram namazlarına bir saat önce kalkar ve hazırlanırmış.

Cenabı-Hak, taklidimizi tahkik eyleye, âmin...

VÜCUD GÜNAHI

وُجُودُكَ ذَنْبٌ لَا يُقَاسُ عَلَيْهِ ذَنْبٌ آخَرُ

Vücudun, öyle bir günahtır ki, onunla bir diğer günah mukayese edilemez.

Bu varlık günahı dedikleri şeyin zâhirde misali şuna benzer ki, bir mahallede sâlihlerden bir zata :

— Semtimizde, böyle bir zat bulunsun, diye en iyi yerde geniş bir ev yeri bedava verilse ve üzerine yapılacak binanın masrafı için de yardımda bulunulsa, o zat da bu yere gayet süslü sekiz odalı bir ev yaptırarak içini ve dışını zümrüt gibi yeşile boyatsa, Kur’an-ı-kerimi, tefsir-i-şerifleri, Hadis-i-Nebeviyyeleri ve bütün mû'teber kitapları en güzel yazı ile bu evin içine ve dışına altın kalemle yazdırsa, bütün kitaplar için hususî bir kütüphane yaptırarak içine koysa, görenler anlatmaktan âciz ve duyanlar hayran kalsalar, bu evin içini ve etrafını görmek için uzaktan ve yakından halk sınıf sınıf gelse ve içine girip beğenseler, bundan daha güzel bir yer olamayacağına kanaat getirerek bu zata türlü türlü menfaatler va'diyle evini kiralamağa tâlip olsalar, o zat da bunlara aldanıp evinin her odasını kiraya verse, o evin her tarafı muhtelif cinsten insanlarla dolsa, ev sahibi baksa ki bunların hiçbir faydası olmadığı gibi evden çıkarması da mümkün değil, kendi nefsi ve rahatı için bunca zahmetler çekerek yaptırdığı evde bir yataklık yer bulamayarak dışarıda kalsa ve artık her odada her milletten bir çok insan türlü kötülükler ve gürültülerle bütün mahalleli tâciz olarak rahatları kaçsa:

— Yahu; gerçi senin mahallemizde bir ev sahibi olmanı istedik. Sana bu arsayı da verdik, ev yapabilmen için yardım da ettik. Eşyanı aldık, seni yerleştirdik, günlük masraflarını da ödedik. Sen de hakikaten bilgili adam olduğundan, evini gayet güzel dayadın döşedin, içine dışına bütün ilimleri yazdırdın, türlü türlü nakışlarla süsledin, bu kadar zahmet çektin. Amma, gel gör ki tam içinde oturup rahat edecek ve ilminden etrafındakileri de faydalandıracak vakitte, içine ipten kazıktan kurtulmuş pranga kaçkını her cinsten adam getirip yerleştirdin Kendin de açıkta kaldığın gibi bizim de rahatımızı, huzurumuzu kaçırdın. Biz senin rahat etmeni ve halka vaaz ve nasihatta bulunmanı istemiştik. Şimdi ne olacak? deseler biçare adam da kendilerine'

— Evet, haklısınız. Benim de istediğim buydu. Bunlar da bana böyle dediler de içeri girdiler. Tâ’at ve ibadetinize ve her işinize yardımcı oluruz, sana hizmet ederiz, tek sen şu evi bize kirala dediler, cevabını verse, mahalleli o zaman kendisine:

— Eğer, sen bunlara: «Ben bu evin sahibi değilim. Ben bu mahallede garip ve fakir bir kimseyim. Gerçi, şimdilik bu ev benim tasarrufumdadır amma, başlı başına benim mülküm değildir. Mahalleli, sevabına bunu bana yaptı. Ben kulum, kula hizmet gerekmez. Tâ'at ve ibadette de yardımcım Allahu teâlâ'dır. Her hususta Allahu teâlâ ya sığınırım» diyerek mülkü malikine teslim etseydin bu belâlara duçar olmazdın. Hoş, bunun da bir çaresi bulunur. Fakat, sen bize

teslim olmalısın. Çünkü, bu ev burada bulundukça, bunların defolup gidecekleri yok. Eğer, bizi dinler ve bunlar buradan çıksın, gitsin dersen sen bu evden de bu eve verdiğin emekten de vazgeç... Dediğimiz gibi yaparsan, bunlardan kurtulur ve evine kavuşursun, derler ve yol gösterirler.

Bunun, iki türlü yolu vardır. Ya, dört yanından ateşleyip yakmalı veya bizler bir olup ellerimize kazma, kürek, balta, ne geçerse hücum etmeli, birer taraftan birer tahta kopararak evi bunların başına yıkmalı ve başlarına göçürmeliyiz.

O kimse, insaf eder ve mahalleliye teslim olursa, o ev yakılır veya yıkılır. İçinde bulunan uygunsuz kimseler de tabiatıyla sürülür ve çıkarılır. Tertemiz olarak, arsanın mülkü kendisine teslim olunur.

Eğer, o kimse:

— Yok, olmaz… Ben bu eve bu kadar emek verdim, zahmet çektim. Bu kadar mal sarf ettim. Ne yıktırabilirim ne yakarabilirim, kıyamam... derse:

Kıyamazsan, başü cana ırak dur girme meydana,

Bu meydanda nice başlar kesilir, hiç soran olmaz...

Dedikleri gibi ne o evin içindekileri çıkarabilir ne kendisi evine sahip olarak içine girebilir. Ne de o evden fısk-ı-fücur eksik olur, öyle ki, içinde bulunan kötü kişiler için, konuşup, anlaşabilecekleri ve türlü kötülükler tasarlayacakları bir ev yaptırmış olur. İçyüzünü bilmeyenler ve evi dışarıdan görenler:

— Filân zatın ne güzel evi var, diye överler. Halbuki, biçare adamın evi, devi olmuştur. İçinde, sa'lepçi güğümü gibi ateş yanmaktadır. Ama, dışarıdan kimsenin haberi olmaz. Yalnız, ağzından akan bala bakarlar.

Bu misalden dersimizi alalım:

Sen de, bu âlem mahallesinde, sana ihsan buyurulan bu beden arsası üzerine, Allahu teâlâ'nın yardımı ve tevfikiyle, küçük yaşından başlayarak ve 50 - 60 yıl çalışarak elde ettiğin ilimler, ameller, hünerler, mâ'rifetler, kemaller, zühd-ü-takvalar, keşifler ve kerametlerle, şeyhlikler, hocalıklar, sözün kısası şu âlemde eline geçirebildiğin şeylerle bu sekiz odalı eve benzersin. Eğer, bu vücudu aşk ateşiyle yakmaz veya mücahede kazması ile yıkmazsan, ondan hâsıl olan günah, öyle bir günahtır ki, hiçbir günah onunla mukayese edilemez. Halbuki, seni dışarıdan görenler, ilmine ve kemaline hayran olurlar. Bilmezler ki, vücut evinin içi günahlarla dolu olduğundan, o elde ettiğin şeylerin sana hiçbir faydası yoktur. Sen, yine açıktasın. Vücut evi ise, ilimle ve amelle kalkar şey değildir. Mutlâka bir mürşid-i-kâmile teslim olmalı ve onun terbiyesi altında, artık neş'esine göre ya aşk ateşiyle yanarak bir ânda mahvolur veya tecelline göre günde bir tahta koparmakla yıkılırsın ki, bütün gün nefisle ve şeytanla **CİHAD-I-EKBER** ederek birer birer kötü ahlâklarının hepsinden kurtulur, bütün ilim, amel, kemal ve mâ'rifetini de denize atarak varlığından geçer ve külliyen yok olursun. İşte;

وجودك ذنب لا يقاس عليه ذنب آخر

Vücudun, öyle bir günahtır ki, onunla bir diğer günah mukayese edilemez.

sırrının hikmeti budur:

الله ولي التوفيق ونعم الرفيق

Tevfike mazhar olan kişilere, Allahu teâlâ dosttur, yardımcıdır, arkadaştır. O, ne güzel arkadaştır.

HÜZÜN - DERT - MİHNET - AŞK

Cenabı-Hakkın, dört tokmağı vardır. Bir insan, ne kadar kâmil olsa, sırrını bu tokmaklardan kurtarabilmesi mümkün değildir. Yani, tokmağın biri kalkar, hemen arkasından diğeri iner. Dört tokmağın biri **HÜZÜN TOKMAĞI**'dır. Hüzün tokmağı kalkar, hemen arkasından **MİHNET TOKMAĞI** iner. Mihnet tokmağı kalkar, hemen arkasından **DERT TOKMAĞI** iner. Dert tokmağı kalkar, hemen arkasından **AŞK TOKMAĞI** iner.

Sözün kısası, bu dört tokmak, ki, hüzün, mihnet, dert ve aşktır. Birbirlerini takiben, biri kalkar, biri iner. Kendisini bu tokmaklardan kurtarabilmiş bir kâmil yoktur.

Dert ile geldi enbiyâ,

Mihnetle göçtü evliyâ,

Dâr-ı-Belâdır bu dünyâ;

Ağlama gönül ağlama,

İnleme gönül inleme...

Tarikat-i-aliyyede, yani sırat-ı-müstakimde, insana lâzım olan; havas yoluna sapmamak, ancak nefisle şeytana galip gelmek, emirlere uymak ve nehiylerden kaçınmak, nefsin arzu edip hoşlandığı şeyleri, dünya hırs ve muhabbetlerini terk etmek ve Kur'an yoluna gitmek için hangi mürşitten olursa olsun, aldığı evrâd ve ezkâr kılıcı ile düşmana karşı koymak, yani nefisle şeytana karşı çıkmak ve Allahu teâlâ'dan gayrı her şeyi kalbinden sürüp çıkarmaktır.

VİRDLER - ZİKİRLER

Evrâd ve ezkâr da dört türlüdür:

1- İstiğfar-ı-şerif

2- Salâvat-ı-şerif

3- Kelime-i-tevhid

4- İsm-i-celâl'dir.

Bunlardan başka, **FETHİYYE-İ-ŞERİF** ile **KUR'AN-I-AZİM-ÜŞ-ŞÂN'ı** ve **DELÂİL-ÜL-HAYRAT'ı** hatmeylemektir. Bunların hepsini doğrudan doğruya Allahu teâlâ için okumalıdır. Hepsinin murat ve maksudu ancak ve yalnız **ALLAHU TEÂLÂ** ve Matlûbu da yalnız **RİZA'ULLAH** olmalıdır. Vaki olan zuhuratı rü'yadan saymalı, zuhuratı olmayanlar da olmadığı için üzülmemeli ve emel beslememelidir.

Rüya zuhurat olduğu zaman da âyetten ve hadisten ise, mânasını düşünmeli, ihtar mı, tenbih mi anlamalı ve ona göre davranmalıdır. Eğer, mânaya gücü yetmiyorsa, o rüyada gördüğü, işittiği, okuyup bellediği âyet ve hadisin mânasını bir hocaya sormalı ve ondan kendi halini anlamalıdır. Âyete ve hadise uymayan rü'ya zuhuratı ile amel caiz olmadığından, bu gibileri bir kenara bırakmalıdır.

Amelde de çok aşırı gitmekten çekinmeli, nâfilelerde gücünün yetebildiği kadarı ile yetinmelidir. Yani, şu vakitte bugünkü günde, nefsi hangi amele razı olur ve gücü yeter kaldırabilirse, onunla amel etmeli, fazla yüklenmemelidir.

Beş vakit namazı vaktinde kılmalıdır.

Ramazan orucunu tutmalı ve her veçhile şeriatten ayrılmamalıdır.

Bütün ümmet-i-Muhammed'e hayır dua etmeli, onların hürmetine kendisinin af ve mağfiret olunmasına ve ömrünün sonuna kadar Allahu teâlâ'nın rızası altında bulunmasına ve son nefeste iyman selâmeti ile hüsnü hâtimesine ve huzuru Rabbül-âlemiynde ayıplarının meydana çıkmaması ve mahşerde utanmamasına da dua etmelidir.

Bunları yaparken, arada kendisinin kalıbını gözünün önüne almalı ve sanki Hazreti Âdem Safiyullah salâvatullahü ve selâmühü âlâ nebiyyinâ ve aleyhi hazretlerinin balçığı gibi, kara balçıktan cansız bir kalıp olduğunu düşünmeli ve üzerinde Allahu teâlâ'nın emanetleri olan süsler ki, gülmek, söylemek, işitmek, tutmak, yürümek, âzasında bulunan can, bağırsaklarda olan hareket, akıl, ilim, güzellik ve benzeri her ne varsa, hepsinin İlâhî bir tecelli olduğunu, bütün emanetler yerli yerine teslim edildikten sonra Ahmet'tik, Mehmet'liğin de kaybolduğunu, Haktan başka mevcut kalmadığını mülâhaza etmelidir.

Bu halde iken, sağ elinde aman kılıcı olmalıdır. Bu, öyle bir kılıçtır ki, onun üzerine kılıç olmaz. Aman, öyle bir kılıçtır ki, kılıcı keser. Aman'da olan kimse, her türlü kaza ve belâdan zâhiren ve bâtınen emin ve salim olur.

Sol eline de riza kalkanını almalıdır. Yani, murad-ı-ilâhî olmadıkça, sineğin kanadını kımıldatamayacağını düşünerek hakka teslim-i-küllî ile teslim olmalı, her işi Hakka bırakmalı ve tam bir tevekkül ile mütevekkil olmalı, onun yaptığını beğenmeli ve razı olmalıdır. Allahu teâlâ indindeki mertebesini de bütün mertebelerden aşağı, âdeta ayakkabı hizasında bilmelidir:

NEFSİ BİLMEK

مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

Her kim, nefsini bilirse, Rabbini de bilir.

Buyurulmuştur. Bu, insanın iki küreğinin arasında bir keyfiyyettir. Yani, bu nefsin mâ'rifeti, Hakkın inayeti ve tevhidin nuru ile hâsıl olur. Zevki ve vicdanidir.

Bayezid-i-Bistami kuddise sırrahu hazretleri:

— Kırk yılda buldum, dediği zaman:

— Peh, peh, peh.. Ne tez bulmuşsun, demişlerdir.

Allah versin, sen kırk dakikada bul... Fakat, abdestsiz, namazsız, oruçsuz, taharetsiz, şeriatsiz bulunmaz. Cenabı-Hak, bu âlemde kullarının her istediğini vericidir. Her ne istersen verir. Fakat, kendi rızasından başka bir şeye talip olursan, aldanırsın.

Hemen, maksudumuz Allahu teâlâ, matlûbumuz **RİZA'ULLAH,** lokmamız **CEMALULLAH,** hırkamız **İNSANİYYET** ve **HAKKANİYYET** olsun... Son nefeste, yoldaşımız, iyman ile Kur'an olsun... Cenabı-Hak, cümlemizi mahşer yerinde rezil rüsvây olmaktan korusun, âmin... Bi-hürmeti Seyyid-il-mürseliyn ve Resûl-ü-rabbül-âlemiyn.

Şeriat-i-mutahhara, üç eczadan mürekkeptir. Bir tanesi noksan olursa olmaz:

ŞERÎAT-I MUTAHHARA

İLİM - AMEL - İHLÂS

İlimden murat, ilm-i-haldir. Bu üçünü bir araya getiren zatın şeriat ehli olduğuna hükmolunur.

Buyurmuşlardır ki; şeriat metbû, tarikat, hakikat ve mâ'rifet ise şeriate tâbidirler. Bir kimsede, şeriat-ı-mutahhara varsa, tabiatiyle tarikat ve hakikat onunla beraberdir.

TARİKAT-I MUHAMMEDİYE

Yine buyurmuşlardır ki; **TARİKAT-İ-MUHAMMEDİYYE,** üç şeyden ibarettir:

TESLİM - İSTİKAMET - TALEB - İ - RİZA

Yani, teslim-i-küllî ile teslim olup :

فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ

Emrolunduğunuz gibi istikamette bulunun.

(Hûd: 112)

emri şerifi üzere istikamette bulunmak, emeli ve matlûbu **RİZA'ULLAH** olmaktır.

B ÎD 'AT

Yine buyurmuşlardır ki, tarikat-i-aliyyenin üs ve esası, takva ile ameldir. Bazılarımız, ehl-i-sünnet itikadını bilmediğinden, noksanı bakımından **BİD'AT-İ-SEYYİ'E'**de bulunur. Halbuki, bid'at-i-seyyi'e'de bulununca, mâ'azallah ismi başka türlü olur. Bid'at hakkında, gelmiş geçmiş sâlihlerden fikirlerini sormuşlar ve şu cevabı almışlardır:

— Hasenesinden bir hasene göremedik. Seyyiesini de bilmeyiz, buyurmuşlardır.

Sözün kısası, bir insan her şeyden önce, ehl-i-sünneti lâyıkı ile tahkik ve kendi itikadını ona tatbik etmeli, bununla ilgili diğer ilimleri ve fıkıh meselelerini iyice öğrenmeli ve gereğince hareket etmeli, alış-verişini riyâdan korumalı ve lokmasını helâl etmelidir. Usule ve bununla, ilgili mes'elelere iyice vâkıf olduktan sonra, kendisine bir mürşit arar ve bulmağa muvaffak olursa, şartlarını yerine getirmek suretiyle, Allahu teâlâ'nın fazlı ve keremi sayesinde o kimse Tarikat-i-Muhammediyye'nin tadını duyabilir.

Yine buyurdular ki, daima hatırınızda bulunsun... İnsana hizmet etmekten sakının... Ben, insana hizmet ettim:

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ

Sen sevdiğini, iymana hidayete muktedir değilsin...

(El-Kasas: 56)

Âyeti celilesinden gafil imişim. Size vasiyetim olsun, siz insana hizmet etmeyin. Zirâ, bir insana ne kadar gücendirmemek niyetiyle hizmet etsen, kırk

yıl ağzına şeker versen, sonra bir defasında kaşık kaza’en ağzına eğri konulunca:

— Bu adam, kırk yıldır ağzıma incitmeden, gönlümce şeker verdi. Bu defa da kaza'en kaşığı ağzıma yanlış soktu, diyerek affetmez ve derhal:

— Yahu, ne yapıyorsun? Kaşığı ağzıma eğri koydun, der veya:

— öyle dürtülür mü? dudağımı incittin, diye azarlar. Sen de:

— Benim, bunca hizmetim bilinmedi de bir kerre kaşığı ağzına yanlış vermekle kırk yıllık emeğim hebâ oldu, diye hem adama kalbinden incinirsin hem de ettiğin hizmetten usanç duyarsın. Böylece, senin o adama ettiğin hizmet, hiçbir şeye yaramamış olur. Onun için, insana hizmet etme! Hizmet edecek misin? Ancak, Allahu teâlâ'ya hizmet et ki, hizmetin zâyi olmasın. Kimseye incinmeyesin ve sana usanç da gelmesin... Çünkü, Allahu teâlâ'ya edilen hizmet zâyi olmaz. Hakka olan hizmetten dolayı, incinmek ve gücenmek de olmaz. Belki, daha ziyade muhabbet hâsıl olur.

Şöyle niyet etmelisin:

— Ya Rab! Bütün halk senin mahlûkatındır. Ben de senin hepsinden aşağı bir kulunum. Aczimi bilerek ve itiraf ederek, senin riza-i-şerifin için, sana kulluk niyetiyle kapı yoldaşlarıma senin emrin üzere hizmet edeyim. Yâ Rab! Sen bana tevfik ihsan eyle ve İlâhî rızana aykırı hareketlerde bulundurma...

Böyle niyet ederek, her kime hizmet ederseniz, Allahu teâlâ’nın emrini ve rızasını gözeterek hizmet ediniz. O hizmetle, Allahu teâlâ’yı ve onun rızasını isteyiniz. Hizmet ettiğiniz insanın hatırı kırılmaması, incinmemesi için onun gönlünce hareket etmekten sakınınız. Ama, senin Allahu teâlâ için ettiğin hizmet, o adamın ister gönlünce olsun, isterse olmasın ister bilinsin ister bilinmesin... İster senden razı olsun ister olmasın. Fakat, sen herkesle daima barışık ol, hepsinden razı ol, hizmetlerinde sâbit ol... Çünkü, senin niyetinde o insana hizmetinden, Allahu teâlâ ya bir nevi kulluk ve rızası vardır. O kimsenin, gönlünce olup olmaması, senden razı olup beğenmesi, sana muhabbet edip, (Aferin...) demesi için hizmet etmedin ki, senden razı olunca sevinesin... Yahut gönlünce olmaz ve beğenmezse sana düşmanlık beslerse, bundan da üzülme. Eğer, senin o hizmetinden Hak razı olmuşsa, insanın beğenmemesinden sana ne zarar? Hizmet ettiğin beğendi sevdi de Hak razı olmadıysa, halkın rızasından sana ne fayda? Çünkü, İndallah hizmetin kabul olunmamıştır. İşte, niyetini buna göre uydur ve hizmetini Hakka et ki, cezasıda, mükâfatı da Haktan olsun. Böyle yaparsan, başka kimseden ceza veya mükâfat beklemezsin.

Eğer, hizmetini böyle niyetle Hakka hasreylemez, halkın gönlünce ve kimseyi gücendirmemek kaygusu ile yaparsan, hatır için insana hizmet ve iyilik etmiş olursun ki, ileride mücazat veya mükâfat olarak:

اِتَّقِ شَرَّ مَنْ اَحْسَنْتَ اِلَيْهِ

İyilik ettiğin kimsenin, şerrinden korun.

Hazır olur. Çünkü, hizmetin mutlak değil, bağlantılıdır. Ondan dolayı, sana yağmur gibi taşlar yağdırır, ki sana hizmetin ve dostluğun ancak kendisine mahsus olduğunu bildirmek ve bir daha halka hizmet etmeğe **nasuh** tövbesiyle tövbe ettirmek için...

Bu sebeple, hizmet edecek misin? Yalnız, Allahu teâlâ'ya hizmet et…

Sevecek misin? Yalnız, Allahu teâlâ'yı sev...

Korkacak mısın? Yalnız, Allahu teâlâ'dan kork...

Utanacak mısın? Yalnız, Allahu teâlâ'dan utan…

İsteyecek misin? Yalnız, Allahu teâlâ'dan iste…

Dost, Allah ve bir de Resûlüllah... Bir de Allah ve Resûlüllah yolunda, içi ve dışı insan bir arkadaş bulabildinse, o da dosttur. Yoksa, henüz kendi nefsine zulmü olan, sana nasıl dost olur?

Ve yine buyurdular ki, dua ettiğiniz zaman doğudan batıya kadar bütün Ümmet-i-Muhammed'e birden dua ediniz. Duayı, yalnız kendi nefsinize hasretmeyiniz. Ümmet-i-Muhammed deyince, ümmet-i-dâvet ve ümmet-i-icâbet hepsine birden **ÜMMET-İ-MUHAMMED** denir.

LÂTİFE

Nasreddin efendi rahmetullahu aleyhe isnat ederler:

Hoca efendiye:

— Buyurun, yağmur duasına gidelim, demişler. Hoca efendi merhum, kendi tarlasının yanından geçerlerken:

— İşte Yâ Rab! Benim tarlam burasıdır, diyerek parmağı ile işaret etmiş. Meğer, hocanın tarlası dağın eteğinde çukur bir yerde bulunduğundan, fazla yağmurdan biriken seller, yükseklerde bulunan taşları ve kumları hocanın tarlasına doldurmuş, dümdüz etmiş ve tarla kaybolmuş.

Yağmur dindikten sonra, hoca efendi aramış, taramış, tarlasını bulamamış. Ellerini açarak:

— Yâ Rab! demiş. Kabahat sende değil, bende... Tarlanın yerini ben gösterdim.

Bir beldeye yağmur yağdığı zaman, o beldede bulunan bağlar, bahçeler, tarlaların hepsini suladığı gibi, bir dua Allahu teâlâ indinde makbul olursa, o dua sebebiyle Cenabı-Hak bütün halkı İlâhî ihsanlarına mazhar eder. Onun için, duayı herkes için etmelidir. Olur ki, o dua Allahu teâlâ indinde makbul olur ve bütün halkın ihyasına sebep olursun. Bundan büyük devlet mi olur?

Cenabı-Hak, cümlemizi duası makbul ve razı olduğu kullarından eyleye, âmin..

DİLEK KAPISININ ANAHTARI

Yine buyurdular ki, Allahu teâlâ'ya vasıl olanların gönülleri, hâcet kapısının anahtarıdır. O gönülleri Allahu teâlâ'nın rızası için hoş edenlerin üzerine hâcet kapısı açılır.

Yine buyurdular ki, bir kimse iki kanadı olmadıkça, Allahu teâlâ'ya vasıl olamaz. Birisi Muhabbetullah kanadı, yani Allah'ı sevmek ve Allah'tan başka hiçbir şeyi sevmemek. İkinci kanadı da Havfullah ki, Allahtan korkmak ve başka hiçbir şeyden korkmamaktır.

Bu iki kanadı elde edebilmeğe bugün niyet et... Eğer, on yıla kadar ele geçirebilirsen aferin...

Yine buyurdular ki, ekmel olanlar her geceyi kadir gecesi ederler, kadir gecesi de uyurlarmış. (Kalabalıkta işimiz yok) derlermiş. Mâ'rifet, her geceyi kadir gecesi edebilmektedir. Yani, geceleri kalkmalı, iki rekât namaz kılmalı ve:

— Yâ Rab! Seni isterim, rızanı isterim, son nefeste iyman selâmeti isterim. Mahşerde beni utandırma, yüzümün karasını yüzüme vurma... Ayıplarımı setreyle. Sen, bana tevfikini refik eyle, diye dua etmelidir. Bu arada, doğudan batıya kadar, bütün Ümmet-i-Muhammed'in üzerine ihsan kapılarının açılması, kemal ihsan olunması için ağlamalıdır,

RAMAZAN AYI

Yine buyurdular ki, insana lâyık olan ramazanı şerifi sıkmamalıdır. Yani, diğer ayları gafletle geçirip, ramazan gelince: (Aman Ramazan'dır...) diye fazla sarılıp mübarek ayı huzursuz etmemeli ve utandırmamalıdır. Yani, bir padişah fakirlere kendi huzurunda ihsan dağıtmak için bir vezirini memur etse, bütün vezirleri de bu divanda hazır bulunsalar, ihsanı dağıtan vezirin üzerine insanlar hücum ederek, (Bu ihsanı, bize sen dağıtıyorsun...) diyerek eline ve eteğine sarılsalar, o vezir padişahın huzurunda nasıl mahcup olur ve sıkılırsa, ramazan da Hakkın huzurunda öyle mahcup olur ve sıkılır. Ramazan-ı-şerife hürmet etmeli, fakat sıkmamalıdır. Diğer aylarda da öyle ibadet etmelidir ki, yalnız ramazanda sofuluk olmasın... Malûm ola ki, akılsız adam seyir yerine gider, ayaklar altında kalır. Akıllı adam ise, önce kendisine selâmet bir yer bulur, sonra oradan ne seyredecekse, seyreder. Bazı kimseler, düğün evine gider de karagöz seyretmek için aç kalır.

MÜNAFIKLIK

Fahr-i-âlem sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimiz, âhirete teşrif buyuracakları zaman, bir hadis-i-şerife mum yapıştırmıştır. Hadis-i-şerifi herkes bilir:

— Benim ümmetim, benden sonra 73 fırka olur.! Yetmiş ikisi nâr ehli, bir fırkası ehl-i-nâciyye'dir, buyurmuşlardır. Hangi fırka olduğu sorulunca:

— Benim ve ashabımın yolunda olanlardır, buyurmuşlardır:

أَصْحَابِي كَالنُّجُومِ بِأَيِّهِمْ اقْتَدَيْتُمْ اهْتَدَيْتُمْ

Ashabım, yıldızlar gibidir. Hangisine uyulursa, hidayete erişilir, buyurulmuştur.

Her kim ki, peygamber aleyhisselâmın sünnetine ve siyretine tâbi olur ve Ashabı Resûle uyarsa, **FIRKA-İ-NÂCİYYE**'den olur. Fakat:

— Ben, Hazreti peygamber aleyhisselâmın sünnetini ve suretini nasıl bileyim? Ashabı Resûle nasıl uyayım? dersen, Kur' an-ı-kerim ve Hadis-i-şerifler, hepsini haber verir, durur. Kur' andan ve Hadislerden öğren.

— Benim, mâna istihracına gücüm yetmez, dersen, gücü, yetenlerden ve bilenlerden sor... Bak, gör ki, Hazreti Peygamber aleyhisselâmın fiilleri, kavilleri, halleri ve ahlâkları, itikatları ve İslâm dinini korumaktaki gayretleri nasılmış, öğren ve kendini bunlara tatbik et... Eğer, sende onların sünnetine ve siyretine benzer yönler varsa, Hakka şükret:

مَنْ تَشَبَّهَ قَوْمًا فَهُوَ مِنْهُمْ

Kim, bir kavme benzerse, onlardandır.

Hadis-i-şerifi gereğince, Fırka-i-Naciyye'densin. Eğer, kendini onların sünnetinde ye siyretinde bulamadınsa ve âhirete, imanın da varsa, vakit kaybetmeden insafa gel... Geçmiş gafletlerine pişman ol, sebebine teşebbüs et, temiz bir itikat ile fiillerini, kavillerini, hallerini ve ahlâkını şer-i-şerife uydurmağa çalış ve gayret et, ki şeriat-i-Muhammediye sana da:

— Fırka-i-nâciyye'dendir, diye hükmetsin.

Yoksa, yalnız dil ile:

— Ben Müslümanım. Ben, Fırka-i-nâciyye'denim demekle olmaz. Nitekim Hadis-i-şerifte:

عَلَامَةُ النِّفَاقِ ثَلَاثَةٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ

Nifak alâmeti üçtür: Konuşursa, yalan söyler. Va'dederse döner. Emanet edilirse, hıyanet eder.

Buyurulmuştur. Yani, bir kimsede bu alâmetlerden birisi bulunsa, münafıklığın üç bölükte bir bölüğü o kimsede vardır. Eğer, üçü de varsa, tamamen münafıklık alâmetidir. Yani, her ne kadar:

— Ben, Müslümanım. Ben, ehl-i-sünnetim. Ben, Fırka-i-nâciyye'denim, dâvasında bulunursa da namaz kılar, oruç tutar, hacca gider, zekât verirse de madem ki bu alâmetler kendisinde mevcuttur, bu sıfatlar ile sıfatlandığı müddetçe, zahiren ettiği ibadet ve tâ'at ile asla bir fayda elde edemez. Meğer ki, bu sıfatlardan tövbe ve istiğfar ederek kurtulsun ve ameli sâlihlerde bulunsun:

Malûm ola ki, Allahu teâlâ hazretleri vericidir. Dünya isteyen, ayağının pabucuna varıncaya kadar Haktan istesin, aslâ sıkılmasın, her ne isterse mutlaka verir. Dünya için, hiç kimseye boyun eğmek lâzım değildir. Âhiret isteyen de, şeriat-i-mutahharaya sıkı sıkı sarılsın, başka şey lâzım değildir. Şer'i-şerif, onu tertemiz olarak istediği selâmete çıkarır.

اَلدُّنْيَا حَرَامٌ عَلَى أَهْلِ الْآخِرَةِ وَالْآخِرَةُ حَرَامٌ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا
وَهُمَا حَرَامَانِ عَلَى أَهْلِ اللهِ

Âhiret ehli için, dünya haramdır. Dünya ehli için, âhiret haramdır. Ehlullah için, İkisi de haramdır.

Hâdis-i-şerifi uyarınca:

— Ben, dünya talibi de değilim, âhiret talibi de değilim. Benim, ibadet ve tâ'atten muradım, maksudum ancak Allahu teâlâ'dır. Ben, Allahu teâlâ'nın rızasına tâlibim, dersen o zaman sana yolu bildirecek bir de arkadaş lâzımdır. Fakat, arkadaş edineceğin zatın, itikadı sahih ve zâhir hali şer'i-şerife tıpkı tıpkısına uygun olması şarttır. Amma, bâtından irşâd ile memuriyeti var mıdır, yok mudur? Orası, sana lâzım değildir. Eğer, böyle bir arkadaş bulabildinse ne âlâ... Bulamadınsa, kalp çanağını eline alırsın. Ravza-i-mutahharayı bilenler bilirler. Bilmeyenler, Ayasofya ve Süleymâniye cami-i-şerifi gibi bildiği bir cami-i-şerifin mihrabı içinde Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin ruhaniyyeti oturmuş, başında îmâme-i-şerif, gözleri sürmeli, arkasında yeşil ferace, ashabı yanında, şimdi bana nazar buyuruyorlar, ben de huzuru saadetlerinde kalp çanağını eline almış, sadakalarına muhtaç bir dilenciyim, diye farz edip, kemali edeple:

— Aman yâ Resûlallah! Ümmetinden bir dilenciyim, diye yalvarır ve yavaş yavaş yaklaşarak, huzuru saadette boynunu büker, kalbini dilencinin çanağı gibi şöylece tutar ve durursun. Hiç kimse, boş çıkmaz. Hiç olmazsa çanağına, bir avuç koca top gibi bir nur olsun alırsın. Böyle böyle, kalbin nurla dolar, ruhun ihya olur, nefsine ve şeytana galip gelirsin. Maksût ve matlûbun hemen hâsıl olur. Sermayesi, üşenmeden ve usanmadan ve acele etmeden, Zat-ı-peygamberlerinden ruhanî feyiz almağa gayret etmekten ibarettir. Fakat, arkadaşı olanlara, yalnız gitmek olmaz, edepsizliktir. Onlar, arkadaşları ile birlikte giderler. Mihrab-ı-Nebî'nin önünde, Resûlüllah'ın huzurunda arkadaşı ile beraber diz dize otururlar, o nurlu kalpten İlâhî feyiz önce arkadaşının kalbine ve ondan da sâlikin kalbine çağlayanlar gibi akar. Böylece, bâtınlarını temizleyerek riza yoluna girerler.

Eğer, ömrü vefa etmeyerek maksuda vasıl olmadan bu yolda vefat edilirse, hacca veya gazaya niyet ederek yola çıkan ve yolda ölenler gibidir.

اَللّٰهُمَّ يَسِّرْ لَنَا شَفَاعَةَ النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَجَمِيعِ اَصْحَابِهِ

Allahım! Nebi Aleyhisselâm ile ashabının şefaatini kolaylaştır.

SONUN HAYIR OLMASI

Bu âlemde, hiç kimse yoktur ki, âkibetinin hayır olmasını istemesin. Kime sorsan:

Akıbetim hayır olsun, der. Fakat, bu da irade-i-cüz'iyyenin sarfı ile ihsan buyurulur.

Bu âleme ne kadar çocuk gelirse, o çocuğun sol memesi altında fındık kadar, fındıktan da ufak bir et vardır ki, ona **KALB** denir. Onun genişliğini, bu kâinat kadar farz et, Ayasofya camii kadar farz et. Veya herhangi bir cami kadar farz et. Nasıl tutarsan tut... Çünkü:

قَلْبُ الْمُؤْمِنِ بَيْتُ اللّٰهِ

Mü'minin kalbi, beytullah'tır, buyurulmuştur.

Kalp hakkında çok sözler söylenmiştir. Herkes, kendi ilminin mertebesi kadar söyler. Nitekim:

قلب المؤمن بيت الله

Allahu teâlâ'ya giden yollar, mahlûkatm her birinin, her nefesi sayısıncadır. Fakat, hepsi kapalıdır. Ancak, Hazret! Muhammed (S. A. V.) Efendimizin İzinden gidenler ulaşabilirler.

Sözünün mânasında söylenildiği gibidir. Fakat, tarifinde hepsi, mecaz olarak birer misal ile temsil etmişlerdir. Şimdi, bu bizim tarif edeceğimiz de mecazdır, hakikat değildir. Zira, kalbin hakikati, Haktan gayrı kimsenin malûmu değildir. Nitekim, Zat-ı-ilâhinin hakikatinin künhünü de kimse bilmez.

Kalp, insan vücudunun tohumu ve çekirdeği gibidir. Azalar, dalları ve budakları, lisan çiçeği, fiiller de onun meyvesi gibidir. Bunun için, lisanı güzel olup da fiilleri hoş olmayan kimseyi, çiçeği güzel ve fakat meyvesi olmayan ağaca benzetmişlerdir. Meselâ, İdris ağacının çiçeği gibi, kiraz ağacının çiçeği gibi çiçek açar amma, meyve vermez. Çünkü, köküne, yani çekirdeğine meyve konulmamıştır. Bu gibi ağaçlara, işinin ehli öyle bahçıvanlar vardır ki, meyveli ağaçlardan kalem veya yaprak aşısı yaparlar ve onlar da meyve vermeğe başlarlar.

Fakat, her şeyden önce aşı denilen kalem ince ve zayıftır. Kırılmasından, hayvanlardan sargısının ipinden ve balmumunun gevşeyerek hava almasından korunması lâzımdır ki, aşı tutsun ve kuvvet bulsun. Eğer, korunmaz ise, aşı tutmaz ve ağaç kökünden aslını sürer ve meyve vermez.

Bu aşıyı yapan da işinin ehli olmalıdır. Bazıları vardır ki, ayva yerine meşe aşılar. O halde, bu işi hakkıyla bilen bir aşıcı aramalı veya insanın kendi elinden gelirse, kendi yapmalıdır.

Böylece aşılanacak kabiliyette birisine rastlanınca:

— Birader, gerçi güzel çiçeklerin var amma, çekirdeğinde meyve olmadığından, meyveden mahrum kalmışsın. Benim bildiğim bir üstad aşıcı var... Gel, seninle gidelim. Âlâ meyve aşılar. Benim de elimden gelir, gel sana bir güzel aşı aşılayım. İnşâ'allahu teâlâ meyvesinden yer, bana da dua edersin, diyerek birbirimize hayra delâlet edelim.

Kalp, iki nevidir. Bazıları çocuk iki yaşına gelince, İlâhî hikmet ve Rabbani bir ihsan neticesi olarak, ruh-u-insaniyi o çocuğun kalbine dokanıp çarptıkça, kalp yaralanır. O yaralardan, delikler ve pencereler açılır ve çocuk on yaşına gelince o kalbe ilham zuhur eder.

Bazıları da, hikmet-i-ilâhî, öylece yuvarlak kalır.

Fakat, bu kalp adını verdiğimiz şey meydanda olduğundan, herkes kullanır. Bir tarafını kiraya vermişler, bir tarafını da mezbelelik yapmışlar. Her gelen bir şey atmış, karı leşi, oğlan leşi, konak leşi, altın leşi, sözün kısası leşlerle dolmuştur. O kadar ki, hiç kimse kendi kalbini temizleyemez. Mutlaka, Allahu teâlâ'nın yardımına muhtaçtır. Çünkü, kul kul iken bir yerde leş olsa, o taraftan

başını çevirir. O halde Vâcib-i-teâlâ hazretleri, hiç leşlerle dolu olan kalbe bakar mı? Elbette bakmaz. Bir kalbe, nazar-ı-ilâhî erişmeyince, o kalbe rahmet de nâzil olmaz. İlâhî rahmet nâzil olamayınca, feyiz de olmaz. Feyiz olmayınca, zevk ve lezzet hâsıl olmaz. Daima içi sıkılır, bir yerde eğlenemez, kiminle görüşse ve dertleşecek olsa, bakar ki, o da aynı haldedir.

— Canım birader, bunun çaresi nedir? diye sorunca:

— Vallahi kardeş, ben de bilmem. Hiçbir çaresi yoktur, cevabını alır.

Fakat, Cenabı-Hakkın inayetiyle, bu kimse kendisini bir toplar ve o âna kadar ettiklerine tövbe-i-nasuh ile tövbe eder **HAKKULLAH**'ı ve kul haklarını da edâya başlar, kötü ahlâklarının, güzel ve temiz ahlâka tebdili için dört usule başvurur, yani;

a) Kendisini bütün mahlûkattan aşağı görür,

b) Bütün günahlarını önüne koyarak, gözünü Allahu teâlâ'nın merhameti ve rahmetine diker,

c) Aczini bilerek her zaman aczini itiraf eder,

d) Aman kapısından ayrılmayarak her nefes zikri aman olursa ve Allahu teâlâ'nın rızasını kazanmağa çalışır ve gayret ederse, Cenabı-Hak bu kulun sıdkına, istikametine, sebatına ve ihlâsına nazar eder, İlâhî ihsanı ve Rabbani inayetiyle, on sekiz bin âlemin fahri efendimiz Muhammeden-il-Mustafa sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerine emrü ferman buyurur ki:

— Habibim Ahmed ve Resûlüm yâ Muhammed! Filân kulum, geçmiş günahlarına pişman olup, İlâhî rızam yoluna girdi:

إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

Allahu teâlâ günahlarından tövbe edenleri, fenalık ve kirliliklerden temizlenenleri sever.

El-Bakara: 222 âyeti kerimesinin altına girdi. Fakat, o kulumun kalbi hâlâ açıktadır. Dünya hırs, heves ve istekleriyle doludur. Seni, o kulumun korunmasına, temizlenmesine, süslenmesine taraf-ı-ilâhiyyemden memur eyledim. Nezaret eyle ve meleklerimle temizle ve süsle, diye emir buyurur.

O ânda, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin ruhaniyyetleri, o kalbe nazar eder ve meleklere emir buyurur. Melekler, temizlemeğe başlarlar. Şöyle ki, o kalpte dünya hırs, heves ve isteklerinden hiçbir şey bırakmazlar, ayna gibi parlatırlar, türlü süslerle süslerler.

NEFİS — MURAD

Fakat, o kalbin bazı yerlerinde hayvan suretinde bir şey dönüp dolaşmağa başlar. Onun ele geçirilmesinin hiçbir şekilde mümkün olamadığını, melekler, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize haber verirler. Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz de Cenabı-Hakka münâcat buyururlar:

— Yâ Rab! Bu kulunun kalbi temizlendi. Fakat, hayvan şeklinde acayip bir şey dönüp dolaşıyor ve ele geçirilmesi de mümkün olmuyor. Melekler âciz kalmışlardır. Tam tutulacağı sırada, bulunduğu yeri delerek kayboluyor. Üç gün sonra başka bir yerden tekrar çıkıyor. Hasılı, o dairenin içinden dışarı çıkması mümkün olmuyor, diye arz ettiklerinde, Vâcib-i-te- âlâ ve tekaddes hazretleri buyururlar ki:

— Habibim! îşte, nefis dedikleri odur. O hayvanı, benim emrimle meleklerime yakalattır ve kalbin dışarısında, sağlam zincirlerle bağlattır. Bir daha kımıldamağa mecali kalmasın. Akla da tenbih et, kalbin kapısı önünde otursun, hiçbir yere ayrılmasın. O kalbe bir veled ihsan edeceğim. Ona **MURAT** adını koysunlar. Habibim, onu da sen emzireceksin. Kalbin anahtarlarını da ona teslim edeceksin. O kalbin ortasına, bir mücevher kürsü ihsan eyledim. Kur'an-ı-azim-üş-şânı da o kürsünün üzerine koydurdum. O veled okusun da:

اَلْقُرْآنُ وَالْاِنْسَانُ تَوْأَمَانِ

Kur'an ve insan, iki ikizdirler.

Sırrına mazhar olsun, diye buyurulunca bu İlâhî emir gereğince o nefis yakalanır ve zincire vurulur. O mübarek veled de kalbe doğar ve adı **MURAT** konur. O ânda muradı hâsıl olarak **MÂZAG-EL-BASAR** sultanı emzirir. Bir saat içinde beş on yıllık kadar büyüdüğünden, İlâhi emir gereğince kalbin anahtarları ve bütün hizmetleri **MURAT EFENDİ**'ye teslim olunur. Artık kalbin içinde, zerre kadar dünya hırs, heves ve arzusu sığacak yer kalmaz, iğne ucu kadar delikleri dahi kapatır ve her bakımdan kalbin korunmasına ve bakımına, başlar. Kapılarını ve pencerelerini sıkı sıkıya kapatır, anahtarları beline sokar, kalbin ortasındaki mücevher kürsü üzerinde İlâhî kelâmı okurken Cemal tahtının sultanı efendimiz hazretlerine Vâcib-il-vücut teâlâ ve tekaddes hazretleri bizzat keyfiyyetsiz ve mekânsız olarak emir buyurur ki:

— Kalpte bulunan Murat efendiye haber ver. Kulumun kalbine İlâhî tecellim zuhur edecek.

Fahr-i-âlem sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimiz, keyfiyeti murat efendiye bildirir. Derhal, kalbin kapıları açılır, türlü süslerle süslenir ve kalp emre âmade beklemeğe başlar. O ânda İlâhî tecelli zuhur eder ve acayip haller belirir.

اَلْحَالُ لَا يُعْرَفُ بِالْقَالِ مَنْ لَمْ يَذُقْ لَمْ يَدْرِ

Hal, Kal ile bilinmez. Tatmayan hiç bilmez

Bu bir zevktir ki, tarif kabul etmez. Fakat, bu veled **MAKAM-I-ZİYAFET**'ten sonra ihsan buyurulur. Tevfik-i-ilâhiyi unutmamalı... Amma, ben unutuyorum, olmadı. Bu da ne ile? **ÎSTİKAMET - SEBAT - İHLÂS..** Bu üçünün toplanması ile olur. Bunlar da, abdest, namaz, tesbih ile değil, ancak mücahede ile olur. Mücahede de sabredip üşenmemek, usanmamak ve acele etmemekle olur. Kırk yılda bulanı, ne çabuk buldu diye parmakla göstermişler. Sabahtan akşama kadar, 5000 İsm-i-celâl çek, akşam olunca iki paralık bir mumla komşuya git, birisi için dedikodu yap... Gündüz çektiğin İsm-i-celâl'- den ne fayda hâsıl oldu? Çünkü senin çektiğin farz değil, vacip değil, sünnet değil, müstehap değil, ancak bir fazilettir. Fakat, akşam yaptığın dedikodu haramdır. Zahirde, tebdili kıyafet edenler olduğu gibi, bâtında da Allahu teâlâ'nın tebdil melekleri vardır. Senin sattığın şeyi, hakikat mizanı ile ölçerler. Noksan şey buldukları zaman, bâtın hapishanesine atarlar, senin haberin bile olmaz. Kalıp gezer amma, ruh hapiste olur.

Evde, karısı ile kavga eder, canı sıkılır. Kalkar, birisi ile dertleşmeğe gider. O da komşusu ile kavga etmiş, çocuğu hasta olmuş. Bilir ki o da eksikçi olduğundan hapishaneye atmışlar. Eğer, dirhemi ve terazisi doğru ise ona göre bir şey yok:

اِفْتَحْ عَيْنَيْكَ فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْكَ

Sen, gözlerini aç Allahu teâlâ da sana her şeyi açsın.

Dünyada fâni'yi taşıyan âhirette de fânidir. Dünyada bâki'yi taşıyan âhirette de bâkidir.

CEMAL — CELÂL

Cemal tahtının sultanı, on sekiz bin âlemin fahri, sultan-ı-enbiya aleyhi ve âlihi efdal-üt-tehâya efendimiz hazretleridir. Şân-ı-şeriflerinde :

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ

Biz, seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.

Enbiya: 107

Buyurulmuştur. Daima, Cenabı-Hakkın kullarını İlâhî rızası altına, Kur'an-ı-azim-ül-bürhanın yoluna, ashap, tabi'iyn, tebe-i-tâbi'iyn, e'imme-i-müctehidiyn, meşayih-i-kâmiliyn, pirân-ı -izam vasıtası ile dâvet eder.

Malûm ola ki, **CELÂL** sıfatının altında **MUDİL** ismine tam mânasiyle mazhar olan îblis'tir. Onun hakkında:

إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

Zira, o sizin apaçık düşmanınızdır

(Yâsin: 60) buyurulmuştur. İnsanoğlunu, daima nefsinin hevâsına ve şehvet düşkünlüğüne çekmek ve kendi avanesi vasıtası ile onları kandırarak dünya gururuna düşürmek ve Hak yolundan saptırmak için çalışmakta ve gayret etmektedir. Eğer, bir kimse Kur'an-ı-kerim ve Hadis-i-şerif ile kendilerini cemal tahtına dâvet eden Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin askerlerinin vasiyyet ve nasihatlerine kulak vermez, İblis ve avanesinin hilelerinden hâsıl olan kötü düşüncelere ve nefsinin desiselerine meylederse, böylece kendi bildiğine giderse mâ'azallahü teâlâ o kimsenin sonundan korkulur. Meğer, bu halinden Hakka rücû eder, tövbe ve istiğfarda bulunur, dışarıdan nasihat kabul etmeğe başlar ve içinden gelenleri de:

— Ya şeytandır veya nefistir, ikisini de dinlemem, diyerek Hakka sığınırsa, bütün bu kötü düşüncelerden ve hareketlerden kurtulur. Bunun çaresi de bulunduğu yerde iyi olarak tanınan kimselere danışmak, bütün fiillerini, kavillerini ve ahlâklarını Kur'an'a ve kendisini Kur'an'a uydurmuş bir zata sormak suretiyle düzeltmeğe çalışmaktır. Ancak, böyle olursa İlâhi İhsanlara ve tevfike (başarıya) mazhar olur. Bunun için de şeriat hükümlerini tam ve eksiksiz yerine getirmesi, bunda sebat etmesi, daima doğruluk üzere bulunması ve her nefeste aman demesi lâzımdır. Allahu teâlâ'nın mekrinden hiçbir suretle emin olmamalıdır. Kutb-ül-aktâb bile olsa, emin olamaz:

فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ

Allahu teâlâ'nın mekrinden, ancak hüsrana uğrayan Kullar emin olabilirler.

(El-A'raf: 99) buyurulmuştur. Bir kerre tövbe ve istiğfar edersen, affolunursun. İkinci defa da tövbe ve istiğfar edersen, affolunursun. Üçüncü seferinde, Cenabı-Hak îblis'e emir ve ferman buyurur ki:

— Yâ İblis... Filân kimse, ben Azim-üş-şânın İlâhi emirlerime uymayı, nehiylerimden sakınmayı, Habibimin sünnet ve siyretine kendisine uydurmayı terlettiğinden, kendisini Cemal-i-ilâhiyyemden mahrum ve mahcup, Hadi Esmâ-i-ilâhiyyemin altından çıktığı ve sana tâbi olduğu ve İlâhî nimetim olan tasdikin şükrünü terk ederek başkalarına muhabbet ettiği için, Celâl sıfat-ı-ilâhiyyeme mazhar oldu. Tarafımdan seni memur eyledim ki, o kimsenin itikadını boz...

Bu ferman-ı- İlâhî zuhur ettiği ânda, İblis bulunduğu yerden şöyle bir bakar ki:

اَللّٰهُمَّ احْفَظْنَا مِنْ شَرِّهِ

Allahım! Bizi, onun şerrinden muhafaza buyur.

o kimsenin itikadının altını üstüne getirir. İblis ile kim başa çıkabilir?

ŞEYTANIN DÜŞMANLIĞI

İnsanoğlunun, damarlarının içini ve dışını bilir. Daima, damarlarda gezer. Hattâ, Âdem aleyhisselâmın balçığının, suyunun ve toprağının alındığı yerlerden, içine konulan şeylerden ne ile bozulacağından ne ile düzeleceğinden malûmatı vardır. Tâ o zamandan, kıyamete kadar insanlara düşmanlığı olduğu, âyeti kerime ile sâbittir. İblis, Allahu teâlâ nın emriyle bir kimsenin itikadını bozunca, o kimse mâ'azallahu teâlâ hâşâ ve kellâ:

— Kur'an-ı-kerime, Allahu teâlâ'nın kelâmı diyorlar Acaba doğru mudur? diyerek kalben Kur'an-ı-azim-ül-bürhanı, daha sonra ne'uzü-billah Resûlüllahı, daha sonra el-ıyaz-ü-billâh Cenabı-Hakkı inkâr eder. Fakat, bu düşüncelerini açığa vuramaz. Bunu tasdik ettirmek için adam şekline girmiş iki şeytan gönderilir. Bunlar, o adamın inkârını açığa çıkarabilmek için:

— Bunların hiçbirisinin aslı yoktur, işin doğrusu şudur, diyerek yaltaklanırlar. O da onların sözlerini tasdik eder ve:

— Ben de sizin gibi düşünüyorum. Fakat, sizler gibi dost bulamadığımdan bu sırrımı kimseye açıklayamadım. Sizin sözleriniz, benim gönlümde olanı tasdik etti, diyerek mâ'azallah büsbütün bu küfür itikadına içten ve dıştan öyle bir metanet verir ki, ne din kalır, ne iyman!.. Böylelerinin bir daha düzelebilmelerine, imkân ve ihtimal yoktur. Hakikatte, bu bâtınî hastalığı yüzünden, Bersisa ve îbn-i-Bâ'ur'da olduğu gibi, bâtını ölür.

BATINÎ HASTALIKLAR

Bâtınî hastalıklarına sebep olan şeyin aslı, gönül yıkmaktır.

Gönül, kalbin içinde bulunduğundan ve şerefi kalpten fazla olduğundan, büsbütün içeriden bitirir.

Bir de **kalp kırmak** tâbir olunur ki, herkesin kalbinden kalbine birer ipi vardır, Bazan uzanır, bâzan kısalır. Fakat, birbirine bağlıdır. Bu şekilde bağlı olmayan hiçbir kalp yoktur. Ne var ki, bu ipler görülmezler. Her kim ki, kalbe bağlı olan o ipi çeker ve koparırsa, kopardığı adamın güya kalbini kırmış olur. Bu ip koptuğu ânda, kopan tarafı gelir, koparan adamın ayağına dolaşır ve onu yüzüstü düşürür. Bundan dolayı, o adamın başına çok işler gelir. Evi yanar, malı biter, başı yarılır, ciğer pâre evlâdı elinden gider.

Sözün kısası kalp kırmak insanın zahirini fena ve helak eder. Bâtın tarafını helâk etmez. Fakat gönül kalbin içinde bulunduğundan, gönül yıkmak insanın hem zâhir tarafını hem bâtın tarafını helâk eder, ki bundan son derece sakınmak lâzımdır.

Vâcib-ül-vücut teâlâ ve tekaddes hazretleri, bizleri on sekiz bin âlemin fahri, iki cihanın güneşi, efendimiz sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem hazretlerine **ÜMMET-Î-MERHUME** buyurmuştur ki, şükründen âciziz. Bizlerden önce birçok ümmetler gelip geçmiştir. Tâ, Hazreti Âdem aleyhisselâmdan bugüne kadar, bu âlem-i-berzahta hiç kimse ferah bulmamış, her şeye malik olduğu ve görünüşte hiçbir şeye ihtiyacı bulunmadığı sanılan kimseler de, kaygulardan, gamdan, iç sıkıntılarından kurtulamamıştır. Bu yüzden, dış görünüşleri içindeki devlet ve saltanattan da tad alamamışlar, bir türlü huzura kavuşamamışlar ruhları daralmıştır. Böylesine bu ruh darlığından da elbette kimse memnun değildir. Herkes, iç açıcı şeyler ister, arar, fakat bulamaz. Bulamamasının da sebebi vardır.

Meselâ, zengin ve hali vakti yerinde bir adam düşünelim. 40 - 50 yıldan beri yatağa esir olmuş, derdine bir çare bulamamıştır. O zata, bir kimse gelse de:

— Ben, senin derdine çare bulurum. Hem, pek kolay ve ucuz şeydir. Eğer, sen iki paralık ebegömeci denilen otu alır, kaynatır ve suyunu içersen, bu illetten kurtulursun. Ömrünün sonuna kadar vücudun sıhhatte olur, devlet sürersin, dese ve hasta olan zat da inat etse ve tarif edilen ilâcı kaynatıp içmese, böylesine ne denir?

— Sen, bu illetten hoşnut olduğundan o da senden kıyametin son gününe kadar kalkmaz. Var döşeğine yat. Fakat, unutma ki ölüm denen bir şey vardır. Son nefeste huzur isterler. Huzur ile bir kerre **ALLAH** demek isterler. O huzuru bulabileceğimize dair, elimizde bir senedimiz de yok., Şimdiden onun çaresine ve ilâcına bakıp, her nefeste **(EL'AMAN YA RAB..)** diyerek bu huzurun elde edilmesine çalışmalıdır. Eğer, istikamet, sebat ve ihlâs ile her işini Hakka bırakırsan, Cenabı-Hak da son nefesinde sana yardımcı olur. O huzur ile **ALLAH** diyebilmeği ihsan buyurur. Kolaylıkla ruhunu teslim edersin.

Allahu teâlâ, cümlemize nasip ve müyesser eyleye, âmin…

ASLA DÖNÜŞ

İnsan, aslına ulaşmadıkça ruhaniyyette gamlardan ve elemlerden kurtulamaz, tam bir huzur bulamaz. Bizler, hepimiz dünyadan büyük, benzeri olmayan büyük bir sarayda doğan birer şehzâde idik. Öyle bir şehzâde ki, gönül aynası aslâ keder görmemiş, türlü nimetler, izzet ve ikram içinde idik. Zevk ve safa ile geniş ve rahat yataklarda uyurken, o şehzâdeyi birisi kaptığı gibi taşlık ve kıraçlık bir yere bırakıverdi. Şehzâde uyandı ve gözlerini açtı ki, ne saray var, ne ana var, ne ata var, ne cariyeler, ne gılmanlar var.. Harap ve perişan bir yerde bulunmaktadır. Bu hal ona elem verir. Gurbet acısı içine çöker. Feryat ve figan etmeğe başlar. Gelir sorarlar:

— Niye ağlıyorsun?

— Nasıl ağlamayayım? cevabını verir. Ben, öyle bir saraydan, anadan babadan ve devletten ayrıldım ki, sana tarif edemem. Onlar da şöyle derler:

— Ah, birader... Biz de senin gibi idik... Sonradan, nasıl olduysa kendimizi burada bulduk. Bunun çaresi, sabredip razı olmaktır.

Derken, hiç tanımadığı iki kimse görür. Biri baş ucunda, birisi de ayak ucunda oturmuşlar:

— Vah evlâdım sana ne oldu? diye sızlanıyorlar. Onlara sorar:

— Sizler kimlersiniz? Cevap verirler:

— Evlâdım, ben senin ananım. Bu sakallı da babandır, i

Buna şaşar kalır, fakat ne çare? Mecâzen birisine ana, birisine de baba diyerek büyür. Onlar kendisini demirci, kömürcü her ne ise bir san'ata verirler. Fakat, daima gamlı, daima kederlidir. Ruhu her ân asıl vatanını anmakta, eski zevkini düşünmekte ve içi yanmaktadır. Bu sırada, bir ihtiyar belirir ve halini sorar, O da, başından geçenleri bir bir anlatır. İhtiyar, haline merhamet eder ve der ki:

— Ey oğul... Eğer, sen bana tâbi olursan, ben seni aslına ulaştırmağa delâlet ederim. Bu yolları iyi bilirim. Cenabı-Hak, beni sana rast getirdi. İnşa'allahu teâlâ dileğin hâsıl olur. Ben, her zaman seninle beraberim. Bir ân bile senden ayrılmam. Fakat, sen beni böyle her zaman açıkça göremezsin. Benim, bir arkadaşım vardır. Seni, ona teslim ederim. Ben gözükmem, sana söyleyeceklerimi, onun vasıtasiyle söylerim. Sen de onun emrinden ayrılmayacaksın...

Şehzade, bu teklife can ve gönülden razı olur. Teslim, tesellüm muamelesi yapılır, yani mürşide kavuşur. Aralarında sözleşir ve anlaşırlar, elele tutuşurlar.

Bu pir-i-kâmilden murat, Tevfik-i-ilâhiyyedir ki, kalbe ihsan buyurulan da odur. Adı Murat'tır. Kendisine teslim edildiği mürşidin, emirlerinden dışarı çıkmayarak giderken, bir gün asıl geldiği sarayın hizmetkârları o şehzadeyi görürler. Hakikî pederi olan, on sekiz bin âlemin fahri iki cihanın sultanı sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerine derhal haber verirler. Resûl-ü-zişân, kendisini saadetle karşılar ve buluşurlar:

— Ah evlâdım, nerelerde kaldın? diye onu bağrına basar. O da sevinçle teşekkürler ederek:

— Ah efendim, der. Nasıl olduğunu ben de bilemedim. Kendimi, bir yabanda buldum. Başıma çok şey geldi. Elhamd-ü-lillah, şimdi Efendimi buldum. Ve göz yaşları ile Resûlüllah'a sarılır. Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz buyurur ki:

— Eğer, gayret etmiş olsaydın, Allahu teâlâ'nın İhsaın bir ânda sana yolları açardı. Bu kadar gecikmezdin. Yine kusur sende oldu. Mazi zikredilmez, her ne ise zevke bakalım, murat hâsıl oldu...

Kendisine öyle bir zevk ve muhabbet bahşeder ki, aslâ tarif kabul etmez. Allahu teâlâ, cümlemize ihsan buyursun, âmin bi-hürmeti Seyyid-il-mürseliyn...

ZENGİN — FAKİR

Görünüşte bu âlemin vaziyeti nasılsa, mânevide de öyledir. Meselâ, Allahu teâlâ zahirde bir kuluna devlet verse ve sanki bin akçe ihsan buyursa, başka bir kuluna da bir akçe bile vermese, şimdi bu ikisinden hangisinden Allahu teâlâ razıdır? Bir kimse hükmedebilir mi ki:

—- Filândan razıdır.

Diyemez, bu îlmullah'a dair bir keyfiyettir. Fakat, kendisine çok ihsan buyurulan, eğer şükrünü edâ etmişse:

اَعْطِ كُلَّ ذِى حَقٍّ حَقَّهُ

Bütün haklan, hak sahiplerine ver...

Emrine uymuş olduğundan, ona **AGNİYAY-İ-ŞÂKİRİYN** (Şükreden zenginlerden) denilir. Eğer, şükrünü edâ edememişse, o da yaratanı ile kendi arasındaki bir keyfiyettir, ona da bir şey denilmez. Fakir olan kimse de :

— Benim hakkımda hayırlı olan, fakir olmakmış. Eğer, benim elime on kese akçe geçmiş olsaydı. Firavun gibi tanrılık dâvasına kalkacak imişim, diyerek haline şükreder ve fakirliğinden razı olursa, ona da **FUKARAY-İ-SÂBİRİYN** (Sabreden fakirler) denir. Bu işin, dış görünüşü... Şimdi, gel bunun mânevi görünüşüne bakalım:

Meselâ, Cenabı-Hak bir kuluna mânevi bir devlet verse, diğerine de vermese, bunların da hangisinden Allahu teâlâ razı, hangisinden razı değil, belli değildir. Nitekim, zâhir zengini ile, zâhir fakiri arasında da Allahu teâlâ'nın rızasının hangi tarafta olduğunun bilinemediği, gibi...

Mânevi zengin ile mânevi fakir ki, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin ruhaniyetine vasıl olan ile olamayan arasında, Allahu teâlâ'nın rızasının hangi tarafta olduğu da bilinmez. Çünkü, razı olduğuna da, olmadığına da zâhir devletini verdiği gibi, mânevide de razı olduğuna da, olmadığına da mânevi devletini verir. Bu, Allahu teâlâ'nın hikmeti iktizasındandır.

Burası, ayak kaydıracak yer olduğundan; Ehlullah, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin siyretine tâbi olmuştur ki, son nefes için her nefes **EL'AMAN** dedikleri budur. Eğer, bir kimse bu meseleyi zevki ile anlar ve kendisini buna tatbik edebilirse, bir anda on yıllık feyiz alır. Çünkü, bu meseleyi anlayınca, hiçbir ilişik, dolaşık kalmaz. Bu meseleye, ehlinin yanında baha ve kıymet biçilmez.

Cenabı-Hak, cümlemize anlamak ve gereğince hareket edebilmek hazzını İhsan buyursun, âmin…

****

İslâm Tasavvufunun Şartları

DÖRDÜNCÜ RİSALE

- Ehl-İ-Sülûke Lâzım Olan Şemseddin Nuri Tarikinin Şartları

1)- Devamlı olarak abdestli bulunmaktır.

2)- Yalan söylememektir.

3)- Dedikodu etmemektir.

4)- Namazları vaktinde kılmaktır.

5)- Kazaya kalmış namaz ve oruçları kaza etmektir.

6)- Şeyhine teslim-i-külli ile teslim olmak, her emrini yerine getirmek, her işini ona danışmaktır.

7)- Şeyhinin her işini doğru ve yerinde görmek, gereğini yerine getirmek için olanca gücü ile çalışmaktır.

8)- Her nefeste, şeyhine rabıtaya dikkat etmektir.

9)- Büyük günahlardan tamamiyle kaçınmak, bütün farzları yerine getirmek, sünnet-i-seniyye-i-Resûlüllah'ı icraya çalışmak ve gayret etmektir.

10)- Kendisine telkin olunan zikir ve fikri ve şeyhi ile aralarındaki sözleşme ve andlaşmanın icaplarını yerine getirmeğe gayret etmektir.

Mülhime'ye ayak basan zatlara, bu şartlardan sonra, beş şart daha vardır:

I- Bütün küçük günahlardan kaçınmaktır.

II- İlm-el-yakin sırrını, her nefeste hal edinmeğe çalışmaktır.

III- Cenabı-Hakka tevfiz-i-umur etmek ve teslim-i-külli ile teslim olmaktır.

IV- Geçmişe tasalanmamak ve geleceğe emel beslememektir.

Şeyhinin kendisine olan emir ve nehiylerini. Cenabı- Hakkın İlâhî ilhamı olarak hak kabul etmek ve gereğini yerine getirmektir.

Mutma'inne'ye ayak basan zatlara, bu şartlardan sonra beş şart daha vardır :

A — Ayn-el-yakin sırrına mülâzemet etmek ve her nefeste hal edinmeğe çalışmak ve gayret etmektir.

B — Mübah olan şeylerden de çekinmektir.

C — Dünya malına ve varına muhabbeti kesmektir,

D — Sevinç ile kederi birleştirmektir.

E — Şeyhinden işittiği her şeyi, bizzat ve keyfiyetsiz olarak Cenabı-Hakkın İlâhî ihsanı olarak, hakikî iyman ile kabul ve icra etmektir.

Râdiyye ye ayak basan zatlara, bu şartlardan sonra beş şart daha vardır:

A — Hakkal-yakin sırrına mülâzemet etmek ve her nefeste hal edinmeğe çalışmak ve gayret etmektir.

B — Mahviyyet-i-külliyeyi, kendisine hal edinmeğe çalışmak ve gayret etmektir.

C — Namazı, mürakabe haliyle kılmaktır.

D — Fakirlik ile zenginliği bir tutmaktır.

E — Hayat ile ölümü birleştirmektir. (Yani, dünyada bulunmakla, âhirete gitmek, indinde müsavi olmaktır.)

Merdiyye'ye ayak basan zatlara, bu şartlardan sonra bir şart daha vardır:

Bu şartların hepsini, kendisine mülk edinmek, bütün kötü ve çirkin ahlâklardan kurtulmak, bütün güzel ve temiz ahlâklar ile sıfatlanıncaya kadar, bu şartların hepsi ile âmil olmaktır.

Hakka giden kullar, İşte, budur yollar; Her kim, hakkı isterse, Bu yola can yollar...

****

BEŞİNCİ RİSALE

V)- VASİYYETNAME RİSÂLESİ

Vasiyyetnâme Risâlesi

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد

وعلى آله واصحابه اجمعين

VASİYYETNÂME

Malûm ola ki, aşağıdaki hâlisane vasiyyetimizin gereğini yerine getiren **TARİK-î-MUHAMMEDİYYE** sâliklerini, Rabbim bir nefes rızayı İlahisinden ayırmasın, âmin..

Tarikat-i-Muhammediyye'ye sülük eden mü'min kardeşim:

Her şeyden önce; kavillerini, fiillerini ve hallerini şeriat-i mutahharaya tatbik gerekir. Zira, bir kimse üç şeyle mü'min olur:

1- Ehl-i-sünnet itikadı

2- Dil ile ikrar etmek

3- Amel-i-sâlihtir.

Bu üç şeyi, nefsinde cem eden zatı, Cenabı-Kibriyâ Kur'an-ı-azim-üş-şânında **MÜMİN** diye övdü ve adlandırdı.

Fakat, bunların aksi olarak, eğer itikatta bozukluk olursa **MÜNAFIK,** dilde bozukluk olursa **KÂFİR** ve amelde- bozukluk olursa **FÂSIK** denir.

Şeriatsız tarikat olmaz, buyurmaları bundandır.

Bundan sonra, sâlike şeyhi tarafından verilen evrâd ve ezkârı vaktinde edâ etmesi, Ehlullah'ın şartlarını] teveccüh ve rabıtayı muhafaza eylemesi lâzımdır.

Bütün mahlûklara, İbret gözü ila bakmak uygun olur.

Mesela bir kimsenin güzel amelleri görülse, ona hased etmek şöyle dursun, belki hakikatte gıpta etmek dahi caiz olmayacağından, o kimsenin güzel amellerini artırması için, gıyabında dua edilmesi lâzımdır.

Kaldı ki, bunun aksi olarak bir kimsede de çirkin fiiller görülse, arkasından onu çekiştirmemek; Mevla'yı-ı-müte'âl'den, Siyret-i-Muhammediyye üzere salâhı temenni olunmak gerektir.

Kendisine, bir rü'yayı sadık veya buna benzer güzel bir hal teveccüh edince, bununla övünmemeli:

— Rabbimin ihsanıdır, deyip geçmelidir.

Allahu teâlâ’nın rızasına aykırı bir şey zuhurunda da hemen pişman olmalı, nefsine levm etmeli, tövbe ve istiğfarda bulunmalıdır.

Tarik-i- aliyye şeyhlerine rast gelinince, kendi şeyhine riayet ettiği gibi, saygı göstermekte kusur etmemeli ve tâlib-i-himmet olmalıdır.

Dergâh-ı-aliyyelerine rağbet olunsa, kendi dergâhına olan rağbeti gibi hürmet ve riayet etmeli, orada bulunan mü’minlerin tarikat kardeşi gözü ile kalplerini almalı ve hatırlarını hoş etmelidir. Onlarla birlikte Zikrullâh ile meşgul olmalı, pirân efendilerimizin ruhaniyetlerinden feyiz almağa çalışarak aynı hürmet ve riayetle geri dönmelidir.

Bazı meclislerde, meşayih-i-kiram hakkında söz açıldığı zaman, onların iyi hallerini söylemeli ve kendilerini güzellikle anmalıdır.

Dervişlerine rastlanıldığı zaman, onlara şeyhlerine karşı muhabbetlerini artıracak sözler söylemeli ve teşvik etmelidir.

Bütün tarikatlerin, hepsinin bir olduğunu, hepsinin hakkın rızasına ulaşmağa çalıştığını bilmeli, ayrı-gayrı görmemeli, ilahi feyizlere mazhar olmağa gayret etmelidir.

Kendi şeyhini veya başka şeyhleri inkâr eden kimseleri, azarlamamak, tatlı sözlerle hatırlarını hoş etmeli ve ayrıldıktan sonra bu gibi inkâra dair sözlerin, bir hikmete dayandığını düşünmeli ve inkâr edenlerin gıyabında hayır dua etmelidir. Rastlandığı zaman:

— Bu, tarikatleri inkâr eder, diye düşmanlık beslememeli, selâm vermeli ve hatırını sormalıdır. Çünkü, şeriat ehline hakaret nazarı ile bakmak, ârif kârı değildir.

Bazı meclislerde, şeriat-i-mutahharadan vaaz ve nasihat arasında, söze karışmamalı, insaf ile dinlemeli ve icabını yapmağa gayret etmelidir. Kendisini, bütün mahlûkattan aşağı görmeli, mahv-i-külli ile mahvolmalı ve daima böyle davranmalıdır.

Okuduğu tasavvuf kitaplarından veya kendi hallerinden bahseden kimselerin bu söz ve hallerinden şüphe uyanırsa, âlimlere danışmak, eğer şeriat kabul ederse ne âlâ, kabul etmezse kabul etmemelidir. Çünkü, şeriat tarikin nizamı ve esasıdır. Her veçhile şeriate arz olunmak gerekir. Yoksa, şeriat başka, tarikat başka sözü, noksan olanların sözüdür. Halbuki, Evliyâ’ullah’ın ekmelleri, irfan-ı-Muhammedi ile sıfatlanmış, hallerini Kur’ana tatbik etmiş ve Kur’andan hariç olan şeyleri reddeylemişlerdir.

Arifler sultanı, on sekiz bin âlemin fahri Muhammed Mustafa Sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin sünnet-i-Nebeviyyesine tâbi olmak ve siyret-i-aliyyesine sıkı sıkı sarılmak sureti ile tarik-i-müstakime gitmişlerdir. Yoksa, sapıklık yoluna gitmek ve bir taraftan da tarikat ehli olduğunu ileri sürmek, büyük bir hatadır. Allahu teâlâ, sizleri ve bizleri korusun...

Binaenaleyh, tarikat-i-aliyyenin ayak kaydıran yerleri çok olduğundan **HAL**'inden habersiz olduğun sözü, bir **KAL** ile meydana getirmek ve ümmet-i-Muhammed'i yoldan çıkarmak, insan-ı-kâmil kârı değildir. Ehlullah bendesi olan zatlara, bu gibi şeyler uzaktır. Çünkü, onların işleri, mü'minleri Kur'an-ı-azim-ül-bürhan ile Hak tarikine muhabbet ettirmekten ve Allahu teâlâ'nın rızasına döndürmekten ibarettir.

Tarikat kardeşleri arasında, alış-veriş işlerine ziyadesi ile dikkat etmek lâzımdır. Çünkü, alış-verişten dolayı, birbirlerine gücenmeleri, feyizlerine engel olur.

Eğer, tarikat kardeşlerinden birisi dünyalık isterse, hemen dervişin durumunu şeyhine haber vermek ve o taraftan emin olmak gerektir. Yoksa, bunu saklamak, o dervişin sonunda tarikatten muhabbetini azaltır ve onu uzaklaştırır ki, Allahu teâlâ'nın rızasına aykırıdır. Fakat:

— Bu keyfiyyet, şeyhimin gaibane malûmu değil midir? Benden def'eylesin, demek hatadır. Zira, gaibi yalnız Allahu teâlâ bilir. Bir de bildirdiği Evliyâ'ullah kullan bilir. Çünkü, evliya mutlaka gaibi bilir, hüküm caiz değildir. Bu sebeple, her şeyi açıkça ifade şarttır, ifadeye göre tâbir ve teselli olacağı için, icap edeni yapmalıdır.

Tarikat-i-Muhammediyye'den feyiz almak hizmetledir buyurdukları, ancak Cenabı-Vâcib-ül-vücudun İlâhi emirlerine uymak ve nehiylerinden sakınmaktır. Yoksa, tarikat hizmetle imiş diye derviş olan zatlardan para ve hediyye istemek ve daima hizmetinde kullanmak değildir. Çünkü: **«YÂR ol BÂR olma!»** buyurmuşlardır. Eğer, para ve diğer şeyleri isteyen şeyhin halifesi veya dervişlerden birisi ise, hemen şeyhe bildirilerek def'olunması lâzımdır. Çünkü, sâlikin zikrine ve fikrine engel olur.

Eğer, şeyhi tarafından istenirse, istenilen şeye bakmalı, verebileceğinden fazla ise, hakkın buna rızası yoktur diye gizlice bildirmeyerek o istenilen şeyden ayrılmak lâzımdır. Zira, mürşit olan zatlar, doğrudan doğruya Allahu teâlâ için irşâda memurdurlar. Onlar, hakkın rızasına aykırı şeylerle müridi imtihan etmezler. Eğer, istenilen şey azsa, vermeli, arada sırada şeyhi tarafından sâlike işaret olunan hizmetleri hemen yerine getirmeli ve feyzini kesmemeğe çalışmalıdır.

Tarikat-i-Muhammediyye'ye sâlik olan ümmet-i-Muhammed, **EMANETULLAH'**tır**.** Emanete hıyanet ise, noksan kişilerin kârıdır. Kâmillerden, böyle şeyler zuhur etmez. Onlar, müritlerine Hakkın muhabbetine dair şeyler telkin ve müritlerini irşâd ederler.

Tarikat-i-âliyyede, tam bir tevekkül, teslim-i-külli, tefviz-i-umur, kalp istikameti ve Haktan gayrı maksut ve matlûp olamayacağından, nasıl olur da müritlerinden bir şey isteyebilirler?

İstenmeden gelen hediye, her ne kadar kabul olunursa da hediye getirenle, getirmeyeni bir tutmalıdır. Hediyeyi, kul vasıtasiyle veren Hak olduğundan, ziyadece dikkat lâzımdır.

Rabbim, tevfik-i-ilâhiyyesine mazhar eyleye, âmin...

- Övülmek — Kötülenmek

Tarikat-i-aliyyede, hiçbir şey için emel beslememek ve daima Allahu teâlâ'nın rızasına talip olmak gerektir. Bir kimse, seni methederse o methe aslâ değer vermemeli:

—- Nakşı medh, nakkaşa râcidir, diyerek zikirle ve fikirle meşgul olmalıdır.

Eğer, çekiştirirlerse çekişteren kimseye düşmanlık beslememeli, çekiştirme konusu olan hususu nefsinde aramalı, gerçekten kendisinde böyle bir kusur varsa:

— Rabbim, bana kusurumu kullarının diliyle bildirdi, diyerek tövbe ve istiğfar etmeli ve kendisini çekiştirenin arkasından dua etmelidir.

Eğer, çekiştirme konusu olan kötü şey kendisinde yoksa, Cenabı-Kibriyâ'ya teşekkürler ettikten sonra, o kimseye helâl etmeli ve duada bulunmalıdır.

- Davet

Çağırılan bir yere gittiği zaman, ev sahibinden vuku bulacak kusurlara gücenmemeli, bunu da bir hikmete yormalıdır.

Büyüklerin meclislerine çağırıldığı zaman, orada bulunan kimselere saygı göstermekte aşırı gitmekten sakınmalıdır. Bir başka meclise gidilince, daha önce bulunduğu meclisi söylemek lâyık değildir. Olabilir ki önceki mecliste bulunanlara düşmanlık besleyenler dedikodu yaparlar ve buna da sen sebep olmuş olursun. Tarik ehline lâzım olan, Cenabı- Hakkın kullarını, sui-zanna sevk edecek şeylere sebep olmamaktır.

Tarik âdâbından bir husus daha vardır ki, daima hayıra iletecek şeylere sebep olmaktır.

Bir kimse, diğer bir kimse hakkında sui-zan veya bir halini beyan ederse, hemen onu tasdik etmemeli, susmalı ve o zat hakkında şöyle niyazda bulunulmalıdır:

— Yâ Rab! Şu kulunun anlattığı hallerden, o adamda gerçekten varsa af buyur ve kendisini temiz ve güzel ahlâklar ile sıfatlandır. Eğer, o kimsede bu haller yoksa, hakkında sui-zan edeni bu hasedinden doğan kötü ahlâkından kurtar.

- Din Bilginlerini Sevmek

Alimler hakkındaki sözlerden dolayı düşmanlık beslememeli ve daha çok muhabbet etmeğe çalışmalıdır, ki onların makamı **ULEMÂ** makamıdır. Âlimlere muhabbet, hazreti Resûlüllah'a muhabbettir. Hazreti Resûlüllah'a muhabbet ise Allahu zül-celâl hazretlerinedir. Bir kimse, âlimlere saygı göstermek için ellerini öpse, nice nice İlâhi ihsanlara mazhar olur. Âlimlere hakaret gözü ile bakmak,

küfrü gerektirir. Halbuki, **ÂRİF-I-BİLLAH** olanlar, küfürden uzaktır. Ârif-i-billah olanlar, âlimlere şöyle dursun, bir karıncaya bile hakaret gözü ile bakmazlar. Nerede kaldı ki, biz tarik ehliyiz, onlar âlimlerdir, diyen kötü bakışlı kimselerin bakışlarından hele kullarına noksan nazarlarından Rabbim korusun ve ârif-i-billâh olanların nazarlarını tevfik buyursun, âmin...

- Mürid Olmak İsteyen

Bir mürşide bende olmayı isteyen mü'min kardeşimin, önce inâbe edeceği zatı gereği gibi bakarak tecrübe etmesini, şer'i- şerife riayette, ittikada, ahlâkta, itikatta ve diğer hallerinde tarikat-i-Muhammediyye'ye, sünnet-i-Nebeviyye'ye ve siyer-i-Ahmediyye'ye tam ve eksiksiz uyup uymadığını araştırmasını ve buna çok dikkat etmesini tavsiye ederim. Bu şartları hâiz bir mürşit bulduğu takdirde, ona hizmet ve riayette kusur etmemesini, bu hal ile aradan 40 sene geçse bile bıkmadan ve usanmadan zikrine ve fikrine devam etmesini, basireti açılmazsa ve tarikatten tat almasa dahi mürşidine kusur bulmamasını ve kendi kusuru olarak kabul etmesini ve basiretinin açılmasını emel edinmemesini de hatırlatırım. Çünkü, emel sâlikin tarikine mânidir. Kaldı ki, emel Allahu teâlâ'nın rızası altına dönmekten ibarettir. Yoksa, emel basiret, keşif ve keramet değildir. Hele kerametin, Allahu Zülcelâl hazretlerinin İlâhî keremi olduğu, âriflerin malûmu bulunduğundan bunu **KAL** ile ifade mümkün değildir.

Öyle ki, irfan-ı-Muhammedî ve ahlâk-ı-Rabbanî lâzımdır. Fakat, sâlikten kerametin zuhurunda aslâ değer vermemeli, yine Allahu teâlâ'nın rızasına talip olmağa çalışmalıdır.

Allahu teâlâ, cümlemize müyesser eyleye, âmin...

- Şeyh Değiştirmek

Bununla beraber, bir dervişin:

— 40 senedir basiretim açılmadı, diyerek başka bir şeyhe intisap etmesi olmaz. Meğer, kendi şeyhi işaret ederek başka bir yere gönderirse, câizdir ki, bu hal Evliyâ'ullah tarikinde sık sık vuku bulur. Bazan, birkaç şeyhten mertebeleri tekmil eden zatlar bulunduğu da ehline malûmdur.

Yoksa, bir şeyh haber alır almaz kendi şeyhinden izin almadan giderse, o sâlik feyiz alamadıktan başka, Ehlullah terbiyesine lâyık olur. Zira, o gittiği şeyhin feyzini, Allahu teâlâ' dan gayrı kim ihsan edebilir? Öyle ise, hepsi Hakkın ihsanı olduğuna göre, bu konuda sâlike lâzım olan, bulunduğu yerde istikamet ile feyzini Haktan istemektir. Şeyhini yenilemekle, İlâhî feyizler de yenilenmez. Nerede bulunursa bulunsun, Hak teâlâ o kulun haline münasip İlâhî ihsanlarını kesmez. Böyle olan müritler, himmetlerini artırmalıdırlar. Ümit kesmek hatadır. Hakkın rahmetinden ümit kesmek caiz değildir. O halde:

— Rahmetiyle herkesi nimetlendiren Allahu zül-celâl hazretleridir, diye bulunduğu tarikatte çalışmalı, Riza'ullah yolunu, aşmalı ve bir an önce Allahu teâlânın rızası altına girmeğe uğraşmalıdır.

- İsimlere Zuhur Yeri Olmak

Keşif, keramet ve müşahede arzusu hüner değildir. En yüce makam, irfan-ı-Muhammedi elde ederek kulluk etmek, Resûlüllah'ın âdâbına riayet etmek, rızaya ve Esmâ'ya mazhar olduktan sonra, vahdet sırrından geçerek **VAHDET-İ-VÜCUT** ile **TEVHİD-İ-ZAT**'a ulaşmaktır. Fakat, vücuttan geçmedikçe, vücut ile bulunmaz. Zira, vücut denilen şey, Allahu teâlâ’dan gayrı her şeyi ifnâ etmek, iki cihana muhabbetten ve belki cesaret ve ruhtun da vazgeçmek ve ilgi kesmek ve:

كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ

Her şey, aslına rücû eder.

Gerçeği gereğince, emanetlerin hepsini yerine teslim etmekten ibarettir.

Fakat, ölçüsü yine şeriat olduğundan, bu yolda bulunan kimselerin, şeriat ile harekete geçmeleri ve şeriat ile sükûnet bulmaları gerekir:

- Mürîd

اَلْمُرِيدُ مَنْ لَا إِرَادَةَ لَهُ

Mürit, iradesi olmayandır.

veya:

اَلْمُرِيدُ مُرَادُ اللهِ

Mürit, Allahu teâlâ’nın muradıdır.

Buyurulduğundan, Hakkın tahriki ile harekete geçer ve Hakkın teskin etmesiyle sâkin olurlar ki, hepsi yerindedir.

Arifler sultanı, Seyyidimiz, senedimiz, efendimiz, Habibullah sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem hazretleri, Kur'an-ı-azim-ül-bürhan ile ümmetini tarik-i-müstakime ve İlâhî hidayete dâvet buyurmuşlar ve Kur'an-ı-azim-üş-şândan hariç bulunana **TARİK-İ-DALÂLET** demişlerdir. Cenabı-Hakka vuslât da Kur'an-ı-kerim ile olduğuna göre, Kur'an'a tâbi olmayan kimseden zuhur eden şeye **İSTİDRAÇ** ve Kur'an'a tâbi olan mü'minden zuhur edene de ki Evliyâ'ullah'tan zuhur eder, **KERAMET** adı verilmiştir.

Ayak kaydıran yerler, bunlar olduğundan bu yerlere çok dikkat etmek lâzımdır. Bütün bunlar, Vâcib-ül-vücudun kudret elleri altında bulunduğundan, dalâlete yani sapıklığa meyledenlere **CELÂL** hil'ati giydirir. Hidayete rağbet edenlere de **CEMAL** hil'ati giydirir. Onun, mülkünde benzeri ve ortağı yoktur. İnsana lâzım olan, kulluk makamında istikamettir. Bütün vücudu ile hidayet yoluna gitmek ve her nefes **EL'AMAN YÂRAB** demek suretiyle korku ile rica arasında bulunmaktır. Eğer, korku tarafı galip gelirse aşkolsun. Eğer, rica tarafı galip ise, uyanık bulunmalı, her nefes şeriat mizanı ile kendisini ölçmelidir. Rabbim, bunu cümlemize tevfik buyursun.

- Tarikat Hakkında Konuşmak

Sözün kısası, tarikat-i-aliyye hakkında söylenilenler, ancak tarikat âdâbını beyan içindir. Yoksa, **HAKİKAT-İ-MUHAMMEDÎYYE**'yi **MA'RİFET-İ-ZAT-I-İLÂHİYYE**'yi ve **HİKMET-İ-RABBANÎYYE'**yi dil ile tarif edebilmek imkânsızdır. Çünkü, şeriat ve tarikatin yeri dil olduğundan tercümanı **KAL** (söz) olur ve **KAL** ile edâ daha kolaydır. Mârifet ve hakikatin yeri de kalp olduğundan, tercümanı **HAL**'dir. Binaenaleyh:

اَلْحَالُ لاَ يُعْرَفُ بِالْقَالِ

Hal, Kal ile bilinmez

Buyurdukları budur. Şer'i-şerife aykırı mâ'rifetin itibara bulunmadığı, ehlinin malûmudur. Şer'i-şerife uygun olan mâ'rifetin itibarı daha yüksek ise de, buna değer vermemeli, hepsini buna kıyas ederek dalâlet tarikinden kurtulmalıdır. Al-lahu teâlâ, bunu cümlemize nasip buyursun, âmin...

- Helâl Lokma

Dervişin, yemek ve içmek konusunda da uyanık bulunması tarikat âdâbındandır. Helâlinden kazanmak ve helâl lokma yemek, Allahu teâlâ'nın emirlerindendir. Haram lokma ile, basiret açılmaz. Halbuki, şeriatta haram olan

şeyler, tarikat ehli için küfürdür. Hele, hakikatte hiç yeri bulunmadığından, buna çok dikkat etmek gerekir.

Rabbim, Ümmet-i Muhammed'in rızkını, helalinden ihsan buyursun, âmin...

- Mürşidin İltifatı

Bir derviş, mürşidinden gördüğü iltifata aldanmamalı, daha fazla zikre ve fikre dikkat etmelidir. Azarlanırsa, buna da gücenmemesi ve daha fazla muhabbet etmesi gerekir. Mürşidi, bâzan iç darlığı halinde bulunursa, huzurunda edep ile bulunmalı, ruhsat verince gitmelidir. Mürşit, keyifli ve neşeli olur, bazı lâtifeler anlatırsa, buna da aldanmamalı, zikir ve fikirle meşgul olmalıdır. Yoksa, mürşidinin iltifatlarına, lâtife olarak anlattıklarına aldanarak kâmil insan haline gelindiğini sanmak, büyük bir hata olur. Bu gibi şeyleri üzerine aslâ mal etmemelidir. Umduğunun aksi zuhur ederse, tarikatten kovulmasına sebep olacağından, bu hususlara da çok dikkat etmek lâzımdır. Çünkü, mürşitlerin halleri daima aynı olmaz. Onlar; iç darlıklarından ve genişliklerinden uzak kalamazlar. Sâlike lâzım olan, mürşidinin emirleri gereğince hareket etmektir. Onların emirleri, şeriate tamamen uyar. Yukarıda anlatıldığı gibi, mürşitlerden şer'e aykırı emirler zuhur etmeyeceğinden, bunları yerine getirmek, mürit için farzdır.

Müritler, arasında **YENİ DERVİŞ** veya **ESKİ DERVİŞ** tâbirleri de hoş değildir. Hepsine, Ümmet-i-Muhammed gözü ile bakılınca, eski veya yeni kalmaz.

Dervişler arasında **BU HARİÇ** veya **ŞU DAHİL** gibi sözler de yakışıksızdır. Bunun yerine **BU MUHİB** veya **MÜNİB** tâbirlerini kullanmak daha güzeldir. Münib olan yani bütün isyanları terk ederek hulûs-u-kalp ile Dergâh-ı-ilâhiyye dönen ve teveccüh eden dervişe, şeyhi fazlaca sevgi gösterse, hikmete yormak lâzımdır. Zira, mürşidin hâlleri meçhul bir sırdır. Mürşidin iltifatının sebebi ve müridin hali bilinmez. Mürşit ile mürit arasında ezelî bir anlaşma olduğundan, diğer müritlerin buna gıpta etmeleri caiz değildir.

Şuna da çok dikkat edilmelidir: Şeyhin fazlaca iltifat ettiği bir müride, dervişin de itibarı fazla olmamalı ve belki diğer arkadaşlarına göre ortalama bir iltifatta, bulunmalıdır.

- Rüya — Keşif

Tarikat-î-Muhmmediyye'de bâtınla amel caiz olmadığından zahiri şeriat-i-mutahharaya uydurmak lâzımdır. Eğer bâtın ile amel mümkün olsaydı, İlâhi saltanat diye bir şey kalmaz, herkes ya rüyası ile ya keşfi veya kerametiyle veya şeytan tarafından vuku bulan keyfiyetlerle amel eder, birinin fikri diğerine aykırı olur ve hepsi dalâlete düşerlerdi.

El-hamd-ü-lillah, İlâhî inayetine ve Rabbani ihsanlarına ki, Kuran-ı-azim-ül-bürhan hepsini nefsinde topladığından **KUR'AN** adı verilmiştir. Aynı zamanda hakkı, hak olmayandan ayırt ettiği için de **FÜRKAN** denilmiştir. Bundan dolayı,

bütün pirân efendilerimiz kuddise sırrahum hazeratı, Kur'an ile irşadı emir buyurmuşlardır. Kur'an-ı-kerime uymayan bir tarik, delâlet tariki olduğundan, hiçbir surette itibara lâyık değildir. Zira, Allahu teâlâ'nın kovduğu İblis'tir. Bu hususta, diğer risalelerde geriş bilgiler verilmiştir.

Kimin tarafından yazıldığı bilinmeyen tasavvuf kitaplarının okunmaya lâyık olmamasının sebebi şudur:

Olabilir ki, sapık fırkalara mensup birisi tarafından, kendi bâtıl mezhebini yaymak için ileri sürdüğü bazı kelimeleri, okuyanlar bilmeyerek tasavvufa dair sözler olarak kabul ederler ve ehl-i-sünneti bilmeyerek kötülerler.

Özellikle günümüzde, bazı cahillerin, gelmiş geçmiş sâlihlere saygısızlıklarından dolayı, birini diğerine tercih eder görünmeleri, her ne kadar muhabbetlerinden ileri geliyorsa da, rûz-i-cezada mahcup olmaları da muhakkak bulunduğundan bu gibi şeyler, üzerimize lâzım olamayan maddelerdir, belki de hikmete bağlıdır.

- Tarikat Pirlerini Sevmek

Allahu teâlâ hazretlerinin kazasına mâni yoktur: Zira, mülkünde dilediği gibi tasarruf eder. Bize lâzım olan, teslim-i-külli ile teslim olmak, ilâhi hikmetlerine karışmamak ve ârif-i-billâh olmağa çalışmaktır. Yoksa, tarik dâvası değildir. Rûz-i-cezada, o büyük hesap gününde hepsi meydana çıkacağından, boş ve yersiz dâvalar nafiledir.

Bunun için, Ehlullah'a tâbi ve Evliyâ'ullah'ın tarikine sâlik olan zatlara lâyık olacak şeyler değildir. Kaldı ki, pirân efendilerimizin bazısını sevmek, bazısını sevmemek, hele kendi pirinden başka diğer tariklere muhabbetsizlik de caiz olmadığından, bütün pirleri ve Allahu teâlâ'nın velilerini aynı muhabbetle sevmeli, saymalı ve fakat bu arada kendi şeyhine daha yüksek bir değer vermelidir. Yoksa:

— Benim pirim, diğer pirlerden, benim şeyhim de diğer şeyhlerden daha yüksektir, dâvasında bulunmak, Ehlullah tarikine aykırıdır.

Tarikat-i-aliyyeye Sülükten maksadımız: **AYN-I-CEM', CEM'İL-CEM, HAKKAL-YAKİN, SIRRI-VAHDET, TEVHİD-İ-ZAT ile VAHDET-İ-VÜCUT** olduğuna göre, hiç birisine ulaşamayacağımız lâzım geleceğinden, artık **TEVHİD-Î-ZAT**'tan bahsetmek pek abestir. Ârif-i-billah olanlar, hepsini bir bilmişler ve öyle amel etmişlerdir.

Mürşide inâbeden maksat, temiz ve güzel ahlâk elde edebilmekten ibaret iken, pirlerin ve gelmiş geçmiş sâlihlerin öne alınması, geride bırakılması gibi boş şeylerle uğraşılması layık mıdır? Her birinin, Allahu teâlâ indindeki kıdemlerini bilemeyeceğimizden ve ilmullah'a da hiçbir şekilde vâkıf olamayacağımızdan, ancak bilinenlere tâbi olmak, şeriate uymak ve hepsine muhabbet beslemek ve ruhanî feyizlerinden feyizlenmek ve bir ân önce **İRFAN-I-MUHAMMEDİYYE'**ye nail olmak gerekir. Yoksa, onların hal ve şanları, Allahu teâlâ'nın inayetiyle ehlinin malûmudur.

Ey benim mü'min kardeşim:

Hazır fırsat elimizde iken, insafa gelelim. Hakka münâcatta bulunalım, ümmet-i-Muhammed'e, milletimize ve memleketimize dua edelim. Hakkın kullarına hayır isteyelim, âkibetlerinin hayır olmasına duada bulunalım. Hiç kimseye inkisar etmeyelim, çünkü haramdır. Bize ezâ ve cefa edenlere, sabır ve iyilik edelim. Düşmana, bildirmeksizin ikramda bulunalım. Herkese hizmet edelim, sıkıntısına yardımda bulunalım. Mevlânın hizmetinde kaim olalım ve kul haklarını sahiplerine verelim, ölüm gelip çatmadan, Allahu teâlâ'nın haklarını da yerine getirelim. Ana ve baba hukukuna riayet ve kendilerine hürmet edelim. Dünya malına düşmeyelim, fakirlere ve zayıflara ikram ederek, kalplerini alalım. Evlerimizde, hizmetimizde bulunanlara lâyıkı veçhile riayet edelim. Onlar da Allahu teâlâ hazretlerinin kullarıdır, diye hatırlarını hoş edelim. Kibirlenmeyelim, zahmet çekmeyelim. Evlâtlarımıza, ilm-i-hali, ehl-i-sünnet akaidini, bununla ilgili diğer hususları ve Kur'an-ı-kerimi öğretelim.

Rabbim, cümlemize amel tevfik ve müyesser eylesin, âmin Âhir ve âkibetimizi hayreyleyip, iki cihanda hepimizden razı olsun.

Bu vasiyetnamemizi okuyan kardeşlerim ve ümmet-i-Muhammed, kusurlarımızı af buyurup, hayır dua ile fakiri yâd eylesin.

Âmin, bi-hürmeti Seyyid-il-mürseliyn ve âlihi ve ashabihi ecmaiyn.

****

VI)- FETHİYYE EVRÂDI ve ŞERHLİ TERCÜMESİ

Fethiyye Evrâdı ve Şerhli Tercümesi

Evrâd-I Fethiyye Şerhi

NOT: Şerhin ayrıt edilip, fark edilebilmesi için, Evrâd-ı Şerifelere rakam ile numara konulmuştur.

I . Bölüm

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Rahman' Rahim Allah'ın adı ile...

1. LÂ İLÂHE İLLALLÂHÜ ADEDE HABBÂTİHİ...

Allahu teâlânın yarattığı taneler sayısınca Lâ ilâhe illallah derim...

(Allah'tan başka, ibadete müstehak ve gerçek mâbud hiçbir kimse yoktur. İllâ, Allahu teâlâ vardır. Bu manayı, kalbden tasdik eder, dille de söylerim. Bu manayı, Yüce Allah'ın yarattığı taneleri sayısı kadar tekrarlarım.)

2. LÂ İLÂHE İLLALLÂHÜ ADEDE HAYATİHİ…

Allahu teâlânın verdiği hayat sayısınca Lâ ilahe illallah derim...

(Allah'tan başka, ibadete müstehak ve gerçek mâbud hiçbir kimse yoktur. İllâ, Allahu teâlâ vardır. Bu manayı, kalbden tasdik eder, dille de söylerim. Bu manayı, Yüce Allah'ın hemen her şeye verdiği hayat sayısı kadar tekrarlarım ve Allah'ın verdiği hayatların sayısı ve belirli bir sınırı yoktur.

Öyle ise, burada maksat çokluğu ifade edebilmektir. Mübalâğa yönünden bile olsa, Allahu teâlâ'nın hayat verdiği şeyler, nasıl belirli bir rakama sığışmaz ve sayılamazsa, nasıl ki sonsuz ise, benim de itikat ederek söylediğim kelime-i-tevhid, öylece sonsuzdur, belirli ve sayılı değildir.)

Allahu teâlâ, cümlesine rahmet buyursun, âlimler demişlerdir ki :

— Müminin, cennete ebedî nimetler ile nimetlenmesine sebep, iman ve tasdiki olup, kâfirin cehennemde ebedî azap ile azablanmasına sebep de küfrüdür. Çünkü, mü'min dünyada ebedî ve bakî kalsaydı, aslâ iymanma aykırı şeylere itikat etmezdi. Kâfir de, dünyada ebedî ve baki kalsaydı, küfründen dönmezdi. Nitekim :

نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ وَنِيَّةُ الْكَافِرِ شَرٌّ مِنْ عَمَلِهِ

«Müminin niyeti, amelinden hayırlıdır;

kafirin niyeti ise, amelinden şerlidir.»

O halde, mü'minin **Lâ İlahe İllallah Adede Hayatihi** demesi, onun ebedî imanına işaret olmuştur.

.

3. LÂ İLÂHE İLLALLÂHÜ ADEDE HASATİHİ...

Allahu teâlânın yarattığı küçük taşlar sayısınca Lâ ilâhe illallah derim…

(Hasat, sözlükte küçücük taşa denir. Burada, bu deyimin kullanılması, aşırılığı ifade içindir. Yani, ben LA İLÂHE İLLALLAH kelimesini, Hak teâlâ'nın yarattığı bütün küçük taşlar sayısınca söylerim, demektir.)

4. LÂ İLÂHE İLLALLÂHÜ ADEDE KELİMATİHİ...:

Allahu teâlânın kelimeleri sayısınca Lâ ilâhe illallah derim…

(Yani, LA İLAHE İLLALLAH kelimesini, Allahu Teâlâ'nın kelimeleri sayısınca söylerim, demektir. Bu son iki lâfızdan ve daha sonra gelenlerden maksat çokluk ve aşırılıktır. Belirli bir sınır içinde kalmak değildir.)

5. LÂ İLÂHE İLLALLÂHÜ ADEDE HALKIHİ...

Allahu teâlânın bütün yarattıkları sayısınca Lâ ilâhe illallah derim...

(Yani, LA İLAHE İLLALLAH kelimesini, Allahu teâlâ'nın bütün mahlûku, yarattıkları sayısınca söylerim. Burada da, yaratılanların sayısının kullanılması, aşırılığı ifade içindir.)

6. LÂ İLÂHE İLLALLÂHÜ ZİNETE ARŞİHİ...

Allahu teâlânın arş-ı aziminin ağırlığınca Lâ ilâhe illallah derim...

(Yani, LA İLÂHE İLLALLAH kelimesini, arşı aziminin vezni ve ağırlığı miktarınca söylerim.)

7. LÂ İLÂHE İLLALLÂHÜ MİL'E SEMÂVATİHİ…

Allahu teâlânın gökleri dolusunca Lâ ilâhe illallah derim...

(Yani, LA İLÂHE İLLALLAH kelimesini, Allahu teâlâ'nın gökleri dolusunca söylerim.)

8. LÂ İLÂHE İLLALLÂHÜ MİL'E ARZIHİ...

Allahu teâlânın yerleri dolusunca Lâ ilâhe illallah derim...

Buraya kadar okunan bu kelime-i tevhidin her birine:

- ***Lâ ilahe illallah*** kelimesiyle birlikte ***Muhammedün Resûlüllah*** kelimesi de okunacakır.

. Örnek: *(Lâ ilâhe illallâh Muhammedün Resûlüllah. mil'e arzıhi.)*

9. LÂ İLÂHE İLLALLÂHÜ ADEDE MİSLİ ZÂLİKE MÂ'AHU...

Allah'tan başka ilah yoktur: Buraya kadar söylediklerimin sayısı kadar.

(Yani, LA İLAHE İLLALLAH kelimesini, buraya kadar zikrolunanların misli sayısınca söylerim.)

Yani; çok çok, hadsiz ve sonsuz olarak kelime-i-tevhidi söylerim demek istenilmiştir.

10. LÂ İLÂHE İLLÂLLAHÜ VAHDEHU

(Allah'tan başka ilah yoktur, illa Allahu teâlâ vardır. Tekdir, yalnız O vardır.)

11. LÂ ŞERİKE LEHÛ

(O'nun ulûhiyyette ortağı yoktur.)

12.LEHÜL-MÜLKÜ VE LEHÜL-HAMDÜ

(Mülk ve tasarruf O'nun içindir. Bütün hamd edenlerin hamdi ve mahmudun, mahmudiyyeti de O'nun içindir.)

13. YUHYİ

(Allahu teâlâ, bütün dirileri diri eder.)

14. VE YÜMİYTÜ

(Allahu teâlâ, bütün ölenleri öldürür.)

15. VE HÜVE HAYYÜN LÂ YEMÛT

(Allahu teâlâ diridir, daimî hayat sahibidir. Kendisine, aslâ ölüm ârız olmaz.)

16. BİYEDİH-İL-HAYR

(Bütün hayırlar, Allahu teâlâ'nın elindedir.)

17. VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY'İN KADİR

(Allahu teâlâ, her şey üzerine bizzat kadirdir ve tam kudret sahibidir ki, mahlûkatın bazı şeylere kudreti de, onun kudret vermesi ile olur. Onun için, mahlûkata **KADİR** denilmez. İllâ ki, kasıt bağlantısı ile denilebilir.)

18. VE İLEYH-İL-MASİYR

(Öldükten sonra, bizim de dönüşümüz Allahu teâlâ'ya dır..)

19. ESTAĞFİRULLAHE

(Allahu teâlâ hazretlerinden mağfiret ve günahlarımın örtülmesini dilerim.)

20. SÜBHANALLAHİ…

(Allahu teâlâ hazretlerini, zatı pâkine ve şânı şerifine lâyık olmayan noksanlardan ve ayıbı icap ettiren şeylerden pak eylerim.)

21. VEL-HAMDÜ LİLLÂHİ

(Hamd, Allahu teâlâ hazretlerine mahsustur.)

22. VE LÂ İLAHE İLLALLÂHÜ

(Mânası yukarıda açıklanmıştı.)

23. VALLAHU EKBER

(Allahu teâlâ, her şeyden büyük ve ziyadesiyle uludur.)

24. VE LÂ HAVLE

(Mâ'siyetten ancak Allahu teâlâ'nın koruması ile sakınılabilir)

25. VE LÂ KUVVETE İLLÂ BİLLAH'İL-ALİYY'İL-AZİM…

(Allahu teâlâ'ya tâ'at ve ibadete kudret yoktur. Ancak, ulu ve yüce olan Allahu teâlâ'nın yardımı iledir.)

II. Bölüm

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Rahman' Rahim Allah'ın adı ile...

26. SÜBHANALLAHİ…

Allah sübhandır.

(Sübhan, tesbih manasınadır. Tesbihin mânası da pâk etmektir. Zamirde gizli fiil ile takdiri) :

Allahu teâlâyı tesbih ile tenzih ederim.

demektir. Yani, Allahu teâlâ hazretlerini, zât-ı-pâkine ve şân-ı-şerifine lâyık olmayan noksanlardan ve ayıbı icap ettiren şeylerden pâk eylerim, mânasına gelir. Sonradan, çok kullanılmış olduğundan hafifliği gerektirmemesi için:

Lâfzı ortadan kaldırılmış ve:

سُبْحَانَ اللّٰهِ

Lâfzı, İsm-i-celile muzâf kılınarak **SÜBHANALLAH** olmuştur.

Malûm ola ki, kulun Allahu teâlâ'yı pâk eylerim demesinden murat, O'nun pâk olduğuna itikat etmesi ve **"İtiraf ederim ki, kendi zatında zatı şerifine lâyık olmayan şeylerden münezzeh ve müberrâdır"** demesidir. Yoksa, Allahu teâlâ'nın kimsenin tesbih ve tenzihine ihtiyacı yoktur. Olsa olsa, bu tesbih ve tenzihin ve zikirlerin faydası kullarına râcidir, ki tesbih kelimesini söylemekle kendi ayıplarından pâk olurlar.

Nitekim, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, buyurmuşlardır ki:

سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ

— Bir kimse, günde yüz defa **SÜBHANALLAH VE BÎ-HAMDİHİ** dese, denizlerin köpüğü kadar bile olsa, hataları mahv olunur.

Tıpkı bunun gibi, bir kimse **LA İLAHE İLLALLAH** dese, mâna ve mefhumu, «Ben Hak Teâlâ'yı tevhid eder, birlerim» demek olur. Oysa, Allahu teâlâ zaten kendi zat ve sıfatında vahid, ezelî ve ebedidir. **LA ŞERİKE LEHU** ibaresinin tevhidi ile vahid olmamıştır. Demek ki, bu zikirden murat, vahdaniyyetine itikat ve ikrar ederini ki; vahid, ezelî ve ebedidir, demektir.

Tahmid, temcid, tekbir ve diğerleri de bunun gibidir. Allahu teâlâ cümlesine rahmet buyursun, bâzı âlimler tesbihin mânası:

اَلتَّسَرُّعُ اِلَى اللّٰهِ تَعَالٰى وَالْخِفَّةُ فِى طَاعَتِهِ

Allahu tebareke ve Teâlâ'nın, emirlerine sür'at etmek ve ta'atinde ağır almayarak; hafiflik, zevk ve lezzet bulmak ve kalp huzuru ile olmaktır,

buyurmuşlardır.

27. VE Bİ-HAMDİHİ

Ona hamd olsun

Bu kelimede geçen **VE** (VAV harfi) Arap dili kaidesine göre hal içindir. Takdirî bir mana olarak şöyle demektir:

- **“Yüce Allah'ın hamdine bürünmüş olarak, Allah'ı tesbih ederim.”** Bundan başka, yine Arap dili kaidesine göre VAV harfi atıf için olabilir ki, o zaman mana şöyle olur:

- **“Allah'ı tesbih eder; onun hamdine bürünürüm.”**

Hangisi olursa olsun, asıl mânası odur ki: **«Allahu teâlâ’yı şanı şerifine lâyık olmayan şeylerden pâk eylerim ve beni kendisinin tesbih ve tenzihine muvaffak ettiği için ona hamdü-senâ ederim»** demektir.

28. VE MÂ TEVFİKÜ İLLÂ BİLLÂHİ VE LÂ HAVLE VE LÂ KUVVETE İLLÂ BİLLÂH…

Kötülükten alınmak, taata kuvvet, ancak Allah'ın kudret elindedir; Hepsi Allah'ın ihsan eylediği başarı ile oluyor. Azim Allah sübhandır, ona hamd olsun...

Burada, bilinmesi gereken bir hususa işaret edilmektedir; anlatalım. Bir kul:

- Ben de tenzih ederim...

Dediği zaman, ilk bakışta, bunu kendisi yapabiliyormuş, kendisinin bir bağımsızlığı varmış gibi bir mana çıkıyor. Şimdi, bu vehmin giderilmesi gerekiyor.

İşte, metnin bu son cümlesi de eklenerek, buraya kadar anlatılan metinde daha açık olarak ifade edilen mana şu olur:

- Bu işlere karşı güçsüzlüğüm ortadadır. Okuduğum bu tesbih, tenzih, ettiğim hamd Yüce Allah'ın ihsan eylediği başarı iledir. Ayrıca, kuluna karşı zatının tam manası ile güçlü olduğunu, kulunun dahi tam manası ile onun huzurunda bir güçsüzlük içinde bulunduğunu anlattı ve bu manada, tam bir marifet verdi; iman ve İslâm ile şereflendirdi.

Bu mana, şu hadis-i şerifin, bir yönü ile açıklamasıdır:

مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

Kim, nefsini bilirse, Rabbini de bilir.

hadis-i şerifi, hikmeti gereği bu manaya işaret etmektedir.

Kazî Beyzavî (ks); Fatiha suresinin 4. âyetinde buyurulan:

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

- «Ancak, sana ibadet ederiz ve ancak senden yardım dileriz.»

Âyeti kerimesinin tefsirinde, bu manaya işaret vardır buyurmuşlardır.

Bazı âlimler de, **SÜBHANEKE** şerhinde buyurmuşlardır ki**:**

- Yüce Allah'ın **ADEMİYET** (yokluk) **SIFATI** varmış gibi, bir vehim geleceğinden, onu karşılamak içini şanında şöyle okumak gerekir:

لَاشَرِيكَ لَهُ وَلَايَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَغَيْرِهِ

O'nun şeriki yoktur. Zerre miktarı ve hatta daha azı ilminden gizli kalmaz.

Manası gelmiştir. Bu çeşitten tesbih, tenzih grubuna:

- **Celâl Sıfatları (SIFÂT-I CELÂL)** adını vermişler.

Bir de Yüce Allah'ın **Vücudiye Sıfatları (SIFÂT-I VÜCUDİYYE)** vardır; İlim, hayat, Kudret gibi… Bunlara da **KEMAL** ve **KEREM** sıfatları adını vermişler. Demek ki, kulun **SÜBHANALLAH** sözü, birinci sıfata işarettir. **VE Bİ-HAMDİHÎ** sözü, ikinci sıfata işarettir. Bunlara, tesbih ve tahmid denilmesi, her ikisini birden belirtmek içindir. Böylelikle denilmiş olur ki:

— Allahu teâlâ'yı, bütün noksan sıfatlardan tenzih eder ve bütün kemal sıfatları ile O'na hamdederim.

Bir arada söylenilmesini gerektiren sebep budur:

إِثْبَاتُ التَّخْلِيَةِ عَنِ النُّقْصَانِ أَوَّلًا ثُمَّ التَّحْلِيَةُ بِالْكَمَالِ

önce, her türlü noksanlıklardan pâk ve münezzeh olduğunu ispat etmek, daha sonra kemal sıfatları ile süslemektir .

Bundan dolayı; **TESBİH, TAHMİD**'den öne alınmıştır. Tesbihin, hamde bitişik olması da, malûm ola ki **KEMALULLAH-Ü-TEALÂ** içindir. Nefiy ve ispat için, bir arada ve birlikte söylenir.

29. SÜBHANALLAHİL-AZİYMİ VE Bİ-HAMDİHİ...

(Ulu Allah'ın her türlü noksan ve eksik sıfatlardan pâk ve münezzeh olduğunu ikrar eder ve beni bu lûtfuna mazhar kıldığı için, aynı zamanda hamdederim.)

Bu tesbih ve tahmidin tekrarlanması ve İkincisinde **EL'AZÎM** lâfzının ilâve olunması, rivayetleri toplamak için olabilir. Zira, imam Muhyissünne kuddise sırrahu, **MESABÎH-İ- ŞERİF**'te rivayet etmektedir ki, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem:

مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ وَحِينَ يُمْسِى سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ لَمْ يَأْتِ
اَحَدٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِاَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ اِلَّا اَحَدٌ قَالَ مِثْلَ مَا قَالَ اَوْ زَادَ عَلَيْهِ

Her kim, sabah ve akşam vakitlerinde 100 kerre (SÜBHANALLAHİ ve Bİ-HAMDÎHÎ) derse kıyamet günü ondan daha faziletli kimse gelmez. Kim, daha fazla söylerse, fazileti ziyadeleşir, buyurmuşlardır.

Bir diğer Hadis-i-şerifte de:

كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ ثَقِيلَتَانِ فِى الْمِيزَانِ حَبِيبَتَانِ اِلَى الرَّحْمٰنِ
سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللّٰهِ الْعَظِيمِ

iki kelime vardır ki, Allahu teâlâ'ya sevgili, dile hafif ve mizanda ağırdır: **(Sübhanallahi ve bi-hamdihi sübhanallah-il azim.)**

Bir diğer Hadis-i-şerifte de:

مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ حُطَّتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ
كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ

Günde 100 kerre **(Sübhanallahi ve bi-hamdihi)** diyen kimsenin, denizin köpükleri kadar hataları olsa, silinir, buyurulmuştur.

Bir Hadis-i-şerifte ise:

مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللّٰهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ غُرِسَتْ لَهُ نَخْلَةٌ فِي الْجَنَّةِ

Bu sebeple olabilir ki, Hadis-i-şerifte bu kelimeler, bu tertip üzere de zikrolunmuştur. Netekim, **MÜNTEHAP** sahibi **RAVZA-î-MÜNTAHAP**'ında, kendi isnadı ile rivayet eder ki, Ebi-Hureyre radiyallahu anh hazretleri şöyle buyurmuşlardır:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ
قَالَ مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللّٰهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ
فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ حُطَّتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ

Her kim, günde 100 kerre **(Sübhanallahi ve bi-hamdihi sübhanallah-il-azim ve bi-hamdihi estağfirullah)** derse, denizin köpükleri kadar hataları olsa silinir.

EZKAR sahibi de buyurmuştur ki, hatalardan maksat **HUKUKULLAH**'tır ve küçük günahlardan olabilir.

Bu Hadis-i-şeriften anlaşılıyor ki, **ESTAĞFİRULLAH** zikrinin bir vechi tesbih ve tahmidlerden sonra, bir vechi de muhtemelen Hak sübhanehu ve teâlâ'nın Sûre-i-Nasr'da :

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ اِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

Rabbine hamdeyle ve mağfiretini dile...

(En-Nasr:3)

Emrine uymak için olabilir. Nitekim, tefsir kitaplarında vârid olmuştur ki, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem, bu sûrenin nüzulünden sonra :

سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ وَاسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَاَتُوبُ اِلَيْهِ

SÜBHANALLAHİ VE Bİ-HAMDİHİ VESTAĞFİRULLAHİ VE ETÛBU İLEYH

sözünü artırmışlardı.

Yine tefsir kitaplarında buyurulmuştur ki, En-Nasr sûresinin nüzulünden sonra, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri, bulundukları meclislerden:

سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَاسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوبُ اِلَيْكَ

SÜBHANEKE ALLAHÜMME VE Bİ HAMDİKE VESTAĞFİRÜKE VE ETÛBÜ İLEYKE

demeden kalkmazlardı. Bu sûrenin nüzulünden sonra, iki yıl dünyada kaldılar, asla güldükleri ve sevindikleri görülmedi.

اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ

Estağfirullah'ın mânası : **«Allahu teâlâ'dan dünya ve âhirette günahlarımı örtmesini, başkalarına açıklamamasını İsterim»** demektir.

Fakat, kâmillerin ve ehl-i-sülûkün istiğfarının mânası büsbütün başkadır. Onlar: «Allahu teâlâ'dan gerek kendi vücudumun ve gerekse diğer eşyanın vücudunun bakışlarımdan örtülmesini ve gözlerimin önünde Zât-ı-pekinden gayrı hiçbir şey kalmamasını isterim» derler. Nitekim :

وُجُودُكَ ذَنْبٌ لَا يُقَاسُ بِذَنْبٍ

Vücudun öyle bir günahtır ki, onunla bir diğer günah mukayese edilemez,

demişlerdir.

Malûm ola ki; bu tesbih, tahmid ve istiğfarı bu tertip ile 100 defa söylemek lâzımdır. Hadis-i-şeriflerle va'dolunan sevaba nail olabilmek için aslâ eksik olmamalıdır. Eğer, yüzden fazla söylenirse, va'dolunan sevaba yine nail olunur ve ne kadar fazla söylenilmişse, o kadarı **HASENE** olur. Çünkü :

مَنْ زَادَ زَادَ اللّٰهُ فِي حَسَنَاتِهِ

Her kim, daha ziyade söylerse, Allahu teâlâ hasenatını ziyadeleştirir.

buyurulmuştur.

Malûm ola ki; va'dolunan bu sevaba nail olmak zahiren şarttır. Bu zikr-i-şerifi gaflet içinde tekrarlamamalı, mânasını ve Allahu teâlâ'nın ihsan ve atiyyelerini düşünmeli, kalp huzuru ve hulûs ile söylemelidir.

Nitekim, haberlerde vârit olmuştur ki, **SÜBHANALLAH** diyen üç kimse, kıyamet gününde mizana geldiklerinde, birisinin tesbihi göklerden, yerlerden ve bunların ötesinden ağır gelir. İkincisinin tesbihi, gökler ve yerler ağırlığınca gelir. Üçüncüsünün tesbihi ise, sinek kadar dahi gelmez. Demek ki, bu fark tefekkür ve kalp hulûsundan ileri gelmektedir.

TENBİH-ÜL-GAFÎLİYN'de rivayet olunduğuna göre, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem:

اَلْمُسْتَغْفِرُ بِاللِّسَانِ وَالْمُصِرُّ عَلَى الذُّنُوبِ كَالْمُسْتَهْزِئِ بِرَبِّهِ

Diliyle istiğfar ve buna rağmen günahlarında ısrar eden, Rabbi ile istihza etmiş gibidir.

buyurmuşlardır.

Râbia-i-Basriyye hazretleri de buyurmuşlardır ki:

— Bizim istiğfarımız, çok çok istiğfara muhtaçtır.

O halde, bütün zikirlerin kabulü, kalp huzur ve hulûsuna bağlıdır.

Malûm ola ki, bu zikr-i-şerif bu tertip ile, 100 kerre tekrarlandığı gibi, istiğfar da 100 kerre olmalıdır ki, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin fiillerine ve emirlerine uyulmuş olsun. Nitekim, bir Hadis-i-şerifte:

إِنَّهُ لَيُغَانُ عَلَى قَلْبِي وَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
تُوبُوا إِلَى اللّٰهِ فَإِنِّي أَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ

Kalbime sükûn, sürür, haşyet ve sâfiyyet doldurduğu; ümmetimin ahvalini düşünmekten doğan gam ve kederlerimi giderdiği için, günde 100 kerre Allahu teâlâ'ya istiğfar ederim. Ey iyman edenler; Allahu teâlâ'ya tövbe ediniz. Ben, günde 100 kerre tövbe ediyorum,

buyurmuşlardır.

Malûm ola ki; bir kimse, meşayih-i-izâm kaddesallahu teâlâ esrarehüm hazeratı gibi, sabah namazının sünneti ile farzı arasında bu zikre devam etse ve bir gün ciddî bir engel çıktığından ötürü bunu yerine getiremese, o günün içinde her hangi bir zaman tamamlamak suretiyle va'dolunan aynı sevaba nail olur. Çünkü, yukarıda zikrolunan Hadis-i-şerifte sabah kaydı ile birlikte gün dahi zikredilmiştir.

Cezeri hazretleri **HASN-AL-HASİYN'**de buyurmuşlardır ki; bir kimsenin gece, gündüz, namazlardan sonra veya herhangi bir vakitte okuduğu virdi olsa bir engel dolayısiyle yerine getiremese, fırsat bulur bulmaz onu savsaklamadan kaza etmelidir. Virde devam, ancak böyle âdet edinilir.

Bu tesbih, tahmid ve istiğfarı bu tertip ile 100 kerre dedikten sonra şöyle devam edilir:

30. SÜBHANALLAHİ VE Bİ-HAMDİHİ ADEDE HALKIHİ

(Allaha teâlâ hazretlerini, kendisine lâyık olmayan şeylerden tenzih ve pak eder ve O'na mahlûkatı sayısınca hamd-ü sena eylerim.)

31. VE ZİNETE ARŞİHİ

Arşının ağırlığı kadar

32. VE RIZÂ'E NEFSİHİ

(O kadar ki, Allahu teâlâ kendisine gizli ortak koşmaktan, riyâdan, iki yüzlülükten ve gösterişten uzak ve ihlâs üzere olduğumu bilerek razı olsun.)

33. VE MİDÂDE KELİMÂTİHİ

(Allahu teâlâ hazretlerini pâk ve tenzih eder ve O'na kelimeleri miktarınca hamd-ü-senâ ederim.)

Bazıları, kelimelerden maksat ilim ve hikmettir demişlerdir. Bazıları da, maksat Kur'an ve nâzil olmuş diğer kitaplardır demişlerdir. Allahu teâlâ'nın **KÜN** kavli olduğunu ve bununla eşyayı halk ve icat buyurduğunu ileri sürmüşlerdir ki, burada her üç mâna da uygundur. Evvelce de anlatılmağa çalışıldığı gibi, ilminin sonsuzluğu deliliyle zikirde çokluk, tesbih ve tahmittir. Örnek gösterilerek sınırlamak değildir. Mesele, çok çok anmaktan ibarettir.

Bu zikri şerifin faziletlerinden birisi de odur ki, **MESABİH-İ-ŞERİF**'te, Ümmül-mü'miniyn Cevriye radıyallahu anha hazretlerinden rivayet olunduğuna göre; Resûl-ü-Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz bir sabah, Cevriye hazretlerinin yanından sabah namazını kılmak için mescide çıkmışlar. Bu esnada, Cevriye hazretleri de namaz kılıyorlarmış. Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz, duhâ namazını da kılarak döndüklerinde, kendilerini hâlâ namazda bulmuşlar ve:

— Bıraktığım gibi bulunuyorsun, bitiremedin mi? diye sormuşlar ve müsbet cevap alınca, şöyle buyurmuşlardır:

— Ben, üç defa şu dört kelimeyi söyledim. Eğer, tartılsa ve karşılaştırılsa, ecir ve sevap bakımından, senin bir gün içindeki bütün zikirlerinden ileri ve fazla olur. O dört kelime şudur:

سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَاءَ نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ

SÜBHANALLAHİ VE Bİ-HAMDİHİ ADEDE HALKIHİ VE RİZÂ'E NEFSİHİ VE ZİNETE ARŞİHİ VE MİDÂDE KELÎMATİHİ

34. VE MÜNTEHÂ İLMİHİ

İlminin nihayeti kadar …

(Allahu teâlâ'yı pâk eder ve O'na hamd-ü-senâ ederim ilmin nihayeti kadar, demektir. İlmin sonu yoktur, maksat çokluk ifadesidir. Yani denilmek istenir ki, nasıl O'nun ilminin sonu yoksa, benim tesbih, tahmid ve tenzihim de öylece sonsuzdur. İlimden murat, malûmatının sonsuzluğu miktarınca demek de caizdir ki, belirli bir sınırı ve sayısı yoktur.)

35. VE MİNNETİHİ

Minneti kadar …

(Minnet, bir çok mânaya gelir. Fakat, burada nimet mânası uygun görülmektedir. Yani, Allahu teâlâ'yı, nimetleri ve ihsanları sayısınca tenzih ve O'na hamd-ü-senâ ederim, demektir.)

36. VE RAHMETİHİ

O'nun Rahmeti miktarınca.

37. VE RE'FETİHİ

Re'feti kadar.

(O'nun nebatları bol olan yerleri miktarınca demektir ki, maksat yine çokluk ifadesidir. Yani, zikrolunan bu şeyler nasıl sonsuz ve sayısız ise, ben de Allahu teâlâyı öylece sonsuz ve sayısız olarak çok çok tenzih ve O'na hamd-ü-senâ ederim.)

Bunları söyleyince, nefse u'cub kokusu vehm olunur ve bu vehmi de gidermek için şöyle devam edilir :

38. VE LÂ HAVLE

(Benim, isyanlardan kaçınmağa, bu tenzih, tesbih ve tahmidlere ve diğer ibadetlere gücümün yetmesi, ancak Allahu teâlâ'nın azamet ve tevfiki ile olabilmektedir.)

39. VE LÂ KUVVETE

(Tenzih, tesbih ve tahmide ve diğer ibadetlere kuvvet ve kudretim de yoktur.)

40. İLLÂ BİLLÂH

(Bütün bunlar, Allahu teâlâ'nın kudreti, yardımı sayesindedir.)

41. EL-ALİYYİ

(Allahu teâlâ, öylesine yüce şan sahibidir ki, O'na sıfat ve mâhiyyet-i-ulûhiyyesinde kimse ortak olamaz.)

41. EL-AZİYM...

(Allahu teâla, öylesine azamet sahibidir ki, her şey ona nisbetle hakirdir.)

Kul, Allahu sübhanehu ve teâlâ'yı böylece azamet sıfatlan ile vasfedince, hitap ve münâcata lâyık olur. Bundan sonra, kendi halini arz ve dua eder, ne isteyecekse ister :

Bana dua ediniz ki, size icabet edeyim.

(El-Mü'min: 60)

emri celiline hak kazanır ve der ki:

43.ALLAHÜMME

(Yâ Allah! Ey Allah'ım!..)

44. YÂ HAYYÜ

(Ey her zaman diri ve canlı, daimî hayat sahibi)

45. YÂ KAYYÛMÜ

(Ey yeri göğü ayakta tutan, her zaman yarattıklarının korunmasına ve kollanmasına kıyam gösterici.)

46. YÂ ALLAH

(Ey vücudu vâcip olan)

47. YÂ BEDİ'AS-SEMÂVATİ VEL-ARD.

(Ey göklerin ve yerlerin yaratıcısı.)

Fethiyye evrâdı şerhinde buyurmuşlardır ki, müşkili olan bir kimse 70 kerre **YÂ BEDİ'AS SEMAVATİ VEL'ARD** derse, Allahu teâlâ onun müşkilini giderir.

48. YÂ MÂİK-EL-MÜLK

(Ey mülkünde tasarruf edici)

49. YÂ ZEL CELÂLİ VEL'İKRAM

(Ey şeref ve kemal sahibi)

MEŞARİK şerhinde rivayet olunmuştur ki, bir kimse Allahu teâlâ'dan sormuş:

— Bana, ne zaman dua edilse icabet edeceğin ismi â'zamını göster.

Gökyüzünde, yıldızlarla yazılmış olarak:

يَا بَدِيعَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ

YÂ BEDİ'AS SEMAVATİ VEL'ARD YÂ ZELCELÂLİ VEL'İKRAM

görmüştür.

Hadis-i-şerifte vârit olmuştur ki, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem, bir kimsenin :

— Ya zel-celâli vel'ikram, dediğini duymuş ve buyurmuş ki:

— Duan kabul olundu, iste isteyeceğini...

Yine, Hadis-i-şerifte vârit olmuştur ki; ne zaman ism-i âzam ile dua edilse icabet eder. Ne zaman, ism-i-â'zam ile istenilse verir.

Bu iki Hadis-i-şerifi, **HASN-AL-HASİYN**'de zikrettikten sonra buyururlar ki:

— İsm-i-â'zam üç sûrededir. Bakara, Al-i-îmran ve Tâ-Hâ sûreleridir.

Kasım bin Abdurrahman-eş-Şâmi-et-tâbi'i hazretleri buyururlar ki :

— Ben, üç sûrede ism-i-â'zamı:

الْحَيُّ الْقَيُّومُ

El-HayyüI-Kayyûm, olarak buldum.

O halde, bütün bunlardan anlaşılıyor ki, bir kimse bu ismi şerifler ile Allahu teâlâ'dan hayırlı isteklerini isteyerek dua ederse, Hak teâlâ duasını kabul eder, reddetmez.

50. YÂ LÂ İLÂHE İLLÂ ENTE

(Ey o kimse ki, mâ'bud-u-bil-hak yoktur, illâ sen varsın)

51. İNNÂ NES'ELÜKE

(Biz, gerçekten senden isteriz.)

52. Bİ İZZETİKE

(Senin kudret ve azametin hürmetine)

53. EN TUHYİYE KULÜBENÂ VE ECSÂMENÂ VE EBDÂNENA VE ERVÂHENA

(Kalplerimizi, cisimlerimizi, bedenlerimizi ve ruhlarımızı ihya et.)

54. Bİ ENVÂRİ MÂ'RİFETİKE

(Mâ'rifetinin nurları ile...)

Yani, vahdaniyyetinin nurları ile seni bilelim buyurulmuştur. Asıl maksat, senden bâtınlarımızı kemal-i-iyman ve ahlâk-ı-hasene ve iyi alışkanlıklarla nurlandır, demektir ki, salih ameller ve güzel ahlâklarla özümüzü islâh edelim, mânası da çıkar.

55. EBEDEN DÂİMEN BÂKİYEN

(Bu ihyâ ebedî, daimî ve bâkî olsun ve ona aslâ zeval gelmesin.)

56. HÂDİYEN

(Aslı ki, cennet ve rıdvandır.)

57.YA ALLAH, YA ALLAH, YA ALLAH

(Dua eder ve yalvarıp yakarırken mahbuba nidadır.)

Bu dua üç kerre tekrarlanmalı ve İkincisi **Bİ-ENVÂRİ MÂ'RİFETİKE**'ye karşılık olmalıdır.

58. VE Bİ-ENVÂRİ HİDAYETİKE

(Senden; kalplerimizi, cisimlerimizi, bedenlerimizi ve ruhlarımızı hidayetinin nurları ile nurlandırmanı ve Sırat-ı-müstakim'de bulunabilmek için büyük bir irade vermeni isteriz.)

59. VE Bİ-ENVÂRİ KUDRETİKE

(Kudretinin nurları İle.)

60. İLÂHİ Â'MALÜNA KALİYLÜN

(Ey Allahım!.. Senin için amellerimiz ve ibadetlerimiz gayet azdır.)

61. VE HÂCÂTÜNA KESİYRÜN

(Sana ihtiyacımız ise gayet çoktur. Belki her zaman ve her ândır.)

62. VE İLÂHÜNA BASİYRÜN

(Ve ilâhımız, amellerimizin ve ibadetlerimizin azlığını ve ihtiyaçlarımızın çokluğunu görücüdür.)

63. ALLAHÜMMEF'AL BİNA MÂ ENTE LEHU EHLÜN VE LÂ TEF'AL BİNÂ MÂ NAHNÜ LEHÜ EHLÜN ALLAHÜMME İNNİ ES'ELÜKE MÂ LÂ ESTEHİKKU VE E'UZÜ BİKE MİMMÂ ESTEHİKKU NİMEL-MEVLÂ.

(Allahımız ne iyi mevlâdır ki, bu kadar az tâ'ata fazlından bol bol sevaplar bahşeder.)

64. VE Nİ'MEN NASİYR

(Ne iyi yardımcıdır ki, ihtiyaçlarımızı giderir ve karşılar.)

65. GUFRANEKE RABBENÂ

(Günahlarımız İçin mağfiretini isteriz ey rabbimiz..)

66. VE İLEYK EL-MASİYR

(Öldükten sonra dönüşümüz sanadır.)

67.VE LÂ HAVLE VE LÂ KUVVETE İLLÂ BİLLAHİL- ALİYYİL-AZİYM

Malûm ola ki, Cezeri kuddise sirrahu hazretleri, HASN- AL-HASİYN'de buyurmuşlardır ki :

— Duanın âdâbı vardır. Bazısı rükün, bazısı şart ve bazısı da bunlardan gayrı şeylerdir. Haramdan sakınmakta, yiyecek ve içecekte, giyinip kuşanmakta, kazançta ve Allahu teâlâ'ya karşı ihlâsta salih amelleri öne almalı, bunları sıkı sıkıya gözetmeli, iyice temizlenip abdest almalı, kıbleye yönelmeli, namaz kılar gibi dizüstü çökmeli, önce Allahu teâlâya hamd-ü-senâda bulunmalı, sonra Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme salâvat getirmeli, elleri göğüs hizasına kaldırarak açmalı, gözlerini semaya dikmemeli ve ne istenecekse Allahu teâlâ'dan istenmelidir. Esmâ-i-hüsnâsı ve sıfâtı ulyasiyle kabulü niyaz edilmelidir. Sesini yükseltmekten, nağmeler yapmaktan, gösterişlerden son derece çekinmelidir. Allahu teâlâ'ya enbiyâsı, evliyâsı ve salih kulları ile tevessül edilmelidir. Günahlarını itiraf ve af talep etmeli, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellemden gelen duaları seçmeli ve bu esnada bütün düşünceleri kafasından silmelidir. Bu arada, kendi nefsine, ana ve babasına ve bütün mü'min kardeşlerine dua etmeli ve duayı kendisine tahsis etmemelidir. Duayı en az üç kerre tekrarlanmalıdır. İstediği şeyi ısrarla istemelidir. Günah olan veya günah sayılan şeylerle dua etmemelidir. Dua ettikten sonra ÂMİN diyerek ellerini yüzüne sürmelidir. Fakat, dua için acele etmemelidir, özellikle :

— Dua ettim de kabul olunmadı, denilmemeli ve istenilen şey tekrar tekrar istenilmelidir.

Duada tekrar ve ısrar ve ihtiyaçların tamamını istemek mendup olduğundan, duanın sonuna geçmeli ve şöyle demelidir :

68. EL-HAMD -Ü LİLLAHİ RABBIL ÂLEMİYN

(Hamdolsun o Allaha ki, âlemleri terbiye edicidir. Bizi, münâcatına dâvet buyurmuş:)

ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

Bana dua ediniz ki, size icabet edeyim.

(El-Mü'min: 60)

va'dinde bulunmuştur.

69. ESSELÂTÜ VESSELÂMÜ ALÁ SEYYİDİNA MUHAMMEDİN VE ALÁ ÂLİHİ VE SAHBİHİ ECMA'ÍYN

(Cenabı Rabbil-izze ile aramızda vasıta olan seyyidimiz, ulumuz Muhammed aleyhisselâm üzerine salât ve selâm olsun ve onun âl ve ashabı ki, kendilerine uymuşuzdur. Rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecmaiyn.)

70. ALLAHÜMME

(Yâ Allah...)

71. YÂ VÂCİBEL VÜCUD

(Ey vücudu sabit ve kâmil.)

72. VE YÂ VÂHİB-EL HAYRİ VEL-CÛD

(Hayır, lügatte iyilik ve kerem mânasınadır. Yani, ey kullarına kereminin ve rahmetinin eserlerini bahşedici, demektir.)

73. EFID ALEYNÂ ENVÁRE RAHMETİKE

Rahmetinin ışıklarını, üzerimize dök, taşır.

(Feyiz, lügatte taşıp dökülmektir. Envar, nur'un cem'idir ki, ışık mânasına gelir. Aynı zamanda rahmet ve kalp rikkati mânalarına da gelir. Fakat, Allahu teâlâ'nın sıfatlarından olarak kullarını nimetlendiren ve onların zararlarını defeden demektir. Yani, rahmetinin ışıklarını bizim üzerimize dök, taşır ki, bizi kuşatsın ve bizi nimetlerinle sevindir ve üzerimizdeki zararları def'eyle, demektir.)

74. VE YESSİR LENEL VÜSULE İLÂ KEMALİ MÂ'RİFETİKE

(Seni kemal ile bilmek, bizim için nasıl mümkün ise ve sana kavuşmak nasıl kabil olacaksa, tevfikinle onu bize kolaylaştır.)

75. SÜBHANEKE

(Seni noksan sıfatlardan tenzih ve kemal sıfatlariyle tavsif ederiz.)

76. LÂ İLME LENÂ İLLÂ MÂ ALLEMTENA

(Nasıl ki buyurdun, biz senin künh-ü-zatını bilmekten âciziz. ilminin tamamı sendedir: Ancak, bize öğrettiğin kadarını bilebiliriz.)

77. VELÂ YUHİTÛNE Bİ-ŞEY'İN MİN İLMİHİ İLLÂ Bİ-MÂ-ŞA'

(Biz, ancak bize bildirdiğin kadar ını bilebiliriz. Başka bilgimiz yoktur.)

78. VE LÂ MA RÍFETE LENA İLLÂ MÂ ELHEMTENA

(Bize ilham ettiğinden başka, bizim için marifet yoktur)

(Mâ'rifet ve ilim aynı mânaya gelir, bilmek demektir. Fakat, burada ilim ile mâ'rifet arasında fark vardır. Nitekim, Seyyid Şerif kuddise sirrahu, **TÂRİFAT**' ında buyurmuştur ki, doğrusu fark vardır. Çünkü, mâ'rifet bilinen şeyi unuttuktan sonra bilmeğe derler. İlim bunun aksidir. Bundan dolayı, Allahu teâlâ hazretlerine **ÂLİM** denilir, **ÂRİF** denilmez. İlham, kalbe telkin olunan şey demektir. Feyiz yolu ile, bildiğimiz şeyleri unuttuktan sonra bilmemize imkân yoktur. Ancak, o kadarını biliriz ki, onu sen bizim kalbimize feyiz tarikiyle ve kendi kazancımız olmaksızın telkin eyledin, demektir.)

79. İNNEKE ENTEL ALİYMÜ

(Gerçekten, senden hiçbir şey gizli kalmaz, bilgin her şeyi kuşatır ve sen her şeyi bilirsin.)

80.ELHAKİYMÜ

(Her şeyi yerli yerine koyan ilim, amel ve ihsanda kemal sahibi ancak sensin.)

81.ALLAHÜMME

(Yâ Allah..)

82.İNNÂ NES'ELÜKE MİNEL İSMETİ DEVAMEHÂ

(İsmet lügatte şerri defetmek ve ondan korunmaktır.)

Yani, bizi isyanlardan koru ve şerrimizi defet, demektir. Seyyid Şerif buyurmuştur ki :

İsmet, isyanlardan kaçınmak için bir melekedir. Mâ'siyyete gücü yetenler de bu sayede korunurlar.

83. VE MİN EN NİMETİ TEMAMEHÂ

(Senden, dünyada ve âhirette bize ihsan edeceğin nimetlerin tamamını isteriz.)

Resûl-ü-Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz bir kimsenin dua ederken:

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ تَمَامَ النِّعْمَةِ

ALLAHÜMME İNNÎ ES'ELÜKE TAMAM-EN-Nİ'ME

(Allahım! Senden nimetinin tamamım isterim.)

dediğini duydular ve sordular :

— Nimetin tamamı nedir? 0 kimse cevaben :

دَعْوَةٌ أَرْجُو بِهَا خَيْرًا

Bir duadır ki, onunla hayrı rica ederim, dedi. O zaman, buyurdular ki:

إِنَّ مِنْ تَمَامِ النِّعْمَةِ دُخُولُ الْجَنَّةِ وَالْفَوْزُ مِنَ النَّارِ

Nimetin tamamı, Cennete girmek ve cehennemden kurtulmaktır.

84. VE MÎN-EL-ÂFİYETİ HUSULEHÂ

(Afiyetin de husulünü isteriz.)

Hadis-i-şerifte buyurulmuştur ki:

Allahu teâlâ'dan âfiyet isteyiniz. Çünkü, âfiyetten hayırlı bir şey verilmemiştir.

O halde, âfiyet nedir?

Şıbli hazretleri buyurmuştur ki; afiyet bid'atlerden, kötü amellerden, nefis şehvetinden, kalbin ölmesinden salim olmaktır.

Bazılarına göre de afiyet, istikamet üzere bulunmak, salihler ile konuşmak, fazla ibadet ve tâ'atte olmaktır.

Bazılarına göre de âfiyet, belâsız nefis, cefasız dost, meşakkatsiz rızık, riyasız ameldir.

Bazı ehli mâ'rifet de buyurmuşlardır ki:

اَلْعَافِيَةُ اَنْ لَا يَكِلَكَ اللّٰهُ تَعَالٰى اِلٰى غَيْرِهِ

Afiyet, Allahu teâlâ'nın seni başkalarına yük etmemesidir.

Bir hakime: **(Afiyet nedir?)** diye sormuşlar. Cevaben:

دِينٌ قَوِيمٌ وَقَلْبٌ سَلِيمٌ وَبَدَنٌ سَقِيمٌ وَالتَّوَكُّلُ عَلٰى رَبٍّ كَرِيمٍ

Kuvvetli din, selim kalp, hastalıklı vücut ve kerim olan Rabbine tevekküldür,

demiştir.

Ebu-Bekir Verrak'tan: **(Afiyet nedir?)** diye sormuşlar:

Kulun şehadetle son nefesini vermesi, sonra Ehlullah ile bâ'solunması, selâmetle cehennem köprüsünü geçmesi, sonra cennete girmesidir, îşte, afiyet budur, cevabını vermiştir.

Bazı ehli mâ'rifetten rivayet edilmiştir ki, afiyet 10 haslettir: Beşi dünyadadır: **İLİM - AMEL - İHLAS - ŞÜKÜR** ve **KAZAYA RIZADIR**, Beşi de ahirettedir: **YÜZ AKLIĞI, MİZANDA AĞIR BASMAK, SIRATI GEÇEBİLMEK, ATEŞTEN KURTULMA**K ve **CENNETE GİRMEKTİR**. (Şerhi-şir'a)

85. VE MİN ER RAHMETİ ŞÜMÜLEHA

(Rahmetinin şümul ve ihatasını isteriz ki, bizi kaplasın ve bütün cihandan gelecek bütün zararlarımızı def'eylesin.)

86. VE MİN-EL-AYŞİ ERGADEH

(Geçim ve dirlik bakımından genişlik isteriz.)

87. VE MİN-ELÖMRİ ES'ADEH

(Ömrümüzün mes'ut ve mübarek olmasını isteriz.)

88. VE MİN-EL-VAKTİ ATYABEH

(Vakit ve zamanın pâk ve temiz olmasını isteriz.)

Zuhrul-âbidin'de denilmiştir ki, mü'min için beş bayram vardır:

BİRİNCİSİ: Hafeze meleklerinin günah yazmadığı her geçen gün.

İKİNCİSİ: Dünyadan ayrılırken iyman ve şehadetle ayrılındığı ve şeytanın hilesinden korunulduğu gün.

ÜÇÜNCÜSÜ: Sıratı geçtiği, kıyamet korkularından emin olduğu ve zebanilerin elinden kurtulduğu gün.

DÖRDÜNCÜSÜ: Cennete girdiği ve cehennemden emin olduğu gün.

BEŞİNCİSİ: Rabbisine nazar ettiği gün.

اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا مِنْ فَضْلِكَ يَا ذَا الْفَضْلِ وَالْاِحْسَانِ بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ

ALLAHÜMME ERZÜKNÂ MİN FADLİKE YÂ ZEL- FADLİ VEL'İHSANİ BÎ-HÜRMETİ SEYYİD-İL-MÜRSELİYN.

(Ey fazl ve ihsan sahibi Allahım! Bizleri, seyyid-il-mürseliyn hürmetine rızıklandır.)

89.VE MÎN-ER-RIZKÎ EVSA'AH

(Bol ve geniş rızık isteriz.)

90.VE MÎN-EL-FADLI A'ZABEH

(Kullarına sebepsiz olarak ihsan buyurduklarının tatlısını ve iyisini isteriz.)

91. VE MİN-EL-LÜTFİ ENFA'AH

(Lütuf ve tevfikinden en yararlısını isteriz.)

Allahu teâlâ, kullarına lütuf ve ihsan edicidir.

(Eş-Şûra: 19)

Lütuf, amellerde yumuşaklık etmeğe derler. Hak teâlâ'nın ibadete lütuf ve tevfiki ve re'fetidir.

92. VE MİN-EL- İN'AMİ E'AMMEH

(Dünya ve âhiret ni'metlerinin tamamını isteriz.)

(Beyzavî kuddise sirrahu hazretleri MESABİH haşiyesinde buyurmuştur ki,

Ahiret nimetleri; başlı başına çok büyük ve tam bir nimettir.

Dünya nimetleri ise, bölünmüştür. O halde, bundan da anlaşılıyor ki, umumî nimetler dünyaya ve âhirete ait olmak üzere ikidir. Yani nimetlerinin tamamını âhiret için ve iyisini ve tamamını da dünya için isteriz, demektir.)

93. VE MİN-EL-İHSANİ ETEMMEH

(İyman ve diğer ibadetlerde tam ihlâs ihsanını isteriz)

Burada ihsan, in'am mânasına kullanılmıştır Allahu teâlâ için amelde ihlâs mânasını taşımaktadır. Çünkü, ihlâs ve iman ve diğer ibadetlerin şartıdır. Bu bakımdan, bu mâna daha uygundur. O halde, senden iman ve diğer ibadetlerde tam ihlâs isteriz, demektir.

94. ALLAHÜMME YÂ ALLAH KÜN LENÂ

(Din ve dünyamız için yararlı ol. Kullarına yararlı olan ancak sensin.)

95.YA CEBBARÜ

(Ey kullarının işlerini düzelten, her işlerine tekeffül eden ve onların düzelmelerini takdir eden.)

96.VE LÂ TEKÜN ALEYNA YA GAFFARÜ

(Din ve dünyamız için bize zararlı olma.. Çünkü, zararları ulaştırmayı icat eden de sensin.)

97.ALLAHÜMME YA ALLAHÜ AHTİM BİS-SAADETİ ÂCÂLENA

Allahım... Ecellerimizi iyilik ve saadetle doldur ve sonuçlandır.)

(Hatim, sözlükte tamam etmektir:

يُقَالُ خَتَمْتُ الشَّيْءَ خَتْمًا اَىْ اَتْمَمْتُهُ

Bir şeyi hatmetmek, onu tamamlamak demektir.

Âcal ecelin çoğuludur. Yâni: «Ecellerimizi iyilik ve saadetle mukadder olan ömür süremizi sona erdir» demektir.)

98.VE HAKKIK BİZ-ZİYADETİ ÂMÂLENÂ

(Bizim ümitlerimizi ve ricalarımızı fazlası ile gerçekleştir.)

Yâni, bizi umduğumuzdan fazlasına ulaştır. Çünkü:

اَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِى بِى فَلْيَظُنَّ بِى شَاءَ

Ben, kulumun zannına göreyim. Beni, nasıl zannederse; ben O'yum.

buyurmuştur.

99. VAKRÜN BİL'ÂFÎYYETİ GUDÜVVENA VE ÂSÂLENA

(Bizi, her vakit âfiyete yakin et ve ulaştır)

Akren, yakınlıktan gelir. Gudüv, sabah namazı ile güneşin doğması arasındaki zamana derler. Asal, ikindi ile akşam arasına ve yatsı vaktine denir. O halde, maksat sabah ve akşam demek oluyor ki, bizi her vakit afiyete yakın et ve ulaştır denilmek isteniliyor.

100. VEC'AL İLÂ RAHMETİKE VE MAĞFİRETİKE MASİYRENÂ VE ME'ÂLENÂ

(Öldükten sonra, sana dönüşümüzde bize rahmet ve mağfiret kıl.)

Bunda, bâ'as gününe ikrar vardır.

101. VE SUBBE SİCÂLE AFVİKE ALÂ ZÜNÛBENÂ

(Affını üzerimize boşaltarak günahlarımızı bağışla ve yok eyle)

(Secal, büyük kova demektir. Allahu teâlâ'nın affı, günahların mahvolmasıdır. O halde, affını üzerimize boşaltarak günahlarımızı bağışla ve mahfeyle, demektir.)

Nitekim:

وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ

Allahu teâlâ onların çoğunu affeder

(Eş-Şûra : 30)

Buyurulmuştur.

102. VE MÜNNE ALEYNA Bİ-İSLÂHİ UYÜBÎNA

(Ayıplarımızı İslâh ve fesatlarımızı gidererek bizi nimetleridir.)

103.VEC'AL-İT-TEKVA ZADENA

(Takvâyı, bizim için yol azığı ve rızık kıl)

Takvâ lügatte sakınmaktır. Hakikat ehli yanında Allahu teâlâ'ya itaat ile azabından çekinmektir. Cezaya müstahak olacak şeylerden, nefsi korumaktır. Takvâ, üç mertebedir: Allahu teâlâ'ya ortak koşmaktan ve küfürden takvâ, küçük günahlar da olsa bütün günahlardan takvâ ve Allahu teâlâ'dan takvadır. Bu üçüncüsü hakikî takvadır.

O halde, Takvâyı bizim için yol azığı ve rızık kıl, demektir.

وَنِعْمَ خَيْرُ الزَّادِ التَّقْوٰى

Azıkların en iyisi ve hayırlısı, takvâdır.

وَتَزَوَّدُوا فَاِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوٰى وَاتَّقُونِ يَا اُولِي الْاَلْبَابِ

Âhiret için azık edinin. Azığın en hayırlısı takvâdır. Ve benden korkunuz, ey kâmil akıl sahipleri..

(El-Bakara : 197)

104. VE Fİ DİNİKE ÎCTİHADENÂ

(Olanca gücümüzle senin teâtinde bulundur.)

105. FE-İNNE ALEYKE TEVEKKÜLENÂ VE ÎTİMADENÂ

(Tevekkülümüz ve itimadımız sanadır)

(Tevekkül, aczini bilmek ve başkasına itimat etmektir. Dünya ve âhiret işlerinin azını ve çoğunu ben sana bıraktım, hepsini senden isterim. Biz âciziz, seni kefil ettik, sana dayandık ve itimat ettik. Sen, bize kâfisin.)

Nitekim:

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهُ

Kim Allahu teâlâ'ya tevekkül ederse, o ona kifayet eder. (Başkasına muhtaç olmaz.) (Et-Talâk : 3)

buyurulmuştur.

106. VE SEBBİTNÂ ALÂ NEHCİL- İSTİKAMETİ

(Bizi, doğru yol üzerinde sâbit ve daim eyle)

(Nehic, yol demektir. İstikamet ise; Seyyid Şerif, **TARİFAT**'ında buyurulduğuna göre, bütün va'adlere vefa ve sırat-ı müstakime devam etmektir. Yemede, içmede, giyinip kuşanmada, din ve dünya işlerinde ve bütün hususlarda ortalama davranmaktır. Bu, âhirette ki sırat-ı müstakim gibidir.) Resûlü-Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz:

فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ

Emrolunduğunuz gibi, istikamette bulunun.

(Hûd : 112)

Âyeti celilesi, bunun için nazil oldu buyurmuşlardır. O halde, bunun mânası bizi Sırat-ı-müstakim üzere sabit ve daim eyle, aşırılıklardan koru, ortalama davranmamızı kolaylaştır, demek olur ki:

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾

Bizi, doğru yola hidayet et..

Fâtiha : 5

âyeti celilesi de buna işarettir.

107. VE A'İDNÂ MİN MUCİBAT-İN-NEDAMETİ YEVM-EL-KIYAMETİ

(Bizi, kıyamet günü pişmanlığı gerektirecek şeylerden koru.)

108. VE HAFFİF ANNA SİKALEL EVZÂRİ

(Günahlarımızın ağırlığını hafiflet.)

109. VERZÜKNA MA'İŞE'T-İL-EBRÂR

(Bizi, salih kullarını rızıklandırdığın gibi rızıklandır.)

(Ebrâr, birrin cem'idir. İyi ve sâlih kişi demektir. Maaş, ma'ış ve ma'ışet dünya geçim ve dirliğidir. O halde, bizi sâlih kişilerin dirilikleri gibi rızıklandır, demektir.)

110. VEKFİNA

(İhtiyacımız olan şeylerde, bize kifayet edici ol.)

111. VASRİF ANNÂ ŞERREL-EŞRÂR

(Bizden, yaramazların şerlerini ve yaramazlıklarını döndür ve men'et.)

112. VE A'TİK RIKABENÂ

(Kendimizi ve nefsimizi âzat et)

(Rikab, rakabe'nin cem'idir, boyun mânasına gelir. Burada, boyundan maksat nefsin kendisidir. Kendimizi ve nefsimizi azad et, demektir.)

113. VE RIKABE ÂBÂ'İNA VE ÜMMEHÂTİNÂ

(Ana ve babalarımızın nefislerini de azad et.)

114. VE MEŞÂYİHİNÂ VE ÜSTÂZİNÂ MİN-ED-DEYNİ VEL MEZALİMİ VEN-NÂR

(Şeyhlerimizi, pirlerimizi, üstadlarımızı da azat et, borçlardan, zâlimlerden ve cehennem ateşinden kurtar.)

115. Bİ-İZZETİKE

(Kudret ve azametin hürmetine.)

116. YÂ AZİYZÜ

(Ey kemal, kudret ve azamet sahibi.)

117. YÂ GAFFÂRÜ

(Ey kabahat ve günahlarımızı örtücü, âhirette de suçlamayı ve cezalandırmayı terk edici.)

118. YÂ KERÎYMÜ

(Ey kullarının istediklerini verici ve vesile yaratıcı)

Haberde varit olmuştur ki, bir kul ne zaman **YÂ KERİM** dese, Allahu teâlâ der ki: «Kulum, sen henüz zindandasın. Keremimden ne gördün ki ? Sabret, benim keremimi cennette görürsün.»

119. YÂ SETTARÜ

(Ey âsilerin ayıplarını ve günahlarını örtücü..)

120. YÂ HALÎYMÜ

(Ey âsilerin cezalandırılmasında acele etmeyen, belki cezasını tövbe etmesini bekleyerek geciktiren hilm sahibi..)

121. YÂ VEHHÂBÜ

(Ey karşılıksız olarak türlü atıyyeler, zahiri ve bâtını nimetlerle bağışlayıcı..)

122. VE SALLALLAHÜMME ALA SEYYİDİNA MUHAMMED

(Yâ Allah! Efendimiz ve ulumuz Muhammed üzerine nice salât lâyıksa salât et.)

123. VE ALÂ ÂLİHİ VE SAHBİHİ ECMA'İYN

(Alini, ehl-i-beytini ve ashabını da..)

124. AMÎN

(Duamızı kabul et..)

Dua bitince dua eden de dinleyen de **AMİN** demelidirler.

Kâab-ı-Ahbâr hazretleri buyurmuştur ki, **AMİN** Rabbilâlemiyn'in mührüdür, onunla mü'min kulunun duasını mühürler Makatil hazretleri de buyurmuştur ki, **ÂMİN** duanın kuvveti ve rahmetin nâzil olmasının sebebidir.

125. Bİ-RAHMETİKE

(Rahmetin sebebiyle..)

126. YA ERHAM-ER-RAHİMİYN

(Ey rahmet edicilerden fazla rahmet edici ve nimetlendirici.)

ŞİR'A şerhinde, Ebi-İmame radıyallahu anhtan rivayet edilmiştir:

Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri buyururlar ki:

— Allahu teâlâ'nın bir meleği vardır. **(ERHAMERRAHİMİYN)** diyen kimselerin üzerine vekil tayin edilmiştir. Bir kimse, bunu üç defa söylese, o melek kendisine:

— **(Erhamerrahimiyn)** gerçekten sana ikbal eyledi, iste isteyeceğini, der.

HASN-I-HASİYN'de rivayet edilmiştir:

Resûl-ü-Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, **(Erhamerrahimiyn)** diyen bir kimsenin yanından geçiyorlardı. Kendisine hitaben:

— İste isteyeceğini buyurdular. Allahu teâlâ sana nazar eyledi.

Bu rivayetle anlaşılıyor ki, kişi bir defa dahi dese, Allahu teâlâ ona nazar edermiş. Öyle ise, o kimse isteyeceğini Hak teâlâ'dan istemelidir.

127, VEL-HAMD-Ü-LİLLAHİ RABBİL-ÂLEMÎYN

(Mânası yukarıda açıklanmıştı.)

***

III. Bölüm

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİYM

128. ESTAĞFİRULLAH-EL-AZİYM

(Ulu Allah'tan bağışlanmamı dilerim)

(Üç defa söylenir. O ulu Allahu teâlâ hazretlerinden, mağfiret isterim, istiğfarın mânası, mağfiret istemektir. Mağfiret ise, günahı örtmektir. **ESTAĞFİRULLAH-EL-AZİYM**'in mânası; azamet sahibi Allahu teâlâdan dünya ve âhirette günahlarımı açığa çıkarmamasını ve örtmesini dilerim, demektir. Zâhir ehli için, istiğfarın mânası, günahlarının örtülmesini istemektir. Kâmillerin ve erbabı sülûkün istiğfarlarının mânası ise, kendi vücutlarının ve diğer eşyanın vücutlarının gözünden örtülmesini istemektir.)

O halde, tâlib-i-fenâ ve müştâk-ı-lika olan sâlikin **ESTAĞFİRULLAH** demesinin mânası; Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerinden isterim ki, kendi vücudumu ve diğer eşyanın vücudunu bakışlarımdan örtsün, o kadar ki gözlerimin önünde Zâtı pâkinden başka bir şey kalmasın, demektir. Gerçekleri arayanlar için, insan vücudu fâni olmağa engeldir ve büyük günahtır. Nitekim, bundan dolayı:

Vücudun öyle bir günahtır ki, hiç bir günah onunla mukayese edilemez

demişlerdir.

Aslına bakılacak olursa, **ESTAGFİRULLAH** istikbal sığasıdır. Yani, gelecek zamanda istiğfar ederim, demektir. Bu mâna, burada kullanıldığı yere uygun değildir. Neden kullanıldığı sorulacak olursa; her zaman, her saat, her dakika istiğfar ederim demek bu mânayı ifade etmez. Mağfiret istemek için:

ALLAHÜMMAGFİRLİ Allahım! Beni mağfiret eyle demelidir. Nitekim, bazı istiğfar yerlerinde böyle kullanılmıştır

Bu virdi şerifin başında. **ESTAĞFİRULLAH-EL-AZİYM**'in üç defa tekrarlanmasının sebebi şudur:

SAHİH-İ-MÜSLİM de denmiştir ki. aleyhissalâtü vesselam efendimiz, namazlarını bitirince, üç kerre Estağfirullah derlerdi. Dua isteklerinde, tekrar ve mübalâğa güzel görülmüştür. Gerçi, iki kerre demekle de maksat hâsıl olur. Fakat, tek olarak bitirmek evlâdır. Yine Sahih-i-müslim'de belirtildiğine göre Sultan-ı-enbiyâ aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tehâyâ efendimiz:

ALLAHU TEÂLÂ, TEKTİR VE TEKLERİ SEVER buyurmuşlardır. Sayıların tekrarlanmasında tek üçtür. Daha fazlası da caizdir ve istiğfarda yetmişe kadar çıkılabilir.

129. ELLEZİ LÂ İLÂHE İLLÂ HÛ

(Mağfiret isterim o ulu Allah'tan ki, Allah'tan başka ilâh yoktur, İllâ Allahu teâlâ vardır.)

130. EL-HAYYÜ

(O Allahu teâlâ ki daima diridir. **HAYY**, lügatte diri mânasına gelir. Fakat, Esmâullah'ta daima diri anlaşılır.)...

131. EL-KAYYUM

(Yarattıklarını koruyup kollayandır)

(Yarattıklarının korunmasına ve kollanmasına daima kıyam göstericidir.) Bu isim müştaktır, Sıfat olduğundan Allah lâfzına hadis kitaplarında ve istiğfar konusunda vârid olan Hadis-i Nebeviye'ye göre:

أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

ESTAGFİRULLAH ELLEZİ LÂ İLÂHE İLLÂ HÛ EL-HAYYÜL-KAYYUM VE ETÜBÜ İLEYH

zikredilmiştir. Nitekim, çoğunluk:

لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Ondan gayrı ilâh yoktur. Aziz ve hakim odur.

(Âl-i-imran: 6)

âyeti celilesinin tefsirinde, **EL'AZİZ**'in ref'i **HÛ**'dan bedel olduğundandır, diye açıklamışlardır.

132. VE ETÜBÜ İLEYH

(Ona tevbe ederim. Geri dönerim Allahu teâlâ canibine demektir.)

Bunun mânası ise günahı terk etmektir. Çünkü, bir kimse tövbe etmeyerek isyanda devam edecek olsa, Mevlâsı'ndan kaçmış olur. Her ne zaman tövbe ederek, günahı terk etse Mevlâsına dönmüş olur. Bu bakımdan, her kim bir kulun tövbesine sebep olsa, sanki kaçmış kulu Mevlâsına geri getirmiş gibi olur, demişlerdir.

Unutmamalıdır ki, istiğfardan sonra tövbeyi zikretmek şundandır:

Gerçi, istiğfarı sebebiyle kulun günahı yarlıganır (bağışlanır). Fakat, tövbe etmez ve tekrar günah işlerse, istiğfar etmemiş gibi olur. Tövbesiz istiğfarın hiç bir suretle faydası olmaz. Özellikle sâlikler buna çok dikkat etmelidirler.

TENBÎH-ÜL-GAFİLİYN kitabında şöyle anlatılmaktadır:

Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz buyurmuşlardır ki: «Dil ile istiğfar ettiği halde, günahlarda ısrar etmek, Hak sübhanehu ve teâlâ hazretleriyle istihza ve maskaralık etmek gibidir.» Bu gibi hallerden Allahu teâlâya sığınırız.

133. ALLAHÜMME ENT-ES-SELÂM

(İlâhi, sen bütün noksanlardan ve âfetlerden salim ve münezzehsin, demektir.)

134. VE MİNK-ES-SELÂM

(Mahlûkatın âfetlerden ve mekruh olan şeylerden selâmeti de sendendir.)

135. VE İLEYKE YERCİ'ÜS-SELÂM

(Selâmet sana râci olur. Fenâ'dan salim sensin. Senden başka her şey fâni olsalar gerektir.)

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ

Her şey helâk olucudur, fânidir. Ancak, O'nun zâtı bakidir.

(El-Kasas : 88)

âyeti celilesinin hükmüne işarettir. Veya, mahlukatın selâmetine merci sensin, mahlûkatın selâmette sana muhtaçtır da demek olabilir.

Bazı rivayetlere göre, Cebrail aleyhisselâm Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin meclislerine nâzil olmuş ve:

— Yâ Nebiyallah! Rabbin, sana selâm okur, dediği zaman aleyhissalâtü vesselâm efendimiz de:

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ وَإِلَيْكَ يَرْجِعُ السَّلَامُ

ALLAHÜMME ENT ES SELÂM VE MİNK-ES SELÂM VE İLEYKE YERCİ'ÜS SELÂM

buyurmuşlardır ki, bu takdirde ikinci selâm, tahiyyet selamıdır. Yani:

— İlâhi ! Her türlü noksan ve âfetten sâlim olan sensin.. Selâm ve tahiyyet sana râci olur, demek olur. Bunda da, fâni olmaktan sâlim sensin, selâmetin mercii de sensin mânası vardır.

.

136. HAYYİNÂ RABBENÂ BİS SELÂM

(Bizi, âfetlerden ve mekruhlardan selâmetle diri eyle ey Rabbimiz.)

137. VE-EDHİLNA DAR-ES-SELAM

(Bizi, cennetine dahil eyle...)

وَاللّٰهُ يَدْعُوا اِلٰى دَارِ السَّلَامِ

Allahu teâlâ, kullarını dar-is-selâma (Selâmet yurduna, cennete) dâvet eder. (Yunus:5)

âyeti kerimesinin tefsirinde, müfessirler **DAR-İS-SELÂM**'i mutlâk **CENNET** olarak tefsir etmişlerdir. Fakat:

وَبَشِّرِ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ

Yâ Muhammed! Müjdele ve sevindir O mü'minleri ki, salih ameller işlemişlerdir. Onlar için bir çok cennetler vardır.

(El-Bakara : 25)

âyeti kerimesinin tefsirinde demişlerdir ki, cennetin çok olarak gösterilmesi şu sebepten ileri gelmektedir. İbn-i-Abbas radıyallahu anhüma'nın rivayetine göre, cennet yedidir:

FİRDEVS - ADN - NÂİM - HULD - ME'VA - DAR-İS-SELAM - ILLIYÛN

Bu yedi cennetin her birisinde, dereceler ve mertebeler bakımından farklar vardır. Bu fark, ameller Ve âmiller dolayısı iledir. Unutulmamalıdır ki, İbn-i-Abbas radıyallahu anhümanın rivayetine göre, **DAR-İS-SELAM** hususî cennet olur, mutlak cennet olmaz. O halde, Dâr-is-selâmın bu iki tefsiri arasında muhalefet vardır. Biz cevaben deriz ki, dâr-is-selâm her iki mânada da kullanılabilir. Bu takdirde bu iki tefsirden her biri bir mânaya gelir. Burada, **ES-SELAM** lâfzını üç şekilde tefsir etmişlerdir:

BİRİNCİSİ : Esmâ'ullah'tandır.

İKİNCİSİ : Selâmet mânasınadır ki, her türlü âfetlerden,

mekruhlardan, fenâdan ve son bulmadan selâmet yurdu ola* bilir.

ÜÇÜNCÜSÜ : Tahiyyet selâmı olabilir.

Cennete, şu sebeple **DAR-IS-SELÂM** denilir ki orada melekler cennet ehli üzerine selâm ederler. Nitekim, Hak teâlâ Kur'an-ı keriminde buyurmuştur ki:

وَالْمَلٰئِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ

Melekler de her kapıdan girecekler ve diyecekler ki: ,(Selâm sizlere..)

(Er-Ra'd : 23)

Her kapıdan lâfzı ile çokluk caizdir. Çünkü, cennet ehlinin her birinin menzili için bir kapı olabilir. Bu bakımdan, bütün cennet ehli için bir çok kapılar bulunabilir. Cennet ehlinin yerleştirilecekleri sarayların da bir çok kapıları olabilir. Nitekim, dünyada bile sarayların bir çok kapıları vardır.

Şu halde, melekler de her kapıdan girerek selâm verirler ki, bu Hak sübhanehu ve teâlâ'nın kullarına lûtfu ve keremi ve ihsanı ile cennet ehlini selâmlar. Nitekim, Kur'an-ı- azim-üş-şânda:

سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ

Onlara, rahim olan Rab celle şâneden selâm gelir.

(Yâ-sin : 58)

buyurulmuştur.

138. TEBÂREKTE RABBENÂ

(Senin, hayır ve yararın çok oldu ey Rabbimiz.)

TEBAREKE, bâzan **TEÂLÂ** ile kullanılır. Burada **TEÂLEYTE** karşılığı zikrolunduğundan çok hayır ile tefsir etmek uygun olur. Çünkü, **TEBAREKE** kelimesi **BEREKET**'ten alın m ıştır. Bereket ise, çok hayır mânasınadır.

139. VE TEÂLEYTE

(Herşey üzerine tam bir kudretle faik ve galip oldun.)

140. YÂ ZEL-CELÂLİ VEL'İKRAM

(Ey azamet ve ikram sahibi, Mutlak istiğna ve fazl-ı-âm sahibi)

Kazı Beyzavi, şöyle tefsir etmektedir:

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

Yeryüzünde her şey fânidir. Ancak, azamet ve ikram sahibi olan Rabbin celle şânenin zâtı bakidir.

(Er-Rahman : 26-27)

âyeti kerimesinin tefsirinde:

تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

TEBAREKTE RABBENÂ VETE'ÂLEYTE YÂ ZEL-CELÂLİ VEL'İKRAM

kelimesinin zikrinden maksat, evvelce zikrolunan iki duanın yani:

حَيِّنَا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ وَأَدْخِلْنَا دَارَ السَّلَامِ

H AYYİNÂ RABBENA BİS-SELÂMİ

VE EDHİLNÂ DAR-ES-SELÂM

dualarına icabetini istemektir. Kemal sıfatının kullanılması sebebi budur. Yani, bu iki duamızı kabul buyur, çünkü senin hayrın ve yararın çoktur. Her şey

üzerine tam bir kudretle faik ve galipsin. Bize azap etmekten de müstağnisin ve fazl-ı-âm sahibisin, demek olur.

141. ALLAHÜMME LEKEL-HAMDÜ HAMDEN YÜVÂFİ NÎ'AMİKE

(Allahım! Bize ulaşan nimetlerine hamdolsun ki, o hamdimiz ancak senin içindir.)

142. VE YÜKÂFİ MEZİDE KEREMİKE

(O hamdimiz, dünyada ve âhirette senin ziyade keremine müsavi olur.)

كُلُّ شَيْءٍ يُسَاوِي شَيْئًا فَهُوَ مُكَافِي لَهُ وَفِي حَدِيثِ الْعَقِيقَةِ شَاتَانِ
مُكَافِئَتَانِ بِكَسْرِ الْفَاءِ أَيْ مُسَاوِيَتَانِ

Burada **(YÜKAFÎ)** müsavi mânasında alınmıştır. Hamdlerin en faziletlisi:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا يُوَافِي نِعَمَهُ وَيُكَافِي مَزِيدَ كَرَمِهِ

EL-HAMD-Ü-LİLLAHİ HAMDEN YÜVÂFİ Nİ'AMEHU VE YÜKÂFİ MEZİDE KEREMİHİ,

demektir.

Bir kimse, hamdlerin en efdalini söylemeğe yemin etse ve bu suretle hamd etse, yemininden dönmüş olmaz.

143. AHMEDÜKE Bİ-CEMİ'İ MEHÂMİDİKE MÂ ALİMTÜ MİNHÂ VE MÂ LEM A'LEM

(Sana, senin bütün hamdlerinle ve hamdlerinden bilmiş olduklarım ile hamd eylerim.)

Bir kimsenin, bilmediği hamd ile hamd edebilmesi düşünülemez. O halde, maksat odur ki: «İsterim ve arzu ederim ki, senin bütün hamdlerin ile, bildiğim veya bilmediğim mehâmid ile hamd edeyim» demektir.

144. VE ALÂ CEMİ'İ Nİ'AMİKE KÜLLİHÂ MÂ ALİMTÜ MİNHÂ VE MÂ LEM Â'LEM

(Bildiğim ve bilmediğim bütün nimetlerine hamd ederim.)

145. VE ALÂ KÜLLİ HALİN

(İster sevinç ve neş'e, ister yas ve keder bütün hallerde..)

Bir Hadis-i-şerifte:

أَوَّلُ مَنْ يُدْعَى إِلَى الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ يَحْمَدُونَ اللّٰهَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ

Varlıkta, darlıkta, sevinçte ve kederde Allahu teâlâya hamd edenler; kıyamet günü ilk olarak cennete davet olunurlar

buyurulmuştur.

MESABİH-İ-ŞERİF şerhi **MEFATİH**'te yazmıştır ki:

السَّرَّاءُ الْغِنَى الضَّرَّاءُ الْفَقِيرُ وَقِيلَ السَّرَّاءُ الرَّاحَةُ وَالضَّرَّاءُ الْمَشَقَّةُ وَالْغَمُّ

Zenginlik varlık, fakirlik darlıktır. Varlık rahattır. Darlık ise, gam ve meşakkattir.

Bir diğer Hadis-i-şerifte de, bir kimse aksırdığı zaman:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ

EL-HAMD-Ü-LİLLAHİ ALÂ KÜLLİ HAL, dese ömrü boyunca baş ve kulak ağrısı görmez.

146. E'ÛZÜ BİLLAHİ MİN-EŞ-ŞEYTAN-İR-RACİYM

(Sürülmüş ve taşlanmış olan şeytandan Allahu teâlâ'ya sığınırım.)

Hak sübhanehu ve teâlâ, Kuranı keriminde buyurmuştur ki:

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ
وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ

Celâlim hakkıyçün, biz dünyaya en yakın olan semayı çırağlarla donattık ve onları şeytanlara atılacak şeyler kıldık ve onlar için alevli ateş azabı hazırladık.

(El-mülk : 5)

Burada, hakka sığınmağa sebeb de şudur: Hak celle ve alâ. Kur'an-ı-azim-üş-şânında:

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ
إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ

Kur'an okumak istediğin zaman, kovulmuş şeytanın vesvesesinden Allahu teâlâya sığın. (E'uzü billahi mineşşeytan-ir-raciym de) İman edip te Rableri celle şâneye tevekkül edenlerin üzerinde şeytanın tasallûtu yoktur. Ancak, onun tasallûtu onu dost edinenler ve Allahu Teâlâ'ya şerik koşanlar üzerinedir.

(En-Nahl : 98-99-100)

buyurmuştur.

Derler ki, Hazreti Hak celle celâlühü dergâhında, şeytan aleyh-il-lâne güya bir köpek gibidir. Tanıdıklarına ses çıkarmaz, yabancılara saldırır. Her kim, o ulu dergâha varmak ister ve **E'UZÜ BİLLAHİ MİN-EŞ-ŞEYTAN-İR-RACİYM** derse, sanki:

— İlâhi, senin canibine gelmek isterim beni sakla, demiş olur ve o köpeğin saldırısından kurtulurmuş.

SAHİHİ MÜSLİM ve **SAHİHİ BUHARİ**'de açıklandığına göre, Sultan-ı-enbiyâ aleyhi ve âlihi efdal-üt-tehâyâ efendimiz, bir kimsenin başka bir kimse ile çekiştiklerini görmüşler. Birisinin, öfkesinden yüzü kıpkırmızı olmuş ve boyun damarları şişmiş imiş. Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz:

— Ben, gerçekten öyle bir kelime bilirim ki, eğer öfkelenen bir kimse o kelimeyi söylerse, öfkesi derhal yatışır. O kelime:

E'ÛZÜ BİLLAHİ MİN-EŞ-ŞEYTAN-İR-RACİYM'dir buyurmuşlardır.

147. BİSMİLLAH-İR-RAHMAN-İR-RAHİYM ALLAHÜ LÂ İLAHE İLLÂ HÛ

(Allah, yegâne mâ'bud-u haktır. kendisinden başka ilâh yoktur)

Burada asıl maksat **LÂ İLÂHE İLLALLAH** demektir. Fakat, ism-i-celil şeref ve ihtimam bakımından öne alınmış ve **LÂ İLÂHE İLLÂ HÛ** denilmiştir.

148. EL HAYYÜ

(Allahu teâlâ, daima diridir.)

149. EL-KAYYÛMÜ

(Yarattıklarının korunmasına ve kollanmasına kıyamı daimidir.)

Buraya kadar özetleyecek olursak, Allahu teâlâ ülûhiyette tektir, ibadete müstehak ancak odur, çünkü o daima diridir ve her zaman yarattıklarının korunmasında ve kollanmasındadır, demektir.

150. LÂ TE'HUZUHU SİNETÜN VE LÂ NEVM

(Onu gaflet ve uyku tutmaz.)

Burada gaflet ve uyku tâbirleri, Allahu teâlâ'nın mahlûkata benzemediğini ispat için kullanılmıştır. Çünkü, bir kimseye uyku veya gaflet bastırsa, koruyup kollamakta kusurlu olur.

151. LEHU MÂ FİS SEMÂVÂTİ VE MA FİL-ARD

(Göklerdeki ve yerlerdeki her şey onundur.)

152. MEN ZELLEZİ YEŞFA'U İNDEHU

(Hiçbir kimse, onun katında şefaat eyleyemez.)

153. İLLÂ Bİ-İZNİHİ

(Meğer ki, Onun şefaate izin vermesiyle şefaat edebilirler.)

Bu sözde, Hak celle ve alâ'nın kemal-i-azametine işaret vardır. Yani şefaat ve tazarru yüzünden onun muradını def' etmeğe kimse kadir değildir. O halde, onun katında şefaat etmek onun azametine delâlet eder. Onun katında şefaatin de, onun iznine bağlı bulunması kemal-i-azametine delildir.

154. YA'LEMU MÂ BEYNE EYDİYHİM VE MÂ HALFEHÜM

(Yer ve gök ehlinin, önlerinde ve ardlarında olan her şeyi bilir. Bundan da maksat, geçmiş ve gelecek işlerdir. Dünya veya âhiret işleridir.)

155. VE LÂ YUHİTÛNE Bİ ŞEY'İN MİN İLMİHİ İLLÂ Bİ-MÂŞÂ'

(Yarattıklarının en akıllısı bile, bir şeyi bilmesine İlâhî irade taallûk etmedikçe, onun ilminden hiç bir şeyi kavrayamaz.)

156. VESİ'A KÜRSİ YÜHÜS SEMÂVÂTİ VEL'ARD

(Onun kürsüsü, yerlere ve göklere sığıştı ve o yerleri ve gökleri kuşattı.)

Kürsüden maksat **ARŞ**'tır.

الرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى

O, Rahman celle şâne ki, arşı istilâ etmiştir.

(Tâ-hâ : 5)

âyeti celilesinden anlaşılıyor ki, arşa **MAHALLÎ İSTİVÂ** denildiği gibi **KÜRSİ** de denilmiş olur. Bazıları da, kürsi üzerine oturulan şeydir.

Allahu teâlâ mekândan münezzeh olduğu gibi oturmaktan münezzehtir. Kürsi, bilinen kürsi değildir. Aslında, ne kürsi vardır ne de oturan, bu söz Allahu teâlâ'nın azamet ve kemalini anlatabilmek içindir. Denilmek istenilmiştir ki, O'nun azameti öylesine yücedir ki, kürsi olsaydı ancak yerlere ve göklere sığışırdı.

Bazıları da kürsi mecâzdır demişlerdir. O'nun ilminden, âlem kürsisinden alınmıştır. Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz, bir Hadis-i-şerifte :

Yedi kat yerler ve yedi kat gökler, kürsi'ye nisbetle kırda bir halka gibidir.

buyurmuştur.

157. VE LÂ YE'ÛDÜHU HIFZIHÜMÂ

(Yerlerin ve göklerin korunması, Allahu teâlâ'ya ağır gelmez ve O'na meşakkat vermez.)

158. VE HÜVEL-ALİYYÜ

(Ülûhiyyet sıfat ve mahiyetinde, Allahu teâlâ ortak edinmekten âli ve münezzehtir.)

159. EL'AZİYM

(O, mutlâk surette celâl ve azamet sahibidir. Her şey, ona nisbetle hakirdir.)

Bu âyeti kerimeye **ÂYET-EL-KÜRSİ** adı verilmesi, kürsinin zikrolunmasından ileri gelmiştir. Nitekim, bakarayı müştemil olduğu için **SÛRE-İ-BAKARA** denilmiştir.

Bu âyeti kerimenin faziletleri ve hususiyetleri pek çoktur. Bir Hadis-i-şerifte :

(Her kim, farz namazlardan sonra Âyet-el-kürsi'yi okursa, o kimsenin ruhunu Hak celle ve alâ bizzat kendisi kabzeder.) buyurulmuştur.

Bir diğer Hadis-i-şerifte :

(Her kim, farz namazlardan sonra Âyet-el-kürsi okursa, o kimsenin cennete girmesine hiç bir şey mâni olamaz.) buyurulmuştur.

Bir diğer Hadis-i-şerifte de :

(Her kim, yattığı yerde Ayet-el-kürsi okursa, Allahu teâlâ o kimseyi kendi nefsi Üzerine, komşuları ve etrafındaki evler üzerine emin eder.) buyurulmuştur.

Bundan başka, Ayet-el kürsi okumağa devam etmek malın, rızkın ve dünya dirliğinin çoğalmasına; insanlar arasında hatırı sayılır kimselerden olunmasına, düşmandan kurtulmağa ve üstün olmağa sebeptir, demişlerdir.

160. SÜBHANALLAHİ

(33 kerre denilmelidir.) (Allahu teâlâ, lâyık olmayan şeylerden pâk ve münezzehtir) demektir.

SÜBHAN, tesbih manasınadır. Tesbihin mânası da pâk etmektir. Yalnız., unutmamak gerekir ki, Allahu teâlâ kendi zatında pâktır ve kimsenin tesbihine

muhtaç değildir. Bu sebeple, **SÜBHANALLAH** deyince Allahu teâlâ'nın pâk olacağı gibi yanlış bir düşünceye kapılmamalıdır. Bunun mânası ve faydası, kula râcidir ki, bu kelimeyi söylemekle kul pâk olur.

Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz :

سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ يَمْلَآنِ مَا بَيْنَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ

(SÜBHANALLAHİ VEL-HAMD Ü-LİLLAH) kelimelerinin sevabı, göklerin ve yerlerin arasını doldurur,

buyurmuşlardır.

Bu Hadis-i-şeriften de anlaşılıyor ki, tesbih fazilet bakımından tahmiddir.

SAHİH-İ-MÜSLİM de belirtildiğine göre, aleyhissalâtü vesselam efendimiz :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ تَمْلَأُ الْمِيزَانَ

(EL-HAMD-Ü-LİLLAH) kelimesinin ecr-ü sevabı, Mizânı doldurur.

Buyurmuşlardır. Tesbih ile tahmid müsavi olduklarına göre, **SÜBHANALLAH** kelimesinin dahi ecir ve sevabının mizânı dolduracağı kolaylıkla meydana çıkmaktadır.

161. EL HAMD Ü-Lİİ.LAHİ

(Allah'a hamd olsun) (33 kerre denilmelidir.)

Bizim hamdimiz ile, Allahu teâlâ' nın medholunduğu sanılmamalıdır. Çünkü, o kendi zatında ve kendi tahmid ve senâsı ile övülmüştür. Nitekim, Kur'an-ı-kerimde :

وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

O (Bütün mahlûklarının ibadetlerinden) ganidir. Hamd olunmaya şayandır.

(Et-Tegabun: 6)

Bu sebeple, faydası kula aittir. Kul, bu kelimeyi söylemekle, övülmeğe hak kazanır.

.162. ALLAHU EKBER

(34 kerre söylemelidir. Allahu teâlâ her şeyden yüce ve çok uludur,)

demektir. İbn-i Ömer radıyallahu anhümadan rivayet olunmuştur ki :

(Allahu Ekber) yer ile gök arasını doldurur.

Aleyhissalâtü vesselam efendimiz de bir Hadis-i-şeriflerin de :

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ

LÂ İLÂHE İLLALLAHU VALLAHU EKBER

öyle iki kelimedir ki, birisi için arştan gayrı son yoktur, birini de yer yüzü İle gökyüzü arasını doldurur, buyurmuşlardır.

Bilmek gerektir ki, **ALLAHU EKBER** demekten maksat, kulun hiçbir şeyi Hak sübhanehu ve teâlâ ile bir tutmadığını açıklamaktır. Bu kelimenin faziletleri çoktur. **BEYHAKİ**, Baas ve Nüşûr adlı kitabında şöyle demektedir:

Fahr-i-âlem sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimiz:

Allahu teâlâ'yı hiçbir şey ile beraber tutmadığı halde, hüdaya kavuşan bir kişinin, dağlar büyüklüğünde günahı da olsa, Allahu teâlâ onu yarlıgar (bağışlar), buyurmuşlardır.

Bir diğer Hadis-i-şerifte de:

Bir kimse, her ne zaman bir yere ateş düşüp yaktığını görse ve (Allahu Ekber) dese, o ateşi söndürür.

Hadis ehli demişlerdir ki, bu mâna denenmiştir. O halde,

gözden uzak tutmamak gerekir ki, Allahu Ekber demekle, cehennem ateşi de söner.

163. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ VAHDEHÛ LÂ ŞERİKE LEHU LEHÜL-MÜLKÜ VE LEHÜL- HAMDÜ VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY'İN KADİR

(**10 kere** demek gerekir. Allah'tan başka ilah yoktur. Birdir, ortağı yoktur; mülk onundur. Hamd ona mahsustur. O, her şeye gücü yetendir)

Mâ'bud-u-bil-Hak yoktur. İllâ, **ALLAH** vardır. Tektir, ortağı ve benzeri yoktur. Mülk onundur, hamd onudur. O her şey üzerine kadirdir. Yani, mâ'bud-u-bil- hak Allahu teâlâ'dır. Demişlerdir ki, mülk Allah sıfatı olursa, ondan maksat uluhiyettir. Nebi sıfatı olursa, maksat nübüvvettir. Halife sıfatı olursa maksat hilâfettir.

Müfessirler :

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ

Mülkünde şeriki olmayan...

(İsra : 111)

âyeti kerimesinin tefsirinde, bu mânaya delâlet olduğunu belirtmişlerdir.

164. SÜBHANALLAHİ VEL-HAMDÜ-LİLLAHİ VE LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ VALLAHU EKBER

(Allah'tan başka ilah yoktur. Birdir, ortağı yoktur; mülk onundur. Hamd ona mahsustur. O, her şeye gücü yetendir)

(Allahu teâlâ katında, maldan ve evlâttan kıymetlidir.)

Nitekim, Hak teâlâ :

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ
خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا

Mal ve evlât, dünya hayatının ziynetidir. Baki kalacak ancak salih amellerdir ki, Rabbin celle şânenin indinde sevapça da, amelce de hayırlıdır.

(El-Kehf : 46)

buyurmuştur.

Bütün müfessirler **: (SÜBHANALLAHİ VEL HAMD-Ü-LİL- LAHİ VE LÂ İLAHE İLLALLAHÜ VALLAHU EKBER)** den ibaret dört kelimenin, baki kalacak salih ameller cümlesinden olduğunda ittifak etmişlerdir.

SAHİH-İ-MÜSLİM'de belirtildiğine göre, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz :

Her kim ki namazlardan sonra 33 kerre **(SÜBHANALLAH),** 33 kerre **(EL HAMD-Ü-LİLLAH)** ve 33 kerre **(ALLAHU EKBER)** dese ve yüzü tamamlamak için de **(LÂ İLAHE İLLALLAHÜ VAHDEHU LÂ ŞERİKE LEHU LEHÜL MÜLKÜ VE LEHÜL HAMDÜ VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY'İN KADİR)** okusa, o kimsenin hataları denizlerin köpüğü kadar da olsa yarlıganır (bağışlanır), buyurmuşlardır.

Bir diğer Hadis-i-şerifte de :

Sözlerin en kıymetlisi bu dört kelimedir : **(SÜBHANALLAH VEL HAMDÜ-LİLLAH VE LÂ İLÂHE İLLALLAHU VALLAHU EKBER)** buyurulmuştur.

Bir diğer rivayete göre de :

Allahu teâlâ katında, sözlerin sevgilisi bu dört kelimedir. Hangisi ile başlarsan, sana zarar etmez,

buyurulmuştur.

Burada akla bir soru gelebilir :

أفضل الذكر لا إله إلا الله

Zikrin en faziletlisi **LÂ İLAHE İLLALLAH**'tır. buyurulduğuna göre, bu dört kelimeye de aynı fazileti izafe etmek nasıl bağdaştırılır? Cevabımız şudur :

Bunda bir aykırılık yoktur. Bu dört kelimeden en faziletlisi, gerçekten **LÂ İLÂHE İLLALLAH** kelimesidir ve bu mutlaktır. Diğer, üç kelimenin fazileti, ona izafetledir. Yani, onların fazileti **LÂ İLÂHE İLLALLAH** kelimesinden bakiye nispettir.

Yine **SAHİH-İ-MÜSLİM**'de belirtildiğine göre, Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz :

Bu dört kelimeyi bilmem, bana sevgilidendir. O şeyden ki onun üzerine güneş doğar.

(SÜBHANALLAH) demek sadakadır. **(EL-HAMD-Ü-LİLLAH)** demek sadakadır. **(ALLAHU EKBER)** demek sadakadır. **(LÂ İLÂHE İLLALLAH)** demek sadakadır. Üzerine güneş doğan şeyden maksat, dünya mallarıdır. **MESABİH** şerhi **MEFATİH**' te:

مَا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ

Üzerine güneş doğan

böyle tefsir olunmuştur.

اَىْ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا مِنَ الْاَمْوَالِ

Dünya ve dünyada olan mallardır.

Yine **SAHİH-İ-MÜSLİM**'de belirtildiğine göre, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz :

SÜBHANALLAHİ VEL HAMD-Ü-LİLLAHİ VE LÂ İLÂHE İLLALLAHU VALLAHU EKBER'den ibaret dört kelime, arş çevresinde dolanırlar. Bunların, bal arılarının sesleri gibi sesleri vardır. Daima, sahiplerini anarlar. İçinizden bazılarınız, böylece yâd edilmeyi sevmez misiniz? buyurmuşlardır.

Bir diğer Hadis-i-şerifte de :

Benim ümmetim üç sınıftır : Bir sınıfı **ENBİYÂ**'ya benzer. Bir sınıfı meleklere benzer. Bir sınıfı da dört ayaklı hayvanlara benzer. Enbiyâya benzeyenler onlardır ki, himmetleri namaz, oruç ve sadakadır. Meleklere benzeyenler de onlardır ki, himmetleri **SÜBHANALLAHİ VEL HAMD-Ü-LİLLAHİ VE LÂ İLÂHE İLLALLAHU VALLAHU EKBER** demektir. Dört ayaklı hayvanlara benzeyenler ise, o kimselerdir ki, onların himmetleri yemek, içmek ve şehvettir, buyurmuşlardır.

Unutmamalıdır ki, **LÂ İLÂHE İLLALLAHU VAHDEHU LÂ ŞERİKE LEHU LEHÜL MÜLKÜ VE LEHÜL-HAMDÜ VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY'İN KADİR** sözünü, 10 kerre söylemenin sebebi şudur:

SAHİH-İ-İBN-İ-MÂCE'de, **SÜNEN-İ-NESEİ**'de ve **MÜSNED-İ-İMAM-I-AHMED**'de belirtildiğine göre, Resulü Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri :

Her kim, sabah ve akşam namazını kıldıktan sonra, yerinden kalkmadan **(LÂ İLÂHE İLLALLAHU VAHDEHU LÂ ŞERİKE LEHU LEHÜL-MÜLKÜ VE LEHÜL-HAMDÜ VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY İN KADİR)** dese; o kimse için on hasene yazılır, on derece yükseltilir ve on günahı mahv olunur,

buyurmuşlardır.

Yine, **SÜNEN-İ-EBİ-DÂVUD**'da ve **İBN-İ-MÂCE**'de belirtildiğine göre, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri :

Her kim ki, sabah olunca **(LÂ İLÂHE İLLALLAH VAHDEHU LÂ ŞERİKE LEHU LEHÜL-MÜLKÜ VE LEHÜL-HAMDÜ VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY İN KADİR)** dese, o kimse Hazreti İsmail evlâdından bir kul azat etmiş gibi olur. Onun için on hasene yazılır, on günahı mahv olunur ve on derece yükseltilir. O kimse akşama kadar Hak sübhanehu hazretlerinin himaye ve muhafazası altında bulunur. Eğer, bu kelimeleri akşam olunca söylerse, yukarıda zikrolunan faziletlerin bir misli ihsan buyurulur ve sabaha kadar Hakkın muhafazası altında bulunur.

O halde, bu kelimeyi bir kere söylemekle bir kul azad etmiş gibi olunacağına göre, on kere söylenince on kul azat etmiş gibi olur.

Muhtasar **HASN-I-HASİYN**'de **SAHİH-İ-MÜSLİM** ve **SÜNEN-İ-TİRMİZ**İ'ye atfen belirtildiğine göre, aleyhissalâtü vesselâm efendimiz :

Benim ve benden önce gelen peygamberlerin söylediğimiz sözlerin en kıymetlisi **(LÂ İLÂHE İLLALLAH VAHDEHU LÂ ŞERİKE LEHU LEHÜL-MÜLKÜ VE LEHÜL HAMDÜ VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY'İN KADİR)** dir ki, hem kim bu kelimeleri söylerse, Hazreti İsmail evlâdından dört kul azad etmiş gibi olur, buyurmuşlardır.

İMÂM-I-GAZÂLİ rahmetullahi aleyh**, KİMYAYI-SAADET'** te; tesbih ve tehlilin faziletinin, dervişler hakkında ziyade olmasının sebebi şudur ki, dervişin gönlü dünya karanlıkları ile kararmamıştır, sâf ve paktır. Bu kelimeyi söyleyen derviş, verimli ve kuvvetli bir toprağa ekilmiş tohuma benzer. Meyvesi fazla olur. Dünya şehveti ile dolu olan gönüllerin zikri de kıraç yerlere ekilmiş tohuma benzer ki, ne meyvesi ne de yeşilliği olur, buyurmaktadırlar.

165. LÂ İLÂHE İLLALLAH -ÜL-MELİK-ÜL CEBBAR

(Allah'tan başka ilâh yoktur ki, cebbâr padişah odur)

Mâ'bud-u-bil-hak yoktur. İllâ Allah vardır ki, cebbâr padişah odur. Mülk ve mâlik, lügatte padişah mânasına gelir.

Fakat:

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ

Hesap ve ceza gününün hâkimidir.

(El-Fâtlha : 3)

âyeti kerimesinin tefsirinde, bu ikisinin arasındaki farkı bulmuşlardır.

(Cebbâr, halkı dilediği her şeye cebreyler mâ'nasına gelir ki, bu kelimede mübalâğa vardır.)

166. LÂ İLÂHE İLLALLAH-ÜL VAHİD-ÜL-KAHHAR

(Allahtan başka ilâh yoktur, ülûhiyette tektir ve birdir, her şey üzerine galiptir.)

167. LÂ İLÂHE İLLALLAH ÜL-AZİZ-ÜL-GAFFAR

(Allah'tan başka ilâh yoktur illâ Allah vardır. Galip ve mübalâğa ile günahları yargılayıcıdır.)

Unutmamalıdır ki, tefsir kitaplarında ve hadis şerhlerinde **AZİZ**'i, **GALİB** ile tefsir etmişlerdir. Fakat **TAC-ÜL-ESÂ-Mİ** de **AZİZ**'i benzeri ve örneği bulunmayan mânası ile açıklamışlardır. Aziz, zelile karşılık olarak kullanılır. O halde burada **AZİZ**, bu iki mânadan birisine yorulsa uygun olur. Çünkü, Allahu teâlâ yarlıgayıcıdır (bağışlayıcıdır). Küçük ve büyük günahları, bilerek veya bilmeyerek, gizli veya açık, az veya çok hepsini yarlıgar. Eğer, günahkâr tövbesini bozsa, sonra tekrar tövbe etse onun günahını da yarlıgar.

168. LÂ İLÂHE İLLALLAH ÜL KERİM-ÜS-SETTAR

(Allah'tan başka ilâh yoktur, İllâ Allahu teâlâ vardır ki, kerimdir ve ayıpları örtücüdür.)

Kerim, o zata derler ki onun hayrı ve iyiliği çoktur.

اَلْكَرَمُ هُوَ السَّمَاحَةُ

Kerem, semahattir.

burada, sonuncu mâna daha uygundur. Tekrar AZİM'e bakılmaması için kullanılmıştır. Zira :

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

LÂ İLÂHE İLLALLAH-ÜL-ALİYYÜL AZİM'de vaki olmuştur.

169. LÂ İLÂHE İLLALLAH-ÜL-KEBİR-ÜL-MÜTE AL

(Allah'tan başka ilah yoktur. İllâ Allahu teâlâ vardır ki,

azim-üş-şândır. Her şey üzerine, tam kudretle faik ve âlidir.)

170. LÂ İLÂHE İLLALLAHU HÂLİK-ÜL- LEYL-İ-VEN NEHÂR

(Gecenin ve gündüzün yaratıcısı Allah'tan başka ilah yoktur. İllâ Allahu teâlâ vardır.)

171. LÂ İLÂHE İLLALLAH-ÜL-MÂ'BUD-Ü-Bİ- KÜLLİ MEKÂN

(Allah'tan başka ilah yoktur. İllâ Allahu teâlâ vardır ki, her mekânda mâ'buddur. Hiç bir mekân yoktur ki, o mekânda bir âbid, Allahu teâlâ'ya ibadet etmemiş olsun.)

172. LÂ İLÂHE İLLALLAH-ÜL-MEZKÛR-Ü-Bİ-KÜLLİ-LİSÂN

(Allah'tan başka ilah yoktur. İllâ Allahu teâlâ vardır ki, her lisanda zikrolunur. Her canlı, kendi diliyle hak celle ve alâ hazretlerini zikreder.)

Canlı, cansız bütün eşya onun tesbihiyle meşguldür. Nitekim, Kur'an-ı-azim-üş-şânında :

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd İle tesbih etmesin.

(El-isrâ : 44)

buyurulmuştur.

Diri olanlar **KAL** ile, diri olmayanlar da **HAL** ile zikrederler. Burada, lisandan maksat lügat olabilir. Nitekim, Kur'an-ı- kerimde :

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ
إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالِمِينَ

Gökleri ve yeri yaratması ve dillerinizin çeşit çeşit, renklerinizin türlü türlü olması da bu delillerdendir.

(Er-Rûm: 22)

âyeti kerimesindeki dilleri lügat ile yorumlamışlardır.

173. LÂ İLÂHE İLLALLAH-ÜL-MÂ'RUF-U-Bİ-KÜLLİ İHSAN

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, bütün iyilikleriyle meşhurdur.)

174. LÂ İLÂHE İLLALLAHU KÜLLE YEVMİN HÜVE Fİ ŞEN

(Allah'tan başka ilah yoktur; o, her an yeni bir iştedir)

كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

O, her ân bir iştedir.

(Er-Rahman : 29)

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ يَبْقَى رَبُّنَا

Hak mâ'bud yoktur. İllâ Allahu teâlâ vardır. Rabbimiz bâkidir.

KEŞŞAF'ta belirtildiğine göre, aleyhissalâtü vesselam efendimiz hazretleri.

يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi ondan isterler. O, her ân bir iştedir.

(Er-Rahman : 29)

âyetini tilâvet buyurduklarında, kendilerinden : — Şen nedir? diye soruldu. Buyurdular ki :

وَمِنْ شَانِهِ اَنْ يَغْفِرَ ذَنْبًا وَيُفَرِّجَ كَرْبًا وَيَرْفَعَ قَوْمًا وَيَضَعَ آخَرِينَ

Onun, işlerinden bazıları odur ki, günahları ve kayguları giderir. Bir kavmi yüceltir, bir kavmi alçaltır.

KÜLLE YEVMİN HÜVE Fİ ŞE'N, kavli Yahudilerin (Allahu teâlâ, cumartesi günleri iş işlemez...) kavlini reddeden bir işarettir, demişlerdir.

175. LÂ İLÂHE İLLALLAHU İYMANEN BİLLAHİ

(LÂ İLÂHE İLLALLAH kelimesini, iyman kelimesi olarak, Allahu teâlâ hazretlerini iyman ve tasdik ettiğim için söylerim.)

176. LÂ İLÂHE İLLALLAHU EMÂNEN MİN-ALLAHİ

(Lâ ilâhe illallah kelimesini, Allahu teâlâ'dan aman olarak söylerim.)

Burada aman, Allahu teâlâ'nın azabından emniyettir. Nitekim, bir Hadis-i-kutside:

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ حِصْنِى وَمَنْ دَخَلَ حِصْنِى اَمِنَ مِنْ عَذَابِى

Lâ ilâhe illallah, benim hisarımdır. Benim hisarıma giren kimseler, azabımdan emin olurlar,

buyurulmuştur.

177. LÂ İLÂHE İLLALLAHU EMANETEN İNDALLAHİ

(Lâ ilâhe illallah kelimesini, Allahu teâlâ katında emanet olduğundan söylerim. Herhangi şey ki, Allahu teâlâ hazretlerine ısmarlana ve emanet oluna, o şey her âfetten mahfuz kalır.)

Bir Hadis-i-şerifte: Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz, misafirlerini uğurlarken

اَسْتَوْدِعُكَ اللّٰهَ الَّذِى لَا يُضَيِّعُ وَدَايِعَهُ

Seni, o Allahu teâlâ hazretlerine emanet ederim ki, Ona teslim olunan emanetler kaybolmaz,

diye dua buyururlarmış.

178. LÂ İLÂHE İLLALLAH VE LÂ HAVLE VE LÂ KUVVETE İLLÂ BİLLAH

(Allahu teâlâ hazretlerinin tevfiki olmaksızın isyandan yüz çevirmek, ibadet ve tâ'atte sebat ve karar etmek yoktur.)

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah, 99 derde devâdır.

Bir Hadis-i-şerifte, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin, Ebu-Musa El-eş'ari radıyallahu anh'a hitaben :

— Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah'ı sık sık tekrar et. 0, cennet hâzinelerinden bir hazinedir, buyurmuşlardır.

Bir diğer Hadis-i-şerifte de :

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah, cennet kapılarından bir kapıdır,

buyurulmuştur.

Yine buyurulmuştur ki, o cennet nihalidir. Unutmamalıdır ki, bu kelime-i-şerifin; güç işlerin kolaylaşmasında, ağır işlerin çabuklaşmasında ve hafifleşmesinde, fakr-ü-zarurette büyük tesiri vardır. Haberde gelmiştir :

Allahu teâlâ, arştan sonra arşı götüren melekleri yarattı. O melekler:

— Bizi niçin yarattın? diye sordular. Cenabı-Bâri buyurdu ki:

— Arşı götürmeniz için.

Melekler tekrar sordular :

— Yâ Rab! Arşı götürmeğe kimin kuvveti yeter? Halbuki, senin azamet ve celâlin, arşın üzerindedir. Hazreti Bâri buyurdu ki:

— Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah deyiniz, kaldırırsınız.

Melekler: **(Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah)** dediler ve arşı kaldırdılar.

Bir Hadis-i-şerifte de :

Her kim, günde 100 kerre **(LÂ HAVLE VE LÂ KUVVETE İLLÂ BİLLAH)** derse, o kimseye fakirlik erişmez, buyurulmuştur.

179. LÂ İLÂHE İLLALLAHU VE LÂ NÂ'BUDÜ İLLÂ İYYAHU

(Mâ'bud-u-bil-Hak yoktur, Allahu teâlâ'dan gayriye ibadet etmeyiz, illâ Allahu teâlâ'ya ibadet ederiz.)

180. LÂ İLÂHE İLLALLAHU HAKKAN HAKKA

(Doğru ve haklı bildiğim için lâ ilâhe illallah derim.)

181. LÂ İLÂHE İLLALLAHU İYMANEN VE SIDKAN

(Lâ ilâhe illallah kelimesini, iyman ve tasdik ettiğim ve sadık olduğum için söylerim.)

182. LÂ İLÂHE İLLALLAHU TA'ABBÜDEN VE RİKKAN

(Lâ ilâhe illallah kelimesini ibadet ve kulluk olduğu için söylerim.)

183. LÂ İLÂHE İLLALLAHU TALÂTTUFEN VE RIFKAN

(Lâ ilâhe illallah kelimesini, Hak sübhanehu ve teâlâ bana dostluk ve İyilik ettiği için söylerim.)

İmam Cafer-i-Sadık radıyallahu anh hazretleri buyurmuşlardır ki :

إلهي تلطفت بأوليائك فعرفوك ولو تلطفت بأعدائك لما جحدوك

İlâhî! Lütfettin ve dostluk gösterdin mü'minlere ki, dostlarındır. Düşmanların olan kâfirlere de dostluk gösterseydin inkâr edemezlerdi, senin birliğini kabul ederlerdi.

Hazreti Ali kerremallahu vechehu'nun bu kavli ile **NEHCÜL-BELÂGAT**'te demişlerdir ki :

فأعطاه الله النظرة استحقاقا للسخط واستتماما للبلية

Allahu teâlâ; şeytana, gazabına müstahak olması ve belâlarını tamamlaması için mühlet vermiştir.

184. LÂ İLÂHE İLLALLAHU KABLE KÜLLİ ŞEY İN

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ve her şeyden öncedir. Ondan başka EVVEL yoktur.)

185. LÂ İLÂHE İLLALLAHU BA DE KÜLLİ ŞEY'İN

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır. Ondan sonra hiç bir şey yoktur, her şeyin sonu odur. Bütün eşya fâni olduktan sonra, o baki olsa gerektir.)

186. LÂ İLÂHE İLLALLAHU YEBKA RABBÜNÂ VE YEFNÂ VE YEMÛTÜ KÜLLİ ŞEY'İN

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır. Bizim Rabbimiz, her şey fâni olup gittikten sonra yine de bakidir.)

Bilindiği gibi, mahlûkat canlı ve cansız olmak üzere iki kısımdır. Burada ölüm tâbiri canlılar için, fâni tâbiri de cansızlar içindir. Fâninin ölümden öne alınmasının sebebi, cansızların çoğunlukta bulunmasından ileri gelmektedir.)

187. LÂ İLAHE İLLALLAH-ÜL-MELİK-ÜL-HAKKUL-MÜBİYN

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu sübhânehu ve teâlâ vardır ki, padişahtır, padişahlığa lâyıktır, istihkakı padişahlığı ile zâhirdir.)

188. LÂ İLAHE İLLALLAH ÜL-MELİK-ÜL-HAKKÜL-YAKİYN

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, padişahlığa lâyıktır, padişahlığı hakkal-yakiyn zâhir olmuştur.)

189. LÂ İLÂHE İLLALLAH-ÜL-ALİYYÜL-AZİYM

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır, ulûhiyyette ortağı ve benzeri yoktur. Öylesine yüce ve uludur ki, ona nisbetle her şey hakirdir.)

190. LÂ İLÂHE İLLALLAH ÜL-HAKİM- ÜL-KERİYM

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, celâl ve azamet sahibidir.)

191. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ RABBÜS-SEMÂVAT-İS SEB'İ VE RABBÜL-ARŞ-İL-AZİYM

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, yedi kat göklerin sahibi ve malikidir, o büyük arşın sahibi ve malikidir.)

192. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ EKREM-ÜL EKREMİYN

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, kerim olanların hepsinden daha ziyade kerimdir. Kerem bakımından, hepsinden ziyadedir.)

Hazreti Şeyh Şıbli kaddesallahu teâlâ sırrahu demişlerdir ki, ekrem-el-ekremiyn odur. Çünkü, bir günahı bir şahsa bağışladığı gibi, o nevi günahı bütün insanlara da bağışlar.)

193. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ ERHAM-ÜR-RAHİMİYN

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, onun rahmeti, rahmet edicilerin rahmetinden ziyadedir.)

SAHİH-İ-MÜSTEDRİK'te belirtildiğine göre, Peygamber sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem hazretleri,

Allahu teâlâ, bir meleğini **(YÂ ERHAM ER RAHİMİYN)** diyen kullarına vekil tayin buyurmuştur. Bir kimse, ne zaman : **(YÂ ERHAM-ER-RAHİMİYN)** dese, o melek kendisine hemen cevap verir: **(ERHAM-ER-RAHİMİYN)** sana yüz tuttu. Şimdi isteyeceğini iste), buyurmuştur.

194. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ HABİB-ÜT-TEVVABİYN

(Allah'tan başka ilah yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, tövbe edenleri sevicidir.)

Nitekim, Kur'an-ı-kerimde :

إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ

Allahu teâlâ, tövbe edenleri sever.

El-Bakara : 222 buyurulmuştur.

Bir Hadis-i-kudside de :

أَهْلُ ذِكْرِي أَهْلُ مَجَالِسِي وَأَهْلُ طَاعَتِي أَهْلُ كَرَامَتِي وَأَمَّا
أَهْلُ مَعْصِيَتِي فَلَا أُقْنِطُهُمْ فَإِنْ تَابُوا فَأَنَا حَبِيبُهُمْ وَإِنْ لَمْ يَتُوبُوا فَأَنَا
طَبِيبُهُمْ أَبْتَلِيهِمْ بِالْبَلِيَّاتِ وَأُطَهِّرُهُمْ عَنِ الْمَعَائِبِ

(Benim ehl-i-zikrim, meclisimde bulunanlardır. Benim ehl-i-tâ'atim keramet ehlimdir. Benim ehl-i-mâ'siyyetimi de umutsuz ve üzgün bırakmam. Tövbe ederlerse, onların da sevgilisiyim. Eğer, tövbe etmezlerse, onların tabibi olurum. Onlara belâlar ile müptelâ ederim ve ayıplardan pâk eylerim.)

195. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ RAHİM ÜL-MESAKİYN

(Çaresizlere merhametli olan Allah'tan başka ilâh yoktur)

(Mâ'bud-u-bil-Hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, miskinlere rahmet edicidir. Hak teâlâ'nın rahmeti, in'am ve ikramından ibarettir. Haberde vârid olmuştur ki, hayatlarını fakirlikle geçirenler kıyamet günü Hak sübhanehu ve teâlâ hazretlerine kavuşurlar. Bir kimsenin, herhangi bir dostunun haklarına riayette kusur ettiği zaman özür dilemesi gibi Hak celle ve alâ hazretleri de bu kullarına rıfk ve lûtufla şöyle buyurur :

Sizler, dünyaya lâyık değildiniz. Dünya, sizler İçin hakir bir şey ve az bir mal gibi idi. Bugün, size derecenizin yüksekliğini açıklayacağım. Size ikram ve in'amım şu olacaktır. Arasat meydanına bir bakınız. Dünyada iken, sizlere bir lokma ekmek verenleri, size bağışladım. Onu elinden tutup cennete götürünüz.)

196. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ HÂDİ'YÜL-MUDİLLİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, azgınlara yol göstericidir.)

197. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ DELİL-ÜL-HÂ'İRİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, hayret sahiplerine yol göstericidir.)

198. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ EMÂN-ÜL-HÂ'İFİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, korkanları, korkularından emin kılıcıdır.)

199. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ GIYAS-ÜL-MÜSTAGİSİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, medet isteyenlerin imdadına erişicidir.),

200. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ HAYR-ÜN-NASIRİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, yardım edenlerin en değerlisidir.)

Bakara sûresinin başlangıcında :

وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ

Azaptan da men olunmazlar.

El-Bakara : 48

Âyeti kerimesinin tefsirinde müfessirler, nusreti muavenet olarak yorumlamışlardır. Hak Sübhânehû ve teâlâ hazretlerinin nusreti, kendi zatındandır. Başkalarının nusreti Hak teâlâ hazretlerinin tevfik ve ikdamı iledir. Bu bakımdan, Hak teâlâ hazretlerine nusret bakımından başkalarına olduğu gibi bir meşakkat lâhik olmaz.)

201. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ HAYR-ÜL-HÂFİZİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, koruyucuların en değerlisidir. Allahu teâlâ'nın hıfzı altında bulunan bütün âfetlerden korunmuş olur. Ona ilişmeğe kimsenin mecali kalmaz)

Bu sebepledir ki:

وَلَا يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا

Ve bunların hıfzı, O'na ağırlık ve meşakkat vermez.

El-Bakara : 255

buyurulmuştur.

202. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ HAYR-ÜL-VÂRİSİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, vârislerin en değerlisidir.)

Hak teâlâ hazretlerine şu sebeple **VÂRİS** derler ki, vâris bir ölüden kendisine mal kalan kimseye derler. Bütün mal ve mülk sahipleri fâni olduğundan, malları ve mülkleri Allahu teâlâya kalsa gerektir. Nitekim, Kur'an-ı-kerimde :

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ

Her şey, helak olucudur, fânidir. Ancak, O'nun zâtı bakidir.

El-Kasas : 88

وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

Göklerin ve yerin mirası, Allahu teâlâ'nındır.

Âl-i-İmran : 180

buyurulmuştur.

Allahu teâlâ, vârislerin en değerlisi olduğundan, diğer vârisler gibi niyabet yolu ile almaz. Asaleten alır. Kur'ân-ı-azim- üş-şânında :

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allahu teâlâ'nındır.

Âl-i-İmran : 129

buyurulmuştur. Nitekim :

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا

Yeryüzünde, bütün canlıların rızkı Allahu teâlâ'nın üstündedir.

Hûd : 6

âyeti celilesin de de beyan buyurulduğu üzere, bir çok kimseler ölenden miras yolu ile mal alırlar amma, onu hayırla yâd etmezler. Halbuki, Allahu teâlâ ölenin

malından hiç bir şey almadığı gibi, onu yarlıgar ve rahmet kılar. Bundan dolayı, vârislerin en hayırlısı ve değerlisidir.

203. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ HAYR-ÜL-HÂKİMİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, hâkimlerin en değerlisidir, hayırlısıdır.)

Şu bakımdan ki, onun hükümlerinde hata ve yanlışlık bulunmaz. O'nun hükümetinde başkaları gibi rüşvet alan da olmaz. Hak sübhânehu ve teâlâ, âhiret gününde iki kimse arasında hükmeder. Onlardan hangisi zâlim ise, zulmünü kendisine açıklar. Bununla beraber, mazluma cennette o kadar dereceler verir ki, onu razı eder ve zalimi de kurtarır.

204. LÂ İLAHE İLLALLAHÜ HAYR-ÜR-RÂZIKİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, bütün rızık verenlerin hayırlısı ve değerlisidir.)

Ondan gayri herkes, zâhiren rızık verendir. Allahu teâlâ, hakiki rızık vericidir. Haktan gayrı rızık verenlerin hepsi, Allahu teâlâ'nın malından verir. Allahu teâlâ ise, kendi malından verir. Bundan başka, Haktan gayrı rızık verenler, rızık verdiklerinden aykırı bir hal görseler, verdikleri rızıkları geri alırlar. Fakat Allahu zül-celâl öyle bir rızık vericidir ki, kâfirlerden, fâsıklardan bile rızkını esirgemez. Bu bakımdan, rızık verenlerin bazılarının sonradan o rızka muhtaç oldukları görülmüştür. Halbuki, Allahu teâlâ öyle bir rızık vericidir ki, ihtiyaçtan tamamen münezzehtir.

205. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ HAYR-ÜL-FÂTİHİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, fâtihlerin hayırlısı ve değerlisidir.)

Kur'an-ı-aziminde :

رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ

Yâ Rab! Bizimle kavmimiz arasında sen hakla hükmet ki, hükmedicilerin hayırlısısın.

(El-A'raf: 89)

âyeti kerimesinde **FÂTİH'İ** iki şekilde tefsir etmişlerdir. Birisi fâtih Fettah'tan gelir ki, fâtih demek hâkim demek olur. İkincisi ise, fâtih fetihten gelir ki, müşküllerin fethi mânasındadır. Bu takdirde **FÂTİH**, beyan ve temyiz edici anlamına gelir. Bir de **FÂTİH**, açmak mânasına gelir ki, en uygunu da budur. Nitekim :

يَا فَتَّاحُ اِفْتَحْ بَابَ قَلْبِي

Yâ Fettah! Kalbimizin kapısını aç...

derler. Kur an-ı-kerimde de fetih bu mânaya gelmiştir:

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ

Biz de gök kapılarını açtık.

(El-Kamer: 11)

Bu mânaya göre, Allahu teâlâ'nın **HAYR-ÜL-FÂTÎHİYN** olması, sâliklere **MELEKÛT** yolunu, **CEBERUT** kapısını ve **LÂHUT** kapısını açar ve Hak teâlâ hazretlerinden başka hiç bir fâtihin fethi bu mertebeye kadar yükselemez. Hiç kimse de, Allahu teâlâ'nın fethini değiştiremez. Fetihte, Hak sübhanehu ve teâlâ kimseye muhtaç değildir amma, herkes fetihte Allah'a muhtaçtır.

206. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ HAYR ÜL-GAFİRİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, İllâ Allahu teâlâ vardır ki, yarlıgayıcıların (bağışlayanların) en hayırlısıdır.)

Allahu teâlâ'dan gayri yarlıgamaya (bağışlamaya) kimsenin gücü yeter mi ki, böyle söylenilmiştir? diye sorulsa, günahları yarlıgamak yalnız Allahu teâlâ'ya mahsustur. Nitekim, Kur'an-ı-aziminde de:

وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللّٰهُ

Allahu teâlâ'dan gayrı günahları mağfiret eden kim var?

(Âl-i-İmran : 135)

buyurulmuştur.

Bu âyeti celiledeki soru, hiç kimse günahları yarlıgayamaz, ancak Allahu teâlâ yarlıgar mânasınadır. Nitekim, dualarımızda da :

فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

FAGFİRLİ ZÜNÛBİ FE-İNNEHU LÂ YAGFİR-ÜZ ZÜNÛBE İLLÂ ENTE

(Beni yarlıga... Senden gayrı kimse günahları yarlıgayamaz.)

denilmektedir.

Bilindiği gibi, günahlar iki kısımdır :

BİRİNCİSİ : Kul ile Allahu teâlâ arasında olur.

İKİNCİSİ : Kul ile kul arasında olur.

Mağfiret, birinci kısım günahlara mahsustur. İkinci kısım günahların mağfiretini Allahu sübhanehu ve teâlâ, sahibine bırakmıştır. Ona izin vermiş ve kendisini muhayyer bırakmıştır. Dilerse, zalime bağışlar. Nitekim :

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٤٣﴾

Düşmanının eza ve cefasına sabreden ve onun günahından vaz geçip, intikam almaktan geçen kimsenin bu sabrı ve vaz geçmesi, azmedilecek işlerdendir.

(Eş-Şûra; 43)

buyurulmuştur.

Daha önce, Lâ ilâhe illallah-ül-aziz-ül-gaffâr kelimesinde zikrolunduğu gibi, mübalâğa yönü Hayr-ül-gafiriyn'de de carîdir. Hak teâlâ, kendi hakkını bağışlamağa kadirdir amma, başkaları Allahu teâlâ'nın haklarını bağışlamağa kadir değildir. Şüphe yoktur ki, Allahu teâlâ'nın hakları en büyük haklardır. Büyük hakların yarlıganması (bağışlanması) da büyük olur. Bir de, Hak teâlâ mazlûma tevfik (başarı) vermedikçe, zalimi bağışlamağa gücü yetmez. Demek ki, mazlûm

Allahu teâlâ'nın tevfikine muhtaçtır. Allahu teâlâ ise kimseye muhtaç değildir. Hak teâlâ, mağfiretten sonra rahmet eder. Nitekim, Kur'an-ı-kerimde bir çok yerlerde, mağfiret ile rahmeti cem etmiştir. Bu sebepledir ki, Allahu teâlâ yarlıgayanların hayırlısı ve değerlisidir.

207. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ HAYR-ÜR-RAHİMİYN

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, rahmet edenlerin en hayırlısıdır. Hakkın rahmeti, ihsan ve in'amdan ibarettir. Hak sübhanehu ve teâlâ hazretlerinin bağışları ve nimetleri sayılamayacak kadar çoktur.)

Nitekim, Kur'an-ı-kerimde de :

Allahu teâlâ'nın nimetlerini sayayım derseniz, sayamazsınız.

(En-Nahl: 18)

buyrulmuştur.

208. LÂ İLÂHE İLLALLAHU VAHDEHU

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, tektir.)

209. VE SADAKA VA'DEHÜ

(Va'dinde sadıktır.)

210. VE NASARE ABDEHU

(Kullarına yardım etti.)

211. VE E'AZZE CÜNDEHU

(Kendi askerlerini galip eyledi.)

212. VE HEZEM-EL-AHZAB-E-VAHDEHU

(Kâfirlerin cemaatlerine bozgunluk ve kırgınlık verdi.)

Ahzâb, hizbin cem'idir. Burada kâfirler kastedilmiştir. Bilindiği gibi, Kureyş ve Gatfan kabileleriyle bazı yahudiler ve nasraniler, Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleriyle muharebe için Medine-i-münevvere'ye yöneldiler. Aleyhissalâtü vesselâm efendimiz, ashabı kiram ile müşavere ederek, Medine-i-münevvere'nin etrafına hendek kazdılar. Muhasara, bir ay kadar sürdü. Habibi ekrem sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimiz, bunlar hakkında şöyle dua ettiler:

اللّٰهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ سَرِيعَ الْحِسَابِ اِهْزِمِ الْاَحْزَابَ اللّٰهُمَّ اهْزِمْهُمْ وَزَلْزِلْهُمْ

Ey kitabı indiren, hesabı çabuk olan, kâfir taifelerini hezimete uğratan Allahım! Bu kâfirleri de bozguna uğrat ve darmadağın et Allahım!

Bir gece, Hak sübhanehu ve teâlâ, kâfirlerin üzerine soğuk bir rüzgâr dalgası gönderdi. Çadırları yıkıldı, ateşleri söndü, bütün malzemeleri harap oldu. Mü'min saflarından melekler tekbir ettiler. Kâfirlerin kalplerine korku düştü, çarpışmadan bozguna uğradılar. **ŞEVÂHİDÜN-NÜBÜVVE**'de yazılıdır ki, bu soğuk rüzgâr dalgasından sonra, şiddetli bir yel çıktı ve büyük taşları sürükledi. Kalkanlarının arkasına sığındılarsa da, fayda etmedi. Bozgun içinde hepsi birer tarafa sıvıştılar. Bu kelime bu hikâyeye işarettir. Nitekim, Kuran-ı- azimde:

يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَاَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا

Ey iyman edenler! Allahu teâlâ'nın üzerinizdeki nimetini anın... Kureyş, Gatfan, Kurayza ordularının askerleri, size hücum ettiği zaman, üzerlerine şiddetli bir rüzgâr ve meleklerden görmediğiniz askerler göndermiştik.

(El-Ahzâb : 9)

buyurulmaktadır.

213. VE LÂ ŞEY E BA'DEHÛ

(Ondan sonra hiçbir şey yoktur. Bütün mahlûkatm fenâsından sonra, baki kalan ancak odur.)

214. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ EHL-ÜN-NİMETİ

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, bütün nimetlerin sahibidir.)

215. VE LEHÜL-FADLÜ

(Fadl dahi onun içindir. Burada fadlın mânası şudur : Kullarının bazıları ile, dünyada ve âhirette fadl yolu ile muamele eder, adl ile muamele etmez.)

Ehl-i-sünnet vel-cemaatin mezhebi de budur:

إِنْ أَثَابَ اللّٰهُ فَبِفَضْلِهِ وَإِنْ عَاقَبَ فَبِعَدْلِهِ

Allahu teâlâ'nın, mü'minlere tâ'atleri karşılığında sevap vermesi fadlındandır. Kulun ona istihkakı yok tur. Allahu teâlâ üzere vâcip yoktur. Mâ'siyyete karşılık, ceza verirse, adli yolu iledir.

216. VE LEHÜS SENÂ'ÜL HASENÜ

(En güzel senâya, ancak Allahu teâlâ müstehaktır. Başkaları değildir.)

Övülen kimsenin övülmesi faziletindendir ki, o fazilet de o kula Allahu teâlâ tarafından ihsan buyurulmuştur. O halde senaya yalnız Allahu teâlâ müstehak olur, başkaları olamaz.

217. LÂ İLAHE İLLALLAHÜ ADEDE HALKIHİ

(Lâ ilâhe illallah kelimesini, Allahu teâlâ'nın mahlûkatı adedince söylerim.)

218. VE ZİNETE ARŞİHİ

(Onun arşının vezni ve ağırlığı miktarınca...)

219. VE RİDA'E NEFSİHİ

(Lâ ilâhe illallah kelimesini, Allahu teâlâ razı oluncaya kadar söylerim,)

demek olur. Yani, onun rızası kadar söylerim ki, rızası rahmeti gibi sonsuzdur. İbn-i-Melek bu mânaya işaretle tefsir etmiştir ki :

أَيْ بِمِقْدَارِ رِضَاءِ اللهِ عَنْ عِبَادِهِ فَإِنَّهُ لَا يَنْقَطِعُ وَلَا يَنْقَضِي

ALLAHU TEÂLÂ'NIN KULLARINA RİZASI MİKTARI KESİLMEZ VE TÜKENMEZ

(Veya, ihlâs ile öylesine söylerim ki, razı ola, demektir.)

220. VE MİDÂDE KELİMATİHİ

(Lâ ilâhe illallah kelimesini, Allahu teâlâ'nın malûmatı miktarınca söylerim, demektir.)

قَالَ الشَّيْخُ الْأَكْمَلُ فِي شَرْحِ الْمَشَارِقِ يَجُوزُ أَنْ يَكُونَ الْمُرَادُ قَطْرَةَ الْبِحَارِ
لِقَوْلِهِ تَعَالَى «قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي» وَيَجُوزُ أَنْ يَكُونَ
الْمِدَادُ مَصْدَرَ مَدَدَ وَمِدَادَ الْكَلِمَاتِ الْمَدَدُ الْوَاصِلُ مِنَ الْفَيْضِ
الْإِلٰهِي عَلَى أَعْيَانِ الْمُمْكِنَاتِ وَاحِدًا فَوَاحِدًا بِحَسَبِ مَا يَتَعَلَّقُ بِشَخْصِهِ

İbn-i-Melek, Meşarik şerhinde :

Midat'tan murat, denizlerin damlalarıdır, buyurmuştur.

Nitekim, Kur'an-ı-kerimde :

De ki: (Rabbim celle şânenin ilim ve hikmetine ait sözlerini yazmak için, denizlerin suyu mürekkep olsa, yardımcı olarak bir misli de ona ilâve edilse, her halde Rabbimin sözleri tükenmeden, denizler tükenirdi. (El-Kehf: 109)

Eğer, midat masdar olursa, Allahu teâlâ'nın her şahsa göre birer birer değişen feyzi demek olabilir.

221. LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ SAHİB-ÜL-VAHDANİYYETİL-FERDANİYYETİ

(Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, vahdaniyyet ve ferdaniyyet sahibidir.)

Metinde geçen:

- Vahdaniyet ve ferdaniyet...

İsimleri, ifadeyi güçlendirmek için getirilmiştir; aslında ikisi bir manaya olup şu demeğe gelir:

- Tek...

Şayet tekrar olduğu görüşüne katılmaz isek, birini zata, birini de sıfatlara vermemiz gerek. Böyle olunca, mana şöyle olur:

- Vahdaniyet...

Kelimesinden murad; hiçbir şekilde Yüce Hakkın zatı için, bölünüp parçalanma olmayacağıdır.

- Ferdaniyet...

Kelimesinden murad ise, Yüce Hakkın zatında birkaç tane veya birçok olmanın hiçbir şekilde mümkün olmadığıdır.

Üstteki özet manadan yola çıkıldığı zaman; deriz ki:

- Yüce Hakkın zatı için bir terkib, bir takdir olamayacağına, hiçbir şekilde bölünme ve parçalanma kabul etmeyeceğine:

- Vahdaniyet sahibi...

Sözümüz bir işarettir. Yine deriz ki:

- Yüce Hakkın ortaktan ve bir benzeri bulunmaktan yana yüce oluşuna, hakikatte zatının birkaç tane veya birçok oluşundan beri olmasına:

- Ferdaniyet sahibi...

Sözümüz bir işarettir.

Imam-ı Gazalî'nin bir eseri olan Kavaid-i Akaid, adlı eserin şerhinde bazı değerli zatlar şöyle yazmışlardır:

- Vahdet...

Tabiri kullanılırken, bundan murad olan mana, bölünüp parçalanmanın olmayacağıdır. Çoğunlukla:

- Vahid...

Tabiri bu manada kullanılır.

Sonra, birkaç tane olmak, çokça olma durumunun saf dışı edilmesi ise, çoğunlukla:

- F e r d... Tabiri ile olur.

İşte, o değerli zatların anlattıkları bu kadar...

222. EL-KADÎMİYYET-İL-EZELİYYETİ

(Kıdem ve ezeliyye sahibidir. Burada da, biri zat ve biri sıfat itibar olunabilir.)

Kadimiyet: Geçmişinde bir yokluk, bir boşluk yoktur.

Ezeliyet: Yüce Hakkın sıfatlarında dahi, eskilerde bir yokluk ve bir boşluk yoktur.

223. EL-EBEDİYYETİ

(Ebediyye sahibidir. Zatı ve sıfatı ebedidir. Kadim ve ezelî O'dur. O'nun vücuduna ibtida yoktur. Ebedî O'dur, O'nun vücudunda nihayet yoktur.)

Ebediyet: Yüce Hakkın zatında ve sıfatlarında dahi, ileriye dönük bir boşluk ve yokluk olmayacaktır.

224. ELLEZİ LEYSE LEHU SIDDUN

(O Allahu teâlâ ki, onun için ulûhiyyet emrinde karşı gelecek zıd yoktur.)

225. VE LÂ NİDDÜN

(O'nun işlerine ve isteklerine muhalefet edebilecek benzeri ve eşiti yoktur.)

226. VE LÂ ŞİBHÜN

(Yüce Hakkın sıfatına benzer sıfatlarda hiçbir varlık olamaz. O'nun benzeri yoktur. Hiç bir şey, sıfatında ona müşabih değildir. Zira, Hak sübhanehu ve teâlâ hazretlerinin ilim ve kudreti ve diğer sıfatları kemali ecel ve âlâdır. Bizim ilmimiz ise, kıttır ve kısırdır.)

227. VE LÂ ŞERİKÜN

(Ülûhiyyette şeriki yoktur.)

(Lâ ilâhe illallahu vahdehu lâ şerike lehu lehül-mülkü ve lehül-hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadir)mânası evvelce açıklanmıştı.)

228. YUHYİ VE YÜMİYTÜ

(O, Allahu teâlâ diriltir ve öldürür.)

229. VE HÜVE HAYYÜN LÂ YEMÛTÜ

(O, Allahu teâlâ daima diridir, ona ölüm ârız olmaz.)

230. Bİ-YEDİH-İL-HAYRÜ

(Bütün hayırlar onun kudret elindedir.)

231. VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY'İN KADİR

(O, Allahu teâlâ her şey üzerine kadirdir.)

232. VE İLEYH-İL-MASİYR

(Ölümden sonra herkes ona dönecektir.)

233. HÜVEL-EVVELÜ

(O, Allahu teâlâ evveldir ve sabıktır, bütün mevcudat üzerinde.)

234. VEL'ÂHİRÜ

(Mahlûkatın fenâsından sonra da âhirdir, bakidir.)

235. VEZ-ZÂHİRÜ

(O'nun vücudu zâhirdir ve aşikârdır. Zira, her zerre O'nun vücuduna en kuvvetli şahit ve en parlak delildir.)

236. VEL-BÂTINÜ

(Mahiyyeti, gizlenmiş ve örtülmüştür. Zira, zatının hakikati hucub-u-Kibriyâsı ile hicaplanmıştır.)

237. VE HÜVE Bİ-KÜLLİ ŞEYİN ALİYM

(O, Allahu teâlâ aza veya çoğa, olana olmayana, bütün eşyaya âlimdir.)

238. LEYSE KEMİSLİHİ ŞEY'ÜN

(Hiç bir şey, Allahu teâlâ'nın misli değildir.)

239. VE HÜVES-SEMİ'UL BASİYR

(O, Allahu teâlâ bütün işitilenleri işitici ve bütün görünenleri görücüdür.)

240. HASBÜNALLAHÜ

(O, Allahu teâlâ bütün işlerimizde bize kâfidir.)

241. VE Nİ'MEL-VEKİL

(Allahu teâlâ, en iyi vekildir.)

242. Nİ'MEL-MEVLÂ

(Allahu teâlâ, en iyi mevlâdır. Burada MEVLÂ, SEYYİD mânasınadır.)

243. VE Nİ'MEN-NASİYR

(Allahu teâlâ, en iyi yardım edicidir.)

244. HASBÜNALLAHÜ VE Nİ'MEL-VEKİL Nİ'MEL-MEVLÂ VE Nİ'MEN-NASİYR

(Allah bize yeter, pek güzel vekildir. Ne güzel Mevlâ ne güzel yardımcı.)

Cümlesini, üç kere tekrarda fayda vardır. Bu kelimeleri üç kerre söylemenin sırrı şudur: Tecrübe ile bilinmiştir ki, bütün güç işlerin kolaylaşmasında bu kelimelerin tekrarlanmasının büyük tesiri vardır.

Rivayet olunur ki, Hazreti İbrahim salâvatullahi alâ nebiyyinâ ve aleyhi, Nemrud ateşe attırdığı zaman :

HASBÜNALLAHÜ VE Nİ'MEL-VEKİL

kelimesini söylemiş, Hak teâlâ ona nârı gülzar eylemiştir.

SÜNEN-İ-EBİ-DAVUD'da belirtildiğine göre, aleyhissalâtü vesselâm efendimiz hazretleri:

HER NE ZAMAN SANA BİR ŞEY ÜSTÜN GELİRSE, HASBÜNALLAH VE Nİ'MEL-VEKİL DE, buyurmuşlardır.

245. GUFRANEKE RABBENÂ

(Ey kudret ve azamet sahibi Rabbimiz! Senin mağfiretini isteriz.)

246. VE İLEYK-EL-MASİYR

(Ölümden sonra dönüşümüz sanadır.)

247. ALLAHÜMME LÂ MÂNİ'A LİMA A'TEYTE

(Allahım! verdiğine kimse engel olamaz. Senin verdiğin şeye hiç bir mâni yoktur. Yani, senin ezelde takdir ederek verdiklerine engel olamaz.)

Burada şöyle bir soru sorulabilir:

Verilen bir şeye engel olmak nasıl olur? Zira, engel olmak, verilmeden önce olması gerekir.

Bunun için şu cevabı veririz:

Bu veriş, ezelî takdire bağlı bir veriştir. Buna göre, mana şu olur:

Allahım, sen ezelde bir kimseye bir şey vermeyi vaad buyurmuşsan, ona vereceğine dair bir hüküm vermişsen, artık buna hiç kimse engel olamaz.

248. VE LÂ MU'TİYE LİMÂ MENA'TE

(Engel olduğuna da kimse bir şey veremez. Senin men ettiğin ve vermediğini de verecek yoktur.)

249. VE LÂ RADDE LİMÂ KADAYTE

(Verdiğin hükmü geri çevirecek, Senin kaza ettiğin şeyi reddedebilecek de yoktur.)

Yani: Vermek, almak, yoksun bırakmak, varlıklı kılmak hususunda...

250. VE LÂ YENFÂ'U ZEL-CEDDİ MİNK-EL-CEDDÜ

(MUHTAR-I-SİHHA'da belirtildiğine göre, bu Hadis-i-şerifte CED, zenginlik manasınadır. O halde demek olur ki; Allahım! Varlık sahibinin varlığı, Senin katında hiç fayda vermez. Faydalı olan salih amellerdir.)

251. SÜBHANE RABBİYEL-ALİYYİL-Â'LEL-VEHHÂB

İki kerre okunur. (Rabbimi tenzih ederim. O, yücelerden yüce ve şeriki olmaktan münezzehtir, çok bağışlayıcıdır.) Üçüncü seferinde şöyle okunur :

252. SÜBHANE RABBİYEL ALİYYİL A'LEL KERİM-İL- VEHHÂB

(Mânâsı bir evvelki maddede açıklanmıştır. Burada KERİM lâfzı ilâve olunmuştur.)

253. SÜBHANEKE MÂ ABEDNÂKE HAKKA İBADETİKE

(Seni tenzih ederiz, sana lâyık hakiki ibadet ile ibadet edemedik.)

254. SÜBHANEKE MÂ AREFNÂKE HAKKA MÂ'RİFETİKE

(Seni tenzih ederiz, seni lâyık olduğun şekilde bilemedik.)

255. SÜBHANEKE MÂ ZEKERNÂKE HAKKA ZİKRİKE

(Seni tenzih ederiz, seni lâyık olduğun şekilde zikredemedik.)

256. SÜBHANEKE MA ŞEKERNÂKE HAKKA ŞÜKRİKE

(Seni tenzih ederiz, sana lâyık olduğun şekilde şükredemedik.)

Unutmamalıdır ki, bu son üç madde tamamen birbirine bağlıdır. Yani, hakkıyla kulluk edemedik, hakkıyla seni bilemedik, hakkıyla şükredemedik, hakkıyla zikredemedik derken, hakkıyla bilemediğimiz için hakkıyla zikredemedik, hakkıyla şükredemedik demek istenilmiştir. Bunlar olmayınca da, hakkıyla kulluk edilemez. Lâyık olduğu şekilde zikredemeyince, lâyık olduğu şekilde şükür de edilemez.

257. SÜBHANALLAH-İL EBEDİYYİL-EBED

(Allahu teâlâ hazretlerini tenzih ederim, ebedi odur.)

258. SÜBHANALLAH-İL VAHİD-İL-AHAD

(Allahu teâlâ hazretlerini tenzih ederim, sıfatında birdir, mahiyette ve hakikatte birdir. Yani, sıfatında ve hakikatte şeriki yoktur.)

259. SÜBHANALLAH-İL-FERD-İS-SAMED

(Allahu teâlâ hazretlerini tenzih ederim, birdir ve uludur. Hiç bir şeye ihtiyacı yoktur, Bütün hâcetlerde ona kasdolunur.)

260. SÜBHANALLAHİ RÂFİ'IS-SEMÂVÂTİ BİGAYRİ AMED

(Allahu teâlâ hazretlerini tenzih ederim, gökleri yükselten,

Direksiz ve dayanaksız tutan odur.)

261. SÜBHANALLAHİ BÂSİT'İL ARADEYNE-BİLÂ-SENED

(Allahu teâlâ hazretlerini tenzih ederim, yerleri dayanaksız döşeyen de odur.)

262. SÜBHANALLAHİLLEZİ LEM YETTÂHİZ SAHİBETEN VE LÂ VELED

(Allahu teâlâ hazretlerini tenzih ederim, o eş ve çocuk edinmemiştir.)

263. SÜBHANALLAHİLLEZİ LEM YELİD VE LEM YÛLED VE LEM YEKÜL LEHU KÜFÜVEN AHAD

(Allahu teâlâ hazretlerini tenzih ederim, hiç kimse ondan doğmamıştır, kendisi de kimseden doğmamıştır, doğmaktan ve doğurmaktan münezzehtir. Hiç kimse ona eşit olamamıştır.)

264. SÜBHAN-EL-MELİK-İL-KUDDÛS

(Allahu teâlâ hazretlerini tenzih ederim, o öylesine bir padişahtır ki, her türlü ayıplardan pâktır.)

265. SÜBHANE ZİL-MÜLKİ VEL-MELEKÛT

(Allahu teâlâ hazretlerini tenzih ederim, mülk ve melekût alemlerinin sahibidir.)

- Âlemin bütün çeşitleri, iki kısımdır:

a)- Z a h i r...

b)- B a t ı n ...

Zahir âlemini, dış duygularla bilmek mümkündür; üç ismi vardır: Zahir, mülk, şehadet...

Batın âlemine gelince, onu dış duygularla bilmek mümkün olmaz; onun da üç ismi vardır: Batın, melekût, gayb...

Batın âlemi, kendi içinde iki kısımdır. Şöyle ki:

a)- Yüce Sübhan Hak, bilinmesi için, delil koymadığı bir âlem... Bu, ancak Cenab-ı Hak tarafından nasib olursa bilinir. Bu da doğrudan doğruya gaybdir. Bu manada gelen En'am suresinin 59. âyeti şöyledir:

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ

Gaibin anahtarları onun yanındadır. Onları, ondan gayrı kimse bilmez.

b)- Yüce Sübhan Hakkın, bilmesi için delil koyduğu âlem.. Bunlar da sırası ile şöyledir: Kıyamet, cennet, cehennem, cennette ve cehennemde olacak işler. Bunlar, aklî ve naklî delillerle bilinir.

Bilinmesi Allah'ın bildirmesine bağlı gayb âlemi için, Bekara suresinin 2. 3. âyetlerinde şöyle buyuruldu:

هُدًى لِلْمُتَّقِينَ ۝ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

Takva sahiplerine yol göstericidir. Onlar ki, gaibi tasdik ederler.

266. SÜBHANE ZİL-İZZETİ

(Allahu teâlâ hazretlerini tenzih ederim, o izzet ve kudret sahibidir.)

267. VEL-AZAMETİ, VEL-KUDRETİ, VEL-HEYBETİ

(Azamet, kudret ve heybet sahibidir.)

268. VEL-CELÂLİ VEL CEMALİ

(Celâl ve cemal sahibidir. Lügatte CELÂL ululuk, CEMAL ise güzellik mânasına gelir.)

Kelâm âlimlerine göre, yüce Hakkın, güzel isimlerinden:

- Celâl...

İsmi, selbiye sıfatlarından sayılır. Yani: Bir yoruma tabi tutulmaz.

Yüce Allah için şöyle bir tanıtma yapılmıştır:

- Allah ne cisim ne cevherdir; bir mekânda dahi değildir.

Yine kelâm âlimlerine göre, Yüce Allah'ın güzel isimlerinden sayılan:

- Cemal…

İsmi sübutiye sıfatlarından ibarettir. Kısmen yorum yapılır; delillerle yanına yaklaşılır. Onun belirtileri, hayattır, ilimdir, kudrettir.

Tasavvuf ehline göre de:

- Celâl ismi sıfat-ı-kahriyyeden cemal ismi de sıfat-ı-lûtfiyyeden ibarettir.

-lûtfiyyeden ibarettir.

269. VEL-KEMALİ VEL-BEKA'İ VES-SENÂ'İ VEZ-ZİYÂ'İ

(Kemal, beka, senâ ve ziyâ sahibidir.)

270. VEL-ÂLÂ'İ VEN NUAMA'İ

(Nimet sahibidir.)

Burada (âlâ') (ilâ) nın cemidir. Nimet mânasınadır. Nimetin iki defa tekrarı istiğrakta mübalâğa ve tekit içindir. Birisi zahiri nimetlere ve diğeri bâtın nimetlere yorulsa yerinde olur.)

271. VEL-KİBRİYÂİ VEL-CEBERUT

(Zâtında ve sıfatında ululuk sahibidir.)

272. SÜBHAN-EL MELİK-İL-MÂ'BUD

(Tenzih ederim o padişahı ki mâbudumdur.)

273. SÜBHAN-EL-MELİK-İL-VÜCUD

(Tenzih ederim o padişahı ki mevcuttur.)

274. SÜBHAN EL MELİK İL-HÂLIK

(tenzih ederim o padişahı ki bütün âlemlerin yaratıcısıdır.)

275. EL-HAYYİLLEZİ LÂ YENÂMÜ VE LÂ YEMÛT

(O öyle bir padişahtır ki, daima diridir, uyumaz ve ölmez.)

276. SÜBBÛHÜN KUDDUSÜN

(Her türlü noksanlıklardan ve ayıplardan pâktır, münezzehtir ve uzaktır.)

277. RABBÜNÂ VE RABBÜL-MELÂİKETİ VER-RUH

(Celâl ve azamet sahibi Rabbimizdir. Bütün meleklerin ve ruhların da Rabbidir)

Burada **RUH**’tan maksat ne olduğunda anlaşamamışlardır. Bazıları, ölenlerin ruhları demişlerdir. Bazıları da Cebrail aleyhisselâmdır demişlerdir. Gerçi, daha önce bütün melekler de zikredilmişse de, Cebrail aleyhisselâmın özel olarak zikri şerefi bakımındandır.

Bazıları şöyle demiştir:

- Ruh, halktan bir topluluktur, melekleri korurlar; tıpkı meleklerin de insanları korudukları gibi...

Bazılarına göre de ruh, ruhlar emrine verilen bir melektir. Bazıları da şöyle demiştir:

- Ruh, halktan bir topluluk olup melekler onları ancak kadir gecesinde görürler. Tac'ül - Esami kitabında şöyle yazılmıştır:

- Ruh, öyle büyük bir melektir ki, tek başına bir saf olur, kalan melekler de ayrı bir saf olurlar.

278. SÜBHANALLAHİ VEL-HAMD-Ü-LİLLAHİ

(Allahu teâlâ hazretlerini her türlü ayıplardan ve noksanlıklardan tenzih ederim. Hamd, ancak Allahu teâlâ’ya mahsustur.)

279. VE LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ

(Mâ’bud-u-bil-Hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır.)

280. VALLAHÜ EKBER

(Allahu teâlâ büyüktür ve çok uludur.)

281. VE LÂ HAVLE VE LÂ KUVVETE İLLÂ BİLLAH-İL- ALİYYİL-AZİYM

(Mânası daha önce açıklanmıştı.)

282. ALLAHÜMME ENT-EL MELİK-ÜL-HAKKULLEZÎ LÂ İLÂHE İLLÂ ENTE

(Allahım! Sen padişahsın, padişahlığa lâyıksın. Senden gayrı mâbud-u-bil-Hak yoktur, illâ sen varsın.)

Derler ki, yetmiş bin melek vardır, ne zaman bu kelimeler söylense, o yetmiş bin melek secde ederlermiş. Fakat; namaz tilâvet ve şükür secdesinden gayrı secdeler mekruh olduğundan, tamam secde etmezler, eğilirlermiş.)

283. YÂ ALLAHU

Bu, Yüce Allah'ın isimlerinden en büyüğüdür.

Manasında, zat ve sıfatları taşır. Yüce Allah'tan başkasına bu isim verilmez; zira, bütün kemalâta delâleti vardır.

BUHARÎ SAHİH'inde, Ebu Hüreyre —Allah ondan razı olsun— yolu ile gelen bir rivayette, Resulüllah efendimizin —Allah ona salât ve selâm eylesin— şöyle buyurduğu anlatılmıştır:

إن لله تسعة وتسعين اسما مائة إلا واحدة من أحصاها دخل الجنة

« Allahu teâlâ'nın doksan dokuz ismi vardır. Bu isimleri sayan ve söyleyenler, gerçekten cennete girerler, buyurmuşlardır.»

Hadis-i şerifin Arapça metinde:

- «Sayarsa...»

Diye tercüme ettiğimiz kelimenin aslı şöyledir:

- «Ah saha...»

Bu kelimenin masdarı olan i h s a, Mesadir'de şöyle anlatılmıştır:

- I h s a, üç manaya gelir: Saymak, bilmek, güç yetirmek...

Saymak, manasına alınırsa: Vâad edilen mükâfat, bu isimlerin manasını bilene de bilmeyene de şamildir.

Bilmek, manasına alınırsa: Bu isimlerin manasını bilene ve Yüce Hakkın olduklarına inanan kimseye anlatılan mükâfat vaad edilmiştir.

Güç yetirmek, manasına alınırsa; saymaya güç yetirmek olur ki, o zaman: Bu isimleri sayabilen dahi, aynı mükâfata hak kazanır.

Her üç yorum, nazara alınarak, hadis-i şerifin toplu manası şu olur:

Bir kimse, bu doksan dokuz ismin manasını bilerek veya bilmeyerek, gerçekten Yüce Allah'ın isimleri olduğuna inanarak saymaya gücü yeterse, cennete girer. Bazıları da:

- İhsa...

Kelimesini üç manada yorumlamışlardır; şöyle ki:

a)- Yakine dayalı ihsadır; şu demeğe gelir:

- Kulda bir yakin hâsıl olur ki: Bu isimler, Yüce Hakkın olduğu sabittir.

b)- Tahkike dayalı ihsadır; şu demeğe gelir:

- Bu isimler, kulun özünde gerçekleşmiş olur; ama, henüz tam manası ile özüne yerleşmemiştir.

c)- Tahalluka, yani: Huy edinmeye dayalı ihsadır; şu demeğe gelir

- Bu güzel isimler, kulun özüne yerleşir ve onun hulku, huyu olur.

İkinci mananın daha özeti şudur: Bu güzel isimlerden başka, bir küçük ışık gelir. Üçüncü mananın daha özeti şudur: Bu güzel isimlerden bir ışık kulun huyu olur. Bazıları demiştir ki:

- İsim, isim verilen zatın kendisidir; arada hiçbir ayrılık yoktur.

Üstteki mana tasavvuf ehli zatlara göredir. Kelâm âlimleri ise, daha ihtiyatlı bir dil kullanmış ve şöyle demişlerdir:

- İsim, sıfat; isim ve sıfat sahibinin ne aynıdır ne de gayrı.

Bu babda daha değişik görüşler vardır ki; ehli olanlar bilir, anlar... Onun için diğer açıklamalar buraya alınmadı.

ALLAH İSMİ: Allah, isminin özelliğini anlatanlar şöyle demişlerdir:

- Bir kimse Allah, adını okumaya devam ederse., onun gönlüne o kadar rübubiyet nuru, hüviyet safası feyiz yollu gelir ki kabına sığmaz.

Şeyh Ebu îshak Kâzerunî şöyle demiştir:

- Bir kimse, günde bin (1000) kere:

- Allah...

Dese, Yüce Hak, o kimseyi yakin ehli kılar...

Kalan güzel isimler bundan sonra gelecektir;

284. YÂ RAHMANİ

(Ey dünyada ve âhirette, rahmet edici.)

285. YÂ RAHİMÜ

(Ey âhirette rahmet edici.)

Dünya rahmeti, mümine ve kâfire şâmildir. Âhiret rahmeti ise, yalnız müminlere mahsustur. Bu ism-i-şerifi, her farz namazdan sonra 100 kerre okuyan kimseler, gaflet ve unutkanlıktan ve gönül pekliğinden emin olurlar. Her kim, **RAHİM** ismini sabah namazından sonra 100 kerre okusa, bütün yaratılanlar o kimse üzerine rahim ve dost olurlar.

286. YÂ MÂLİKÜ

(Ey padişah...)

Bu ism-i-şerifin hassası çoktur. Buna devam edenler dünyevî ve uhrevî riyasetten emin olur, halk nazarında hürmetli ve heybetli görünür. Hızır aleyhisselâmdan nakledilmiştir ki, hastanın hatırını sormağa giden bir kimse, şifa niyetine yüz kere (bir rivayete göre de 112 kere)

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْمَلِكُ الْحَقُّ الَّذِى لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ يَا اَللّٰهُ يَا سَلَامُ يَا كَافِى

ALLAHÜMME ENT-EL-MELİK-ÜL-HAKKULLEZİ LÂ İLÂHE İLLÂ ENTE YÂ ALLAHÛ YÂ SELÂMÜ YA KAFİ

Okuduktan sonrada ve üç kerre de :

يَا شِفَاءَ الْقُلُوبِ

YÂ ŞİFA'EL KULÛB

ilâve etse, o hastanın hastalığı geçer ve Allahu teâlânın inayetiyle sıhhatine kavuşur.

287. YÂ KUDDÜSÜ

(Ey her türlü ayıptan ve noksanlıklardan pâk ve uzak olan.)

- Hatâdan, gafletten, aczden ve her türlü eksiklikten çok uzak ve pek temiz…

- Allah, hissin idrâk ettiği, hayâlin tasavvur ettiği, vehmin tahayyül ettiği, fikrin tasarladığı her vasıftan münezzeh ve müberradır. O hatâdan, gafletten, acizden ve her türlü eksiklikten çok uzak ve pek temiz olandır. Bu bakımdan her türlü takdîse lâyıktır.

İnsan su'-i ihtiyârı karışmadığı müddetçe kâinatta fıtrî olarak bulunan umumî temizlik hakikatı da Cenâb-ı Hakk'ın **KUDDÛS** isminin tecellîsidir.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"Göklerde ve yerde olanların tümü, Melik; Kuddüs, Aziz; Hâkim olan Allah'ı tesbih eder." (Cuma,1)

“O Allah ki, O’ndan başka ilah yoktur. Melik’tir; Kuddûs’tür, Selam’dır; Mü’min’dir, Müheymin’dir; Aziz’dir, Cebbar’dır; Mütekebbir’dir. Allah, (müşriklerin) şirk koştuklarından çok yücedir.” (Haşr, 23)

Bu ismin hassası da şudur : Bir kimse, bu ism-i-şerifi, her gün 100 kerre okursa, o kimsenin gönlü bütün kederlerden saf ve pâk olur.

288. YÂ SELÂMÜ

(Ey her türlü âfetlerden ve noksanlıklardan sâlim olan.)

- Kullarına rahmet ve bereket ihsan eden, onları emin kılan.
- Zatı ayıplardan, sıfatı eksikliklerden salim, kullarını tehlikelerden koruyan ve onlara selamet veren, kıyamet günü mü’min kullarını azaptan koruyan ve cennette kullarına selam veren.
- Her çeşit ârıza ve hâdiselerden sâlim kalan;
- Her türlü tehlikelerden kullarını selâmete çıkaran;
- Cennet’teki bahtiyar kullarına selam eden.
- Bu ism-i şerif, Kuddûs ismi ile yakın bir mânâ ifade etmekte ise de Selam ismi, daha ziyade istikbale aittir. Yani, Cenâb-ı Hakk’ın gerek zâtı gerek sıfatı ileride en ufak bir başkalaşıma, bir değişikliğe, bir zaafa uğramaktan münezzehtir. O, ezelde nasılsa ebedde de öyledir.

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi 160 kerre bir hastanın üzerine okusa, o hasta sıhhat bulur.

289. YÂ MÜ’MİNÜ

(Ey kullarını zulümden emin edici olan.)

Hak sübhanehu ve teâlâ’nın kullarına muamelesi ya fadlı veya adli ile olur. Sıhah-ı-Cevheri’de yazıldığına göre :

اَللّٰهُ تَعَالَى الْمُؤْمِنُ لِاَنَّهُ آمَنَ عِبَادَهُ مِنْ اَنْ يُظْلِمَهُمْ

Allahu teâlâ’ya MÜMİN denilir. Çünkü, kullarım zulmetmekten emin kılmıştır.

Veya, müttekileri asıl azaptan ve mü’minlerin âsilerini ebedî azaptan emin edici de demektir.

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerife devam ederse, Hak sübhanehu ve teâlâ o kimseyi düşman şerrinden emin eder.

290. YÂ MÜHEYMİNÜ

(Ey gözleyici ve korucuyu...)

Kazi Beyzavi, Haşr sûresi sonunda yazmıştır ki:

الْمُهَيْمِنُ الرَّقِيبُ الْحَافِظُ لِكُلِّ شَيْءٍ مُفَيْعِلٌ مِنَ الْأَمْنِ قُلِبَتْ هَمْزَتُهُ هَاءً

Müheymin, (Emin) den gelir. Hıfzedici, gözetleyici demektir.

Bazıları da, **MÜHEYMİN** doğru mânasına gelir demişlerdir.

Bazıları da, **ÂMİN** müheymin mânasınadır demişlerdir. Mefatih'te yazmıştır ki:

الْمُهَيْمِنُ الشَّاهِدُ الصَّدُوقُ

Müheymin, çok doğru şâhittir.

Yani:

اللّٰهُ تَعَالَى شَاهِدٌ عَلَى عِبَادِهِ أَيْ عَالِمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ وَيَقُولُونَ

Allahu teâlâ, kullarının işlediklerini ve söylediklerini bilir.

Saad İbn-i-Müseyyib'den nakledilmiştir ki, **MÜHEYMİN** kadı-hakem mânasınadır.

Bu ism-i-şerifin hassası da şudur : Her kim, yazıp üzerinde bulundursa, bütün malı ve erzakı Hak teâlâ'nın hıfzında olur. Bir kimse, gusül ettikten sonra bu ism-i şerifi 100 kerre okursa, o kimsenin bâtını parlak ve aydınlık olur, demişlerdir.

291. YÂ AZİZÜ

(Ey her şey üzerine galip ve aziz olan.)

Aziz, bazen eşsiz ve bazen da zelilin karşılığı olarak kullanılmıştır. Her iki mânada uygundur.

- El-Aziz Mağlup edilmesi mümkün olmayan. Emir ve iradesine karşı bütün kâinatın zerre kadar hükmü yoktur.

Bu ism-i şerîf, kuvvet ve galebe mânasına gelen **İZZET** kökünden gelir. Allah Teâlâ mutlak surette kuvvet ve galebe sâhibidir.

İzzet sıfatı, Kur'an'da birçok yerlerde azab âyetleri bahsinde gelmiştir. Fakat bu ism-i şerîfin yine birçok defa Hâkim ism-i şerîfi ile birleştiği görülür. Bunun mânası: Allah Teâlâ'nın kudreti galibdir, fakat hikmeti ile kötülerin cezasını te'hir eder, kötülük edip durmakta olan insanları cezalandırmakta acele etmez, demektir.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"...O, üstün ve güçlü olandır, hüküm ve hikmet sahibidir." (İbrahim,4)

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi 40 gün sabah namazlarından sonra 40 kerre okursa, Hak celle ve alâ hazretleri onu hiç kimse-ye muhtaç etmez.

292. YÂ CEBBÂRÜ

(Ey halkı dilediği her şeye zorlayan veya halkın halini islâh eden.)

El Cebbar Dilediğini cebir yoluyla yapan, kayıtsız şartsız herkese cebredecek güçte olan, hiç kimse tarafından kendisine cebir olunamayan.

- Kırılanları onaran, eksikleri tamamlayan;
- Dilediğini zorla yaptırmaya muktedir olan.

Bu ism-i şerif cebir maddesindendir. Cebir, "kırık kemiği sarıp bitiştirmek, eksiği bütünlemek" mânasına geldiği gibi, "icbar etmek", yani, "zorla iş gördürmek" mânasına da gelir.

Bu mânaya göre Allah Teâlâ Cebbar'dır. Yani, kırılanları onarır, eksikleri tamamlar, her türlü perişanlıkları düzeltir, yoluna kor.

Cebbar'ın ikinci mânasına göre de Allah Teâlâ kâinatın her noktasında ve her şey üzerinde dilediğini yaptırmağa muktedirdir. Hüküm ve iradesine karşı gelinmek ihtimali yoktur.

293. YÂ MÜTEKEBBİRÜ

(Her türlü ihtiyaçlardan ve noksanlıklardan münezzeh ve yüce olan...)

Bu mübarek isim için verilen değişik manalar şöyledir:

- Akılların, vehimlerin kavramasından yana yüksek, temiz...

- Azameti cihetinden tek...

- Büyüklük satmaya kalkan, haddini aşan kullarına büyüklüğünü gösterip hadlerini, bildiren...

Bazıları, bu mübarek isminin kelime kökü üzerine şöyle demişlerdir:

- Kibriya, kökünden gelir; kibir, kökünden gelmez, zira kibir, bu manada uygun düşmez.

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi helâline yakınlık etmeden önce on kerre okursa, Hak teâlâ hazretleri o kimseye salih bir evlât ihsan buyurur.

294. YÂ HÂLIKU

(Ey bütün eşyayı hikmeti iktizası takdir edici.)

El-Halik: Yaratıcı.

- Her şey'in varlığını ve varlığı boyunca görüp geçireceği halleri hâdiseleri tayin ve tesbit eden ve ona göre yaratan, yoktan var eden…

Bu ism-i şerîfin mânasında iki husus vardır:

1)- Bir şey'in nasıl olacağını tayin ve takdir etmek,

2)- O takdire uygun olarak o şey'i îcad etmek.

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle denilmiştir:

Bu ismin hassası da şudur : Her kim bu ism-i-şerifi gece okursa, hak sübhanehu teâlâ bir melek halk eder ve o melek ta kıyamet gününe kadar tâ'at eder ve sevabı o kimsenin üzerine olur.

295. YÂ BÂRİ'U

(Ey eşyayı yaratıcı.)

El-Bari: Her şeyi düzenli bir şekilde yaratan.

- Eşyayı ve her şey'in âzâ ve cihazlarını birbirine uygun bir halde yaratan.

- Her şey'in vücudu mütenasib, yani, âzası, hayat cihazları ve aslî unsurları keyfiyet ve kemmiyet bakımından birbirine münasib olarak yaratıldığı gibi, hizmeti ve faydası da umumî âhenge uygun yaratılmıştır.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"O Allah ki, Yaratan'dır, kusursuzca var edendir, 'şekil ve suret' verendir. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanların tümü O'nu tesbih etmektedir. O, Aziz, Hakimdir." (Haşr, 24)

296. YÂ MUSAVVİRÜ

(Ey yarattığı eşyanın suretlerini ve şekillerini yaratan.)

Kazi Beyzavi, Haşr sûresinde bu üç ismi zikrolunan mânaları ile tefsir etmiştir. Uygun olanı da budur. **BÂRİ**'de ve **MUSAVVİR**'de icat mânası da vardır. Fakat, **HÂLIK** bâzan takdir edici mânasına da gelir. Nitekim

أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ

Yaratanların en güzeli...

(El-Mü'minûn : 14)

Bu üç ism-i-şerifin hassası da şudur : Doğuramayan bir kadın çocuğu olmasını isterse, yedi gün oruç tutmalı, iftar vaktinde bu üç ism-i-şerifi su üzerine 21 kerre okuyup üfledikten sonra bu su ile orucunu bozmalıdır. Hak sübhanehu ve teâlâ, bu isimler berekâtı ile o kadına bir çocuk ihsan buyurur.

297. YÂ GAFFÂRU

(Ey çok bağışlayıcı.)

El-Gaffar: Günahları tekrar tekrar, çokça bağışlayan.

- Mağfireti pek bol olan…

- Gafr, örtmek ve sıyânet etmek *(korumak)* mânâsınadır. Allah mü'minlerin günahlarını örter. Dilediği kullarını da günahlardan sıyânet eder, korur. Bu, onlar için en büyük nimetlerden biridir.

- Cenab-ı Hak buyuruyor:

- **"Hakikaten Allah çok bağışlayıcı ve mağfiret edicidir."** *(Hacc, 60)*

Lâ ilâhe illallah-ül-aziz-ül-gaffar kelimesinde de zikrolunmuştur. Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerife devam ederse, Hak teâlâ onun günahlarını yarlıgar.

298. YÂ KAHHARU

(Ey her şeye ve her şey üzerine galip)

El Kahhar: İsyankarları kahreden, hiçbir şekilde mağlup edilemeyen, üstün gelinemeyen.

- Herşey'e, her istediğini yapacak surette galib ve hâkim…

Kahr, bir şey'e, onu hor ve hakîr kılacak veya mahv ve helâk edebilecek sûrette galib olmaktır. Allah Teâlâ Kahhar'dır, her vechile üstün ve daima galibdir. Kuvvet ve kudretiyle her şey'i içinden ve dışından kuşatmıştır. Hiçbir şey O'nun bu ihâtasından dışarı çıkamaz. Ona karşı herşey'in boynu büküktür. Kahrına yerler, gökler dayanamaz. Kahr ile nice azıp sapmış ümmetleri ve milletleri mahv ve perişan etmiştir.

- Cenab-ı Hak buyuruyor:

- "O, kulları üzerinde kahredici olandır. O, hüküm ve hikmet sahibi olandır, haberdar olandır." *(En'am,18)*

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir Hak yolcusu salik, bu mübarek ismi okumaya devam eder ise., onun nefsanî arzuları kırılır; dünyaya karşı gönlünde soğukluk duyar ve iç safası hâsıl olur. Demişlerdir ki:

- Ya Kahhar ya Müzil...

İsimlerini okumak, gönül zulmetinin def edilmesinde yararlıdır.

299. YÂ VEHHÂBU

(Ey çokça bağışlar yapan, maddi ve manevî nimetlerin çeşit çeşidini karşılık beklemeden ihsan eden)

El Vehhab; Karşılıksız veren, sonu gelmeyen bağışların sahibi.

Çeşit çeşit nimetleri devamlı bağışlayıp duran…

Bu isim, Vehhab kelimesi hibe kökünden gelmektedir. Hibe, "herhangi bir karşılık ve menfaat gözetmeden birine bir malı bağışlamak" mânasınadır. Vehhab ise, "Her zaman, her yerde ve her şey'i çok çok ve bol bol veren ve karşılık beklemeyen" demektir.

İsimlerin özelliklerinden faydalanan kimseler şöyle demişlerdir:

- Bu mübarek ismin çok özellikleri, büyük uğur bereketleri vardır; duaların tezce kabulüne de bir sebeptir.

Bu manada büyükler şöyle demişlerdir:

Her kim dua ettiği zaman, (7) kerre **YÂ VEHHÂB** derse, o kimsenin duasını, Hak sübhanehu ve teâlâ mutlâka kabul buyurur. Bir kimse, bir şey istese veya düşman elinde bağlı kalsa, yahut rızkında darlık olsa, kazancında çokluk ve menfaat olmasa, sâlike sülûkünde bir fetih zâhir olmasa, bu gibi kimseler, (3) veya (7) gece, gece yansından sonra abdest alarak iki rekât namaz kıldıktan sonra, yüz kerre **YÂ VEHHÂB** derse ve ondan sonra Allahu teâlâ'ya hacetini arz ederse, Hak sübhanehu ve teâlâ onun hâcetini ihsan buyurur.

300. YÂ REZZÂKU

(Ey kullarına bol bol rızık verici)

- Yaratılmışlara, faydalanacakları şeyleri ihsân eden.

- Rızık, Allah Teâlâ'nın bilhassa yaşayan mahlûkatına faydalanmalarını nasib ettiği her şeydir. Rızık yalnız yenilip içilecek şeylerden ibaret değildir. Kendisinden faydalanılan herşey'e rızık denir.

- Maddî rızık, her türlü yiyecek ve içecek, giyilecek ve kullanılacak eşya, para, mücevher, çoluk-çocuk, vücudun çalışma kudreti, bilgi, mal-mülk, servet v.s. gibi şeylerdir.

- Mânevî rızık ise, ruhun ve kalbin gıdası olan şeylerdir. Başta îman olmak üzere insanın mânevî hayatına ait bütün duygular ve o duyguların ihtiyacı olan şeyler, hep mânevî rızıktır.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"Allah, dilediğine hesapsız rızık verir." *(Bakara, 212)*

"Kendi rızkını taşıyamayan nice canlı vardır ki onu ve sizi Allah rızıklandırır..." *(Ankebût, 60)*

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerife devam ederse, ona rızık kapıları açılır. Her kim, sabah namazından önce evinin dört tarafına bu ism-i-şerifi 100 kerre okursa, batı tarafından başlayarak dört tarafa her defasında 100 kerre **YÂ REZZAK** dese, o eve şer ve fitne gelmez, demişlerdir.

301. YÂ FETTÂHU

(Ey açan, hâkim olan)

- **El Fettah:** Hayır kapılarını açan, hüküm veren.

- Her türlü müşkülleri açan ve kolaylaştıran…

- Fettah kelimesi, feth'den gelmektedir. Feth ise, "kapalı olan şey'i açmak" mânasınadır.

Kapalı bir şey'i açmak:

Maddî olur; bir kapıyı, bir kilidi açmak gibi.

Mânevî olur; kalbden tasaları, kederleri atıp gönlü açmak gibi.

Bitkilerin çiçek açması, tohum ve çekirdeklerin sünbül vermesi, rızık ve rahmet kapılarının açılması hep Fettah ism-i şerifinin tecellisindendir.

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle denildi:

- Bu ismi devamlı okuyan kimseye, gönül açıklığı, hâkimiyet nasib olur. Sürekli olarak devam edenlere fetih ve fütuh müyesser olur.

302. YÂ ÂLİYMÜ

(Ey son derece her şeyi bütün inceliği ile bilen)

El-Alim: Her şeyi çok iyi bilen. Hakkıyla bilen.

Olmuşları ve olacakları bilen. İlmiyle her şeyi kaplayan.

Amellerimizi ve hatta bütün niyet ve duygularımızı bilen.

"… Allah, bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Enfal, 71)

Bu mübarek ismin özelliğini anlatırken, şöyle demişlerdir:

- Bu mübarek isme devam edip çok okuyan kimseye gönül açıklığı gelir ve bâtınında türlü nurlar zâhir olur.

303. YÂ KÂBIDU

(İstediğinin maddi ve manevi rızkını daraltan, sıkan)

El-Kâbıd: Ruhları kabzeden, can alan, sıkan, daraltan, rızkı belli ölçülerde veren.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

- **"… Ancak O'na döndürüleceksiniz."** *(Bakara, 245)*

Kullarına kudretiyle ve iradesiyle muamele ederek maddi ve manevi alanda daraltan manasındadır. El Kabız ismi Kur'ân'da isim olarak zikredilmemekle birlikte Allah'ın kabzetmesi fiili olarak zikredilir.

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle denilmiştir:

- Bir kimse, 40 gün 40 lokma üzerine bu mübarek ismi yazdıktan sonra o lokmaları yese, o kimse açlık derdinden emin olur.

304. YÂ BÂSITU

(Ey İstediğinin rızkını açıp genişleten, Kullarının ihtiyaçlarını veren, Darlık ve sıkıntılardan kurtaran)

- El-Bâsıt; Ruhları bedenlere yerleştiren, genişleten, açan ve bolluk veren.

- Açan, genişleten

- Bütün varlıklar Allah Teâlâ'nın kudret kabzasındadır. İstediği kulundan, ihsân ettiği servet ve sâmânı, evlâd ve iyâli yahut hayat zevkini, gönül ferahlığını alıverir. O adam zenginken fakir olur yahut evlâd acısına boğulur yahut iç sıkıntısına, ıstırap ve huzursuzluk içine düşer. İşte bu haller, **Kâbıd** isminin tecellileridir.

- Allah, istediği kuluna da yepyeni bir hayat verir, neş'e verir, rızık bolluğu verir, bu da **Bâsıt** isminin tecelliyatıdır.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

- "Eğer Allah, kulları için rızkı (sınırsız) geniş tutup-yaysaydı, gerçekten yeryüzünde azarlardı. Ancak O, dilediği miktar ile indirir. Çünkü O, kullarından haberi olandır, görendir." *(Şura, 27)*

Dilediği kullarının rızkını genişleten veya ruhlarını cesetlere yayan anlamına gelir.

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle demişlerdir:

- Bir kimse, seher Vaktinde elini yukarı doğru açıp bu mübarek ismi on kere okuduktan sonra elini yüzüne sürse hiç kimseye muhtaç olmaz.

305. YÂ HÂFIDU

(Ey alçaltıcı)

El-Hafid; Aşağıya indiren, alçaltan, değerini azaltan.

- Yukarıdan aşağıya indiren, alçaltan…

- Allah Teâlâ, istediği kulunu yukarıdan aşağı atıverir. Şan ve şeref sâhibi iken, rezîl ve rüsvây eder ve bu muamelesi çok defa, kendisini tanımıyan, emirlerini dinlemeyen âsiler, başkalarını beğenmiyen mütekebbirler ve hak, hukuk tanımayan zâlim zorbalar hakkında tecellî eder.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"O aşağılatıcı, yücelticidir." *(Vakıa, 3)*

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, üç gün oruç tuttuktan sonra, dördüncü günü bir oturumda yetmiş bin (70.000) kere bu mübarek ismi okursa, Yüce Hak, o kimseye düşman şerrinden kifayet eder.

306. YÂ RÂFİ'U

(Ey yüceltici)

Er-Rafi; Dereceleri yükseltici, rızkı yükseltici.

- Yukarı kaldıran, yükselten.

- Allah Teâlâ, istediği kulunu indirdiği gibi, istediği kulunu da yükseltir. Şan ve şeref verir. Bâzı gönülleri îman ve irfan ışığı ile parlatır, yüksek hakikatlerden haberdâr eder.

- Allah'ın yükselttiği insanlar, çok defa melek huylu, tatlı dilli, insanların ayıplarını, kusurlarını örtüp eksiklerini tamamlayan; onlara malıyla, bedeniyle, bilgisiyle, nasihatiyle yardım eden nâzik, kibar insanlardır. Onlar bu istikametten ayrılmadıkça Allah da bu nimeti kendilerinden almaz.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

- "Dereceleri yükselten Arş'ın sahibi (Allah)tır…" *(Mü'min, 15)*

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi gece gündüz yüz (100) kere okuyacak olursa... Hak sübhanehu ve teâlâ o kimseyi diğer insanlardan şeref, fazilet ve zenginlik bakımından üstün eder.

307. YÂ MU'İZZU

(Ey değerli kılan)

El Muizz; İzzet veren, ağırlayan, yücelten şeref ve haysiyet veren.

Muizz ve **Muzil** isimleri Kur'an'da isim olarak geçmez, sadece fiiil olarak geçer. Allah kimi yükseltmişse onu aziz, kimi de alçaltmışsa onu da zelil kılmıştır. Aziz veya zelil olmak dünyada geçekleştiği gibi âhirette de gerçekleşir. Muiz, düşmanlarına karşı dünyada dostlarına destek verip onları üstün kılan, âhirette de onları en güzel şekilde ağırlayıp aziz kılandır.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi pazartesi gecesi veya cuma gecesi yatsı namazından sonra yüz kırk (140) kere okursa, Yüce Hak, o kimseyi halkının gözünde heybetli kılar; o kimse, bundan sonra, o kimse Allahu teâlâ'dan gayrı hiç kimseden korkmaz.

308. YÂ MÜZİLLÜ

(Ey hor ve hakir eyleyici)

- **El Müzill;** Alçaltan, zillet veren, hor ve hâkir eden.

- Zillete düşüren, hor ve hakîr eden.

- İzzet ve zillet, birbirine zıd mânalardır. İzzet kelimesinde "şeref ve haysiyet", Zillet kelimesinde ise "alçaklık" mânası vardır.

- Bunlar hep Allah Teâlâ'nın, mahlûkatı üzerindeki tasarrufları cümlesindendir.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

- "Gerçekten Allah, inkâr edenleri hor ve aşağılık kılıcıdır." *(Tevbe, 2)*

- "O gün, öyle yüzler vardır ki, zillet içinde aşağılanmıştır." *(Gaşiye, 2)*

Bu mübarek ismin Özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse bir zalimden veya bir hasetçiden korktuğu zaman, bu mübarek ismi yetmiş beş (75) kere okuduktan sonra secdeye kapanmalıdır. Bu secdesinde ise, şöyle demelidir:

- Allahım, beni falan kimsenin şerrinden emin eyle...

Bundan sonra, Yüce Sübhan Hak, o kimseyi, sözünü ettiği zalimin veya hasetçinin şerrinden korumaya yetişir.

309. YÂ SEMİ'U

(Ey son derece, bütün incelikleri ile her şeyi işiten)

Es-Semi; Her şeyi layıkıyla duyan.

- İyi işiten.

- Allah Teâlâ işitir. Kalblerimizdeki sözleri ve işitilmek şânından olan her şey'i işitir. Mesafeler, onun işitmesine perde olamaz. Birini işitmesi, ötekilerini işitmesine mâni olmaz. Her hâdiseyi aynı derece açık olarak işitir.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

- "Şüphesiz Allah, işitendir, görendir." (Mümin, 20)

- "Allah işitendir, görendir." (Nisa, 134)

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, perşembe günü, duhâ (kuşluk) namazını kıldıktan sonra hiç kimse ile konuşmadan bu mübarek ismi yüz (100) kere okursa., sonra da Yüce Hakka ihtiyacım arz ederse... Yüce Hak, onun ihtiyacını giderir.

310. YÂ BASİRU

(Ey her şeyi, bütün inceliği ile gören)

El-Basir; Her şeyi gören, çok iyi gören.

- Hakkıyla gören. Sonsuz ve nihayetsiz her şeyi görendir. Bütün varlıkların her an hangi işle meşgul olduklarını ve ne yaptıklarını görendir.

- Allah Teâlâ herkesin gizli açık yaptığını ve yapacağını görüp durmaktadır. Karanlıklar O'nun görmesine mâni olamaz. Karanlık gibi, yakınlık – uzaklık, büyüklük – küçüklük gibi insanların görmelerine engel olan şeyler de O'nun görmesine mâni olmaz.

"...Şüphesiz Allah, işitendir, görendir." *(Hac, 61)*

"...Allah işitendir, görendir." *(Nisa, 134)*

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, cuma namazının farzı ile sünneti arasında gerçekten inanarak bu mübarek ismi yüz (100) kere okursa... Yüce Hak, o kimseyi makbul bir kimse eyler.

311. YÂ HAKEMÜ

(Hâkim veya hakem o kimseye derler ki, hüküm ona bırakılır ve onun hükmüne razı olunur.)

- Hakkı batıldan ayıran ve kıyamet günü kullarının arasında hükmedip haksız ve zalimlerden mazlumun hakkını alıp sahibine verendir.

- Hükmeden, hakkı yerine getiren.

- Allah Teâlâ Hâkim'dir, her şey'in hükmünü O verir ve hükmünü eksiksiz icra eder. Hâkimlerin hâkimliğine, hükümdarların hükümdarlığına hüküm veren de ancak O'dur. O'nun hükmü olmadan hiçbir şey, hiçbir hâdise meydana gelemediği gibi, O'nun hükmünü bozacak, geri bıraktıracak, infazına mâni olacak hiçbir kuvvet, hiçbir hükûmet, hiçbir makam da yoktur.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

- "Allah size Kitab'ı açık açık indirmişken O'ndan başka bir hakem mi isteyeyim? " (*Enam, 114)*

- "... Allah aranızda hükmedinceye kadar bekleyin. O hakimlerin en iyisidir." *(Araf, 87)*

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi gece yarısından sonra, kendisini uyku bastırıncaya kadar okursa., elinde olmadan da uyur kalırsa... Yüce Hak, o kimsenin bâtınını kendi sırlarına mahrem eder.

312. YÂ ADLÜ

(Ey hükmünde adalet olan zat)

El-Adl; Mutlak adalet sahibi. Çok adaletli. Adaletiyle zalimlerden mazlumun hakkını alandır.

- Tam adâletli.

- Adalet, zulmün zıddıdır. Zulüm kelimesinde; incitme, can yakma mânası vardır. Zulmetmeyerek herkese hakkını vermek ve her şey'i akıl ve mantığa, hikmet ve maslahata uygun olarak yapmak da adalet demektir.

- Allah Teâlâ Âdil'dir. Zâlimleri sevmez. Zâlimlerle düşüp kalkanları ve hattâ sadece uzaktan onlara imrenenleri ve sevenleri de sevmez.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

- "Rabbinin sözü, doğruluk bakımından da, adalet bakımından da tastamamdır..." *(En'am 115)*

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, cuma gecesi, bu mübarek ismi bir lokma ekmek üzerine yazıp yiyecek olursa... Allahu teâlâ insanları ona muti kılar.

313. YÂ LÂTİFÜ

(Ey kullarına lütuf ve dostluk edici...)

El Latif; Sonsuz lütuf ve kerem sahibi.

- El-Latif Yaratılmışların ihtiyaçlarını en ince noktasına kadar bilip, sezilmez yollarla karşılayan. En ince işlerin bütün inceliğini bilen. Gizli ve sezilmez yollardan kullarına çeşitli faydalar ulaştırandır.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

- "Allah kullarına lütufkârdır, dilediğini rızıklandırır. O kuvvetlidir, güçlüdür." *(Şûra, 19)*

Bazıları, lâtifin hakikati bilinmez demişlerdir. Allahu teâlâ'nın, En'am suresinin 103. âyetinde :

O, Lâtiftir (gözler idrak etmez.) Her şeyden haberdardır.

Buyurması, bu manayı anlatır...

Bu ismin hassası da şudur :

- Bir kimsenin halinde değişiklik- olsa da fakir, garip, kimsesiz, hasta düşecek olsa abdest alıp iki rekât namaz kıldıktan sonra yüz (100) kere bu mübarek ismi okuyup dileğini dilese, dileği yerine gelir.

314. YÂ HÂBİRÜ

(Ey her şeyden haberdar olan)

El-Habir; Her şeyden haberdar olan. Her şey'in iç yüzünden, gizli taraflarından haberdar olan…

En küçüğünden en büyüğüne kadar bütün eşya ve hâdiselerden Allah haberdardır. Onun haberi olmadan hiçbir hâdise cereyan etmez.

Cenab-ı Hak Buyuruyor:

"Allah bilendir, hikmet sahibidir." *(Enfal,71)*

Bu mübarek ismin özelliği manasında şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, kendi kötü huyundan rahatsız olsa da bu mübarek ismi çok çok okusa, o kimsenin hali iyiye dönüşür.

315. YÂ HALİMÜ

(Ey Bağışlaması ve müsamahası sınırsız, Günahkarlara ceza vermekte acele etmeyen)

Yüce Allah'a, Haliym İsminin verilmesi, şunun içindir:

- O, asilere ceza vermekte acele etmez; hatta erteler. Bekler ki: Tevbe edeler.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi bir kâğıda yazıp ekin ektiği yere koyacak olursa; Allah'ın inayeti ile, onun ekinine zarar gelmez.

316. YÂ AZİMÜ

(Ey kayıtsız şartsız her şeyden büyük, ulu ve azametli)

Bu ism-i-şerifi çok zikreden, halk arasında aziz olur.

317. YÂ GAFURU

(Ey çok bağışlayan, mağfireti bol ve sonsuz olan)

Gafur ve Gaffar kelimeleri, mübalağa sığası iledir ki; şu demeğe gelir:

- İleri derecede bağışlayıcı...

Bu mana, bazılarına göre Gafur ismindedir, bazılarına göre de Gaffar ismindedir.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, sıtmaya, baş ağrısına, gama, kedere müptelâ olsa da bu mübarek ismi, üç parça temiz kâğıda yazıp yerse, şifa bulur.

318. YÂ ŞEKÛRÜ

(Ey ibadetlerin karşılığını, kulların mükâfatını tam veren)

Tefsir kitaplarında ve hadis şerhlerinde; ey ibadatın mükâfatını veren, olarak tefsir etmişlerdir. Fakat, **TÂC-ÜL-ESÂMİ'**de **ŞEKÛR** un mânası az amele çok karşılık verici olarak gösterilmiştir.

Bu ismin hassası da şudur : Geçimlerinde darlık veya gönüllerinde bir keder, gözlerinde bir karanlık olanlar, bu ism-i şerifi su üzerine 41 kerre okuyarak üfürdükten sonra, o su ile yüzlerini yıkasalar, Hak teâlâ muratlarını ihsan buyurur.

319. YÂ ALİYYÜ

(Ey ulûhiyyet sıfat ve mahiyetinde kendisine şerik edinmekten münezzeh ve yüce olan...)

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi okumağa devam etse veya yazarak üzerinde taşısa, kaderi alçak ise yücelir, kısmetinde darlık varsa açılır, garip ise Hak teâlâ onu selâmetle vatanına eriştirir.

320.YÂ KEBİRÜ

(Ey tam kudret ile her şey üzerine faik ve şanı azim olan.)

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi günde 100 kerre okursa, halk arasında izzetli olur.

321. YÂ HAFİZU

(Ey halkı mekruhlardan, yaramaz şeylerden koruyucu)

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi günde 16 kerre okursa, bütün âfetlerden mahfuz olur.

322. YÂ MUKİYTU

(Ey güçlü, koruyucu, şahid)

Ey kadir... Bazıları, **MUKİYT** hafiz manasınadır demişlerdir. Bazıları da şahit mânasına geldiğini söylemişlerdir. Bütün mahlûkata kuvvet verici demek olur.

Bu ismin hassası da şudur: Kötü huylu evlâdı bulunan bir kimse, bir boş kaba bu ism-i-şerifi yedi kerre okusa, sonra bu kabı su ile doldurarak çocuğuna içirse, Allahu teâlâ'nın izniyle o çocuğun huyu güzelleşir.

323. YÂ HASİBÜ

(Ey misafire ve zaife yeterli olan)

Bazıları muhasip mânasına gelir demişlerdir. Kıyamet günü, yaratılanlara hesap sorucu demektir.

Bu ismin hassası da şudur: Hırsızdan, göz değmesinden veya komşusundan yahut düşmanından korkan bir kimse, perşembe günü gecesinden başlayarak yedi gün müddetle gece ve gündüz yetmiş kerre **HASBİYALLAH-ÜL-HASİP** (Konuğuna yeten Allah, bana yetişir.) dese, Hak teâlâ onların şerlerinden emin eyler.

324. YÂ CELİLÜ

(Ey kudret, celâl ve azamet sahibi ki, her şey ona nisbetle hakirdir.)

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi misk ve safran ile yazdıktan sonra yıkayıp içerse, halk arasında muhterem olur.

325. YÂ KERİYMÜ

(Ey kudret ve azametiyle hayrı ve yararı çok olan)

Bu ismin hassası da şudur: Her kim, bu ism-i-şerife devam ederse, umulur ki dünya ve âhirette aziz olur.

326. YÂ RAKİBÜ

(Ey bakıp gözeten ve kendisinden hiçbir şey gizlenemeyen...

Rakip, o koruyana derler ki, ondan hiç bir şey kaybolmaz.)

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi kendisinin, evlât ve ehlinin veya malının üzerine yedi kerre okursa, Hak teâlâ'nın amanında olurlar.

327. YÂ MÛCÎBÜ

(Ey duaya icabet edici.)

Bu ismin hassası da şudur : Bu ism-i-şerife devam eden kimselerin duaları müstecap olur.

328. YÂ VÂSİ'U

(Ey rızkı ve rahmeti bütün halka ve herkese eriştiren)

Bu ismin hassası da şudur : Rızkı eksik olan kimse, bu ism-i-şerifi devamlı okusa, ona rızık kapıları açılır.

329. YÂ HAKİMÜ

(Ey ilim ve hikmet sahibi)

Şöyle bir mana dahi verilmiştir:

- Yarattıklarını sağlam ve muhkem eyleyen... Bazı yerde:
- Hâkim...

Manası dahi verilmiştir. Yani: Hükmeden. Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimsenin işi rast gitmezse, işi arzu ettiği gibi olmaz ise; bu mübarek ismi okumaya devam ederse., işi arzu ettiği gibi olur.

330. YÂ VEDÛDÜ

(Ey itaat eden kullarını sevici)

Şu manaya da gelir:

- Velî kullarının kalbinde pek sevgili...

Bu ismin hassası da şudur : Her ne zaman iki kişi arasında muhalefet olsa, bir yemek üzerine bu ism-i-şerifi bin (1000) kerre okumalı ve ilk muhalefet eden kimseye yedirmelidir. Aralarındaki anlaşmazlık derhal kalkar.

331. YÂ MECİDÜ

(Ey kudret ve azamet sahibi)

Bazıları **MECÎD** atâ ve keremi çok demektir demişlerdir.

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ

HAYIR! (Onlar tekzip ediyorlar amma) O yüce, çok şerefli Kur'andır.

El-Büruc : 21 âyeti kerimesinin tefsirinde **MECİD**'i **(ŞERİF)** ile tefsir etmişlerdir.

Bu ismin hassası da şudur : Bir kimse, bu ism-i-şerife devam etse, ululukta daim olur. Bir kimsenin kendi akrabası arasında kadri ve izzeti bilinmez ise, bu ism-i-şerifi sabah namazından sonra 99 kerre okuyarak kendi üzerine üflerse, akrabası arasında aziz ve muhterem olur.

332. YÂ BÂ'İSÜ

(Ey ölüleri kabirlerinden diriltip kaldıran, ölü kalpleri hidayetle erdiren... Veya peygamberler gönderici...)

Şöyle bir mana dahi verilebilir:

- Nebileri, resulleri (peygamberleri) gönderen.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi devamlı okursa, onun için Yüce Hak korkusunun ağır basma ümidi vardır.

333. YÂ ŞEHİDÜ

(Ey hiç bir şey kendisine hiçbir şey gizli olmayan ve her yerde hazır bulunan...)

Bazı hadis şerhlerinde görülmüştür ki, Hak sübhanehu ve teâlâ hazretlerine mutlâk ilim itibariyle **ÂLİM** denilir. Bâtın ilimlerine itibar edilirse, **HABİR** denilir. Zahir işlerindeki ilmine de **ŞEHİD** denilir. Şâhidin, mübalâğa ile şehit olması ihtimali vardır. Yani, kullarının, amellerine kıyamet günü şehadet edici demektir.

Nitekim :

وَاللّٰهُ شَهِيدٌ عَلٰى مَا تَعْمَلُونَ

Allahu teâlâ, bütün yaptıklarınızı bilmektedir. (Âl-i-İmran: 98)

buyurulmuştur.

Bu ismin hassası da şudur: Bu ism-i-şerife devam edenlerin, isyanlardan kaçınacağı umulur. Bir kimsenin oğlu kendisine itaat etmese, şehadet parmağını onun eli üzerine koyarak **YÂ ŞEHİD** dese, Allahu teâlâ'nın izniyle söz dinler hale gelir.

334. YÂ HAKKU

(Ey vücudu tahakkuk eden ve sabit olan...)

Bazıları, mânası ulûhiyyete her bakımdan lâyık demektir demişlerdir. Bu takdirde, HAK, hak sahibi demek olur.

Bu ismin hassası da şudur: Bir şeyini kaybeden kimse, bir kâğıt üzerine YÂ HAK lâfzını yazmalı ve gece olunca o kâğıdı eli üzerine koyarak gökyüzüne doğru bakmalıdır. Kaybettiği şeyi, Allahu teâlâ'nın inayeti ile bulur.

335. YÂ VEKÎLÜ

(Ey kullarına yararlı şeyleri yapmaya devam eden, onların rızıklarına kefil olan zat)

Hadis kitaplarında, Esmâ-i-hüsnâ şerhinde yazmışlardır ki:

الوكيل هو القيم بمصالح عباده الكافل بأرزاقهم

Vekil; kullarının işlerine kıyam gösterici ve rızıklarına kefildir.

Bu ismin hassası da şudur: Sudan, ateşten veya herhangi bir şeyden korkan bir kimse, bu ism-i-şerifi çok okursa, Hak teâlâ'nın amanında olur.

336. YÂ KAVİYYÜ

(Ey, kendisine acizlik gelmeyen tam kudret sahibi)

Bu ismin hassası da şudur: Bir kimsenin define kadir olamadığı kuvvetli bir düşmanı olsa, bir miktar unu hamur haline getirmeli, o hamuru nohut büyüklüğünde bin parçaya ayırmalı, o parçaları birer birer kuşlara atmalı ve her atışta düşmanını defi niyetiyle **YÂ KAVİYY** demelidir ki Hak teâlâ düşmanın şerrinden kendisine kifayet eder.

337. YÂ METİNÜ

(Ey kuvvetli)

Bu ismin hassası da şudur: Bir kimse, bu ism-i-şerifi okumağa devam ederse, umulur ki, bütün çetin işler kendisine kolaylaşır. Bu ism-i-şerifi bir yemek üzerine yazarak, sütü az olan kadına yedirseler, sütü fazlalaşır.

338. YÂ VELİYYÜ

(Ey mü'minleri seven ve onlara dost olan, âlemlerin işlerini yöneten)

Bu ismin hassası da şudur : Bir kimse, bu ism-i-şerife devam etse, umulur ki, o kimse **VELİYULLAH**'tan olur. Kötü huylu bir kadının kocası, karisiyle konuşurken bu ismi hatırına getirse, kadının huyu düzelir.

339. YÂ HAMİDÜ

(Ey kendisinden başka övülmeye lâyık olmayan daima övülen zat)

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi okumağa devam ederse, umulur ki, halk arasında sevilen ve övülen bir kimse olur. Eğer, bir kimse dilini

tutamayarak kötü sözler söylemeğe alışmışsa, bu ism-i-şerifi su içtiği kâsenin içine yazmalı ve o kâseden su içmelidir ki, dili bu kötü alışkanlığından kurtulsun.

340. YÂ MUHSİ

(Ey, ilminden hiç bir şey kaybolmaksızın bütün eşyayı kavrayıp bilen, zapt eyleyen)

Bazıları, âlim ve bazıları da kadir mânasına gelir demişlerdir.

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerife devam etse, umulur ki, kendisine istihzan eşyadan bir nasip gelir. Kıyamet hesabından korkan bir kimse de, cuma günü bu ism-i-şerifi 1000 kerre okusa, kıyamette hesap vermesi kolaylaşır.

341. YÂ MÜBDİ'Ü

(Ey, eşyayı yoktan var eden)

El-Mübdi; Maddesiz ve örneksiz yaratıcı, yoktan yaratıp var eden.

- Mahlûkatı maddesiz ve örneksiz olarak ilk baştan yaratan…

- Mübdi, bir mânada îcad demektir. Muîd ism-i şerîfi de îcad mânasına gelir. İcadın bir benzeri daha evvel yaratılmış, meydana getirilmiş ise, iâde; değilse, yani, benzeri, maddesi olmayan yeni bir şey ise ibdâ denir.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"Çünkü O, ilkin var eden, (sonra dirilterek) döndürecek olandır." *(Buruc, 13)*

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle anlatıldı :

- Bir kimsenin kadını hamile kaldığı zaman; onun çocuğunu düşürmesinden veya geç doğurmasından korktuğu zaman, şehadet parmağını o kadının karnı üzerine sürmeli; sonra da, bu mübarek ismi doksan dokuz (99) kere okumalıdır. Bundan sonra, Yüce Sübhan Hak, o kadının çocuğunu düşürmesinden, karnında fazla kalmasından korur.

342. YÂ MU'İDÜ

(Ey yaratılmışları hayattan ölüme döndüren, Öldükten sonra tekrar dirilten)

Bazıları, mahlûkatı hayattan ölüme dünyada, ölümden hayata da âhirette döndürür. **MESABİH** şerhinde de böyle işaret buyurulmuştur.

Bu ismin hassası da şudur: Ev halkından birisi yolda olsa ve kendisinden haber alınamasa, içlerinden birisi herkes yatıp uyuduktan sonra evinin dört

duvarı üzerine bu ism-i-şerifi yetmiş kerre okuyarak **YÂ MU'İD** filân kimseyi sâlimen geri döndür veya bize haberini ulaştır diye dua etse, umulur ki, yakın zamanda ya kendisi veya haberi gelir.

343. YÂ MUHYİ

(Ey hayat veren)

- **El-Muhyi:** Hayat veren, can bağışlayan, sağlık veren.

- Allah Teâlâ, cansız maddelere hayat ve can verir.

- Her gün, her saat, her saniye yeryüzünde milyonlarca varlık hayat bulup dünyaya gelmektedir. Bütün bunlar, Allah'ın emr ü fermaniyle, yaratmasıyla ve müsaadesiyle olmaktadır. Allah yoğu var edip hayat verdiği gibi, ölüyü de tekrar canlandırabilir. Buna ihyâ, yani, diriltme denir. Hayatı hiç yoktan veren zâtın, ölülere yeniden hayat verip diriltmesi elbette son derece kolaydır.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi vird edinip seher vakti bin (1000) kere okursa... Yüce Hakkın, o kimsenin gönlünü zinde edeceği ümid edilir.

Anlatılandan başka, bir kimse, vücudunda bir hastalık olduğu zaman, her gün vücudu üzerine bu mübarek ismi yedi (7) kere okursa. Allah'ın izni ile sağlığına kavuşur.

344. YÂ MÜMİTÜ

(Ey öldüren)

El-Mümit; Öldüren, ölümü yaratan.

- El-Mümit Canlı bir mahlûkun ölümünü yaratan…

- Allah, yarattığı her canlıya muayyen bir ömür takdîr etmiştir. Canlı varlıklar için ölüm mukadder ve muhakkaktır. Hayatı yaratan Allah olduğu gibi, ölümü yaratan da yine O'dur.

- Ancak bu ölüm, yok oluş, hiçliğe gidiş değil, bilakis fâni hayattan bâkî hayata geçiştir.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

- **"Nerede olursanız olun ölüm size ulaşır…"** *(Nisa, 78)*

- **"Her canlı, ölümü tadar…"** *(Enbiya, 35)*

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi düşmanının helâki için devamlı okusa, umulur ki, maksadı hâsıl olur.

345. YÂ HAYYU

(Ey, her zaman diri olan)

- El-Hayy; Daima diri, her şey'i bilen ve her şey'e gücü yeten.

- Hayy, diri demektir, bunun zıddına meyyit denir ki, ölü mânasına gelir.

- Allah Teâlâ ölmez, daima hâzır ve nâzırdır. Yaşayan mahlûkatın hayatını veren de O'dur. O olmasaydı hayattan eser olmazdı. O daima fenâdan, zevalden, hatâdan münezzehtir. Her an Alîm, her an Habîr, her an Kadîr'dir.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

- "Ölümsüz ve daima diri olan Allah'a güvenip dayan. "(*Furkan, 58)*

- Yüce Allah'ın hayatı; ilim, kudret ve yok olmamaktır.

Biz yaratılmışların hayat durumuna gelince, vücud yapımızı meydana getiren unsurların normal durumda olmasıdır.

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle anlatılmışlardır:

- Bir kimse, bu mübarek ismi devamlı okursa., ona uzun ömür sürmek nasib olur.

346. YÂ KAYYÛMÜ

(Ey, devamlı halkı koruyup kollayan ve onları yöneten)

El-Kayyum; Bütün mahlukatı var kılıp varlığını devam ettiren.

- Gökleri, yeri, her şey'i ayakta tutan…

- Kayyûm, kâim'in mübalâğasıdır. "Her şey üzerinde kâim" demektir. Bunun mânası "Bir şey'in kıyâmı, yani, bir varlık sâhibi olarak durabilmesi neye bağlı ise, onu veren" demektir.

- Allah Teâlâ, her şey'in mukadder olan vaktine kadar durması için sebeblerini ihsân etmiştir. Onun için herşey Hak ile kâimdir.

Cenab-ı Hak buyuruyor.

- "Allah, O'ndan başka ilâh yoktur; O, hayydır, kayyûmdur." (*Bakara, 255)*

- "Ölümsüz ve daima diri olan Allah'a güvenip dayan." *(Furkan, 58)*

Allah zatı ve yüceliği ile vardır; her şeyin var olması, varlığını sürdürmesi, ayakta durması O'nun varlığına bağlıdır.

- Kur'an-ı Kerim'de Hay ismi ile çoğu zamanda birlikte zikredilir. Bu isimlerin, **"İsm-i A 'zam"** olduğu da söylenmiştir.

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, seher vakitlerinde bu mübarek ismi çok çok okumaya devam ederse, o kimse için gönüllerde tasarruf hâsıl olur.

Mevlâna Camî, Nefehat'ül-Üns, adlı eserinde şöyle yazdı:

- Şeyh Ebu Bekir Ketanî, Resulüllah efendimizi rüyada çok çok görürdü. Çözümü güç bazı meselelerini de Resulüllah efendimize sorar, çözerdi. Bir keresinde yine Resulüllah efendimizi —Allah ona salât ve selâm eylesin— rüyada gördü, kendisine şöyle buyurdu:

يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا اَللهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ

— Bir kimse, her gün 41 kerre **YÂ HAYYÜ YÂ KAYYÛMÜ YÂ ALLAHÜ LÂ İLÂHE İLLÂ ENTE**, derse; bütün gönüller gaflette iken, o kimsenin gönlü olmaz. Yani, Allahu teâlâ onun gönlünü gafletten saklar.

347. YÂ VÂCİDÜ

(Ey, hiç muhtaç olmayacak kadar varlıklı ,istediğini istediği vakit bulan ve kimseye muhtaç olmayan...)

El-Vacid; İstediği an arzu ettiğini bulan.

- El Vacid Hiçbir şey'e ihtiyacı olmayan; istediğini, istediği vakit bulan. Kendisi için lüzumlu olan şeylerin hiçbirinden mahrum olmayan…

- Ulûhiyet sıfatları ve bunların kemâli hususunda kendisine gerekli olan her bir şey, şanı yüce olan Allah'ın Zâtında mevcududur.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bu ism-i-şerifi çok okuyan kimsenin kalp zenginliğine mazhar olacağı umulur.

348. YÂ MÂCİDÜ

(Ey, kadri ve şanı büyük, kerem ve semahatı bol olan)

El-Macid; Şanlı, şerefli. Azameti, kadri ve şanı büyük. Şerefi, kerem ve fazileti bol. Kullarından istediğine, şan ve şeref veren.

- El-Macid Kadr ü şânı büyük, kerem ve semâhati bol…

- Allah Teâlâ'nın kendisiyle âşinalığı olan kullarına kerem ve semâhati ifadeye sığmaz, ölçüye gelmez. Meselâ: Onları temiz ahlâk sâhibi olmaya, iyi işler yapmaya muvaffak kılar da sonra yaptıkları o güzel işleri, hâiz oldukları

seçkin vasıfları sebebiyle onları över, sitayişlerde bulunur. Kusurlarını af eder, kötülüklerini mahveder.

Bir yönü ile bu mübarek isim, Mecid, manasını taşır ki: Manası daha önce anlatıldı. Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi çok okursa, onun gönlünde nurlar hâsıl olur.

349. YÂ VÂHİDÜ

(Ey, ulûhiyyet sıfatlarında tek olan, şeriki ve benzeri bulunmayan)

El-Vahid; Bir olan, zat ve sıfatlarında ve isimlerinde ortağı bulunmayan.

- Tek…

- El-Vahid Zâtında, sıfatlarında, işlerinde, isimlerinde, hükümlerinde asla şerîki *(ortağı)* veya nazîri *(benzeri)* ve dengi bulunmayan…

- "De ki: O, Allah birdir." *(İhlas, 1)*

- "Yemin ederim ki, ilâhınız birdir." *(Saffat, 4)*

- "O ancak bir tek Allah'tır." *(Enam, 19)*

Allah'ın, zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bölünmesi ve sayısının artması söz konusu olmayan ve bir ve tek olduğunu ifade eden ismidir.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Her kim bu mübarek ismi, çok çok okursa., güzel sıfatları almakta ve temiz ahlâk bakımından diğer insanlardan üstün olur.

Yine bir kimse, bu mübarek ismi tenha yerlerde çok çok okursa., gönlünden korku ve vehim zail olup gider.

350. YÂ AHADÜ

(Ey, zatında tek olan)

VAHİD ile **AHAD**'ın farkı şudur : **VAHİD**, sıfatta şeriki olmayan, **AHAD** ise zatında şeriki olmayandır.

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, tenhada oturup bu ism-i-şerifi bin (1000) kerre okursa, gaibe ve bâtın hallerine dair baza hususlar ona açılır.

351. YÂ SAMEDÜ

(Ey her şey ve herkes kendisine muhtaç olan, kendisi hiçbir şeye ve hiçbir kimseye muhtaç olmayan. İstediğini yapan ve dilediği hükmü veren.)

Es-Samed; Varlıkların ihtiyaçlarının varacağı ve bitirileceği yer.

- Es-Samed Hâcetlerin bitirilmesi, ızdırapların giderilmesi için tek merci', ihtiyaç ve dileklerde kendisine müracaat edilen, arzu ve bütün istekler kendisine sunulan…

Allah Teâlâ, her dileğin biricik merciidir. Yerde, gökte bütün hâcet sâhipleri yüzlerini O'na döndürmekte, gönüllerini O'na bağlamakta, el açarak yalvarmalarını O'na arz etmektedirler. Buna lâyık olan da yalnız O'dur.

- Cenab-ı Hak buyuruyor:

"**De ki: O, Allah birdir. Allah sameddir."** *(İhlas, 1-2)*

Samed'in mânasında, müfessirler değişik beyanlarda bulunmuşlardır.

الصمد السيد الذي يقصد إليه في الحوائج

Samed, ona derler ki, insanlar bütün ihtiyaçlarında ve işlerinde ona kastederler.

Bazıları da demişlerdir ki:

الصمد الدائم الباقي الذي لم يزل ولا يزال

Samed, zevali olmayan daim ve baki demektir.

Diğer bir kısmı da :

الصمد الذي يفعل ما يشاء ويحكم ما يريد

Samed, dilediğini işleyen ve dilediği gibi hükmeden

demektir.

Bu ismin de hassası şudur : Bu ism-i-şerifi çok okuyan kimsenin hak sübhanehu ve teâlâ, bütün ihtiyaçlarını karşılar, herkes ona muhtaç olur. Her kim, seherde secde ederek bu mübarek ismi yüz on beş (115) kere okursa, düşmanlarına galip gelir.

352. YÂ KADİRÜ

(Ey, her şey üzerine kuvvet ve kudret kaynağı olan)

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"Şüphesiz Allah her şeye kadirdir." *(Bakara, 148)*

"Evet O, her şeye kadirdir." *(Ahkaf, 33)*

Yerde ve gökte ne varsa hepsine kudreti yetiyor ve artıyor. Bildiğimiz ve bilmediğimiz alemlerin tümüne ve onların hareketlerine intizam sağlayan şüphesiz Hz. Allah'tır.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerife devam etse, umulur ki, onun bütün istekleri Hak sübhanehu ve teâlâ tarafından kabul buyurulur.

Yine bir kimsenin çok düşmanı olduğu zaman, her abdest azası üzerine bir kere okuya; böyle ederse, düşmanlarını alt eder.

353. YÂ MUKTEDİRÜ

(Kâdir manasınadır. Fakat, muktedirde mübalâğa vardır.)

İktidarı ve kudreti sonsuz olan ve her şeye muktedir bulunan. Bu mübarek isim, bir yönü ile bir üstteki Kadir isminin manasını taşır. Ancak, bunda aynı mana biraz daha ileridir. Bilinen bir kuraldır: Harf arttıkça, manalar da artar.

Muktedir, gücünü fiillerle ortaya koyup gösterendir. Allah'ın gücü yettiği halde yapmadığı nice fiilleri vardır. Eğer dilerse bunları yapabilir, dilediğini yapandır, Hiç kimse O'na mâni olamaz. Hiçbir güç O'nu aciz bırakamaz. Kudreti her şeyi kuşatan O'dur. Kul, böylesine güçlü olandan nimet ummalı, intikam almasından korkmalıdır.

Bu mübarek ismin özelliği de bir üstteki Kadir, isminin özelliği gibidir; ancak bu daha ileridir.

Bazıları da şöyle demişlerdir:

- Bir kimse, bu mübarek ismi çok okursa, gaflet uykusundan uyanır.

354. YÂ MUKADDİMÜ

(Ey hikmeti gereği, dilediğini Öne geçiren, ileri alan)

Bu mübarek isim açıklanırken, Mesabih şerhlerinde şöyle geçer:

- Mukaddim ismi, Yüce Allah'ın bazı şeyleri, bazı şeylerden üstün ve önde tutması, manasını taşır.

Şu açıklamalar, bu ismin manasından alınmıştır:

Bizzat öne geçirmek: Basit maddeleri, terkib edilenlerden önde tutmak.

Varlık olarak öne geçirmek; Sebepleri, sebep olanlardan önde tutmak.

Şerefte öne geçirmek: Peygamberleri, salih kulları, diğerlerinden önde tutmak... Yerde öne geçirmek: Yücelik taşıyan cisimleri, aşağılık cisimlerden önde tutmak... Zamanda öne geçirmek: Günlerin, ayların, yılların, asırların bazısını bazısından önde tutmak...

Mukaddim ve Muahhir isimlerinden birini zikretmeden yalnız ötekiyle dua etmek caiz değildir. Her ikiside Allah'ın fiili sıfatlarındandır. Dilediğini öne alan, dilediğini arkada bırakan O'dur. Öne alınan kimse yüksek mertebelere çıkar. Geri bırakılan ise en aşağı mertebelere iner. Geri bıraktığını öne çıkarmaz, öne çıkardığını da geriye bırakmaz. Bu iki ismi birlikte zikretmek, ayrı zikretmekten daha güzeldir.

Bu mübarek ismin özellikleri şöyle anlatıldı:

- Her kim, bu mübarek ismi, savaş alanında, korkulu bir yerde çok okursa, kendisine bir zarar gelmez.

355. YÂ MU'AHHİRÜ

(Ey Hikmeti icâbı, dilediği şeyi geri bırakan...)

Bu mübarek ismin özellikleri üzerine şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi çok okursa, düşmanını pes ettirmek yönünde muradı hâsıl olur.

Allah Teâlâ istediğini ileri, istediğini geri aldığı gibi, bâzan da kullarının teşebbüslerini, onların bekledikleri zamanda semerelendirmez, maksadlarını arkaya bırakır. Bunda birçok hikmetleri vardır. Bu hikmetleri araştırmalı, sezmeğe çalışmalıdır.

Yine bir kimse, bu mübarek ismi bir günde yüz (100) kere okursa, Yüce Sübhan Hak, kendi sevgisinden başka bir şeyi onun gönlünde bırakmaz.

356. YÂ EVVELÜ

(Ey zatından gayrı her şeyden önce, her şeyin ilki olan)

Cenab-ı Hak yaratmayı başlatan ve sürdürendir. Bütün mükevvenatı var eden, bütün nesne ve olayları icad edip ortaya çıkarandır. Her şeyden evveldir. Bir evveli, bir öncesi yoktur.

Başlangıcı yoktur ve her şeyin ilkidir. Çünkü varlıkların hepsinin başlangıcı ve hepsini ortaya çıkarandır. Ve son, hepsinin yok olmasından sonra O, bâkidir

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

a)- Bir kimsenin çocuğu olmasa da, olmasını dilese...

b)- Bir kimsenin kendisinden ayrı bir garibi olsa da, gelmesini dilese..

c)- Yerine gelmesini dilediği bir ihtiyacı olsa... Bu mübarek ismi kırk (40) cuma günü, bin (1000) kere okusa umulur ki muradı hâsıl olur.

357. YÂ ÂHİRÜ

(Ey, kendisinden gayrı her şeyden sonra, yani, her şey fenâ bulduktan sonra da baki kalan...)

Mesabih şerhinde belirtilmiştir ki :

الأول هو الذي لا شيء قبله ولا معه والآخر هو الباقي بعد فناء الخلق
المتعالي في أوليته عن الابتداء كما هو المتعالي في آخريته عن الانتهاء
قبل أنه مبدأ الوجود ومنتهى السلوك ومنه المبدأ وإليه يعود

Evvel odur ki, ondan önce bir şey yoktur. Onunla beraber bir şey yoktur. Âhir, bütün mahlûkat yok olduktan sonra bâki kalandır.

Yüce Sübhan Hak, öncelik halinde ne kadar, bir oluş başlamasından yana yüce ve üstün ise, sona kalışında dahi bir bitiş durumuna girmekten yana yüce ve üstündür. Denilmiştir ki:

- Varlığın başlangıcı ondan olup gidişin sonu da onda biter. Başlangıç, ondan olduğu gibi, dönüş ona olacaktır.

Bu mübarek ismin özellikleri üzerine şöyle anlatıldı:

Her kim, bu ism-i-şerifi düşmanını defetmek niyetiyle okursa, muradı hâsıl olur. Her kim, bu ism-i-şerifi çok okursa âkibeti hayır olur.

358. YÂ ZÂHİRÜ

(Ey, vücudu zahir)

Bu mübarek ismin iki manası vardır; şöyleki:

a)- Açık olur; ayan beyan görülür...

b)- Zatından başkasına gâlip ve üstün gelir..

Allahu teâlâ hazretlerine **ZAHİR** denilmesi birinci manaya göredir ki, vücudu zâhir ve aşikârdır.

Yüce Hakkın varlığı o kadar açıktır ki: Onun açıklığına; semalar, yer, âlemin her zerresi açık bir delildir.

Her şeyden üstünlüğü o kadar açıktır ki: Delil getirmek, bu üstünlüğü gidermeye sebepten başka bir şey olmaz.

Allah Teâlâ'nın varlığı her şeyden aşikârdır. Gözümüzün gördüğü her manzara, kulağımızın işittiği her nağme, elimizin tuttuğu, dilimizin tattığı her şey, fikirlerimizin üzerine çalıştığı her mâna, hâsılı gerek içimizde gerek dışımızda şimdiye kadar anlayıp sezebildiğimiz her şey O'nun varlığına, birliğine, kemal sıfatlarına, onun vücuduna açık delildir. Galip manasına gelmesi de, her şeyde zahir olmasındandır.

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi çok okursa, düşmana üstün gelir.

Yine bir kimse, bu mübarek ismi, cuma namazından sonra on beş (15) kere okursa, içi nurlanır.

359. YÂ BÂTINÜ

(Ey, zâtının hakikati akıldan ve duygulardan örtülü olan..)

Denilmiştir ki:

- Yüce Hakkın zatının esası, gizli kimliği hiç kimsenin kavrayacağı, anlayacağı, müşahede edip bileceği cinsten değildir. Nitekim Ta-Ha suresinin 110. âyetinde şöyle buyuruldu:

وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا

Onlar ise, O'nu bilgileriyle ihata edemezler.(kavrayamazlar)

(Tâ-hâ : 110)

Yüksek şanını kavrayıp; duygularla elde edilmekten, Ölçülere vurulmaktan uzaktır, izzet, marifet alanı fehimlerde dolaşmaktan, vehimlere sunulmaktan

arınmıştır. Marifetten bir sonuç olarak, akıllara hayrette kalmaktan ve önünde erimekten başka bir delil yoktur.

Nurların ışıkları şuaları karşısında; gözü olan bakıcılara kör olmaktan ve faş olmaktan başka bir yol da yoktur.

İhtimaldir ki, Hak celle ve alâ hazretlerine **BÂTIN** denilmesi, bütün bâtın işlerine vakıf olmasındandır. Sıhah-ı-Cevheri'de:

وَبَطَنْتَ هٰذِهِ الْاَمْرَ عَرَفْتَ بَاطِنَتَهُ وَمِنْهُ الْبَاطِنُ فِي صِفَةِ اللّٰهِ تَعَالٰى

Burada, bâtının mânası her şeyin bâtınını bilmektir.

O halde, Bâtın Allahu teâlâ'nın sıfatlarındandır, denilmektedir.

Bu ismin hassası da şudur: Her kim, bu ism-i-şerifi günde üç kerre okusa, eşyanın hakikatlerine âlim ve Hak celle ve alâ'nın sırlarına lâyık olur.

360. YÂ VÂLÎ

(Ey, Bütün varlıkları idare eden, mülkünde hâkim ve mutasarrıf olan sultan)

Bu mübarek ismin özellikleri şöyle anlatıldı:

Mahlûkatın işlerini yoluna koyan;

Bu muazzam kâinatı ve her an biten hâdisatı tek başına tedbir ve idare eden…

Allah Teâlâ bütün varlığı idare eden, biricik ve en büyük validir. Diğer vâliler ve hükümdarların idaresi, O'nun izni ve müsaadesi iledir ve onların velâyet ve idaresi, son derece nâkıstır.

Allah'ın velâyet ve tedbiri ise sınırsız, gerçek ve hakikîdir. Her şey emri ve iradesi altındadır. Herşey'i bilir. Ondan habersiz mülkünde hiçbir şey cereyan etmez. Âdile mükâfatını, zâlime cezasını eksiksiz verir… Sebepler, O'nun icraat ve idaresinde yardımcı değil, sadece izzet ve haşmetini gösteren birer perdedirler. Hakikî te'sir, O'nun kudretindendir.

- Bir kimse, bu mübarek ismi devamlı okursa., eşyanın tasarrufu kendisine nasib olur.

Sağlam ve güzel bir yapısı bulunan ve bu yapıya zarar erişmemesini isteyen kimseler de, bu ism-i-şerifi bir kaba yazmalı, sonra içine su doldurarak bu suyu yapının dört duvarı üzerine serpmelidir. Kar ve yağmurdan, o yapıya hiç bir zarar erişmez.

361. YÂ MÜTE'ÂLİ

(Ey Her şeye karşı tam güce sahip, yüceler yücesi, aklın alabileceği her şeyden pek yüce)

El-Müteali: Yaratılmışlar hakkında aklın mümkün gördüğü her şeyden, her hal ve tavırdan pek yüce ve pek münezzeh…

Meselâ, bir zengin hakkında, **"Bu adam yarın fakir düşebilir",** denebilir ve adam da zenginken fakir olabilir. Fakat Allah Teâlâ hakkında, bu gibi ihtimallerin düşünülmesi mümkün değildir. O, her türlü noksanlık, eksiklik, zaaf, âcizlik, hatâ ve kusurdan münezzehtir. İsteyenler çoğaldıkça ihsanı artar, herkese hikmet ve iradesine göre verir. Verdikçe hazineleri tükenmez…

Bu mübarek ismin özellikleri şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi okumaya devam ederse., akranından ve emsalinden üstün olur.

Bir kadın kötü fiilli ise, aybaşı süresinde bu mübarek ismi, kendisine vird edinir ise., o kötü fiil ondan uzak olup gider.

362. YÂ BERRÜ

(Ey, kullarına ihsan eyleyen)

Yüce Hakkın ihsanı hemen herkese şamildir. Şöyleki:

a)- İyilere bol bol, kat kat sevap ihsan eyler.

b)- Kötülerin de kötülüğüne bakmaz, affeder, tevbelerini kabul buyurur.

El-Berr: Kulları hakkında kolaylık isteyen; iyilik ve bahşişi çok olan…

Allah Teâlâ kulları için daima kolaylık ve rahatlık ister, zorluk istemez, zorluk çıkaranları da sevmez. Yapılan kötülükleri bağışlar, örter. Bir iyiliğe en az 10 mükâfat verir. Kul gönlünden iyi bir şey geçirmişse, onu yapmamış olsa bile, yapmış gibi kabul edip mükâfat verir. Aksine kötülükleri ise yapmadıkça cezalandırmaz.

Mesabih şerhinde denilmiştir ki:

- B a r r, dahi B e r r, ismi manasını taşır. Ancak, Yüce Hak şanında:

Berr...

İsmini söylemek yerindedir; öbürü onun şanında gelmemiştir.

Bu mübarek ismin özellikleri arasında şöyle denilmiştir:

- Bir kimse, bu mübarek ismi çok okursa umulur ki, Hak sübhanehu ve teâlâ'nın ihsanlarına mazhar olur. Bir kimse, kendi çocuğu üzerine bu mübarek ismi yedi (7) kere okursa., belâya çarptırılmaktan yana emin olur.

363. YÂ TEVVABÜ

(Ey tövbeleri kabul buyuran, tevbe etme başarısı ihsan eyleyen)

Bu ism-i şerîf, tevbe'nin mübalâğa sîgasıdır. Tevbenin asıl mânâsı dönmektir. Kulun isyan yolundan dönmesi demektir.

Kazî Beyzavî, Bakara suresinin 37. âyetinde buyurulan:

« Allahu teâlâ, kullarına mağfiretle rücu edicidir. Rahmeti geniştir. Tevvâb ve rahimdir.»

Manayı açıklarken, tevbe kelimesi üzerinde şöyle durmuştur:

- Asıl tevbe, günahlardan dönüştür. Sonra tevbe:

a)- Kula bağlanırsa, masiyet işlerden dönmek, olur.

b)- Yüce Hakka bağlandığı zaman, ceza kesilmekten, mağfirete dönüş olur.

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle denildi:

—Bir günahkâr bu mübarek ismi çok okursa., ümid edilir ki: Yüce Hak o kimseye tevbe etme kerameti ihsan eyleye.

364. YÂ MÜN'İMÜ

(Ey, nimet verici)

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi çok okursa, Hak sübhanehu ve teâlâ hazretlerinin nimetlerine mazhar olur.

365. YÂ MÜNTEKIMÜ

(Günahkârlardan dilediklerine cezasını veren...)

El-Müntekim; Suçluları, adaleti ile müstehak oldukları cezaya çarptıran…

Allah Teâlâ'nın intikamı vardır. Âsîlerin belini kıran, cânilerin hakkından gelen, taşkınlık yapan azgınlara hadlerini bildiren şüphesiz ki O'dur.

Bu mübarek ismin özelliği söyle anlatıldı:

- : Her kim, bu ism-i-şerifi çok okursa, günde bin defaya kadar çıkar ve **KAHHAR** ismini de ilâve ederse, düşmanlarının helâk olması hususundaki muradı hâsıl olur.

366. YÂ AFÜVVÜ

(Ey, günahkârları affedici...)

Hadis-i şerif şerh edenlerden bazısı söyle demiştir:

- Afüvv… ismi, Gafur, isminden daha şümullüdür. Zira gufran, örtme manasını; afüv ise, günahların silineceğini anlatır.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi devamlı okursa... Yüce Hak, onun günahlarını affeder.

Anlatıldığına göre, Hazret-i Âişe, bir keresinde Resulüllah efendimize şöyle sormuştur:

- Ya Resulellah, kadir gecesine erdiğim zaman, ne okuyayım?

Allah, kendisine salât ve selâm eylesin; Resulüllah efendimiz şöyle buyurmuştur:

اللّٰهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي

ALLAHÜMME İNNEKE AFÜVVÜN TUHİBBÜL-AFVE FA'FU ANNİ

(Allahım! Sen affedicisin, affetmeği seversin. Beni de affet.)

367. YÂ RÂ'UFÜ

(Ey, çok rahmet ve şefkat edici...)

RAUF'UN anlamı ilk anda **"RAHİM"** kelimesinin anlamıyla aynı gibi görünüyorsa da Kuran-ı Kerim'de geçtiği yerlerde Cenab-ı Hakk iki sıfatı da beraber zikrettiği durumlarda Rauf'u Rahim'den önce buyurmuştur.

Raûf, kullarına kolaylık sağlayan demektir. Çünkü Yüce Allah kullarına kaldıramayacakları ibadetler ve yükler yüklememiştir. Yaşlılık, hastalık ve zayıflık gibi hallerde onları birçok ibadetlerden muaf tutmuştur.

Allah'ın yarattığı tüm canlılar kusursuz, üstün bir yaratılış ve kompleks bir yapı sayesinde yaşamlarını sürdürmektedir. Bu, O'nun merhametinin ve rahmetinin bir delilidir. Çünkü hiçbir canlı kendisi için en uygun, en elverişli şekilde yaşamak için güç sarf etmemiş, sadece Allah'ın üstün aklına teslim olmuştur. O, ihtiyaç duyabileceği her şeyi zaten kendisine vermiştir.

Mesela bütün canlıların kendilerini savunmak için farklı yetenekleri vardır. Kimisi son derece korkutucu bir görünüme sahiptir, kimisi zehirli, kötü kokulu veya yakıcı gazlar püskürtür. Bazıları atik ve çabuktur; düşmanlarından hızla kaçarlar, böyle olmayanlar ise farklı bir savunma şekli olarak dayanıklı zırhlarla kaplıdır. Bir kısmı bedenlerini düşmanlarından saklayabilecek şekilde bir görüntüye sahiptir, diğer bir bölümü de ölü taklidi yaparak düşmanı kandırabilecek şekilde var edilmişlerdir. Şüphesiz canlılar bütün bu niteliklere tesadüfen ya da kendi istekleriyle ulaşmamışlardır.

Her müslüman Allah'ın dışında mutlak şefkat sahibi kimse olmadığını bilmelidir. Allah'ın kullarına bol nimetler vermesi, onlar çeşitli tehlikelerden koruması- nefislerinin arzu ve isteklerinin peşinden koşmalarına mâni olması, O'nun kullarına olan şefkat ve merhametindendir. Bazen bir musibet vererek onları tökezleterek doğru yola girmelerini sağlaması, O'nun şefkat ve merhametinin gereğidir. Bu bela ve musibetler dıştan böyle görünebilir; ancak gerçekte bunlar, kendileri için şefkat ve merhamettir.

Yüce Hakkın Rauf ismi, Rahiym isminden bir derece ileridir;

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bu ism-i-şerife çok devam eden, çok nimet sahibi olur.

- Bir kimse, bir mazlumu bir zalimin elinden kurtarmak ister ve bu ismi okuyarak şefaat ederse kabul buyurulur.

368. YÂ MALİK EL MÜLKİ

(Ey, mülkün ebedî mâliki)

Kâinat, mülk ve servetin hakiki sahibi, bütün varlık emrinde, hikmetine kimse karışamayandır.

Allah Teâlâ mülkün hem sâhibi hem hükümdârıdır. Mülkünde dilediği gibi tasarruf eder. Hiçbir kimsenin O'nun bu tasarrufuna itiraz ve tenkide hakkı

yoktur… Dilediğine verir, dilediğinden alır. Mülkünde hiçbir ortağa ve yardımcıya ihtiyacı yoktur.

De ki: Mülkün gerçek sahibi olan Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin ve mülkü dilediğinden geri alırsın." (Ali İmran, 26)

"Mutlak hâkim ve hak olan Allah, çok yücedir. O'ndan başka ilâh yoktur, O, yüce Arş'ın sahibidir." (Müminun, 116)

"Oldukça kudretli, mülkünün sonu olmayanın yanında doğruluk makamındadırlar." (Kamer, 55)

Allah, mülkün gerçek sahibidir, ebedi sahibidir. Bütün her şey O'nun mülküdür. **"Mülk de O'nun, hamd de O'nun."**

Allah, mülkün ebedi sahibi olduğuna göre O'na sığınmaktan başka çaremiz yoktur. Sadece O'na dua etmeli, yalnız O'ndan korkmalı, yalnız O'na umut bağlamalı, yalnız O'na boyun eğmelidir.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu ism-i-şerifi çok okursa, halk arasında aziz olur.

369. YÂ ZEL-CELÂLİ VEL-İKRAM

(Ey, mutlak varlıklı, Ululuk, ikram ve fazlı-kerem sahibi.)

Celâl; büyüklük, ululuk mânasınadır. Büyüklük alâmeti olan ne kadar kemâlât varsa hepsi Allah'a mahsustur. Mahlûkattaki kemâlât, O'nun kemâlinin zayıf bir gölgesi ve işaretidir.

Allah Teâlâ aynı zamanda büyük bir fazl-ı kerem sâhibidir de… Mahlûkat üzerine akıp taşmakta olan sayıya gelmez, sınır kabûl etmez nimetler hep O'nun ihsanı ve ikrâmıdır. O nimetlerin zerresinde olsun hiç kimsenin hakkı yoktur.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bu mübarek ismi; sürekli okuyan kimse zengin olur.

370. YÂ RABBİ

(Ey Rabbimiz)

Bu ismin hassası da şudur : Bu ism-i-şerife devam eden kimsenin, cenabı Rabbül-izze'nin lütuflarına mazhar olacağı umulur. Bir kimsenin oğlu veya kızı, başka bir kimsenin elinde bulunsa, bulundukları evin çevresine bir hat çekerek, bu ism-i-şerifi 100 kerre okursa, kurtulurlar.

371. YÂ MUKSITÜ

(Ey adaletle hükmeden, âdil zat)

- Bütün işlerini denk, birbirine uygun ve yerli yerinde yapan.

- Mazlûma acıyıp zâlimin elinden kurtaran.

Allah Teâlâ en üstün bir adalet ve merhametin sâhibidir. Her işi birbirine denk ve lâyıktır. Zerre kadar da olsa haksızlığı tercih etmez. Kullarına muamelesi merhamet ve adalet üzeredir. Yapılmış olan hiçbir iyiliğin zerresini bile karşılıksız bırakmaz. İnsanların birbirlerine karşı işledikleri haksızlıkları da düzelterek hakkı yerine getirir.

- Bir kimse, bu mübarek ismi sürekli okursa., şeytanın şerrinden emin olur...

372. YÂ CÂMİ'U

(Ey, kıyamet günü halkı toplayıcı)

Bazılarına göre, Yüce Hak, hamd ile sena edilmeyi bir arada hak ettiği için bu isim verilmiştir.

Bazılarına göre, Yüce Sübhan Hak, muhtelif hakikatleri ve sırları biraraya getirdiği için, bu isim zatına verilmiştir.

El-Cami; İstediğini istediği zaman istediği yerde toplayan.

El-Cami, Birbirine benzeyen, benzemeyen ve zıd olan şeyleri bir araya getirip tutan…

Cem, dağınık şeyleri bir araya toplama demektir. Allah Teâlâ, vücutlarımızın çürüyerek suya, havaya, toprağa dağılmış zerrelerini tekrar birleştirecek, bedenlerimizi yeni baştan inşa edecektir.

Allah Teâlâ birbirine benzeyen şeyleri bir araya getirip topladığı gibi, birbirinden ayrı varlıkları da bir araya getirmektedir. Onların iç içe birlikte yaşamalarını te'min etmektedir. Sıcaklık ile soğukluk, kuruluk ile nemlilik gibi birbirine zıd unsurları bir arada tutması da yine Allah'ın Câmi' isminin tecellisindendir.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"Elbette sizi kıyamet günü toplayacaktır." *(Nisa, 87)*

"Elbette Allah, münafıkları ve kâfirleri cehennemde bir araya getirecektir." *(Nisa, 140)*

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Biri bir şeyini yitirdiği zaman:

يَا جَامِعَ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ اِجْمَعْ عَلَيَّ ضَالَّتِي

YÂ CÂMİ'AN-NÂSİ Lİ-YEVMİN LÂ REYBE FİYHİ İCMA' ALEYYE DALLETİY

(Ey geleceğinde şüphe olmayan bir günde insanları toplayacağında şüphe olmayan, yitiğimi buluştur.)

Derse, kaybolan şeyin Allahu teâlâ'nın izniyle bulunacağı **AVARİF**'te (Avârif-i Meârif) açıklanmıştır. Bu husus, meşâyih kaddesallahu ervahehum tarafından da denenmiştir.

373. YÂ GANİYYÜ

(Ey kesinlikle zatından başkasına ihtiyacı olmayan varlıklı)

Sofiyeden tahkik ehli zatlar, bu mübarek ismin açıklanmasında şöyle demişlerdir:

- Yüce Hak için iki kemal derecesi vardır; şöyleki:

a)- Zati kemâl..

Bu türlü kemâl; varlığı, tekliği, hayâtı, ilmi ve zatına bağlı diğer sıfatlarıdır. Yüce Hakkın, bunlarla sıfatlanıp kemal bulması için, başkasına ihtiyacı yoktur.

b)- İsimlerine bağlı kemâl..

Bu isimlerle kemal bulması, zatından gayrı şeylere bağlıdır. Ama, onun bu türlü kemali, isimlerinin zuhuru ve hükümlerinin o şeyler üzerine yürümesidir. Elbette ki, isimlere bağlı kemâl, zuhur yerlerinin varlığı ile olacak ve oradan görülecektir.

Üstte anlatılan manaya göre, ihtiyatsızlık, zatî kemal içindir; isimlere bağlı kemal için değildir.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, bu mübarek ismi okumaya devam ederse, göz tokluğu ile sıfatlanır.

374. YÂ MUGNİ

(Ey dilediğini zengin eden)

- Allah Teâlâ dilediğini zengin eder, ömür boyunca zengin olarak yaşatır. Dilediğini de ömür boyunca fakirlik içinde bırakır.

- Bâzı kullarını zenginken fakir, bazılarını da fakirken zengin yapar

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"Zengin eden de yoksul kılan da O'dur." *(Necm, 48)*

"Seni fakir bulup zengin etmedi mi?" *(Duha, 8)*

Allah, kendiliğinden zengindir. Mutlak zengin, hiçbir şeye ihtiyaç duymayan Allah'tır. O'nun dışındaki her şey, kendiliğinden O'na muhtaçtır.

Kendini zengin sanan kul ne kadar zengin olursa olsun yine de varlığı ve zatı ile kendisini yaratan Rabb'ine muhtaçtır. Allah, kuluna bol nimetler verir, ona merhamet ve ihsanını yağdırır, açık ve gizli cömertlikte bulunur.

İnsanlar arasında en zengin kimse, Allah'a en çok muhtaç olduğunun bilincinde olandır. Allah katında insanların en üstünü bu kimselerdir.

Bil ki gerçek zenginlik ancak, Allah ile elde edilir. Zira O, kendi katında mutlak zengin olan ve asla başkasına muhtaç olmayandır. O'nun dışındakilerin temel özelliği muhtaçlıktır.

Bu mübarek ismin özellikleri şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, on (10) cuma günü on (10) kere bu mübarek ismi okursa.. Yüce Hak, o kimseyi halka muhtaç eylemez.

Bir kimse, bir hastalığa düştüğü zaman, bu mübarek ismi okuyup eline üflemeli; sonra da elini o hastalıklı yerine sürmeli. Allah'ın izni ile o hastalığından kurtulur.

375. YÂ MÛ'TİY

(Ey karşılıksız ihsan eden)

Bu ismin hassası da şudur : Duası kabul olunmayanlar, bu ism-i-şerife devam etseler, duaları müstecap olur.

376. YÂ MÂNİ'U

(Ey, dilediği kimseyi, dilediği şeyden men'edici)

El Mâni; Bir şey'in meydana gelmesine müsâde etmeyen…

İyiden ve kötüden pek çok arzularımız vardır ki biri bitmeden biri ortaya çıkar. Yaşadığımız müddetçe bunlar ne biter ne de tükenir… Biz de bu arzularımızı elde etmek için çalışır dururuz. Her arzumuz birtakım sebeplere, sebepler de **MÂNİ'** ve **MU'TÎ** olan Allah'ın emrine bağlıdır.

Allah Teâlâ isteyenlerin isteklerini, dilerse verir; o zaman isteyenin tuttuğu sebebler çabucak meydana gelir. Mu'tî ism-i şerîfinin mânası budur. Allah Teâlâ bâzı isteklere de müsaade etmez. O zaman isteyenin yapıştığı sebebler kısır kalır, ne kadar çabalanırsa çabalansın netice vermez. Bu da El Mâni ism-i şerîfinin tecellîsidir.

Kullarının başına gelecek felâket ve musibetleri önlemek, geri çevirmek de yine El Mâni ism-i şerîfinin tecelliyatındandır.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"Allah'ın insanlara açacağı herhangi bir rahmeti tutup hapseden olamaz. O'nun tuttuğunu O'ndan sonra salıverecek de yoktur." *(Fatır, 2)*

"De ki: 'Öyleyse bana bildirin, Allah bana bir zarar vermek isterse, Allah'ı bırakıp da taptıklarınız, O'nun verdiği zararı giderebilir mi? Yahut bana bir rahmet dilerse, O'nun rahmetini önleyebilir mi?' "*(Zümer, 38)*

Resulullah buyuruyor: **"Ey Allahım! Senin verdiklerine mâni olacak, mani olduklarını da verecek kimse yoktur."**

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı :

- Bu ismin hassası da şudur : Eşi ile arasında düzenlik ve anlaşma olmayan kimse, bu ism-i-şerife devam ederse, dirlik içinde yaşar.

377. YÂ DARRÜ

(Ey dilediği kimseye zarar eriştiren)

Sıkıntı ve zorluk veren şeyleri yaratan. **ED-DARR**; Hikmeti gereği elem ve zarar verici şeyler yaratan.

Bu türlü bir zarar, aslında yarardır; bizim anlayamadığımız bir hikmete dayanır.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"Nimet olarak size ulaşan ne varsa, Allah'tandır, sonra size bir zarar dokunduğunda (yine) ancak O'na yalvarmaktasınız." *(Nahl,53)*

"Şayet Allah sana bir zarar dokunduracak olursa, O'ndan başka bunu giderecek yoktur. Sana bir iyilik dokunduracak olursa da O, her şeye güç yetirendir." *(Enam,17)*

Menfaatleri ve mazaaratları yaratan, ancak Allah'tır.

Allah'ın bir zarar vermeyi dilemesini hiçbir şey önleyemez.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, çok düşük bir duruma düşse, cuma gecesi, her ayın 13. 14. 15. günleri bu mübarek ismi yüz (100) kere okursa., yüksek mertebeye erişir.

378. YÂ NÂFİ'U

(Ey fayda veren)

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, bu ism-i-şerifi dört gün müddetle, her gün gücü yettiği kadar okursa, kendisine hiç bir ziyan ve elem erişmez.

379. YÂ NÛRU

(Ey Alemleri nurlandıran, aydınlatan. Yeri, göğü, ayı, güneşi aydınlatan)

- Allah, göklerin ve yerin nurudur. Bütün âlemi meydana koyan, kâinatı gösteren, hakikati bildiren, gözleri gönülleri şenlendiren O'dur. O olmasaydı, hiçbir şey bulunmaz, hiçbir hakikat sezilmez, hiçbir neşe duyulmazdı.

Bu mübarek isimle gönüller dahi, iman ve marifet nuru ile aydınlıktır.

Bazıları da bu mübarek ismi şöyle bir mana ile açıklamışlardır:

- Her şey, zatı ile vücud bulan...

Bu mübarek ismin özelliği üzerine şöyle anlatıldı:

- Bir kimse, Nur suresini yedi (7) kere okuduktan sonra, bu mübarek ismi de bin (1000) kere okursa., onun içi nurlanır.

380. YÂ HÂDİ

(Ey, doğru yolu gösteren)

Bu ismin hassası da şudur : Her kim, gökyüzüne bakarak, bu ism-i-şerifi okur ve eline üfleyerek yüzüne sürerse, o kimse mâ'rifet bulur.

381. YÂ BEDİ'U

(Mübdi' mânasınadır. Yani, eşi görülmemiş şekilde eşyayı yaratıp meydana çıkaran)

El-Bedi; Eşi ve örneği olmayan, sanatkarane yaratan. Örneksiz, maddesiz yaratan. Kolaylıkla daima hayrete düşürücü güzellikte şeyler yaratan.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"O, gökleri ve yeri yoktan yaratandır." *(Enam, 101)*

"Göklerin ve yerin eşsiz yaratıcısıdır. Bir şeyi dilediğinde ona sadece "Ol!" der, o da hemen oluverir." *(Bakara 117)*

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir müşkil işi olan, bu ism-i- şerifi **(YÂ BEDİ'AS-SEMAVAT-İ-VEL'ARD)** (Ey yeri ve semaları eşsiz bir şekilde yaratan.) şeklinde 70 kerre okursa, Hak celle ve alâ hazretleri onun müşkil işini kolaylaştırır.

382. YÂ BÂKİ

(Ey varlığının sonu olmayan, yok olmayı kabul etmeyen daimî vücut...)

Bu ism-i şerîf **(El-Bâki)** "varlığın devamını" bildiren bir kelimedir. Varlığın devamı, önü ve sonu olmamakladır. Önü olmamak mülâhazasıyla Allah

Teâlâ'ya Kadîm, sonu olmamak mülahazasıyla El-Bâkî denir. Bu mânalara yakın Ezelî ve Ebedî ism-i şerifleri de vardır.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"Ancak azamet ve ikram sahibi Rabbinin zâtı bâki kalacak" *(Rahman, 27)*

"O'ndan başka tanrı yoktur. O'nun zâtından başka her şey yok olacaktır. Hüküm O'nundur ve siz ancak O'na döndürüleceksiniz." *(Kasas, 88)*

O'nun zatından başka her şey, her mevcud aslında, yokluk demektir. Çünkü O'ndan başka her şeyin varlığı kendinden değil, Allah Teâlâ'ya dayandığından her an yok olmayı kabul edici ve yok olmaya hazır olmakla aslında yok demektir veya yok olacaktır. Ancak O zatında diri, ezelî ve ebedî, varlığı kendisiyle var olandır.

Âlimler, bakinin hakikî sıfat mı, yoksa itibarî mi olduğunda anlaşamamışlardır. Hak mezhep, İkincisidir. Zira, Alla- hu teâlâ'nın bekası itibaridir.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bu ismin hassası da şudur : Her kim, güneş doğmadan önce, 100 kerre bu ism-i-şerifi okursa, ömrü boyunca felâket görmez ve âhirette de Hak teâlâ onu yarlıgar.

383. YÂ VÂRİSİÜ

(Ey, dünya ehlinin yok olmasından sonra, yerleri ve gökleri miras ile tutucu. Bütün mülk ve servetlerin gerçek sahibi.)

Cenab-ı Hak buyuruyor:

"Şüphesiz biz diriltir ve biz öldürürüz! Ve her şeye biz vâris oluruz." *(Hicr, 23)*

"Yeryüzüne ve onun üzerindekilere ancak biz vâris oluruz ve onlar ancak bize döndürülürler." *(Meryem, 40)*

"Biz, refahından şımarmış nice memleketi helâk etmişizdir. İşte yerleri! Kendilerinden sonra oralarda pek az oturulabilmiştir. Onlara biz vâris olmuşuzdur" *(Kasas, 58)*

Şunu bil ki, varlığı mümkün olan bütün varlıkların maliki ve sahibi Allah'tır. Fakat Allah kerem ve ihsan sahibi oluşu nedeniyle, bazı eşyayı geçici olarak kullarının mülkiyetine vermiştir. İnsanlar ölümlü Allah ise Bâki'dir. Bu yüzden insanlar öldüklerinde sahip oldukları eşyalar, ilk sahibi olan Allah'a kalır. Allah'ın Vâris olmasından maksat işte budur.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Hem kim, bu ism-i-şerifi çok okursa, umulur ki ömrü uzun olur.

384. YÂ REŞİDÜ

(Ey, her türlü işlerinde halka doğru yolu göstererek irşad eyleyici...)

Er-Reşîd; Doğru yolu gösteren.**ER-REŞİD** Bütün işlerini ezeli hikmetine göre neticeye ulaştıran; mahlukata maslahatlarını gösteren demektir.

Cenab-ı Hak buyuruyor:

“Rabbimiz! Bize tarafından bir rahmet ver ve işimizde bize doğruyu göster durumumuzdan bir kurtuluş yolu hazırla!” *(Kehf, 10)*

“Allah kime hidayet ederse, işte o, hakka ulaşmıştır, kimi de hidayetten mahrum ederse artık onu doğruya yöneltecek bir dost bulamazsın.” *(Kehf, 17)*

“Şüphesiz ki Allah, iman edenleri, kesinlikle doğru yola iletir.” *(Hac, 54)*

Bazılarına göre de ayrıntılarına girmeden, bu mübarek ismin manası şudur

- Sağlam, muhkem...

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı:

- Bir kimseye önemli ve önemli olduğu kadar da ne gibi tedbir alması gerektiğini bilmediği bir iş gelse; akşamla yatsı namazı arasında bin (1000) kere okursa., o bilemediği işin yolu kendisine kolayca açılır; batını aydınlanır.

385. YÂ SABURÜ

(Ey, âsilerin cezalandırılmasında acele etmeyen, onların tövbe etmelerini bekleyen, cezasını geciktiren ve dilediği zaman azap eden)

- Es-Sabûr Çok sabırlı, sabreden, cezayı erteleyen.
- Es-Sabûr Suçlulara mühlet verip, cezalandırılmalarını sonraya bırakan, acele etmeyip sabredendir.
- Gücü yettiği halde kendisine asi olan kişilerden öç almakta acele etmeyen.

“(Ey Muhammed,) Sakın, Allah’ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma! Ancak, Allah onları yalnızca korkudan gözlerin dışarı fırlayacağı bir güne ertelemektedir.” *(İbrahim,42)*

Sabır, cezanın Allah’ın takdir ettiği ve süresini belirlediği bir zamana kadar ertelenmesidir.

Dolayısı ile ya tevbe nasib eder yahut dilediği zaman azab eder.

- Sabır... isminin manası, halim ismine yakındır; fakat halimde af ümidi daha fazladır.

Bu mübarek ismin özelliği şöyle anlatıldı :

- Bu ismin hassası da şudur : Bir kimse bir derde veya bir karışık işe düşse, bu ism-i-şerifi 3000 kerre okursa, kurtulur.

386. YÂ SÂDIKU

(Ey, haber verdiği her şeyde doğru söyleyen)

Bu ismin hassası da şudur: Yalancılığı âdet edinmiş bir kimse, bu ism-i-şerife devam etmek suretiyle bu kötü huyundan kurtulur.

387. YÂ SETTARÜ

(Ey, âsilerin günahlarını örten)

İntibah erbabının önderi ve örneği **HOCA UBEYDULLAH** hazretlerinden nakledilmiştir ki; bir kimsenin mühim bir isteği ve maksadı olduğu zaman, **ESMÂ'ULLAH**'tan o isteğine uygun isme teveccüh etmesi ve bunun için de bütün gücünü sarf ederek çalışması gerektir. Bu çalışmak, fikri o istek üzerinde toplamaktan ibarettir.

Yine buyurmuşlardır ki, Kur'an ile çatışmak mümkün olamayacağı gibi bâtın ehlinin himmetiyle de çatışmak mümkün değildir. Çatışan, mutlaka mağlûp olur. Bir kâfir, kendi fikrini devamlı olarak bir işe bağlasa, tam himmeti dolayısiyle istediği müyesser olur. Himmetin tesirinde, iyman ve amel şart değildir. Allahu teâlâ :

يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ

Darda kalanın, duası kabul olunur.

buyurmuştur ki, bu husus umuma şâmildir.

388. YÂ MEN TEKADDESET AN-İL-EŞBÂHİ ZÂTÜHÜ

(Ey, zâtı benzeri bulunmaktan pâk olan. Onun benzeri yoktur ki, hakikat ve mahiyette ona şerik olabilsin, demektir.)

Bu cümlenin bize anlattığı daha kısa mana şudur:

- Hakikat ve mahiyet itibarı ile, Yüce Hakkın zatına bir ortak yoktur. Ülûhiyet sıfatlarında dahi, yaratılmışlarla hiçbir benzerliği yoktur.

389. VE TENEZZEHET AN MÜŞABEHET-İL-EMSALİ SIFATÜHÜ

(O'nun sıfatı, benzerlere benzemekten de münezzeh oldu)

Yani, O'nun sıfatının mahlûkatm sıfatına benzerliği yoktur veya misli yoktur ki, ulûhiyyet sıfatında ona müşabih olsun, demektir.)

390. VE YÂ MEN DELLET ALÂ VAHDANİYYETİHİ VE ÂYÂTİHİ

(Ey, birliğinin alâmetleri olarak mahlûkatını delil gösteren)

Mahlûkatın vücudu, delâlet eder ki, o birdir. O'nun şeriki olsaydı hiç bir şey mevcut olmazdı. Nitekim, Hak sübhanehu ve teâlâ:

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا

Eğer, yerlerde ve göklerde Allahu teâlâ'dan gayrı ilâhlar olsaydı, yer ve gök ve onlarda bulunanlar fesada uğrarlardı.

(Enbiyâ: 22)

Buyurmuştur.

391. VE ŞEHİDET Bİ-RÜBÛBİYETİHİ MASNU'ATÜHU

(Onun, kudret ve azamet sahibi Allahu azim-üş-şân olduğuna, halk ve icat buyurduğu İlâhi san'atının bunca eserleri şahittir. Eğer, Allahu zül-celâl olmasaydı ve âlemi terbiye etmeseydi, halk ve icat buyurduğu şeylerin hiç birisi sürekli ve bâki olmazdı.)

392. VÂHİDÜN LÂ MİN KILLETİN

(Birdir, tektir; ama azlık manasına göre değil)

O, birdir. Birliği azlığından değildir. Yani, bir olması mevcudun az olmasından değildir. Belki, Vâcib-ül-vücudun hakikati, birliği gerektirdiğinden, hakikatte ve ülûhiyyet sıfatında ortak edinmekten imtina ettiğinden dolayı birdir.

393. VE MEVCUDUN LÂ MİN İLLETİN

(Mevcuttur, ama bir illete göre değil)

Yani: Bir başkasının var etmesi nedeni ile var olmamıştır; tıpkı, yaratılmış olduğunu gördüğümüz şeyler gibi...

394. YÂ MEN HÜVE BİL BİRRİ MÂ'RUFUN

(Ey iyiliği ile tanınan)

395. VE BİL-İHSANİ MEVSUFÜN

(İhsanı ile sıfatlanan.)

396. MÂ'RUFÜN BİLÂ GAYETİN

(O, tanınmıştır, ama tanınmakta bir sonu bulunmuş değildir)

397. VE MEVSUFÜN BİLÂ NİHAYETİN

(Sıfatlanmış bir zattır ki, bu sıfatlanmasında dahi bir son bulunmuş değildir)

398. EVVELÜN KADİMÜN BİLÂ İBTİDÂ'İ

(Evveldir, kadimdir vücuduna başlangıç yoktur)

Evveldir, kadimdir vücuduna başlangıç yoktur. Unutmamalıdır ki, **KADİM**'den maksat, kadim ıstılahı olsa bilâ ibtida onunla tefsir ve tekit olunur. Eğer, lügat mânası olsa sıfatı muhassese olur.

399. ÂHİRÜN KERİMÜN RAHİMÜN BİLÂ İNTİHÂ'İN

(Âhardır, kerimdir ve rahimdir. Vücuduna son yoktur.)

Bu metinde geçen iki güzel ismin manası ayrıntılı olarak daha önce anlatıldı; faydasına binaen, burada kısa öz mana verelim:

Keriym: İkramı bol...

Rahiym: Pek merhametli, özellikle taat ehli kullarına...

400. VE GAFERE ZÜNÛB EL-MÜZNİBİYNE KEREMEN VE HİLMEN

(Keremi ve hilmi ciheti ile günahkârların günahlarını bağışladı)

401. YÂ MEN LEYSE KEMİSLİHİ ŞEY'ÜN

(Ey, hiç bir şey onun benzeri olmayan)

402. VE HÜVES-SEMİ'UL-BASİRU HASBÜNALLAHÜ VE Nİ'MEL-VEKİLÜ VE Nİ'MEL-MEVLÂ VE Nİ'MEL NASİYRÜ

(O, gerçek manası ile duyan ve tam manası ile işitendir. Allah bize yeter; pek güzel vekildir. O kadar güzel Mevlâ, o kadar güzel yardımcıdır)

403. YÂ DÂ'İMEN BİLÂ FENÂ'İN

(Ey her zaman daim ve ebedi olan ve fenâ bulmayan)

404. VE YÂ KAAİMEN BİLÂ ZEVALİN

(Ey zeval bulmayan gözcü ve koruyucu)

Hak celle ve alâ hazretlerinin :

O Allahu teâlâ ki, her nefsin bütün kazancına nazırdır.

(Er-Ra'd : 33)

âyeti kerimesinde **KAAİM**'i rakib veya nâzır **(Gözcü veya gözeten)** olarak tefsir etmişlerdir.

405. VE YÂ MÜDEBBİREN BİLÂ VEZİRÜN

(Ey işleri yardımcısız, vezirsiz yöneten)

Tedbir, bir şeyin âkibetine bakmaktır.

406. SEHHİL ALEYNÂ VE ALÂ VÂLİDİYNÂ KÜLLE ASİYRİN

(Bizim ve ana ve babalarımızın, bütün güçlüklerimizi kolaylaştır.)

407. LÂ UHSİ SENÂ'EN ALEYKE ENTE KEMÂ ESNEYTE ALÂ NEFSİKE

(Senin, kendi nefsini senâ ettiğin gibi, seni senâ etmeğe hiç bir zaman kadir olamam.)

Bilinmelidir ki, öven övdüğünün vasıflarını ve gerçeklerini hakkıyla bilmelidir ki, överken o gerçeği ispat edebilsin. Halbuki, hiç kimse Hüdâ'nın vasıflarını tam ve eksiksiz olarak bilemez. Ancak kendisi bilir. Demek ki, kendisini kendisinden gayrı övmeye kimsenin gücü yetmez.

Hak celle ve alâ hazretlerinin, kendi nefsini senâ ettiği gibi, senâya kimsenin gücü yetmeyeceğini Seyyid Şerif kuddise sırrahu, **METALİ'** başlangıcında yazmıştır. Öğrenmek isteyenler, oraya müracaat ederek okusun.

408. AZZE CÂRÜKE

(Sana sığınan galip ve kuvvetli oldu...)

Mefatih'te belirtildiğine göre, **CÂR** aslında komşu mânasınadır. Burada lâzım olan mâna murad olunmuştur. Birisinin himayesinde bulunan, ona sığınır.

409. VE CELLE SENÂ'ÜKE

(Senin senâ etmenin ululuğu, ulu iştir)

410. VE TEKADDESET ESMÂ'ÜKE

(Senin isimlerin, bâtıl yorumlardan temizdir)

411. VE ÂZÜME ŞÂNÜKE

(Şanın yücedir, Senin işin azim oldu)

412. VE LÂ İLAHE GAYRÜKE

(Senden başka ilâh yoktur)

413. YEF'ALULLAHÜ MÂ YEŞÂ'Ü Bİ-KUDRETİHİ

(Allahu teâlâ, dilediğini yapar. Dilediği her şeyi kendi kudretiyle işler)

414. VE YAHKÜMÜ MÂ YÜRİDÜ VE Bİ-İZZETİHİ

(Dilediği her şeyi, kendi galibiyet ve kuvveti ile hükmeder)

415. ELÂ İLALLAHİ TASİYR ÜL-UMÛR

(Bilmiş olunuz ki, her şey Allahu teâlâ cihetine rücû eder)

416. KÜLLÜ ŞEY İN HÂLİKÜN İLLÂ VECHEHU

(Her şey fânidir, helâk olur. Yalnız, Onun zatı bâkidir)

Bazıları bu manada şöyle demişlerdir:

- Hemen her şey, hazır durumu ile, Yüce Allah'ın zatında yok olmuştur; hem de sürekli...

Imam-ı Gazali, bu manada şöyle demiştir:

- Bu mümkün sınıfına dahil olan şeyler, sürekli bir yokluk içindedirler.

Üstteki görüşünü, îhya adlı eserinde anlattı; Mişkât'ül-Envar'da dahi şöyle dedi:

- İrfan sahipleri, mecaz bataklığından, hakikat zirvesine yükselirler, o zaman müşahede gözü ile görürler ki: Bu varlık âleminde, Yüce Hakkın zatından başkası yoktur.

Eşyanın helake yüz tutması, bir vakit helak olup bir başka vakit durmaları, manasında değildir; onlar sürekli bir helak, yokluk içindedirler.

417. LEHÜL-HÜKMÜ

(Hüküm O'nundur)

418. VE İLEYHİ TÜRCA'UN

(Öldükten sonra, dönüş Allahu teâlâ'ya dır.)

419. FESEYEKFİKEHÜMULLAHÜ

(Allahu teâlâ, sana kâfirlerden kifayet eder. Yani, senin üzerinden yahudilerin ve hıristiyanların çerlerini mene der.)

420. VE HÜVES SEMİ'U

(Allahu teâlâ, mü'minlerin ve kâfirlerin sözlerini işiticidir.)

421. EL-ALİYM

(Allahu teâlâ, mü'minlerin itikat ve ihlâsını ve kâfirlerin içlerindeki inkâr ve düşmanlıklarını bilendir)

422. HASBÜNALLAHÜ VE KEFÂ

(Allahu teâlâ, bize yeter; her işimize yetişir, her bakımdan bize kifayet eder.)

423. SEMİ'ALLAHÜ LİMEN DE'Â

(Allahu teâlâ, ihlâs ile dua edenlerin dualarını kabul eder.)

SEMİ', her ne kadar işitmek mânasında ise de, burada kabul yerine kullanılmıştır. Nitekim, **SEMİ'ALLAHÜ LİMEN HAMİDE**'de böyledir.

424. LEYSE VERÂ'ALLAHİL-MÜNTEHÂ

(Allahu teâlâ'nın, bilinmeyen sınırları ötesindeki arzu ve istek yerlerinin sonu yoktur. Bütün taliplerin ve sâliklerin arzuları ve sülük istekleri, orada son bulmuştur.)

425. MEN'İ'TASAME BİLLAHİ YUHYİ

(Allahu teâlâ'nın dinine sıkı sıkı sarılanlar necat buldu.)

426. SÜBHANE MEN LEM YEZEL RABBEN RAHİYMÂ

(Nimet ve ihsanları ile kullarını görüp gözeten rahim Rabbimiz pâktır.)

427. VE LÂ YEZÂLÜ KERİYMA

(Her zaman kerim olan Odur.)

428. LÂ İLAHE İLLALLAH-ÜL HALİM-ÜL-KERİYMÜ SÜBHANALLAHİ

(Allah'tan başka ilâh yoktur; Halimdir, Kerim'dir)

Metinde geçen, iki güzel ismin geniş açıklaması, daha önce geçti; burada kısa mana verelim:

Haliym: Birden yakalamaz, zaman tanır; sonunu iyiye vardırır.

Keriym: İyiliği ikramı bol...

429. VE TEBAREKÂLLAHÜ

(Hak sübhanehu ve teâlâ'nın hayrı ve yaran çok oldu. Veya sıfatında ve ef'alinde yüceldi ve yükseldi)

430. RABBÜS SEMÂVÂT-İS SEB'A VE RABBÜL-ARŞ-ÎL- AZİYM

(Yedi göklerin ve azim arşın Rabbi O'dur.)

431. VEL-HAMD Ü-LİLLAHİ RABBİL ÂLEMİYN

(Hamd ve senâ, Allahu teâlâ'yı tâ'zim içindir ki, o âlemlerin Rabbidir.)

ÂLEM, Allahu teâlâ'dan gayrı her şeye verilen isimdir. Onun halk ve icat buyurduğu her cinsten eşyaya âlem denilir. Meselâ, gökler âlemi, nebatat âlemi, hayvanat âlemi ve saire gibi... Bunların hepsine birden âlem de denilir. Âlemlerin cinslerinde sayı bakımından anlaşamamışlardır. Bazıları, Allahu teâlâ'nın 10Û0 âlemi vardır. 600 tanesi denizde ve 400 tanesi karadadır. Veheb bin Münebbih'ten rivayet olunmuştur ki, on sekiz bin âlem vardır, dünya bu on sekiz bin âlemden bir âlemdir.

Bazıları da, kırk bin âlem vardır demişlerdir. Dünya, doğudan batıya bir âlemdir. Bazıları ise, seksen bin âlem vardır, kırk bini denizde, kırk bini de karada demişlerdir. Bir kısmına göre de, yüz bin âlem vardır. Çünkü, rivayet olunur ki, Hak sübhanehu ve teâlâ, yüz bin kandil halk eylemiş ve bunları arşı azime asmıştır. Bütün yerler, gökler ve bunlarda bulunan mahlûkat hatta cennet ve cehennem hepsi bir kandildedir. Diğer kandillerde olan mahlûkatı, Allahu teâlâ'dan gayrı kimse bilmez.

Kaâb-ül-ahbar; âlemlerin sayılarını saymak mümkün değildir demiştir.

وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ اِلَّا هُوَ

Rabbin celle şânenin ordularını, yalnız kendisi bilir.

(El-Müdessir : 31)

432. İLAHEN VAHİDEN

(Allahu teâlâ sıfatında birdir.)

433. AHADEN

(Zâtında birdir.)

434. SAMEDEN

(Öyle uludur ki, bütün ihtiyaçlar ona arz olunur)

435. FERDEN

(Tektir, yalnızdır. Çocuk edinmekten münezzehtir.)

436. VİTREN

. (Tektir. Eş edinmekten münezzehtir.)

437. HAYYEN

(Daima diridir.)

438. KAYYÛMEN

(bütün halkı devamlı koruyan ve onları yöneten)

439. EBEDEN

(Vücuduna nihayet yoktur. Sürekli, sonu olmayan)

440. LEM YETTAHİZ SAHİBETEN VE LÂ VELEDEN

(Eş ve çocuk edinmemiştir.)

441. VE LEM YEKÛN LEHU ŞERİKÜN FİL-MÜLKİ

(Ulûhiyyetinde şeriki, olmamıştır.)

442. VE LEM YEKÛN LEHU VELİYYÜN MİN-EZ ZÜLLİ

(Zillet bakımından dost edinmemiştir. Yani, kendisini zilletten kurtaracak bir dosta ihtiyacı yoktur. Bütün bunlardan münezzehtir. Burada **VELİ,** yardımcı mânasında da olabilir.)

443. VE KEBBİRHU TEKBÎYREN

(Ona tam manası ile tazim eyle)

Bazıları, **KEBBİRHU**'dan maksat **ALLAHU EKBER** de demektir, demişlerdir.

444. ALLAHU EKBER

(Allahu teâlâ, uludur ve yücedir.)

KEBBİRHU TEKBÎYREN zikrinden sonra **ALLAHU EKBER** demek, o emre uymak içindir.

İmam-ı-Muhammed Gazâli aleyhi rahmet-il-müte'âli, **KİMYAYI SAADET**'in başlangıcında :

— Allahu ekberin mânası budur ki Hak teâlâ hazretleri alâ ve âzamdır. O kadar ki, insan onu aklı ile ölçerek bilmeğe kaadir olamaz, buyurmaktadır.

445. HASBÜNALLAHÜ LÎ-DİYNİNÂ

(Dinimiz için, Allahu teâlâ bize yeter)

446. HASBÜNALLAHÜ Lİ-DÜNYANÂ

(Dünyamız için Allahu teâlâ bize yeter)

447. HASBÜNALLAHÜ LİMÂ EHEMMENÂ

(Önemli işlerimizde, gamlı kederli hallerimizde Allah bize yeter)

448. HASBÜNALLAHÜ LİMEN BEGA ALEYNÂ

(Bize zulüm ve haksızlık edecekler için Allah bize yeter)

449. HASBÜNALLAHÜ LİMEN HASEDENÂ

(Bize hased edenler için, Allah bize yeter)

450. HASBÜNALLAHÜ LİMEN KÂDENÂ Bİ SU'İN

(Bize kötülük etmek için yaklaşanlara Allahu teâlâ yeter)

451. HASBÜNALLAHÜ İND-EL-MEVTİ

(Ölüm zamanı Allahu teâlâ bize yeter)

452. HASBÜNALLAHÜ İND-EL KABRİ

(Kabre konulduğumuz zaman; Allahu teâlâ bize yeter)

453. HASBÜNALLAHİ İND-EL MESA'İLİ

(Sorgu - sual esnasında Allahu teâlâ bize yeter)

454. HASBÜNALLAHÜ İND EL-HİSABİ

(Hesap vaktinde Allahu teâlâ bize yeter)

455. HASBÜNALLAHÜ İND-EL-MİYZÂNİ

(Mizân vaktinde Allahu teâlâ bize yeter)

456. HASBÜNALLAHÜ İND-ES SIRATI

(Sırattan geçerken, Allah bize yeter)

457. HASBÜNALLAHÜ İND EL CENNETİ VEN NÂRI

(Allahu teâlâ, cennete yakın ve cehennemden ırak olmayı istediğimiz zaman bize kifayet edicidir.)

458. HASBÜNALLAHÜ İND-EL-LİKA'İ

(Yüce Allah'ın kendisine erişilip, huzuruna kavuşma sırasında veya kendisini görmek vaktinde Allahu teâlâ bize yeter)

Allah, kendilerine rahmet eylesin, Ehl-i Sünnet vel-Cemaat ile, Allah sırlarının kudsiyetini artırsın tarikat meşayihi, şu mana üzerinde görüş birliğine varmışlardır

- Bir kimse, imanla giderse, mutlaka cennete girecektir ya hiç azap görmeden ya da günahı kadar azap gördükten sonra...

Şu mana üzerinde dahi görüş birliğine varmışlardır:

- Cennetteki her mümin, Yüce Sübhan Hakkı baş gözü ile görecektir; ister dünyada iken müşahede mertebesine erişsin, isterse erişmesin.

Yüce Hakkı, öbür âlemde görmek üzerine kesin delil olarak, Kur'an âyetleri, hadis-i şerifler çoktur.

Allah-ü Taâlâ, Kıyamet suresinin 22. 23. âyetlerinde şöyle buyurdu:

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾

O gün (Kıyamet günü) nice yüzler ter-ü-tazedir. (Zira) Rablerine nazar kılarlar.

Nazar lügatte intizar mânasına gelir. Nitekim, Kur'an-ı-kerimde:

انظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ

(Bize muntazır olun. Nurunuzla, biz de ziyalanalım..) diyecekler.

(El-Hadid : 13)

buyurulmuştur ki, bu âyeti celilede **UNZURUNÂ,** bize muntazır olun şeklinde tefsir edilmiştir.

Yukarıdaki âyeti kerimede **NAZAR** kelimesi **(İLÂ)** edatı ile işaret edilmiştir. Bunun ifade ettiği manaya göre:

- Yüce Allah'ı görmek...

Şeklinde bir mana çıkarmak vaciptir. Daha açık olarak, üstteki mana bir. Gerçek olur. Yine bu. Âyet-i kerimeden, şöyle bir mana dahi çıkarmak mümkündür:

- Orada, Yüce Yaratıcıyı görecekler, bakacaklar. O güzel yüzü görme şerefine nail olur, **Allah'ın cemalini** mütalaaya dalarlar. Onun zatından başka her şeyi bırakır, hiçbir şeye iltifat edip bakmazlar.

Allah-ü Taâlâ, Muttafifiyn suresinin 15. âyetinde şöyle buyurdu:

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ

« Muhakkak ki, o gün onlar Rablerinden hicapta kalacaklardır»

Bu âyet-i kerimenin delâletine göre, Yüce Hakkı sadece müminler göreceklerdir; aksi halde, kâfirlerin perdeli kalacakları bildirilmezdi.

Buharî Sahih'inde, Cerir b. Abdillah'tan alınan bir hadis-i şerif vardır; Allah ondan razı olsun.

Şöyle anlattı:

— Bir gece, ay bedr halinde idi. Sultan-ı-Enbiyâ aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tehâyâ efendimiz hazretlerinin meclisi şerifelerinde oturuyorduk. Aya nazar edip buyurdular :

إِنَّكُمْ سَتَرَوْنَ رَبَّكُمْ كَمَا تَرَوْنَ هٰذَا

Ayı böylece gördüğünüz gibi, Rabbinizi de görürsünüz.

Mevlâna **SA'DÜDDİN TAFTAZANİ** aleyhirrahme, akaid şerhinde, bu hadisi şerifin, sahabenin ulularından 21 kişi tarafından teyit edildiğini belirtmiştir.

459. HASBİYALLAHÜLLEZİ LÂ İLÂHE İLLÂ HÛ

(Allahu teâlâ bana yeter; öyle bir zattır ki, ondan başka ilâh yoktur.)

460. ALEYHİ TEVEKKELTÜ VE İLEYHİ ÜNİYB

(O'na tevekkül ederim ve dönüşüm de O'na olsa gerektir.)

461. LÂ İLAHE İLLALLAHÜ SÜBHANALLAHİ MÂ Â'ZAMELLAHÜ

(Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; Allah o kadar büyük ki)

LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ SÜBHANALLAHİ MÂ AHLEMALLAHÜ

(Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; Allah o kadar halimdir ki)

LÂ İLÂHE İLLALLAHÜ SÜBHANALLAHÜ MÂ EKREMALLAHÜ

(Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; Allah o kadar ikramlıdır ki)

MÂ Â'ZAMALLAHÜ MÂ AHLEMALLAHÜ MÂ EKREMALLAHÜ

(Allah, o kadar büyük, o kadar keremli, o kadar halim ki)

462. LÂ İLÂHE İLLALLAHU VAHDEHU LÂ ŞERİKE LEHU

(Allah'tan başka ilâh yoktur, birdir, ortağı yoktur; Muhammed Allah'ın Resulüdür)

463. MUHAMMEDÜN RESÜLÜLLAH

(Hz. Muhammed, Allahu teâlâ'nın Resûlüdür.)

464. ALLAHÜMME SALLİ ALÂ MUHAMMEDİN KÜLLEMÂ ZEKEREHÜZ-ZÂKİRÛN

(Allahım! Zâkirler onu zikreyledikçe Hazret! Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine rahmet ve in'am eyle.)

465. ALLAHÜMME SALLİ ALÂ MUHAMMEDİN KÜLLEMÂ GAFELE AN ZİKRİHİL-GAFİLÛN

(Allahım! Gafiller onu zikreylemekten gafil oldukları zamanlarda Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine rahmet ve in'am eyle.)

Bundan maksat şudur : Allahım! Ona kıyamete kadar her vakit rahmet eyle, demektir. Her kimse ki bu şekilde salât-ü- selâm getirse, kıyamete kadar salât-ü-selâm getirmiş gibi olur.

Unutmamalıdır ki, **MUHAMMEDÜN RESÜLÜLLAH** dedikten sonra, **ALLAHÜMME SALLI ALÂ MUHAMMED** denilmesinin sebebi, aleyhissalâtü vesselâm efendimizin mübarek isimleri zikrolunduğu zaman salâvat-ı-şerifeyi söylemeyenler hakkında bir çok Hadis-i-şeriflerde vaid vârid olmasıdır. Bunlardan birisi de şudur :

رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ

Hor ve zelil olsun o kişi ki, yanında zikrolunduğum zaman, bana salâvat getirmedi.

Ebussu'ud efendi :

إِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ

Allahu teâlâ ve melekleri, Nebiyullah'a salât ederler.

(El-Ahzab : 56)

âyeti kerimesinin tefsirinde :

يُرْوٰى اَنَّهُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وَكَّلَ اللّٰهُ بِي مَلَكَيْنِ فَلَا اُذْكَرُ عِنْدَ
مُسْلِمٍ فَيُصَلِّي عَلَيَّ اِلَّا قَالَ ذٰلِكَ الْمَلَكَانِ غَفَرَ اللّٰهُ لَكَ ۞ وَقَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى
وَمَلَائِكَتُهُ جَوَابًا لِذٰلِكَ الْمَلَكَيْنِ آمِينَ ۞ وَلَا اُذْكَرُ عِنْدَ مُسْلِمٍ
فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ ۞ اِلَّا قَالَ ذٰلِكَ الْمَلَكَانِ لَا غَفَرَ اللّٰهُ لَكَ وَيَقُولُ تَعَالٰى
وَمَلَائِكَتُهُ جَوَابًا لِذٰلِكَ الْمَلَكَيْنِ آمِينَ

— Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz bir Hadis-i-şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır : Allahu teâlâ, bana salâvat getirenler için iki melek tayin buyurmuştur. Her ne zaman bir müslim yanında adım zikrolunsa da, o müslim bana salâvat getirse, o iki melek kendisine dua ederler: **(Allahu teâlâ seni mağfiret buyursun...)** Diğer bütün melekler de bu duaya **(Âmin)** derler. Her ne zaman, adım zikrolunsa da bir müslim bana salâvat getirmese, o iki melek : **(Allahu teâlâ seni mağfiret buyurmasın...)** diye dua ederler ve diğer bütün melekler de bu duaya **(Âmin)** derler.

إِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ
وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

Allahu teâlâ ve melekleri, Nebiyullah'a salât ederler. Ey iyman edenler; Siz de ona salât ve selâm edin.

(El-Ahzâb: 56)

âyeti kerimesi, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem üzerine, salâvatın vücubuna delildir. Bazıları, ömründe bir kerre vâciptir demişlerdir. Bazıları da, her zikrolunduğu mecliste bir defa salâvat getirilmesi vâciptir demişlerdir.

Bunlara göre, tilâvet secdesi ve aksırmak gibi hallerde nasıl ki bir defa ile iktifa ediliyorsa, salâvatta da bir defa söylemek kâfidir. Secde âyeti, bir mecliste tekrar olunursa, bir kerre secde vâciptir. Nitekim, bir mecliste bir defa aksıranlara :

يرحمك الله

YERHAMÜKÂLLAH

demek vâciptir.

Bazılarına göre de, bir mecliste kaç defa zikirleri geçerse, o kadar salâvat getirmek vâciptir.

Mecma'ul-bahreyn şerhinde, İbn-i-Melek, imam-ı-Serahsi' den nakleder ki:

Sultan-ı-enbiyâ sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimizin, her defa zikrolunduğu zaman salâvat getirmek müstehaptır, muhtar olan fetvâ budur.

466. RADIYNÂ BİLLAHİ TEÂLÂ RABBEN

(Allahu teâlâ'nın Rabbimiz olmasına razı olduk. Yani, O'nun rübubiyyetine razı olduk.)

467. VE BİL-İSLÂMİ DİYNEN

(Din olarak islâma razı olduk.)

468. VE Bİ-MUHAMMEDİN. SALLALLAHÜ ALEYHİ VE SELLEME EBİYYEN VE RESÛLEN

(Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemin nübüvvet ve risaletine de razı olduk.)

Sünen-i-Tirmizi'de belirtilmiştir ki; Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz :

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَقُولُ إِذَا أَمْسَى وَإِذَا أَصْبَحَ
ثَلَاثًا رَضِيتُ بِاللّٰهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا إِلَّا كَانَ حَقًّا
عَلَى اللّٰهِ أَنْ يُرْضِيَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

— Sabaha veya akşama dahil olduğu zaman, üç kerre :

رَضِيتُ بِاللّٰهِ تَعَالَى رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا

RADİYTÜ BİLLAHİ TEÂLÂ RABBEN VE BİL-İSLÂMİ DİYNEN VE Bİ-MUHAMMEDİN NEBİYYEN diyen kulunu, kıyamet günü razı etmek, Allahu teâlâ üzerine vâcip olur.

buyurmuşlardır.

SAHİH-İ-MÜSLİM'de:

ذَاقَ طَعْمَ الْإِيمَانِ مَنْ رَضِيَ بِاللّٰهِ تَعَالَى رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا

Rab olarak Allahu teâlâ'dan, din olarak İslâmdan ve Resûl olarak Muhammed Aleyhisselâmdan razı olan kimse, iman lezzetini kendisine zevk edinmiştir.

buyurulmaktadır.

Bu iki Hadis-i-şerifte, birisinde NEBİYYEN ve diğerinde RESÛLEN zikredilmiş bulunduğundan, bu virdi şerifte de her ikisi cem'olunmuştur.

469. VE BİL-KUR'ANİ İMÂMEN

(İmam olarak Kur'an-ı-kerime de razı olduk.)

470. VE BİL-KÂ'BETİ KIBLETEN VE BİS-SALÂTİ VESSAVMİ VEZ-ZEKÂTİ VEL-HACCİ FERİZATAN

(Kâbe'nin kıble olmasına, namazın, orucun, zekâtın ve haccın farz kılınmasına razı olduk.)

471. VE BİL-MÜ'MİNİYNE İHVÂNEN

(Din kardeşleri olarak mü'minlere razı olduk.)

472. VE BİL-MÜ'MİNATİ AHAVATİN

(Din kardeşimiz olarak iyman sahibi kadınlardan da razı olduk.)

473. VE BİS-SIDDIYKİ VEL-FARUKİ VE ZİN-NÛREYNİ VEL-MÜRTEZÂ E'İMMETEN

(Hazreti Ebu-Bekir-is-Sıddıyk, Hazreti Ömer-ül-Faruk, Hazreti Osman Zinnûreyn ve Hazreti Aliyyül-Mürtezâ rıdvanullahi aleyhim ecmaiyn efendilerimiz hazeratının, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizden sonra her birisinin imam-ı bil hak ve halife olduklarına, yani imamet ve hilâfetlerine razı olduk.)

Bilindiği gibi, **SIDDIYK** lügatte üç mânaya gelir. 'Birinci mânası, gayet doğru söyleyici demektir ki, bu mâna Tâc-ül-esâmi'de açıklanmıştır. Yusuf sûresinde de, sıddıykı bu mâna ile tefsir etmişlerdir. İkinci mânası daimî tasdiktir. Bu iki mâna Sıhah-ı-cevheride beyan olunmuştur.

O halde, Emir-el-mü'miniyn Ebu-Bekir-Sıddıyk radıyallahu anh hazretlerine **SIDDIYK** denilmesinin sebebi birinci mâna ile yorumlanacak olursa, gerçekten çok doğru söyleyici idi. Hatta, Emir-el-mü'miniyn Hazreti Ali kerremallahu vechehu, hadis rivayetini hiç kimseden yemin etmeksizin kabul etmezdi. Yalnız, Hazreti- Ebu-Bekir radıyallahu anha, yeminsiz inanırdı.

İkinci mâna ile yorumlansa yine uygundur. Çünkü, herkesin malûmudur ki, dâva ettikleri her şeyi amelleriyle doğrulamışlardır. Kendi sözlerini, herkesten önce kendileri fiile getirmişlerdir.

Eğer, üçüncü mâna olan daimî tasdik şeklinde yorumlanacak olursa, bu da uygundur. Çünkü hiç bir zaman kuşkuya düşmemiş ve gerçekten her zaman tasdik halinde bulunmuştur.

Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri, miraçlarının ertesi günü, yakınlarına olayı anlattılar ve:

— Dün gece, Mekke'den beyti mukaddes'e gittim. Orada, ervahı enbiyâya imamet ederek iki rekât namaz kıldım. Daha sonra, arşın üstüne uruç ettim. Hazreti Rabbil-izze ile bu kadar kelimeler söyleştim. Allahu teâlâ ümmetime bir gün ve bir gecede elli vakit namazı farz eyledi. Geri döndüm. Âsümanda Hazreti Musa aleyhissalâtü vesselâma mülâki oldum. Beni **(Ümmetin, elli vakit namaza takat getirmez)** diyerek geri çevirdi. Allahu teâlâ on vakit namaz bağışladı. Velhasıl, dört seferde kırk vakit bağışladı. Hazreti Musa beni tekrar geri döndürdü. Nihayet beş vakitte karar olundu. Oradan beytülmakdise indim ve aynı gece içinde Mekke'ye döndüm. Bu gidiş - geliş gayet kısa zamanda oldu.

Rivayet olunur ki, dönüşlerinde mübarek yatakları henüz sıcaklığını muhafaza ediyordu. Giderken, abdest ibriğine dokunmuş ve devirmişlerdi. Dönüşlerinde ibrikteki suyun henüz tamamen akmadığını gördüler. ,

Kâfirler, bu hikâyeyi dinledikleri zaman, yine inkâr ettiler ve akla uyacak şey olmadığını düşünerek, bununla Hazreti Ebu-Bekir'i susturabileceklerini hesapladılar. Yanına gittiler ve kendisine:

— Yâ Eba-Bekir, duydun mu, dostun olmayacak işler söylüyor, bu gece arşa gittim, geldim diyor, dediler.

Hazreti Ebu-Bekir, hiç düşünmeden:

— O, böyle söylüyorsa doğrudur, dedi. Ondan yanlış söz çıkmaz.

Bu bakımdan **SIDDIYK** denildi.

Hazreti Ömer radıyallahu anha **FARUK** adı verilmesinin sebebi de şudur:

Bir münafık ile bir yâhudi, birbirlerinden dâvacı oldular. Dâvalarına bakması için yahudi, aleyhissalâtü vesselam efendimizin huzurlarına gitmek istedi. Münafık kabul etmedi. Çünkü o, münafıkların başı Kâab İbn-i-Eşref idi. Nihayet Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellemin huzuruna vardılar. Yahudi lehinde hüküm buyurdular. Münafık, bu hükme razı olmadı. Yahudiyi alarak Hazreti Ömer'in huzuruna götürdü. Yahudi, maceralarım anlattı, aleyhissalâtü vesselâm efendimizin hükümlerini de bildirdi ve hasmının bu hükmü kabul etmediğini söyledi. Hazreti Ömer radıyallahu anh, münafıktan yahudinin söylediklerinin doğru olup olmadığını sordu. Münafık:

— Evet, öyledir. Ben peygamberin hükmüne razı olmadım ve senin hükmetmen için sana geldim, dedi.

Hazreti Ömer, kendilerine:

— Siz, biraz burada oturunuz. Ben gelir dâvanıza bakarım, diyerek evine gitti ve kılıcını alarak bulundukları yere geldi ve bir darbe ile münafıkın kellesini uçurdu ve:

— Allah Resûlünün hükmüne razı olmayan kimseye ben böyle hükmederim, dedi.

O zaman, Cibril-i-emin aleyhisselâm, âyeti kerimeyi getirdi ki, Hz. Ömer hak ile bâtılın arasını fark etti demek mânasına **FARUK** adını aldı. O âyeti kerime şudur:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ
قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ط

Sana inzal olunan Kur'ana ve senden önce inzal olunan semavî kitaplara iyman ettiklerini zu'medenlere bakmaz mısın. Onlar, Tagut'u (putu) İnkârla emrolunmuşken, yine onun huzurunda muhakeme olunmayı istiyorlar.

(En-Nisâ : 60)

Emir-el-mü'miniyn Hazreti Osman radıyallahu anha; **ZİNNÛREYN** denilmesinin sebebi de bilindiği gibi, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem ona iki kızını vermişti. Önce Hazreti Rukiyye radıyallahu anha'yı nikahladı ve onun vefatından sonra da Hazreti Ümmü Gülsüm radıyallahu anha'yı nikâhladı. Ümmü Gülsüm de vefat edince:

لَوْ كَانَتْ عِنْدِي ثَالِثَةٌ لَزَوَّجْتُكَهَا

Eğer, üçüncü bir kızım olsaydı, onu da sana Nikâhlardım.

buyurdular.

474. VE Bİ-SAİR-İS-SAHABETİ RIDVANULLAHÜ TEALÂ ALEYHİM ECMAİYNE KIDVETEN

(Örnek ve önder oldukları için diğer sahabeye ki Allahu teâlâ'nm rizası onların üstüne olsun, hepsinden razı olduk.)

Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz buyurmuşlardır:

أَصْحَابِي كَالنُّجُومِ بِأَيِّهِمُ اقْتَدَيْتُمْ اهْتَدَيْتُمْ

Benim ashabım yıldızlar gibidirler. Hangisine uyulsa hidayete erişilir.

475. VE Bİ HALÂLİLLAHİ TEALÂ HALÂLEN VE BİHİ HİSABEN

(Allahu teâlâ'nın helâl buyurdukları şeylere helâl oldukları ve üzerine hesap olunduğu için razı olduk.)

476. VE Bİ-HAREM-İLLAHİ TEALÂ HARAMEN VE BİHİ AZABEN

(Allahu teâlâ'nın haram kıldıklarına da haram oldukları ve azaba sebep olacakları için razı olduk.)

477. VE BİL-CENNETİ SEVÂBEN

(Sevap ve ceza okluğu için cennete de razı olduk.)

478. VE BİN-NÂRİ İKABEN

(Kâfirler ve âsiler için ikap olduğundan cehennem ateşine de razı olduk.)

479. MERHABEN, MERHABEN

(Merhaba, merhaba... Bazı lügatlerde **MERHABA** muhataba ikram için söylenilen bir kelimedir, diye yazılmıştır. Yani, ferah ve genişlik senin için olsun, demektir.)

480. BİS SABAH-İL-CEDİDİ VE BİL-YEVM-İS-SAİYDİ VE BİL MELEKEYNİL-KİRAMEYNİL-KÂTİBEYNİŞ-ŞÂHİDEYN İL ÂDİLEYNİ

(Merhaba derim o yeni sabaha ve o kutlu güne, hayır ve şerlerimizi yazan ve bütün amellerimize adil birer şahit olan **KİRÂMEN KÂTİBEYN** adındaki meleklere.)

481. HAYYA KÜMALLAHU TEÂLÂ

(Ey, kirâmen kâtibeyn melekleri! Allahu teâlâ sizlere selâm ve tahiyyet etsin veya sizlere uzun ömürler versin…)

482. Fİ GURRETİ YEVMİNA HÂZ'EKTÜBÂ Fİ EVVELİ SAHİYFETİNÂ HÂZİHİ BİSMİLLAH-İR RAHMAN-İR RAHİYM

(Ey amellerimizi yazan melekler! Bugünümüzün başında, amel sahifemizin başına **BİSMİLLAH-İR-RAHMAN-İRRAHİYM** yazınız.)

483. VE EŞHEDÂ

(Ey melekler, siz şahit olunuz)

484. Bİ-ENNÂ NEŞHEDÜ EN LÂ İLAHE İLLALLAHÜ VAHDEHU LÂ ŞERİKE LEHÜ

(Biz, şehadet ederiz ki, mâbud-u-bil-Hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır. Yalnızdır, onun için şeriki yoktur.)

485. VE NEŞHEDÜ ENNE MUHAMMEDEN ABDÜHÜ VE RESÛLÜHÜ

(Şehadet ederiz ki, Muhammed aleyhisselâm, Allah'ın kulu ve Resûlüdür.)

Burada, Hazreti Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem, Allahu teâlâ'nın kuludur demekten maksat şudur: Yani, biz peygamberimizi, Allah'ın oğludur diye itikat etmeyiz. Netekim, Yahudiler **ÜZEYİR** peygamberin, Allah'ın oğlu olduğuna itikat ettiler. Hıristiyanlar da, Hazreti İsa aleyhissalâtü vesselâma Allah'ın oğludur dediler.

تَعَالَى اللّٰهُ عَمَّا يَقُولُ الْمُشْرِكُونَ

Allahu teâlâ, müşriklerin dediklerinden âlidir.

(Münezzehtir.)

Unutmamalıdır ki, mü'minin kendi imanı üzerine bazı şeyleri şahit tutmasında büyük faydalar vardır. Kelime't-üt-tayyib kitabında belirtildiğine göre, vaktiyle bir şahıs kırda bir mescit yaptırmış ve kıble tarafına da yedi tane taş koymuştu. Her namaz kıldıktan sonra, o taşlara hitap eder ve der ki:

— Ey taşlar! Şahidim olunuz... Ben, **LÂ İLAHE İLLALLAH** diyorum.

Bir zaman sonra, bu şahıs vefat etmiş. Salihlerden bir kimse, kendisini rüyasında görmüş ve demiş ki:

— Beni, cehenneme götürüyorlardı. Cehennemin kapılarından birisinden içeri atmak isterken, birden yaptırdığım mescidin kıble tarafına diktiğim taşlardan birisinin, beni sokmak istedikleri kapıya geldiğini ve büyüyerek kapattığını gördüm. Başka bir kapıya götürdüler. O taşlardan birisi daha geldi ve o kapıyı da kapattı. Böylece, kıbleye diktiğim yedi taşın her biri, cehennemin yedi kapısını kapattılar. Ben de, Allahu teâlâ'nın inayetiyle azaptan kurtuldum.

486. ERSELEHU BİL-HÜDA VE DİN-İL-HAKKI

(Allahu teâlâ hazretleri, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemi doğru yolu göstermek ve İslâm dinini öğretmek için gönderdi.)

Beyzavi tefsirinde bu konuda şunlar belirtilmektedir:

Bu âyeti kerimenin başında:

هُوَ الَّذِى اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَدِينِ الْحَقِّ

O Allahu teâlâ ki, Resûlünü hidayet kaynağı olan Kur'an-ı-kerim ve hak dini ile gönderdi.

(Et-Tövbe: 33)

açıklamasından sonra, bu gönderilişin sebebi olarak da:

لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ

Müşrikler hoş görmeseler de, onu bütün dinlere galip kılmak için gönderdi.

(Et-Tövbe: 33)

âyeti kerimesi gösterilmektedir.

487. ALA HAZÎHİŞ-ŞEHADETÎ NAHYA VE ALEYHA NEMÜTÜ VE ALEYHA NÜB'ASÜ

(Biz, inşallah bu şehadet ile diriliriz, bu şehadet ile ölürüz ve bu şehadet ile kabirlerimizden kalkarız.)

488. İNŞALLAHÜ TEÂLÂ

(Yukarıdaki üç fiile müteallıktir.)

489. E'UZÜ Bİ-KELİMATİLLAH-İT-TAMMÂTİ KÜLLEHÂ MİN ŞERRİ MÂ HALÂKA

(Yarattığı şeylerin şerrinden, Allahu teâlâ'nın bütün tam ve kâmil kelimelerine sığınırım)

وَفِي شَرْحِ الْمَصَابِيحِ الْكَلِمَاتُ جَمْعُ الْكَلِمَةِ وَوَصْفُهَا بِالتَّامَّةِ لِأَنَّهَا
مِنْ صِفَاتِ اللّٰهِ وَكَلَامِهِ وَالْاِسْتِعَاذَةُ بِهَا كَالْاِسْتِعَاذَةِ بِاللّٰهِ تَعَالَى

Mesabih şerhinde; kelimat kelimenin ce'midir. Tammât ile vasfedilmesi, Allahu teâlâ'nın sıfatlarındandır. İsti'âze sözüdür. Allahu azim-üş-şâna sığınmaktır.

İbn-i-Melek, Meşarikte yazmıştır ki **KELİMETULLAH'** tan maksat, enbiyâya inen kitaplardır. Bazıları da, maksat Allahu teâlâ'nın sıfatlarıdır demişlerdir. Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellemin buyurdukları gibi:

E'ÜZÜ Bİ-İZZETİLLAHİ VE Bİ-KUDRETİLLÂHİ TEALÂ

kavlinde, Allahu teâlâ'nın sıfatına sığınılmıştır.

Sahih-i-Müslim'de belirtildiğine göre, aleyhissalâtü vesselâm efendimiz, bir kimse bir konak yerine indiği zaman :

E'ÜZÜ Bİ-KELİMATİLLAH-İT-TAMMÂTİ KÜLLEHÂ MİN ŞERRİ MÂ HALÂKA

derse, ona hiç bir zarar ve ziyan erişmez, buyurmuşlardır.

Yine Sahih-i-Müslim'de belirtilmiştir ki, bir kişi Fahr-i- âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin huzuru saadetlerine gelerek:

— Ya Resûlallah! Dün gece beni bir akrep ısırdı. O kadar acı çektim ki anlatamam, deyince aleyhissalâtü vesselam efendimiz:

— E'ûzü bi-kelimatillah-it-tammati küllehâ min şerri mâ halâka, deseydin, o akrep sana zarar vermezdi, buyurmuşlardır.

490. BİSMİLLAHİ HAYR-İL-ESMÂ'İ

(İsimlerin en değerlisi olan Allahu teâlâ'nın ismine sığınırım.)

491. BİSMİLLAHİ RABBİL'ARDİ VE RABBİS-SEMÂ'İ

(Yerlerin ve göklerin Rabbi olan Allahu teâlâ'nın isimlerine sığınırım.)

492. BİSMİLLAHİLLEZİ LÂ YADURRU MÂ'A İSMİHİ ŞEY'ÜN FİL'ARDİ VE LÂ FÎS-SEMÂ'İ

(Yerlerde ve göklerde hiç bir zarar eriştirmeyen Allahu teâlâ'nın ismine sığınırım.)

493. VE HÜVES SEMİ UL ALİYM

(O Allahu teâlâ ki işitici ve bilicidir. . .)

Sünen-i-Tirmizi'de ve İbn-i-Mâce'de belirtildiğine göre, Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri:

— Her kim, günün ve gecenin başında üç kerre:

بسم الله الذي لا يضر مع اسمه شيء في الأرض ولا في السماء
وهو السميع العليم

BİSMİLLAHİLLEZİ LÂ YADURRU MÂ'A İSMİHİ ŞEY'ÜN FİL'ARDİ VE LÂ FİS SEMÂ'İ VE HÜVES- SEMİ'UL-ALİYM,

derse, o kimseye hiç bir şeyden zarar erişmez, buyurmuşlardır.

494. EL-HAMD-Ü-LİLLAHİLLEZİ AHYÂNÂ BÂ'DE MA EMÂTENÂ VE REDDE İLEBNA ERVAHENA

(Bizi, öldürdükten sonra dirilten, ruhlarımızı bize geri çeviren Allah'a hamd olsun.)

495. VE İLEYH-İL-BÂ'SÜ VEN-NÜŞÛR

(Hesap günü ölülerin dirilmesi ve dönüşü ona olacaktır)

Sahih-i-Müslim'de belirtildiğine göre, Sultan-ı-enbiyâ aleyhi ve âlihi efdal-üt-tehâya efendimiz hazretleri, uykudan uyandıkları zaman bunu söylerlerdi.

الحمد لله الذي أحيانا بعد ما أماتنا وإليه النشور

Hamd, O Allahu teâlâ'ya mahsustur ki, bizi öldükten sonra diriltir. Dönüşümüz, ancak O'nadır.

هذا مجاز لأن الحياة غير زائلة عند النوم لكن جعل السكون عن
الحركات وزوال القوة منزلة الموت فقال بعد ما اماتنا اى ردّ علينا
القوة والحركة بعد ازالتهما منا بالنوم واليه النشور اى واليه المآب
والرجوع بعد الموت للحساب والجزاء يوم القيامة

Mefatih sahibi, bu Hadis-i-şerifin şerhinde, mecaz vardır. Uykuda, her türlü hareketler durduğu, hiçbir kuvvet kalmadığı ve tam bir sükûn içinde bulunulduğu için, yarı ölüm mahiyetindedir, demektedir.

496. ESBAHNÂ VE ESBAHAL-MÜLKÜ LİLLAHİ

(Mülk ve padişahlık Allahu, teâlâ için olduğu halde sabaha dahil olduk.)

497. VEL'AZAMETÜ

(Zat ululuğu...)

498. VEL-KİBRİYÂ'Ü

(Azamet, celâl, ululuk.)

499. VEL-CEBERUTÜ

(Sıfat ululuğu.)

500. VES-SULTANÜ

(Padişahlık...)

501. VEL-BÜRHANÜ

(Vücut ve vahdeti üzerine vazih delil.)

502. LİLLAHİ

(Allah içindir...)

Hadis-i-kudside vârid olmuştur:

«Kibriya ridam, azamet izarımdır.»

Hadis-i şerif şerhçileri, azametle kibriya arasını ayırd etmek için şöyle bir mana vermişlerdir:

Kibriya: Boyun eğmekten imtina etmek... Böyle bir şey de ancak Yüce Allah'a hastır; başkası için olamaz.

Azamet: Bir varlığın zatında mükemmel, değerli, ihtiyaçsız olması...

503 VEL-ÂLÂ'Ü VENNU'AMÂ'Ü LİLLAHİ

(Zahiri ve mutlak nimetler Allahu teâlâ'ya mahsustur.)

504. VEL-LEYLÜ VEN-NEHARÜ LİLLAHİ

(Gece ve gündüz Allah içindir..)

505. VE MÂ SEKENE FİYHİMÂ LİLLAH-İL-VÂHİD İL KAHHÂRİ

(Gece ve gündüzde sakin olan her şey, bir ve kahredici olan Allahu teâlâ içindir.)

506. ESBAHNÂ ALÂ FITRAT-İL-İSLÂMİ VE ALÂ KELİME'T-İL-İHLÂSİ

(İslâm fıtratı ve ihlâs kelimesi olan (lâ ilâhe illallah) ile sabahladık)

(İhlâs kelimesi **LÂ İLAHE İLLALLAH**'tır. Allahu teâlâ'nın dini, onun sebebiyle hâlis olur. Mişkât-i-envâr'da belirtildiğine göre, Abdullah bin Ömer **EL-HAMD-Ü-LİLLAH** şükürdür, **LÂ İLÂHE İLLALLAH** ihlâs kelimesidir buyurmuştur.)

507. VE ALÂ DİYNİ NEBIYİNÂ MUHAMMEDIN SALLALLAHÜ ALEYHİ VE SELLEME

(Peygamberimiz Muhammed Mustafa sallallahu teâlâ aleyhi ve sellemin dini üzerine.)

508. VE ALÂ MİLLETİ EBİYNÂ İBRAHİME

(Babamız İbrahim peygamber milleti üzerine...)

509. HÂNİFEN MÜSLİMEN

(babamız İbrahim (a.s) tertemiz müslüman olup,)

510. VE MÂ KÂNE MİN-EL-MÜŞRİKİYN

(Müşriklerden olmadı...)

511. SALÂVATULLAHİ VE MELÂ'İKETİHİ VE ENBİYÂ'İHİ VE RUSÛLİHİ VE HAMELETİ ARŞİHİ VE CEMİ'İ HALKIHİ ALÂ SEYYİDİNÂ MUHAMMEDİN

(Allahu teâlâ'nın, meleklerinin, nebilerinin, resullerinin, arşı taşıyan meleklerinin, bütün yarattıklarının salâvatı seyyidimiz efendimiz Muhammed Mustafa sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem üzerine olsun...)

Meleklerin, nebilerden önce zikredilmesi, daha önce yaratılmış bulunmalarındandır.

512. VE ALÂ ÂLİHİ VE ESHABİHİ

(Yukarıda yazılı olanların salâvatı, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin ehl-i-beyti, ashabı ve dostları üzerine olsun...)

513. ALEYHİ VE ALEYHÜMÜS SELÂMÜ VE RAHMETULLAHİ VE BEREKÂTÜHU

(Selâm ve Allahu teâlâ'nın rahmet ve bereketleri, peygamberimizin, âlinin ve ashabının üzerine olsun...)

Bereket, çok hayır demektir. Sahih i Müslim'de belirtildiğine göre, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz:

— Her kim, benim üzerime bir salâvat getirirse, Allahu teâlâ onun üzerine on rahmet eyleye... buyurmuşlardır.

Sünen-i-nese-i-de belirtildiğine göre de, aleyhisselâtü vesselâm efendimiz:

— Her kim, benim üzerime bir kerre salâvat getirirse, Allahu teâlâ onun üzerine on rahmet eyler, o kimsenin on büyük günahı dökülür ve o kimsenin derecesi on derece yükseltilir.

Sünen-i-Tirmizi'de belirtilmiştir ki Fahr-i-âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz:

— Kıyamette, bana en yakın bulunacak olanlar, bana çok çok salâvat getirenlerdir, buyurmuşlardır.

Hazreti Şeyh Ebu-İshak Kilâbazi Nisab-ül-ahbâr adındaki kitabında şöyle bildirmektedir:

Fahr-i-kâinat aleyhi ve âlihi ekmek-üt-tahiyyat efendimiz hazretleri:

— Her kim, günde benim üzerime yüz salâvat getirirse, Allahu teâlâ o gün onun yüz hacetini giderir. Yetmişi âhiret hâcetlerinden ve otuzu dünya hâcetlerinden olur, buyurmuşlardır.

Bir Hadis-i-şerife göre de: **(Herkim, benim üzerime salâvat getirmeği unutursa, muhakkak o kimse cennet yolunu yitirir)** buyurmuşlardır.

514. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA RESÛLALLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allah'ın Resûlü.)

515. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA HABİBALLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun, Ey Allah'ın sevgilisi...)

516. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA HALİLALLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allah'ın dostu.)

517. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA NEBİYALLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allah'ın nebisi.)

518. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA SAFİYALLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allah'ın saf ve seçkin kulu .)

519. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA HAYRE HALKİLLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allah'ın yarattıklarının en hayırlısı ve değerlisi.)

520. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA MENİH TÂREHULLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allah'ın seçtiği.)

521. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA MEN ERSELEHULLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allah'ın gönderdiği...)

522. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA MEN ZEYYENEHULLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allah'ın ziynetlediği...)

523. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA MEN KERREMEHULLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allah'ın mükerrem kıldığı...)

524. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA MEN AZZEMEHULLAH

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allah'ın muazzam kıldığı .)

525. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA SEYYİD-EL-MÜRSELİYN

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Resûllerin en ulusu...)

526. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA İMAM-EL MÜTTEKİYN

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey müttekilerin önderi...)

527. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA HÂTİMEN-NEBİYYİN

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Nebilerin sonuncusu...)

528. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA ŞEFİ'AL- MÜZNİBİYN

(Salât ve selâm senin üzerine olsun ey günahkârların şefaatçisi...)

529. ESSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALEYKE YA RESÛLE RABBİL ÂLEMİYN

(Salât ve selâm senin üzerine olsun Rabbil-âlemiynin Resûlü...)

530. SALÂVATULLAHİ VE MELÂİKETİHİ VE ENBİYÂ'İHİ VE RUSÜLİHİ VE HAMELETİ ARŞİHİ VE CEM'İ'İ HALKIHİ ALÂ SEYYİDİNÂ MUHAMMEDİN

(Allahu teâlâ'nın, meleklerinin, Nebilerinin, Resûllerinin arşı taşıyan meleklerinin ve bütün halkın salâvatı önderimiz, rehberimiz Muhammed sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimize olsun...)

531. VE ALÂ ÂLİHİ VE ASHABİHİ ALEYHİ VE ALEYHİ-MÜSSELÂMÜ VE RAHMETULLAHİ VE BEREKÂTÜHÜ

(Efendimiz Muhammed'e, âline ve ashabına selâm olsun; keza, Allah'ın rahmeti ve bereketleri de.)

532. ALLAHÜMME SALLİ ALÂ SEYYİDİNÂ VE NEBİYYİNÂ MUHAMMEDİN FİL-EVVELİYNE

(Allahım! Bizim ulumuz ve peygamberimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine rahmetinle, nimetinle, fazlınla ikram eyle ki, evveliyn (ilk yaratılanlar) arasında halk senin onun hakkındaki lûtuflarını bilsinler.)

533. VE SALLİ ALÂ SEYYİDİNÂ VE NEBİYYİNÂ MUHAMMEDİN FİL'ÂHİRİYN

(Peygamberimiz ve ulumuz Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine âhiriyn (son yaratılacaklar) arasında da rahmet ve in'am eyle...)

534. VE SALLİ ALÂ SEYYİDİNÂ VE NEBİYYİNÂ MUHAMMEDİN FİL MELE'İL ALÂ İLÂ YEVM-İD DİN

(Efendimiz ve peygamberimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine meleklerden müteşekkil büyük cemaat ortasında kıyamete kadar rahmet ve in'am eyle.)

Her kim, bu salâvatı getirirse, kıyamete kadar salâvat getirmişçesine, o kimsenin amel defterine sevap yazılır. Müminin duası, özellikle Habib-i-Hüdâ hakkında olursa red olunmaz.

535. VE SALLİ ALÂ SEYYİDİNÂ VE NEBİYYİNÂ MUHAMMEDİN Fİ KÜLLİ VAKTİN VE HIYN

(Efendimiz ve peygamberimiz Muhammed Sallallahu aleyhi ve sellem üzerine her zaman ve her an rahmet ve in'am eyle...)

Bu şekilde salâvat getiren kimsenin amel defterine, her zaman ve her ân salâvat vermişçesine sevap yazılır. Mü'min, böylece salâvat getirdikten sonra sussa bile, o kimse salâvat-ı şerife ile meşgul olmuş gibi olur. Bu hal, kabirde yattığı müddetçe ve kıyamete kadar sürer.

536. VE SALLİ ALÂ CEMİ'İL-ENBİYÂ-İ VEL MÜRSELİYN

(Bütün nebiler ve resûller üzerine de rahmet ve İn'am eyle...)

537. VE ALÂ MELÂİKETİK-EL-MUKARREBİYN

(Mukarreb meleklerine de rahmet ve in'am eyle...)

538. VE ALÂ İBADİK-ES-SÂLİHİYN

(Salih kulların üzerine de rahmet ve in'am eyle...)

539. VE ALÂ EHL İ-TÂ'ATİKE ECMAİYN

(Bütün tâ'at ehlinin üzerine de rahmet ve İn'am eyle...)

540. MİN EHL-İS-SEMÂVATİ VE MİN-EHL-İL-ARADİYN

(Gök ve yer ehline de rahmet ve in'am eyle...)

541. VERHAMNÂ

(Bize merhamet eyle)

542. VAHŞÜRNÂ MÂAHUM

(Bizi de, onlarla birlikte haşret...)

543. Bİ RAHMETİKE YÂ ERHAM -ER RÂHİMİYN

(Rahmetin hürmetine ey bütün rahmet edenlerin rahmet edicisi...)

544. ALLAHÜMME EDHILNÂ Fİ RAHMETİKE VE ENTE HAYR-ÜR RÂHİMİYN

(Allahım! Bizi de rahmetine ithal eyle, sen rahmedenlerin en hayırlısısın...)

Münâcât

Bismillah-ir-rahman-ir-rahiym

545. ALLAHÜMME

(Allahım...)

546. YÂ MÂLİK-ER-RİKAB

(Ey insanların ve cinlerin sahibi)

Kadi Beyzavi **FÂTİHA** tefsirinde şöyle buyurmaktadır:

Mâlik, tasarruf eyleyendir. Â'yan memlûke ne veçhile dilerse tasarruf eder. Rikab ise, aslında boyun demektir. Burada, **NEFİS** mânasında kullanılmıştır ki, ey bütün ins ve cinnin sahibi ve onlara dilediği gibi tasarruf eyleyen demek olur.

547. YÂ MÜFETTİH-EL-EBVÂB

(Ey feyizlerin ve hayırların kapılarını açıcı...)

548. VE YÂ MÜSEBBİB-EL-ESBAB

(Ey bazı şeyleri, bazı şeylere sebep eyleyen...)

549. HEYYİ'LENÂ SEBEBEN LÂ NESTATİ'U LEHU TALEBEN

(Bize yararlı ve yardımcı olacak sebepleri hazırla ki, biz onları istemeğe kaadir değiliz.)

550. ALLAHÜMMEC'ALNÂ MEŞGULİYNE Bİ-EMRİKE

(Allahım! Bizi emirlerinle meşgul eyle...)

551. ÂMİNİYNE Bİ-AHDİKE

(Bizi ahdinle emin eyle...)

552. ÂYİSİYNE MİN HALKIKE

(Mahlûktan umduğumuzu kes ki, tevekkül ve itimadımız ancak senin lûtfuna olsun...)

553. ÂNİSİYNE BİKE

(Bizi sana enis eyle...)

554. MÜSTEVHİŞİYNE AN GAYRİKE

(Senden gayrısından bizi uzaklaştır ve ayır...)

555. RÂDIYNE Bİ KADA'İKE

(Bizi kaza'na razı eyle...)

556. SÂBİRİYNE ALÂ BELÂ'İKE

(Bizi belâlarına sabredenlerden eyle...)

557. ŞÂKİRİYNE LE-Nİ'MA'İKE

(Bizi nimetlerine şükredenlerden eyle...)

558. MÜTELEZZİZİYNE Bİ-ZİKRİKE

(Zikrinle lezzet bulanlardan eyle...)

559. FERİHİYNE Bİ-KİTABİKE

(Bizi kitabın olan Kur'an-ı-kerim ile ferahlayanlardan eyle...)

560. MÜNÂCİYNE BİKE Fİ ÂNÂ'İL-LEYLİ VE ETRAF-İN-NEHAR

(Bizi gece saatlerinde ve günün başında ve sonunda münâcat edenlerden eyle...)

561. MÜBGIZIYNE LİD-DÜNYA

(Bizi dünyaya buğz edenlerden eyle ki ondan yüz çevirelim...) Çünkü, dünya odur ki Hakka ulaşmağa engel olur.

دُنْيَاكَ مَا يُبْعِدُكَ عَنْ مَوْلَاكَ

Dünyan odur ki, seni mevlândan uzaklaştırır.

562. MUHİBBİYNE LİL-ÂHİRETİ

(Bizi âhireti sevenlerden eyle ki, âhiret için çalışalım...)

563. MÜŞTAKİYNE İLÂ LİKA'İKE

(Bizi didârını özleyenlerden eyle...)

564. MÜTEVECCİHİYNE İLÂ CENABİKE

(Bizi cenabına teveccüh edenlerden eyle...)

565. MÜSTE'İDDİYNE LİL-MEVTİ

(Bizi ölüme hazır bulundur ki, ölümümüzü düşünerek âhiret işleriyle daha çok uğraşalım...)

566. RABBENA ÂTİNÂ MA VA'ADTENÂ

(Ey Rabbimiz! Bize fazlından sevap ve ihsanından vadettiklerini ver...)

567. ALÂ RÛSÜLİKE

(Resûllerinin lisanı ile va'dettiklerini...)

568. VE LÂ TUHZİNÂ YEVM-EL-KIYAMETİ

(Kıyamet gününde bizi mahzun eyleme...)

569. İNNEKE LÂ TUHLİF-ÜL-Mİ'ÂD

(Sen, va'dinden dönmezsin...)

570. ALLAHÜMMEC'AL-İT-TEVFİYKE REFİYKANÂ

(Allahım! Tevfikini (başarını) bize arkadaş eyle...)

اَلتَّوْفِيقُ جَعْلُ الْاَسْبَابِ مُوَافِقَةً لِلْمَطْلُوبِ

Tevfik, sebepleri matlûba muvafık kılmaktır.

(Sebeplerin arzuya, isteğe uygun düşmesi)

571. VES-SIRAT-EL-MÜSTAKİYME TARİYKANÂ

(Yolumuzu da sırat-ı müstakim eyle)

Yani: İslam dini ve Resulullah'ın sünneti... Allah ona salât ve selâm eylesin.

572. ALLAHÜMME EVSILNÂ İLÂ MAKASİDİNA

(Allahım! Bizi maksatlarımıza vasıl eyle...)

573. VE TÜB ALEYNÂ

(Tövbemizi kabul eyle, bize tövbe edebilmek için başarı ihsan eyle...)

تَابَ اللّٰهُ عَلَيْهِ : أَيْ وَفَّقَهُ لَهَا

Allahu teâlâ, tövbemizi kabul buyurdu ve tevfik etti.

574. İNNEKE ENTET TEVVÂB-ÜR-RAHİYM

(Muhakkak ki sen âsilerin tövbelerini kabul ve onlara rahmet edicisin...)

اَلتَّوَّابُ هُوَ الَّذِي يُيَسِّرُ لِلْمُذْنِبِينَ أَسْبَابَ التَّوْبَةِ وَيُوَفِّقُهُمْ لَهَا بِمَا يُظْهِرُ لَهُمْ مِنْ آيَاتِهِ وَيَسُوقُ إِلَيْهِمْ مِنْ تَنْبِيهَاتِهِ وَيُطْلِعُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ تَخْوِيفَاتِهِ وَتَحْذِيرَاتِهِ فَسُمِّيَ السَّبَبُ لِلشَّيْءِ بِاسْمِ الْمُبَاشِرِ لَهُ كَمَا يُقَالُ بَنَى الْأَمِيرُ الْمَدِينَةَ وَقِيلَ هُوَ هٰذَا الَّذِي يَرْجِعُ عَلَى كُلِّ مُذْنِبٍ بِالْإِنْعَامِ عَلَيْهِ مِنَ التَّوَّابِ وَهُوَ الرُّجُوعُ

Günahkârlara, tövbenin sebeplerini kolaylaştırır, tevfik eder. Âyetlerine sevk eder. Teşbihlerine muttali kılar. Korkacak şeylerden men'eder.

575. ALLAHÜMME BİKE ESBAHNÂ VE BİKE EMSEYNÂ VE BİKE NAHYA VE BİKE NEMÛTÜ

(Allahım! Senin emrinle sabaha ve akşama dahil olduk. Senin emrinle yaşar, senin emrinle ölürüz.)

اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ أَحْيَى وَبِاسْمِكَ أَمُوتُ

Allahım! İsminle yaşar, isminle ölürüm.

بِكَ أَحْيَى وَبِكَ أَمُوتُ

Seninle yaşar, seninle ölürüm.

576. VE İLEYK-EL-MASİYR

(Dönüşümüz sanadır, başkasına değildir...)

577. ALLAHÜMME ERİNEL-HAKKA HAKKAN

(Allahım! Bize hakkı bildir...)

578. VERZUKNÂ ETTİBÂ'AHU

(Hakka tâbi olmayı bize rızık eyle...)

579. VE ERİNEL BÂTILA BÂTILEN

(Bize bâtıl olanın bâtıl olduğunu bildir...)

580. VERZUKNÂ ECTİNÂBEHU

(Bize bâtıldan uzak bulunmayı ve sakınmayı rızık eyle...)

581. TEVEFFENÂ MÜSLİMİYNE

(Bizi müslim olarak öldür...)

582. VELHIKNÂ BİS-SÂLİHİYN

(Bizi salih kullarına ilhak eyle...)

583. VEDFÂ' ANNÂ ŞERREZ-ZALİMİ YN

(Zalimlerin şerlerini bizden def'et...)

584. VE EŞRİKNÂ Fİ DUÂ'İL MÜ'MİNİYN

(Mü'minlerin dualarına bizi ortak et...)

585. VE KINÂ

(Bizi sakla ve koru...)

586. RABBENÂ

(Ey Rabbimiz...)

587. ŞERRE MÂ KADAYTE

(Kaza ettiğin şeylerin şerrinden...)

588. ALLAHÜMMAĞFİRLİ-ÜMMETİ MUHAMMEDİN

(Allahım! Ümmeti Muhammedin günahlarını yarlığa...)

589. ALLAHÜMMANSUR ÜMMETE MUHAMMEDİN

(Allahım! Ümmeti Muhammed'e yardım eyle...)

590. ALLAHÜMMERHAM ÜMMETE MUHAMMEDİN

(Allahım! Ümmeti Muhammed'e merhamet eyle...)

591. ALLAHÜMMAHFAZ ÜMMETE MUHAMMEDİN

(Allahım! Ümmeti Muhammed'i hıfzeyle...)

592. ALLAHÜMME FERRİC AN ÜMMETİ MUHAMMEDİN

(Allahım! Ümmeti Muhammed'i gamdan, tasadan, elemden uzak tut...)

593. ALLAHÜMME TECAVEZ AN ÜMMETİ MUHAMMEDİN

(Allahım! Ümmeti Muhammed'in günahlarından geç ve affeyle...)

594. ALLAHÜMME YÂ HABİB-ET-TEVVÂBİYNE

(Ey, tövbe edenleri seven Allahım...)

595. TÜB ALEYNÂ

(Tövbemizi kabul eyle, bize tövbe edebilmek için başarı ihsan eyle...)

596. VE YÂ EMÂN-EL-HA'İFİYNE

(Ey, korkanları korkularından emin edici...)

597. ÂMİNNÂ

(Bizi, korktuklarımızın hepsinden emin eyle...)

598. VE YÂ DELİL-EL-MÜTEHAYYİRİYNE

(Ey şaşıranlara yol gösterici olan...)

599. DÜLLENÂ

(Bize doğru yolu göster...)

600. VE YÂ HÂDİYEL-MUDİLLİYN

(Ey azdırıcılara hidayet edici...)

601. EHDİNÂ

(Bize doğru yolu göster...)

602. VE YÂ GIYAS EL MÜSTEGIYSİYNE

(Ey yardım isteyenlere yardım edici...)

603. AGİSNÂ

(Bize yardım eyle...)

604. VE YÂ RECA'EL-MÜNKATI'İYNE

(Ey mâsivadan vazgeçenlerin isteği ve arzusu olan...)

605. LÂ TAKTA RECA'ENÂ

(Reca ve arzumuzu senden kesme. . .)

606. VE YÂ RÂHİM-EL-ÂSİYN

(Ey âsilere rahmet eyleyen. . .)

607. ERHAMNÂ

(Bize rahmet eyle...)

608. VE YÂ GAFIR EL MÜZNİBİYNE

(Ey günahları yarlıgayıcı...)

609. IGFİR LENÂ ZÜNÛBENÂ

(Bizim günahlarımızı yarlığa...)

610. VE KEFFİR ANNÂ SEYYİ'ATİNÂ

(Kötü amellerimizi ört ve affeyle...)

611. VE TEVEFFENÂ MÂ'AL EBRAR

(Bizi ebrâr zümresi ile öldür...)

612. ALLAHÜMME NEVVİR KULUBENÂ

(Allahım! Kalplerimizi mâ'rifet nurunla nurlandır...)

613. ALLAHÜMMEŞRAH SUDÛRENÂ

(Allahım! Zulmet ve kederleri iyman nuru ve hikmet doldurarak göğüslerimizi aç...)

614. ALLAHÜMME YESSİR UMÛRENÂ

(Allahım! Bütün işlerimizi kolaylaştır...)

615. ALLAHÜMMESTÜR UYÛBENÂ

(Allahım! Ayıplarımızı yüzümüze vurmayarak affınla ört.)

616. YÂ HAFİYYEL-ELTÂFİ

(Ey lütufları gizli olan Allah...)

617. NECCİNÂ

(Bizi kurtar...)

618. MİMMÂ NEHÂF

(Dünyada ve âhirette korktuklarımızdan...)

619. ALLAHÜMMAĞFİR LENÂ

(Allahım! Bizi yarlığa (bağışla) ..)

620. VE VÂLİDİYNÂ

(Ana ve babamızı da)

621. VE Lİ-ÜSTÂZİNÂ

(Üstadlarımızı...)

622. VE Lİ-MEŞÂYİHÎNÂ

(Şeyhlerimizi ve pirlerimizi...)

623. VE Lİ-İHVÂNİNÂ

(Kardeşlerimizi...)

624. VE Lİ-ASHABİNÂ

(Ashabımızı...)

625. VE Lİ-AHBÂBİNÂ

(Ahbaplarımızı ve dostlarımızı.. .)

626. VE Lİ-AŞÂ'İRİNÂ

(Aşiretlerimizi...)

627. VE Lİ-KABA'İLİNÂ

(Kabilelerimizi...)

628. VE LİMEN LEHU HAKKA ALEYNÂ

(Üzerimizde hakları bulunanları...)

629. VE LİMEN VESSANÂ

(Bize vasiyyet olunan kimseleri...)

630. BİD-DU'A'İL-HAYRİ

(Hayır dua ile...)

631. VE Lİ-CEMİ'İL-MÜ'MİNİYNE

(Bütün mü'minleri...)

632. VELMÜ'MİNATİ

(İyman ehli kadınları)

633. VEL-MÜSLİMİYNE

(Ehl-i-islâmı...)

634. VEL-MÜSLİMATİ

(Ehl-i-islâm kadınları...)

635. EL-AHYÂ'Ü MİNHÜM VEL-EMVÂTÎ

(Mü'min ve müslim zümresinden kadın ve erkek, ölü veya diri...)

636. ALLAHÜMMAHFEZNÂ

(Allahım! Bizi hıfzeyle ve sakla...)

637. YA FEYYÂZÜ

(Ey feyiz veren...)

638. MİN CEMİ İL-BELÂ'İ

(Bütün belâlardan...)

639. VEL-EMRÂZ

(Bütün hastalıklardan...)

640. KÂFFETEN

(Hepsini...)

641. Bİ-RAHMETİKE

(Kendi rahmetinle...)

642. YÂ ERHAM-ER-RAHİMİYN

(Rahmetine sığınırız, ey merhametliler merhametlisi)

****

VII)- FETHİYYE EVRÂDI ve TERCÜMESİ

Fethiyye Evrâdı ve Tercümesi

- Evrâd-I Fethiyye Faziletleri Ve Özellikleri

FETHİYYE-İ ŞERİFE'yi ŞEYH SEYYİD ALİYYÜL – HEMEDANİ (Kuddise Sırrahus-Samedani) hazretleri, o çağların evliyalarının ulularından 1400 kadar velinin devam etmek sureti ile velâyet rütbesine ulaştıkları dualardan ve evrâd-ı şerifelerden derlemişlerdir...

Kendileri, bu gerçeği şöyle rivayet buyurmuşlardır:

Aslını ve şerhini sunduğumuz FETHİYYE evrâd-ı şerifi için bizzat kendileri şöyle buyurmuşlardır:

— 1400 evliyâ-i-kiramla mülâkat müyesser oldu. Her birisine velâyet makamına nasıl ulaştıklarını sordum. Bana, bu evrâd-ı şerifeye devam etmek suretiyle velâyet feth olunduğunu söylediler. Bir gün, Mekke-i Mükerreme'de Harem-i şerif içinde murakabede bulunduğum sırada, Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazır olarak: **(Ey benim oğlum! Fethiyye virdini oku.)** buyurdular. Birdenbire Hızır aleyhisselâm zuhur etti ve beni elimden tutarak Mekke'nin Batha vadisine götürdü ve bana orada Fethiyye-i şerifeyi talim buyurdu. Hızır aleyhisselâm bana bu Fethiye Virdini öğretince; kumlar, çöl, yapraklar, ağaçlar, melekler, semalar tümden hükmüme girdi. Melekût, ceberût âlemi çeşitleri hep bana açıldılar.

Diğer bir rivayete göre de Fethiyye evrâd-ı şerifesini derleyip tertipledikten sonra Beyt-i şerife varmışlar ve orada misafir oldukları bir gece mânalarında Seyyid-i kâinat aleyhi ve âlihi efdal-üt-tahiyyat hazretlerini mübarek ellerinde bazı evrâd bulunduğu halde görerek:

— Huz, hâzih-il Fethiyye **(Al, Fethiye işte budur)** fermanı üzerine kendisine lütfedilen evrâdı şerifi almışlar ve kendilerinin tertipledikleri Fethiyye evrâdının aynı olduğunu anlamışlardır.

Bu evrâd-ı şerifeye devam edenlerin, Allahu teâlânın inayeti ve Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin himem-i ruhaniyyeti ve bu evrâdı daha önce okuyan zevat-ı âlişanın ve hak velilerinin kudsî nefesleri berekâtiyle çok faydalanacakları ve özellikle Esmâ-i Hüsnadan feyiz alacakları meşayih-i kirâm ve ulema-i izam tarafından temin ve tavsiye edilmiştir.

Cenab-ı Hak, cümlemizi onların feyizlerinden yararlandırsın.

Fethiyye evrâdına devam edenler üzerine, Cenâb-ı Hak hayır ve bereket kapılarını açar, en kuvvetli ve şerli olan cinlerden emin olurlar. Fethiyye evrâdı, sabah namazından sonra okunur. Cemaatle okunduğu takdirde zikir halkası teşkil olunur ve güzel sesli bir kişi tarafından okunur. Bittikten sonra hazır bulunanlar zevk ve şevk ile ve rûhani cezbe içinde zikrullâh ile meşgul olurlar.

Sâlik yalnız ise, Fethiyye-i şerifeyi dilerse yüksek sesle fakat zikirler mertebesini içinden okur. Bitirdikten sonra vakti müsâit ise, işrak zamanına kadar mürâkabe ve zikr-i-kalbi ile meşgul olur veya Yâsin-i şerifi okur. Çünkü, zikrullâh'ın berakâtı ve hidâyet nûru ile ve zikir meclislerinde hazır bulunan

meleklerin, sâlihlerin ve meşâyihin ruhâniyyetleri ile kalbe tefekkür, teveccüh ve huzur ihsan buyurulur, rahmet ve muhabbet nazil olur.

Yine Seyyid Ali Hemedânî hazretlerinden naklen anlatmaktadır ki:
— Bir gece, Harzem şehri civarında, bir bostanın havuzunun kenarında uyuya kalmıştım. Birden, dört kişinin benim bulunduğum yere doğru geldiklerini gördüm. Havuzdan abdest aldılar. Ben de abdest aldım ve onlarla birlikte namazı kıldım. Bu arada, kendi kendime Fethiyye'yi içimden mi yoksa yüksek sesle mi okusam diye düşünüyordum ki, imam selam verdi ve benim derlediğim Fethiyye'yi, aynen benim tertibim ile ve büyük bir şevk ve zevk içinde yüksek sesle okudu. Sonradan, bana zâhir oldu ki gerek imamlık eden ve gerekse kendisine uyup namaz kılan zevat, meleklerden bir tâife olup, bu zatların, sırf Fethiyye-i şerifenin ne vakit ve nasıl okunacağını öğretmek ve beni irşâd etmek niyeti vazifesi ile Allâhu teâla tarafından memur buyurulduklarını anladım. Çünkü, bu vak'adan önce ben, Fethiyye-i şerife'yi sabah namazından evvel, yani ortalık henüz karanlık iken okurdum. Bundan sonra, meleklerden gördüğüm gibi, sabah namazlarından sonra okumaya başladım.

****

- Arap Harfleri İle Okunuşu

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ حَبَّاتِهِ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ حَيَاتِهِ * لَا اِلٰهَ
اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ حَصَاتِهِ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ كَلِمَاتِهِ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ
خَلْقِهِ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ زِنَةَ عَرْشِهِ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مِلْءَ سَمٰوَاتِهِ *
لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مِلْءَ اَرْضِهِ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ مِثْلِ ذٰلِكَ مَعَهُ * لَا
اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ
وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ * وَاِلَيْهِ
الْمَصِيرُ * اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ
اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ * وَمَا تَوْفِيقِي اِلَّا بِاللّٰهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا
بِاللّٰهِ سُبْحَانَ اللّٰهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ * سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ
* وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَرِضَاءَ نَفْسِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ * وَمُنْتَهٰى

عِلْمِهِ وَمِنَّتِهِ وَرَحْمَتِهِ وَرَأْفَتِهِ * وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ
الْعَظِيمِ * اَللّٰهُمَّ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا اَللّٰهُ يَا بَدِيعَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
يَا مَالِكَ الْمُلْكِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ * يَا لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اِنَّا
نَسْئَلُكَ بِعِزَّتِكَ اَنْ تُحْيِيَ قُلُوبَنَا وَاَجْسَامَنَا وَاَبْدَانَنَا وَاَرْوَاحَنَا
بِاَنْوَارِ مَعْرِفَتِكَ * اَبَدًا * دَائِمًا * بَاقِيًا * هَادِيًا * يَا اَللّٰهُ * يَا اَللّٰهُ *
يَا اَللّٰهُ * وَبِاَنْوَارِ هِدَايَتِكَ وَبِاَنْوَارِ قُدْرَتِكَ اِلٰهِي اَعْمَالُنَا قَلِيلٌ وَ
حَاجَاتُنَا كَثِيرٌ وَاِلٰهُنَا بَصِيرٌ * اَللّٰهُمَّ افْعَلْ بِنَا مَا اَنْتَ لَهُ اَهْلٌ وَلَا تَفْعَلْ
بِنَا مَا نَحْنُ لَهُ اَهْلٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ مَالَا اَسْتَحِقُّ وَاَعُوذُ بِكَ مِمَّا
اَسْتَحِقُّ نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيرُ * غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ * وَ
لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ * اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اَلصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ * اَللّٰهُمَّ يَا وَاجِبَ
الْوُجُودِ وَيَا وَاهِبَ الْخَيْرِ وَالْجُودِ * اَفِضْ عَلَيْنَا اَنْوَارَ رَحْمَتِكَ وَيَسِّرْ
لَنَا الْوُصُولَ اِلٰى كَمَالِ مَعْرِفَتِكَ * سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا
عَلَّمْتَنَا وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ اِلَّا بِمَا شَاءَ وَلَا مَعْرِفَةَ لَنَا اِلَّا مَا اَلْهَمْتَنَا
اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ * اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْئَلُكَ مِنَ الْعِصْمَةِ دَوَامَهَا

وَمِنَ النِّعْمَةِ تَمَامَهَا * وَمِنَ الْعَافِيَةِ حُصُولَهَا * وَمِنَ الرَّحْمَةِ شُمُولَهَا *
وَمِنَ الْعَيْشِ اَرْغَدَهُ * وَمِنَ الْعُمْرِ اَسْعَدَهُ * وَمِنَ الْوَقْتِ اَطْيَبَهُ *
وَمِنَ الرِّزْقِ اَوْسَعَهُ * وَمِنَ الْفَضْلِ اَعْذَبَهُ * وَمِنَ اللُّطْفِ اَنْفَعَهُ *
وَمِنَ الْاِنْعَامِ اَعَمَّهُ * وَمِنَ الْاِحْسَانِ اَتَمَّهُ * اَللّٰهُمَّ يَا اَللّٰهُ كُنْ لَنَا يَا جَبَّارُ *
وَلَا تَكُنْ عَلَيْنَا يَا غَفَّارُ * اَللّٰهُمَّ يَا اَللّٰهُ اخْتِمْ بِالسَّعَادَةِ آجَالَنَا * وَحَقِّقْ
بِالزِّيَادَةِ آمَالَنَا وَاقْرُنْ بِالْعَافِيَةِ غُدُوَّنَا وَآصَالَنَا * وَاجْعَلْ اِلٰى رَحْمَتِكَ
وَمَغْفِرَتِكَ مَصِيرَنَا وَمَآلَنَا * وَصُبَّ سِجَالَ عَفْوِكَ عَلٰى ذُنُوبِنَا وَمُنَّ
عَلَيْنَا بِاِصْلَاحِ عُيُوبِنَا * وَاجْعَلِ التَّقْوٰى زَادَنَا * وَفِي دِينِكَ
اجْتِهَادَنَا * فَاِنَّ عَلَيْكَ تَوَكُّلَنَا وَاعْتِمَادَنَا * وَثَبِّتْنَا عَلٰى نَهْجِ
الْاِسْتِقَامَةِ وَاَعِذْنَا مِنْ مُوجِبَاتِ النَّدَامَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ * وَخَفِّفْ عَنَّا
ثِقَلَ الْاَوْزَارِ وَارْزُقْنَا مَعِيشَةَ الْاَبْرَارِ * وَاكْفِنَا وَاصْرِفْ عَنَّا شَرَّ
الْاَشْرَارِ وَاَعْتِقْ رِقَابَنَا وَرِقَابَ آبَائِنَا وَاُمَّهَاتِنَا وَمَشَايِخِنَا وَاُسْتَاذِنَا
مِنَ الدَّيْنِ وَالْمَظَالِمِ وَالنَّارِ بِعِزَّتِكَ يَا عَزِيزُ يَا غَفَّارُ * يَا كَرِيمُ يَا
سَتَّارُ يَا حَلِيمُ يَا وَهَّابُ * وَصَلِّ اللّٰهُمَّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ
وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ اٰمِينَ * بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الْعَظِيمَ * اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الْعَظِيمَ * اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الْعَظِيمَ
اَلَّذِى لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَىَّ الْقَيُّومَ وَاَتُوبُ اِلَيْهِ * اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ
اَلسَّلَامُ وَاِلَيْكَ يَرْجِعُ السَّلَامُ حَيِّنَا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ وَاَدْخِلْنَا دَارَ
اَلسَّلَامِ تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ
حَمْدًا يُوَافِى نِعَمَكَ وَيُكَافِى مَزِيدَ كَرَمِكَ اَحْمَدُكَ بِجَمِيعِ مَحَامِدِكَ
مَا عَلِمْتُ مِنْهَا وَمَا لَمْ اَعْلَمْ وَعَلٰى جَمِيعِ نِعَمِكَ كُلِّهَا مَا عَلِمْتُ مِنْهَا وَمَا لَمْ اَعْلَمْ
وَعَلٰى كُلِّ حَالٍ * اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ * اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَىُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ
سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِى يَشْفَعُ عِنْدَهُ
اِلَّا بِاِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ
اِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَلَا يَؤُدُهُ
حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ * سُبْحَانَ اللّٰهِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ اَللّٰهُ اَكْبَرُ
لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ * سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ * لَا اِلٰهَ

إِلَّا اللّٰهُ الْمَلِكُ الْجَبَّارُ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ
الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْكَرِيمُ السَّتَّارُ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ
الْكَبِيرُ الْمُتَعَالُ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ خَالِقُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ
الْمَعْبُودُ بِكُلِّ مَكَانٍ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْمَذْكُورُ بِكُلِّ لِسَانٍ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ
الْمَعْرُوفُ بِكُلِّ إِحْسَانٍ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ * لَا إِلٰهَ إِلَّا
اللّٰهُ إِيمَانًا بِاللّٰهِ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ أَمَانًا مِنَ اللّٰهِ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ أَمَانَةً عِنْدَ
اللّٰهِ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا
إِيَّاهُ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ حَقًّا حَقًّا * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ إِيمَانًا وَصِدْقًا * لَا إِلٰهَ
إِلَّا اللّٰهُ تَعَبُّدًا وَرِقًّا * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ تَلَطُّفًا وَرِفْقًا * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ
قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ يَبْقَى
رَبُّنَا وَيَفْنَى وَيَمُوتُ كُلُّ شَيْءٍ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ * لَا
إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْيَقِينُ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ * لَا إِلٰهَ
إِلَّا اللّٰهُ الْحَكِيمُ الْكَرِيمُ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ رَبُّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ
وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ أَكْرَمُ الْأَكْرَمِينَ * لَا إِلٰهَ
إِلَّا اللّٰهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ حَبِيبُ التَّوَّابِينَ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ

رَاحِمُ الْمَسَاكِينِ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ هَادِى الْمُضِلِّينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ
دَلِيلُ الْحَائِرِينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ اَمَانُ الْخَائِفِينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ غِيَاثُ
الْمُسْتَغِيثِينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ خَيْرُ النَّاصِرِينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ خَيْرُ
الْحَافِظِينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ خَيْرُ الْوَارِثِينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ *
لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا
اللّٰهُ خَيْرُ الْغَافِرِينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ
وَحْدَهُ وَصَدَقَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَاَعَزَّ جُنْدَهُ وَهَزَمَ الْاَحْزَابَ
وَحْدَهُ وَلَا شَيْءَ بَعْدَهُ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ اَهْلُ النِّعْمَةِ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ
الْحَسَنُ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ خَلْقِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَرِضَاءَ نَفْسِهِ
وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ صَاحِبُ الْوَحْدَانِيَّةِ الْفَرْدَانِيَّةِ
الْقَدِيمِيَّةِ الْاَزَلِيَّةِ الْاَبَدِيَّةِ الَّذِى لَيْسَ لَهُ ضِدٌّ وَلَا نِدٌّ وَلَا شِبْهٌ وَلَا
شَرِيكٌ يُحْيِى وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ *
وَاِلَيْهِ الْمَصِيرُ * هُوَ الْاَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ * لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ * حَسْبُنَا
اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ * نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيرُ * حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ

الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيرُ * غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ * اَللّٰهُمَّ
لَا مَانِعَ لِمَا اَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا رَادَّ لِمَا قَضَيْتَ وَلَا يَنْفَعُ
ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ * سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَلِيِّ الْاَعْلَى الْوَهَّابِ * سُبْحَانَ
رَبِّيَ الْعَلِيِّ الْاَعْلَى الْكَرِيمِ الْوَهَّابِ * سُبْحَانَكَ مَا عَبَدْنَاكَ حَقَّ
عِبَادَتِكَ * سُبْحَانَكَ مَا عَرَفْنَاكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ * سُبْحَانَكَ مَا ذَكَرْنَاكَ
حَقَّ ذِكْرِكَ * سُبْحَانَكَ مَا شَكَرْنَاكَ حَقَّ شُكْرِكَ * سُبْحَانَ اللّٰهِ
الْاَبَدِيِّ الْاَبَدِ * سُبْحَانَ اللّٰهِ الْوَاحِدِ الْاَحَدِ * سُبْحَانَ اللّٰهِ الْفَرْدِ
الصَّمَدِ * سُبْحَانَ اللّٰهِ رَافِعِ السَّمٰوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ * سُبْحَانَ اللّٰهِ بَاسِطِ
الْاَرَضِينَ بِلَا سَنَدٍ * سُبْحَانَ اللّٰهِ الَّذِى لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا *
سُبْحَانَ اللّٰهِ الَّذِى لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ * سُبْحَانَ
الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ * سُبْحَانَ ذِى الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ * سُبْحَانَ
ذِى الْعِزَّةِ وَالْعَظَمَةِ وَالْقُدْرَةِ وَالْهَيْبَةِ وَالْجَلَالِ وَالْجَمَالِ * وَالْكَمَالِ
وَالْبَقَاءِ وَالثَّنَاءِ وَالضِّيَاءِ * وَالْآلَاءِ وَالنَّعْمَاءِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْجَبَرُوتِ
* سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْمَعْبُودِ * سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْوُجُودِ * سُبْحَانَ الْمَلِكِ
الْخَالِقِ الْحَيِّ الَّذِى لَا يَنَامُ وَلَا يَمُوتُ * سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّنَا وَرَبُّ

الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ * سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ
اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ * اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْمَلِكُ الْحَقُّ الَّذِى
لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ * يَا اَللّٰهُ * يَا رَحْمٰنُ * يَا رَحِيمُ * يَا مَالِكُ * يَا قُدُّوسُ *
يَا سَلَامُ * يَا مُؤْمِنُ * يَا مُهَيْمِنُ * يَا عَزِيزُ * يَا جَبَّارُ * يَا مُتَكَبِّرُ *
يَا خَالِقُ * يَا بَارِئُ * يَا مُصَوِّرُ * يَا غَفَّارُ * يَا قَهَّارُ * يَا وَهَّابُ * يَا
رَزَّاقُ * يَا فَتَّاحُ * يَا عَلِيمُ * يَا قَابِضُ * يَا بَاسِطُ * يَا خَافِضُ *
يَا رَافِعُ * يَا مُعِزُّ * يَا مُذِلُّ * يَا سَمِيعُ * يَا بَصِيرُ * يَا حَكَمُ * يَا عَدْلُ
يَا لَطِيفُ * يَا خَبِيرُ * يَا حَلِيمُ * يَا عَظِيمُ * يَا غَفُورُ * يَا شَكُورُ
يَا عَلِيُّ * يَا كَبِيرُ * يَا حَفِيظُ * يَا مُقِيتُ * يَا حَسِيبُ * يَا
جَلِيلُ * يَا كَرِيمُ * يَا رَقِيبُ * يَا مُجِيبُ * يَا وَاسِعُ * يَا حَكِيمُ *
يَا وَدُودُ * يَا مَجِيدُ * يَا بَاعِثُ * يَا شَهِيدُ * يَا حَقُّ * يَا وَكِيلُ *
يَا قَوِيُّ * يَا مَتِينُ * يَا وَلِيُّ * يَا حَمِيدُ * يَا مُحْصِى * يَا مُبْدِئُ * يَا
مُعِيدُ * يَا مُحْيِى * يَا مُمِيتُ * يَا حَيُّ * يَا قَيُّومُ * يَا وَاجِدُ * يَا مَاجِدُ *
يَا وَاحِدُ * يَا اَحَدُ * يَا صَمَدُ * يَا قَادِرُ * يَا مُقْتَدِرُ * يَا مُقَدِّمُ * يَا
مُؤَخِّرُ * يَا اَوَّلُ * يَا آخِرُ * يَا ظَاهِرُ * يَا بَاطِنُ * يَا وَالِى * يَا مُتَعَالِى *

يَا بَرُّ * يَا تَوَّابُ * يَا مُنْعِمُ * يَا مُنْتَقِمُ * يَا عَفُوُّ * يَا رَؤُفُ * يَا مَالِكَ
الْمُلْكِ * يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ * يَا رَبِّ * يَا مُقْسِطُ * يَا جَامِعُ
يَا غَنِيُّ * يَا مُغْنِي * يَا مُعْطِي * يَا مَانِعُ * يَا ضَارُّ * يَا نَافِعُ * يَا نُورُ
يَا هَادِي * يَا بَدِيعُ * يَا بَاقِي * يَا وَارِثُ * يَا رَشِيدُ * يَا صَبُورُ * يَا
صَادِقُ * يَا سَتَّارُ * يَا مَنْ تَقَدَّسَتْ عَنِ الْأَشْبَاهِ ذَاتُهُ وَتَنَزَّهَتْ عَنْ
مُشَابَهَةِ الْأَمْثَالِ صِفَاتُهُ وَيَا مَنْ دَلَّتْ عَلَى وَحْدَانِيَّتِهِ وَآيَاتِهِ *
وَشَهِدَتْ بِرُبُوبِيَّتِهِ مَصْنُوعَاتُهُ * وَاحِدٌ لَا مِنْ قِلَّةٍ وَمَوْجُودٌ لَا مِنْ
عِلَّةٍ * يَا مَنْ هُوَ بِالْبِرِّ مَعْرُوفٌ وَبِالْإِحْسَانِ مَوْصُوفٌ * مَعْرُوفٌ
بِلَا غَايَةٍ * وَمَوْصُوفٌ بِلَا نِهَايَةٍ أَوَّلٌ قَدِيمٌ بِلَا ابْتِدَاءٍ * آخِرٌ كَرِيمٌ
رَحِيمٌ بِلَا انْتِهَاءٍ * وَغَفَرَ ذُنُوبَ الْمُذْنِبِينَ كَرَمًا وَحِلْمًا * يَا مَنْ لَيْسَ
كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ * حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ
وَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ * يَا دَائِمًا بِلَا فَنَاءٍ وَيَا قَائِمًا بِلَا زَوَالٍ * وَيَا مُدَبِّرًا
بِلَا وَزِيرٍ * سَهِّلْ عَلَيْنَا وَعَلَى وَالِدِينَا كُلَّ عَسِيرٍ * لَا أُحْصِي ثَنَاءً
عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَتَقَدَّسَتْ
أَسْمَاؤُكَ وَعَظُمَ شَانُكَ وَلَا إِلٰهَ غَيْرُكَ * يَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ

بِقُدْرَتِهِ وَيَحْكُمُ مَا يُرِيدُ وَبِعِزَّتِهِ * اَلَا اِلَى اللّٰهِ تَصِيرُ الْاُمُورُ * كُلُّ
شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ * فَسَيَكْفِيكَهُمُ
اللّٰهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ * حَسْبُنَا اللّٰهُ وَكَفَى سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ دَعَى لَيْسَ
وَرَآءَ اللّٰهِ الْمُنْتَهَى مَنِ اعْتَصَمَ بِاللّٰهِ يُحْيِى * سُبْحَانَ مَنْ لَمْ يَزَلْ
رَبًّا رَحِيمًا * وَلَا يَزَالُ كَرِيمًا * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ
اللّٰهِ وَتَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ *
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * اِلٰهًا وَاحِدًا
اَحَدًا صَمَدًا فَرْدًا وِتْرًا حَيًّا قَيُّومًا اَبَدًا لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا *
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا
اَللّٰهُ اَكْبَرُ * حَسْبُنَا اللّٰهُ لِدِينِنَا * حَسْبُنَا اللّٰهُ لِدُنْيَانَا * حَسْبُنَا اللّٰهُ
لِمَا اَهَمَّنَا * حَسْبُنَا اللّٰهُ لِمَنْ بَغَى عَلَيْنَا * حَسْبُنَا اللّٰهُ لِمَنْ حَسَدَنَا *
حَسْبُنَا اللّٰهُ لِمَنْ كَادَنَا بِسُوءٍ * حَسْبُنَا اللّٰهُ عِنْدَ الْمَوْتِ * حَسْبُنَا
اللّٰهُ عِنْدَ الْقَبْرِ * حَسْبُنَا اللّٰهِ عِنْدَ الْمَسَائِلِ * حَسْبُنَا اللّٰهُ عِنْدَ الْحِسَابِ
* حَسْبُنَا اللّٰهُ عِنْدَ الْمِيزَانِ * حَسْبُنَا اللّٰهُ عِنْدَ الصِّرَاطِ * حَسْبُنَا
اللّٰهُ عِنْدَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ * حَسْبُنَا اللّٰهُ عِنْدَ اللِّقَآءِ * حَسْبِيَ اللّٰهُ

الَّذِي لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ اُنِيبُ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ سُبْحَانَ اللّٰهِ
مَا اَعْظَمَ اللّٰهُ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ سُبْحَانَ اللّٰهِ مَا اَحْلَمَ اللّٰهُ * لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ
سُبْحَانَ اللّٰهِ مَا اَكْرَمَ اللّٰهُ * مَا اَعْظَمَ اللّٰهُ مَا اَحْلَمَ اللّٰهُ مَا اَكْرَمَ اللّٰهُ *
لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ * اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ كُلَّمَا ذَكَرَهُ الذَّاكِرُونَ * اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كُلَّمَا غَفَلَ
عَنْ ذِكْرِهِ الْغَافِلُونَ * رَضِينَا بِاللّٰهِ تَعَالٰى رَبًّا وَبِالْاِسْلَامِ دِينًا * وَ
بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبِيًّا وَرَسُولًا * وَبِالْقُرْاٰنِ اِمَامًا وَبِالْكَعْبَةِ
قِبْلَةً وَبِالصَّلٰوةِ وَالصَّوْمِ وَالزَّكَاةِ وَالْحَجِّ فَرِيضَةً * وَبِالْمُؤْمِنِينَ
اِخْوَانًا * وَبِالْمُؤْمِنَاتِ اَخَوَاتٍ * وَبِالصِّدِّيقِ وَالْفَارُوقِ وَ
ذِي النُّورَيْنِ وَالْمُرْتَضٰى اَئِمَّةً * وَبِسَائِرِ الصَّحَابَةِ رِضْوَانُ اللّٰهِ تَعَالٰى
عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ قُدْوَةً * وَبِحَلَالِ اللّٰهِ تَعَالٰى حَلَالًا وَبِهِ حِسَابًا *
وَبِحَرَامِ اللّٰهِ تَعَالٰى حَرَامًا وَبِهِ عَذَابًا * وَبِالْجَنَّةِ ثَوَابًا * وَبِالنَّارِ عِقَابًا *
مَرْحَبًا مَرْحَبًا بِالصَّبَاحِ الْجَدِيدِ وَبِالْيَوْمِ السَّعِيدِ * وَبِالْمَلَكَيْنِ
الْكِرَامَيْنِ الْكَاتِبَيْنِ الشَّاهِدَيْنِ الْعَادِلَيْنِ حَيَّاكُمَا اللّٰهُ
تَعَالٰى فِي غُرَّةِ يَوْمِنَا هٰذَا اُكْتُبَا فِي اَوَّلِ صَحِيفَتِنَا

هٰذِهِ * بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ * وَاشْهَدَا

بِاَنَّا نَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ

اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ * اَرْسَلَهُ بِالْهُدٰى وَدِينِ الْحَقِّ عَلٰى

هٰذِهِ الشَّهَادَةِ نَحْيٰى وَعَلَيْهَا نَمُوتُ وَعَلَيْهَا نُبْعَثُ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ تَعَالٰى

اَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّاتِ كُلِّهَا مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ *

بِسْمِ اللّٰهِ خَيْرِ الْاَسْمَاءِ * بِسْمِ اللّٰهِ رَبِّ الْاَرْضِ وَرَبِّ

السَّمَاءِ * بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِى لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِى الْاَرْضِ وَلَا

فِى السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ * اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى اَحْيَانَا بَعْدَ مَا

اَمَاتَنَا وَرَدَّ اِلَيْنَا اَرْوَاحَنَا وَاِلَيْهِ الْبَعْثُ وَالنُّشُورُ * اَصْبَحْنَا وَاَصْبَحَ

الْمُلْكُ لِلّٰهِ وَالْعَظَمَةُ وَالْكِبْرِيَاءُ وَالْجَبَرُوتُ وَالسُّلْطَانُ وَالْبُرْهَانُ

لِلّٰهِ * وَالْاٰلَاءُ وَالنَّعْمَاءُ لِلّٰهِ وَاللَّيْلُ وَالنَّهَارُ لِلّٰهِ * وَمَا سَكَنَ فِيهِمَا

لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ * اَصْبَحْنَا عَلٰى فِطْرَةِ الْاِسْلَامِ وَعَلٰى كَلِمَةِ

الْاِخْلَاصِ وَعَلٰى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلٰى مِلَّةِ

اَبِينَا اِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ * صَلَوَاتُ

اللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَاَنْبِيَائِهِ وَرُسُلِهِ وَحَمَلَةِ عَرْشِهِ وَجَمِيعِ خَلْقِهِ

عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَاَصْحَابِهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ
اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللّٰهِ * اَلصَّلٰوةُ
وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللّٰهِ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيلَ
اللّٰهِ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا صَفِيَّ اللّٰهِ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ خَلْقِ اللّٰهِ * اَلصَّلٰوةُ
وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنِ اخْتَارَهُ اللّٰهُ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ
اَرْسَلَهُ اللّٰهُ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ زَيَّنَهُ اللّٰهُ * اَلصَّلٰوةُ
وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ كَرَّمَهُ اللّٰهُ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ
عَظَّمَهُ اللّٰهُ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ * اَلصَّلٰوةُ
وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اِمَامَ الْمُتَّقِينَ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاتِمَ
النَّبِيِّينَ * اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَفِيعَ الْمُذْنِبِينَ * اَلصَّلٰوةُ
وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ رَبِّ الْعَالَمِينَ * صَلَوَاتُ اللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ
وَاَنْبِيَائِهِ وَرُسُلِهِ وَحَمَلَةِ عَرْشِهِ وَجَمِيعِ خَلْقِهِ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ
وَاَصْحَابِهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ * اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ فِي الْاَوَّلِينَ وَصَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ

فِي الْآخِرِينَ * وَصَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ فِي الْمَلَاءِ الْأَعْلَى إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

وَصَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ فِي كُلِّ وَقْتٍ وَحِينٍ * وَصَلِّ عَلَى

جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ * وَعَلَى مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ * وَعَلَى عِبَادِكَ

الصَّالِحِينَ * وَعَلَى أَهْلِ طَاعَتِكَ أَجْمَعِينَ * مِنْ أَهْلِ السَّمٰوَاتِ وَمِنْ أَهْلِ

الْأَرَضِينَ * وَارْحَمْنَا وَاحْشُرْنَا مَعَهُمْ * بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ *

اَللّٰهُمَّ أَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ *

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ يَا مَالِكَ الرِّقَابِ * يَا مُفَتِّحَ الْأَبْوَابِ * وَيَا مُسَبِّبَ الْأَسْبَابِ

هَيِّئْ لَنَا سَبَبًا لَا نَسْتَطِيعُ لَهُ طَلَبًا * اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا مَشْغُولِينَ بِأَمْرِكَ

آمِنِينَ بِعَهْدِكَ * آيِسِينَ مِنْ خَلْقِكَ * آنِسِينَ بِكَ * مُسْتَوْحِشِينَ

عَنْ غَيْرِكَ * رَاضِينَ بِقَضَائِكَ * صَابِرِينَ عَلَى بَلَائِكَ * شَاكِرِينَ لِنَعْمَائِكَ

مُتَلَذِّذِينَ بِذِكْرِكَ * فَرِحِينَ بِكِتَابِكَ * مُنَاجِينَ بِكَ فِي آنَاءِ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ

النَّهَارِ مُبْغِضِينَ لِلدُّنْيَا مُحِبِّينَ لِلْآخِرَةِ مُشْتَاقِينَ إِلَى لِقَائِكَ *

مُتَوَجِّهِينَ إِلَى جَنَابِكَ * مُسْتَعِدِّينَ لِلْمَوْتِ * رَبَّنَا آتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى

رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ * إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ *

اَللّٰهُمَّ اجْعَلِ التَّوْفِيقَ رَفِيقَنَا وَالصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ طَرِيقَنَا * اَللّٰهُمَّ
اَوْصِلْنَا اِلٰى مَقَاصِدِنَا وَتُبْ عَلَيْنَا اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ * اَللّٰهُمَّ
بِكَ اَصْبَحْنَا وَبِكَ اَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيٰى وَبِكَ نَمُوتُ وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ *
اَللّٰهُمَّ اَرِنَا الْحَقَّ حَقًّا وَارْزُقْنَا اتِّبَاعَهُ وَاَرِنَا الْبَاطِلَ بَاطِلًا وَارْزُقْنَا
اجْتِنَابَهُ تَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ وَاَلْحِقْنَا بِالصَّالِحِينَ * وَادْفَعْ عَنَّا شَرَّ الظَّالِمِينَ
وَاَشْرِكْنَا فِي دُعَاءِ الْمُؤْمِنِينَ * وَقِنَا رَبَّنَا شَرَّ مَا قَضَيْتَ * اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ
لِاُمَّةِ مُحَمَّدٍ * اَللّٰهُمَّ انْصُرْ اُمَّةَ مُحَمَّدٍ * اَللّٰهُمَّ ارْحَمْ اُمَّةَ مُحَمَّدٍ * اَللّٰهُمَّ
احْفَظْ اُمَّةَ مُحَمَّدٍ * اَللّٰهُمَّ فَرِّجْ عَنْ اُمَّةِ مُحَمَّدٍ * اَللّٰهُمَّ تَجَاوَزْ عَنْ اُمَّةِ
مُحَمَّدٍ * اَللّٰهُمَّ يَا حَبِيبَ التَّوَّابِينَ تُبْ عَلَيْنَا * وَيَا اَمَانَ الْخَائِفِينَ آمِنَّا
وَيَا دَلِيلَ الْمُتَحَيِّرِينَ دُلَّنَا * وَيَا هَادِيَ الْمُضِلِّينَ اهْدِنَا * وَيَا غِيَاثَ
الْمُسْتَغِيثِينَ اَغِثْنَا * وَيَا رَجَاءَ الْمُنْقَطِعِينَ لَا تَقْطَعْ رَجَاءَنَا * وَيَا رَاحِمَ
الْعَاصِينَ ارْحَمْنَا * وَيَا غَافِرَ الْمُذْنِبِينَ اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا
وَتَوَفَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ * اَللّٰهُمَّ نَوِّرْ قُلُوبَنَا * اَللّٰهُمَّ اشْرَحْ صُدُورَنَا *
اَللّٰهُمَّ يَسِّرْ اُمُورَنَا * اَللّٰهُمَّ اسْتُرْ عُيُوبَنَا * يَا خَفِيَّ الْاَلْطَافِ نَجِّنَا
مِمَّا نَخَافُ * اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَوَالِدِينَا وَلِاُسْتَاذِنَا وَلِمَشَايِخِنَا

وَلِإِخْوَانِنَا وَلِأَصْحَابِنَا وَلِأَحْبَابِنَا وَلِعَشَائِرِنَا * وَلِقَبَائِلِنَا * وَلِمَنْ
لَهُ حَقٌّ عَلَيْنَا وَلِمَنْ وَصَّانَا بِالدُّعَاءِ الْخَيْرِ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ
وَالْأَمْوَاتِ * اَللّٰهُمَّ احْفَظْنَا يَا فَيَّاضُ
مِنْ جَمِيعِ الْبَلَاءِ وَالْأَمْرَاضِ
كَافَّةً
بِرَحْمَتِكَ
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

- Okunuşu İle Birlikte Meâli

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Rahman' Rahim Allah'ın adı ile...

Lâ ilâhe illallâhü adede habbâtihi…

Allahu teâlânın yarattığı taneler sayısınca Lâ ilâhe illallah derim...

Lâ ilâhe illallâhü adede hayatihi…

Allahu teâlânın verdiği hayat sayısınca Lâ ilahe illallah derim…

Lâ ilâhe illallâhü adede hasatihi...

Allahu teâlânın yarattığı küçük taşlar sayısınca Lâ ilâhe illallah derim…

Lâ ilâhe illallâhü adede kelimatihi...:

Allahu teâlânın kelimeleri sayısınca Lâ ilâhe illallah derim…

Lâ ilâhe illallâhü adede halkıhi...

Allahu teâlânın bütün yarattıkları sayısınca Lâ ilâhe illallah derim.

Lâ ilâhe illallâhü zinete arşihi...

Allahu teâlânın arş-ı aziminin ağırlığınca Lâ ilâhe illallah derim...

Lâ ilâhe illallâhü mil'e semâvatihi…

Allahu teâlânın gökleri dolusunca Lâ ilâhe illallah derim...

- Lâ ilâhe illallâhü mil'e arzıhi...

Allahu teâlânın yerleri dolusunca Lâ ilâhe illallah derim...

Buraya kadar okunan bu kelime-i tevhidin her birine: ***Lâ ilahe illallah*** *kelimesiyle birlikte* ***Muhammedün Resûlüllah*** *kelimesi de okunacaktır.*

Örnek: (Lâ ilâhe illallâh Muhammedün Resûlüllah. mil'e arzıhi.)

- Lâ ilâhe illallâhü adede misli zâlike mâ'ahu...

Bütün bu zikrolunanların misli sayısınca Lâ ilâhe illallah derim...

- Lâ ilâhe illâllahü vahdehu lâ şerike lehû lehül-mülkü ve lehül-hamdü yuhyi ve yümiytü ve hüve hayyün lâ yemûtü biyedih-il-hayrü ve hüve alâ külli şey'in kadir ve ileyh-il-masiyr…

Allah'tan başka ilah yoktur; Tektir. Onun ortağı yoktur; mülk onundur. Hamd ona mahsustur. Öldürür; diriltir, o diridir, ölmez. Hayır elindedir; o her şeye kadirdir. Dönüş onadır.

- Estağfirullahe Sübhanallahi vel-hamdü lillahi ve lâ ilâhe illallâhü vallahu ekberü ve lâ havle ve kuvvete illâ billah-il aliyyil-aziym...

Allah'tan bağışlanmamı dilerim. Sübhanallah...Allah'a hamd olsun, Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah, her şeyden büyük, ziyadesi ile uludur. Masiyetlerden, ancak, Yüce Allah'ın koruması ile kurtulmak mümkündür tâ'at ve ibadetler için elde edilecek güç ise, ancak, şanı yüce büyük Allah'ın verdiği kuvvetle olacaktır.

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Rahman' Rahim Allah'ın adı ile...

- Sübhanallahi ve bi-hamdihi...

Allah sübhandır. Ona hamd olsun

Ve mâ tevfikü illâ billâhi ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi sübhanallahil-aziymi ve bi-hamdihi...

Kötülükten alınmak, taata kuvvet, ancak Allah'ın kudret elindedir; Hepsi Allah'ın ihsan eylediği başarı ile oluyor. Azim Allah sübhandır, ona hamd olsun...

Sübhanallahi ve bi-hamdihi adede halkihi (Allah'ı, Zât'ına lâyık olmayan noksanlardan tenzih eder ve O'na yarattıkları sayısınca hamd-ü senâ ederim..) **ve zinete arşihi** (Bu tesbih ve tahmidim, arş-ı aziminin ağırlığıncadır.) **ve rızâ'e nefsihi** (Bu tesbih ve tahmidim, benden razı olasıya kadardır.) **ve midâde kelimâtihi** (Kelimelerinin mürekkebi kadar.) **ve müntehâ ilmihi ve minnetihi** (Bu tesbih ve tahmidim, kelimelerinin miktarı ve ilminin sonsuzluğu kadardır.) **ve rahmetihi ve re'fetihi** (Bu tesbih ve tahmidim, ihsan ettiği nimetleri, rahmetleri, re'fetleri kadardır.) **ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh-il-aliyyil-aziym...** (Bu tesbih, tahmid ve diğer bütün ibadetlere gücüm, kuvvet ve kudretim yoktur. Bütün bunlar, Allahu teâlânın kudreti ve yardımı sayesindedir. O, öylesine yüce ve ulu, öylesine azamet sahibidir ki, kimse O'na ortak olamaz, her şey O'na nisbetle hakirdir...)

Allahümme yâ hayyü yâ kayyûmü yâ Allahü yâ bedi'as-semâvati vel-ardi yâ mâik-el-mülki yâ zel-celâli vel-ikram...

Allah'ım, Ey her zaman diri ve canlı, ey yeri göğü ayakta tutan ey Allah, ey yeri ve semaları yaratan. Ey mülkünde yönetici, sahib. ey Celâl ve ikram sahibi

Yâ lâ ilâhe illâ ente (Ey senden başka ilah olmayan) **innâ nes'elüke bi-izzetike en tuhyiye kulûbenâ ve ecsâmenâ ve ebdânenâ ve ervahenâ bi-**

envari mâ'rifetike (Senden dileriz ki Seni bilme nurları ile kalplerimizi, cisimlerimizi, bedenlerimizi, ruhlarımızı esas hayata kavuşturasın) **ebeden dâ'imen bâkıyen** (Hem de ebedî, daimi, kalıcı olarak) **hâdiyen** (Bunlar, bize hidayetçi olsun) **yâ Allahü yâ Allahü yâ. Allah...**

Ve bi-envâri hidayetike ve bi-envâri kudretike ilâhi â'mâlüna kaliylün ve hâcâtüna kesiyrün ve ilâhüna basiyrün...

Hidayetinin ve kudretinin nurları ile bizleri nurlandır… Allahım, amellerimiz az, ihtiyaçlarımız çok, Allahımız görüyor…

Allahümmef'al binâ mâ ente lehu ehlün ve lâ tef'al binâ mâ nahnü lehu ehlün... Allahümme inniy es'elüke mâ lâ estahıkku ve e'uzü bike mimmâ estahıkku ni'mel-Mevlâ ve ni'men-nasiyr. (Allahım, sana yakışan neyse bize onu yap, lâyık olduğumuz şeyi bize yapma. Allahımız ne iyi mevlâdır ki, bu kadar az tâ'ata fazlından bol bol sevaplar bahşeder. Ne iyi yardımcıdır ki, ihtiyaçlarımızı giderir.) **Gufraneke Rabbenâ ve ileyk-el-masiyr...** (Günahlarımız için mağfiretini isteriz ey Rabbimiz. Öldükten sonra dönüşümüz sanadır.) **Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh-il- aliyyil-aziym...** (Güç kuvvet, ancak Yüce Büyük Allah'ındır.)

El-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn es-salâtü ves-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ecma'ıyn...

Alemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun... Salât ve selâm, efendimiz Hazreti Muhammed aleyhisselâma ve Onun âline, evlâdına ve ashabına olsun...

Allahümme yâ vâcib-el-vücud (Ey vücudu sâbit ve kâmil,) **ve yâ vâhib-el-hayri vel-cûd...** (ey kullarına kereminin ve rahmetinin eserlerini bahşedici Allahım)

Efıd aleynâ envâre rahmetike

Rahmetinin ışıklarını, üzerimize dök, taşır.

ve yessir lenel-vüsule ilâ kemâli mâ'rifetike...

Seni kemal ile bilmek ve bulmak, nasıl mümkün ise, tevfikinle onu bize kolaylaştır, ki sana vasıl olalım

Sübhaneke (Zatını noksan sıfatlardan tenzih ederiz) **lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ** (Biz, senin zâtını bilmekten âciziz, ilminin tamamı sendedir, ancak öğrettiğin kadarını bilebiliriz.) **ve lâ yuhitûne bi-şey'in min ilmihi illâ bimâ şâ'e** (Başka bilgimiz yoktur, bize bildirdiğin kadarını biliriz.) **ve lâ mâ'rifete lenâ illâ mâ elhemtenâ** (Bize ilham ettiğinden başka, bizim için marifet yoktur) **inneke ent-el alim-ül-hakiym...** (Gerçek manası ile her şeyi bilen, tam olarak her şeyi yerli yerine koyan zatındır.)

Allahümme innâ nes'elüke min-el-ismeti devamehâ (Allahım, senden, ismetin devamını, bizi isyanlardan korumanı ve şerlerimizi def'eylemeni isteriz) **ve min-en-ni'meti tamamehâ** (Nimetlerinin de tamamını istiyoruz...) **ve min-el-âfiyeti husulehâ** (Afiyetin de husulünü isteriz.) **ve min-er-rahmeti şümûlehâ** (Rahmetinin şümûlünü isteriz) **ve min-el-ayşi ergadehu** (Geçim ve dirlik bakımından genişlik isteriz) **ve min-el-ömri es'adehu** (Ömrümüzün, mes'ut ve mübarek olmasını isteriz.) **ve min-el-vakti atyabehu** (rahat yaşantı, en mutlu ömür, en güzel vakit istiyoruz.) **ve min-er- rızkı evsa'ahu** (Bol ve geniş rızık isteriz) **ve min-el-fazli â'zebehu** (Kullarına sebepsiz olarak ihsan buyurduklarının tatlısını ve iyisini isteriz) **ve min-el-lûtfi enfa'ahu** (Lütuf ve tevfikinin, en yararlısını isteriz.) **ve min-el-in'ami e'ammehu** (Dünya ve âhiret ni'metlerinin tamamını isteriz.) **ve min-el-ihsani etemmehu...** (İyman ve diğer ibadetlerde tam ihlâs ihsanını isteriz)

Allâhümme yâ Allâhu kün lenâ yâ Cebbâr... (Allahım...Din ve dünyamız için yararlı ol, Ey kullarının işlerini düzelten) **Ve lâ tekün aleynâ yâ Gaffâr...** (Din ve dünyamız için bize zararlı olma, zira zararları ulaştırmayı icat eden de sensin)

Allahümme yâ Allahu ahtim bis-sa'adeti âcâlenâ (Allahım... Ecellerimizi iyilik ve saadetle doldur ve sonuçlandır.) **ve hakkık biz-ziyadeti âmâlenâ** (Ümitlerimizi ve ricalarımızı fazlası ile gerçekleştir) **vakrün bil-âfiyeti gudüvvenâ ve âsâlenâ** (Bizi, her vakit âfiyete yakin et ve ulaştır) **vec'al ilâ rahmetike ve magfiretike masiyrenâ ve me'alenâ** (Öldükten sonra, sana dönüşümüzde, bize rahmet ve mağfiret kıl) **ve subbe sicâle afvike alâ zünûbinâ** (Affını üzerimize boşaltarak günahlarımızı bağışla ve yok eyle) **ve münne aleynâ bi-islâhi uyubinâ** (Ayıplarımızı islâh ve fesatlarımızı gidererek bizi nimetlendir) **vec'al-it-takvâ zâdena** (Takvâyı, bizim için yol azığı ve rızık kıl) **ve fi dinike ictihâdena fe-inne aleyke tevekkülenâ ve itimadenâ** (olanca gücümüzle, senin tâ'atinde bulundur. Tevekkülümüz ve itimadımız sanadır) **ve sebbitnâ alâ nehc-il-istikameti** (Bizi, doğru yol üzerinde sâbit ve daim eyle) **ve a'idnâ min mucibât-in-nedameti yevm-el-kıyameti** (Bizi, kıyamet günü pişmanlığı gerektirecek şeylerden koru) **ve haffif annâ sikal-el-evzâri** (Günahlarımızın ağırlığını hafiflet) **verzüknâ mâ'iyşe't-il-ebrâr** (Bizi, salih kullarını rızıklandırdığın gibi rızıklandır.) **vekfinâ vasrif annâ şerrel-eşrâri** (Bize yetiş, şerlilerin şerrini bizden uzaklaştır) **ve â'tik rıkabena ve rıkabe âbâ'inâ ve ümmehâtinâ** (Kendimizi ve nefsimizi âzat et, Ana ve babalarımızın nefislerini de âzat et) **ve meşâyihinâ ve üstâzinâ min-ed-deyni vel-mezalimi ven-nâri** (Şeyhlerimizi, pirlerimizi, üstadlarımızı da âzat et, borçlardan zâlimlerden ve cehennem ateşinden koru) **bi-izzetike** (Kudret ve azametin hürmetine) **yâ azizü** (ey kemal ve kudret sahibi) **yâ gaffarü** (ey günah ve kabahatlerimizi örtücü) **yâ keriymü** (ey kullarının istediklerini verici) **yâ settârü** (ey âsilerin ayıplarını ve günahlarını örtücü) **yâ haliymü** (ey âsilerin cezalandırılmalarında acele etmeyen) **yâ vehhâb...** (Ey karşılıksız, zâhiri ve bâtini nimetler bağışlayıcı)... **Ve sallallahümme alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi**

ecma'ıyne (Âmin) (Ya Allah, Efendimiz Hazreti Muhammedin üzerine ne kadar lâyıksa o kadar salât et, âline, evlâdına ve ashabına da) **bi-rahmetike yâ erham-er-Rahimiyn** (Rahmetin sebebi ile ey rahmet edicilerden daha fazla rahmet edici ve ni'metlendirici) **vel-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn...** (Alemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun…)

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Estagfirullah-el-aziym... Estagfirullah-el-aziym... Estagfirullah-el-aziym. (Ulu Allah'tan bağışlanmamı dilerim) **Ellezi lâ ilâhe illâ hüvel-hayyül kayyûme** (Allah'tan başka ilâh yoktur, illâ O vardır. Daima diri, yarattıklarını koruyup kollayandır.) **ve etûbü ileyh...** (Ona tevbe ederim) ...

Allahümme-ent-es-selâmü (Allahım. Sen, noksanlardan ve âfetlerden sâlim ve münezzehsin.) **ve mink-es-selâmü** (Mahlûkatın, selâmeti de ancak sendendir.) **ve ileyke yerci-üs-selâmü** (Selâmet, sana râci olur) **hayyinâ Rabbenâ bis-selâmi** (Rabbimiz, bizi selâmetle yaşat) **ve-edhilnâ dâr-es-selâmi** (bizi cennetine dahil eyle) **tebârekte Rabbenâ** (Ey Rabbimiz... Senin, hayrın ve yararın çoktur) **ve te'aleyte yâ zel-celâli vel-ikrami**... (Her şey üzerine tam bir kudretle faik ve galipsin... Ey azamet ve ikram sahibi)

Allahümme lek-el-hamdü hamden yüvâfi ni'amike (Allahım, sana hamd olsun; o hamdimiz ancak senin içindir.) **ve yükâfi mezide keremike** (O hamdimiz, dünyada ve âhirette senin ziyade keremine müsavidir.) **ahmedüke bi-cemi-i mehamidike mâ alimtü minhâ ve mâ lem â'lemü** (Sana, senin bütün hamdlerinle ve hamdlerinden bilmiş olduklarımla hamdederim) **ve alâ cemi-i ni'amike küllihâ mâ alimtü minhâ ve mâ lem â'lem ...** (Bildiğim ve bilmediğim bütün ni'metlerine hamdederim.) **ve alâ külli hal** (Bütün hallerde sana hamdederim.) ...

E'ûzü billahi min-eş-şeytan-ir-raciym Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Racim şeytandan Allah'a sığınırım, Rahman Rahim Allah'ın adı ile

Allahu lâ ilâhe illâ hüvel-hayyül kayyûmü (Allah, yegâne mâ'bud-u haktır. kendisinden başka ilâh yoktur. O, zati ezeli ve ebedî bir hayatla diridir. Halkın umuruna kaimdir.) **lâ te'huzühu sinetün ve lânevmün** (Onu gaflet ve uyku tutmaz) **lehu mâ fis-semâvati ve mâ fil-ardi** (Göklerde ve yerde ne varsa, hep onundur, Onun mülküdür) **men-zellezi yeşfa'u indehu illâ bi-iznihi** (İzni olmaksızın, kim yanında şefaat edebilir?) **yâ'lemü mâ beyne eydiyhim ve mâ halfehüm** (O, yarattıklarının önlerinde ve arkalarında ne varsa, hepsini bilir.) **ve lâ yuhitûne bi-şey'in min ilmihi illâ bi-mâ şâ'e** (Onlar ise, onun ilminden hiçbir şeyi kavrayamaz, ancak dilediği kadarını kavrayabilirler) **vesi'a kürsiyyühüs-semâvati vel- arda** (O'nun kürsüsü, yerleri ve gökleri kuşatmıştır.) **ve lâ**

ye'udühü hıfzıhümâ ve hüvel-aliyyül-aziym... (Ve bunların korunması, ona ağırlık ve meşakkat vermez. O; pek ulu, pek büyüktür.)

Sübhanallahi 33 defa söylenmesi tavsiye edilir (Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir) **el-hamdü lillahi** 33 defa (Allah'a hamd olsun) **Allahu ekberü** 34 defa (Allah, her şeyden yüce ve uludur) **lâ ilâhe illallahü vahdehu lâ şerike lehu lehül-mülkü ve lehül- hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadir...** 10 defa (Allah'tan başka ilah yoktur. Birdir, ortağı yoktur; mülk onundur. Hamd ona mahsustur. O, her şeye gücü yetendir) **Sübhanallahi vel- hamdü lillahi ve lâ ilâhe illâllahu vallahu ekber...** (Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; Allah'a hamd olsun. Allah'tan başka ilâh yoktur; Allah, her şeyden yüce ve çok uludur) **Lâ ilâhe illâllah-ül melik-ül-cebbâr...** (Allah'tan başka ilâh yoktur ki, cebbâr padişah odur) **Lâ ilâhe illâllah-ül vahid-ül-kahhâr...** (Allahtan başka ilâh yoktur, ülûhiyette tektir ve birdir, her şey üzerine galiptir.) **Lâ ilâhe illâllah-ül aziz-ül-gaffâr...** (galip ve günahları yargılayıcı Allah'tan başka ilâh yoktur) **Lâ ilâhe illâllah-ül kerim-üs-settâr...** (kerim ve ayıpları örtücü Allah'tan başka ilâh yoktur,) **Lâ ilâhe illâllah-ül kebir-ül-müte'al...** (şânı yüce ve her şey üzerine tam kudretle faik ve âli olan Allah'tan başka ilah yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü hâlık-ül leyli ven-nehâr...** (Gecenin ve gündüzün yaratıcısı Allah'tan başka ilah yoktur) **Lâ ilâhe illâllah-ül mâbudi bi-külli mekân**... (her mekânda mâ'bud olan Allah'tan başka ilah yoktur) **Lâ ilâhe illâllah-ül mezkûr-ül bi-külli lisân...** (her lisanda zikrolunan Allah'tan başka ilah yoktur.) **Lâ ilâhe illâllah-ül mâ'rufu bi-külli ihsan.** (Her türlü iyilikle tanınan Allah'tan başka ilâh yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü külle yevmin hüve fi şe'n...** (Allah'tan başka ilah yoktur; o, her an yeni bir iştedir) **Lâ ilâhe illâllahü iymanen billah...** (Lâ İlahe İllallah kelimesini, Allahu teâlâyı iyman ve tasdik ettiğim için söylerim) **Lâ ilâhe illâllahü emânen min'Allah...** (Lâ İlâhe İllallah kelimesini, Allahu teâlâdan aman dileği ile söylerim) **Lâ ilâhe illâllahu emâneten ind'Allah...** (Lâ İlahe İllallah kelimesini. Allahu teâlâ katında emanet olduğundan söylerim) **Lâ ilâhe illâllahü ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh…**(Allah'tan başka ilah yoktur, isyandan yüz çevirip, ibadet ve tâ'atte sebat etmek onun tevfiki iledir) **Lâ ilâhe illâllahu ve lâ nâ'büdü illâ iyyâh...** (Allah'tan başka ilâh yoktur; ancak ona ibadet ederiz) **Lâ ilâhe illâllahü hakkan hakka...** (Doğru ve haklı bildiğim için Lâ İlâhe İllallah derim) **Lâ ilâhe illâllahu iymânen ve sıdka...** (Lâ İlâhe İllallah kelimesini iyman ve tasdik ettiğim ve sadık olduğum için söylerim) **Lâ ilâhe illâllahu tâ'abbüden ve rıkka...** (Lâ İlâhe İllallah kelimesini ibadet ve kulluk olduğu için söylerim.) **Lâ ilâhe illâllahü telâttüfen ve rıfka...** (Lâ İlâhe İllallah kelimesini, Allahu teâlâ bana dostluk ve iyilik ettiği için söylerim) **Lâ ilâhe illâllahu kable külli şey'in...** (Her şeyden evvel olan, Allah'tan başka ilah yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü bâ'de külli şey'in...** (Allah'tan başka ilâh yoktur, ondan sonra hiçbir şey yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü yebka Rabbünâ ve yefnâ ve yemûtü külli şey'in...** (Allah'tan başka ilah yoktur. Bizim Rabbimiz, her şey fâni olup gittikten sonra da bâkidir.) **Lâ ilâhe illâllah-ül melik-ül hakkul-mübiyn...** (gerçek padişah (melik) olan Allah'tan başka ilah yoktur;) **Lâ ilâhe illâllah-ül melik-ül hakkul-yakiyn...** (Allah'tan başka ilah yoktur. O, padişahlığa lâyıktır ve padişahlığı hakkal-yakin zâhir ol-

muştur) **Lâ ilâhe illâllah-ül aliyyül-aziym...** (uluhiyette ortağı ve benzeri olmayan Allah'tan başka ilâh yoktur.) **Lâ ilâhe illâllah-ül hakim-ül-keriym...** (Celâl ve azamet sahibi Allah'tan başka ilâh yoktur) **Lâ ilâhe illâllahu Rabbüs semâvat-is-seb'i ve Rabbül arş-il-aziym...** (yedi kat göklerin ve o yüce arşın sahibi olan Allah'tan başka ilâh yoktur.) **Lâ ilâhe illâllah-ül ekrem-ül ekremiyn...** (kerim olanların hepsinden daha kerim olan Allah'tan başka ilah yoktur;) **Lâ ilâhe illâllahu erhamür-râhimiyn...** (merhametliler merhametlisi Allah'tan başka ilah yoktur;) **Lâ ilâhe illâllahu habib-üt-tevvâbiyn...** (Allah'tan başka ilah yoktur; tövbekârları sever) **Lâ ilâhe illâllahü râhim-ül-mesâkiyn...** (çaresizlere merhametli olan Allah'tan başka ilâh yoktur;) **Lâ ilâhe illâllahü hâdiyyül-mudilliyn...** (azgınlara ve sapıtanlara yol gösterici Allah'tan başka ilah yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü delil-ül-hâ'iriyn...** (şaşırıp kalanlara yol gösterici Allah'tan başka ilâh yoktur;) **Lâ ilâhe illâllahü emân-ül-hâ'ifiyn...** (korkanları korkularından emin kılıcı Allah'tan başka ilah yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü gıyâs-ül müstegıysin...** (Allah'tan başka ilâh yoktur; darda kalanların yardımına erişendir) **Lâ ilâhe illâllahü hayr-ün-nâsırıyn...** (yardım edenlerin en hayırlısı olan Allah'tan başka ilâh yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü hayr-ül-hâfızıyn...** (koruyucuların en hayırlısı olan Allah'tan başka ilah yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü hayr-ül-vârisiyn...** (varislerin hayırlısı olan Allah'tan başka ilâh yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü hayr-ül-hâkimiyn...** (hâkimlerin en hayırlısı olan Allah'tan başka ilah yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü hayr-ür-râzıkiyn...** (rızık verenlerin en hayırlısı olan Allah'tan başka ilah yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü hayr-ül-fâtihiyn...** (fatihlerin en hayırlısı olan Allah'tan başka ilâh yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü hayr-ül-gafiriyn...** (bağışlayanların en hayırlısı olan Allah'tan başka ilâh yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü hayr-ür-râhimiyn...** (rahmet edenlerin en hayırlısı olan Allah'tan başka ilah yoktur) **Lâ ilâhe illâllahü vahdehu ve sadaka vâ'dehu** (Allah'tan başka ilâh yoktur, tektir. Va'dinde sadıktır) **ve nasara abdehu ve e'azze cündehu** (kullarına yardım eden O'dur. Kendi askerlerini galip eylemiştir.) **ve hezem-el-ahzâbe vahdehu** (Kâfirleri bozguna uğratmıştır) **ve lâ şeye bâ'dehu...**(bütün mahlûkatın fenâsından sonra bâki kalacak O'dur) **Lâ ilâhe illâllahü ehl-ün-ni'meti ve lehül-fazlü ve lehüs-senâul-hasen...** (Allah'tan başka ilâh yoktur, tüm nimetlerin sahibidir. Esasta fazilet onundur. En güzel senâlara lâyık olan da O'dur) **Lâ ilâhe illâllahü adede halkıhi ve zinete arşihi ve rızâ'e nefsihi ve midâde kelimâtihi...** (Lâ İlâhe İllallah kelimesini, Allahu teâlânın mahlûkatı sayısınca, arşının ağırlığı miktarınca, O, razı oluncaya kadar, kelimeleri miktarınca söylerim) **Lâ ilâhe illâllahü sahib-ül vahdaniyyet-il ferdâniyyet-il** (Allah'tan başka ilah yoktur; vahdaniyet ve ferdaniyet sahibidir) **kadimiyyet-il ezeliyyet-il ebediyyet-illezi** (Kadimdir, ezelidir, ebedidir) **leyse lehu sıddun** (O'nun zıddı yoktur) **ve lâ niddün** (onunla denk yoktur) **ve lâ şibhün ve lâ şerikün** (O'nun benzeri ve ülûhiyyette ortağı yoktur) **yuhyi ve yümiytü ve hüve hayyün lâ yemûtü biyedih-il hayrü ve hüve alâ külli şey'in kadir ve ileyh-il masiyr...** (Diriltir, öldürür. Kendisi diridir, ölmez. Bütün hayırlar kudret elindedir. her şey üzerine kadirdir. Dönüş onadır) **Hüvel-evvelü vel-âhirü vez-zâhirü vel-bâtınü ve hüve bi-külli şey'in aliym. (**Evvel, âhir, zahir, batın odur. O, her şeyi bilendir) **Leyse kemislihi şey'ün ve hüves-semi'ul-basiyr...** (Onun bir benzeri yoktur; duyan ve işiten odur) **Hasbünallahü ve ni'mel-vekil ni'mel-Mevlâ ve**

ni'men-nasiyr... Hasbünallahü ve ni'mel-vekil ni'mel-Mevlâ ve ni'men-nasiyr (Allah bütün işlerimizde bize yeter; ne güzel bir vekildir. Ne güzel Mevlâ, ne güzel yardımcıdır) **gufraneke Rabbena ve ileyk-el-masiyr...** (Rabbimiz, bağışlamana sığınırız, dönüş sanadır)

Allahümme lâ mâni'a limâ â'teyte ve lâ mû'tiye limâ menâ'te (Allahım, verdiğine kimse engel olamaz; engel olduğuna da kimse bir şey veremez) **ve lâ râdde limâ kadayte** (Verdiğin hükmü geri çevirecek kimse de yoktur) **ve lâ yenfâ'u zel-ceddi mink-el-ced...** (Zenginin zenginliği, senin katında hiçbir fayda vermez. Faydası olabilecek, ancak salih amellerdir.) **Sübhane Rabbiyel aliyyil-â'lel-vehhâb...** (Rabbimi tenzih ederim. O, yücelerin yücesi ve çok bağışlayıcıdır) **Sübhane rabbiyel aliyyil-â'lel kerim-il-vehhâb...** (Rabbimi tenzih ederim. O, yücelerin yücesi ve çok bağışlayıcı ve kerimdir.) **Sübhaneke mâ abednâke hakka ibadetike...** (Seni tenzih ederiz, sana lâyık hakikî ibadet ile ibadet edemedik) **Sübhaneke mâ arefnâke hakka mâ'rifetike...** (Seni tenzih ederiz, seni lâyık olduğun şekilde bilemedik) **Sübhaneke mâ zekernâke hakka zikrike...** (Seni tenzih ederiz, seni lâyık olduğun şekilde zikredemedik.) **Sübhaneke mâ şekernâke hakka şükrike...** (Seni tenzih ederiz, sana lâyık olduğun şekilde şükredemedik) **Sübhan allah-il-ebediyyil-ebed...** (Allahu teâlâyı tenzih ederim, ebediyyen ebedî O'dur) **Sübhan'allah-il-vahid-il-ahad…** (Allahu teâlâyı tenzih ederim; sıfatında, mahiyyetinde ve hakikatinde birdir) **Sübhan'allah-il ferd-is-samed...** (Allahu teâlâyı tenzih ederim; birdir, uludur, bütün hâcetlerde O'na kasdolunur) **Sübhan'allahi râfi-is-semâvati bi-gayrı amed…** (Gökleri direksiz tutan Yüce Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir) **Sübhan'allahi bâsıt-il-aradeyne bilâ sened...** (Allahu teâlâyı tenzih ederim, yerleri dayanaksız döşeyen de O'dur) **Sübhan'allah-illezi lem yettahiz sahibeten ve lâ veled...** (Allahu teâlâyı tenzih ederim, O, eş ve çocuk edinmemiştir) **Sübhan'allah-illezi lem yelid ve lem yûled ve lem yekûn lehu küfüven ahad...** (Allahu teâlâyı tenzih ederim, hiç kimse ondan doğmamıştır, kendisi de kimseden doğmamıştır) **Sübhan-el-melik-il-kuddüs...**(Allahu teâlâyı tenzih ederim, O, öylesine padişahtır ki, her türlü ayıplardan pâktır) **Sübhane zil-mülki vel-melekût...** (Allahu teâlâyı, tenzih ederim, mülk ve melekût sahibidir) **Sübhane zil-izzeti vel-azameti vel-kudreti vel-heybeti vel-celâli vel-cemali vel-kemali vel-beka'i ves-senâ'i vez-ziyâ'i** (Allahu teâlâyı tenzih ederim, O, izzet ve kudret, azamet, heybet, celâl ve cemal, kemal, beka, senâ ve ziya sahibidir.) **vel-âlâ'i ven-nu'amâ'i vel-kibriyâ'i vel-ceberût...** (Ni'met sahibidir, zâtında ve sıfâtında ululuk sahibidir **Sübhan-el melik-il-mâ'bud...** (Zatına ibadet edilen Yüce Sultan, noksan sıfatlardan münezzehtir.) **Sübhan-el melik-il-vücud...** (Var olan Yüce Sultan, noksan sıfatlardan münezzehtir) **Sübhan-el melik-il hâlık-il hayyil-lezi lâ yenâmü ve lâ yemût...** (Yaratıcı Yüce Sultan, noksan sıfatlardan münezzehtir. O, daima diridir, Uyumaz, ölmez) **Sübbuhün kuddûsün Rabbünâ ve Rabbül-melâ'iketi ver-ruh...** (Her türlü noksanlıklardan ve ayıplardan pâktır, münezzehtir.Bütün meleklerin ve ruhların da Rabbidir.)

Sübhanallahi vel-hamdü lillahi (Allahu teâlâyı, her türlü ayıplardan ve noksanlıklardan tenzih ederim. Hamd, ancak Allahu teâlâya mahsustur.) **ve lâ**

ilâhe illâllahu vallahu ekber ve lâ havle velâ kuvvete illâ billah-il aliyyil-aziym… (Allah'tan başka ilah yoktur. O, büyüktür ve çok uludur. Mâ'siyetlerden sakınmamız, ibadet ve tâ'atte bulunabilmemiz Onun bahşettiği kudret ve kuvvetledir.) **Allahümme ent-el melik-ül-hakkullezi lâ ilâhe illâ ente…** (Allahım: Sen yüce sultansın, sultanlığa lâyıksın, senden gayrı ilâh yoktur, illâ sen varsın) **Yâ Allahü...** (Ya Allah) **Yâ Rahmanü…** (Dünyada ve âhirette yarattıklarına acıyan, merhamet eden, rızıklandıran) **Yâ Rahiymü...** (özel olarak, mümin kullarına âhirette merhamet edip bağışlayan) **Yâ Mâlikü,** (ey Yüce Sultan) **Yâ Kuddûsü,** (Ey her türlü ayıplardan ve noksanlıklardan pâk ve uzak olan.) **Yâ Selâmü,** (Ey her türlü âfetlerden ve noksanlıklardan sâlim olan) **Yâ Mü'minü,** (Ey kullarını zulümden emin edici olan) **Yâ Müheyminü,** (Ey gözleyici ve koruyucu) **Yâ Azizü,** (Ey her şeyin üzerine galip ve aziz olan) **Yâ Cebbârü,** (Ey halkı dilediği her şeye zorlayan veya halkın halini islâh eden) **Yâ Mütekebbirü,** (Ey her türlü ihtiyaçlardan ve noksanlıklardan münezzeh ve yüce olan) **Yâ Hâlikü,** (Ey bütün mahlûkatı yaratan) **Yâ Bâri'ü,** (Ey bütün eşyayı yeratan) **Yâ Musavvirü,** (ey eşyanın suret ve şekillerini yaratan) **Yâ Gaffârü,** (ey çok bağışlayıcı) **Yâ Kahharü,** (Ey her şey üzerine galip) **Yâ Vehhâbü,** (Ey zahir nimetlerini bağışlayıcı, çokça bağışlar yapan) **Yâ Rezzâkü,** (Ey kullarına bol bol rızık verici) **Yâ Fettâhü,** (ey açan, hâkim olan) **Yâ Âliymü,** (ey her şeyi bütün inceliği ile bilen) **Yâ Kâbidü,** (ey İstediğinin maddi ve manevi rızkını daraltan, sıkan) **Yâ Bâsitü,** (ey İstediğinin rızkını ve her şeyi açıp genişleten, darlık ve sıkıntılardan kurtaran) **Yâ Hâfıdü,** (Ey dilediğini alçaltan) **Yâ Râfi'ü,** (Ey dilediğini yücelten) **Yâ Mu'izzü,** (Ey aziz eyleyen) **Yâ Müzillü,** (Ey hor ve hakir eyleyen) **Yâ Semi'u,** (ey bütün incelikleri ile her şeyi işiten) **Yâ Basiyrü,** (ey her şeyi, bütün inceliği ile gören) **Yâ Hakemü,** (ey her iş, kendi hükmüne bırakılan hakem zat) **Yâ Adlü,** (Ey çok adaletli olan) **Yâ Lâtifü,** (Ey kullarına lütuf ve dostluk eden) **Yâ Habiyrü,** (ey bütün inceliği ile her şeyden haberdar olan) **Yâ Halimü,** (ey Bağışlaması ve müsamahası sınırsız, Günahkarlara ceza vermekte acele etmeyen) **Yâ Azimü,** (ey kayıtsız şartsız her şeyden büyük, ulu ve azametli) **Yâ Gafurü,** (ey çok bağışlayan, mağfireti bol ve sonsuz olan) **Yâ Şekûrü,** (ey ibadetlerin karşılığını, kulların mükâfatını tam veren) **Yâ Aliyyü,** (ey münezzeh ve yüce ki, yücelikte kendisine denk olmayan) **Yâ Kebiyrü,** (ey tam kudret ile şanı büyük, her şeyden üstün) **Yâ Hafiyzü,** (ey halkı, mekruhlardan koruyan) **Yâ Mukiytü,** (ey güçlü, koruyucu, şahid) **Yâ Hasiybü,** (ey kendisine misafir olana yeterli olan) **Yâ Celilü,** (ey her şey, kendisine nisbetle düşük, mutlak varlık sahibi) **Yâ Kerimü,** (ey kudret ve azameti ile, hayrı ve yararı çok olan) **Yâ Rakibü,** (Ey bütün varlıklar üzerinde gözetici, kendisinden hiçbir şey gizlenemeyen) **Yâ Mücibü,** (ey duaları duyan ve kabul buyuran) **Yâ Vâsi'ü,** (Ey rızkı ve rahmeti herkese eriştirici) **Yâ Hakimü,** (ey ilim ve hikmet sahibi) **Yâ Vedûdü,** (ey itaatkâr kullarını seven) **Yâ Mecidü,** (Ey kudret ve azamet sahibi) **Yâ Bâ'isü,** (ey ölüleri kabirlerinden diriltip kaldıran, ölü kalpleri hidayetle erdiren) **Yâ Şehidü,** (Ey kendisinden hiç bir şey kaybolmayan, her yerde hazır ve nâzır olan) **Yâ Hakkü,** (Ey varlığı hiç değişmeden duran) **Yâ Vekilü,** (Ey kullarından sevdiklerine vekil olan) **Yâ Kaviyyü,** (ey kendisine hiç acizlik erişmeyen, tam kudret sahibi) **Yâ Metinü,** (ey pek kuvvetli) **Yâ Veliyyü,** (ey müminleri seven, onlara dost olan) **Yâ Hamidü,** (ey kendisinden başka övülmeye lâyık olmayan

daima övülen zat) **Yâ Muhsi,** (Ey ilminden hiç bir şey kaybolmadan bütün eşyayı kavrayan ve bilen) **Ya Mübdi'ü,** (ey eşyayı, yoktan var eden) **Yâ Mu'iydü,** (Ey mahlûkatı hayattan ölüme geri döndüren) **Yâ Muhyi,** (ey hayat veren) **Yâ Mümiytü,** (ey öldüren) **Yâ Hayyü,** (Ey her zaman diri olan) **Yâ Kayyûmü,** (ey devamlı halkı koruyan ve onları yöneten) **Yâ Vâcidü,** (Ey istediğini istediği vakit bulan) **Yâ Mâcidü,** (ey şanı büyük, üstün, çok keremli) **Yâ Vâhidü,** (ey ulûhiyet sıfatlarında tek) **Yâ Ehadü,** (ey zatında tek olan) **Yâ Samedü,** (ey her şey ve herkes kendisine muhtaç olan, kendisi hiçbir şeye ve hiçbir kimseye muhtaç olmayan) **Yâ Kadirü,** (Ey her istediğini dilediği gibi yapmağa gücü yeten) **Yâ Muktedirü,** (Ey kuvvet ve kudret sahiplerine de dilediği gibi tasarruf eden) **Yâ Mukaddimü,** (Ey istediğini ileri geçiren, öne alan) **Yâ Mu'ahhirü,** (Ey istediğini geriye bırakan) **Yâ Evvelü,** (ey zatından gayrı her şeyden önce, her şeyin ilki olan) **Yâ Âhirü**, (Ey kendisinden gayrı her şeyden sonra olan, baki kalan) **Yâ Zâhirü,** (ey varlığı açık olan) **Yâ Bâtınü,** (ey zatının hakikati akıllardan ve duyulardan yana kapalı olan) **Yâ Vâli,** (Ey mülkünde hâkim ve mutasarrıf olan) **Yâ Müte'ali,** (Ey her şeye tam kudrete sahip ve mahlûkat sıfatlarından âli ve münezzeh olan) **Ya Berrü,** (Ey kullarına ihsan edici) **Yâ Tevvâbü,** (ey tövbeleri kabul buyuran, tevbe etme başarısı ihsan eyleyen) **Yâ Mün'ımü,** (ey nimet verici) **Yâ Müntekımü,** (Ey günahkâr kullarından dilediklerine cezalarını verici) **Yâ Afüvvü,** (ey günahları affedici) **Yâ Râ'ufü,** (Ey çok rahmet ve şefkat edici) **Yâ Mâlik-El-Mülki,** (Ey mülkün ebedî mâliki) **Yâ Zel-Celâli Vel-İkrami,** (ey mutlak varlıklı, geniş kapsamlı nimet sahibi, Ululuk ve ikram sahibi) **Yâ Rabbi,** (Ey Rabbimiz) **Yâ Muksitü,** (ey adaletle hükmeden, âdil zat) **Yâ Câmiü,** (ey kıyamet günü halkı toplayıcı) **Yâ Ganiyyü,** (ey zatından başkasına kesinlikle ihtiyacı olmayan varlıklı) **Yâ Mugni,** (ey dilediğini zengin eden ve istetmeyen) **Yâ Mû'ti,** (ey karşılıksız ihsan eden) **Yâ Mâni'ü,** (ey dilediği şeyin, dilediği kimseye gitmesine engel elan) **Yâ Dârrü,** (ey dilediği kimseye zarar eriştiren) **Yâ Nâfi'ü,** (Ey dilediğini dilediğinden yararlandırıcı) **Yâ Nûrü,** (ey Alemleri nurlandıran, aydınlatan) **Yâ Hâdi,** (ey doğru yolu gösterici) **Yâ Bedi'ü,** (ey eşi görülmemiş şekilde eşyayı yaratıp meydana çıkaran) **Yâ Bâki,** (ey varlığının sonu olmayan, daimi) **Yâ Vârisü,** (Ey dünya ehlinin fenâsından sonra yerleri ve gökleri miras tutucu) **Yâ Reşîdü,** (Ey her türlü işlerinde halka yol göstererek irşat edici) **Yâ Sabûrü,** (ey Asilere ceza vermekte acele etmeyen **Yâ Sâdıkü,** (ey haber verdiği her şeyde doğru söyleyen) **Yâ Settârü,** (ey asilerin günahlarını örten) **Yâ men tekaddeset an-il eşbâhi zâtühu** (Ey zâtı ve benzeri bulunmaktan pâk olan) **ve tenezzehet an müşabehet-il emsâli sıfâtühu** (sıfâtı benzerlere benzemekten de münezzeh olan) **ve yâ men dellet alâ vahdaniyyetihi ve âyâtihi** (Ey birliğinin alâmetleri olarak mahlûkatını delil gösteren) **ve şehidet bi-rübubiyetihi masnu'atühu...** (yarattığı harika sanatları rûbubiyetine şehadet eden) **Vâhidün lâ min kılletin** (O birdir, birliği azlığından değildir) **ve mevcudün lâ min illetin...** (Öyle bir mevcuttur ki, vücudu bir sebeple zuhur etmediği gibi bir illete göre de değildir) **Yâ men hüve bil-birri mâ'rufün ve bil-ihsani mevsufün…** (ey iyiliği ile tanınan, ihsanı ile sıfatlanan) **Mâ'rufün bilâ gayetin ve mevsufün bilâ nihayetin** (Öyle bir mâ'ruftur ki, tanınmakta bir sonu bulunmuş değildir. Öyle sıfatlanmış bir zattır ki, bu sıfatlanmasında veya vücutta nihayeti yoktur) **evvelün kadiymün bilâ ibtidâ'i,**

(Evveldir, kadimdir vücuduna başlangıç yoktur) **âhirün keriymün rahiymün bilâ intihâ'i...** (Ahirdir, kerimdir, rahimdir, vücuduna son yoktur) **Ve gafere zünûb-el-müznibiyne keremen ve hilmen...** (Keremi ve hilmi ile günahkârların günahlarını bağışlar) **Yâ men leyse kemislihi şey'ün ve hüves-semi'ul-basiyr...** (Ey benzeri bir şey olmayan; ki o, gerçek manası ile duyan ve tam manası ile işitendir.) **Hasbünallahü ve ni'mel- vekil ve ni'mel-Mevlâ ve ni'men-nasiyr...** (Allah bize yeter; O ne güzel vekildir. O ne kadar güzel Mevlâ, o ne kadar güzel yardımcıdır ki) **Yâ dâ'imen bilâ fenâ'in** (ey her zaman daim ve ebedi olan ve fenâ bulmayan) **ve yâ ka'imen bilâ zevâlin** (ey zeval bulmayan gözcü ve koruyucu) **ve yâ müdebbiren bilâ vezirün,** (ey işleri yardımcısız, vezirsiz yöneten) **sehhil aleynâ ve alâ vâlidîynâ külle asiyr...** (Her zorluğu, bize ve ana babamıza kolaylaştır) **Lâ uhsî senâ'en aleyke ente kemâ esneyte alâ nefsike** (Senin zatını övdüğün gibi, seni övmeye hiçbir zaman güç yetiremem) **azze cârüke** (Zatına sığınan galip ve kuvvetli olur) **ve celle senâ'üke** (seni övmek ulu bir iştir) **ve tekaddeset esmâ'üke** (isimlerin batıl yorumlardan temizdir) **ve azüme şânüke** (Şanın yücedir) **ve lâ ilahe gayrüke...** (Senden başka ilâh yoktur) **Yef'alüllahe mâ yeşâ'ü bi-kudretihi** (Allah dilediği her şeyi kendi kudreti ile işler) **ve yahkümü mâ yüridü ve bi-izzetihi…** (istediği hükmü üstünlüğü ile verir) **Yef'alüllahe mâ yeşâ'ü bi-kudretihi ve yahkümü mâ yüridü ve bi-izzetihi…** (Allah, dilediği her şeyi kendi kudreti ile yapar. Dilediği her şeye, kendi galibiyet ve kuvveti ile hükmeder) **Elâ ilâllahi tasiyr-ül-umûr** (Her şey Allahu Teâlâ cihetine rücû eder) **küllü şey'in hâlikin illâ vechehu** (Her şey fânidir, helak olur. Yalnız, O'nun zâtı bâkidir) **lehül-hükmü ve ileyhi türca'un**...(Hüküm onundur; ona döneceksiniz) **Feseyekfikehümüllahü ve hüves-semi'ul-aliym...** (Allahu teâlâ, sana kâfirlerden kifayet eder. Allahu teâlâ mü'minlerin ve kâfirlerin sözlerini işiticidir. Allahu teâlâ mü'minlerin itikat ve ihlâsını ve kâfirlerin inkâr ve düşmanlıklarını bilicidir) **Hasbünallahü ve kefâ** (Allahu teâlâ, bütün önemli işlerimizde bize kâfidir) **semi'allahü limen de'â** (Allahu teâlâ, ihlâs ile dua edenlerin dualarını kabul eder) **leyse verâ'allahil-müntehâ** (Allah'ın bilinmeyen sınırları ötesindeki arzu ve istek yerlerinin sonu yoktur.) **men'i'tesame billâhi yuhyi...** (Allah'ın dinine sıkı sıkı sarılanlar kurtuluş buldular) **Sübhane men lem yezel Rabben rahiymen ve lâ yezâlü keriymen...** (Ni'met ve ihsanları ile kullarını gören ve gözeten rahim Rabbimiz pâktır. Her zaman kerim olan O'dur) **Lâ ilâhe illâllah-ül halim-ül-keriym** (Allah'tan başka ilâh yoktur; Halimdir, Kerim'dir) **sübhanallahi ve tebârekâllahü** (Allahu teâlâyı noksan sıfatlardan tenzih ederim. Allahu teâlânın, hayrı ve yararı çoktur) **Rabbüs-semâvat-is seb'a ve Rabbül arş-il-aziym** (Yedi kat semanın ve büyük arşın Rabbi O'dur) **vel-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn** (âlemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun). **ilâhen vâhiden** (Sıfâtında birdir) **ahaden** (zâtında birdir) **sameden** (Öyle uludur ki, bütün ihtiyaçlar ona arz olunur) **ferden** (tekdir, çocuk edinmekten münezzehtir) **vitren** (tekdir eş edinmekten münezzehtir) **hayyen** (daima diridir) **kayyûmen** (devamlı halkı koruyan ve onları yöneten) **ebeden** (sürekli ve sonu olmayan ilâhtır) **lem yettahiz sahibeten ve lâ veleden** (eş ve çocuk edinmemiştir) **ve lem yekûn lehu şerikün fil-mülki** (Mülkünde onun bir ortağı yoktur) **ve lem yekûn lehu veliyyün min-ez-zülli** (zilletten kurtaracak bir dosta ihtiyacı

olmasından münezzehtir) **ve kebbirhü tekbiren** (Ona tam manası ile tazim eyle) **Allahu ekber…**(Allah uludur ve yücedir)

Hasbünallahü li-dininâ… (Dinimiz için, Allah bize yeter) **Hasbünnallahü li-dünyanâ…** (Dünyamız için, Allah bize yeter) **Hasbünallahü limâ ehemmenâ…** (önemli işlerimizde, gamlı kederli hallerimizde Allah bize yeter) **Hasbünallahü limen bega aleynâ...** (Bize zulüm ve haksızlık edecekler için Allah bize yeter) **Hasbünallahü limen hasedenâ,** (Bize hased edenler için, Allah bize yeter) **hasbünallahü limen kâdenâ bi-su'in...** (Bize kötülükle yaklaşanlar için Allah bize yeter) **Hasbünallahü ind-el-mevti...** (ölüm zamanı Allah bize yeter) **Hasbünallahü ind-el-kabri...** (Kabre konulduğumuz zaman; Allah bize yeter) **Hasbünallahi ind-el-mesâ'ili...** (Sorgu - sual esnasında Allah bize yeter) **Hasbünallahü ind-el hisabi...** (Ettiğimizin hesabını verme sırasında Allah bize yeter) **Hasbünallahü ind-el-mizâni...** (Amellerimizin tartıya çekildiği sırada Allah bize yeter) **Hasbünalllahü ind-es-sırati...** (Sırattan geçerken, Allah bize yeter) **Hasbünallahü ind-el-cenneti ven-nâr...** (Cennet yakın, cehenneme ırak olmayı istediğimiz zaman, Allah bize yeter) **Hasbünallahü ind-el-lika'i...** (Yüce Allah'ın huzuruna kavuşma sırasında, Allah bize yeter) **Hasbiyallahüllezi Lâ ilâhe illâ hüve aleyhi tevekkeltü ve ileyhi üniyb...** (Allahu teâlâ, bana kâfidir. Ondan başka ilâh yoktur, O'na tevekkül ederim ve dönüşüm de O'nadır) **Lâ ilâhe illâllahü sübhanallahi mâ â'zamallahü** (Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; Allah o kadar yüce ve uludur ki) **lâ ilâhe illallahü sübhanallahi mâ ahlemallahü** (Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; Allah o kadar halimdir ki) **Lâ ilâhe illâllahü sübhanallahi mâ ekremallahü…** (Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; Allah o kadar ikramlıdır ki) **Mâ â'zamallahü mâ ahlemallahü mâ ekremallahü...** (Allah, o kadar büyük, o kadar keremli, o kadar halim ki) **Lâ ilâhe illâllahü vahdehu lâ şerike lehu Muhammed'ün Resûlüllah...** (Allah'tan başka ilâh yoktur, birdir, ortağı yoktur; Muhammed (a.s) Allah'ın Resulüdür) **Allahümme salli alâ Muhammedin küllemâ zekereh-üz-zâkirun...** (Allahım, Muhammed (a.s)'a salât eyle, Zâkirler onu zikrettikçe) **Allahümme salli alâ Muhammedin küllemâ gafele an zikrih-il-gafilûn...** (Allahım, Muhammed (a.s)'a salât ve selâm eyle, gafiller, onu anmaktan gafil kaldıkça) **Radîynâ billâhi teâlâ Rabben ve bil-islâmi dinen ve bi-Muhammedin sallallahu aleyhi ve selleme nebiyyen ve resûlen...** (Rab olarak, Allah'tan; din olarak, İslam'dan; Nebi ve Resul olarak, Muhammed (a.s)'dan razı olduk; Allah ona salât ve selâm eylesin) **ve bil-kur'ani imâmen** (İmam olarak Kur'an-ı kerime de razı olduk) **ve bil-kâ'beti kıbleten ve bis-salâti ves-savmi vez-zekâti vel-hacci farizatan** (Kâbe'nin kıble olmasına; namazın, orucun, zekâtın ve haccın farz kılınmasına razı olduk) **ve bil-mü'miniyne ihvânen** (Din kardeşlerimiz olarak mü'minler den) **ve bil-mü'minâti ahevâtin** (Din kardeşlerimiz olarak iyman sahibi kadınlardan da razı olduk) **ve bis-Sıddıykı vel-Faruki ve zin-Nûreyni vel-Mürtezâ e'immeten** (imamlar olarak, Ebu Bekir Sıddık'tan, Ömer Faruk'tan, Osman Zinnûreyn'den, Ali Mürtaza'dan razı olduk) **ve bi-sair-is-sahabeti rıdvanullahü teâlâ aleyhim ecma'iyne kıdveten** (Örnek ve önder olarak diğer sahabenin hepsinden razı olduk; Allah onlardan razı olsun) **ve bi-halâlillahi teâlâ halâlen ve bihi hisaben ve bi-**

haramillahi teâlâ haramen ve bihi azaben (Yüce Allah'ın helâline razıyız, ona göre hesab olunacaktır; Allah'ın haram kıldığı hususlardan dahi razıyız, ona göre azab olunacaktır) **ve bil-cenneti sevaben ve bin-nâri ikaben...** (Sevab olarak cennete, azab olarak cehenneme razıyız) **Merhaben merhaba** (merhaba merhaba) **bis-sabah-il-cedid ve bil-yevm-is-sa'iyd ve bil-melekeyn-il kirâmeyn-il kâtibeyn-iş şâhideyn-il âdileyni** (merhaba yeni erdiğimiz sabaha ve o kutlu güne, Hayır ve şerlerimizi yazan ve bütün amellerimize âdil birer şahit olan Kirâmen kâtibeyn adındaki meleklere) **hayyen kümallâhü teâlâ** (Allah size salat ve tahiyyet etsin ey kirâmen kâtibeyn melekleri) **fi gurreti yevminâ hâzektübâ fi evveli sahifetinâ hâzihi BİSMİLLAH-İR-RAHMAN-İR-RAHİYM** (Ey amellerimizi yazan melekler. Bugünümüzün başında, amel sahifemizin başına, Rahman rahim Allah'ın adı ile yazın) **ve eşhede** (ey melekler, siz şahid olunuz) **bi-ennâ neşhedü en lâ ilahe illâllahu vahdehu lâ şerike lehu** (Allah'tan başka ilâh yoktur, birdir, ortağı yoktur diyerek şehadet ediyoruz.) **ve neşhedü enne Muhammeden abdühu ve resûlühu** (Şehadet ederiz ki, Muhammed (a.s) Allah'ın kulu ve Resulüdür) **erselehu bil-hüdâ ve din-il-hakkı** (Onu hidayetle, hak dinle elçi olarak gönderdi) **alâ hâzih-iş-şehadeti nahyâ ve aleyha nemûtü ve aleyhâ nüb'asü inşâ'allahu teâlâ...** (Biz, bu şehadetle yaşayacağız, bu şehadetle öleceğiz, bu şehadetle dirileceğiz inşallahû teâlâ) **E'uzü bi-kelimâtillah-it-tâmmati küllehâ min şerri mâ halâka…** (Yarattığı şeylerin şerrinden, Allah'ın tüm kelimelerine sığınırım) **Bismillahi hayr-il-esmâ'i...** (İsimlerin en değerlisi Allah'ın adına sığınırım) **Bismillahi Rabbil-ardi ve Ra'bbis-semâ'i…** (yerlerin göklerin Rabbi Allah'ın adına sığınırım) **Bismillahillezi lâ yadurru mâ'a ismihi şey'ün fil'ardi ve lâ fis-semâ'i ve hüves-semi'ul- aliym...** (Yerlerde ve göklerde hiçbir zarar eriştirmeyen Allahu teâlânın isimlerine sığınırım. O, tam manası ile duyan ve her şeyi, bütün inceliği ile bilendir) **El-hamdü lillahillezi ahyanâ bâ'de mâ ematenâ ve redde ilebnâ ervahenâ** (Bizi, öldürdükten sonra dirilten ve ruhlarımızı bedenimize geri çeviren Allah'a hamd olsun) **ve ileyh-il bâ'sü ven-nüşûr...** (Dirilip dönüş ona olacaktır) **Asbahnâ ve asbehal-mülkü lillahi** (Cümle mülk ve biz Allah için olarak sabahladık) **vel-azametü velkibriyâ'i vel-ceberutü ves-sultanü vel-bürhanü lillahi** (Azamet, kibriya, ceberut, sultanlık, burhan Allah'ındır) **vel-âlâü ven-nu'amâ'ü lillahi** (Zâhiri ve mutlak ni'metler, Allah'a mahsustur) **vel-leyli ven-neharü lillahi** (Gece ve gündüz, Allah içindir) **ve mâ sekene fiyhimâ lillah-il vahid-il-kahhâr...**(Gece ve gündüzde sâkin olan her şey, bir ve kahredici olan Allahu teâlâ içindir) **Asbahnâ alâ fıtra't-il islâmi ve alâ kelime't-il-ihlâsi** (İslâm fıtratı ve ihlâs kelimesi olan (lâ ilâhe illallah) ile sabahladık) **ve alâ din-i nebiyyinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve selleme ve alâ milleti ebiynâ İbrahime** (Peygamberimiz Mühammed (a.s)'ın dini üzerine ve babamız İbrahim (a.s)'ın milleti üzerine ki,) **haniyfen müslimen ve mâ kâne min-el-müşrikiyn…** (babamız İbrahim (a.s) tertemiz müslüman olup, müşriklerden olmadı) **Salâvatullahi ve melâ'iketihi ve enbiyâ'ihi ve rüsûlihi ve hameleti arşihi ve cemi-i halkıhi alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihi ve ashabihi** (Allah'ın, meleklerinin, nebilerinin, resullerinin, arşı taşıyan meleklerinin, tüm yarattıklarının salâtları efendimiz Muhammed (a.s)'ın, âlinin ve ashabının üzerine olsun) **aleyhi ve aleyhim-üs-**

selâmü ve rahmetullahi ve berekâtühu... (Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi Efendimiz Muhammed (a.s)'a, âline ve ashabına olsun)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ Resûlallah... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın Resûlü)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ habiballah... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın sevgilisi)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ halilallah... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın dostu)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ nebiyyallah… (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın Nebisi)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke ya safiyyallah... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın seçkin kulu)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ hayre halkillah... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın yarattıklarının en hayırlısı)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ menih târehullah... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın seçtiği)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ men erselehullah... (Salât ve selâm sana, ey Allah'ın elçi olarak gönderdiği)

Es-selâtü ves-selâmü aleyke yâ men zeyyenehullah... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın ziynetlendirdiği)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ men kerremehullah... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın mükerrem kıldığı)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ men azzemehullah… (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın muazzam kıldığı)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ seyyid-el-mürseliyn... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey resullerin efendisi)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ imam-el-müttekıyn... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey müttakilerin imamı)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ hâtim-en-nebiyyin... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey nebilerin sonuncusu)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ şefi-al-müznibiyn... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey günahkârların şefaatçisi)

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ resûle Rabbil-âlemiyn... (Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Rabbil-âleminin Resûlü)

Salâvatullahi ve melâ'iketihi ve enbiyâ'ihi ve rüsûlihi ve hameleti arşihi ve cemi-i halkıhi alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihi ve ashabihi aleyhi ve aleyhim-üs-selâmü ve rahmetullahi ve berekâtühu... (Allah'ın, meleklerinin, nebilerinin, resullerinin, arşı taşıyan meleklerinin, tüm yarattıklarının salâtları efendimiz Muhammed (as) ın, âlinin ve ashabının üzerine

olsun. Efendimiz Muhammed (as) a, âline ve ashabına selâm olsun; keza, Allah'ın rahmeti ve bereketleri de)

Allahümme salli alâ seyyidinâ ve nebiyyinâ Muhammedin fil- evveliyn... (Allahım, ilk yaratılanlar arasında efendimiz, peygamberimiz Muhammed (a.s)'a salât eyle)

Ve salli alâ seyyidinâ ve nebiyyinâ Muhammedin fil-âhiriyn... (Son yaratılacaklar arasında efendimiz, peygamberimiz Muhammed (a.s)'a salât eyle)

Ve salli alâ seyyidinâ ve nebiyyinâ Muhammedin fil-mele'il alâ ilâ yevm-id-din (Efendimiz, peygamberimiz Muhammed (a.s)'a, mele-i âlâda taa, kıyamet gününe kadar salât eyle)

ve salli alâ seyyidinâ ve nebiyyinâ Muhammedin fi külli vaktin ve hıyn (Efendimiz peygamberimiz Muhammed'e hemen her vakitte, her an ve her zamanda salât eyle)

ve salli alâ cemi-il enbiyâ-i vel-mürseliyn ve alâ melâ'iketik-el-mukarrebiyn ve alâ ibâdik-es-sâlihiyn ve alâ ehl-i tâ'atike ecma'iyne min ehl-is-semâvati ve min ehl-il-aradiyn (Bütün nebilere ve resullere, mukarreb meleklerine, salih kullarına, yer ve gök ehlinden sana taat edenlerin tümüne salât eyle)

ver-hamnâ (Bize merhamet eyle)

vahşürnâ mâ'ahüm (Bizide onlarla birlikte haşret)

bi-rahmetike yâ erham-er-râhimiyn.. (Rahmetin hürmetine ey bütün rahmet edenlerin rahmet edicisi)

Allahümme edhilnâ fi rahmetike ve ente hayr-ür- râhimiyn... (Allahım, bizi rahmet deryana kat; sen merhamet edenlerin en hayırlısısın)

(Münacat)

Bismillalı-ir-rahman-ir-rahiym

Rahman Rahim Allah'ın adı ile.

Allahümme yâ mâlik-er-rikab... (Allahım...Ey insanların ve cinlerin sahibi)

Yâ müfettih-el-ebvâb... (Ey feyizlerin ve hayırların kapılarını açıcı)

Ve yâ müsebbib-el-esbâb (Ey bazı şeyleri, bazı şeylere sebep eyleyen)

heyyi lenâ sebeben lâ nestatıy'u lehu taleben... (Bize yararlı ve yardımcı olacak sebepleri hazırla ki, biz onları istemeye kâdir değiliz)

Allahümmec'alnâ meşguliyne bi-emrike (Allahım, bizi emrinle meşgul eyle)

âminiyne bi-ahdike (bizi vaadinle emin eyle)

âyisiyne min halkıke (Halkından umduğumuzu kes ki, tevekkül ve itimadımız ancak senin lütfuna olsun)

ânisiyne bike müstevhışıyne an gayrike (zatınla ünsiyet edenlerden eyle, senden gayrısından bizi uzaklaştır ve ayır)

radıyne bi-kada'ike (Bizi Kaza'na razı eyle)

sâbiriyne alâ belâ'ike (Bizi belalarına sabredenlerden eyle)

şâkiriyne le-ni'mâ'ike (Bizi nimetlerine şükredenlerden eyle)

mütelezziziyne bi-zikrike (Zikrinle lezzet bulanlardan eyle)

ferihiyne bi-kitabike (Bizi kitabın olan Kur'an-ı Kerim ile ferahlayanlardan eyle)

münâciyne bike fi ânâ'il- leyli ve etraf-in-nehâr (Bizi gece saatlerinde, gündüzün başında ve sonunda, zatına münacaat edenlerden eyle)

mübgızıyne lid-dünya (dünyaya buğz edenlerden eyle)

muhibbiyne lil-âhireti (bizi ahireti sevenlerden eyle ki, ahiret için çalışalım)

müştakıyne ilâ lika'ike (bizi zatına kavuşmaya, cemalini görmeye müştak olanlardan eyle)

müteveccihiyne ilâ cenâbike (bizi zatına yönelenlerden eyle)

müste'iddiyne lil-mevti... (Ölüme hazırlıklı olanlardan olalım)...

Rabbenâ âtina mâ ve adtenâ (Rabbimiz, bize fazlından sevap ve ihsanından vadettiklerini ver)

alâ rüsulike (Resullerinin lisanı ile vadettiklerini)

ve lâ tuhzinâ yevm-el-kıyameti (kıyamet gününde bizi mahzun eyleme)

inneke lâ tuhlif-ül-mi'ad... (Şüphesiz sen vaadinden dönmezsin)...

Allahümmec'al-it-tevfiyke refiykenâ (Allahım, başarıyı bize arkadaş eyle)

ves-sırat-el müstakime tarikenâ... (Yolumuzu da sırat-ı müstakim eyle)

Allahümme evsılnâ ilâ makasidinâ (Allahım, bizi maksatlarıımıza ulaştır)

ve tüb aleynâ (Tevbemizi kabul buyur, Tevbe edebilmek için başarı ihsan eyle)

inneke entet-tevvâb-ür-rahiym... (Çünkü sen, âsilerin tövbelerini kabul ve onlara rahmet edicisin)

Allahümme bike asbahnâ ve bike emseynâ ve bike nahyâ ve bike nemûtü (Allahım: Senin emrinle sabaha (veya akşama) dahil olduk. Senin emrinle yaşar, senin emrinle ölürüz)

ve ileyk-el-masiyr... (Dönüşümüz sanadır)

Allahümme erinel-hakka hakkan ver-zuknâ ettibâ'ahu (Allahım, bize hakkı hak olarak göster, hakka tabi olmayı nasib eyle)

ve erinel-bâtıla bâtılen verzuknâ ectinâbehu (bize batılı batıl olarak göster ve batıldan sakınmayı nasib eyle)

teveffenâ müslimiyne (Bizi Müslüman olarak öldür)

velhıknâ bis-sâlihiyn... (bizi salih kullarına dahil et)

Vedfâ' annâ şerrez-zâlimiyn (Zalimlerin şerrini bizden uzak eyle)

ve eşriknâ fi dua-il-mü'miniyn… (Müminlerin dualarına bizi ortak eyle)

Ve kınâ Rabbenâ şerre mâ kadayte... (Rabbimiz, verdiğin hükümlerin şerrinden bizi koru)

Allahümmağfirli-ümmeti Muhammed… (Allahım, ümmeti Muhammed'i bağışla)

Allahümmansur ümmete Muhammed… (Allahım, ümmeti Muhammed'e yardım eyle)

Allahümmerham ümmete Muhammed... (Allahım, ümmeti Muhammed'e merhamet eyle)

Allahüm-mahfaz ümmete Muhammed... (Allahım, ümmeti Muhammed'i koru, hıfz eyle)

Allahümme ferric an ümmeti Muhammed... (Allahım, ümmeti Muhammed'in sıkıntılarını gider)

Allahümme tecavez an ümmeti Muhammed... (Allahım, ümmeti Muhammed'in günahlarından geç ve af eyle)

Allahümme yâ habib-et-tevvâbiyne tüb aleynâ (Ey tevbekârları seven Allahım, tevbemizi kabul buyur)

ve yâ emân-el-hâ'ifiyne (ey korkanları korkularından emin edici)

âminnâ (bizi korktuklarımızın hepsinden emin eyle)

ve yâ delil-el-mütehayyiriyne düllenâ (ey şaşıranlara yol gösterici olan bize doğru yolu göster)

ve yâ hâdiyel-mudilliyn-ehdinâ (ey sapıtanlara hidayet eyleyen, bize hidayet eyle)

ve yâ gıyas-el- müstagıysiyne agisnâ (ey yardım isteyenlere yardım edici, bize yardım eyle)

ve yâ recâ-el-münkatı'iyne lâ takta' recâ'enâ (Ey mâsivâdan geçenlerin isteği ve arzusu olan, rica ve arzumuzu senden kesme)

ve yâ râhim-el-asıyn-erhamnâ (ey asilere rahmet eyleyen, bize merhamet eyle)

ve yâ gafir-el-müznibiyne ıgfir lenâ zünübenâ (ey günahkârları bağışlayan, günahlarımızı bağışla)

ve keffir annâ seyyi'atinâ (kötü amellerimizi ört ve bizi affeyle)

ve teveffenâ mâ'al-ebrâr… (bizi iyilerle öldür)

Allahümme nevvir kulûbenâ... (Allahım, kalplerimizi mârifet nurunla nurlandır)

Allahümmeşrah sudurenâ... (Allahım, iman nuru ve hikmetle doldurarak göğüslerimizi aç)

Allahümme yessir umurenâ... (Allahım, Bütün işlerimizi kolaylaştır)

Allahümmestür uyubenâ... (Allahım, ayıplarımızı affınla ört)

Yâ hafiy-yel-eltâf (ey gizli lütufların sahibi)

neccinâ mimmâ nehaf... (dünyada ve ahirette korktuklarımızdan bizi kurtar)

Allahümmagfir lenâ (Allahım bizi bağışla)

ve valideynâ (ana babamızı da)

ve li-üstâzinâ ve li-meşâyihinâ (üstatlarımızı, meşayihimizi)

ve li-ihvanina ve li-ashabinâ ve li-ahbabinâ (kardeşlerimizi, arkadaşlarımızı, sevdiklerimizi)

ve li-aşâ'irinâ ve li-kabâilinâ (aşiretlerimizi, kabilelerimizi)

ve limen lehu hakka aleynâ (Üzerimizde hakkı bulunanları)

ve limen ves-sanâ bid-dua'il-hayri (bize hayır dua ile vasiyyet olunanları)

ve li-cemi-il müminiyne vel-mü'minât (erkek ve kadın bütün müminleri)

vel-müslimiyne vel-müslimât (erkek ve kadın Müslümanları) **el-ahyâ'ü minhüm vel-emvât...** (mü'min ve müslim zümresinden kadın ve erkek, ölü veya diri olanların hepsini bağışla)

Allahümmahfeznâ yâ feyyazü min cemi-il belâ'i vel-emrâz kâffeten (Ey feyiz veren Allahımız... Bizi bütün belâlardan, bütün hastalıklardan, hepsinden kendi rahmetinle hıfzeyle ve koru)

bi-rahmetike yâ erham-er-râhimiyn… (Ey Rahmet edenlerin rahmedicisi)

****

- Türkçe Okunuşu

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Lâ ilâhe illallâhü adede habbâtihi… Lâ ilâhe illallâhü adede hayatihi… Lâ ilâhe illallâhü adede hasatihi... Lâ ilâhe illallâhü adede kelimatihi... Lâ ilâhe illallâhü adede halkihi... Lâ ilâhe illallâhü zinete arşihi... Lâ ilâhe illallâhü mil'e semâvatihi. Lâ ilâhe illallâhü mil'e ardıhi... Lâ ilâhe illallâhü adede misli zâlike mâ'ahu... Lâ ilâhe illallâhü vahdehu lâ şerike lehû lehül-mülkü ve lehül-hamdü yuhyi ve yümiytü ve hüve hayyün lâ yemûtü biyedih-il-hayrü ve hüve alâ külli şey'in kadir ve ileyh-il-masiyr... Estağfirullahe Sübhanallahi vel-hamdü lillahi ve lâ ilâhe illallâhü vallahu ekberü ve lâ havle ve kuvvete illâ billah-il aliyyil-aziym...

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Sübhanallahi ve bi-hamdihi... Ve mâ tevfikü illâ billâhi ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi sübhanallahil-aziymi ve bi-hamdihi... Sübhanallahi ve bi-hamdihi adede halkıhi ve zinete arşihi ve rızâ'e nefsihi ve midâde kelimâtihi ve müntehâ ilmihi ve minnetihi ve rahmetihi ve re'fetihi ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh-il-aliyyil-aziym... Allahümme yâ hayyü yâ kayyûmü yâ Allahü yâ bedi'as-semâvati vel- ardi yâ mâik-el-mülki yâ zel-celâli vel-ikram... Yâ lâ ilâhe illâ ente innâ nes'elüke bi-izzetike en tuhyiye kulûbenâ ve ecsâmenâ ve ebdânenâ ve ervahenâ bi-envari mâ'rifetike ebeden dâ'imen bâkıyen hâdiyen yâ Allahü yâ Allahü yâ. Allah... Ve bi-envâri hidayetike ve bi-envâri kudretike İlâhi â'mâlüna kaliylün ve hâcâtüna kesiyrün ve ilâhüna basiyrün... Allahümmef'al binâ mâ ente lehu ehlün ve lâ tef'al binâ mâ nahnü lehu ehlün... Allahümme inniy es'elüke mâ lâ estahıkku ve e'uzü bike mimmâ estahıkku ni'mel-Mevlâ ve ni'men-nasiyr. Gufraneke Rabbenâ ve ileyk-el-masiyr... Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh-il-aliyyil-aziym... El-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn es-salâtü ves-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ecma'ıyn... Allahümme yâ vâcib-el-vücudi ve yâ vâhib-el-hayri vel-cûd... Efıd aleynâ envâre rahmetike ve yessir lenel-vüsule ilâ kemâli mâ'rifetike... Sübhaneke lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ ve lâ yuhitûne bi-şey'in min ilmihi illâ bimâ şâ'e ve lâ mâ'rifete lenâ illâ mâ elhemtenâ inneke ent-el alim-ül-hakiym... Allahümme innâ nes'elüke min-el-ismeti devamehâ ve min-en-ni'meti tamamehâ ve min-el-âfiyeti husulehâ ve min-er-rahmeti şümûlehâ ve min-el-ayşi ergadehu ve min-el-ömri es'adehu ve min-el-vakti etyabehu ve min-er- rızkı evsa'ahu ve min-el-fazli â'zebehu ve min-el-lûtfi enfa ahu ve min-el-in'ami e'ammehu ve min-el-ihsani etemmehu… Allâhümme yâ Allâhu kün lenâ yâ Cebbâr... Ve lâ tekün aleynâ yâ Gaffâr... Allahümme yâ Allahu ahtim bis-sa'adeti âcâlenâ ve hakkık biz-ziyadeti âmâlenâ vakrün bil-âfiyeti gudüvvenâ ve âsâlenâ vec'al ilâ rahmetike ve magfiretike masiyrenâ ve me'alenâ ve subbe sicâle afvike alâ zünûbinâ ve münne aleynâ bi-islâhi uyubinâ vec'al-it- takvâ zâdena ve fi dinike ictihâdena fe-inne aleyke tevekkülenâ ve itimadenâ ve sebbitnâ alâ nehc-il-istikameti ve a'idnâ min mucibât-in-nedameti yevm-el-kıyameti ve haffif annâ sikal-el-evzâri verzüknâ

mâ'iyşe't-il-ebrâr vekfinâ vasrif annâ şerrel-eşrâri ve â'tik rıkabena ve rıkabe âbâ'inâ ve ümmehâtinâ ve meşâyihinâ ve üstâzinâ min-ed-deyni vel-mezalimi ven-nâri bi-izzetike yâ azizü yâ gaffarü yâ keriymü yâ settârü yâ haliymü yâ vehhâb... Ve sallallahümme alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ecma'ıyne **(Âmin)** bi-rahmetike yâ erham-er-Rahimiyn vel-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn...

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Estagfirullah-el-aziym... Estagfirullah-el-aziym... Estagfirullah-el-aziym. Ellezi lâ ilâhe illâ hüvel-hayyül kayyûme ve etûbü ileyh... Allahümme-ent-es-selâmü ve mink-es-selâmü ve ileyke yerci-üs-selâmü hayyinâ Rabbenâ bis-selâmi ve-edhilnâ dâr-es-selâmi tebârekte Rabbenâ ve te'aleyte yâ zel-celâli vel-ikrami... Allahümme lek-el-hamdü hamden yüvâfi ni'amike ve yükâfi mezide keremike ahmedüke bi-cemi-i mehamidike mâ alimtü minhâ ve mâ lem â'lemü ve alâ cemi-i ni'amike küllihâ mâ alimtü minhâ ve mâ lem â'lem ve alâ külli hal...

E'ûzü billahi min-eş-şeytan-ir-raciym Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Allahu lâ ilâhe illâ hüvel-hayyül kayyûmü lâ te'huzühu sinetün ve lânevmün lehu mâ fis-semâvati ve mâ fil-ardi men-zellezi yeşfa'u indehu illâ bi-iznihi yâ'lemü mâ beyne eydiyhim ve mâ halfehüm ve lâ yuhitûne bi-şey'in min ilmihi illâ bi-mâ şâ'e vesi'a kürsiyyühüs-semâvati vel- arda ve lâ ye'udühü hıfzıhümâ ve hüvel-aliyyül-aziym...

Sübhanallahi el-hamdü lillahi Allahu ekberü lâ ilâhe illallahu vahdehu lâ şerike lehu lehül-mülkü ve lehül- hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadir... Sübhanallahi vel- hamdü lillahi ve lâ ilâhe illâllahu vallahu ekber... Lâ ilâhe illâllah-ül melik-ül-cebbâr... Lâ ilâhe illâllah-ül vahid-ül- kahhâr... Lâ ilâhe illâllah-ül aziz-ül-gaffâr... Lâ ilâhe illâllah-ül kerim-üs-settâr... Lâ ilâhe illâllah-ül kebir-ül-müte'al... Lâ ilâhe illâllahu hâlık-ül leyli ven-nehâr... Lâ ilâhe illâllah-ül mâbudi bi-külli mekân.. Lâ ilâhe illâllah-ül mezkûr-ül bi-külli lisan... Lâ ilâhe illâllah-ül mâ'rufu bi- külli ihsan. Lâ ilâhe illâllahu külle yevmin hüve fi şe'n... Lâ ilâhe illâllahu iymanen billah... Lâ ilâhe illâllahu emânen min'Allah... Lâ ilâhe illâllahu emâneten ind'Allah... Lâ ilâhe illâllahu ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh... Lâ ilâhe illâllahu ve lâ nâ'büdü illâ iyyâh... Lâ ilâhe illâllahu hakkan hakka... Lâ ilâhe illâllahu iymânen ve sıdka… Lâ ilâhe illâllahu tâ'abbüden ve rıkka... Lâ ilâhe illâllahu telâttüfen ve rıfka... Lâ ilâhe illâllahu kable külli şey'in... Lâ ilâhe illâllahu bâ'de külli şey'in... Lâ ilâhe illâllahu yebka Rabbünâ ve yefnâ ve yemûtü külli şey'in... Lâ ilâhe illâllah-ül melik-ül hakkul-mübiyn... Lâ ilâhe illâllah-ül melik-ül hakkul-yakiyn... Lâ ilâhe illâllah-ül aliyyül-aziym... Lâ ilâhe illâllah-ül hakim-ül-keriym... Lâ ilâhe illâllahu Rabbüs semâvat-is-seb'i ve Rabbül arş-il-aziym... Lâ ilâhe illâllah-ül ekrem-ül ekremiyn... Lâ ilâhe illâllahu erhamür-râhimiyn... Lâ ilâhe illâllahu habib-üt-tevvâbiyn... Lâ ilâhe illâllahü râhim-ül-mesâkiyn... Lâ ilâhe illâllahü hâdiyyül-mudilliyn... Lâ ilâhe illâllahü delil-ül-hâ'iriyn... Lâ ilâhe illâllahü emân-ül-hâ'ifiyn... Lâ ilâhe illâllahü gıyâs-ül müstegıysin... Lâ ilâhe illâllahü hayr-ün-nâsırıyn... Lâ ilâhe illâllahü hayr-ül-hâfızıyn... Lâ ilâhe illâllahü hayr-ül-vârisiyn... Lâ ilâhe illâllahü hayr-ül-hâkimiyn... Lâ ilâhe illâllahü hayr- ür-

râzıkıyn... Lâ ilâhe illâllahü hayr-ül-fâtihiyn... Lâ ilâhe illâllahü hayr-ül-gafiriyn... Lâ ilâhe illâllahü hayr-ür-râhimiyn... Lâ ilâhe illâllahü vahdehu ve sadaka vâ'dehu ve nasara abdehu ve e'azze cündehu ve hezem-el-ahzâbe vahdehu ve lâ şeye bâ'dehu... Lâ ilâhe illâllahü ehl-ün- ni'meti ve lehül-fazlü ve lehüs-senâul-hasen... Lâ ilâhe illâllahü adede halkıhi ve zinete arşihi ve rızâ'e nefsihi ve midâde kelimâtihi... Lâ ilâhe illâllahü sahib-ül vahdaniyyet-il ferdâniyyet-il kadimiyyet-il ezeliyyet-il ebediyyet-illezi leyse lehu sıddun ve lâ niddün ve lâ şibhün ve lâ şerikün yuhyi ve yümiytü ve hüve hayyün lâ yemûtü biyedih-il hayrü ve hüve alâ külli şey'in kadir ve ileyh-il masiyr... Hüvel-evvelü vel-âhirü vez-zâhirü vel-bâtınü ve hüve bi-külli şey'in aliym. Leyse kemislihi şey'ün ve hüves-semi'ul-basiyr... Hasbünallahü ve ni'mel-vekil ni'mel-Mevlâ ve ni'men-nasiyr... Hasbünallahü ve ni'mel-vekil ni'mel-Mevlâ ve ni'men-nasiyr gufraneke Rabbena ve ileyk-el-masiyr...

Allahümme lâ mâni'a limâ â'teyte ve lâ mû'tiye limâ menâ'te ve lâ râdde limâ kadayte ve lâ yenfâ'u zel-ceddi mink-el-ced... Sübhane Rabbiyel aliyyil-â'lel-vehhâb... Sübhane rabbiyel aliyyil-â'lel kerim-il-vehhâb... Sübhaneke mâ abednâke hakka ibadetike... Sübhaneke mâ arefnâke hakka mâ'rifetike... Sübhaneke mâ zekernâke hakka zikrike... Sübhaneke mâ şekernâke hakka şükrike... Sübhan allah-il-ebediyyil-ebed... Sübhan'allah-il-vahid-il-ahad… Sübhan'allah-il ferd-is-samed... Sübhan'allahi râfi-is-semâvati bi-gayrı amed… Sübhan'allahi bâsıt-il-aradeyne bilâ sened... Sübhan'allah-illezi lem yettahiz sahibeten ve lâ veled... Sübhan'allah-illezi lem yelid ve lem yûled ve lem yekûn lehu küfüven ahad... Sübhan-el-melik-il-kuddüs... Sübhane zil-mülki vel-melekût... Sübhane zil-izzeti vel-azameti vel-kudreti vel-heybeti vel-celâli vel-cemali vel-kemali vel-beka'i ves-senâ'i vez-ziyâ'i vel-âlâ'i ven-nu'amâ'i vel-kibriyâ'i vel-ceberût... Sübhan-el melik-il-mâ'bud... Sübhan-el melik-il-vücud... Sübhan-el melik-il hâlık-il hayyil-lezi lâ yenâmü ve lâ yemût... Sübbuhün kuddûsün Rabbünâ ve Rabbül-melâ'iketi ver-ruh...

Sübhanallahi vel-hamdü lillahi ve lâ ilâhe illâllahu vallahu ekber ve lâ havle velâ kuvvete illâ billah-il aliyyil- aziym… Allahümme ent-el melik-ül-hakkullezi lâ ilâhe illâ ente… Yâ Allahü... Yâ Rahmanü… Yâ Rahiymü... Yâ Mâlikü, Yâ Kuddûsü, Yâ Selâmü, Yâ Mü'minü, Yâ Müheyminü, Yâ Azizü, Yâ Cebbârü, Yâ Mütekebbirü, Yâ Hâlikü, Yâ Bâri'ü, Yâ Musavvirü, Yâ Gaffarü, Yâ Kahharü, Yâ Vehhâbü, Yâ Rezzakü, Yâ Fettahü, Yâ Alimü, Yâ Kabidü, Yâ Bâsitü, Yâ Hâfıdü, Yâ Râfi'ü, Yâ Mu'izzü, Yâ Müzillü, Yâ Semi'u, Yâ Basiyrü, Yâ Hakemü, Yâ Adlü, Yâ Lâtifü, Yâ Habiyrü, Yâ Halimü, Yâ Azimü, Yâ Gafurü, Yâ Şekûrü, Yâ Aliyyü, Yâ Kebiyrü, Yâ Hafiyzü, Yâ Mukiytü, Yâ Hasiybü, Yâ Celilü, Yâ Kerimü, Yâ Rakibü, Yâ Mücibü, Yâ Vâsi'ü, Yâ Hakimü, Yâ Vedûdü, Yâ Mecidü, Yâ Bâ'isü, Yâ Şehidü, Yâ Hakkü, Yâ Vekilü, Yâ Kaviyyü, Yâ Metinü, Yâ Veliyyü, Yâ Hamidü, Yâ Muhsi, Ya Mübdi'ü, Yâ Mu'iydü, Yâ Muhyi, Yâ Mümiytü, Yâ Hayyü, Yâ Kayyûmü, Yâ Vâcidü, Yâ Mâcidü, Yâ Vâhidü, Yâ Ehadü, Yâ Samedü, Yâ Kadirü, Yâ Muktedirü, Yâ Mukaddimü, Yâ Mu'ahhirü, Yâ Evvelü, Yâ Âhirü, Yâ Zâhirü, Yâ Bâtınü, Yâ Vâli, Yâ Müte'ali, Ya Berrü, Yâ Tevvâbü, Yâ Mün'ımü, Yâ Müntekımü, Yâ Afüvvü, Yâ Râ'ufü, Yâ Mâlik-El-Mülki, Yâ Zel-Celâli Vel-İkrami, Yâ Rabbi, Yâ Muksitü, Yâ Câmiü, Yâ Ganiyyü, Yâ Muğni, Yâ Mû'ti, Yâ Mâni'ü,

Yâ Dârrü, Yâ Nâfi'ü, Yâ Nûrü, Yâ Hâdi, Yâ Bedi'ü, Yâ Bâki, Yâ Vârisü, Yâ Reşîdü, Yâ Sabûrü, Yâ Sâdıkü, Yâ Settârü, Yâ men tekaddeset an-il eşbâhi zâtühu ve tenezzehet an müşabehet-il emsâli sıfâtühu ve yâ men dellet alâ vahdaniyyetihi ve âyâtihi ve şehidet bi-rübubiyetihi masnu'atühu... Vâhidün lâ min kılletin ve mevcudün lâ min illetin... Yâ men hüve bil-birri mâ'rufün ve bil-ihsani mevsufün... Mâ'rufün bilâ gayetin, ve mevsufün bilâ nihayetin evvelün kadiymün bilâ ibtidâ'i, âhirün keriymün rahiymün bilâ intihâ'i... Ve gafere zünûb-el- müznibiyne keremen ve hilmen... Yâ men leyse kemislihi şey'ün ve hüves-semi'ul-basiyr... Hasbünallahü ve ni'mel- vekil ve ni'mel-Mevlâ ve ni'men-nasiyr... Yâ dâ'imen bilâ fenâ'in ve yâ ka'imen bilâ zevâlin ve yâ müdebbiren bilâ vezirün, sehhil aleynâ ve alâ vâlidîynâ külle asiyr... Lâ uhsî senâ'en aleyke ente kemâ esneyte alâ nefsike azze cârüke ve celle senâ'üke ve tekaddeset esmâ'üke ve azüme şânüke ve lâ ilahe gayrüke... Yef'alüllahe mâ yeşâ'ü bi-kudretihi ve yahkümü mâ yüridü ve bi-izzetihi… Elâ ilâllahi tasiyr-ül-umûr küllü şey'in hâlikin illâ vechehu lehül-hükmü ve ileyhi türca'un... Feseyekfikehümüllahü ve hüves-semi'ul-aliym... Hasbünallahü ve kefâ semi'allahü limen de'â leyse verâ'allahil-müntehâ men'i'tesame billâhi yuhyi... Sübhane men lem yezel Rabben rahiymen ve lâ yezâlü keriymen... Lâ ilâhe illâllah-ül halim-ül-keriym sübhanallahi ve tebârekâllahü Rabbüs-semâvat-is seb'a ve Rabbül arş-il-aziym vel-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyne ilâhen vâhiden ahaden sameden ferden vitren hayyen kayyûmen ebeden lem yettahiz sahibeten ve lâ veleden ve lem yekûn lehu şerikün fil-mülki ve lem yekûn lehu veliyyün min-ez-zülli ve kebbirhü tekbiren Allahu ekber…

Hasbünallahü li-dininâ… Hasbünnallahü li-dünyanâ… Hasbünallahü limâ ehemmenâ… Hasbünallahü limen bega aleynâ... Hasbünallahü limen hasedenâ, hasbünallahü limen kâdenâ bi-su'in... Hasbünallahü ind-el-mevti... Hasbünallahü ind-el-kabri... Hasbünallahi ind-el-mesâ'ili... Hasbünallahü ind-el hisabi... Hasbünallahü ind-el-mizâni... Hasbünalllahü ind-es-sırati... Hasbünallahü ind-el-cenneti ven-nâr... Hasbünallahü ind-el-lika'i... Hasbiyallahüllezi Lâ ilâhe illâ hüve aleyhi tevekkeltü ve ileyhi üniyb... Lâ ilâhe illâllahü sübhanallahi mâ â'zamallahü lâ ilâhe illallahü sübhanallahi mâ ahlemallahü Lâ ilâhe illâllahü sübhanallahi mâ ekremallahü… Mâ â'zamallahü mâ ahlemallahü mâ ekremallahü... Lâ ilâhe illâllahü vahdehu lâ şerike lehu Muhammedün Resûlüllah... Allahümme salli alâ Muhammedin küllemâ zekereh-üz-zâkirun... Allahümme salli alâ Muhammedin küllemâ gafele an zikrih-il-gafilûn... Radîynâ billâhi teâlâ Rabben ve bil-islâmi dinen ve bi-Muhammedin sallallahu aleyhi ve selleme nebiyyen ve resûlen ve bil-kur'ani imâmen ve bil-kâ'beti kıbleten ve bis-salâti ves-savmi vez-zekâti vel-hacci farizatan ve bil-mü'miniyne ihvânen ve bil-mü'minâti ahevâtin ve bis-Sıddıykı vel-Faruki ve zin-Nûreyni vel-Mürtezâ e'immeten ve bi-sair-is-sahabeti rıdvanullahü teâlâ aleyhim ecma'iyne kıdveten ve bi-halâlillahi teâlâ halâlen ve bihi hisaben ve bi-haramillahi teâlâ haramen ve bihi azaben ve bil-cenneti sevaben ve bin-nâri ikaben... Merhaben merhaba bis-sabah-il-cedid ve bil-yevm-is-sa'iyd ve bil-melekeyn-il kirâmeyn-il kâtibeyn-iş şâhideyn-il âdileyni hayyen kümallâhü teâlâ fi gurreti yevminâ hâzektübâ fi evveli sahifetinâ hâzihi BİSMİLLAH-İR-RAHMAN-İR-RAHİYM ve eşhede bi-ennâ neşhedü en lâ ilahe illâllahu vahdehu lâ şerike

lehu ve neşhedü enne Muhammeden abdühu ve resûlühu erselehu bil-hüdâ ve din-il-hakkı alâ hâzih-iş-şehadeti nahyâ ve aleyha nemûtü ve aleyhâ nüb'asü inşâ'allahu teâlâ... E'uzü bi-kelimâtillah-it-tâmmati küllehâ min şerri mâ halâka… Bismillahi hayr-il-esmâ'i... Bismillahi Rabbil- ardi ve Ra'bbis-semâ'i… Bismillahillezi lâ yadurru mâ'a ismihi şey'ün fil'ardi ve lâ fis-semâ'i ve hüves-semi'ul- aliym... El-hamdü lillahillezi ahyanâ bâ'de mâ ematenâ ve redde ilebnâ ervahenâ ve ileyh-il bâ'sü ven-nüşûr... Asbahnâ ve asbehal-mülkü lillahi vel-azametü velkibriyâ'i vel- ceberutü ves-sultanü vel-bürhanü lillahi vel-âlâü ven-nu'amâ'ü lillahi vel-leyli ven-neharü lillahi ve mâ sekene fiyhimâ lillah-il vahid-il-kahhâr... Asbahnâ alâ fıtra't-il islâmi ve alâ kelime't-il-ihlâsi ve alâ din-i nebiyyinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve selleme ve alâ milleti ebiynâ İbrahime haniyfen müslimen ve mâ kâne min-el-müşrikiyn... Salâvatullahi ve melâ'iketihi ve enbiyâ'ihi ve rüsûlihi ve hameleti arşihi ve cemi-i halkıhi alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihi ve ashabihi aleyhi ve aleyhim-üs-selâmü ve rahmetullahi ve berekâtühu…

Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ Resûlallah... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ habiballah... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ halilallah... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ nebiyyallah… Es-salâtü ves-selâmü aleyke ya safiyyallah... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ hayre halkillah... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ menih târehullah... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ men erselehullah... Es-selâtü ves- selâmü aleyke yâ men zeyyenehullah... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ men kerremehullah... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ men azzemehullah… Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ seyyid-el-mürseliyn... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ imam-el-müttekıyn… Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ hâtim-en-nebiyyin... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ şefi-al-müznibiyn... Es-salâtü ves-selâmü aleyke yâ resûle Rabbil-âlemiyn... Salâvatullahi ve melâ'iketihi ve enbiyâ'ihi ve rüsûlihi ve hameleti arşihi ve cemi-i halkıhi alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihi ve ashabihi aleyhi ve aleyhim-üs-selâmü ve rahmetullahi ve berekâtühu... Allahümme salli alâ seyyidinâ ve nebiyyinâ Muhammedin fil- evveliyn... Ve salli alâ seyyidinâ ve nebiyyinâ Muhammedin fil-âhiriyn... Ve salli alâ seyyidinâ ve nebiyyinâ Muhammedin fil-mele'il alâ ilâ yevm-id-din ve salli alâ seyyidinâ ve nebiyyinâ Muhammedin fi külli vaktin ve hıynin ve salli alâ cemi-il enbiyâ-i vel-mürseliyn ve alâ melâ'iketik-el- mukarrebiyn ve alâ ibâdik-es-sâlihiyn ve alâ ehl-i tâ'atike ecma'iyne min ehl-is-semâvati ve min ehl-il-aradiyn ver- hamnâ vahşürnâ mâ'ahüm bi-rahmetike yâ erham-er-râhimiyn... Allahümme edhilnâ fi rahmetike ve ente hayr-ür- râhimiyn...

Bismillalı-ir-rahman-ir-rahiym

Allahümme yâ mâlik-er-rikab... Yâ müfettih-el-ebvâb... Ve yâ müsebbib-el-esbâb heyyi lenâ sebeben lâ nestatıy'u lehu taleben... Allahümmec'alnâ meşguliyne bi-emrike âminiyne bi-ahdike âyisiyne min halkıke ânisiyne bike müstevhışıyne an gayrike radıyne bi-kada'ike sâbiriyne alâ belâ'ike şâkiriyne le-ni'mâ'ike mütelezziziyne bi-zikrike ferihiyne bi-kitabike münâciyne bike fi ânâ'il-leyli ve etraf-in-nehâr mübgızıyne lid-dünya muhibbiyne lil-âhireti müştakıyne ilâ

lika'ike müteveccihiyne ilâ cenâbike müste'iddiyne lil-mevti… Rabbenâ âtina mâ ve adtenâ alâ rüsulike ve lâ tuhzinâ yevm-el-kıyameti inneke lâ tuhlif-ül-mi'ad...

Allahümmec'al-it-tevfiyke refiykenâ ves-sırat-el müstakime tarikenâ... Allahümme evsılnâ ilâ makasidinâ ve tüb aleynâ inneke entet-tevvâb-ür-rahiym... Allahümme bike asbahnâ ve bike emseynâ ve bike nahyâ ve bike nemûtü ve ileyk-el-masiyr... Allahümme erinel-hakka hakkan ver-zuknâ ettibâ'ahu ve erinel-bâtıla bâtılen verzuknâ ectinâbehu teveffenâ müslimiyne velhıknâ bis-sâlihiyn... Vedfâ' annâ şerrez-zâlimiyne ve eşriknâ fi dua-il-mü'miniyn... Ve kınâ Rabbenâ şerre mâ kadayte... Allahümmağfirli-ümmeti Muhammed… Allahümmansur ümmete Muhammed… Allahümmerham ümmete Muhammed... Allahüm-mahfaz ümmete Muhammed... Allahümme ferric an ümmeti Muhammed... Allahümme tecavez an ümmeti Muhammed... Allahümme yâ habib-et-tevvâbiyne tüb aleynâ ve yâ emân-el-hâ'ifiyne âminnâ ve yâ delil-el-mütehayyiriyne düllenâ ve yâ hâdiyel-mudilliyn-ehdinâ ve yâ gıyas-el- müstagıysiyne agisnâ ve yâ recâ-el-münkatı'iyne lâ takta' recâ'enâ ve yâ râhim-el-asıyn-erhamnâ ve yâ gafir-el- müznibiyne ıgfir lenâ zünübenâ ve keffir annâ seyyi'atinâ ve teveffenâ mâ'al-ebrâr.. Allahümme nevvir kulûbenâ... Allahümmeşrah sudurenâ... Allahümme yessir umurenâ... Allahümmestür uyubenâ... Yâ hafiy-yel-eltâf neccinâ mimmâ nehaf... Allahümmagfir lenâ ve valideynâ ve li-üstâzinâ ve li-meşâyihinâ ve li-ihvanina ve li-ashabinâ ve li-ahbabinâ ve li-aşâ'irinâ ve li-kabâilinâ ve limen lehu hakka aleynâ ve limen ves-sanâ bid-dua'il-hayri ve li-cemi-il müminiyne vel-mü'minât vel-müslimiyne vel-müslimât el-ahyâ'ü minhüm vel-emvât... Allahümmahfeznâ yâ feyyazü min cemi-il belâ'i vel-emrâz kâffeten bi-rahmetike yâ erham-er-râhimiyn…

****

- Evrâd-I Fethiye Tercümesi

RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAHU TEÂLÂNIN İSMİYLE

Allahu teâlânın yarattığı taneler sayısınca **LÂ İLÂHE İLLALLAH** derim.

Allahu teâlânın hayatı sayısınca **LÂ İLAHE İLLALLAH** derim.

Allahu teâlânın yarattığı küçük taşlar sayısınca **LÂ İLÂHE İLLALLAH** derim.

Allahu teâlânın kelimeleri sayısınca **LÂ İLÂHE İLLALLAH** derim.

Allahu teâlânın bütün yarattıkları sayısınca **LÂ İLÂHE İLLALLAH** derim.

Allahu teâlânın arş-ı aziminin ağırlığınca **LÂ İLÂHE İLLALLAH** derim.

Allahu teâlânın gökleri dolusunca **LÂ İLÂHE İLLALLAH** derim.

Allahu teâlânın yerleri dolusunca **LÂ İLÂHE İLLALLAH** derim.

Bütün bu zikrolunanların misli sayısınca **LÂ İLÂHE İLLALLAH** derim.

Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır. Birdir, ulûhiyyette ortağı yoktur. Mülk ve tasarruf O'nundur. Bütün hamd edenlerin hamdi O'na mahsustur. Bütün dirileri diri eden, bütün ölenleri öldüren O'dur. Bütün hayırlar O'nun elindedir. Her şey üzerine bizzat kadirdir, tam kudret sahibidir. Öldükten sonra, bizim de dönüşümüz O'nadır.

Allahu teâlâdan mağfiretimi ve günahlarımın örtülmesini dilerim.

Allahu teâlâyı Zât-ı pâkine ve şân-ı şerifine lâyık olmayan noksanlardan tenzih ve kemal sıfatları ile tavsif ederim. Hamd, Allahu teâlâya mahsustur. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır. Her şeyden büyük ve ziyadesi ile uludur. Mâ'siyetlerden, O'nun koruması ile sakınır, tâ'at ve ibadete de, çok ulu ve yüce olan Allahu teâlânın yardımı ile kudret bulurum.

RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAHU TEALÂ'NIN İSMİYLE

Allahu teâlâyı, Zât-ı pâkine ve şân-ı şerifine lâyık olmayan noksan sıfatlardan tenzih ve kemal sıfatları ile tavsif ve O'na hamd-ü senâ ederim. Zât-ı ecel ve âl'asının kudret ve kuvvetini ve kulun aciz ve zilletini öğrenmemize tevfikini ihsan buyuran ve bizleri iyman ve İslâm ile şereflendiren de O'dur.

O, ulu Allahu teâlâyı noksan ve eksik sıfatlardan pâk eder ve beni bu lûtfuna mazhar kıldığı için de aynı zamanda O'na hamd ederim. Allahu teâlâyı, Zât-ı pâkine lâyık olmayan noksanlardan tenzih eder ve O'na yarattıkları sayısınca hamd-ü senâ ederim. Bu tesbih ve tahmidim, arş-ı aziminin ağırlığıncadır. Bu tesbih ve tahmidim, benden razı olasıya kadardır. Bu tesbih ve tahmidim, kelimelerinin miktarı ve ilminin sonsuzluğu kadardır.

Bu tesbih ve tahmidim, ihsan ve inayet buyurduğu nimetleri, rahmetleri, re'fetleri kadardır.

Bu tesbih, tahmid ve diğer bütün ibadetlere gücümün yetmesi ancak Allahu teâlânın azamet ve tevfiki ile olabilmektedir. Bütün bunlara bende kuvvet ve kudret yoktur, kuvvet ve kudret O'nundur. Bütün bunlar, Allahu teâlânın kudreti ve yardımı sayesindedir. O, öylesine yüce ve ulu, öylesine azamet sahibidir ki, O'na sıfât ve mahiyyet-i ilâhiyyesinde kimse ortak olamaz, her şey O'na nisbetle hakirdir.

Ey her zaman diri ve canlı, daimî hayat sahibi; ey her zaman yarattıklarının korunup kollanmasına kıyam gösteren Allahım. Ey vücudu vâcib olan Allah... Ey göklerin ve yerlerin yaratıcısı... Ey mülkün gerçek mâliki ve mutasarrıfı... Ey şeref ve kemal sahibi... Ey Zât-ı ecel ve â'lâsından başka mâ'bud-u bil-hak olmayan, illâ zâtı var olan... Kudret ve azametin hürmetine senden; kalplerimizi, cisimlerimizi, bedenlerimizi ve ruhlarımızı mâ'rifetinin nurları ile ebedî, bâkî ve dâ'im ve hâdi olarak ihyâ etmeni isteriz. Yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah... Hidayetinin ve kudretinin nurları ile bizleri nurlandır... Ey Allahım... Senin için amellerimiz ve ibadetlerimiz gayet azdır. Sana ihtiyacımız ise, gayet çoktur. İlâhımız, amel ve ibadetlerimizin azlığını ve ihtiyaçlarımızın çokluğunu görücüdür. Allahımız, ne iyi Mevlâdır ki bu kadar az amel ve ibadete dahi, fazlı ve keremi ile bol bol sevaplar bahş ve ihsan eder, ne iyi yardımcıdır ki, ihtiyaçlarımızı karşılar ve giderir. Günahlarımız için mağfiretini isteriz ey Rabbimiz... Öldükten sonra dönüşümüz sanadır. Mâ'siyyetlerden, O'nun koruması ile sakınır, tâ'at ve ibadete de çok ulu ve yüce olan Allahu teâlânın kudret ve yardımı ile kuvvet buluruz.

Bütün hamd-ü senâlar o Allahu teâlâyadır ki, âlemlerin Rabbi, mürebbisi ve mâlikidir.

Ey vücudu sâbit ve kâmil, ey kullarına kereminin ve rahmetinin eserlerini bahşedici Allahım... Rahmetinin ışıklarını, üzerimize dök, taşır... Bizi nimetlerinle sevindir ve üzerimizdeki şerleri ve zararları def'eyle... Seni kemal ile bilmek ve bulmak, nasıl mümkün ise, tevfikinle onu bize kolaylaştır, ki sana vasıl olalım... Seni, noksan sıfatlardan tenzih ve kemal sıfatları ile tavsif ederiz. Biz, senin künhü zâtını bilmekten âciziz, ilminin tamamı sendedir, ancak öğrettiğin kadarını bilebiliriz. Başka bilgimiz yoktur, bize bildirdiğin kadarını biliriz. Ancak o kadarını biliriz ki, onu sen kalplerimize feyiz yolu ile, kendi kazancımız olmaksızın telkin ve ilham eyledin... Gerçekten, bilgin her şeyi kuşatır, sen her şeyi bilirsin, her şeyi yerli yerine koyan ilim, amel ve ihsanda kemal sahibi ancak sensin... Allahım, ismetimizi devam ettirmeni bizi isyanlardan korumanı ve şerlerimizi def'eylemeni isteriz.

Dünyada ve âhirette, bize ihsan edeceğin nimetlerin tamamını isteriz. Afiyetin husulünü isteriz. Rahmetinin şümûlünü isteriz. Geçim ve dirlik bakımından genişlik isteriz. Ömürlerimizin, mes'ut ve mübarek olmasını isteriz. Vakit ve zamanın pâk olmasını isteriz. Bol ve geniş rızık isteriz. Kullarına sebepsiz olarak ihsan buyurduklarının tatlısını ve iyisini isteriz. Lütuf ve

tevfikinin, en yararlısını isteriz. Dünya ve âhiret ni'metlerinin tamamını isteriz. İyman ve diğer ibadetlerde tam ihlâs ihsanını isteriz.

Allahım... Din ve dünyamız için yararlı ol... Kullarına yararlı olan ancak sensin... Ey kullarının işlerini düzelten, her işlerine tekeffül eden ve onların düzelmelerini takdir eyleyen... Din ve dünyamız için bize zararlı olma, zira zararları ulaştırmayı icat eden de sensin.

Allahım... Ecellerimizi iyilik ve saadetle doldur ve sonuçlandır. Ümitlerimizi ve ricalarımızı fazlası ile gerçekleştir. Bizi, her vakit âfiyete yakin et ve ulaştır. Öldükten sonra, sana dönüşümüzde, bize rahmet ve mağfiret kıl... Affını üzerimize boşaltarak günahlarımızı bağışla ve yok eyle... Ayıplarımızı islâh ve fesatlarımızı gidererek bizi nimetlendir. Takvâyı, bizim için yol azığı ve rızık kıl... Olanca gücümüzle, senin tâ'atinde bulundur. Biz âciziz, seni kefil ettik sana dayandık ve sana güvendik. Bizi, doğru yol üzerinde sâbit ve daim eyle... Bizi, kıyamet günü pişmanlığı gerektirecek şeylerden koru, Günahlarımızın ağırlığını hafiflet... Bizi, salih kullarını rızıklandırdığın gibi rızıklandır. İhtiyacımız olan şeylerde, bize kifayet edici ol. Yaramazların şerlerini ve yaramazlıklarını döndür ve men'et... Kendimizi ve nefsimizi âzat et... Ana ve babalarımızın nefislerini de âzat et... Şeyhlerimizi, pirlerimizi, üstadlarımızı da âzat et, borçlardan zâlimlerden ve cehennem ateşinden koru... Kudret ve azametin hürmetine ey kemal ve kudret sahibi, ey günah ve kabahatlerimizi örtücü, ey kullarının istediklerini verici, ey âsilerin ayıplarını ve günahlarını örtücü, ey âsilerin cezalandırılmalarında acele etmeyen... Ey karşılıksız türlü atıyyeler, zâhiri ve bâtini nimetler bağışlayıcı.. Ya Allah, Efendimiz ve ulumuz Hazreti Muhammed aieyhisselâm üzerine ne kadar lâyıksa o kadar salât et, âline, evlâdına ve ashabına da **(Âmin.)** Rahmetin sebebi ile ey rahmet edicilerden daha fazla rahmet edici ve ni'metlendirici... Bütün hamdü senâlar o Allahu teâlâyadır ki, âlemlerin Rabbi, mürebbisi ve mâlikidir.

RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAHU TEALA'NIN İSMİYLE

Azamet sahibi Allahu teâlâdan, dünya ve âhirette günahlarımı açığa çıkarmamasını, örtmesini ve mağfiret etmesini dilerim. O Allahu teâlâ ki ondan gayrı mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır. Daima diridir, yarattıklarının korunup kollanmasına kıyam göstericidir ve ben ona döner, ona tövbe ederim.

Allahım... Sen, noksanlardan ve âfetlerden sâlim ve münezzehsin. Mahlûkatın, âfetlerden ve mekruh olan şeylerden selâmeti de ancak sendendir. Selâmet, sana râci olur. Ey Rabbimiz... Bizi, âfetlerden ve mekruh olan şeylerden selâmetle diri eyle... Bizi, cennetine dahil eyle... Ey Rabbimiz... Senin, hayrın ve yararın çoktur. Her şey üzerine tam bir kudretle faik ve galipsin... Ey azamet ve ikram sahibi.

Allahım... Bize ulaşan nimetlerine hamdolsun ki, o hamdimiz ancak senin içindir. O hamdimiz, dünyada ve âhirette senin ziyade keremine müsavidir. Sana, senin bütün hamdlerinle ve hamdlerinden bilmiş olduklarımla

hamdederim. Bildiğim ve bilmediğim bütün ni'metlerine hamdederim. İster sevinç ve neş'e ister yas ve keder bütün hallerde sana hamdederim.

SÜRÜLMÜŞ VE TAŞLANMIŞ OLAN ŞEYTANDAN, ALLAHU TEALÂYA SIĞINIRIM... RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAHU TEÂLÂNIN İSMİYLE BAŞLARIM...

O, yegâne mâ'bud-u haktır. Ondan başka mâ'bud yoktur. Hayat sıfatı ile muttasıf bâki, daim, ebedidir. Halkın umuruna kaimdir. O'nu ne gaflet ne de uyku basar. Göklerde ve yerde ne varsa, hep onundur. Onun mülküdür. İzni olmaksızın, kim yanında şefaat edebilir? O, yarattıklarının önlerinde ve arkalarında ne varsa, hepsini bilir. Onlar ise, onun malûmatından hiç birisini kavrayamazlar, ancak dilediği kadarını kavrayabilirler. O'nun kürsüsü, yerleri ve gökleri kuşatmıştır. Ve bunların korunması, ona ağırlık ve meşakkat vermez. O; pek ulu, pek büyüktür.

Allahu teâlâyı, Zât-ı pâkine lâyık olmayan noksan sıfatlardan tenzih ve kemal sıfatları ile tavsif ederim. Hamd, Allahu teâlâya mahsustur... Allahu teâlâ, her şeyden yüce ve çok uludur. Mâ'budu bil-hak yoktur; illâ Allahu teâlâ vardır. Tektir, ortağı ve benzeri yoktur, mülk O'nundur, Hamd Onundur... O, her şey üzerine kadirdir.

Allahu teâlâyı, Zât-ı pâkine lâyık olmayan noksan sıfatlardan tenzih ve kemal sıfatları ile tavsif ederim. Hamd, Allahu teâlâya mahsustur ve mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır, O her şeyden yüce ve uludur.

Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, cebbâr padişah odur. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, ülûhiyette tektir ve birdir, her şey üzerine galiptir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, galiptir ve günahları yargılayıcıdır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, kerimdir ve ayıpları örtücüdür. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, şânı yücedir ve her şey üzerine tam kudretle faik ve âlidir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, geceleri ve gündüzleri yaratıcıdır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, her mekânda mâ'buddur. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, her lisanda zikrolunur. Mâ'bud-u bil- hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, bütün iyiliklerle tanınmıştır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, her ân yeni bir iştedir. **LÂ İLAHE İLLALLAH** kelimesini, Allahu teâlâyı iyman ve tasdik ettiğim için söylerim. **LÂ İLÂHE İLLALLAH** kelimesini, Allahu teâlâdan aman olarak söylerim. **LÂ İLAHE İLLALLAH** kelimesini. Allahu teâlâ katında emanet olduğundan söylerim. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, O'nun tevfiki olmaksızın isyandan yüz çevirmeğe, ibadet ve tâ'atte sebat ve karar etmeğe imkân yoktur. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır, Allahu teâlâdan gayriye ibadet etmeyiz, ancak O'na ibadet ederiz. Doğru ve haklı bildiğim için **LÂ İLÂHE İLLALLAH** derim. **LÂ İLÂHE İLLALLAH** kelimesini iyman ve tasdik ettiğim ve sadık olduğum için söylerim. **LÂ İLÂHE İLLALLAH** kelimesini ibadet ve kulluk olduğu için söylerim. **LÂ İLÂHE İLLALLAH** kelimesini, Allahu teâlâ bana dostluk ve iyilik ettiği için söylerim. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır, her şeyden öncedir,

ondan gayrı EVVEL yoktur. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır, ondan sonra hiçbir şey yoktur. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır. Bizim Rabbimiz, her şey fâni olup gittikten sonra da bâkidir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, gerçek padişahtır, padişahlığa lâyıktır, istihkakı padişahlığı ile zâhirdir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, padişahlığa lâyıktır ve padişahlığı hakkal-yakin zâhir olmuştur. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, uluhiyette ortağı ve benzeri yoktur, öylesine şânı yüce ve uludur ki, ona nisbetle her şey hakirdir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, celâl ve azamet sahibidir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, yedi kat göklerin ve o yüce arşın mâliki ve sahibidir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, kerim olanların hepsinden daha fazla kerimdir. Mâbud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, Onun rahmeti bütün rahmet edicilerin rahmetinden ziyadedir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, tövbe edenleri sevicidir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki miskinlere merhamet edicidir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, azgınlara ve sapıklara yol göstericidir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki,. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, korkanları korkularından emin kılıcıdır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, medet isteyenlerin imdatlarına yetişir. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, yardım edenlerin en hayırlısıdır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, koruyucuların en hayırlısıdır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, varislerin en hayırlısıdır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, hâkimlerin en hayırlısıdır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, rızık verenlerin en hayırlısıdır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, fâtihlerin en hayırlısıdır. Mâ'bud-u bil- hak **yoktur, illâ Allahu** teâlâ vardır **ki,** yargılayıcıların en hayırlısıdır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, rahmet edenlerin en hayırlısıdır. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, tektir. Va'dinde sadıktır, kullarına yardım eden O'dur. Kendi askerlerini galip eylemiştir. Kâfirlerin topluluklarına bozgunluk ve kırgın vermiştir. Ondan sonra hiçbir şey yoktur, bütün mahlûkatın fenâsından sonra bâki kalacak O'dur. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, bütün nimetlerin sahibidir. Fadl da onundur. En güzel senâlara lâyık ve müstehak olan da O'dur.

LÂ ÎLÂHE İLLALLAH kelimesini, Allahu teâlânın mahlûkatı sayısınca, arşının ağırlığı miktarınca, O, razı oluncaya kadar, kelimeleri miktarınca söylerim.

Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, vahdaniyyet ve ferdaniyyet sahibidir. Kadimdir, ezelidir, ebedidir. O'nun ulûhiyyet emrinde karşı gelecek zıddı yoktur. O' nun, işlerine isteklerine muhalefet edebilecek benzeri ve eşiti de yoktur. Benzeri ve ülûhiyyette ortağı yoktur, diriltir ve öldürür. Zât-ı ecel ve â'lâsı daima diridir. O'na ölüm ârız olamaz. Bütün hayırlar, O'nun kudret elindedir. O, her şey üzerine kadirdir, ölümden sonra, herkes O'na dönecektir. O, evveldir. O, âhirdir. O, zâhirdir. O, bâtındır. Aza veya çoğa, olana veya olmayana, bütün eşya ve mevcudata âlimdir. Hiçbir şey O'nun misli değildir. O, bütün işitenleri

işitici, bütün görenleri görücüdür. O, Allahu teâlâ, bütün işlerimizde bize kâfidir. O, en iyi vekildir. O, en iyi Mevlâdır. O, en iyi yardım edicidir.

Ey kudret ve azamet sahibi Rabbimiz... Senin mağfiretini isteriz, öldükten sonra dönüşümüz sanadır. Allahım: Senin ezelde takdir ederek verdiklerine hiçbir şey engel olamaz. Senin men'ettiğini verebilecek verici de yoktur. Senin kaza ettiğini reddedebilecek de yoktur. Varlık sahibinin varlığı, senin katında hiçbir fayda vermez. Faydası olabilecek, ancak salih amellerdir.

Rabbimi tenzih ederim. O, yücelerin yücesi ve çok bağışlayıcıdır. Rabbimi tenzih ederim. O, yücelerin yücesi ve çok bağışlayıcı ve kerimdir. Seni tenzih ederiz, sana lâyık hakikî ibadet ile ibadet edemedik. Seni tenzih ederiz, seni lâyık olduğun şekilde bilemedik. Seni tenzih ederiz, seni lâyık olduğun şekilde zikredemedik. Seni tenzih ederiz, sana lâyık olduğun şekilde şükredemedik.

Allahu teâlâyı tenzih ederim, ebediyyen ebedî O'dur. Allahu teâlâyı tenzih ederim; sıfatında, mahiyyetinde ve hakikatinde birdir. Allahu teâlâyı tenzih ederim; birdir, uludur, bütün hâcetlerde O'na kasdolunur. Allahu teâlâyı tenzih ederim, gökleri yükselten, direksiz ve dayanaksız tutan O'dur. Allahu teâlâyı tenzih ederim, yerleri dayanaksız döşeyen de O'dur. Allahu teâlâyı tenzih ederim, O, eş ve çocuk edinmemiştir. Allahu teâlâyı tenzih ederim, hiç kimse ondan doğmamıştır, kendisi de kimseden doğmamıştır. Allahu teâlâyı tenzih ederim, O, öylesine padişahtır ki, her türlü ayıplardan pâktır. Allahu teâlâyı, tenzih ederim, mülk ve melekût sahibidir. Allahu teâlâyı tenzih ederim, O, izzet ve kudret, azamet, heybet, celâl ve cemal, kemal, beka, senâ ve ziya sahibidir. Ni'met sahibidir, zâtında ve sıfâtında ululuk sahibidir. Tenzih ederim o padişahı ki, mâ'budumdur. Tenzih ederim o padişahi ki, mevcuttur. Tenzih ederim o padişahı ki, bütün âlemlerin yaratıcısıdır. O, öyle bir Padişahtır ki, daima diridir, uyumaz ve ölmez. Her türlü noksanlıklardan ve ayıplardan pâktır, münezzehtir ve uzaktır. Celâl ve azamet sahibi Rabbimizdir. Bütün meleklerin ve ruhların da Rabbidir. Allahu teâlâyı, her türlü ayıplardan ve noksanlıklardan tenzih ederim. Hamd, ancak Allahu teâlâya mahsustur. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır. Allahu teâlâ, büyüktür ve çok uludur. Mâ'siyetlerden sakınmamız ancak O'nun koruması ile, ibadet ve tâ'atte bulunabilmemiz Onun bahşettiği kudret ve kuvvetledir.

Allahım: Sen padişahsın, padişahlığa lâyıksın, senden gayrı mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ sen varsın... Yâ Allah, ey dünyada ve âhirette rahmet edici... Ey âhirette rahmet edici... Ey padişah... Ey her türlü ayıplardan ve noksanlıklardan pâk ve uzak olan... Ey her türlü âfetlerden ve noksanlıklardan sâlim olan. Ey kullarını zulümden emin edici olan... Ey gözleyici ve koruyucu... Ey her şeyin üzerine galip ve aziz olan... Ey halkı dilediği her şeye zorlayan veya halkın halini islâh eden… Ey her türlü ihtiyaçlardan ve noksanlıklardan münezzeh ve yüce olan... Ey bütün mahlûkatı yaratan... Ey bütün eşyayı yeratan... Ey eşyanın suret ve keyfiyetini yaratan... Ey çok yarlıgayıcı... Ey her şey üzerine galip… Ey zahir nimetlerini bağışlayıcı... Ey kullarına bol bol rızık verici... Ey son derece fâtih... Ey son derece bilici... Ey dilediğini sıkan ve daraltan... Ey dilediğini açan ve genişleten... Ey dilediğini alçaltan... Ey dilediğini yücelten... Ey aziz eyleyen... Ey hor ve hakir eyleyen… Ey çok iyi işiten... Ey çok iyi gören... Ey hükmeden,

Hakkı yerine getiren… Ey çok adaletli olan... Ey kullarına lütuf ve dostluk eden... Ey her şeyden haberdar olan... Ey hilm sahibi... Ey çok azametli... Ey mağfireti çok... Ey rızasına uygun işleri fazlasıyle karşılayan... Ey çok yüce... Ey çok büyük... Ey halkı mekruhlardan saklayıcı... Ey her yaratılmışın rızkını veren... Ey misafire ve zaife kifayet edici... Ey celâdet ve ululuk sahibi... Ey keremi bol... Ey bütün varlıklar üzerinde gözetici.. Ey kendisine yalvaranların isteklerini veren... Ey rızkı ve rahmeti herkese eriştirici... Ey ilim ve hikmet sahibi... Ey itaat eden kullarını sevici... Ey kudret ve azamet sahibi... Ey ölüleri diriltip kabirlerinden çıkaran... Ey kendisinden hiç bir şey kaybolmayan, her yerde hazır ve nâzır olan... Ey varlığı hiç değişmeden duran... Ey kullarından sevdiklerine vekil olan... Ey çok güçlü... Ey çok sağlam... Ey iyi kullarına dost... Ey övülen ve övülmeğe kendisinden gayrı müstehak bulunmayan... Ey ilminden hiç bir şey kaybolmadan bütün eşyayı zapt eyleyen… Ey eşyayı yoktan peyda eden... Ey mahlûkatı hayattan ölüme geri döndüren... Ey hayat veren... Ey öldüren... Ey her zaman diri olan... Ey halkın korunup kollanmasına kıyam gösteren... Ey istediğini istediği vakit bulan... Ey kadri ve şânı büyük, kerem ve semahati bol olan... Ey ülûhiyyet sıfatlarında tek olan, şeriki ve benzeri bulunmayan... Ey zâtında tek olan... Ey hâcetlerin bitirilmesi ve ıstırapların giderilmesi için tek merci... Ey her istediğini dilediği gibi yapmağa gücü yeten... Ey kuvvet ve kudret sahiplerine de dilediği gibi tasarruf eden.. Ey istediğini ileri geçiren, öne alan... Ey istediğini geriye bırakan... Ey kendisinden gayrı her şeyden önce olan... Ey kendisinden gayrı her şeyden sonra olan... Ey vücudu zâhir... Ey zâtının hakikati akıldan ve duygulardan örtülü olan... Ey mülkünde hâkim ve mutasarrıf olan... Ey her şeye tam kudret ile faik ve mahlûkat sıfatlarından âli ve münezzeh olan... Ey kullarına ihsan edici... Ey tövbeleri kabul edici... Ey ni'met verici... Ey günahkâr kullarından dilediklerine cezalarını verici.. Ey günahları affedici... Ey çok rahmet ve şefkat edici... Ey mülkün ebedî mâliki... Ey mutlak istiğna ve fazl-ü kerem sahibi... Ey Rabbimiz... Ey bütün işlerini yerli yerince ve birbirine uygun olarak yapan... Ey kıyamet günü halkı toplayıcı... Ey hiç bir vakit, hiç bir kimseye ihtiyacı olmayan... Ey zengin edici... Ey atiyye verici... Ey dilediği kimseyi dilediğinden men' edici... Ey hikmeti gereğince dilediğine zarar eriştirici... Ey dilediğini dilediğinden yararlandırıcı... Ey iyman ve mârifetle yeryüzünü, gökyüzünü ve her şeyi aydınlatıcı.. Ey doğru yolu gösterici... Ey örneksiz, benzersiz akıllara hayret veren âlemler icat eden... Ey fenâ kabul etmeyen daimî... Ey dünya ehlinin fenâsından sonra yerleri ve gökleri miras tutucu... Ey her türlü işlerinde halka yol göstererek irşat edici... Ey çok sabırlı olan... Ey haber verdiği her şeyde doğru söyleyen... Ey asilerin günahlarını örten... Ey zâtı ve benzeri bulunmaktan pâk olan... Ey sıfâtı benzerlere benzemekten de münezzeh olan... Ey birliğinin alâmetleri olarak mahlûkatını delil gösteren.. Ey kudret ve azamet sahibi Allahu teâlâ olduğuna İlâhi san'atının eserleri şahitlik eden... O birdir, birliği azlığından değildir. Öyle bir mevcuttur ki, vücudu bir sebeple zuhur etmediği gibi gayrıdan neş'et etmiş de değildir. Ey ol ki, iyilikle mâ'ruf ve meşhur olan... Ey ihsan ile mevsuf olan... Öyle bir mâ'ruftur ki, mâ'ruflukta sonu yoktur. Öyle bir mevsuftur ki, mevsuflukta da nihayeti yoktur. Evveldir, kadimdir, vücuduna başlangıç yoktur. Ahirdir, kerimdir, rahimdir, vücuduna son yoktur. Kerem ve hilmi ile, günahkârların günahlarını yarlıgar. Ey ol ki, hiçbir şey O'nun misli değildir.

O, bütün işitenleri işitici, bütün görenleri görücüdür. O, Allahu teâlâ bütün işlerimizde bize kâfidir. O, en iyi vekildir. O, en iyi Mevlâ'dır. O, en iyi yardım edicidir. Ey daim ve ebedî olan ve fenâ bulmayan. Ve ey zeval bulmayan gözcü ve koruyucu... Ey vezirsiz tedbir edici... Bizim ve ana-babalarımızın bütün güçlüklerimizi kolaylaştır. Senin, kendi nefsini senâ ettiğin gibi, seni senâ etmeğe hiçbir zaman kadir olamam. Sana sığman galip ve kuvvetli olur. Senin senânın ululuğu, her şeyden uludur. Senin isimlerin, bâtıl te'villerden pâk olmuştur. Senin işin azim olmuştur. Senden gayrı mâ'bud-u bil- hak yoktur. Allahu teâlâ, dilediği her şeyi kendi kudreti ile işler. Dilediği her şeye, kendi galibiyet ve kuvveti ile hükmeder. Bilmiş olunuz ki, her şey Allahu teâlâ cânibine rücû eder. Her şey fânidir, helak olur. Yalnız, O'nun zâtı bâkidir. Hüküm O'nundur ve öldükten sonra Allahu teâlâ cânibine rücû edilse gerektir. Allahu teâlâ, sana kâfirlerden kifayet eder. Allahu teâlâ mü'minlerin ve kâfirlerin sözlerini işiticidir. Allahu teâlâ mü'minlerin itikat ve ihlâsını ve kâfirlerin inkâr ve düşmanlıklarını bilicidir.

Allahu teâlâ, bütün önemli işlerimizde bize kâfidir. Allahu teâlâ, ihlâs ile dua edenlerin dualarını kabul eder. Allahu teâlânın bilinmeyen sınırları ötesindeki arzu ve istek yerlerinin sonu yoktur. Allahu teâlâya temessük edenler, O'nun dinine sıkı sıkı sarılanlar necat buldular. Ni'met ve ihsanları ile kullarını gören ve gözeten rahim Rabbimiz pâktır. Her zaman kerim olan O'dur. Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır, halimdir ve kerimdir. Allahu teâlâyı noksan sıfatlardan tenzih ve kemal sıfatları ile tavsif ederim. Allahu teâlânın, hayrı ve yararı çoktur. Yedi kat göklerin ve azim arşın Rabbı O'dur. Hamd-ü senâ, Allahu teâlâya mahsustur ki, O âlemlerin Rabbidir. Sıfâtında birdir, zâtında birdir, öyle uludur ki bütün ihtiyaçlarda O'na kasdolunur. Tektir, yalnızdır. Çocuk edinmekten münezzehtir. Tektir, eş edinmekten münezzehtir. Daima diridir. Bütün mahlûkatın korunup kollanmasına kıyam göstericidir. Vücuduna nihayet yoktur. Eş ve çocuk edinmemiştir. Mülkünde ve ülûhiyette şeriki yoktur. Zillet bakımından dost edinmemiştir. Hak teâlâyı tâ'zim ile tâ'zim ederim. Allahu teâlâ, uludur ve yücedir.

Allahu teâlâ, bize dinimiz için kifayet edicidir. Allahu teâlâ, bize dünyamız için kifayet edicidir. Allahu teâlâ, bütün mühim olan işlerimizde bize kifayet edicidir. Allahu teâlâ, bize zulüm ve haksızlık edecekler için kifayet edicidir. Allahu teâlâ, bize kötülükle yaklaşacaklar için kifayet edicidir. Allahu teâlâ, ölüm vaktinde bize kifayet edicidir. Allahu teâlâ, kabre konulduğumuzda bize kifayet edicidir. Allahu teâlâ, sual sorulduğu zaman bize kifayet edicidir. Allahu teâlâ, hesap vaktinde bize kifayet edicidir. Allahu teâlâ, mizan vaktinde bize kifayet edicidir. Allahu teâlâ, sıratı geçişte bize kâfidir. Allahu teâlâ, cennete yakın ve cehenneme uzak olmayı istediğimiz zaman bize kifayet edicidir. Allahu teâlâ, kendisine kavuşulduğu zaman bize kifayet edicidir. Allahu teâlâ, bana kâfidir. Başka mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır. O'na tevekkül ederim ve dönüşüm de O'nadır. Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; Allah o kadar yüce ve uludur ki. Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; Allah o kadar halimdir ki. Allah'tan başka ilâh

yoktur. Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; Allah o kadar ikramlıdır ki. Allah, o kadar büyük, o kadar keremli, o kadar halim ki

Mâ'bud-u bil-hak yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır, tektir, ulûhiyette şeriki yoktur. Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem, Allahu teâlânın Resûlüdür. Allahım: Zakirler, onu zikreyledikçe Hazreti Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine rahmet ve in'am eyle... Allahım: Gafiller, onu zikreylemekten gafil olunca, Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine rahmet ve in'am eyle...

Allahu teâlânın, Rabbimiz olmasına razı olduk. Din olarak islâma razı olduk. Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemin nübüvvet ve risaletine de razı olduk. İmam olarak Kur'an-ı kerime de razı olduk. Kâbe-i muazzamanın kıble olmasına; namazın, orucun, zekâtın ve haccın farz kılınmasına razı olduk. Din kardeşlerimiz olarak mü'minlere razı olduk. Din kardeşlerimiz olarak iyman sahibi kadınlardan da razı olduk. Hz. Ebû-Bekir-is-Sıddıyk, Hz. Ömer-ül-Faruk, Hz. Osman zinnûreyn ve Hz. Aliyyül-Mürteza rıdvanullahi aleyhim ecmaiyn efendilerimiz hazeratının, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizden sonra her birisinin imam-ı bil-hak ve halife olduklarına da razı olduk. Örnek ve önder oldukları için, diğer sahabe-i kiram rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecmaiyn efendilerimizin hepsinden de razı olduk. Allahu teâlânın helâl buyurduklarına helâl oldukları ve üzerlerine hesap olunduğu için razı olduk. Allahu teâlânın haram kıldıklarına da hanım oldukları ve azaba sebep oldukları için razı olduk. Sevap ve ceza olduğu için cennete de razı olduk. Kâfirler ve âsiler için ikab olduğundan cehennem ateşine de razı olduk.

Merhaba... Merhaba... Merhaba derim o yeni sabaha ve o kutlu güne... Hayır ve şerlerimizi yazan ve bütün amellerimize âdil birer şahit olan Kirâmen kâtibeyn adındaki meleklere... Ey, Kirâmen kâtibeyn melekleri... Allahu teâlâ sizlere selâm ve tahiyyet etsin... Ey amellerimizi yazan melekler... Bugünümüzün başında, amel sahifemizin başına...

RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAHU TEALÂ'NIN İSMİYLE yazınız. Ey melekler sizler şahit olunuz. Biz, şehadet ederiz ki, mâ'bud-u bil-hak yoktur illâ Allahu teâlâ vardır, birdir, ulûhiyette şeriki yoktur. Şehadet ederiz ki; Muhammed aleyhisselâm, Allahu teâlânın kulu ve Resûlüdür. Allahu teâlâ tarafından doğru yolu göstermek ve İslâm dinini öğretmek için gönderilmiştir. Biz, bu şehadet ile diriliriz, bu şehadet ile ölürüz ve bu şehadet ile kabirlerimizden kalkarız, inşallahu teâlâ...

Yarattığı şeylerin şerrinden, Allahu teâlânın bütün tam ve kâmil kelimelerine sığınırım. İsimlerin en hayırlısı olan Allahu teâlânın ismine sığınırım. Yerlerin ve göklerin Rabbi olan Allahu teâlânın isimlerine sığınırım. Yerlerde ve göklerde hiçbir zarar eriştirmeyen Allahu teâlânın isimlerine sığınırım. O Allahu teâlâ ki, işitici ve bilicidir.

Hamd, O Allahu teâlâya mahsustur ki, bizi öldürdükten sonra diriltir ve ruhlarımızı bedenimize reddeyler. Hesap günü, ölülerin dirilmesi ve dönmesi O'nun cânibinedir. Mülk ve padişahlık, Allahu teâlânın olduğu halde sabaha dahil olduk. Zât ululuğu, azamet ve celâl, sıfât ululuğu, padişahlık, vücut ve

vahdeti üzerine vazih delil Allahu teâlâ içindir. Zâhiri ve mutlak ni'metler, Allahu teâlâya mahsustur. Gece ve gündüz, Allah içindir. Gece ve gündüzde sâkin olan her şey, bir ve kahredici olan Allahu teâlâ içindir. İslâm hilkat ve kabiliyeti ile ve ihlâs kelimesiyle sabaha dahil olduk. Peygamberimiz Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemin dini, babamız Hz. İbrahim aleyhisselâmın milleti üzerine ki, O'nun bâtıldan hakka mâ'il ve müslim olduğu, müşriklerden olmadığı gibi... Allahu teâlânın meleklerinin, nebilerinin, resûllerinin, arzı taşıyan meleklerinin ve bütün yarattıklarının salâvatı, Efendimiz Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemin ve O'nun âlinin, evlâdının, ehl-i beytinin ve ashabının üzerlerine olsun.

Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın Resûlü... Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın sevgilisi... Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın dostu... Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın Nebisi...

Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın saf ve seçkin kulu...

Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın yarattıklarının en hayırlısı ve değerlisi...

Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın seçtiği...

Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın gönderdiği... Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın ziynetlediği. Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın mükerrem kıldığı...

Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Allahın muazzam kıldığı...

Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Resûllerin en ulusu. Salât ve selâm senin üzerine olsun ey müttekilerin önderi. Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Nebilerin sonuncusu. Salât ve selâm senin üzerine olsun ey günahkârların şefaatçisi...

Salât ve selâm senin üzerine olsun ey Rabbil-âleminin Resûlü...

Allahu telâlânın, meleklerinin, Nebilerinin, Resûllerinin, arzı taşıyan meleklerinin ve bütün halkın salâvatı; önderimiz, rehberimiz, Hz. Muhammed sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimize ve O'nun âli, evlâdı, ehl-i beyti ve ashabı üzerine olsun...

Allahım: Ulumuz ve Peygamberimiz Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine rahmetinle, ni'metinle, fazlınla ikram eyle ki, evveliyn arasında halk, senin onun hakkındaki lûtuflarını bilsinler.

Efendimiz ve Peygamberimiz Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine âhiriyn arasında da rahmet ve in'am eyle... Efendimiz ve Peygamberimiz Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine, meleklerden müteşekkil büyük bir cemaat ortasında da kıyamete kadar rahmet ve in'am eyle... Efendimiz ve Peygamberimiz Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine, her zaman ve her ân rahmet ve in'am eyle... Bütün Nebiler ve Resûller üzerine de rahmet ve in'am eyle... Mukarreb meleklerine de rahmet ve in'am eyle... Salih kulların üzerine de rahmet ve in'am eyle... Bütün tâ'at ehlinin üzerine de rahmet ve in'am eyle... Gök ve yer ehline de rahmet ve in'am eyle... Bize merhamet eyle ve bizi de onlarla birlikte haşret... Rahmetin hürmetine ey rahmet edenlerin rah-

met edicisi... Allahım, bizi rahmetine ithal eyle... Sen, rahmedenlerin en hayırlısısın...

RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAHU TEALÂ'NIN İSMİYLE

Allahım: Ey bütün ins ve cinnin sahibi... Ey feyizlerin ve hayırların kapılarını açıcı... Ey bazı şeyleri, bazı şeylere sebep eyleyen... Bize yararlı ve yardımcı olacak sebepleri hazırla ki, biz onları istemeğe kadir değiliz... Allahım: Bizi, emirlerinle meşgul eyle... Bizi, ahdinle emin eyle... Mahlûktan umudumuzu kes ki, tevekkül ve itimadımız ancak senin lûtfuna olsun... Bizi, sana enis eyle... Senden gayrısından bizi uzaklaştır ve ayır... Bizi, kazâna razı eyle... Bizi, belâlarına sabredenlerden eyle... Bizi, nimetlerine şükredenlerden eyle... Bizi, zikrinle lezzet duyanlardan eyle... Bizi, kitabın olan Kur'anı kerim ile ferahlayanlardan eyle... Bizi, gece saatlerinde ve günün başında ve sonunda münâcat edenlerden eyle... Bizi, dünyaya buğz edenlerden eyle ki, ondan yüz çevirelim... Bizi, âhireti sevenlerden eyle ki, âhiret için çalışalım... Bizi, didârını özleyenlerden eyle... Bizi, cenabına teveccüh edenlerden eyle... Bizi, ölüme hazır bulundur ki, ölümümüzü düşünerek âhiret işleriyle daha çok meşgul olalım. Ey Rabbimiz: Bize, fazlından sevap ve ihsanından va'dettiklerini ver. Resûllerinin lisanı ile va'dettiklerini... Kıyamet gününde bizi mahzun eyleme ...Sen, va'dinden dönmezsin...

Allahım: Tevfikini bize refik eyle... Yolumuzu, Sırat-ı müstakim eyle... Allahım: Bizi, maksatlarımıza vasıl eyle... Tövbelerimizi kabul eyle... Muhakkak ki, sen âsilerin tövbelerini kabul ve onlara rahmet edicisin...

Allahım: Senin emrinle sabaha (veya akşama) dahil olduk. Senin emrinle yaşar, senin emrinle ölürüz. Dönüşümüz de sanadır. Allahım. Bize hakkı bildir. Hakka tâbi olmayı bize rızık eyle. Bize, bâtıl olanın bâtıl olduğunu da bildir. Bize, bâtıldan uzak bulunmayı ve sakınmayı rızık eyle... Bizi, müslim olarak öldür... Bizi salih kullarına ilhak eyle... Zalimlerin şerlerini üzerlerimizden def'et... Mü'minlerin dualarına bizi ortak et... Bizi sakla ve koru...

Ey Rabbimiz: Kaza ettiğin şerden bizi koru...

Allahım: Ümmeti Muhammed'in günahlarını yarlığa... Allahım: Ümmeti Muhammed'e yardım eyle...

Allahım: Ümmeti Muhammed'e merhamet eyle... Allahım: Ümmeti Muhammed'i hıfzeyle...

Allahım: Ümmeti Muhammed'i, gamdan, tasadan, elemden uzak tut...

Allahım: Ümmeti Muhammed'in günahlarından geç ve affeyle...

Ey tövbe edenleri seven Allahım... Tövbelerimizi kabul eyle...

Ey korkanları, korkularından emin eyleyen... Bizi de korktuklarımızdan emin eyle... Ey şaşıranlara yol gösteren, bize doğru yolu göster... Ey azgınlara ve sapıklara hidayet eden, bize doğru yolu göster... Ey yardım isteyenlere yardım eden, bize yardım eyle... Ey mâsivâdan geçenlerin isteği ve arzusu olan, rica ve

arzumuzu senden kesme... Ey âsilere rahmeyleyen, bize rahmeyle... Ey günahları yarlıgayan, bizim günahlarımızı da yarlığa... Kötü amellerimizi ört ve affeyle... Bizi, ebrâr zümresi ile öldür...

Allahım: Kalplerimizi mâ'rifet nurunla nurlandır.

Allahım: Zulmet ve kederleri, iyman nuru ile ve hikmetle doldurarak göğüslerimizi aç...

Allahım: Bütün işlerimizi kolaylaştır...

Allahım: Ayıplarımızı yüzümüze vurmayarak lûtfunla ört...

Ey lütuf Ian gizli olan Allahımız... Bizi, dünya ve âhirette korktuklarımızdan kurtar.

Allahım: Bizi, ana ve babamızı, üstadlarımızı, şeyhlerimizi ve pirlerimizi kardeşlerimizi, ashabımızı, ahbabımızı, aşiretlerimizi, kabilelerimizi, üzerlerimizde hakları bulunanları, bize hayır dua ile vasiyyet olunanları, erkek veya kadın bütün mü'minleri, erkek veya kadın bütün müslimleri, mü'min ve müslim zümresinden kadın veya erkek, ölü veya diri olanların hepsini yarlığa...

Ey feyiz veren Allahımız... Bizi bütün belâlardan, bütün hastalıklardan, hepsinden kendi rahmetinle hıfzeyle ve koru. Ey Rahmet edenlerin rahmedicisi...

****

VIII)- EVRÂD-I BAHÂİYYE ve TERCÜMESİ

Evrâdı Bahâiyye

– Evrâd-ı Bahâiyye Faziletleri

Hamza bin Şemsad buyurdu ki; Evradın içinde ism-i Azam'ın 2 kere zikrolunduğunu ve bu ismi 40 kere tecrübe ettiğini söyleyerek, ne zaman ki kitabımda bu ismi şerifin hangi yerde olduğunu beyan etmek murad ettiysem her seferinde elim tutmaz, dilim lal (konuşamaz) oldu. Anladım ki bu konuda bana izin verilmiyor. Şeyh Ebu Ahmed buyurdu ki; Evradın içinde bir ismi şerif vardır ki yer ile gök hazinelerinin kapıları bu isimle açılır. Muhammed Dımeşki den rivayet olundu ki; Kim bu evradı halis bir niyet ile okursa bedeninden bütün hastalıklar Allah'u Teala'nın izni ile kalkar.

Diğer rivayetlerde ise kim bu evradı okursa Allah'u Teala ona nur, hikmet ve yakın ihsan eder. Sihirden, hasetten, nazardan korur ve onun bütün sıkıntı ve üzüntülerini giderir. Ona izzet kapısı açılır.

Bir kimse her sabah bu evradı okursa ehli beyti arasında (ailesi içinde) kavgası olmayıp dirlik ve sevgi içinde geçinir. Ve onun üzerine nurdan bir çadır kurulup cinler ve şeytanlar o çadırı geçip eve giremezler.

Her ne murad (hayırlı bir istek) için okunursa Allah'u Teala'nın izni ile duası kabul olunacağı bildirilmiştir.

Okumaya başlamadan önce; 3 defa salavatı şerife , 5 defa Estağfırullah,1 defa Fatiha şerife, 3 defa "Rabbena Atina min ledunke rahmeten ve hayy'ı lena min emrina raşeda", 3 defa ihlas-ı şerife, 7 defa salavatı şerife okuyarak;

Hasıl olan sevabı Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'e daha sonra sırasıyla, bütün peygamberlere (Salavatullahi Ala Nebiyyina ve Aleyhim Ecmain), sonra Sahabeyi Kiram (Rıdvanullahi Aleyhim Ecmain), sonra Silsileyi Nakşibendiyye'nin ruhlarına (Kaddesellahu Ervahahüm), hususen Şah-ı Nakşibend Hazretlerinin ruhuna (Kuddise sirruhu), sonra bütün mü'min ve mü'minat'ın ruhlarına hediye eder. Daha sonra abdestli olarak kıbleye yönelip diz çökerek; Bütün ümit ve isteklerim ancak Allah'u Teala'dandır diye düşünerek okumaya başlar.

– Hazret-i Pir Muhammed Baha'üddin-i Nakşibendi Kuddise Sırruh Efendimizin Hal Tercümeleridir

Pir-i müşârünileyh, hicri 718 yılı muharrem ayında Batı Türkistan'da Zerefşan ırmağının aşağı mecrası üzerinde eski Buhara hanlığının merkezi olan ve aynı isimle anılan ve aynı zamanda Türk ve İslâm tarihi bakımından engin ve zengin bir mazisi bulunan Buhara şehrine bir fersah mesafede kâin Kasr-ı Hindivan köyünde kadem nihade-i âlem olmuşlardır. Doğumlarından önce, mezkûr köy civarından geçen ünlü hak velilerinden Hoca Muhammed baba Semasi hazretleri, mahiyetlerinde bulunanlara:

— Bu topraktan bir er kokusu geliyor. Yakında, Kasr-ı Hindivan Kasr-ı ârifan olacaktır, buyurmuşlar ve bir süre sonra yine aynı köye uğradıklarında:

— Size bahsettiğim er kokusu fazlalaştı. Şüphe yok ki o er dünyayı teşrif eylemiş ve bu fâni menzili kudüm-ü saadet lüzumlarıyla müşerref kılmıştır, buyurarak Hazret-i pirin doğumlarını müjdelemişlerdir. Gerçekten Hazret-i Şah Nakşibendin muhterem ataları Seyyid Muhammed Buhari, üç gün önce dünyaya gelen yavrusunu Hoca Muhammed baba Semasi'nin huzurlarına getirerek duasını niyaz etmişler ve çocuğu kucağına alan hazret:

— Bu, benim oğlumdur. Bu çocuk, yakın zamanda herkesin muktedası ve ehl-i aşkın müşkil-küşâsı olacaktır, buyurduktan sonra, beraberlerinde bulunan Seyyid Emir Gülâl'e dönerek:

— Oğlum Bahaüddin'den şefkat ve terbiyeni eksik etme! Eğer, bu vasiyetimi yerine getirmezsen sana hakkımı helâl etmem, diye tembih buyurmuşlardır.

Hazret-i Şah Nakşibend, Seyyid Emir Gülâl'den feyiz almışlar ve Abdülhâlık Gucdivani kuddise sır ruhun ruhaniyetinden kemal bulmuşlardır. Hoca Muhammed baba Semasi hazretlerinin işaret buyurdukları gibi kurdukları tarikat Maverâun-nehr, Horasan, Harzem ve nihayet Anadolu'da milyonlarca insanı sinesinde toplayan bir feyiz ve irşat kaynağı olmuştur.

Hâlis bir Türk tarikati olan Nakşıbendiye yurdumuzda da revaç bulmuş ve asırlardan beri nasibi olanlar Hazret-i Şah Nakşibendin ruhaniyyetinden feyiz almıştır.

Sayılamayacak kadar çok menkıbeleri, hikmetli sözleri ve öğütleri bulunan Bahuddin-i Nakşibendi hazretleri, 791 yılında 73 yaşında fâni hayata veda ederken, Kur'an-ı kerim tilâvetinden fariğ olamamışlar ve bir aralık mübarek ellerini kaldırarak:

— Yâ Rab! Tarikatım müntesiplerinden rahmet ve mağfiretini esirgeme, niyazından sonra, Yâ-sin sûre-i celilesinin okumağa devamla âlem-i cemale rahle ve intikal buyurmuşlardır.

Doğdukları köy olan Kasr-ı Erivan'daki türbe-i şerifleri elyvem ziyaretgâhtır. (Hayatname) adlı va'az-ü nasihatleriyle (Delil-i âşıkan) adında tasavvufa ait bir eseri ve tertip buyurdukları (Evrâd-ı Baha'iyye) en meşhur eserleri arasındadır. Allahu teâlâ, cümlemizi himem-i ruhaniyyetiyle feyizlendirsin ve yararlandırsın.

– Okunuşu & Meâli

E'ûzü billahi min-eş-şeytan-ir-raciym Bismillâh-i r-Rahman-ir-Rahiym

El-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn (Bütün hamd-ü senâ o Allahu teâlâ'ya mahsustur ki, âlemlerin Rabbi, mürebbisi ve mâlikidir) **er-Rahman-ir-Rahiym** (Dünya hayatında ayırt etmeksizin bütün yarattıklarına ni'metlerini, ihsanlarını ve merhametini esirgemez ve âhirette ise yalnız mü'min kullarına rahmet eyler.) **mâliki yevm-id-din** (Hesap ve ceza gününün hâkimidir.) **iyyâke nâ'büdü ve iyyâke nesta'iyn** (Ancak sana ibadet ederiz ve ancak senden yardım dileriz) **ıhdınas-sırat-el-müstakiyme** (Bizi doğru yola, kendilerine ni'met verdiklerinin yoluna hidayet et;) **sıratellezine en'amte aleyhim gayr-il magdubi aleyhim ve led-dâlliyn**.(gazabına uğrayanların ve sapıkların yoluna değil....) **(Âmin)**

Bismillâh-ir-Rahman-ir-Rahiym

Allahümme ent-el melik-ül hayyül-hakkül mübiynüllezi lâ ilahe illâ ente.

Allahım... Sen, mülküne zeval ermeyen, bütün kâ'inat ve mevcudatı dilediği gibi tasarruf ve idare eden, dilediğini dilediğine veren, dilediğini dilediğinden alan, ezelî ve ebedî hayat ile diri, zâtı ve kemali ile kaim, ulûhiyyette zâhir, sevap ve ikaba kadir mutlâk hükümdarsın. Senden gayrı Hak mâ'bud yoktur, illâ sen varsın.

Ente Rabbi halakteni ve ene abdüke
(Sen, beni yaratan Rabbimsin. Ben, senin kulunum.)

ve ene alâ ahdike ve vâ'dike mestetâ'tü
(Senin ahdinde ve gücüm yettiği kadar sana olan vâ'dimdeyim)

e'ûzü bike min şerri mâ sanâ'tü
(İşlediğim şerlerden sana sığınırım.)

ebû'ü leke bi-ni'metike aleyye ve ebû'ü bi- zenbi
(Bana ihsan buyurduğun ni'metlerini itiraf ve günahlarımı da İkrar ederim.)

fagfir-li zünubi fe-innehu lâ yagfir-üz-zünûbe illâ ente...
(Günahlarımı yarlığa (bağışla), günahları senden gayrı hiç kimse bağışlayamaz, illâ sen bağışlarsın.)

Sübhanallahi vel-hamdü lillâhi ve lâ ilahe illâllahü vallahü ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh-il aliyyil-aziym...
(Allahu teâlâ'yı, şanına lâyık olmayan noksan sıfatlardan tenzih ve kemal sıfatları ile tavsif ederim. Bütün hamd-ü senâ, Allahu azim-üş-şâna mahsustur. Allahu teâlâ'dan gayrı Hak ma'bud yoktur. Allahu teâlâ çok uludur. O çok yüce ve ulu olan Allahu teâlâ'nın koruması olmasa, günahlardan ve isyanlardan

kaçınmağa ve onun yardımı, kuvvet ve kudreti olmasa, kulluk ve ibadetlerde bulunmağa kuvvet ve kudret yoktur.)

Hüvel-evvelü
(O; evveldir, ezelîdir. Varlığının başlangıcı yoktur.)

vel-âhirü
(O; âhirdir, ebedîdir. Bekasının sonu yoktur.)

vez-zâhirü
(Onun varlığı, kudreti ile âşikârdır)

vel-bâtınü
(O kibriyâsı ile halkın nazarından gizlenmiştir.)

ve hüve bi-külli şey'in aliym...
(O, her şeyi hakkıyla bilir)

Yuhyi ve yümiytü
(Dirilten ve öldüren O'dur.)

ve hüve hayyün lâ yemûtü
(O, ezelî ve ebedî hayat ile diridir, Ona ölüm erişmez.)

bi-yedih-il hayrü
(Bütün hayırlar ve iyilikler onun elindedir.)

ve hüve alâ külli şey'in kadir...
(O, her şeye karşı kadirdir.)

Sübhaneke yâ aziym-ül-mu'azzamü
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey büyükler büyüğü)

sübhaneke yâ kayyûm-ül mükeremü
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey zâtı ve kemali ile kaim ve yarattıklarının korunup kollanmasında yegâne hâkim olan şeref ve izzet sahibi…)

sübhaneke yâ bâ'isü
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey peygamberler gönderen ve kullarını öldükten sonra dirilten…)

sübhaneke yâ vârisü
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey dünya ehlinin fenâsından sonra yerleri ve gökleri miras tutan.)

sübhaneke yâ muktedirü
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey sebeplere kuvvet vererek her şeyi kolayca halk ve İcat eden gerçek kudret sahibi.)

sübhaneke yâ âlim-es-sırrı vel-hafiyyat
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey bütün gizil şeyleri ve gizilden daha gizli olanları hakkıyla bilen)

sübhaneke yâ bâ'ise men fil-cidâleti
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey toprakların derinliklerinde yatanları dirilten.)

sübhaneke yâ müstâ'bide cemi-il halâ'iki
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey bütün yarattıklarının kulluk ve İbadet etmelerini isteyen.)

sübhaneke yâ mukaddir-el vecdi ves-savafıkı
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey muhabbeti ve olayların safhalarını takdir eden.)

sübhaneke yâ men lâ tatrâ'ü aleyh-il âfâtü
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey üzerine âfet ârız olmayan.)

sübhaneke yâ mükevvin-el ezmineti vel-evkati alâ kadrüke ve te'aleyte ammâ yekul-üz-zâlimune ulüvven kebiyrâ...
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey vakitleri ve zamanları kendi takdirine göre yaratan ve yürüten... Ululuk ve yücelikte, zâlimlerin dediklerinden de ulu ve yücesin.)

Sübhaneke yâ mû'tik-er-rıkabe
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey nefisleri nârdan azât eden.)

sübhaneke yâ müsebbib-el esbâbi
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey sebeplere sebep yaratan.)

sübhaneke yâ hayyü lâ yemûtü
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey ezelî ve ebedî diri, zâtı ve kemali ile kaim ve hâkim olan ölümsüz.)

sübhaneke yâ İlâhi ve ilâh-en-nâsuti
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey benim ve bütün İnsanların Hak mâ'budu.)

halektenâ Rabbenâ bi-yedike ve faddeltenâ alâ kesiyrin min halkıke
(Bizleri, yarattıklarının çoğundan üstün kıldın.)

felek-el hamdü ven-na'ma'ü ve leket-tavlü vel-alâ'ü
(Hamd sana mahsustur. Ni'metler, atiyyeler ve ihsanlar senindir.)

tebarekte Rabbenâ ve te'aleyte nestagfirüke ve netubü ileyke...
(Ey Rabbimiz... Hayır ve bereketin bol, şân ve azametin çok yücedir. Senden mağfiret diler ve sana tövbe ederiz.)

Allahümme ent-el evvelü felâ şey'e kableke
(Allahım... Sen evvelsin, senden evvel hiçbir şey yoktur)

ve ent-el-âhirü felâ şeye bâ'deke
(Sen âhirsin, senden sonra hiçbir şey yoktur)

ve ent-ez-zâhirü felâ şey'e yüşbihüke
(Sen zâhirsin, sana benzeyen hiçbir şey yoktur)

ve ent-el bâtınü felâ şey'e yerâke...
(Sen bâtınsın, seni görebilecek hiçbir şey yoktur. Sen çoğu olmayan teksin, birsin.)

Ve ent-el vahidü bilâ kesiyrin ve ent-el kadirü bilâ veziyrin

(Sen vezirsiz (Yardımcısız, yardıma ve yardımcıya muhtaç olmayan) gerçek kudret sahibisin)

ve ent-el müdebbirü bilâ müşiyrin...
(Sen, müşire (Emir ve İşaret ediciye, yol göstericiye muhtaç olmaksızın) bütün kâinat ve mevcudatı yerli yerinde tedbirlerinde idare edensin.)

Kulillahümme
(Habibim de ki:)

mâlik-el-mülki
(Ey mülkün mâliki olan Allahım.)

tü'til-mülke men teşâ'ü ve tenzi'ul-mülke mimmen teşâ'ü
(Mülkü dilediğine verir ve mülkü dilediğinden alırsın.)

ve tu'izzü men teşâ'ü ve tüzillü men teşâ'ü
(Dilediğini aziz ve dilediğini zelil edersin.)

bi-yedik-el hayrü inneke alâ külli şey'in kadir...[1]
(Hayır ve şer senin elindedir. Gerçekten, sen her şeye hakkıyla kadirsin.)

Tulic-ül leyle fin-nehâri ve tulic-ün-nehâre fil-leyli
(Geceyi gündüze, gündüzü de geceye İthal eder)

ve tuhric-ül hayye min-el-meyyiti ve tuhric-ül meyyite min-el hayyi ve terzukü men teşâ'ü bi-gayri hisâb...[2]
(ve ölüden diri, diriden de ölü çıkarırsın...Dilediğine de hesapsız rızık verirsin.)

Sübhaneke yâ men-ihtecebe fil-ulâ an cemi-il verâ...
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey evvel ve âhiriyn bütün mahlûklarından gizlenen.)

Sübhaneke yâ men teredda bil-vekari vel-kibriyâi...
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey vekar ve azameti ile örtünen.)

Sübhaneke yâ mâlike cemi-il eşya...
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey bütün eşyanın mâliki.)

Sübhaneke yâ men te'azzeze bil-kudreti vel-ulâ...
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey kudret ve yücelikle aziz olan.)

Sübhaneke yâ men yâ'lemü mâ fid-davahis-seb'i vel-husnâ
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey dağlarda ve ovalardaki her şeyi bilen.)

ve ya men yâ'lemü mâ yetecelcelü fis-suduri vel-ahşâ...
(Ey göğüslerde ve karınlarda kıpırdananları ve deprenenleri bilen.)

Sübhaneke yâ men şerrefel-arude alel-müdüni vel-kurâ...

---

1 - Âli İmrân Sûresi / 26

2 - Âli İmrân Sûresi / 27

(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey Aruz'u **(Mekke-i mükereme ve Medine-i münevvere)** bütün şehirlerden ve köylerden şerefli kılan.)

Sübhaneke yâ men yâ'lemü mâ taht-el cebubi ves-serâ...
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey yeryüzünü ve toprağın altındakileri hakkıyla bilen...)

Sübhaneke yâ men teâlâ ve lâtüfe an en yürâ...
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey yücelerin yücesi ve görülmekten lâtif olan Rabbimiz.)

Tebarekte Rabbenâ ve te'aleyte lâ Rabbe gayrüke ve lâ kahire sivâke...
(Hayır ve bereketin çok bol, şan ve azametin çok yücedir. Senden gayrı Rab yoktur. Senden gayrı kahredecek de yoktur.)

Allahümme ent-el mün'im-ül mufdil-ül mukiyl-üş-şekûr...
(Ey Allahım... Ni'metlendiren sensin, faziletlendiren sensin, sana lâyık şükür olamaz.)

Ve eşhedü enneke entallahüllezi lâ ilâhe illâ ente
(Şehadet ederim, sen gerçekten o Allahu teâlâ'sın ki, senden gayrı Hak mâ'bud yoktur, illâ sen varsın.)

ente Rabbi ve Rabbü külli şey'in
(Sen benim Rabbimsin ve her şeyin de Rabbisin.)

fâtır-üs-semâvati vel-ardi âlim-ül gaybi veş-şehadet-il-aliyyil kebir-il müte'ali...
(Yerleri ve gökleri yaratan, varı yoğu, gizliyi ve âşikârı bilen, yücelerden yüce, ululardan ulu ve her şeyden âli'sin.)

Tâ'sin-mim... Tâ-sin.
(Eş-şu'arâ ve En-Neml sûrelerinin ilk âyetleridir.)

Merec-el bahreyni yeltekkiyyani.[3]
(**(Biri tatlı ve diğeri acı)** iki denizi, birbirine kavuşmak üzere bırakıverdi.)

beynehümâ berzahun lâ yebgıyân…[4]
Fakat, ikisi arasında sınırlarını aşmaya ve özelliklerini değiştirmeye engel bir perde vardır**. (Tatlısı yine tatlı, acısı acı olarak kalır.)**)

Allahu lâ ilâhe illâ hüvel-hayyül kayyûmü
(Allahu teâlâ, yegâne Hak mâ'buddur. Ondan gayrı ibadete müstahak mâ'bud yoktur. Hayat sıfatı ile muttasıf ebedî, bâki ve daim ve yarattıklarının korunup kollanmalarına kaimdir.)

lâ te'huzühü sinetün ve lâ nevm...
(Onu ne gaflet basar ne uyku.)

Lehu mâ fis-semâvati ve mâ fil-ardi

---

[3] - Rahmân Sûresi / 19

[4] - Rahmân Sûresi / 20

(Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi onundur, onun mülküdür.)

men-zellezi yeşfa'u indehu illâ bi-iznihi
(İzni olmaksızın kim yanında şefaat edebilir?)

yâ'lemü mâ beyne eydihim ve mâ halfehüm ve lâ yuhitûne bi- şey'in min ilmihi
(O yarattıklarının önlerinde ve arkalarında ne varsa, hepsini bilir.)

illâ bi-mâ şâ'e vesia kürsiyyühüs-semâvati vel-arda
(Onlar ise, onun ilminden ancak dilediği kadarını kavrayabilirler Onun kürsüsü, gökleri ve yerleri kuşatmıştır.)

ve lâ ye'udühü hıfzühümâ ve hüvel- aliyyül-aziym...[5]
(Ve bunların (**Göklerin ve yerlerin)** korunması, ona ağırlık ve meşakkat vermez. O, pek ulu, çok büyüktür.)

Hâ-mim... Hâ-mim... Hâ-mim... Hâ-mim... Hâ-mim... Hâ-mim... Hâ-mim...

(Kur'an-ı kerimde: El-Mü'min, Fussilet, Eş-Şûrâ, Ez-Zuhruf, Ed- Duhân, El-Câsiye ve El-Ahkaf sûrelerinin ilk âyetleridir. Mukatta harflerdendir. İbn-i Abbas radıyallahu anh'a göre, Allahu teâlâ'nın İsm-i â'zamıdır. Atâ'i Horasani'ye göre de (HA) harfi Allahu teâlâ'nın HALİM, HAMİD, HAY, HAKİM, HANNAN isimlerinin ve (MİM) harfi de MELİK, MECİD ve MENNÂN İsimlerinin baş harfleridir.)

(Hummel-emrü ve câ'en-nasrü fe-aleynâ lâ yunsarun... 3 kere)
(Zafer takdir edildi, yardım geldi. Onlar, bize karşı nusrete ve zafere mazhar olamazlar.)

Hâ-mim... Tenzil-ül-kitabi min'Allah-il- aziz-il-aliym...[6]
(Bu kitabın **(Kur'an-ı azim-üş-şânın)** indirilmesi aziz ve aliym olan Allahu teâlâ'dandır ki,)

Gafir-iz-zenbi ve kabil-it-tevbi
(tövbelerinde ihlâs edenlerin tövbelerini kabul eder,)

şedid-il-ikabi zit-tavli
(şirk ve küfürden ayrılmayanlara ikabı şiddetlidir.)

lâ ilâhe illâ hüve ileyh-il-masiyr...[7]
(Muvahhitlere fazlı ve ni'meti boldur. Ondan gayrı ilâh yoktur, dönüş ancak O'nadır.)

Yef'alullahü mâ yeşâ'ü bi-kudretihi ve yahkûmü mâ yüridü bi-izzetihi ve lâ münâzi'a lehu fi ceberutihi ve lâ şerike lehu fi mülkihi...

---

[5] - Bakara Sûresi / 255

[6] - Mümin Sûresi / 1-2

[7] - Mümin Sûresi / 3

(Allahu teâlâ, kudreti ile dilediğini işler, izzeti ile dilediği gibi hükmeder. Onun ceberrutunda **(Mutlâk kudretinde)** münazaa eden yoktur. Mülkünde şeriki de yoktur.)

(Sübhanallahi ve bi-hamdihi... 100 kere)
(Allahu teâlâ'yı şanına lâyık olmayan noksan sıfatlardan tenzih ve ona hamd-ü senâ ederim.)

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi mâşâ'allahü kâne ve mâlem-yeşâ' lem yekûn â'lemü ennallahe alâ külli şey'in kadirün ve ennallahe kad ehate bi-külli şey'in ilmen...
(Günahlardan dönüş ve ibadetlere giriş, ancak Allahu teâlâ'nın yardımı, kuvvet ve kudreti ile olur. Onun dilediği olur, dilemediği olmaz. Bilmiş olunuz ki, Allahu teâlâ gerçekten herşeye kadirdir. O, gerçekten ilmiyle herşeyi kuşatmıştır.)

Allahümme lâ taktülnâ bi-gadabike
(Allahım... Bizi gazabınla öldürme)

ve lâ tühliknâ bi-mesulâtike
(kötü ve çirkin fiillerimizden dolayı bizi helâk eyleme)

ve âfina kable zâlike...
(bizi bunlardan önce affet.)

Sübhanel-melik-il kuddus...
(Göklerin, yerlerin, bütün kâinat ve mevcudatın müstakilen mâliki olan, mülküne zeval ermeyen, azamet ve celâline lâyık olmayan şeylerden pâk ve münezzeh olan Allahu teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederim.)

Sübhane zil-mülki vel-melekût...
(Mülk ve melekût sahibi olan Allahu teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederim. İzzet, azamet ve ceberut sahibi bulunan Allahu teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederim.)

Sübhane zil-izzeti vel-azameti vel-ceberuti...
(Göklerin, yerlerin, bütün kâinat ve mevcudatın müstakilen mâliki bulunan,)

Sübhanel melik-il hayyi halim-illezi lâ yenâmü ve lâ yemût...
(ebedî ve ezelî hayat ile diri ve kaim olan, uyku ârız olmayan, ölüm erişmeyen Allahu teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederim.)

Sübbûhün kuddûsün Rabbünâ ve Rabbül melâ'iketi ver-ruh.
(Tesbih ve takdis olunan, kendi kendisini tenzih buyuran Allah'ımız, bizim Rabbimizdir, meleklerin ve ruhların da Rabbidir.)

Allahümme allimnâ min ilmike
(Allahım... Bize İlminden öğret)

ve fehhimnâ anke
(bize anlayış ver)

ve kallidnâ bi-samsami nasrike...
(yardım kılıcını boynumuza as.)

Allahümmec'alni leke şâkiren

(Allahım... Bizi, ni'metlerine şükredenlerden)

ve leke zâkiren
(seni zikredenlerden)

ve leke râhiben
(senden korkanlardan)

ve leke mitva'en
(sana itaat edenlerden)

ve leke muhbiten
(sana boyun eğenlerden)

ve ileyke evvahen müniybâ...
(sana bağlı olan ve sana dönen kullarından eyle.)

Allahümme tekabbel tevbetenâ
(Allahım…Tövbelerimizi kabul et)

vagsil havbetenâ
(günahlarımızı rahmet deryanda yıka)

ve seddid makavilinâ

(konuşmalarımızı düzelt ve doğrula)

veslül sahimete sudurinâ
(göğüslerimizden kini yok et)

ve ezhib-iz-zahle ved-dahle ver-râne vel-ahbete min kulûbinâ...
(kalplerimizden kuruntuları, gizil düşmanlıkları, öfkeyi ve bütün kötülükleri gider.)

Allahümme innâ ne'ûzü bike min cüdâ'il-fücâ'etü ve min hark-il me'nuseti ve min-el-ilhadi vel-irreti ve min-el-cemmi vel'aneti ve min-el-umuril mutammerâti...
(Allahım... Ansızın ölmekten, her türlü güçlüklerden, günahlardan, ateşte yanmaktan, doğru yoldan ayrılmaktan, sapıtmaktan, gururdan, kinden, gafletten ve İnsanı helâk eden bütün iş ve kötü düşüncelerden sana sığınırız.)

Allahümme aksim lenâ min haşyeteke
(Allahım… Korkundan öyle bir hisse ver ki)

mâ tehulü bihi beynenâ ve beyne me'asike
(bizimle günahlarımız arasına girsin)

ve min tâ'atike mâ tüdhilünâ bihi ilâ hazire't-il kudsi
(tâ'atinden öyle bir hisse ver ki, bizi cennetine götürebilsin.)

ve min-el-yakini mâ tühevvinü bihi aleynâ musibât-id-dünya vel-âhireti
(Öyle bir yakin ver ki, dünya ve âhiret musibetlerini karşılayabilelim.)

vahşürnâ mâ'a hayr-il-eşavidi
(Bizi, İyi ve salih kullarınla birlikte haşret.)

ve metti'nâ bi-esmâ'ina ve ebsârina ve kuvvetinâ mâ ahyeytenâ vec'alhül-vârise
(Hayatta bıraktığın müddetçe kulaklarımızı, gözlerimizi ve gücümüzü, kuvvetimizi bize faydalı hale getir ki, vâris olalım.)

minnâ vec'al sârenâ alâ men zalemenâ vansurnâ
(Bize zulmedenlerden öcümüzü al, düşmanlarımıza karşı bize yardım et)

alâ men âdanâ vagfir hatayanâ vekşif rezayanâ
(hatalarımızı bağışla ve günahlarımızı yarlığa, musibetlerimizi kaldır,)

(Veşfi merdanâ… 3 kere)
(hastalarımıza şifalar ver,)

ve nevvir cu'şuşenâ
(Kalplerimizi nurlandır,)

vakdı evtarenâ
(ihtiyaçlarımızı yerine getir,)

verham nâcileynâ
(ana ve babamıza merhamet eyle,)

ve lâ tec'al-il âcilete ekbere hemminâ
(dünyayı bizim için en mühim bir maksat ve gaye kılma,)

ve lâ meblega ilminâ
(bütün bilgimizi ona hasretme,)

ve lâ tec'al musiybetenâ fi diyninâ
(dinimiz hususunda bizi musibetlere düçar etme,)

ve lâ tusallit aleynâ bi-zünubinâ men lâ yerhamünâ
(günahlarımızdan ötürü, bize acımayanları bize musallat eyleme,)

ve ente erham-ür-rahimiyn...
(sen bütün acıyanlardan daha fazla acıyansın.)

Allahümme innâ nes'elüke rahmeten min indike tehdi bihâ rev'ana
(Allahım... Korkularımızı yatıştıracak ve bizi hidayetine ulaştıracak rahmetini istiyoruz.)

ve telümmü bihâ şeâ'senâ
(Dağınıklıklarımızı derleyip toparlayacak,)

ve tecma'u bihâ şemlenâ
(dargınlıklarımızı giderecek,)

ve teşfi biha merdanâ
(hastalarımıza şifa verecek,)

ve tüzekki bihâ â'malenâ
(amellerimizi tertemiz bir hale getirecek,)

ve tülhimünâ bihâ rüşdenâ…
(bize doğru yolu ilham edecek ve gösterecek bir merhamet istiyoruz.)

Allahümme innâ nes'elüke bi-samedaniyyetike
(Allahım... Halktan müstağni olan varlığın)

ve bi-vahdaniyyetike
(birliğin)

ve bi-ferdaniyyetike
(tek ve benzersizliğin)

ve bi-izzetik-el-bâhireti
(âşikâr olan izzetin)

ve bi-rahmetik-el-vasi'ati en tec'al lenâ
(çok geniş olan rahmetin hürmetine)

nûren fi mesami'inâ
(kulaklarımızı nurlandır)

ve nûren fi â'yaninâ
(gözlerimizi nurlandır)

ve nûren fi ecdasinâ ve nûren fi kulûbinâ
(kalplerimizi nurlandır, kabirlerimizi nurlarıdır)

ve nûren fi havassinâ
(duygularımızı nurlandır)

ve nûren fi neseminâ
(ruhlarımızı nurlandır)

ve nûren min beyni eydiynâ...
(önümüzü nurlarıdır)

Allahümme zidnâ ilmen ve nûren ve hilmen
(Allahım... İlmimizi, hilmimizi ve nurumuzu artır)

ve âtina ni'meten zâhireten ve ni'meten bâtıneten...
(bize hem zâhir nimetlerini hem bâtın ni'metlerini ver)

Hasbünallahü li-dininâ...
(Allahu teâlâ, dinimiz için bize kâfidir.)

Hasbünallahü li-dünyanâ...
(Allahu teâlâ, dünyamız için bize kâfidir.)

Hasbünallah-ül-keriymü lemiâ ehemmenâ...
(Kerim olan Allahu teâlâ, bütün mühim işlerimiz için bize kâfidir.)

Hasbünallah-ül-halim-ül-kaviyyü limen bega aleynâ...
(Halim ve kuvvetli olan Allahu teâlâ, bize zulmedenlere karşı kâfidir)

Hasbünallah-üş-şediydü limen kâdena bi-sû'in...
(Çetin kuvvete sahip bulunan Allahu teâlâ, bize tuzak kurmak İsteyenlere karşı kâfidir.)

Hasbünallah-ür-rahiymü ind-es-same.
(Merhamet sahibi olan Allahu teâlâ, ölüm zamanında bize kâfidir)

Hasbünallah-ür-râ'ufü ind-el mes'eleti fil-cedesi...
(Şefkat sahibi olan Allahu teâlâ, mezarda sorgu zamanında bize kâfidir)

Hasbünallah-ül-lâtiyfü ind el-miyzani...
(Lütuf sahibi olan Allahu teâlâ, mizanda da bize kâfidir)

Hasbünallah-ül-kadiyrü ind-es-sırati...
(Kudret sahibi olan Allahu teâlâ sıratı geçerken de bize kâfidir)

Hasbünallah-ül-keriymü ind-el-hisabi...
(Kerem sahibi olan Allahu teâlâ, sorgu zamanında da bize kâfidir)

(Hasbiyallahu lâ ilâhe illâ hüve aleyhi tevekkeltü ve hüve Rabbül arş-il- aziym... 7 kere)
(Kendisinden gayrı Hak ma'bud bulunmayan Allahu teâlâ bize kâfidir, tevekkülüm onadır. O, büyük arşın sahibidir)

Merhaben merhaba
(Ferah ve genişlik senin üzerine olsun demektir.)

bis-sabahi vel-yevm-il-cedidi
(Merhaba ey sabah ve yeni gün **(veya ey akşam ve yeni gece)**

ve bil-mesâ'i vel-leyl-il-cedidi ve bil-ibbâni velfeynet-is-said ve bis-sâfiri veş-şehidi üktüb lenâ mâ nekulü
(Zamana, uğurlu saate, hazır bulunmayan arkadaşa, hazır olan arkadaşa merhaba, merhaba derim.)

Bismillah-il hamid-il mecid-ir Ra'uf-ir Refi-il vedud-il muhit-il fa'al-i fi halkıhi limâ yürid...
(Hamd edenlerin hamd-u senâsına lâyık, geniş merhamet sahibi, yücelerden yüce, sevilen, ilmiyle her şeyi kuşatan, yarattıklarına dilediği gibi tasarruf eden).

Ve hüve akrebü ileyhi min habl-il-verid...
(Allahu teâlâ'nın adıyla yaz ki, o bize şah damarımızdan daha yakındır.)

Asbahnâ billâhi mü'minen
(Yaz ki, biz Allahu teâlâ'ya inandığımız)

ve bi-lika'ihi musaddikan
(onun huzuruna çıkmayı ve ona kavuşmayı tasdik ettiğimiz)

ve bi-hüccetihi mû'terifen ve lisivallahi
(onun kitabını, delil ve âyetlerini ikrar ettiğimiz halde sabaha dahil olduk.)

fil-ülûhiyyeti cahiden
(Ondan gayrısının ulûhiyyetini inkâr ettik,)

ve alellahi mütevekkilen
(ona tevekkül eyledik,)

nüşhidüllahe ve nüşhidü melâ'iketehü
(Allahu teâlâ'yı, meleklerini,)

ve enbiyâ'ehü
(bütün peygamberlerini,)

ve hamelete arşihi ve cemi-a halkihi
(arşını taşıyanları ve bütün yarattıklarını şahit tutuyoruz ki,)

bi-ennehu lâ ilâhe illâ hu vahdehu lâ şeriyke lehu
(ondan gayrı Hak ma'bud yoktur, İllâ o vardır. Birdir ve şeriki yoktur.)

ve neşhedü enne Muhammeden sallallahu teâlâ aleyhi ve selleme abdühu ve resûlühu
(Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem onun kulu ve Resulüdür.)

ve ennel cennete hakkun
(Cennet haktır,)

ve ennen-nârü hakkun
(cehennem haktır,)

ve ennel-havze hakkun
(Kevser havuzu haktır,)

ve enneş-şefa'ate hakkun
(şefaat haktır,)

ve enne münkeren ve nekiyren hakkun
(münkir ile nekir haktır,)

ve vâ'deke hakkun
(Allahu teâlâ'nın vâ'di haktır.)

ve ennes-sa'ate âtiyetün lâ reybe fihâ
(Kıyamet mutlaka kopacaktır)

ve ennallahe yeb'asü men fil-kuburi alâ zâlike nahyâ ve aleyhi nemutü ve aleyhi nüb'asü gaden
(ve Allahu teâlâ bütün yarattıklarını ölümlerinden sonra tekrar diriltecektir. Biz, bunu bilerek ve buna inanarak yaşıyoruz, böylece öleceğiz, kabirlerimizden bu inanç ile dirilip kalkacağız)

ve lâ nerâ azaben inşâ'allahu teâlâ...
(ve Allahu teâlâ'nın yardımı ile azap görmeyeceğiz.)

Allahümme innenâ zalemnâ enfüsenâ
(Allahım... Biz, nefislerimize zulmettik.)

fagfir-lenâ evzârenel-kebâ'ire
(Sen, büyük ve küçük günahlarımızı affeyle,)

vel-lememe fe-innehu lâ yagfirühümâ illâ ente
(çünkü senden gayrı hiç kimse onları affedemez, ancak sen affeder, bağışlar, yarlıgarsın.)

vehdinâ li-ahsen-il-ahlâki

(Bizi, en güzel ahlâklar ile ahlâklandır,)

fe-innehu lâ yehdi li-ahsenihâ illâ ente
(bu güzelliklere ancak sen hidayet edebilirsin, kimse edemez.)

lebbeyke ve seâ'deyke
(Dâvetine icabet ettim, emrine hazırım. Emrine icabet ettiğim için mutluyum,)

vel-hayrü küllühu bi-yedeyke
(bütün hayırlar senin elindedir,)

nestagfirüke ve netubü ileyke amennâ
(sana tövbe eder ve senden yarlıganmamı (bağışlanmamı) dilerim.)

Allahümme bimâ erselte min resûlin
(Allahım... Gönderdiğin resûllere iyman ettik.)

ve amennâ Allahümme bimâ enzelte alâ resûlike
(Allahım... Resûllerin vasıtasiyle indirdiğin kitaplara da iyman ettik.)

Allahümmemle' evcühenâ minke hayâ'en ve kulûbenâ minke huburen...
(Allahım... Yüzümüzü hayâ ile ve kalplerimizi sevinç ve neş'e ile doldur.)

Allahümmec'alnâ lehumen zalifen (Allahım... Bizi hayırlı işlerde sabit kıl) **ve lâ tec'alnâ dâyinen** (cimri) **ve nemiymen** (dedikoducu) **ve neffâcen** (kibirli) **ve dâhisen...** (fitne ve fesatçılardan eyleme)

Allahümme innâ ne'ûzü bike min-el-hebremeti (Allahım... Oburluktan) **ve min-el-ce'veti** (hapisten) **ve min-el-utuvvi** (haddini aşmaktan) **vel-hatrabati** (kıtlıktan) **vel-haylûleti** (içkiden) **vel-feyheci** (kötü zandan) **vel-utulli** (vahşi insandan) **ver-rimâ'i** (faizden) **vel-fitne't-id-dehmâ'i** (korkutucu fitneden) **vel-mâ'işet-id-dankâ'i** (ve geçim darlığından sana sığınırız.)

Allahümmec'al evvele yevminâ hazâ salâhen
(Allahım... Bugünümüzün evveli salâhımız)

ve evsatahu lenâ felâhen (ortası felâhımız)

ve âhirehü lenâ necâhen... (ve sonu zaferimiz olsun.)

Allahümmec'al evvelehu rahmeten
(Allahım... Günümüzün başlangıcını rahmet)

ve evsatahu zehadeten
(ortasını dünyadan yüz çevirme)

ve âhirehu tekrimeten...
(ve sonunu da kerem kıl.)

Allahüm-merzuknâ min-el-ayşi ergadehu
(Allahım... Bizi en iyi ve en "güzel nimet ve geçimlerle rızıklandır)

ve min-el-ömri es'adehu ve min-er-rızki evsa'ahu...
(Ömürlerimizi mutlu kıl, rızıklarımızı genişlet.)

Allahümmâ'fu annâ bi-afvike vahlüm aleynâ bi-fadlike
(Allahım... Affınla bizi affet, fazlınla bize halim ol. **(Sert olma)**)

sübhanekâllahümme ve bi-hamdike
(Allahım... Seni, her türlü noksan sıfatlardan tenzih ve kemal sıfatları ile tavsif eder ve sana hamd-ü senâ eylerim.)

lâ uhsiy senâ'en aleyke ente kemâ esneyte alâ nefsike
(Biz, seni ne kadar Övsek, senin zâtını övmen gibi övmeye gücümüz yetmez.)

azze cârüke (Sana sığınan kuvvetli ve galip olur)

ve celle senâ'üke (Seni öven yükselir ve yücelir)

ve lâ yühzemü cündüke)
(Senin orduların aslâ yenilmez ve bozguna uğramaz.)

ve lâ yuhlefü vâ'düke ve lâ ilâhe gayrüke...
(Sen, sözünden dönmezsin. Senden gayri Hak mâ'bud yoktur.)

Sübhaneke mâ abednâke hakka ibadetike yâ mâ'bud...
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, sana hakkıyla kulluk ve ibadet edemedik ey yegâne mâ'budumuz.)

Sübhaneke mâ arefnâke hakka mâ'rifetike yâ mâ'ruf.
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, seni hakkıyla bilemedik ey Mâ'ruf.)

Sübhaneke mâ zekernâke hakka zikrike yâ mezkûr...
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, seni hakkıyla zikredemedik ey Mezkûr.)

Sübhaneke mâ şekernâke hakka şükrike yâ meşkûr.
(Seni tesbih ve tenzih ederiz, sana hakkıyla şükredemedik ey Meşkûr.)

Allahümmerzuknâ şükre mâ en'amte bihi aleynâ
(Allahım... Bize ihsan buyurduğun ni'metlere karşı şükredebilmeyi ilham ve nasip eyle.)

feinneke entallahüllezi ertefe'at an sıfat-il-cibilli sıfâtü kudretike
(Sen, o Allahu azim-üş-şânsın ki, kudret sıfatların, mahlûkatın sıfatlarından çok yücedir.)

ve lâ zıddün şehideke hiyne fetart-el-me'rûşe
(Sen, zararlı mahlukatları yarattığın zaman, hiç kimse sana karşı gelemedi.)

ve lâ niddün hacizeke hiyne berâ'tel-havbati...
(Sen, günahları yarattığın zaman, hiçbir rakip seni men 'edemedi.)

Allahümme innâ ne'uzü bike min hacmetin
(Allahım... Ağlamayan gözden)

lâ tedmâ'u (korkmayan kalpten)

ve min cenânin lâ yefze'u ve min kalbin
(boyun eğmeyen ve tevazu göstermeyen gönülden)

lâ yahşa'u ve min avad-il-mâ'un...
(herkese muhtaç olmaktan sana sığınırız.)

Allahümme fehhimnâ esrareke
(Allahım... Sırlarını bize öğret,)

ve elbisnâ melâbisi envârike
(bize nurlarından elbiseler giydir,)

ve agmisnâ fi râmuz-il leta'ifi
(bizi lûtuflarının deryalarına daldır,)

ve efid aleynâ min avarif-il-ma'arifi
(üzerimize âriflerin mâ'rîfetlerini dökerek bizi feyizleridir.)

Yâ nûr-el-envâri
(Ey nurların nuru **(veya nurları yaratan)**)

yâ lâtiyfü (Ey lütuf sahibi.) **yâ settârü** (Ey günahları Örten.)

nes'elüke en tusalliye alâ seyyidinâ Muhammedin

(Senden, Efendimiz peygamberimiz Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine rahmetini indirmeni dileriz.)

nibras-il-enbiyâ'i
(O, peygamberlerin meş'alesi,)

ve neyyir-il-evliyâ'i (evliyânın güneşi,)

ve zibrikan-il-asfiyâ'i
(temiz ruhlu kullarının kameri,)

ve yuh-issakaleyni ve ziya-el-hafikayni
(cinlerin ve insanların ve doğu ile batının ziyasıdır.)

ve en terfe'a vücudenâ ilâ felek-il-irfani
(Senden, varlığımızın irfan semasına yüceltilmesini,)

ve tüsebbite şühudenâ fi makam-il-ihsani
(ihsan denilen makamda yazılmamızı dileriz.)

yâ Allahu (Ey Allahımız.) **yâ nuru** (Ey yerleri ve gökleri nurlandıran.)

yâ vâsi'u (Ey rahmet ve İlmi her şeyden geniş olan.)

yâ gafuru (Ey günahkâr kullarını yarlıgayan.)

yâ men-is-semâ'ü bi-emrihi
(Ey bir emriyle gökleri yükselten.)

mebniyyetün vel-gabrâ'ü bi-kudretihi
(Ey kudreti ile yerleri döşeyen,)

medhiyyetün veş-şevahiku bi-hikmetihi
(hikmeti ile dağların zirvelerini yücelten,)

mersiyyetün vel-kamerani bi-fadlihi mudiyyetün
(aya ve güneşe fazlıyla ışık saçan Allahımız.)

nes'elüke bismikellezi terakrekat minh-ül-hunnesü
(İsmin hakkı için, ki o ism-i celilin hürmetine ay ve güneş parlamakta,)

vel-ezherâni (gökler harekete gelmekte,)

ve tecelcelet minh-ül-ananü hırzen mâni'an
(yıldızlar, ay ve güneş doğup batmaktadır.)

ve nûren satı'an yekâdü senâberkihi yüzhibü bil-ebsâri
(İşte, o ism-i celilin hürmetine senden muhkem bir kafa, parıldayan bir nur istiyoruz. O nur ki, ziyası gözleri kamaştırmaktadır.)

yukallib-ül-leyle ven-nehâre inne fi zâlike li-ibreten li-ulil- ebsâr...
(Allahu teâlâ, geceleri gündüzlere çevirerek akıl ve basiret sahiplerine gerçek bir ibret vermektedir.)

Ta-sin-mim...
(Kur'an-ı kerimde Eş-şu'arâ ve El-Kasas sûrelerinin İlk âyetleridir.)

Ve ne'ûzü billah-il-aziymi min-el-ma'arifi vel-ideti
(Çalgılı eğlencelerden, yalan ve iftiralardan,)

vel-mahzuri (yasak ve mahzurlu olan şeylerden,)

vel-mümâhaleti (hileden)

vel-gimari (kinden)

ve min keydil-füccari (kıskançlardan, fâsıkların tuzağından)

ve min havadis-il-asrani ve min şerril-ecerrani
(sabahın ve akşamın kötü olaylarından, insanların ve cinlerin şerlerinden sana sığınırım.)

(Yâ hafiyz ihfeznâ... 3 kere)
(Ey yapılan her işi bütün tafsilâtiyle tutan, belli vaktine kadar âfetlerden ve belâlardan saklayan, bizleri de koru).

yâ veliyyü
(Ey mü'minlere dost ve yardım edici, onları sevici ve işlerini bitirici.)

yâ vâli
(Ey bütün kâinat ve mevcudatı idare edici Allahım.)

yâ aliyyü
(Ey rütbe ve hükümde en üstün ve yüksek olan.)

yâ âli
(Ey ululardan ulu, yücelerden yüce.)

yâ men lâ ilâhe illa hüve
(Ey kendisinden gayrı Hak mâ'bud bulunmayan)

la ya'lemü ahadün keyfe hüve illâ hû
(Ey, kendisinden gayrı ibadete müstehak kimse olmayan... Ey nasıl olduğunu, kendisinden gayrı hiç kimse bilemeyen...)

(Yâ Allahü... 3 kere)
(Ey Allahım, Ey bütün yaratıklarına dünyada rızıklarını vererek rahmetini dağıtan...)

(Yâ hayyü yâ kayyûmü... 3 kere)

(Ey ezelî ve ebedî hayat ile diri olan, Ey zatı ve kemali ile kaim ve mahlûkatının korunup kollanmasına yegâne hâkim olan)

yâ hakku
(Ey varlığı hiç değişmeden duran)

yâ vahidü
(Ey zatında, sıfatlarında, işlerinde, isimlerinde, hükümlerinde benzeri ve ortağı bulunmayan)

yâ ahadü
(Ey tek ve bir olan, misli olmayan tek)

yâ samedü
(Ey hâcetlerin bitirilmesi ve ıstırapların giderilmesinde tek merci)

yâ vehhâbü
(Ey fazlının hâzinelerinden hiçbir karşılık beklemeksizin rahmet ve ni'met bağışlayan)

yâ fettahü
(Ey bütün yarattıklarına hayır kapılarını açan)

yâ muhyi
(Ey mahlûkatını yoktan vücuda getirerek hayat veren)

yâ mumiytü
(Ey mahlûklarını dünya hayatlarından sonra öldüren)

yâ kahharü
(Ey küfür ve isyan ile karşı gelenleri ve tövbe etmeyenleri kahreden)

(Yâ selâmü... 7 kere)
(Ey her çeşit ârıza ve âfetlerden sâlim kalan ve kullarını her türlü tehlikelerden selâmete çıkaran)

(Selâmün kavlen min Rabb in Rahiym... 7 kere)
(cennetinde bahtiyar kullarına selâm eden. Onlara, rahiym olan Rab celle şâneden selâm gelir.)

(Feseyekfikehümüllahu ve hüves-semi'ul-aliym... 3 kere)
(Allahu teâlâ, sana kâfidir. O, her şeyi hakkıyla işitir ve bilir)

hüvallahüllezi lâ ilâhe illâ hüver-Rahman-ür-Rahiym...
(O, öyle bir Allahu azim-üş-şândır ki; Hak mâ'bud yoktur. İllâ o vardır. O, ezelde bütün yaratılmışlar hakkında hayır ve rahmet İrade buyuran, sevdiğini

ve sevmediğini ayırt etmeyerek bütün mahlûkatını sayısız nimetlerine gark edendir. O, pek ziyade merhamet eden, verdiği nimetleri iyi kullananları, daha büyük ve ebedî nimetlerle mükâfatlandıran ve ahirette yalnız mü'min kullarına merhamet edendir.)

Hüvallahüllezi lâ ilâhe illâ hüvel-melik-ül
(O, öyle bir Allahu azim-üş-şândır ki, ondan gayrı Hak mâ'bud yoktur. O, mahlûkatına benzemeyen)

kuddüs-üs
(her türlü ayıplardan ve noksanlıklardan münezzeh)

selâm-ül mü'min-ül müheymin-ül aziz-ül cebbâr-ül mütekebbirü
(emniyet bahşeden, her şeyi görüp gözeten kuvvet ve ceberut sahibi ulu hükümdardır.)

hüvallahül-hâlık-ül bâri-ül musavvir-ül
(O Allahu azim-üş-şân ki, yaratan ve her şeye ayrı bir sûret veren)

gaffâr-ül (günahları affeden)

mübdi-ül (yoktan var eden)

mu'iyd-ül (tekrar dirilten)

berrül (iyilik ve ihsan sahibi)

muhsiyyür-rezzâk-ül
(her şeyi hakkıyla bilen rızık veren)

kabid-ül bâsit-ül
(hikmeti iktizası daraltan ve genişleten)

hâfıd-er râfi-ul mu'izzül müzillül
(indiren ve kaldıran, aziz kılan ve zelil eden)

mukiyt-üs-sadık-ül bâkiyyür-râ'uf-ün
(rızıkları yaratan, doğru, ebedî geniş merhamet sahibi)

nâfi-ud-dârrül mühlik-ül
(yararlandıran, zararlandıran helâk eden)

mukaddim-ül mu'ahhir-ül
(ilerleten, gerileten)

afüvvül-ganiyyül mugniyyül müntekim-üt
(affeden, zengin eden)

tevvâb-üs semi-ul alim-ül-basiyr...
(tövbeleri kabul eden, işiten, bilen ve her şeyi görendir.)

Hasbünallahü ve ni'mel-vekiyl ni'mel-Mevlâ ve ni'men-nasiyr...
(Allahu teâlâ bize kâfidir. O ne güzel bir vekildir ne güzel Mevlâdır ve ne güzel yardımcıdır.)

Yâ dâ'imen bilâ fenâ'i (Ey yok olmaksızın daim)

ve yâ ka'imen bilâ zevâli (Ey son bulmaksızın kaim)

ve yâ müdebbiren bilâ vezirin
(Ey yardımcıya muhtaç olmaksızın her işini tedbir ve idare eden)

(Sehhil aleynâ ve alâ ebeveynâ külle asiyr…3 kere)
(Sen, bizim ve ana - babalarımızın bütün güçlüklerimizi kolaylaştır)

Allahümme lâ mani'a limâ â'teyte
(Allahım... Verdiklerine kimse mâni olamaz.)

ve lâ mû'tiye limâ menâ'te
(Menettiklerini de kimse veremez.)

ve lâ râdde limâ kadayte
(Senin kaza ettiğin şeyi, kimse reddedemez.)

ve lâ mübeddile limâ hakemte
(Senin hükmünü kimse değiştiremez.)

ve lâ yenfa'u zel-ceddi mink-el-ciddü,
(Varlıklı olanların varlıkları da senin katında onlara bir fayda sağlayamaz.)

(Sübhane Rabbiyel aliyyil aziym-il hasiyb-il hakem-il adl-ir rakib-il bâzih-iş şâmih-il müciyb-il ganiyyir reşid-is sabur-il celil-il bedi-in nûr-ül muksit-il câmi-il mû't-il- mâni... 3 kere)
(Uluların ulusu, yücelerin yücesi olan ve kıyamet günü bütün mahlûkatını hesaba çekecek olan Rabbimizi, şanına lâyık olmayan şeylerden tenzih ederiz. O, hakkı yerine getirerek hükmeder. Mahlûkatına hak ve adaletle muamele eyler, bütün yarattıklarını görür, gözetir. O, doğru yolu gösterir, sabırlıdır, büyüktür, icabet edicidir. Zâtında ve sıfatında yüce, nuru yaratan, adaletli, bütün işlerini denk, birbirine uygun, yeril yerince yapar. İstediğini, istediği zaman istediği yerde toplar. Veren de men'eden de O'dur.)

Lâ ilâhe illâllah-ül vekil-üş-şehiyd...
(Hak mâ'bud yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, kullarının her işine şahit ve vekildir)

Lâ ilâhe illâllah-ül metiyn-ül meciydü...
(Hak mâ'bud yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, kudreti her şeye yeter, şanı büyük, zatı şerefli ve bütün işleri güzeldir)

Lâ ilâhe illâllah-ül vahid-ül vâcid-ül vâli...
(Hak mâ'bud yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, istediğini istediği zaman bulur, bütün kâinat ve mevcudatı tek başına idare eden)

Lâ ilâhe illâllah-ül mâcid-ül müte'ali...
(Hak mâ'bud yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, kadri ve şânı büyük, her şeyden yücedir)

Â'dednâ likülli hevlin lâ ilâhe illallahü

(Her korku için lâ ilahe illallah)

ve likülli ragsin elhamdü lillahi
(Her ni'met için el-hamdü lillah)

ve likülli rehâ'in eş-şükrü lillâhi
(Her genişlik için eş-şükr-ü lillah)

ve likülli u'cubetin sübhanallahi
(Her garip şey için sübhanallah)

ve likülli lezenin hasbiyallahü
(Her şiddet için Hasbiyallah)

ve likülli ismin estagfirüllahi
(Her günah için Estağfirullah)

ve likülli şecvin mâşâ'allahü
(Her keder için Mâşâ'allah)

ve likülli kadâ'in ve kaderin tevekkeltü alâllahi
(Her kaza ve keder için Tevekkeltü alellah)

ve likülli tâ'atin ve meâ'siyyetin lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi
(Her tâ'at ve günah için Lâ havle ve lâ kuvvete İllâ billah)

ve likülli musiybetin innâ lillahi
(Her musibet için innâ lillah)

ve likülli şecbin isteâ'netü billâhi…
(Her elem için iste'antü billah hazırladık)

Allahümme innâ asbahnâ innâ emseynâ
(Allahım... Biz, sabaha **(veya akşama)** dahil olurken)

nüşhidüke ve nüşhidü melâ'iketeke ve hamelete arşike
(seni, arşını taşıyanları, meleklerini,)

ve enbiyâ'eke (peygamberlerini)

ve cemi'a halkıke bi-enneke entallahullezi
(ve bütün yarattıklarını şahit tutar ve deriz ki)

lâ ilâhe illâ ente vahdeke lâ şeriyke leke
(sen bizim Allahımızsın, senden gayrı Hak mâ'bud yoktur, illâ sen varsın, birsin, şerikin yoktur)

ve enne seyyidenâ Muhammeden sallallahu teâlâ aleyhi ve selleme abdüke ve resûlüke...
(ve Hazreti Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem senin kulun ve Resûlündür).

(Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah-il aliyyil-aziym… 10 kere)

(Günahlardan ve mâ'siyyetlerden dönüş, ibadet ve tâ'ate başlayış ancak senin yardımın, kuvvet ve kudretinle olur.)

Yâ Rahman-ed-dünya
(Ey dünya hayatında bütün yaratılmışlar hakkında hayır ve rahmet irade buyuran, sevdiğini ve sevmediğini ayırt etmeyerek bütün mahlûkatını sayısız ni'metlere gark eden)

ve yâ Rahiym-el âhireti
(ve âhirette yalnız mü'min kullarına rahmet ve merhamet eden Allahım)

fâ'fü annâ vagfir lenâ verhamnâ
(Beni affeyle, beni yarlığa, bana merhamet et)

ente Mevlâna ve ente erham-ür-Rahimiyn...
(sen benim Mevlâmsın ve gerçekten sen rahmedenlerin rahmedicisisin)

Bismillah-iş şâfi hüvallâhü...
(Şifa veren Allahu teâlâ'nın İsmine sığınırım. O, Allahımdır)

Bismillah-il-kâfi hüvallahü...
(Kâfi olan Allahu teâlâ'nın ismine sığınırım. O, Allahımdır)

Bismillah-il-mu'afi hüvallahü...
(Afiyet veren Allahu teâlâ'nın ismine sığınırım. O, Allahımdır)

«Bismillahillezi lâ yadurru mâ'a ismihi şey'ün fil-ardi ve lâ fis-semâ'i ve hüves-semi-ul-aliym...» (3 kere)
(O Allahu teâlâ'nın ismi ile başlarım ki, yerlerde ve göklerde onun ismine sığınanlara hiçbir zarar erişmez. O, her şeyi işitir ve bilir)

«Fallahu hayrün hâfızan ve hüve erham-ür-Rahimiyn.» (7 kere)
(Koruyucuların en hayırlısı Allahu teâlâ'dır. O, rahmedenlerin rahmedicisidir)

Vallahü min verâ'ihim muhiyt (muhiytün)[8]
(Allahu teâlâ, ilim ve kudretiyle onları kuşatmıştır)

bel hüve Kur'anün meciydün fi levhi mahfuz...[9]
(Kâfirlerin yalanladıkları kitap, çok yüce ve çok şerefli Kur'an-ı azim-üş-şândır ki, Levhi-mahfuzdadır)

Hâfizû ales-salâvati ves-salât-il vustâ ve kumû lillahi kanıtiyn.[10]

---

[8] - Burûc Sûresi / 20

[9] - Burûc Sûresi / 21-22

[10] - Bakara Sûresi / 238

(Farz namazları vaktinde, şartlarına ve rükünlerine riayet ederek edasına devam ve muhafaza edin. Hele, orta namaza dikkat edin)

in külli nefsin lemmâ aleyhâ hâfiz...[11]

(Huşû ve tâ'atla namaza durun. Hiçbir nefis yoktur ki, onun amellerini hıfza mü'ekkel bir melek olmasın)

(Ni'mel hâfizüllah yâ hafiyzü ahfeznâ… 3 kere)

(En iyi koruyucu, Allahu teâlâ'dır. Ey yüce koruyucu... Bizi de koru)

Sümme enzele aleyküm min bâ'd-il-gammi emeneten nu'âsen yağşâ tâ'ifeten minküm, ve tâ'ifetün kad ehemmethüm enfüsühüm yazunnûne billahi gayr-el-hakkı zannel câhiliyyeh(câhiliyyeti), yekulûne hel lenâ min-el-emri min şey', kul innelemre küllehu lillâh, yuhfûne fi enfüsihim mâ lâ yubdûne lek (leke), yekulûne lev kâne lenâ min-el-emri şey'ün mâ kutilnâ hâhünâ, kul lev küntüm fi büyutiküm leberezelleziyne kütibe aleyhim-ül katlü ilâ medacı'ıhim, ve liyebteliyallahu mâ fi suduriküm ve liyumahhise mâ fi kulûbiküm, vallahu aliymün bi-zât-is-sudur.[12]

(Sonra o kederin ardından (Allah) üzerinize içinizden bir kısmını örtüp bürüyen bir güven, bir uyku indirdi. Bir kısmınız da kendi canlarının kaygısına düşmüştü. Allah'a karşı cahiliye zannı gibi gerçek dışı zanda bulunuyorlar; **"Bu işte bizim hiçbir dahlimiz yok"** diyorlardı. De ki: **"Bütün iş, Allah'ındır."** Onlar sana açıklayamadıklarını içlerinde saklıyorlar ve diyorlar ki: "Bu konuda bizim elimizde bir şey olsaydı, burada öldürülmezdik." De ki: "Evlerinizde dahi olsaydınız, üzerlerine öldürülmesi yazılmış bulunanlar mutlaka yatacakları (öldürülecekleri) yerlere çıkıp gideceklerdi. Allah, bunu göğüslerinizdekini denemek, kalplerinizdekini arındırmak için yaptı. Allah, göğüslerin özünü (kalplerde olanı) bilir.")

Elleziyne yekulûne Rabbenâ innenâ âmennâ fagfir lenâ zünubenâ ve kınâ azab-en-nâr...[13]

(Onlar, Allahu teâlâ'ya yalvarıp yakararak derler ki: (Ey Rabbimiz... Sana ve Resûlüne iyman ettik. Artık günahlarımızı yarlığa ve bizi ateş azabından koru...)

Es-sâbiriyne ves-sâdıkıyne vel-kanıtiyne vel-münfikiyne vel-müstagfiriyne bil-eshâr...[14]

(Onlar; tâ'ate, musibetlere, isyan ve aykırı hareketlerden sakınmaya sabredicilerdir. İmanlarında, salih amellerinde, kendileri ile Allahu teâlâ ve halk arasındaki sözlerinde gerçek olanlardır. Aynı zamanda Allahu teâlâ'ya iyman edici, Allahu teâlâ'nın tâ'atinde mallarını infak eyleyicidirler. Seherlerde tövbe ve istiğfar ederek namaz kılıcılardır.)

---

[11] - Târık Sûresi / 4

[12] - Âli İmrân Sûresi / 154

[13] - Âli İmrân Sûresi / 16

[14] - Âli İmrân Sûresi / 17

Şehidallahu ennehu lâ ilâhe illâ hüve vel-melâiketü ve ulûl-ilmi ka'imen bil-kıstı, lâ ilâhe illâ hüvel- aziz-ül hakiym...[15]
(Allahu teâlâ, kendisinden gayrı ilâh olmadığını, vahdaniyyetine delâlet eden delillerle âyetlerle açıkladı. Melekler, Allahu teâlâ'nın vahdaniyyetini ikrar ettiler. İlim sahipleri de vahdaniyyetini tasdik eylediler. O, emir ve nehiylerinde adli ikamet eder olduğu halde, kendisinden gayrı Hak mâ'bud olmayandır. O Allahu azim-üş-şân ki, tevhid etmeyene intikam eder. Benzerine hiçbir intikam alıcı kadir olamaz. Dilediğine hükmeder, hiç kimsenin onun hükmünü değiştirmeğe gücü yetmez.)

înned-dine indallah-il-islâm...[16] (Allahu teâlâ indinde din, islâmdır.)

Fesübhanallahi hiyne tümsûne ve hiyne tusbihûn…[17]
(akşama girdiğinizde, sabaha kavuştuğunuzda, Allah'ı tespih edin.)

Ve lehül-hamdü fis-semâvati vel-ardi ve aşıyyen ve hiyne tuzhirûn...[18]
(Göklerde ve yerde hamd O'na mahsustur. Gündüzün sonunda ve öğle vaktine girdiğinizde Allah'ı tespih edin.)

Yuhric-ül hayye min-el-meyyiti ve yuhric-ül meyyite min-el-hayyi ve yuhyil-ardi bâ'de mevtihâ ve kezâlike tuhrecûn...[19]
(Allahu teâlâ, ölüden diri ve diriden ölü çıkarır. Ve arz kuruduktan sonra **(Yağmurla)** ona hayat verir. Bunun gibi, siz de kabirlerinizden çıkarılacaksınız)

İnni tevekkeltü alellahi Rabbi (Ben, benim ve sizin Rabbimiz olan Allahu teâlâ'ya tevekkül ettim) **ve Rabbüküm mâ min dâbbetin illâ hüve âhizün bi-nâsiyetihâ** (Hiçbir canlı mahlûk yoktur ki, nâsiyyesi Allahu teâlâ'nın elinde olmasın) **inne Rabbi alâ sıratin müstakiym...**[20] (Rabbim celle şâne, şüphe yok ki en doğru yol üzerindedir)

Ve mâ lenâ ellâ netevekkele alellahi (Hem, biz ne diye Allahu teâlâ'ya tevekkül etmeyelim ki) **ve kad hedyâna sübülenâ,** (bizlere yolumuzu o göstermiştir.) **ve lenasbirenne alâ mâ azeytümünâ** (Bize ettiğiniz eziyetlere elbette sabredeceğiz) **ve alellahi fel-yetevekkile mütevekkilün…**[21] (Allahu teâlâ'ya tevekkül edenler, bu tevekküllerinde sebat etmelidirler)

---

15 - Âli İmrân Sûresi / 18

16 - Âli İmrân Sûresi / 19 (başı)

17 - Rûm Sûresi / 17

18 - Rûm Sûresi / 18

19 - Rûm Sûresi / 19

20 - Hûd Sûresi / 56

21 - İbrahim Sûresi /12

Kul len yusiybenâ illâ mâ keteballahu lenâ, hüve Mevlâna, ve alellahi fel-yetevekkel-il mü'minûn.[22]

(De ki: "Bizim başımıza ancak, Allah'ın bizim için yazdığı şeyler gelir. O, bizim yardımcımızdır. Öyleyse mü'minler, yalnız Allah'a güvensinler.")

Ve mâ min dâbbetin fil-ardi illâ alellahi rızkuhâ ve yâ'lemü müstekarrehâ ve müstevde'aha, küllün fi kitabin mübiyn...[23]

(Yeryüzünde, bütün canlıların rızkı Allahu teâlâ'nın üstündedir. Onların duracak yerlerini de emanet edilen yerlerini de bilir. Bütün bunlar, o apaçık kitapta (Levh-i-mahfuz) dadır)

Ve ke-eyyin min dâbbetin lâ tahmilü rızkaha Allahu yerzükühâ ve iyyâküm ve hüves-semi-ul-aliym…[24]

(Çoğu hayvanların, rızkını yüklenip taşımaya güçleri yetmez. Onlara da size de rızkı Allahu teâlâ verir. Allahu azim-üş-şân, her şeyi işitir, her şeyi bilir.)

Mâ yeftahillahu lin-nâsi min rahmetin felâ mümsike lehâ ve mâ yümsik felâ mürsile lehu min bâ'dihi ve hüvel aziz-ül-hakiym...[25]

(Allahu teâlâ'nın insanlara rahmetinden açtığı bir ni'meti tutacak yoktur. Tuttuğu bir ni'meti de tuttuktan sonra salıverecek yoktur. Allahu teâlâ, yegâne galip ve her fiilinde hâkimdir.)

Ve lein se'eltehüm men halâk-as-semâvati vel-arda le-yekulünnallah, kul e fe raeytüm mâ ted'une min dûnillâhi in erâdeniyallâhu bi-durrin hel hünne kâşifâtü durrihi ev erâdeni birahmetin hel hünne mümsikâtü rahmetih, kul hasbiyallahu aleyhi yetevekkel-ül-mütevekkilûn...[26]

Celâlim hakkı için, müşriklere: (O gökleri ve yerleri kim halk etti?) diye sorsan, elbette: (Allahu teâlâ...) diyeceklerdir. De ki: (Allahu teâlâ'yı bırakıp da ibadet ettikleriniz, şayet Allahu teâlâ bana bir zarar dilerse, benden onun bu zararını giderebilir mi? Haber verin bana... Yahut Allahu teâlâ bana bir rahmet dilese, ilâhlarınız onun bu rahmetini tutabilirler mi?) de ki: (Allahu teâlâ bana kâfidir. Tevekkül edenler, ancak ona tevekkül ederler.)

ve mâ ce'alehulla-hü illâ büşrâ leküm ve li-tatma'inne kulûbüküm bihi ve men-nasru illâ min indillah-il aziz-il-hakiym...[27]

(Ve Allah, onu (bu yardım vaadini), size müjde olması ve kalplerinizin onunla tatmin olmasından başka bir şey için yapmadı. Yardım ancak, Azîz ve Hakîm olan Allah'ın katındandır.)

---

[22] - Tevbe Sûresi / 51

[23] - Hûd Sûresi / 6

[24] - Ankebût Sûresi / 60

[25] - Fatır Sûresi / 2

[26] - Zümer Sûresi / 38

[27] - Âli İmrân Sûresi / 126

(Kâf-Hâ-yâ-ayn-sad...[28] Hâ-mim... Ayn-sin-kaf...[29] 3 kere)

İkfinâ vehimnâ (Bize kâfi ol ve bizi himaye et)

hüvallah-ül-kadir-ül O Allahu teâlâ ki kadirdir,)

kahir-üz (kahirdir,)

zâhir-ül (zâhirdir,)

bâtın-ül (bâtındır,)

fâtir-ül (fâtırdır,)

lâtif-ül (lâtiftir,) **habiyr** (habirdir.)**...**

Kavlühül-hakku (Sözü haktır.)

ve lehül- mülkü yevme yünfehu fis-sûri
(Sûr nefholunduğu gün de mülk onundur.)

âlim-ül gaybi veş-şehadeti
(Görünmeyeni de görüneni de bilen O'dur.)

ve hüvel-hakim-ül-habiyr... (Hâkim ve habir O'dur.)

(Yâ hannân... 3 kere)[30] **(Yâ mennân... 3 kere)**[31] **Yâ bedi'as-semavâti vel-ard...**[32] **(Yâ hayyü ya kayyûmü... 3 kere)**[33] **(Yâ zel-celâli vel-irkam... 7 kere)**[34] **Nes'elüke bi-ızam-il-lâhutiyyeti en tenkule tibâ'ana min tıbâ-il-beşeriyyeti ve en terfe'a mühecenâ mâ'a melâ'iketik-el ulviyyeti...** (Ulûhiyyetinin azameti hakkı için senden, tabiatlarımızın beşerî tabiattan çevrilmesini diliyoruz. Yüce meleklerinle ruhlarımızın yüceltilmesini istiyoruz) **(Yâ muhavvil-el havli vel-ahval havvil halenâ ilâ ahsen-il hal... 3 kere)** (Ey kuvvet ve halleri değiştiren Allahım.,. Bizim halimizi de en güzel hale çevir) **Sübhanekâllahümme ve bi-hamdike** (Allahım... Seni tesbih ve tenzih eder, sana hamd-ü senâ eylerim) **eşhedü en lâ ilâhe illâ ente estagfirüke ve etubü ileyke...** (Şehadet ederim ki, Hak mâ'bud yoktur, illâ sen varsın. Senden mağfiret diler ve sana dönerim (Tövbe ederim))

Allahümme salli ve sellim ve bârik alâ seyyidinâ Muhammed-in-is-sabıkı ilel-enâmi

---

[28] - (Meryem sûresinin ilk âyetidir.)

[29] - (Eş-Şûrâ sûresinin ilk âyetleridir.)

[30] - Ey çok merhametli (Yâ Hannân)

[31] - ey kullarına pek çok iyilikler eden ve onların hayırlarını isteyen (Yâ mennân)

[32] - Ey gökleri ve yerleri akıllara hayret ve durgunluk verecek şekilde halk ve icat eden Allahım...

[33] - Ey daima diri, mahlûkatının korunup kollanmasına, kaim.

[34]- Ey celâl, azamet ve ikram sahibi Allahım...

(Allahım... Peygamberimiz, efendimiz Hazreti Muhammed sallallahu aleyhi ve selleme salât, selâm ve bereket yolla. O, yaratılanların hepsinden önce ve ileridir.)

nurühu rahmetün lil-âlemiyne (nuru, âlemlere rahmet)

zuhurühu adede min medâ min-el-beriyyeti ve men bekıye (zuhuru kâinattan gelip geçenlerin ve arta kalanların)

ve men saide minhüm ve men şakiye salâten (said veya şaki olanların sayısı kadar salât, selâm ve bereket yolla)

testagrik-ul adde ve tuhiytü bil-haddi ve lâ inkidâ'e lehâ (Ona, öylesine rahmet eyle ki, sonsuzlukları aşsın ve sonsuzluklara ulaşsın Ona, öylesine rahmet eyle ki, ardı arkası kesilmesin, ona öylesine rahmet eyle ki, bütün sayıları kaplasın, hadleri kuşatsın.)

salâvatük-elleti salleyte bihâ aleyhi (Ona, öylesine rahmet eyle ki, o rahmeti ancak ona kılmış olasın)

salâten da'imeten (Rahmetin, daim bulunduğun müddetçe devam etsin)

ve alâ âlihi ve sahbihi ve itretihi misle zâlike... (bâki bulunduğun müddetçe bâki kalsın, senin ilminden başkası kaplayamasın ve kapsayamasın. Onun âline, evlâdına, ahfadına, ahbabına, ashabına da rahmet eyle ki, rahmetin kadar selâmın ve selâmın kadar da rahmetin olsun)

Sübhane Rabbike Rabbil-izzeti amma yasıfûne (Rabbim Rabbil-izzeti celle şâne, onların bütün isnatlarından münezzehtir.) **ve selâmün alel-mürseliyn vel-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn.** (Gönderilen bütün peygamberlere selâm ve âlemlerin Rabbi olan Allahu teâlâ'ya hamdolsun.)

Rabbenâ tekabbel minnâ inneke ent-es-semi-ul-aliym. (Ey Rabbimiz... Dualarımızı kabul et, sen çok iyi işiten ve bilensin.) **Ve tüb aleynâ inneke ent-et-tevvâb-ür-rahiym...** (Tövbelerimizi kabul et, sen muhakkak kî merhamet sahibi ve tövbeleri kabul edicisin) **Allahümme âtina külle hayrin ve â'iznâ min külli şerrin...** (Allahım... Sen, bize hayır ve iyilikler ver... Sen, bizi şerlerden ve kötülüklerden koru)

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Kul hüvallahü ahad Allah-üs-samed lem yelid ve lem yûled ve lem yekûn lehu küfüven ahad... (3 kere)

De ki: (O Allah birdir. Büyüklük onda nihayet bulmuştur. Dâim ve bâkidir. Her şeyden müstağni, her dileğin merciidir. Doğmamış ve doğurmamıştır. Hiçbir eşi ve benzeri yoktur.)

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Uksimü aleyküm eyyetüh-el ervâh-ür-ruhaniyyûne vel-melâ'iketü ven-nuraniyyûne bismillahil nûri ezen ezânin (nûrin… 3 kere) âlin âlin (nûrin 3 kere) erâ eriyyün eriyyün (nûrün… 3 kere) hâmiriyyün zu-meriyyün nûrün tekseviyyün nûrün meksebûnün nûrün (Allahu Rabbün nûr-il-â'lâ… 3 kere) (elvâhen… 3 kere) (el'acele essa'ate… 3 kere) yâ melâ'ike't-en-nûri bin-nûrilleziy edâ'e bihi küllü nûrin eciybû vehbitû bin-nûrilleziy ehate bihi külle nûrin eciybü vehbitû yâ kaygu esri nûnin bi-hakkı Rabbin-nûri eyâlin nûrin âlin nûrin âhin âhin Rabbin-nûr (Rebhânin…3) bâzihin bâzihin Rabbin Rabbin şelşehiyyin Kelşehiyyin lemşehiyyin rebşehiyyin terşehiyyin teşârüşen huşen huşiyyün eciybûni tâi'iyne ve bimâ emer-tüküm sâmi'iyne müsri'iyne bil-izzet-is-samediyyeti vel-kudret-il-ebediyyeti ve bi-izzet-il-ilâhiyyet-ir-refi'at-il- âliyyeti ve bi-hakkıl ismilleziy hulika bihi melek-ül kudret-in nûr-in-nûri yâ meyhezebûne ve yâ meyheteriyyûnin yâ kaygu esri nûnin (Enûnün…3) ve Rabbün-nûri eciybû bi-hakkı (âhin 3 kere) inzilû ileyye bi-esrâ-il-vakti ihdurû fiy mekâniy billahi ve bi-kudretihi vemtesilû limâ etlûbü vakdû hacetiy bi-hakkı meşkeşin heşheşin heşkeşin esri'û yâ melâ'ikete Rabbil-âlemiyn bimâ etlûbü ve ergabu bi-hakkı mâ televtühü aleyküm ve kudiye beynehüm bil-hakkı ve kâne emrullahi mef'ula..

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

El-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn ves-salâtü ves-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihi ve sahbihi ecma'iyn... Bahin bahin bi-selâmin ermiyâhin bi-selâmin bahin insarifû ce'alallahu sâ'yeküm meşkûren barekâllahü fiyküm ve aleyküm azzezekümullahü şerrefekümullahü es'adekümullahü bimâ sefertüm fe-ni'me ecr-ül-âmiliyn...

****

– Arap Harfleri İle Okunuşu

أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ * مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ * اِيَّاكَ نَعْبُدُ
وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * صِرَاطَ الَّذِينَ
اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ *

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْمَلِكُ الْحَيُّ الْحَقُّ الْمُبِينُ الَّذِي لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَنْتَ رَبِّي
خَلَقْتَنِي وَاَنَا عَبْدُكَ وَاَنَا عَلٰى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ اَعُوذُ بِكَ
مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ اَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَاَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي
فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا اَنْتَ * سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ
وَاللهُ اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ هُوَ الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ
وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ * يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ
لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ * سُبْحَانَكَ يَا عَظِيمُ

الْمُعَظَّمُ سُبْحَانَكَ يَا قَيُّومُ الْمُكَرَّمُ سُبْحَانَكَ يَا بَاعِثُ سُبْحَانَكَ يَا وَارِثُ
سُبْحَانَكَ يَا مُقْتَدِرُ سُبْحَانَكَ يَا عَالِمَ السِّرِّ وَالْخَفِيَّاتِ سُبْحَانَكَ يَا بَاعِثَ
مَنْ فِي الْجَدَالَةِ سُبْحَانَكَ يَا مُسْتَعْبِدَ جَمِيعِ الْخَلَائِقِ سُبْحَانَكَ يَا مُقَدِّرَ
الْوَجْدِ وَالصَّوَافِقِ سُبْحَانَكَ يَا مَنْ لَا تَطْرَأُ عَلَيْهِ الْآفَاتُ سُبْحَانَكَ
يَا مُكَوِّنَ الْأَزْمِنَةِ وَالْأَوْقَاتِ عَلَا قَدْرُكَ وَتَعَالَيْتَ عَمَّا يَقُولُ الظَّالِمُونَ
عُلُوًّا كَبِيرًا * سُبْحَانَكَ يَا مُعْتِقَ الرِّقَابِ سُبْحَانَكَ يَا مُسَبِّبَ الْأَسْبَابِ
* سُبْحَانَكَ يَا حَيُّ لَا يَمُوتُ سُبْحَانَكَ يَا إِلٰهِي وَإِلٰهَ النَّاسُوتِ خَلَقْتَنَا
رَبَّنَا بِيَدِكَ وَفَضَّلْتَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ خَلْقِكَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَالنَّعْمَاءُ *
وَلَكَ الطَّوْلُ وَالْآلَاءُ تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ نَسْتَغْفِرُكَ وَنَتُوبُ إِلَيْكَ
اَللّٰهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَا شَيْءَ قَبْلَكَ وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَا شَيْءَ بَعْدَكَ وَأَنْتَ
الظَّاهِرُ فَلَا شَيْءَ يُشْبِهُكَ وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَا شَيْءَ يَرَاكَ * وَأَنْتَ الْوَاحِدُ
بِلَا كَثِيرٍ وَأَنْتَ الْقَادِرُ بِلَا وَزِيرٍ * وَأَنْتَ الْمُدَبِّرُ بِلَا مُشِيرٍ * قُلِ
اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ
وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
* تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ

مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ
✱سُبْحَانَكَ يَا مَنِ احْتَجَبَ فِي الْأُولَى عَنْ جَمِيعِ الْوَرٰى سُبْحَانَكَ يَا مَنْ
تَرَدّٰى بِالْوَقَارِ وَالْكِبْرِيَاءِ سُبْحَانَكَ يَا مَالِكَ جَمِيعِ الْاَشْيَاءِ✱
سُبْحَانَكَ يَا مَنْ تَعَزَّزَ بِالْقُدْرَةِ وَالْعُلَاءِ ✱ سُبْحَانَكَ يَا مَنْ يَعْلَمُ مَا فِي
الضَّوَاحِي السَّبْعِ وَالْحُسْنٰى وَيَا مَنْ يَعْلَمُ مَا يَتَخَلْجَلُ فِي الصُّدُورِ
وَالْاَحْشَاءِ✱سُبْحَانَكَ يَا مَنْ شَرَّفَ الْعَرُوضَ عَلَى الْمُدُنِ وَالْقُرٰى✱
سُبْحَانَكَ يَا مَنْ يَعْلَمُ مَا تَحْتَ الْجُبُوبِ وَالثَّرٰى سُبْحَانَكَ يَا مَنْ تَعَالٰى
وَلَطُفَ عَنْ اَنْ يُرٰى تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ لَا رَبَّ غَيْرُكَ وَلَا قَاهِرَ
سِوَاكَ ✱ اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْمُنْعِمُ الْمُفْضِلُ الْمُقِيلُ الشَّكُورُ✱وَاَشْهَدُ اَنَّكَ اَنْتَ
اللّٰهُ الَّذِي لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَنْتَ رَبِّي وَرَبُّ كُلِّ شَيْءٍ فَاطِرُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ طٰسٰمٰ✱
طٰسٰ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ✱ اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ
اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَاْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ✱لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا
فِي الْاَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ اِلَّا بِاِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ
وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ اِلَّا بِمَا شَاءَ✱وَسِعَ كُرْسِيُّهُ

اَلسَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَلَا يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ *
حٰمٓ حٰمٓ حٰمٓ حٰمٓ حٰمٓ حٰمٓ حٰمٓ (حُمَّ الْاَمْرُ وَجَاءَ النَّصْرُ
فَعَلَيْنَا لَا يُنْصَرُونَ) ٣ حٰمٓ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ
غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِى الطَّوْلِ لَا اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ اِلَيْهِ الْمَصِيرُ * يَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ بِقُدْرَتِهِ وَيَحْكُمُ مَا يُرِيدُ
بِعِزَّتِهِ وَلَا مُنَازِعَ لَهُ فِى جَبَرُوتِهِ وَلَا شَرِيكَ لَهُ فِى مُلْكِهِ * (سُبْحَانَ
اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ) ١٠٠ كره لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ مَا شَاءَ اللّٰهُ كَانَ
وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَاَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَحَاطَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا * اَللّٰهُمَّ لَا تَقْتُلْنَا بِغَضَبِكَ وَلَا تُهْلِكْنَا بِعَذَابِكَ
وَعَافِنَا قَبْلَ ذٰلِكَ * سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ سُبْحَانَ ذِى الْمُلْكِ
وَالْمَلَكُوتِ سُبْحَانَ ذِى الْعِزَّةِ وَالْعَظَمَةِ وَالْجَبَرُوتِ سُبْحَانَ
الْمَلِكِ الْحَيِّ الَّذِى لَا يَنَامُ وَلَا يَمُوتُ * سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّنَا
وَرَبُّ الْمَلٰئِكَةِ وَالرُّوحِ * اَللّٰهُمَّ عَلِّمْنَا مِنْ عِلْمِكَ وَفَهِّمْنَا عَنْكَ
وَقَلِّدْنَا بِصَمْصَامِ نَصْرِكَ * اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِى لَكَ شَاكِرًا وَلَكَ
ذَاكِرًا وَلَكَ رَاهِبًا وَلَكَ مِطْوَاعًا وَلَكَ مُخْبِتًا وَاِلَيْكَ اَوَّاهًا

مُنِيباً * اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ تَوْبَتَنَا وَاغْسِلْ حَوْبَتَنَا وَسَدِّدْ مَقَاوِلَنَا وَاسْلُلْ
سَخِيمَةَ صُدُورِنَا وَاَذْهِبِ الدَّخْلَ وَالدَّحْلَ وَالرَّانَ وَالْاِحْنَةَ مِنْ
قُلُوبِنَا * اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ جُدَاعِ الْفُجَاءَةِ وَمِنْ حَرْقِ الْمَاْنُوسَةِ
وَمِنَ الْاِلْحَادِ وَالْعِزَّةِ وَمِنَ الْجَسْمِ وَالْعَنَةِ وَمِنَ الْاُمُورِ الْمُطَمْرَاتِ اَللّٰهُمَّ
اَقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تَحُولُ بِهِ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعَاصِيكَ وَمِنْ
طَاعَتِكَ مَا تُدْخِلُنَا بِهِ اِلٰى حَظِيرَةِ الْقُدْسِ وَمِنَ الْيَقِينِ مَا تُهَوِّنُ
بِهِ عَلَيْنَا مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَاحْشُرْنَا مَعَ خَيْرِ الْاَشَاوِذِ وَ
مَتِّعْنَا بِاَسْمَاعِنَا وَاَبْصَارِنَا وَقُوَّتِنَا مَا اَحْيَيْتَنَا وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنَّا
وَاجْعَلْ ثَاْرَنَا عَلٰى مَنْ ظَلَمَنَا وَانْصُرْنَا عَلٰى مَنْ عَادَانَا وَاغْفِرْ خَطَايَانَا
وَاكْشِفْ رَزَايَانَا (وَاشْفِ مَرْضَانَا) ٣ وَنَوِّرْ جُؤْشُوشَنَا
وَاقْضِ اَوْطَارَنَا وَارْحَمْ نَاجِلَيْنَا وَلَا تَجْعَلِ الْعَاجِلَةَ اَكْبَرَ هَمِّنَا
وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا وَلَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا
بِذُنُوبِنَا مَنْ لَا يَرْحَمُنَا وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ * اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْئَلُكَ
رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ تَهْدِي بِهَا رَوْعَنَا وَتَلُمُّ بِهَا شَعَثَنَا وَتَجْمَعُ بِهَا شَمْلَنَا
وَتَشْفِي بِهَا مَرْضَانَا وَتُزَكِّي بِهَا اَعْمَالَنَا وَتُلْهِمُنَا بِهَا رُشْدَنَا * اَللّٰهُمَّ

إِنَّا نَسْئَلُكَ بِصَمَدَانِيَّتِكَ وَبِوَحْدَانِيَّتِكَ وَبِفَرْدَانِيَّتِكَ وَبِعِزَّتِكَ

الْبَاهِرَةِ وَبِرَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ أَنْ تَجْعَلَ لَنَا نُورًا فِي مَسَامِعِنَا وَنُورًا

فِي أَعْيَانِنَا وَنُورًا فِي أَجْدَاثِنَا وَنُورًا فِي قُلُوبِنَا وَنُورًا فِي حَوَاسِّنَا وَنُورًا

فِي نَفْسِنَا وَنُورًا مِنْ بَيْنِ أَيْدِينَا * اَللّٰهُمَّ زِدْنَا عِلْمًا وَنُورًا وَحِلْمًا وَآتِنَا

نِعْمَةً ظَاهِرَةً وَنِعْمَةً بَاطِنَةً حَسْبُنَا اللّٰهُ لِدِينِنَا حَسْبُنَا اللّٰهُ لِدُنْيَانَا

حَسْبُنَا اللّٰهُ الْكَرِيمُ لِمَا أَهَمَّنَا حَسْبُنَا اللّٰهُ الْحَلِيمُ الْقَوِيُّ لِمَنْ بَغٰى عَلَيْنَا

حَسْبُنَا اللّٰهُ الشَّدِيدُ لِمَنْ كَادَنَا بِسُوءٍ حَسْبُنَا اللّٰهُ الرَّحِيمُ عِنْدَ الْمَوْتِ

حَسْبُنَا اللّٰهُ الرَّؤُفُ عِنْدَ الْمَسْئَلَةِ فِي الْجَدَثِ حَسْبُنَا اللّٰهُ اللَّطِيفُ

عِنْدَ الْمِيزَانِ حَسْبُنَا اللّٰهُ الْقَدِيرُ عِنْدَ الصِّرَاطِ حَسْبُنَا اللّٰهُ الْكَرِيمُ

عِنْدَ الْحِسَابِ [حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ

الْعَرْشِ الْعَظِيمِ] ٧ كره مَرْحَبًا مَرْحَبًا بِالصَّبَاحِ وَالْيَوْمِ الْجَدِيدِ

وَبِالْمَسَاءِ وَاللَّيْلِ الْجَدِيدِ وَبِالْإِتَانِ وَالْفِئَةِ السَّعِيدِ * وَبِالسَّافِرِ

وَالشَّهِيدِ اُكْتُبْ لَنَا مَا نَقُولُ بِسْمِ اللّٰهِ الْحَمِيدِ الْمَجِيدِ الرَّؤُفِ الرَّفِيعِ

الْوَدُودِ الْمُحِيطِ الْفَعَّالِ فِي خَلْقِهِ لِمَا يُرِيدُ * وَهُوَ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ

الْوَرِيدِ * أَصْبَحْنَا بِاللّٰهِ مُؤْمِنًا وَبِلِقَائِهِ مُصَدِّقًا وَبِحُجَّتِهِ مُعْتَرِفًا

وَلِسِوَى اللّٰهِ فِي الْاُلُوهِيَّةِ جَاحِدًا وَعَلَى اللّٰهِ مُتَوَكِّلًا نُشْهِدُ اللّٰهَ وَنُشْهِدُ
مَلٰئِكَتَهُ وَاَنْبِيَائَهُ وَحَمَلَةَ عَرْشِهِ وَجَمِيعَ خَلْقِهِ بِاَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ وَاَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَاَنَّ النَّارَ حَقٌّ وَاَنَّ الْحَوْضَ حَقٌّ وَاَنَّ الشَّفَاعَةَ
حَقٌّ وَاَنَّ مُنْكَرًا وَنَكِيرًا حَقٌّ وَوَعْدَكَ حَقٌّ وَاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا
وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ عَلٰى ذٰلِكَ نَحْيٰى وَعَلَيْهِ نَمُوتُ وَعَلَيْهِ نُبْعَثُ
غَدًا وَلَا نَرٰى عَذَابًا اِنْشَاءَ اللّٰهُ تَعَالٰى اَللّٰهُمَّ اِنَّا ظَلَمْنَا اَنْفُسَنَا فَاغْفِرْ لَنَا
اَوْزَارَنَا الْكَبَائِرَ وَاللَّمَمَ فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُهُمَا اِلَّا اَنْتَ وَاهْدِنَا لِاَحْسَنِ
الْاَخْلَاقِ فَاِنَّهُ لَا يَهْدِي لِاَحْسَنِهَا اِلَّا اَنْتَ لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ وَالْخَيْرُ
كُلُّهُ بِيَدَيْكَ نَسْتَغْفِرُكَ وَنَتُوبُ اِلَيْكَ اٰمَنَّا اَللّٰهُمَّ بِمَا اَرْسَلْتَ مِنْ
رَسُولٍ وَاٰمَنَّا اَللّٰهُمَّ بِمَا اَنْزَلْتَ عَلٰى رَسُولِكَ اَللّٰهُمَّ امْلَأْ اَوْجُهَنَا
مِنْكَ حَيَاءً وَقُلُوبَنَا مِنْكَ حُبُورًا * اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا لَهُومًا ظَلِفًا
وَلَا تَجْعَلْنَا ضَيْنًا وَنَمِيمًا وَنَفَّاجًا وَدَاحِسًا * اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعُوذُ بِكَ
مِنَ الْهَبْرَمَةِ وَمِنَ الْجَاْوَةِ وَمِنَ الْعُتُوِّ وَالْخَطْرَبَةِ وَالْخَيْلُولَةِ وَالْفَيْهَجِ
وَالْعُتُلِّ وَالرَّمَاءِ وَالْفِتْنَةِ الدَّهْمَاءِ وَالْمَعِيشَةِ الضَّنْكَاءِ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ

أَوَّلَ يَوْمِنَا هٰذَا صَلَاحًا وَأَوْسَطَهُ لَنَا فَلَاحًا وَآخِرَهُ لَنَا
نَجَاحًا اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ أَوَّلَهُ رَحْمَةً وَأَوْسَطَهُ زَهَادَةً وَآخِرَهُ تَكْرِمَةً
اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا مِنَ الْعَيْشِ أَرْغَدَهُ وَمِنَ الْعُمْرِ أَسْعَدَهُ وَمِنَ الرِّزْقِ
أَوْسَعَهُ اَللّٰهُمَّ اعْفُ عَنَّا بِعَفْوِكَ وَاحْلُمْ عَلَيْنَا بِفَضْلِكَ سُبْحَانَكَ
اَللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلٰى نَفْسِكَ
عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَلَا يُهْزَمُ جُنْدُكَ وَلَا يُخْلَفُ وَعْدُكَ وَلَا إِلٰهَ غَيْرُكَ
سُبْحَانَكَ مَا عَبَدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ يَا مَعْبُودُ سُبْحَانَكَ مَا عَرَفْنَاكَ حَقَّ
مَعْرِفَتِكَ يَا مَعْرُوفُ سُبْحَانَكَ مَا ذَكَرْنَاكَ حَقَّ ذِكْرِكَ يَا مَذْكُورُ
سُبْحَانَكَ مَا شَكَرْنَاكَ حَقَّ شُكْرِكَ يَا مَشْكُورُ اَللّٰهُمَّ
ارْزُقْنَا شُكْرَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيْنَا فَإِنَّكَ أَنْتَ اللّٰهُ الَّذِي ارْتَفَعَتْ عَنْ
صِفَةِ الْجِبِلِّ صِفَاتُ قُدْرَتِكَ وَلَا ضِدٌّ شَهِدَكَ حِينَ فَطَرْتَ
الْمَأْرُوشَ وَلَا نِدٌّ حَجَزَكَ حِينَ بَرَأْتَ الْحَوْبَاتِ اَللّٰهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ
حَجْمَةٍ لَا تَدْمَعُ وَمِنْ جَنَانٍ لَا يَفْزَعُ وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ وَمِنْ
عَوَادِي الْمَاعُونِ اَللّٰهُمَّ فَهِّمْنَا أَسْرَارَكَ وَأَلْبِسْنَا مَلَابِسَ أَنْوَارِكَ
وَاغْمِسْنَا فِي رَامُوزِ اللَّطَائِفِ وَأَفِضْ عَلَيْنَا مِنْ عَوَارِفِ الْمَعَارِفِ

يَا نُورَ الْاَنْوَارِ يَا لَطِيفُ يَا سَتَّارُ نَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
نِبْرَاسِ الْاَنْبِيَاءِ وَنَيِّرِ الْاَوْلِيَاءِ وَزِبْرِقَانِ الْاَصْفِيَاءِ وَيُوحِ الثَّقَلَيْنِ
وَضِيَاءِ الْخَافِقَيْنِ وَاَنْ تَرْفَعَ وُجُودَنَا اِلَى فَلَكِ الْعِرْفَانِ وَتُثَبِّتَ شُهُودَنَا
فِي مَقَامِ الْاِحْسَانِ يَا اَللّٰهُ يَا نُورُ يَا وَاسِعُ يَا غَفُورُ يَا مَنِ السَّمَاءُ بِاَمْرِهِ
مَبْنِيَّةٌ وَالْغَبْرَاءُ بِقُدْرَتِهِ مَدْحِيَّةٌ وَالشَّوَاهِقُ بِحِكْمَتِهِ مُرْسِيَةٌ
وَالْقَمَرَانِ بِفَضْلِهِ مُضِيئَةٌ نَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَرَقْرَقَتْ مِنْهُ الْخُضْرُ
وَالْاَزْهَارُ وَتَجَلْجَلَتْ مِنْهُ الْعَنَانُ حِرْزًا مَانِعًا وَنُورًا سَاطِعًا يَكَادُ
سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْاَبْصَارِ يُقَلِّبُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً
لِاُولِي الْاَبْصَارِ * طٰسٓمٓ وَنَعُوذُ بِاللّٰهِ الْعَظِيمِ مِنَ الْمَعَازِفِ وَالْعِضَةِ
وَالْمَحْظُورِ وَالْمُمَاحَلَةِ وَالْغِمَارِ وَمِنْ كَيْدِ الْفُجَّارِ وَمِنْ حَوَادِثِ الْعَصْرَانِ
وَمِنْ شَرِّ الْاَحْزَانِ [يَا حَفِيظُ احْفَظْنَا] ٣ كره يَا وَلِيُّ يَا وَالِي يَا عَلِيُّ
يَا عَالِي يَا مَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ لَا يَعْلَمُ اَحَدٌ كَيْفَ هُوَ اِلَّا هُوَ [يَا اَللّٰهُ] ٣ كره [يَا حَيُّ
يَا قَيُّومُ] ٣ كره يَا حَقُّ يَا وَاحِدُ يَا اَحَدُ يَا صَمَدُ يَا وَهَّابُ يَا فَتَّاحُ يَا مُحْيِي
يَا مُمِيتُ يَا قَهَّارُ [يَا سَلَامُ] ٧ كره [سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ] ٧ كره
[فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللّٰهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ] ٣ كره هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَا اِلٰهَ

إِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ
الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ
الْغَفَّارُ الْمُبْدِئُ الْمُعِيدُ الْبَرُّ الْمُحْصِي الرَّزَّاقُ الْقَابِضُ الْبَاسِطُ
الْخَافِضُ الرَّافِعُ الْمُعِزُّ الْمُذِلُّ الْمُقِيتُ الصَّادِقُ الْبَاقِي الرَّؤُفُ النَّافِعُ
الضَّارُّ الْمُهْلِكُ الْمُقَدِّمُ الْمُؤَخِّرُ الْعَفُوُّ الْغَنِيُّ الْمُغْنِي الْمُنْتَقِمُ التَّوَّابُ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ الْبَصِيرُ * حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيرُ *
يَا دَائِمًا بِلَا فَنَاءٍ وَيَا قَائِمًا بِلَا زَوَالٍ وَيَا مُدَبِّرًا بِلَا وَزِيرٍ (سَهِّلْ عَلَيْنَا
وَعَلٰى أَبَوَيْنَا كُلَّ عَسِيرٍ) ٣ كره اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ
لِمَا مَنَعْتَ وَلَا رَادَّ لِمَا قَضَيْتَ وَلَا مُبَدِّلَ لِمَا حَكَمْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ
مِنْكَ الْجَدُّ (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ الْحَسِيبِ الْحَكَمِ الْعَدْلِ الرَّقِيبِ
الْبَاذِخِ الشَّامِخِ الْمُجِيبِ الْغَنِيِّ الرَّشِيدِ الصَّبُورِ الْجَلِيلِ الْبَدِيعِ
النُّورِ الْمُقْسِطِ الْجَامِعِ الْمُعْطِي الْمَانِعِ) ٣ كره لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْوَكِيلُ
الشَّهِيدُ * لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْمَتِينُ الْمَجِيدُ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْوَاجِدُ
الْوَالِي لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْمَاجِدُ الْمُتَعَالِي أَعْدَدْنَا لِكُلِّ هَوْلٍ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَلِكُلِّ
رَغْسٍ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلِكُلِّ رَخَاءٍ الشُّكْرُ لِلّٰهِ وَلِكُلِّ أُعْجُوبَةٍ سُبْحَانَ اللّٰهِ

وَلِكُلِّ لَزَنٍ حَسْبِيَ اللّٰهُ وَلِكُلِّ اِثْمٍ اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَلِكُلِّ شَجْوٍ مَا
شَآءَ اللّٰهُ وَلِكُلِّ قَضَآءٍ وَقَدَرٍ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ وَلِكُلِّ طَاعَةٍ وَمَعْصِيَةٍ
لَاحَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ وَلِكُلِّ مُصِيبَةٍ اِنَّا لِلّٰهِ وَلِكُلِّ شَجَبٍ اِسْتَعَنْتُ
بِاللّٰهِ * اَللّٰهُمَّ اِنَّا اَصْبَحْنَا اِنَّا اَمْسَيْنَا نُشْهِدُكَ وَنُشْهِدُ مَلٰئِكَتَكَ
وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَاَنْبِيَائَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ بِاَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ الَّذِي لَا اِلٰهَ
اِلَّا اَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ وَاَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ [وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ] ١٠ كره يَا
رَحْمٰنَ الدُّنْيَا وَيَا رَحِيمَ الْاٰخِرَةِ فَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا اَنْتَ مَوْلٰينَا
وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ بِسْمِ اللّٰهِ الشَّافِي هُوَ اللّٰهُ بِسْمِ اللّٰهِ الْكَافِي هُوَ اللّٰهُ
بِسْمِ اللّٰهِ الْمُعَافِي هُوَ اللّٰهُ (بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ) ٣ كره (فَاللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ اَرْحَمُ
الرَّاحِمِينَ) ٧ كره وَاللّٰهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ مَجِيدٌ فِي لَوْحٍ
مَحْفُوظٍ * حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى وَقُومُوا لِلّٰهِ
قَانِتِينَ اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ [نِعْمَ الْحَافِظُ اللّٰهُ يَا حَفِيظُ
اَحْفَظْنَا] ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ اَمَنَةً نُعَاسًا يَغْشٰى طَآئِفَةً مِنْكُمْ

وَطَائِفَةٌ قَدْ اَهَمَّتْهُمْ اَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ
يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ اِنَّ الْاَمْرَ كُلَّهُ لِلّٰهِ يُخْفُونَ فِي اَنْفُسِهِمْ
مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هٰهُنَا قُلْ
لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ اِلٰى مَضَاجِعِهِمْ
وَلِيَبْتَلِيَ اللّٰهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ * اَلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اِنَّنَا اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ
النَّارِ * اَلصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ
بِالْاَسْحَارِ * شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَالْمَلٰئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا
بِالْقِسْطِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ *
فَسُبْحَانَ اللّٰهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ * وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ * يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ
* اِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا
اِنَّ رَبِّي عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ * وَمَا لَنَا اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰينَا
سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَا اٰذَيْتُمُونَا وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ *

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا اِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَنَا هُوَ مَوْلٰينَا وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ *
وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا
كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ * وَكَاَيِّنْ مِنْ دَآبَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اَللّٰهُ يَرْزُقُهَا وَاِيَّاكُمْ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ * مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا
يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ * وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ
مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلْ اَفَرَاَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللّٰهِ اِنْ اَرَادَنِيَ اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ اَوْ اَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ
هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ * وَمَا
جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا
مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ * [كٓهٰيٰعٓصٓ حٰمٓ عٓسٓقٓ] ٢ كره اِكْفِنَا
وَاحْمِنَا هُوَ اللّٰهُ الْقَادِرُ الْقَاهِرُ الظَّاهِرُ الْبَاطِنُ الْفَاطِرُ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ *
قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْخَبِيرُ [يَا حَنَّانُ] ٢ كره [يَا مَنَّانُ] ٢ يَا بَدِيعَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ [يَا حَيُّ
يَا قَيُّومُ] ٢ كره [يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ] ٧ كره نَسْئَلُكَ بِعِظَمِ اللَّاهُوتِيَّةِ
اَنْ تَنْقُلَ طِبَاعَنَا مِنْ طِبَاعِ الْبَشَرِيَّةِ وَاَنْ تَرْفَعَ مُهَجَنَا مَعَ مَلَئِكَتِكَ

الْعُلْوِيَّةِ [يَا مُحَوِّلَ الْحَوْلِ وَالْأَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا إِلَى أَحْسَنِ الْحَالِ] ٢ كره
سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ
إِلَيْكَ * اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ السَّابِقِ إِلَى الْأَنَامِ
نُورُهُ رَحْمَةٌ لِلْعَالَمِينَ ظُهُورُهُ عَدَدَ مَنْ مَضٰى مِنَ الْبَرِيَّةِ وَمَنْ بَقِيَ
وَمَنْ سَعِدَ مِنْهُمْ وَمَنْ شَقِيَ صَلٰوةً تَسْتَغْرِقُ الْعَدَّ وَتُحِيطُ بِالْحَدِّ
وَلَا انْقِضَاءَ لَهَا صَلٰوتَكَ الَّتِي صَلَّيْتَ بِهَا عَلَيْهِ صَلٰوةً دَائِمَةً وَعَلَى آلِهِ
وَصَحْبِهِ وَعِتْرَتِهِ مِثْلَ ذٰلِكَ * سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ
وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ
أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ * وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ * اَللّٰهُمَّ أَعْطِنَا
كُلَّ خَيْرٍ وَأَعِذْنَا مِنْ كُلِّ شَرٍّ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ * اَللّٰهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ *
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ٣ كره

– Türkçe Okunuşu

E'ûzü billahi min-eş-şeytan-ir-raciym Bismillâh-i r-Rahman-ir-Rahiym

El-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn er-Rahman-ir-Rahiym mâliki yevm-id-din iyyâke nâ'büdü ve iyyâke nesta'iyn ıhdınas-sırat-el-müstakiyme sıratellezine en'amte aleyhim gayr-il magdubi aleyhim ve led-dâlliyn. (Âmin)

Bismillâh-ir-Rahman-ir-Rahiym

Allahümme ent-el melik-ül hayyül-hakkül mübiynüllezi lâ ilahe illâ ente ente Rabbi halakteni ve ene abdüke ve ene alâ ahdike ve vâ'dike mestetâ'tü e'ûzü bike min şerri mâ sanâ'tü ebû'ü leke bi-ni'metike aleyye ve ebû'ü bi- zenbi fagfir-li zünubi fe-innehu lâ yagfir-üz-zünûbe illâ ente...

Sübhanallahi vel-hamdü lillâhi ve lâ ilahe illâllahü vallahü ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh-il aliyyil-aziym...

Hüvel-evvelü vel-âhirü vez-zâhirü vel-bâtınü ve hüve bi-külli şey'in aliym... Yuhyi ve yümiytü ve hüve hayyün lâ yemûtü bi-yedih-il hayrü ve hüve alâ külli şey'in kadir... Sübhaneke yâ aziym-ül-mu'azzamü sübhaneke yâ kayyûm-ül mükeremü sübhaneke yâ bâ'isü sübhaneke yâ vârisü sübhaneke yâ muktedirü sübhaneke yâ âlim-es-sırrı vel-hafiyyat sübhaneke yâ bâ'ise men fil-cidâleti sübhaneke yâ müstâ'bide cemi-il halâ'iki sübhaneke yâ mukaddir-el vecdi ves-savafıkı sübhaneke yâ men lâ tatrâ'ü aleyh-il âfâtü sübhaneke yâ mükevvin-el ezmineti vel-evkati alâ kadrüke ve te'aleyte ammâ yekul-üz-zâlimune ulüvven kebiyrâ... Sübhaneke yâ mû'tik-er-rıkabe sübhaneke yâ müsebbib-el esbâbi sübhaneke yâ hayyü lâ yemûtü sübhaneke yâ İlâhi ve ilâh- en-nâsuti halektenâ Rabbenâ bi-yedike ve faddeltenâ alâ kesiyrin min halkıke felek-el hamdü ven-na'ma'ü ve leket-tavlü vel-alâ'ü tebarekte Rabbenâ ve te'aleyte nestagfirüke ve netubü ileyke... Allahümme ent-el evvelü felâ şey'e kableke ve ent-el-âhirü felâ şeye bâ'deke ve ent-ez-zâhirü felâ şey'e yüşbihüke ve ent-el bâtınü felâ şey'e yerâke... Ve ent-el vahidü bilâ kesiyrin ve ent-el kadirü bilâ veziyrin ve ent-el müdebbirü bilâ müşiyrin...

Kulillahümme mâlik-el-mülki tü'til-mülke men teşâ'ü ve tenzi'ul-mülke mimmen teşâ'ü ve tu'izzü men teşâ'ü ve tüzillü men teşâ'ü bi-yedik-el hayrü inneke alâ külli şey'in kadir... [35] Tulic-ül leyle fin-nehâri ve tulic-ün-nehâre fil-leyli ve tuhric-ül hayye min-el-meyyiti ve tuhric-ül meyyite min-el hayyi ve terzukü men teşâ'ü bi-gayri hisâb... [36] Sübhaneke yâ men-ihtecebe fil-ulâ an

---

[35] - Âli İmrân Sûresi / 26

[36] - Âli İmrân Sûresi / 27

cemi-il verâ... Sübhaneke yâ men teredda bil-vekari vel-kibriyâi... Sübhaneke yâ mâlike cemi-il eşya... Sübhaneke yâ men te'azzeze bil-kudreti vel-ulâ... Sübhaneke yâ men yâ'lemü mâ fid-davahis-seb'i vel-husnâ ve ya men yâ'lemü mâ yetecelcelü fis-suduri vel-ahşâ... Sübhaneke yâ men şerrefel-arude alel-müdüni vel-kurâ... Sübhaneke yâ men yâ'lemü mâ taht-el cebubi ves-serâ... Sübhaneke yâ men teâlâ ve lâtüfe an en yürâ... Tebarekte Rabbenâ ve te'aleyte lâ Rabbe gayrüke ve lâ kahire sivâke... Allahümme ent-el mün'im-ül mufdil-ül mukiyl-üş-şekûr... Ve eşhedü enneke entallahüllezi lâ ilâhe illâ ente ente Rabbi ve Rabbü külli şey'in fâtır-üs-semâvati vel-ardi âlim-ül gaybi veş-şehadet-il-aliyyil kebir-il müte'ali... Tâ'sin-mim...

Tâ-sin. Merec-el bahreyni yeltekkiyyani [37] beynehümâ berzahun lâ yebgıyân…[38]

Allahu lâ ilâhe illâ hüvel-hayyül kayyûmü lâ te'huzühü sinetün ve lâ nevm... Lehu mâ fis-semâvati ve mâ fil-ardi men-zellezi yeşfa'u indehu illâ bi-iznihi yâ'lemü mâ beyne eydihim ve mâ halfehüm ve lâ yuhitûne bi- şey'in min ilmihi illâ bi-mâ şâ'e vesia kürsiyyühüs-semâvati vel-arda ve lâ ye'udühü hıfzühümâ ve hüvel- aliyyül-aziym... [39]

Hâ-mim... Hâ-mim... Hâ-mim... Hâ-mim... Hâ-mim... Hâ-mim... Hâ-mim... **(Hummel-emrü ve câ'en-nasrü fe-aleynâ lâ yunsarun... 3 kere)** Hâ-mim... Tenzil-ül-kitabi min'Allah-il- aziz-il-aliym... Gafir-iz-zenbi ve kabil-it-tevbi şedid-il-ikabi zit-tavli lâ ilâhe illâ hüve ileyh-il-masiyr... [40] Yef'alullahü mâ yeşâ'ü bi-kudretihi ve yahkûmü mâ yüridü bi-izzetihi ve lâ münâzi'a lehu fi ceberutihi ve lâ şerike lehu fi mülkihi... **(Sübhanallahi ve bi-hamdihi... 100 kere)** Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi mâşâ'allahü kâne ve mâlem-yeşâ' lem yekûn â'lemü ennallahe alâ külli şey'in kadirün ve ennallahe kad ehate bi-külli şey'in ilmen...

Allahümme lâ taktülnâ bi-gadabike ve lâ tühliknâ bi-mesulâtike ve âfina kable zâlike... Sübhanel-melik-il kuddusi... Sübhane zil-mülki vel-melekûti... Sübhane zil-izzeti vel-azameti vel-ceberuti... Sübhanel melik-il hayyi halim-illezi lâ yenâmü ve lâ yemûtü... Sübbûhün kuddûsün Rabbünâ ve Rabbül melâ'iketi ver-ruh„ Allahümme allimnâ min ilmike ve fehhimnâ anke ve kallidnâ bi-samsami nasrike... Allahümmec'alni leke şâkiren ve leke zâkiren ve leke râhiben ve leke mitva'en ve leke muhbiten ve ileyke evvahen müniybâ... Allahümme tekabbel tevbetenâ vagsil havbetenâ ve seddid makavilinâ veslül sahimete sudurinâ ve ezhib-iz-zahle ved-dahle ver-râne vel-ahbete min kulûbinâ... Allahümme innâ ne'ûzü bike min cüdâ'il-fücâ'etü ve min hark-il me'nuseti ve min-el-ilhadi vel-irreti ve min-el-cemmi vel'aneti ve min-el-umuril mutammerâti... Allahümme aksim lenâ min haşyeteke mâ tehulü bihi beynenâ ve beyne me'asike ve min tâ'atike mâ tüdhilünâ bihi ilâ hazire't-il kudsi ve min-el-yakini mâ tühevvinü bihi aleynâ

---

[37] - Rahmân Sûresi / 19

[38] - Rahmân Sûresi / 20

[39] - Bakara Sûresi / 255

[40] - Mümin Sûresi / 3

musibât-id-dünya vel-âhireti vahşürnâ mâ'a hayr-il-eşavidi ve metti'nâ bi-esmâ'ina ve ebsârina ve kuvvetinâ mâ ahyeytenâ vec'alhül-vârise minnâ vec'al sârenâ alâ men zalemenâ vansurnâ alâ men âdanâ vagfir hatayanâ vekşif rezayanâ **(Veşfi merdanâ… 3 kere)** ve nevvir cu'şuşenâ vakdı evtarenâ verham nâcileynâ ve lâ tec'al-il âcilete ekbere hemminâ ve lâ meblega ilminâ ve lâ tec'al musiybetenâ fi diyninâ ve lâ tusallit aleynâ bi-zünubinâ men lâ yerhamünâ ve ente erham-ür-rahimiyn..

Allahümme innâ nes'elüke rahmeten min indike tehdi bihâ rev'ana ve telümmü bihâ şeâ'senâ ve tecma'u bihâ şemlenâ ve teşfi biha merdanâ ve tüzekki bihâ â'malenâ ve tülhimünâ bihâ rüşdenâ… Allahümme innâ nes'elüke bi-samedaniyyetike ve bi-vahdaniyyetike ve bi-ferdaniyyetike ve bi-izzetik-el-bâhireti ve bi-rahmetik-el-vasi'ati en tec'al lenâ nûren fi mesami'inâ ve nûren fi â'yaninâ ve nûren fi ecdasinâ ve nûren fi kulûbinâ ve nûren fi havassinâ ve nûren fi neseminâ ve nûren min beyni eydiynâ...

Allahümme zidnâ ilmen ve nûren ve hilmen ve âtina ni'meten zâhireten ve ni'meten bâtıneten... Hasbünallahü li-dininâ... Hasbünallahü li-dünyanâ... Hasbünallah-ül-keriymü lemiâ ehemmenâ... Hasbünallah-ül-halim-ül-kaviyyü limen bega aleynâ... Hasbünallah-üş-şediydü limen kâdena bi-sû'in... Hasbünallah-ür-rahiymü ind-es-same. Hasbünallah-ür-râ'ufü ind-el mes'eleti fil-cedesi... Hasbünallah-ül-lâtiyfü ind el-miyzani... Hasbünallah-ül-kadiyrü ind-es-sırati... Hasbünallah-ül-keriymü ind-el-hisabi... **(Hasbiyallahu lâ ilâhe illâ hüve aleyhi tevekkeltü ve hüve Rabbül arş-il- aziym... 7 kere)**

Merhaben merhaba bis-sabahi vel-yevm-il-cedidi ve 'bil-mesâ'i vel-leyl-il-cedidi ve bil-ibbâni velfeynet-is-said ve bis-sâfiri veş-şehidi üktüb lenâ mâ nekulü Bismillah-il hamid-il mecid-ir Ra'uf-ir Refi-il vedud-il muhit-il fa'al-i fi halkıhi limâ yürid... Ve hüve akrebü ileyhi min habl-il- verid... Asbahnâ billâhi mü'minen ve bi-lika'ihi musaddikan ve bi-hüccetihi mû'terifen ve lisivallahi fil-ülûhiyyeti cahiden ve alellahi mütevekkilen nüşhidüllahe ve nüşhidü melâ'iketehü ve enbiyâ'ehü ve hamelete arşihi ve cemi-a halkihi bi-ennehu lâ ilâhe illâ hu vahdehu lâ şeriyke lehu ve neşhedü enne Muhammeden sallallahu teâlâ aleyhi ve selleme abdühu ve resûlühu ve ennel cennete hakkun ve ennen-nârü hakkun ve ennel- havze hakkun ve enneş-şefa'ate hakkun ve enne münkeren ve nekiyren hakkun ve vâ'deke hakkun ve ennes-sa'ate âtiyetün lâ reybe fihâ ve ennallahe yeb'asü men fil-kuburi alâ zâlike nahyâ ve aleyhi nemutü ve aleyhi nüb'asü gaden ve lâ nerâ azaben inşâ'allahu teâlâ..

Allahümme innenâ zalemnâ enfüsenâ fagfir-lenâ evzârenel-kebâ'ire vel-lememe fe-innehu lâ yagfirühümâ illâ ente vehdinâ li-ahsen-il-ahlâki fe-innehu lâ yehdi li-ahsenihâ illâ ente lebbeyke ve seâ'deyke vel-hayrü küllühu bi-yedeyke nestagfirüke ve netubü ileyke amennâ Allahümme bimâ erselte min resûlin ve amennâ Allahümme bimâ enzelte alâ resûlike Allahümmemle' evcühenâ minke hayâ'en ve kulûbenâ minke huburen...

Allahümmec'alnâ lehumen zalifen ve lâ tec'alnâ dâyinen ve nemiymen ve neffâcen ve dâhisen... Allahümme innâ ne'ûzü bike min-el-hebremeti ve min-el-ce'veti ve min-el-utuvvi vel-hatrabati vel-haylûleti velfeyheci vel-utulli ver-rimâ'i

vel-fitne't-id-dehmâ'i vel-mâ'işet-id-dankâ'i Allahümmec'al evvele yevminâ hazâ salâhen ve evsatahu lenâ felâhen ve âhirehü lenâ necâhen... Allahümmec'al evvelehu rahmeten ve evsatahu zehadeten ve âhirehu tekrimeten... Allahümmerzuknâ min-el-ayşi ergadehu ve min-el-ömri es'adehu ve min-er-rızki evsa'ahu... Allahümmâ'fu annâ bi-afvike vahlüm aleynâ bi-fadlike sübhanekâllahümme ve bi-hamdike lâ uhsiy senâ'en aleyke ente kemâ esneyte alâ nefsike azze cârüke ve celle senâ'üke ve lâ yühzemü cündüke ve lâ yuhlefü vâ'düke ve lâ ilâhe gayrüke...

Sübhaneke mâ abednâke hakka ibadetike yâ mâ'bud...

Sübhaneke mâ arefnâke hakka mâ'rifetike yâ mâ'ruf.

Sübhaneke mâ zekernâke hakka zikrike yâ mezkûr...

Sübhaneke mâ şekernâke hakka şükrike yâ meşkûr.

Allahümmerzuknâ şükre mâ en'amte bihi aleynâ feinneke entallahüllezi ertefe'at an sıfat-il-cibilli sıfâtü kudretike ve lâ zıddün şehideke hiyne fetart-el-me'rûşe ve lâ niddün hacizeke hiyne berâ'tel-havbati... Allahümme innâ ne'uzü bike min hacmetin lâ tedmâ'u ve min cenânin lâ yefze'u ve min kalbin lâ yahşa'u ve min avad-il-mâ'un... Allahümme fehhimnâ esrareke ve elbisnâ melâbisi envârike ve agmisnâ fi râmuz-il leta'ifi ve efid aleynâ min avarif-il-ma'arifi Yâ nûr-el-envâri yâ lâtiyfü yâ settârü nes'elüke en tusalliye alâ seyyidinâ Muhammedin nibras-il-enbiyâ'i ve neyyir-il-evliyâ'i ve zibrikan-il-asfiyâ'i ve yuh-issakaleyni ve ziya-el-hafikayni ve en terfe'a vücudenâ ilâ felek-il-irfani ve tüsebbite şühudenâ fi makam-il-ihsani yâ Allahu yâ nuru yâ vâsi'u yâ gafuru yâ men-is-semâ'ü bi-emrihi mebniyyetün vel-gabrâ'ü bi-kudretihi medhiyyetün veş-şevahiku bi-hikmetihi mersiyyetün vel-kamerani bi-fadlihi mudiyyetün nes'elüke bismikellezi terakrekat minh-ül-hunnesü vel-ezherâni ve tecelcelet minh-ül-ananü hırzen mâni'an ve nûren satı'an yekâdü senâberkihi yüzhibü bil-ebsâri yukallib-ül-leyle ven-nehâre inne fi zâlike li-ibreten li-ulil- ebsâr...

Ta-sin-mim... Ve ne'ûzü billah-il-aziymi min-el-ma'arifi vel-ideti vel-mahzuri vel-mümâhaleti vel-gimari ve min keydil-füccari ve min havadis-il-asrani ve min şerril-ecerrani **(Yâ hafiyz ihfeznâ... 3 kere)** yâ veliyyü yâ vâli yâ aliyyü yâ âli yâ men lâ ilâhe illa hüve la ya'lemü ahadün keyfe hüve illâ hû **(Yâ Allahü... 3 kere)** **(Yâ hayyü yâ kayyûmü... 3 kere)** yâ hakku yâ vahidü yâ ahadü yâ samedü yâ vehhâbü yâ fettahü yâ muhyi yâ mumiytü yâ kahharü **(Yâ selâmü... 7 kere)** **(Selâmün kavlen min Rabbin Rahiym... 7 kere)** **(Feseyekfikehümüllahu ve hüves-semi'ul-aliym... 3 kere)** hüvallahüllezi lâ ilâhe illâ hüver-Rahman-ür-Rahiym.. Hüvallahüllezi lâ ilâhe illâ hüvel-melik-ül kuddüs-üs selâm-ül mü'min-ül müheymin-ül aziz-ül cebbâr-ül mütekebbirü hüvallahül-hâlık-ül bâri-ül musavvir-ül gaffâr-ül mübdi-ül mu'iyd-ül berrül muhsiyyür-rezzâk-ül kabid-ül bâsit-ül hâfıd-er râfi-ul mu'izzül müzillül mukiyt-üs-sadık-ül bâkiyyür-râ'uf-ün nâfi-ud-dârrül mühlik-ül mukaddim-ül mu'ahhir-ül afüvvül-ganiyyül mugniyyül müntekim-üt tevvâb-üs semi-ul alim-ül-basiyr... Hasbünallahü ve ni'mel-vekiyl ni'mel-Mevlâ ve ni'men-nasiyr... Yâ dâ'imen bilâ fenâ'i ve yâ ka'imen bilâ zevâli ve yâ müdebbiren bilâ vezirin **(Sehhil aleynâ ve alâ ebeveynâ külle asiyr…3 kere)** Allahümme lâ mani'a limâ â'teyte ve lâ mû'tiye limâ menâ'te ve lâ râdde

limâ kadayte ve lâ mübeddile limâ hakemte ve lâ yenfa'u zel-ceddi mink-el-ciddü,

(Sübhane Rabbiyel aliyyil aziym-il hasiyb-il hakem-il adl-ir rakib-il bâzih-iş şâmih-il müciyb-il ganiyyir reşid-is sabur-il celil-il bedi-in nûr-ül muksit-il câmi-il mû't-il- mâni... 3 kere)

Lâ ilâhe illâllah-ül vekil-üş-şehiyd... Lâ ilâhe illâllah-ül metiyn-ül meciydü... Lâ ilâhe illâllah-ül vahid-ül vâcid-ül vâli... Lâ ilâhe illâllah-ül mâcid-ül müte'ali... Â'dednâ likülli hevlin lâ ilâhe illallahü ve likülli ragsin elhamdü lillahi ve likülli rehâ'in eş-şükrü lillâhi ve likülli u'cubetin sübhanallahi ve likülli lezenin hasbiyallahü ve likülli ismin estagfirüllahi ve likülli şecvin mâşâ'allahü ve likülli kadâ'in ve kaderin tevekkeltü alâllahi ve likülli tâ'atin ve meâ'siyyetin lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi ve likülli musiybetin innâ lillahi ve likülli şecbin isteâ'netü billâhi…

Allahümme innâ asbahnâ innâ emseynâ nüşhidüke ve nüşhidü melâ'iketeke ve hamelete arşike ve enbiyâ'eke ve cemi'a halkıke bi-enneke entallahullezi lâ ilâhe illâ ente vahdeke lâ şeriyke leke ve enne seyyidenâ Muhammeden sallallahu teâlâ aleyhi ve selleme abdüke ve resûlüke...

(Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah-il aliyyil-aziym… 10 kere)

Yâ Rahman-ed-dünya ve yâ Rahiym-el âhireti fâ'fü annâ vagfir lenâ verhamnâ ente Mevlâna ve ente erhamür-Rahimiyn...

Bismillah-iş şâfi hüvallâhü...

Bismillah-il-kâfi hüvallahü...

Bismillah-il-mu'afi hüvallahü...

«Bismillahillezi lâ yadurru mâ'a ismihi şey'ün fil-ardi ve lâ fis-semâ'i ve hüves-semi-ul-aliym...» (3)

«Fallahu hayrün hâfızan ve hüve erham-ür-Rahimiyn.» (7)

Vallahü min verâ'ihim muhiytün bel hüve Kur'anün meciydün fi levhi mahfuz...

Hâfizû ales-salâvati ves-salât-il vustâ ve kumû lillahi kanıtiyne in külli nefsin lemmâ aleyhâ hâfizün... **(Ni'mel hâfizüllah yâ hafiyzü ahfeznâ… 3 kere)** Sümme enzele aleyküm min bâ'd-il-gammi emeneten nu'âsen yağşâ tâ'ifeten minküm ve tâ'ifetün kad ehemmethüm enfüsühüm yazunnûne billahi gayr-el-hakkı zannel-câhiliyyeti yekulûne hel lenâ min-el-emri min şey'in kul innelemre küllehu lillahi yuhfûne fi enfüsihim mâ lâ yubdûne leke yekulûne lev kâne lenâ min-el-emri şey'ün mâ kutilnâ hâhünâ kul lev küntüm fi büyutiküm leberezelleziyne kütibe aleyhim-ül katlü ilâ medacı'ıhim ve liyebteliyallahu mâ fi sudurikürn ve liyumahhise mâ fi kulûbiküm vallahu aliymün bi-zât-is-sudur. Elleziyne yekulûne Rabbenâ innenâ âmennâ fagfir lenâ zünubenâ ve kınâ azab-en-nâr... [41] Es-sâbiriyne ves-sâdıkıyne vel-kanıtiyne vel-münfikiyne vel-

[41] - Âli İmrân Sûresi / 16

müstagfiriyne bil-eshâr... [42] Şehidallahu ennehu lâ ilâhe illâ hüve vel-melâiketü ve ulûl-ilmi ka'imen bil-kıstı lâ ilâhe illâ hüvel- aziz-ül hakiym... [43] înned-dine indallah-il-islâm... [44]

Fesübhanallahi hiyne tümsûne ve hiyne tusbihûn... [45] Ve lehül-hamdü fis-semâvati vel-ardi ve aşıyyen ve hiyne tuzhirûn... [46] Yuhric-ül hayye min-el-meyyiti ve yuhric-ül meyyite min-el-hayyi ve yuhyil-ardi bâ'de mevtihâ ve kezâlike tuhrecûn... [47] İnni tevekkeltü alellahi Rabbi ve Rabbüküm mâ min dâbbetin illâ hüve âhizün bi-nâsiyetihâ inne Rabbi alâ sıratin müstakiym... [48] Ve mâ lenâ ellâ netevekkele alellahi ve kad hedyâna sübülenâ ve lenasbirenne alâ mâ azeytümünâ ve alellahi fel-yetevekkile mütevekkilûn... [49]

Kul len yusiybenâ illâ mâ keteballahu lenâ hüve Mevlâna ve alellahi fel-yetevekkel-il mü'minûn. [50] Ve mâ min dâbbetin fil-ardi illâ alellahi rızkuhâ ve yâ'lemü müstekarrehâ ve müstevde'aha küllün fi kitabin mübiyn... [51] Ve ke-eyyin min dâbbetin lâ tahmilü rızkaha Allahu yerzükühâ ve iyyâküm ve hüves-semi-ul-aliym… [52] Mâ yeftahillahu lin-nâsi min rahmetin felâ mümsike lehâ ve mâ yümsik felâ mürsile lehu min bâ'dihi ve hüvel aziz-ül-hakiym... [53] Ve lein se'eltehüm men halâk-as-semâvati vel-arda le-yekulünnallahu kul efere, eytüm mâ… Ted'une min dûnillahi in erâdeniyallahu bi-durrin hel hünne kâşifâtü durrihi ev erâdeni birahmetin hel hünne mümsikâtü rahmetihi kul hasbiyallahu aleyhi yetevekkel-ül-mütevekkilûn... [54] Ve mâ ce'alehulla-hü illâ büşrâ leküm ve li-tatma'inne kulûbüküm bihi ve men-nasru illâ min indillah-il aziz-il-hakiym... [55]

(Kâf-Hâ-yâ-ayn-sad... Hâ-mim... Ayn-sin-kaf... 3 kere) İkfinâ vehimnâ hüvallah-ül-kadir-ül kahir-üz zâhir-ül bâtın-ül fâtir-ül lâtif-ül habiyr... Kavlühül-hakku ve lehül- mülkü yevme yünfehu fis-sûri âlim-ül gaybi veş-şehadeti ve hüvel-hakim-ül-habiyr... **(Yâ hannân... 3)** **(Yâ mennân... 3)** Yâ bedi'as-semavâti vel-ardi... **(Yâ hayyü ya kayyûmü... 3)** **(Yâ zel-celâli vel-irkam... 7)** Nes'elüke bi-ızam-il- lâhutiyyeti en tenkule tibâ'ana min tıbâ-il-beşeriyyeti ve en terfe'a

---

[42] - Âli İmrân Sûresi / 17

[43] - Âli İmrân Sûresi / 18

[44] - Âli İmrân Sûresi / 19 (başı)

[45] - Rûm Sûresi / 17

[46] - Rûm Sûresi / 18

[47] - Rûm Sûresi / 19

[48] - Hûd Sûresi / 56

[49] - İbrahim Sûresi /12

[50] - Tevbe Sûresi / 51

[51] - Hûd Sûresi / 6

[52] - Ankebût Sûresi / 60

[53] - Fatır Sûresi / 2

[54] - Zümer Sûresi / 38

[55] - Âli İmrân Sûresi / 126

mühecenâ mâ'a melâ'iketik-el ulviyyeti... **(Yâ muhavvil-el havli vel-ahval havvil halenâ ilâ ahsen-il hal... 3 kere)** Sübhanekâllahümme ve bi-hamdike eşhedü en lâ ilâhe illâ ente estagfirüke ve etubü ileyke... Allahümme salli ve sellim ve bârik alâ seyyidinâ Muhammed-in-is-sabıkı ilel-enâmi nurühu rahmetün lil-âlemiyne zuhurühu adede min medâ min-el-beriyyeti ve men bekıye ve men saide minhüm ve men şakiye salâten testagrik-ul adde ve tuhiytü bil-haddi ve lâ inkidâ'e lehâ salâvatük-elleti salleyte bihâ aleyhi salâten da'imeten ve alâ âlihi ve sahbihi ve itretihi misle zâlike...

Sübhane Rabbike Rabbil-izzeti amma yasıfûne ve selâmün alel-mürseliyn vel-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn.

Rabbenâ tekabbel minnâ inneke ent-es-semi-ul-aliym. Ve tüb aleynâ inneke ent-et-tevvâb-ür-rahiym... Allahümme âtina külle hayrin ve â'iznâ min külli şerrin...

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Kul hüvallahü ahad Allah-üs-samed lem yelid ve lem yûled ve lem yekûn lehu küfüven ahad... (3 kere)

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Uksimü aleyküm eyyetüh-el ervâh-ür-ruhaniyyûne vel-melâ'iketü ven-nuraniyyûne bismillahil nûri ezen ezânin **(nûrin… 3 kere)** âlin âlin **(nûrin 3 kere)** erâ eriyyün eriyyün **(nûrün… 3 kere)** hâmiriyyün zu-meriyyün nûrün tekseviyyün nûrün meksebûnün nûrün **(Allahu Rabbün nûr-il-â'lâ… 3 kere) (elvâhen… 3 kere) (el'acele essa'ate… 3 kere)** yâ melâ'ike't-en-nûri bin-nûrilleziy edâ'e bihi küllü nûrin eciybû vehbitû bin-nûrilleziy ehate bihi külle nûrin eciybü vehbitû yâ kaygu esri nûnin bi-hakkı Rabbin-nûri eyâlin nûrin âlin nûrin âhin âhin Rabbin-nûr **(Rebhânin…3)** bâzihin bâzihin Rabbin Rabbin şelşehiyyin Kelşehiyyin lemşehiyyin rebşehiyyin terşehiyyin teşârüşen huşen huşiyyün eciybûni tâi'iyne ve bimâ emer- tüküm sâmi'iyne müsri'iyne bil-izzet-is-samediyyeti vel-kudret-il-ebediyyeti ve bi-izzet-il-ilâhiyyet-ir-refi'at-il- âliyyeti ve bi-hakkıl ismilleziy hulika bihi melek-ül kudret-in nûr-in-nûri yâ meyhezebûne ve yâ meyheteriyyûnin yâ kaygu esri nûnin **(Enûnün…3)** ve Rabbün-nûri eciybû bi-hakkı (âhin 3 kere) inzilû ileyye bi-esrâ-il-vakti ihdurû fiy mekâniy billahi ve bi-kudretihi vemtesilû limâ etlûbü vakdû hacetiy bi-hakkı meşkeşin heşheşin heşkeşin esri'û yâ melâ'ikete Rabbil-âlemiyn bimâ etlûbü ve ergabu bi-hakkı mâ televtühü aleyküm ve kudiye beynehüm bil-hakkı ve kâne emrullahi mef'ula..

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

El-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn ves-salâtü ves-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihi ve sahbihi ecma'iyn... Bahin bahin bi-selâmin ermiyâhin bi-selâmin bahin insarifû ce'alallahu sâ'yeküm meşkûren barekâllahü fiyküm ve aleyküm azzezekümullahü şerrefekümullahü es'adekümullahü bimâ sefertüm fe-ni'me ecr-ül-âmiliyn...

****

– Tercümesi

Rahmet-I İlâhiden kovulmuş olan şeytanın şerrinden Allahu Teâlâ’nın hıfz-u himayesine sığınırım. Rahman ve rahiym olan Allahu teâlâ'nın İsmiyle başlarım:

Bütün hamd-ü senâ o Allahu teâlâ'ya mahsustur ki, âlemlerin Rabbi, mürebbisi ve mâlikidir. Dünya hayatında ayırt etmeksizin bütün yarattıklarına ni'metlerini, ihsanlarını ve merhametini esirgemez ve âhirette ise yalnız mü'min kullarına rahmet eyler. Hesap ve ceza gününün hâkimidir. Ancak sana ibadet ederiz ve ancak senden yardım dileriz. Bizi doğru yola, kendilerine ni'met verdiklerinin yoluna hidayet et; gazabına uğrayanların ve sapıkların yoluna değil...

RAHMAN VE RAHİYM OLAN ALLAHU TEALA'NIN İSMİYLE BAŞLARIM.

Allahım... Sen, mülküne zeval ermeyen, bütün kâ'inat ve mevcudatı dilediği gibi tasarruf ve idare eden, dilediğini dilediğine veren, dilediğini dilediğinden alan, ezelî ve ebedî hayat ile diri, zâtı ve kemali ile kaim, ulûhiyyette zâhir, sevap ve ikaba kadir mutlâk hükümdarsın. Senden gayrı Hak mâ'bud yoktur, illâ sen varsın.

Sen, beni yaratan Rabbimsin. Ben, senin kulunum. Senin ahdinde ve gücüm yettiği kadar sana olan vâ'dimdeyim. İşlediğim şerlerden sana sığınırım. Bana ihsan buyurduğun ni'metlerini itiraf ve günahlarımı da İkrar ederim. Günahlarımı yarlığa, günahları senden gayrı hiç kimse yarlıgayamaz, illâ sen yarlıgarsın.

Allahu teâlâ'yı, şanına lâyık olmayan noksan sıfatlardan tenzih ve kemal sıfatları ile tavsif ederim. Bütün hamd-ü senâ, Allahu azim-üş-şâna mahsustur. Allahu teâlâ'dan gayrı Hak ma'bud yoktur. Allahu teâlâ çok uludur. O çok yüce ve ulu olan Allahu teâlâ'nın koruması olmasa, günahlardan ve isyanlardan kaçınmağa ve onun yardımı, kuvvet ve kudreti olmasa, kulluk ve ibadetlerde bulunmağa kuvvet ve kudret yoktur.

O; evveldir, ezelîdir. Varlığının başlangıcı yoktur. O; âhirdir, ebedîdir. Bekasının sonu yoktur. Onun varlığı, kudreti ile âşikârdır. O kibriyâsı ile halkın nazarından gizlenmiştir. O, her şeyi hakkıyla bilir. Dirilten ve öldüren O'dur. O, ezelî ve ebedî hayat ile diridir. Ona ölüm erişmez. Bütün hayırlar ve iyilikler onun elindedir. O, her şeye karşı kadirdir.

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey büyükler büyüğü...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey zâtı ve kemali ile kaim ve yarattıklarının korunup kollanmasında yegâne hâkim olan şeref ve izzet sahibi…

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey peygamberler gönderen ve kullarını öldükten sonra dirilten…

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey dünya ehlinin fenâsından sonra yerleri ve gökleri miras tutan...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey sebeplere kuvvet vererek her şeyi kolayca halk ve İcat eden gerçek kudret sahibi...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey bütün gizil şeyleri ve gizilden daha gizli olanları hakkıyla bilen...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey toprakların derinliklerinde yatanları dirilten...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey bütün yarattıklarının kulluk ve İbadet etmelerini isteyen...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey muhabbeti ve olayların safhalarını takdir eden...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey üzerine âfet ârız olmayan.,.

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey vakitleri ve zamanları kendi takdirine göre yaratan ve yürüten... Ululuk ve yücelikte, zâlimlerin dediklerinden de ulu ve yücesin...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey nefisleri nârdan azât eden...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey sebeplere sebep yaratan...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey ezelî ve ebedî diri, zâtı ve kemali ile kaim ve hâkim olan ölümsüz...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey benim ve bütün İnsanların Hak mâ'budu... Bizleri, yarattıklarının çoğundan üstün kıldın... Hamd sana mahsustur. Ni'metler, atiyyeler ve ihsanlar senindir...

Ey Rabbimiz... Hayır ve bereketin bol, şân ve azametin çok yücedir. Senden mağfiret diler ve sana tövbe ederiz.

Allahım... Sen evvelsin, senden evvel hiçbir şey yoktur. Sen âhirsin, senden sonra hiçbir şey yoktur. Sen zâhirsin, sana benzeyen hiçbir şey yoktur. Sen bâtınsın, seni görebilecek hiçbir şey yoktur. Sen çoğu olmayan teksin, birsin... Sen vezirsiz **(Yardımcısız, yardıma ve yardımcıya muhtaç olmayan)** gerçek kudret sahibisin... Sen, müşire **(Emir ve İşaret ediciye, yol göstericiye muhtaç olmaksızın)** bütün kâinat ve mevcudatı yerli yerinde tedbirlerinde idare edensin...

Habibim de ki: **(Ey mülkün mâliki olan Allahım... Mülkü dilediğine verir ve mülkü dilediğinden alırsın. Dilediğini aziz ve dilediğini zelil edersin. Hayır ve şer senin elindedir. Gerçekten, sen her şeye hakkıyla kadirsin. Geceyi gündüze, gündüzü de geceye İthal eder ve ölüden diri, diriden de ölü çıkarırsın...Dilediğine de hesapsız rızık verirsin...)**

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey evvel ve âhiriyn bütün mahlûklarından gizlenen...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey vekar ve azameti ile örtünen...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey bütün eşyanın mâliki...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey kudret ve yücelikle aziz olan...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey dağlarda ve ovalardaki her şeyi bilen...

Ey göğüslerde ve karınlarda kıpırdananları ve deprenenleri bilen...

Ey Aruz'u **(Mekke-i mükerreme ve Medine-I münevvere)** bütün şehirlerden ve köylerden şerefli kılan...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey yeryüzünü ve toprağın altındakileri hakkıyla bilen...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, ey yücelerin yücesi ve görülmekten lâtif olan Rabbimiz... Hayır ve bereketin çok bol, şan ve azametin çok yücedir. Senden gayrı Rab yoktur. Senden gayrı kahredecek de yoktur.

Ey Allahım... Ni'metlendiren sensin, faziletlendiren sensin, sana lâyık şükür olamaz. Şehadet ederim, sen gerçekten o Allahu teâlâ'sın ki, senden gayrı Hak mâ'bud yoktur, illâ sen varsın. Sen benim Rabbimsin ve her şeyin de Rabbisin... Yerleri ve gökleri yaratan, varı yoğu, gizliyi ve âşikârı bilen, yücelerden yüce, ulułardan ulu ve her şeyden âli'sin...

Tâ-Sin-Mim... Tâ-Sin... **(Eş-şu'arâ ve En-Neml sûrelerinin ilk âyetleridir.)**

(Biri tatlı ve diğeri acı) iki denizi, birbirine kavuşmak üzere bırakıverdi. Fakat, ikisi arasında hadlerini tecavüz ve hususiyetlerini ifnâ etmeye mâni bir berzah vardır**. (Tatlısı yine tatlı, acısı acı olarak kalır.)** Allahu teâlâ, yegâne Hak mâ'buddur. Ondan gayrı ibadete müstahak mâ'bud yoktur. Hayat sıfatı ile muttasıf ebedî, bâki ve daim ve yarattıklarının korunup kollanmalarına kaimdir. Onu ne gaflet basar ne uyku... Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi onundur, onun mülküdür. İzni olmaksızın kim yanında şefaat edebilir? O yarattıklarının önlerinde ve arkalarında ne varsa, hepsini bilir. Onlar ise, onun ilminden ancak dilediği kadarını kavrayabilirler Onun kürsüsü, gökleri ve yerleri kuşatmıştır.

Ve bunların (**Göklerin ve yerlerin)** korunması, ona ağırlık ve meşakkat vermez. O, pek ulu, çok büyüktür.

Hâ-Mim... Hâ-Mim... Hâ-Mim... Hâ-Mim... Hâ-Mim... Hâ-Mim... Hâ- Mim... **(Kur'an-ı kerimde: El-Mü'min, Fussilet, Eş-Şûrâ, Ez-Zuhruf, Ed- Duhân, El-Câsiye ve El-Ahkaf sûrelerinin ilk âyetleridir. Mukatta harflerdendir. İbn-i Abbas radıyallahu anh'a göre, Allahu teâlâ'nın İsm-i â'zamıdır. Atâ'i Horasani'ye göre de (HA) harfi Allahu teâlâ'nın HALİM, HAMİD, HAY, HAKİM, HANNAN isimlerinin ve (MİM) harfi de MELİK, MECİD ve MENNÂN İsimlerinin baş harfleridir.)**

Zafer takdir edildi, yardım geldi. Onlar, bize karşı nusrete ve zafere mazhar olamazlar.

Hâ-Mim... Bu kitabın **(Kur'an-ı azim-üş-şânın)** indirilmesi aziz ve aliym olan Allahu teâlâ'dandır ki, tövbelerinde ihlâs edenlerin tövbelerini kabul eder, şirk ve

küfürden ayrılmayanlara ikabı şiddetlidir. Muvahhitlere fazlı ve ni'meti boldur. Ondan gayrı ilâh yoktur, dönüş ancak O'nadır.

Allahu teâlâ, kudreti ile dilediğini işler, izzeti ile dilediği gibi hükmeder. Onun ceberrutunda **(Mutlâk kudretinde)** münazaa eden yoktur. Mülkünde şeriki de yoktur.

Allahu teâlâ'yı şanına lâyık olmayan noksan sıfatlardan tenzih ve ona hamd-ü senâ ederim. **(100 kerre).**

Günahlardan dönüş ve ibadetlere giriş, ancak Allahu teâlâ'nın yardımı, kuvvet ve kudreti ile olur. Onun dilediği olur, dilemediği olmaz. Bilmiş olunuz ki, Allahu teâlâ gerçekten herşeye kadirdir. O, gerçekten ilmiyle herşeyi kuşatmıştır.

Allahım... Bizi gazabınla öldürme, kötü ve çirkin fiillerimizden dolayı bizi helâk eyleme, bizi bunlardan önce affet...

Göklerin, yerlerin, bütün kâinat ve mevcudatın müstakillen mâliki olan, mülküne zeval ermeyen, azamet ve celâline lâyık olmayan şeylerden pâk ve münezzeh olan Allahu teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederim.

Mülk ve melekût sahibi olan Allahu teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederim. İzzet, azamet ve ceberut sahibi bulunan Allahu teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederim.

Göklerin, yerlerin, bütün kâinat ve mevcudatın müstakillen mâliki bulunan, ebedî ve ezelî hayat ile diri ve kaim olan, uyku ârız olmayan, ölüm erişmeyen Allahu teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederim. Tesbih ve takdis olunan, kendi kendisini tenzih buyuran Allah'ımız, bizim Rabbimizdir, meleklerin ve ruhların da Rabbidir.

Allahım... Bize İlminden öğret, bize anlayış ver, yardım kılıcını boynumuza as...

Allahım... Bizi, ni'metlerine şükredenlerden, seni zikredenlerden, senden korkanlardan, sana itaat edenlerden, sana boyun eğenlerden, sana bağlı olan ve sana dönen kullarından eyle...

Allahım… Tövbelerimizi kabul et, günahlarımızı rahmet deryanda yıka, konuşmalarımızı düzelt ve doğrula, göğüslerimizden kini yok et, kalplerimizden kuruntuları, gizil düşmanlıkları, öfkeyi ve bütün kötülükleri gider…

Allahım... Ansızın ölmekten, her türlü güçlüklerden, günahlardan, ateşte yanmaktan, doğru yoldan ayrılmaktan, sapıtmaktan, gururdan, kinden, gafletten ve İnsanı helâk eden bütün İş ve kötü düşüncelerden sana sığınırız.

Allahım… Korkundan öyle bir hisse ver ki, bizimle günahlarımız arasına girsin, tâ'atinden öyle bir hisse ver ki, bizi cennetine götürebilsin. Öyle bir yakin ver ki, dünya ve âhiret musibetlerini karşılayabilelim. Bizi, İyi ve salih kullarınla birlikte haşret... Hayatta bıraktığın müddetçe kulaklarımızı, gözlerimizi ve gücümüzü, kuvvetimizi bize faydalı hale getir ki, vâris olalım. Bize zulmedenlerden öcümüzü al, düşmanlarımıza karşı bize yardım et, hatalarımızı bağışla ve günahlarımızı yarlığa, musibetlerimizi kaldır, hastalarımıza şifalar ver, **(3 kerre).**

Kalplerimizi nurlandır, ihtiyaçlarımızı yerine getir, ana ve babamıza merhamet eyle, dünyayı bizim için en mühim bir maksat ve gaye kılma, bütün bilgimizi ona hasretme, dinimiz hususunda bizi musibetlere düçar etme, günahlarımızdan ötürü bize acımayanları bize musallat eyleme, sen bütün acıyanlardan daha fazla acıyansın.

Allahım... Korkularımızı yatıştıracak ve bizi hidayetine ulaştıracak rahmetini istiyoruz. Dağınıklıklarımızı derleyip toparlayacak, dargınlıklarımızı giderecek, hastalarımıza şifa verecek, amellerimizi tertemiz bir hale getirecek, bize doğru yolu ilham edecek ve gösterecek bir merhamet istiyoruz.

Allahım... Halktan müstağni olan varlığın, birliğin, tek ve benzersizliğin, âşikâr olan izzetin, çok geniş olan rahmetin hürmetine kulaklarımızı nurlandır, gözlerimizi nurlandır, kalplerimizi nurlandır, kabirlerimizi nurlarıdır, duygularımızı nurlandır, ruhlarımızı nurlandır, önümüzü nurlarıdır...

Allahım... İlmimizi, hilmimizi ve nurumuzu artır, bize hem zâhir nimetlerini hem bâtın ni'metlerini ver.

Allahu teâlâ, dinimiz için bize kâfidir.

Allahu teâlâ, dünyamız için bize kâfidir.

Kerim olan Allahu teâlâ, bütün mühim işlerimiz için bize kâfidir.

Halim ve kuvvetli olan Allahu teâlâ, bize zulmedenlere karşı kâfidir

Çetin kuvvete sahip bulunan Allahu teâlâ, bize tuzak kurmak İsteyenlere karşı kâfidir.

Merhamet sahibi olan Allahu teâlâ, ölüm zamanında bize kâfidir.

Şefkat sahibi olan Allahu teâlâ, mezarda sorgu zamanında bize kâfidir.

Lütuf sahibi olan Allahu teâlâ, mizanda da bize kâfidir.

Kudret sahibi olan Allahu teâlâ sıratı geçerken de bize kâfidir.

Kerem sahibi olan Allahu teâlâ, sorgu zamanında da bize kâfidir.

Kendisinden gayrı Hak ma'bud bulunmayan Allahu teâlâ bize kâfidir, tevekkülüm onadır. O, büyük arşın sahibidir. **(7 kerre).**

Merhaba... Merhaba... **(Ferah ve genişlik senin üzerine olsun demektir.)**

Merhaba ey sabah ve yeni gün **(veya ey akşam ve yeni gece).**

Zamana, uğurlu saate, hazır bulunmayan arkadaşa, hazır olan arkadaşa merhaba, merhaba derim.

Hamd edenlerin hamd-u senâsına lâyık, geniş merhamet sahibi, yücelerden yüce, sevilen, ilmiyle her şeyi kuşatan, yarattıklarına dilediği gibi tasarruf eden Allahu teâlâ'nın adıyla yaz ki, o bize şah damarımızdan daha yakındır.

Yaz ki, biz Allahu teâlâ'ya inandığımız, onun huzuruna çıkmayı ve ona kavuşmayı tasdik ettiğimiz, onun kitabını, delil ve âyetlerini ikrar ettiğimiz halde sabaha dahil olduk.

Ondan gayrısının ulûhiyyetini inkâr ettik, ona tevekkül eyledik, Allahu teâlâ'yı, meleklerini, bütün peygamberlerini, arşını taşıyanları ve bütün yarattıklarını şahit tutuyoruz ki, ondan gayrı Hak ma'bud yoktur, İllâ o vardır. Birdir ve şeriki yoktur. Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem onun kulu ve Resulüdür. Cennet haktır, cehennem haktır, Kevser havuzu haktır, şefaat haktır, münkir ile nekir haktır, Allahu teâlâ'nın vâ'di haktır. Kıyamet mutlaka kopacaktır ve Allahu teâlâ bütün yarattıklarını ölümlerinden sonra tekrar diriltecektir. Biz, bunu bilerek ve buna inanarak yaşıyoruz, böylece öleceğiz, kabirlerimizden bu inanç ile dirilip kalkacağız ve Allahu teâlâ'nın yardımı ile azap görmeyeceğiz.

Allahım... Biz, nefislerimize zulmettik. Sen, büyük ve küçük günahlarımızı affeyle, çünkü senden gayrı hiç kimse onları affedemez, ancak sen affeder, bağışlar, yarlıgarsın. Bizi, en güzel ahlâklar ile ahlâklandır, bu güzelliklere ancak sen hidayet edebilirsin, kimse edemez. Dâvetine icabet ettim, emrine hazırım. Emrine icabet ettiğim için mutluyum, bütün hayırlar senin elindedir, sana tövbe eder ve senden yarlıganmamı dilerim.

Allahım... Gönderdiğin resûllere iyman ettik.

Allahım... Resûllerin vasıtasiyle indirdiğin kitaplara da iyman ettik.

Allahım... Yüzümüzü hayâ ile ve kalplerimizi sevinç ve neş'e ile doldur.

Allahım... Bizi hayırlı işlerde sabit kıl... Cimri, dedikoducu, kibirli, fitne ve fesatçılardan eyleme...

Allahım... Oburluktan, hapisten, haddini aşmaktan, kıtlıktan, kötü zandan, içkiden, vahşi insandan, faizden, korkutucu fitneden ve geçim darlığından sana sığınırız…

Allahım... Bugünümüzün evveli salâhımız, ortası felâhımız ve sonu zaferimiz olsun...

Allahım... Günümüzün başlangıcını rahmet, ortasını dünyadan yüz çevirme ve sonunu da kerem kıl...

Allahım... Bizi en iyi ve en güzel nimet ve geçimlerle rızıklandır. Ömürlerimizi mutlu kıl, rızıklarımızı genişlet...

Allahım... Affınla bizi affet, fazlınla bize halim ol. **(Sert olma.)**

Allahım... Seni, her türlü noksan sıfatlardan tenzih ve kemal sıfatları ile tavsif eder ve sana hamd-ü senâ eylerim. Biz, seni ne kadar Övsek, senin zâtını övmen gibi övmeye gücümüz yetmez. Sana sığınan kuvvetli ve galip olur. Seni öven yükselir ve yücelir. Senin orduların aslâ yenilmez ve bozguna uğramaz. Sen, sözünden dönmezsin. Senden gayri Hak mâ'bud yoktur.

Seni tesbih ve tenzih ederiz, sana hakkıyla kulluk ve ibadet edemedik ey yegâne mâ'budumuz...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, seni hakkıyla bilemedik ey Mâ'ruf...

Seni tesbih ve tenzih ederiz, seni hakkıyla zikredemedik ey Mezkûr.

Seni tesbih ve tenzih ederiz, sana hakkıyla şükredemedik ey Meşkûr...

Allahım... Bize ihsan buyurduğun ni'metlere karşı şükredebilmeyi ilham ve nasip eyle... Sen, o Allahu azim-üş-şânsın ki, kudret sıfatların, mahlûkatın sıfatlarından çok yücedir. Sen, zararlı mahlukatları yarattığın zaman, hiç kimse sana karşı gelemedi. Sen, günahları yarattığın zaman, hiçbir rakip seni men 'edemedi.

Allahım... Ağlamayan gözden, korkmayan kalpten, boyun eğmeyen ve tevazu göstermeyen gönülden, herkese muhtaç olmaktan sana sığınırız...

Allahım... Sırlarını bize öğret, bize nurlarından elbiseler giydir, bizi lûtuflarının deryalarına daldır, üzerimize âriflerin mâ'rîfetlerini dökerek bizi feyizleridir.

Ey nurların nuru **(veya nurları yaratan)** Ey lütuf sahibi... Ey günahları Örten... Senden, Efendimiz peygamberimiz Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem üzerine rahmetini indirmeni dileriz. O, peygamberlerin meş'alesi, evliyânın güneşi, temiz ruhlu kullarının kameri, cinlerin ve insanların ve doğu ile batının ziyasıdır. Senden, varlığımızın irfan semasına yüceltilmesini, ihsan denilen makamda yazılmamızı dileriz.

Ey Allahımız... Ey yerleri ve gökleri nurlandıran... Ey rahmet ve İlmi her şeyden geniş olan... Ey günahkâr kullarını yarlıgayan... Ey bir emriyle gökleri yükselten... Ey kudreti ile yerleri döşeyen, hikmeti ile dağların zirvelerini yücelten, aya ve güneşe fazlıyla ışık saçan Allahımız. İsmin hakkı için, ki o ism-i celilin hürmetine ay ve güneş parlamakta, gökler harekete gelmekte, yıldızlar, ay ve güneş doğup batmaktadır. İşte, o ism-i celilin hürmetine senden muhkem bir kafa, parıldayan bir nur istiyoruz. O nur ki, ziyası gözleri kamaştırmaktadır. Allahu teâlâ, geceleri gündüzlere çevirerek akıl ve basiret sahiplerine gerçek bir ibret vermektedir.

Tâ-Sin-Mim... **(Kur'an-ı kerimde Eş-şu'arâ ve El-Kasas sûrelerinin İlk âyetleridir.)** Çalgılı eğlencelerden, yalan ve iftiralardan, yasak ve mahzurlu olan şeylerden, hileden, kinden, kıskançlardan, fâsıkların tuzağından, sabahın ve akşamın kötü olaylarından, insanların ve cinlerin şerlerinden sana sığınırım.

Ey yapılan her işi bütün tafsilâtiyle tutan, belli vaktine kadar âfetlerden ve belâlardan saklayan, bizleri de koru **(3 kerre).**

Ey mü'minlere dost ve yardım edici, onları sevici ve işlerini bitirici...

Ey bütün kâinat ve mevcudatı idare edici Allahım...

Ey rütbe ve hükümde en üstün ve yüksek olan... Ey ululardan ulu, yücelerden yüce...

Ey kendisinden gayrı Hak mâ'bud bulunmayan… Ey, kendisinden gayrı ibadete müstehak kimse olmayan... Ey nasıl olduğunu, kendisinden gayrı hiç kimse bilemeyen...

Ey Allahım... Ey bütün yaratıklarına dünyada rızıklarını vererek rahmetini dağıtan...**(3 kere)** Ey ezelî ve ebedî hayat ile diri olan... Ey zatı ve kemali ile kaim ve mahlûkatının korunup kollanmasına yegâne hâkim olan**...(3 kere)** Ey varlığı hiç değişmeden duran... Ey zatında, sıfatlarında, işlerinde, isimlerinde, hükümlerinde benzeri ve ortağı bulunmayan... Ey tek ve bir olan... Ey misli

olmayan tek... Ey hâcetlerin bitirilmesi ve ıstırapların giderilmesinde tek merci... Ey fazlının hâzinelerinden hiç bir karşılık beklemeksizin rahmet ve ni'met bağışlayan... Ey bütün yarattıklarına hayır kapılarını açan... Ey mahlûkatını yoktan vücuda getirerek hayat veren... Ey mahlûklarını dünya hayatlarından sonra öldüren... Ey .küfür ve isyan ile karşı gelenleri ve tövbe etmeyenleri kahreden... Ey her çeşit ârıza ve âfetlerden sâlim kalan ve kullarını her türlü tehlikelerden selâmete çıkaran**,(7 kere)** cennetinde bahtiyar kullarına selâm eden. Onlara, rahiym olan Rab celle şâneden selâm gelir. **(7 kerre).**

Allahu teâlâ, sana kâfidir. O, her şeyi hakkıyla işitir ve bilir. **(3 kerre)** O, öyle bir Allahu azim-üş-şândır ki; Hak mâ'bud yoktur. İllâ o vardır. O, ezelde bütün yaratılmışlar hakkında hayır ve rahmet İrade buyuran, sevdiğini ve sevmediğini ayırt etmeyerek bütün mahlûkatını sayısız nimetlerine gark edendir. O, pek ziyade merhamet eden, verdiği nimetleri iyi kullananları, daha büyük ve ebedî nimetlerle mükâfatlandıran ve ahirette yalnız mü'min kullarına merhamet edendir. O, öyle bir Allahu azim-üş-şândır ki, ondan gayrı Hak mâ'bud yoktur. O, mahlûkatına benzemeyen, her türlü ayıplardan ve noksanlıklardan münezzeh, emniyet bahşeden, her şeyi görüp gözeten kuvvet ve ceberut sahibi ulu hükümdardır. O Allahu azim-üş-şân ki, yaratan ve her şeye ayrı bir sûret veren, günahları affeden, yoktan var eden, tekrar dirilten, iyilik ve ihsan sahibi, her şeyi hakkıyla bilen, rızık veren, hikmeti iktizası daraltan ve genişleten, indiren ve kaldıran, aziz kılan ve zelil eden, rızıkları yaratan, doğru, ebedî geniş merhamet sahibi, yararlandıran, zararlandıran, helâk eden, ilerleten, gerileten, affeden, zengin eden, tövbeleri kabul eden, işiten, bilen ve her şeyi görendir.

Allahu teâlâ bize kâfidir. O ne güzel bir vekildir ne güzel Mevlâdır ve ne güzel yardımcıdır.

Ey yok olmaksızın daim... Ey son bulmaksızın kaim... Ey yardımcıya muhtaç olmaksızın her işini tedbir ve idare eden... Sen, bizim ve ana - babalarımızın bütün güçlüklerimizi kolaylaştır.

Allahım... Verdiklerine kimse mâni olamaz. Menettiklerini de kimse veremez. Senin kaza ettiğin şeyi, kimse reddedemez. Senin hükmünü kimse değiştiremez. Varlıklı olanların varlıkları da senin katında onlara bir fayda sağlayamaz.

Uluların ulusu, yücelerin yücesi olan ve kıyamet günü bütün mahlûkatını hesaba çekecek olan Rabbimizi, şanına lâyık olmayan şeylerden tenzih ederiz. O, hakkı yerine getirerek hükmeder. Mahlûkatına hak ve adaletle muamele eyler, bütün yarattıklarını görür, gözetir. O, doğru yolu gösterir, sabırlıdır, büyüktür, icabet edicidir. Zâtında ve sıfatında yüce, nuru yaratan, adaletli, bütün işlerini denk, birbirine uygun, yeril yerince yapar. İstediğini, istediği zaman istediği yerde toplar. Veren de men'eden de O'dur.

Hak mâ'bud yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, kullarının her işine şahit ve vekildir.

Hak mâ'bud yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, kudreti her şeye yeter, şanı büyük, zatı şerefli ve bütün işleri güzeldir.

Hak mâ’bud yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, istediğini istediği zaman bulur, bütün kâinat ve mevcudatı tek başına idare eden

Hak mâ'bud yoktur, illâ Allahu teâlâ vardır ki, kadri ve şânı büyük, her şeyden yücedir.

Her korku için lâ ilahe illallah

Her ni’met için el-hamdü lillah

Her genişlik için eş-şükr-ü lillah

Her garip şey için sübhanallah

Her şiddet için Hasbiyallah

Her günah için Estağfirullah

Her keder için Mâşâ'allah

Her kaza ve keder için Tevekkeltü alellah

Her tâ’at ve günah için Lâ havle ve lâ kuvvete İllâ billah

Her musibet için innâ lillah

Her elem için iste’antü billah hazırladık...

Allahım... Biz, sabaha **(veya akşama)** dahil olurken seni, arşını taşıyanları, meleklerini, peygamberlerini ve bütün yarattıklarını şahit tutar ve deriz ki, sen bizim Allahımızsın, senden gayrı Hak mâ’bud yoktur, illâ sen varsın, birsin, şerikin yoktur ve Hazreti Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem senin kulun ve Resûlündür. **(4 kerre).** Günahlardan ve mâ’siyyetlerden dönüş, ibadet ve tâ'ate başlayış ancak senin yardımın, kuvvet ve kudretinle olur. **(10 kerre).**

Ey dünya hayatında bütün yaratılmışlar hakkında hayır ve rahmet irade buyuran, sevdiğini ve sevmediğini ayırt etmeyerek bütün mahlûkatını sayısız ni’metlere gark eden ve âhirette yalnız mü’min kullarına rahmet ve merhamet eden Allahım... Beni affeyle, beni yarlığa, bana merhamet et, sen benim Mevlâmsın ve gerçekten sen rahmedenlerin rahmedicisisin.

Şifa veren Allahu teâlâ’nın İsmine sığınırım. O, Allahımdır.

Kâfi olan Allahu teâlâ’nın ismine sığınırım. O, Allahımdır.

Afiyet veren Allahu teâlâ’nın ismine sığınırım. O, Allahımdır.

O Allahu teâlâ’nın ismi ile başlarım ki, yerlerde ve göklerde onun ismine sığınanlara hiçbir zarar erişmez. O, her şeyi işitir ve bilir. **(3 kerre)**

Koruyucuların en hayırlısı Allahu teâlâ’dır. O, rahmedenlerin rahmedicisidir. **(7 kerre).**

Allahu teâlâ, ilim ve kudretiyle onları ihata etmiştir. Kâfirlerin yalanladıkları kitap, çok yüce ve çok şerefli Kur’an-ı azim-üş-şândır ki, Levhi-mahfuzdadır.

Farz namazları vaktinde, şartlarına ve rükünlerine riayet ederek edasına devam ve muhafaza edin. Hele, orta namaza dikkat edin. Huşû ve tâ’atla namaza durun. Hiçbir nefis yoktur ki, onun amellerini hıfza mü'ekkel bir melek

olmasın. **En iyi koruyucu, Allahu teâlâ'dır. Ey yüce koruyucu... Bizi de koru... (3 kerre).**

Allahu teâlâ, bu gam ve kederin ardından üzerinize öyle bir güvenlik indirdi ki, hafif bir uyku halinde içinizden bir tâ'ifeyi sarıp bürüyüverdi.

Bir tâife de nefisleri kaygısına düşmüşlerdi. Allahu teâlâ'ya Hak olmayan bir zan, cahiliyet ehlinin zannı gibi bir zan besliyorlar ve**: (Bize vâ'dolunan zafer ve nusretten bir nasip var mı?)** diyorlardı. De ki: **(Bütün iş Allahu teâlâ'nındır.)** Onlar, sana açıklayamayacakları şeyi, içlerinde gizliyorlar. Diyorlar ki: **(Bizim, bu işten bir payımız olsaydı, burada öldürülmezdik.)** De ki: (**Eğer evlerinizde de olsaydınız, üzerlerine Levh-i mahfuzda öldürülmeleri yazılmış olanlar, öldürülecekleri yere çıkacaklar, yine öldürüleceklerdi. Allahu teâlâ, göğüslerinizdeki ihlâs veya nifakı meydana koymak, kalplerinizdeki vesveseyi temizlemek için böyle irade etti. Allahu teâlâ, kalplerinizde olan hayır ve şerri hakkıyla bilir.)**

Onlar, Allahu teâlâ'ya yalvarıp yakararak derler ki: (Ey Rabbimiz... Sana ve Resûlüne iyman ettik. Artık günahlarımızı yarlığa ve bizi ateş azabından koru...) Onlar; tâ'ate, musibetlere, isyan ve aykırı hareketlerden sakınmaya sabredicilerdir. İmanlarında, salih amellerinde, kendileri ile Allahu teâlâ ve halk arasındaki sözlerinde gerçek olanlardır. Aynı zamanda Allahu teâlâ'ya iyman edici, Allahu teâlâ'nın tâ'atinde mallarını infak eyleyicidirler. Seherlerde tövbe ve istiğfar ederek namaz kılıcılardır.

Allahu teâlâ, kendisinden gayrı ilâh olmadığını, vahdaniyyetine delâlet eden delillerle âyetlerle açıkladı. Melekler, Allahu teâlâ'nın vahdaniyyetini ikrar ettiler. İlim sahipleri de vahdaniyyetini tasdik eylediler. O, emir ve nehiylerinde adli ikamet eder olduğu halde, kendisinden gayrı Hak mâ'bud olmayandır. O Allahu azim-üş-şân ki, tevhid etmeyene intikam eder. Benzerine hiçbir intikam alıcı kadir olamaz. Dilediğine hükmeder, hiç kimsenin onun hükmünü değiştirmeğe gücü yetmez.

Allahu teâlâ indinde din, islâmdır.

Akşama girerken de sabaha girerken de Allahu teâlâ'yı tesbih ve tenzih ederiz.

Allahu teâlâ, ölüden diri ve diriden ölü çıkarır. Ve arz kuruduktan sonra **(Yağmurla)** ona hayat verir. Bunun gibi, siz de kabirlerinizden çıkarılacaksınız.

Ben, benim ve sizin Rabbimiz olan Allahu teâlâ'ya tevekkül ettim. Hiçbir canlı mahlûk yoktur ki, nâsiyyesi Allahu teâlâ'nın elinde olmasın. Rabbim celle şâne, şüphe yok ki en doğru yol üzerindedir.

Hem, biz ne diye Allahu teâlâ'ya tevekkül etmeyelim ki, bizlere yolumuzu o göstermiştir. Bize ettiğiniz eziyetlere elbette sabredeceğiz. Allahu teâlâ'ya tevekkül edenler, bu tevekküllerinde sebat etmelidirler.

De ki: **(Allahu teâlâ bizim için yazmışsa, ondan başkası asla bize erişemez. O, bizim Mevlâmızdır. Artık mü'minler yalnız Allahu teâlâ'ya tevekkül etsinler.)** Yeryüzünde, bütün canlıların rızkı Allahu teâlâ'nın üstündedir.

Onların duracak yerlerini de emanet edilen yerlerini de bilir. Bütün bunlar, o apaçık kitapta (Levh-i-mahfuz) dadır.

Çoğu hayvanların, rızkını yüklenip taşımaya güçleri yetmez. Onlara da size de rızkı Allahu teâlâ verir. Allahu azim-üş-şân, her şeyi işitir, her şeyi bilir.

Allahu teâlâ'nın insanlara rahmetinden açtığı bir ni'meti tutacak yoktur. Tuttuğu bir ni'meti de tuttuktan sonra salıverecek yoktur. Allahu teâlâ, yegâne galip ve her fiilinde hâkimdir.

Celâlim hakkı için, müşriklere: **(O gökleri ve yerleri kim halk etti?)** diye sorsan, elbette: **(Allahu teâlâ...)** diyeceklerdir. De ki: **(Allahu teâlâ'yı bırakıp da ibadet ettikleriniz, şayet Allahu teâlâ bana bir zarar dilerse, benden onun bu zararını giderebilir mi? Haber verin bana... Yahut Allahu teâlâ bana bir rahmet dilese, ilâhlarınız onun bu rahmetini tutabilirler mi?)** de ki: **(Allahu teâlâ bana kâfidir. Tevekkül edenler, ancak ona tevekkül ederler.)**

Allahu teâlâ, size bu imdadı ancak fethi tebşir ve yardım vâ'diyle kalbiniz mutma'in olsun diye yaptı. Yoksa, yardım ancak o yegâne galip ve hâkim olan Allahu azim-üş-şân tarafındandır.

Kâf - Hâ - Yâ - Ayn - Sad **(Meryem sûresinin ilk âyetidir.)**

Hâ - Mim - Ayn - Sin - Kaf **(Eş-Şûrâ sûresinin ilk âyetleridir.)**

Bize kâfi ol ve bizi himaye et...

O Allahu teâlâ ki kadirdir, kahirdir, zâhirdir, bâtındır, fâtırdır, lâtiftir, habirdir. Sözü haktır. Sûr nefholunduğu gün de mülk onundur. Görünmeyeni de görüneni de bilen O'dur. Hâkim ve habir O'dur.

Ey çok merhametli, ey kullarına pek çok iyilikler eden ve onların hayırlarını isteyen, ey gökleri ve yerleri akıllara hayret ve durgunluk verecek şekilde halk ve icat eden Allahım...

Ey daima diri, mahlûkatının korunup kollanmasına, kaim, ey celâl, azamet ve ikram sahibi Allahım...

Ulûhiyyetinin azameti hakkı için senden, tabiatlarımızın beşeri tabiattan çevrilmesini diliyoruz. Yüce meleklerinle ruhlarımızın yüceltilmesini istiyoruz.

Ey kuvvet ve halleri değiştiren Allahım.,. Bizim halimizi de en güzel hale çevir...

Allahım... Seni tesbih ve tenzih eder, sana hamd-ü senâ eylerim. Şehadet ederim ki, Hak mâ'bud yoktur, illâ sen varsın. Senden mağfiret diler ve sana dönerim **(Tövbe ederim.)**

Allahım... Peygamberimiz, efendimiz Hazreti Muhammed sallallahu aleyhi ve selleme salât, selâm ve bereket yolla... O, yaratılanların hepsinden önce ve ileridir. Nuru, âlemlere rahmet; zuhuru kâinattan gelip geçenlerin ve arta kalanların, said veya şaki olanların sayısı kadar salât, selâm ve bereket yolla... Ona, öylesine rahmet eyle ki, sonsuzlukları aşsın ve sonsuzluklara ulaşsın. Ona, öylesine rahmet eyle ki, ardı arkası kesilmesin, ona öylesine rahmet eyle ki, bütün sayıları kaplasın, hadleri kuşatsın. Ona, öylesine rahmet eyle ki, o rahmeti

ancak ona kılmış olasın. Rahmetin, daim bulunduğun müddetçe devam etsin, bâki bulunduğun müddetçe bâki kalsın, senin ilminden başkası kaplayamasın ve kapsayamasın. Onun âline, evlâdına, ahfadına, ahbabına, ashabına da rahmet eyle ki, rahmetin kadar selâmın ve selâmın kadar da rahmetin olsun...

Rabbim Rabbil-izzeti celle şâne, onların bütün isnatlarından münezzehtir. Gönderilen bütün peygamberlere selâm ve âlemlerin Rabbi olan Allahu teâlâ'ya hamdolsun.

Ey Rabbimiz... Dualarımızı kabul et, sen çok iyi işiten ve bilensin. Tövbelerimizi kabul et, sen muhakkak kî merhamet sahibi ve tövbeleri kabul edicisin.

Allahım... Sen, bize hayır ve iyilikler ver... Sen, bizi şerlerden ve kötülüklerden koru...

RAHMAN VE RAHİYM OLAN ALLAHU TEÂLÂ'NIN İSMİYLE BAŞLARIM

De ki: **(O Allah birdir. Büyüklük onda nihayet bulmuştur. Dâim ve bâkidir. Her şeyden müstağni, her dileğin merciidir. Doğmamış ve doğurmamıştır. Hiçbir eşi ve benzeri yoktur.) (3 kere)**

****